

**PRIJEDLOG ZAKONA
O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA
IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE KOJIM SE
MIJENJA SPORAZUM O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I
EUROPSKE KOMISIJE ZA VIŠEGODIŠNJI OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA
OKOLIŠA“ ZA POMOĆ ZAJEDNICE IZ INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI U
SKLOPU KOMPONENTE „REGIONALNI RAZVOJ“ U HRVATSKOJ**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj, potpisanog u Bruxellesu, dana 27. listopada 2010. godine, i u Zagrebu, dana 2. studenog 2010. godine, u izvorniku na engleskom jeziku (u daljnjem tekstu: Sporazum), sadržana je u članku 138. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE ZAKONOM ŽELI POSTIĆI

Dana 27. kolovoza 2007. godine sklopljen je Okvirni sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica o pravilima za suradnju u svezi financijske pomoći Europske zajednice Republici Hrvatskoj u provedbi pomoći u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) kojeg je Hrvatski sabor potvrdio dana 03. listopada 2007. (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 10/2007) (u daljnjem tekstu: Okvirni sporazum). Okvirni sporazum određuje opća pravila suradnje i provedbe pomoći Europske unije u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA).

Izvorni Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj potpisan je u Bruxellesu dana 6. studenog 2008. godine i u Zagrebu dana 10. studenog 2008. godine, a Hrvatski sabor potvrdio ga je 21. studenog 2008. godine (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 9/2008). Taj sporazum predstavlja osnovu za korištenje bespovratnih financijskih sredstava u sklopu Operativnog programa „Zaštita okoliša“ u proračunskom razdoblju 2007.-2009.

Dana 26. siječnja 2010. Republika Hrvatska predala je Europskoj komisiji prijedlog kojim se višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ produžava na dvije dodatne proračunske godine u proračunu Europske unije, 2010. i 2011. godinu. Dana 22. lipnja 2010. Europska komisija donijela je Odluku br. C(2010)3775 kojom odobrava takav prijedlog, a zatim u listopadu 2010. dostavila i prijedlog teksta Sporazuma.

Sporazum zamjenjuje Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj i predstavlja osnovu za korištenje bespovratnih financijskih sredstava u sklopu Operativnog programa „Zaštita okoliša“ za cjelokupno proračunsko razdoblje Instrumenta pretpristupne pomoći u sektoru zaštite okoliša, odnosno za razdoblje od 2007. do 2011. godine.

Dok je tehnički, pravni i administrativni okvir u kojem će se provoditi mjere financirane iz Operativnog programa „Zaštita okoliša“ određen Okvirnim sporazumom, Sporazum uređuje detaljne uvjete potrebne za isporuku pomoći Europske komisije, pravila i postupke u svezi s isplatom vezanom uz pomoć, kao i uvjete pod kojima će se upravljati tom pomoći.

Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 28. listopada 2010. godine Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije

kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Komisije Europskih zajednica za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj” u Hrvatskoj (Klasa: 351-02/07-01/04, Urbroj: 5030105-10-1) te se slijedom navedene Odluke pristupilo pregovorima o sklapanju Sporazuma. Pregovori su vođeni diplomatskim putem.

Sporazum predstavlja dokument standardnog sadržaja i oblika na temelju kojeg se mogu primiti sredstva za projekte, kakav Europska komisija uobičajeno sklapa s državama primateljicama pomoći Europske unije.

Sporazum sadrži odredbe temeljem kojih Republika Hrvatska prihvaća pomoć Europske unije i pristaje postupati u skladu s pravilima i postupcima vezanim za isplatu sredstava vezanih uz tu pomoć; uvjete na temelju kojih se upravlja pomoći, što uključuje prikladne načine i nadležnosti za provedbu višegodišnjeg programa i/ili operacija; te sljedeće dodatke:

- Financijski plan
- Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem tijekom provedbe
- Godišnje izvješće o povučenim i vraćenim iznosima i povratima na čekanju
- Projekcija budućih zahtjeva za plaćanjem
- Popis tijela, imena i adresa za kontakt
- Posebni uvjeti vezano uz prijenos ovlasti za upravljanje
- Sustav mjerila koji se koristi pri planu ukidanja ex ante kontrola
- Zahtjev za veliki projekt radi potvrde stope pomoći
- Predložak dvostranog sporazuma o projektu
- Model identifikacijske liste operacije
- Sastav i način rada odbora za odabir operacija
- Godišnje i završno izvješće
- Dodijeljena sredstva prema kategoriji izdataka
- Indikativan opis zahtjeva za informiranjem u svrhu revizijskog traga
- Popis podataka o operacijama koje se na zahtjev priopćuju Komisiji u svrhu dokumentarnih i terenskih provjera
- Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za konačnom isplatom
- Završno izvješće o kontroli i izjava o zatvaranju
- Smjernice za popunjavanje standardnog obrasca za tromjesečne prijave nepravilnosti
- Operativni program
- Izmjene i dopune Operativnog programa

Cilj Operativnog programa „Zaštita okoliša“ jest zaštititi i unaprijediti prirodni i životni okoliš u Hrvatskoj kao ključni element za budući razvoj, istovremeno jačajući održivost energetske sustava. Slijedeći nacionalne i strateške dokumente EU i s njima povezane analize, Operativni program „Zaštita okoliša“ ima za cilj pripremiti hrvatske institucije za pristup EU i doprinijeti ostvarenju sljedećih prioriteta:

- razviti infrastrukturu za gospodarenje otpadom u svrhu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj,
- unaprijediti sustave vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama u Hrvatskoj,
- osigurati tehničku pomoć za jačanje administrativne sposobnosti za provedbu Operativnog programa „Zaštita okoliša“.

Kroz pripremu budućih kapitalnih projekata i razvoj administrativne sposobnosti također će imati pozitivan učinak u smislu pripreme za korištenje fondova Europske unije koji će Republici Hrvatskoj biti na raspolaganju nakon članstva u Uniji.

Provedba Operativnog programa „Zaštita okoliša“ odvijat će se prema tzv. decentraliziranom modelu, što podrazumijeva da hrvatska državna tijela upravljaju sredstvima Europske unije uz prethodnu provjeru od strane Delegacije Europske unije. Dana 29. listopada 2008. usvojena je Odluka Europske komisije br. C(2008)6201 kojom se na Republiku Hrvatsku prenose ovlasti za upravljanje Operativnim programom „Zaštita okoliša“.

Sporazum o financiranju je u ime Vlade Republike Hrvatske dana 2. studenog 2010. godine potpisao g. Hrvoje Dolenec, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju pomoći Europske unije, u svojstvu Nacionalnog IPA koordinatora. U ime Europske unije Sporazum je dana 27. listopada 2010. godine potpisao g. Dirk Ahner, direktor Opće uprave za regionalnu politiku (DG REGIO).

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Zakonom se potvrđuje Sporazum, kako bi njegove odredbe, u skladu s člankom 140. Ustava Republike Hrvatske, postale dio pravnog poretka Republike Hrvatske.

Potvrđivanje Sporazuma predstavlja pravnu osnovu za korištenje bespovratnih financijskih sredstava iz Instrumenta pretprijetne pomoći u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“.

Zakonom se utvrđuje način osiguranja financijskih sredstava potrebnih radi izvršavanja Sporazuma odnosno provedbe Zakona, određuje središnje tijelo državne uprave nadležno za provedbu Zakona, kao i dan stupanja na snagu Zakona.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati financijski doprinos Republike Hrvatske u svrhu sufinanciranja provedbe Operativnog programa.

U proračunskom razdoblju od 2010. do 2014. godine potrebno je iz Državnog proračuna Republike Hrvatske osigurati sredstva naznačena u Dodatku I Sporazuma – Financijski plan.

Ukupna vrijednost Operativnog programa „Zaštita okoliša“ 2007.-2011. iznosi 113.764.422 eura odnosno 833.911.756,86 kuna. Za izračun navedenih iznosa korišten je srednji tečaj HNB-a od 7,330163 za 1 euro na dan 15.10.2010. godine. Vrijednost koja je predviđena darovnicom Europske unije Republici Hrvatskoj iznosi 96.699.750 eura, odnosno 708.824.929,56 kuna, a vrijednost nacionalnog sufinanciranja iznosi 17.064.672 eura odnosno 125.086.827,30 kuna. Nacionalno sufinanciranje osigurava se za razdoblje od 2010. do 2014. godine u proračunu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, u financijskom planu Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Troškovi sufinanciranja sa strane Republike Hrvatske ulazit će u redovna proračunska sredstva navedenih tijela državne uprave i tijela samouprave.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 39/2008 i 86/2008) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. S obzirom na to da ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada Komisija primi pisanu obavijest o tome da su ispunjeni unutarnji pravni uvjeti Republike Hrvatske za njegovo stupanje na snagu, a da se prije toga ne može pokrenuti isplata avansnih sredstava od strane Europske komisije, postoji opravdani interes za njegovim što skorijim stupanjem na snagu.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude obvezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, ne mogu izvršiti izmjene ili dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Zakon raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

VI. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE KOJIM SE MIJENJA SPORAZUM O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE ZA VIŠEGODIŠNJI OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“ ZA POMOĆ ZAJEDNICE IZ INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI U SKLOPU KOMPONENTE „REGIONALNI RAZVOJ“ U HRVATSKOJ

Na temelju članka 16. Zakon o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), a polazeći od članka 139. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst.) predlaže se pokretanje postupka za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj, po hitnom postupku.

Nacrt Konačnog prijedloga Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj glasi:

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE KOJIM SE MIJENJA SPORAZUM O FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE ZA VIŠEGODIŠNJI OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“ ZA POMOĆ ZAJEDNICE IZ INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI U SKLOPU KOMPONENTE „REGIONALNI RAZVOJ“ U HRVATSKOJ

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj, potpisan u Bruxellesu, dana 27. listopada 2010. godine, i u Zagrebu, dana 2. studenog 2010. godine, u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, glasi:

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
EUROPSKE KOMISIJE**

**KOJIM SE MIJENJA SPORAZUM O FINANCIRANJU
IZMEĐU**

**VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
EUROPSKE KOMISIJE**

**ZA VIŠEGODIŠNJI OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“ ZA POMOĆ
ZAJEDNICE IZ INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI U SKLOPU
KOMPONENTE „REGIONALNI RAZVOJ“ U HRVATSKOJ**

Vlada Republike Hrvatske

i

Europska komisija

Uzimajući u obzir članak 110. Sporazuma o financiranju,

budući da,

- 1) je Sporazum o financiranju za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ 2007. – 2009. potpisan 10. studenog 2008. između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije, a stupio je na snagu 15. prosinca 2008.,
- 2) je međuvremenu stupio na snagu Lisabonski sporazum 1. prosinca 2009. godine, Uredbom Komisije (EZ-a) br. 718/2007 od 12. lipnja 2007. kojom se primjenjuje Uredba Vijeća (EZ-a) br. 1085/2006 kojom se uspostavlja instrument za pretprijetnu pomoć (IPA)¹ a koja je izmijenjena i dopunjena Uredbom (EU-a) br. 80/2010 od 28. siječnja 2010. godine², te da je 9. srpnja 2009. godine Komisija usvojila Višegodišnji indikativni planski dokument (VIPD) 2009. – 2011. za Hrvatsku,
- 3) ovaj Sporazum treba imati retroaktivni učinak kako bi se sačuvao početni datum prihvatljivosti izdataka iz Sporazuma o financiranju potpisanog 10. studenog 2008. godine,
- 4) je stoga potrebno sukladno tome izmijeniti Sporazum o financiranju,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Tekst Sporazuma o financiranju koji je potpisan 10. studenog 2008. godine između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije zamjenjuje se tekstem Sporazuma o financiranju iz Dodatka ovog Sporazuma.

Članak 2.

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada Korisnik obavijesti Komisiju da su ispunjeni unutarnji postupci u Republici Hrvatskoj potrebni za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

Članak 3.

Ovaj se Sporazum primjenjuje od 10. studenog 2008. godine

Članak 4.

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na engleskom jeziku.

¹ SL L 170, 29.6.2007., str. 1.

² SL L 25, 29.1.2010., str. 1.

DODATAK

SPORAZUM O FINANCIRANJU

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

I

EUROPSKE KOMISIJE

ZA

**ZA VIŠEGODIŠNJI OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“ ZA
POMOĆ ZAJEDNICE IZ INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI U
SKLOPU KOMPONENTE „REGIONALNI RAZVOJ“ U HRVATSKOJ**

SADRŽAJ

Poglavlje I. – Opće odredbe.....	15
Članak 1. Predmet	15
Članak 2. Ciljevi.....	15
Članak 3. Zakonodavni okvir	15
Članak 4. Ugovorni okvir.....	16
Članak 5. Postupanje u skladu s mjerodavnim zakonodavnim i ugovornim okvirom i s ostalim pravom i politikama Europske unije	16
Članak 6. Tumačenje.....	16
Članak 7. Djelomična ništavost i nenamjerne praznine	17
Članak 8. Koordinacija, dosljednost i komplementarnost.....	17
Članak 9. Zaštita financijskih interesa Zajednice.....	17
Poglavlje II. – Financiranje iz sredstava programa IPA.....	18
Članak 10. Izvori financiranja programa.....	18
Članak 11. Financijski plan.....	18
Članak 12. Izdvajanja sredstava Zajednice	18
Članak 13. Automatska obustava izdvajanja (n+3).....	18
Poglavlje III. – Opća načela provedbe	19
Članak 14. Provedbena načela	19
Članak 15. Krajnji korisnik i operacije	19
Članak 16. Sufinanciranje	19
Članak 17. Intenzitet potpore	20
Članak 18. Postupanje s primicima	20
Članak 19. Projekti koji ostvaraju prihode.....	20
Članak 20. Uključivanje međunarodnih financijskih ustanova (MFI).....	21
Članak 21. Načelo 'zagađivač plaća'	21
Članak 22. Priuštvost	21
Članak 23. Prava intelektualnog vlasništva.....	21
Članak 24. Dozvole i ovlaštenja.....	22
Poglavlje IV. – Upravljačka struktura i tijela	22
Članak 25. Strukture i tijela zajednički s ostalim programima	22
Članak 26. Strukture i tijela specifični za program	22
Članak 27. Dodjela zadataka.....	23
Članak 28. Komunikacija i informiranje.....	23
Poglavlje V. – Decentralizirano upravljanje.....	23
Članak 29. Prijenos upravljanja	23

Članak 30. Ukidanje ex ante kontrola	24
Članak 31. Vodič za ukidanje ex ante kontrola.....	24
Članak 32. Izjava o jamstvu nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje	24
Članak 33. Izvješća i mišljenja tijela nadležnog za reviziju	24
Poglavlje VI. – Prihvatljivost izdataka.....	25
Članak 34. Razdoblje prihvatljivosti	25
Članak 35. Prihvatljivi izdaci	25
Članak 36. Upravljački kadar	26
Članak 37. Izdaci nastali u svezi sazivanja nadzornih odbora	26
Članak 38. Izdaci nastali u postupku dogovaranja ad hoc sastanaka	27
Članak 39. Izdaci u odnosu na informiranje i promidžbu	27
Članak 40. Priprema i izgradnja lokacije	27
Članak 41. Dugotrajna oprema.....	27
Članak 42. Nematerijalna imovina	27
Članak 43. Dovršetak operacija	27
Poglavlje VII. – Javna nabava, ugovori i nepovratna sredstva	28
Članak 44. Pravila i postupci za nabavu	28
Članak 45. Nepovratna sredstva.....	28
Članak 46. Postupci ugovaranja	28
Članak 47. Prihvatljivi izdaci za izvršavanje ugovora o nabavi usluga, radova i roba.....	29
Članak 48. Pravila o sudjelovanju i podrijetlu	29
Poglavlje VIII. – Provedba programa	29
Članak 49. Odabir operacija od strane krajnjih korisnika koji nisu nacionalna javna tijela	29
Članak 50. Opća načela za odabir operacija	29
Članak 51. Prihvatljive radnje i korisnici.....	30
Članak 52. Identifikacijski list operacije.....	30
Poglavlje IX. – Veliki projekti.....	31
Članak 53. Posebna pravila	31
Članak 54. Prijave za velike projekte.....	31
Članak 55. Dvostrani sporazum o projektu	32
Članak 56. Izmjene velikih projekata.....	32
Poglavlje X. – Financijski inženjering.....	33
Članak 57. Instrumenti financijskog inženjeringa.....	33
Članak 58. Doprinos iz programa	33
Članak 59. Opći zahtjevi	34
Članak 60. Zatvaranje operacije.....	35
Poglavlje XI. – Financijsko upravljanje.....	35

Članak 61. Transparentnost u računovodstvu i izvješćivanju	35
Članak 62. Bankovni račun	35
Članak 63. Plaćanja od strane Komisije	36
Članak 64. Predfinanciranje	37
Članak 65. Vlasništvo na kamatama	37
Članak 66. Zahtjevi za plaćanje	37
Članak 67. Plaćanja tijekom provedbe	38
Članak 68. Izračun plaćanja	39
Članak 69. Plaćanje završne bilance	39
Članak 70. Tečajna stopa	40
Članak 71. Rokovi za plaćanje i privremeni prekid plaćanja	40
Članak 72. Obustava plaćanja	40
Članak 73. Financijske ispravke, povrat sredstava i ponovno korištenje doprinosa Zajednice	41
Članak 74. Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda	41
Članak 75. Sprječavanje nepravilnosti i prijevare, mjere protiv korupcije	41
Članak 76. Financijske prilagodbe	41
Članak 77. Povrat sredstava u slučaju nepravilnosti ili prijevare	41
Poglavlje XII. – Sustavi upravljanja i kontrole	41
Članak 78. Opća načela sustava upravljanja i kontrole	41
Članak 79. Verifikacije upravljanja	43
Članak 80. Provjere koje provodi Komisija	43
Članak 81. Provjere koje provodi Korisnik	44
Članak 82. Revizije uzorka operacija ili transakcija	44
Poglavlje XIII. – Nadzor i evaluacija	45
Članak 83. Načela nadzora	45
Članak 84. Evidencija o nadzoru	46
Članak 85. Sektorsko godišnje izvješće o provedbi	46
Članak 86. Evaluacija tijekom provedbe	47
Članak 87. Ex post evaluacija	47
Poglavlje XIV. – Revizija	47
Članak 88. Načela revizije	47
Članak 89. Tijelo nadležno za reviziju	48
Članak 90. Revizijski trag	48
Članak 91. Revizija operacija	49
Članak 92. Dokumenti koje podnosi tijelo nadležno za reviziju i praćenje	49
Članak 93. Raspoloživost dokumenata	50
Članak 94. Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda	50

Poglavlje XV. – Informiranje i vidljivost	50
Članak 95. Osobni podaci	50
Članak 96. Elektronička razmjena podataka	50
Članak 97. Informiranje i promidžba	51
Članak 98. Objavljivanje informacija o korisnicima financijskih sredstava Zajednice	51
Članak 99. Vidljivost.....	51
Poglavlje XVI. – Zatvaranje programa	52
Članak 100. Načela zatvaranja	52
Članak 101. Izjava o zatvaranju	52
Članak 102. Završno izvješće.....	53
Članak 103. Zahtjev za završno plaćanje	54
Članak 104. Čuvanje dokumentacije.....	54
Poglavlje XVII. – Završne odredbe	54
Članak 105. Konzultacije	54
Članak 106. Rješavanje razlika, arbitraža	55
Članak 107. Sporovi s trećima	55
Članak 108. Dodaci	55
Članak 109. Važenje	55
Članak 110. Preispitivanje i izmjene i dopune	55
Članak 111. Prestanak	55
Članak 112. Jezik	55
POPIS DODATAKA	57
DODATAK I.....	58
DODATAK II.	59
DODATAK III.....	69
DODATAK IV.....	71
DODATAK V.....	72
DODATAK VI.....	75
DODATAK VII.....	98
DODATAK VIII.....	100
DODATAK IX.....	142
DODATAK X.....	153
DODATAK XI.....	155
DODATAK XII.....	156
DODATAK XIII.....	159
DODATAK XIV.....	160
DODATAK XV.....	162

DODATAK XVI.....	164
DODATAK XVII.....	173
DODATAK XVIII.....	178
DODATAK XIX.....	199

Vlada Republike Hrvatske

i

Europska komisija

U daljnjem tekstu zajedno se spominju kao "stranke" ili pojedinačno kao "Korisnik" u slučaju Vlade Republike Hrvatske ili "Komisija" u slučaju Europske komisije

Budući da

- 1) je dana 17. srpnja 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo Uredbu (EZ) br. 1085/2006¹ o uvođenju instrumenta prepristupne pomoći (u daljnjem tekstu "IPA Okvirna uredba"). U primjeni od 1. siječnja 2007. godine, IPA Okvirna uredba predstavlja jedinstvenu pravnu osnovu za pružanje financijske pomoći državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama u njihovim nastojanjima da poboljšaju političke, gospodarske i institucionalne reforme s ciljem pristupanja Europskoj uniji;
- 2) je dana 12. lipnja 2007. godine, Komisija je donijela Uredbu Komisije (EZ) br. 718/2007² o provedbi Okvirne uredbe IPA koja sadrži detaljna pravila o upravljanju i kontroli (u daljnjem tekstu "Provedbena uredba IPA");
- 3) je Republika Hrvatska navedena u Dodatku I. Okvirne uredbe IPA i stoga bi trebala imati pristup petorim komponentama uspostavljenim temeljem članka 3. stavka 1. iste Uredbe odnosno (a) "Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija"; (b) "Prekogranična suradnja"; (c) "Regionalni razvoj"; (d) "Razvoj ljudskih potencijala", i (e) "Ruralni razvoj";
- 4) je, sukladno članku 155. Provedbene uredbe IPA, pomoć u okviru komponenti "Regionalni razvoj" i "Razvoj ljudskih potencijala" potrebno provesti kroz višegodišnje operativne programe;
- 5) je dana 13. lipnja 2007. Korisnik predao Komisiji okvir za usklađenost strategija koji, temeljem članka 154. stavka 1. Provedbene uredbe IPA, predstavlja referentni dokument za programiranje komponenti "Regionalni razvoj" i "Razvoj ljudskih potencijala";
- 6) je dana 29. ožujka 2007. Korisnik predao Komisiji prijedlog višegodišnjeg operativnog programa „Zaštita okoliša“ u daljnjem tekstu "program". Dana 14. siječnja 2010. Korisnik je Komisiji dostavio prijedlog izmjene programa;
- 7) je dana 29. studenog 2007. Komisija donijela Odluku br. C(2007)5734 kojom se odobrava program sufinanciranja za IPA, u daljnjem tekstu "Odluka o financiranju". Dana 22. lipnja 2010. godine, Komisija je donijela Odluku C(2010)/3516 o izmjenama programa;
- 8) Sukladno članku 17. Okvirne uredbe IPA, Komisija i Korisnik trebaju sklopiti okvirne i dodatne sporazume vezane za provedbu pomoći;
- 9) su dana 27. kolovoza 2007. Korisnik i Komisija sklopili Okvirni sporazum o utvrđivanju pravila suradnje u odnosu na financijsku pomoć EZ-a u okviru IPA;
- 10) će sukladno članku 8. Provedbene uredbe IPA i članku 5. stavku 3. Okvirnog sporazuma, a kada je to potrebno temeljem odluke o financiranju, Komisija i Korisnik sklopiti Sporazum o financiranju koji može biti u obliku višegodišnjeg sporazuma;
- 11) u skladu s člankom 8. stavak 4. Provedbene uredbe IPA Sporazum o financiranju sadržava: (a) odredbe temeljem kojih Korisnik prihvaća pomoć Zajednice i pristaje postupati u skladu s pravilima i postupcima vezanim za isplatu sredstava vezanih za tu pomoć; (b) uvjete na temelju kojih se upravlja pomoći, što uključuje odgovarajuće načine i nadležnosti za provedbu višegodišnjeg programa i/ili operacija; (c) odredbe vezane uz pripremu i redovno ažuriranje od strane Korisnika vodiča s indikativnim referentnim vrijednostima i rokovima za ostvarivanje decentralizacije bez *ex ante* kontrole od strane Komisije;

¹ SL L210, 31.7.2006., str.82.

² SL L 170, 29.6.2007., str.1.

- 12) Program, kako je usvojen Odlukom Komisije C(2007)5734 od 29. studenog 2007., i izmijenjen Odlukom Komisije C(2010)3516 od 23. lipnja 2010., čini sastavni dio Sporazuma o financiranju.

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

POGLAVLJE I. – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

1. Ovaj Sporazum o financiranju (u daljnjem tekstu „Sporazum“) sklapaju Vlada Republike Hrvatske i Europska komisija temeljem članka 8. Provedbene uredbe IPA i članka 5. stavka 3. Okvirnog sporazuma.
2. Ovaj Sporazum odnosi se na višegodišnji operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretpristupne pomoći u okviru komponente "Regionalni razvoj" u Hrvatskoj, usvojen Odlukom Komisije br. C(2007)5734 od 29. studenog 2007. i izmijenjene Odlukom Komisije C(2010)/3516 od 22. lipnja 2010.
3. Na svim dokumentima i prepisci koji se odnose na program treba biti navedeno pozivanje na 2007 HR 16IPO 003
4. Ne dovodeći u pitanje odredbe iz Provedbene uredbe IPA i Okvirnog sporazuma, ovaj Sporazum zaokružuje tehnički, pravni i administrativni okvir te sadrži detaljne i posebne odredbe o upravljanju, nadzoru, evaluaciji i kontroli temeljem kojih će se provoditi program iz stavka 2, kao i njegove eventualne izmjene i dopune.

Članak 2.

Ciljevi

1. Pored ciljeva predviđenih člankom 3. Okvirnog sporazuma, ciljevi programa bit će u skladu s ukupnim ciljem pripreme Hrvatske za provedbu i upravljanje kohezijskom politikom Unije, sa svrhom članstva u EU.
2. Operacije, projekti, radnje i pripremne mjere koji se provode u okviru programa slijedit će pristup "učenja kroz rad" sa svrhom pripreme nacionalnih tijela za postizanje cilja iz stavka 1, uz poštivanje načela razmjernosti, sukladno mjerodavnim odredbama koje se primjenjuju na kohezijsku politiku Unije i njezine instrumente.

Članak 3.

Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir mjerodavan za pretpristupnu pomoć, a u skladu s kojim će se postupati u provedbi programa, uključuje *između ostalog*:

- a.) Uredbu Vijeća (EZ, EURATOM) br. 1605/2002 od 25. srpnja 2002.¹ o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, u daljnjem tekstu "Financijska uredba";
- b.) Uredbu Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. o uvođenju instrumenta pretpristupne pomoći (IPA)²;
- c.) Uredbu Komisije (EZ, EURATOM) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2003.³ o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj

¹ SL L 248, 16.9.2002., str.1.

² SL L 210, 31.7.2006., str.82.

³ SL L 357, 31.12.2002., str.1.

uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, u daljnjem tekstu "Provedbena pravila za Financijsku uredbu";

- d.) Uredbu Komisije (EZ) br. 718/2007 od 12. lipnja 2007.¹ o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 o uvođenju instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA);
- e.) Odluku Komisije C(2007)5734 od 29. studenog 2007 o usvajanju višegodišnjeg Operativnog programa „Zaštita okoliša“ u Republici Hrvatskoj, kao i njezine izmjene i dopune, sukladno odluci Komisije do konačnog zatvaranja programa;
- f.) Odluku Komisije C(2008)6201 od 29. listopada 2008. o prenošenju na Republiku Hrvatsku ovlasti koje se odnose na Operativni program „Zaštita okoliša“, u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć kao i njezine izmjene i dopune koje Komisija može donijeti do konačnog zatvaranja programa.

Članak 4. Ugovorni okvir

Odredbe Okvirnog sporazuma sklopljenog 27. kolovoza 2007. između Vlade Republike Hrvatske i Komisije na odgovarajući se način primjenjuju na ovaj Sporazum.

Članak 5. Postupanje u skladu s mjerodavnim zakonodavnim i ugovornim okvirom i s ostalim pravom i politikama Europske unije

1. Korisnik će poduzeti sve potrebne korake kako bi osigurao pravilno izvršavanje svih aktivnosti i kako bi omogućio provedbu programa u skladu sa zakonodavnim i ugovornim okvirom iz članka 3. i 4. ovog Sporazuma.
2. Komisija i Korisnik nastojat će osigurati da su sve aktivnosti i ciljevi koji se nastoje postići u provedbi programa u skladu s važećim pravom i politikama Europske unije, mjerodavnim za odnosni sektor, i doprinijeti progresivnom usklađivanju sa standardima i politikama Europske unije, što uključuje, ukoliko je to potrebno, pravnu stečevinu Europske unije.

Članak 6. Tumačenje

1. Odredbe ovog Sporazuma tumače se kao da dopuna i konačno određenje odredaba zakonodavnog i ugovornog okvira iz članka 3. i 4. ovog Sporazuma.
2. Bez obzira na stavak 1., ako postoje proturječnosti između zakonodavnih i ugovornog okvira iz članka 3. i 4. ovog Sporazuma i ostalih odredbi ovog Sporazuma, tumačenje treba primijeniti prema sljedećem redu prvenstva:
 - a.) uredbe i odluke iz članka 3. ovog Sporazuma;
 - b.) Okvirni sporazum iz članka 4. ovog Sporazuma;
 - c.) ovaj Sporazum.
3. Ako postoje proturječnosti između odredbi u glavnom dijelu ovog Sporazuma i u njegovim dodacima, a posebno odredbe u Poglavlju V. Dodatka XIX. („Provedbene odredbe“ Operativnog programa), odredbe sadržane u glavnom dijelu ovog Sporazuma imat će prednost.
4. Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pojmovi koji se koriste u ovom Sporazumu imaju isto značenje kao ono koje im je propisano u Okvirnoj uredbi IPA, Provedbenoj uredbi IPA i u Okvirnom sporazumu IPA iz članka 4.
5. Ako u ovom Sporazumu nema izričite suprotne odredbe, pozivanje na ovaj Sporazum predstavlja pozivanje na ovaj Sporazum kako je povremeno izmijenjen, dopunjen ili zamijenjen.

¹ SL L 170, 29.6.2007., str. 1.

6. Svako pozivanje na instrumente Zajednice predstavlja pozivanje na te instrumente kako su povremeno izmijenjeni, dopunjeni ili zamijenjeni.
7. Naslovi u ovom Sporazumu nemaju pravni značaj i ne utječu na njegovo tumačenje.

Članak 7.

Djelomična ništavost i nenamjerne praznine

1. Ukoliko neka odredba ovog Sporazuma jest ili postane ništava, ili ako ovaj Sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće utjecati na valjanost ostalih odredbi ovog Sporazuma. Stranke će zamijeniti svaku ništavnu odredbu valjanom odredbom koja u najvećoj mogućoj mjeri mora odgovarati svrsi i namjeri ništave odredbe.
2. Stranke će popuniti svaku nenamjernu prazninu odredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog Sporazuma u skladu s IPA Okvirnom uredbom, IPA Provedbenom uredbom i Okvirnim sporazumom.

Članak 8.

Koordinacija, dosljednost i komplementarnost

Komisija i Korisnik osigurat će odgovarajuću koordinaciju, dosljednost i komplementarnost pomoći koja se pruža na temelju programa s ostalim oblicima pomoći Zajednice, što uključuje, ali nije ograničeno na ostale IPA komponente koje su pokrivene IPA Okvirnom uredbom, kao i pomoći koju financira Europska investicijska banka, ostale međunarodne financijske ustanove i dvostrani donatori.

Članak 9.

Zaštita financijskih interesa Zajednice

1. U svrhu provedbe članaka 28. i 29. Okvirnog sporazuma od strane Korisnika, na odgovarajući se način primjenjuje Uredba Vijeća (EZ) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa¹ Europskih zajednica.
2. Korisnik donosi sve zakonodavne, regulatorne i administrativne odredbe i poduzima sve druge mjere potrebne kako bi se osigurala učinkovita zaštita financijskih interesa Zajednice, a posebno s ciljem:
 - a.) provjere vjerodostojnosti i pravilnosti operacija koje financira Zajednica;
 - b.) sprječavanja i otklanjanja nepravilnosti;
 - c.) povrata novca izgubljenog uslijed nepravilnosti ili nemara;
 - d.) izvješćivanja Komisije o nepravilnostima uspostavom mehanizma istovjetnog onome predviđenom u dijelu 4 "nepravilnosti" (članci 27.-36.) Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006 od 8. prosinca 2006. koja predviđa pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 koja sadrži opće odredbe o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i Uredbe (EZ) br. 1080/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj.
3. Korisnik će obavijestiti Komisiju o donesenim odredbama i poduzetim mjerama temeljem stavka 2. i mjerama poduzetim za upravljanje i kontrolu, u skladu s zakonodavstvom Zajednice koje se odnosi na podršku za program, a kako bi se zaštitili financijski interesi Zajednice.

¹ SL L 312, 23.12.1995., str. 1.

POGLAVLJE II. – FINANCIRANJE IZ SREDSTAVA PROGRAMA IPA

Članak 10.

Izvori financiranja programa

1. Ukupni trošak programa, izražen u vidu prihvatljivih javnih izdataka sukladno definiciji iz članka 17. stavka 2. ovog Sporazuma, procjenjuje se u iznosu od 113.764.422 eura. Raščlamba ovog iznosa predviđena je u Financijskom planu u Dodatku I.
2. Ovisno o raspoloživosti sredstava u proračunu, Zajednica se obvezuje sufinancirati program kroz nepovratna sredstva iz proračuna Europskih zajednica do najvišeg iznosa navedenog u Financijskom planu u Dodatku I.
3. Korisnik se obvezuje sufinancirati program kroz doprinose u gotovom novcu, u visini koja odgovara minimalno nacionalnim zahtjevima za sufinanciranje iz Financijskog plana u Dodatku I. U svakom slučaju, Korisnik će osigurati da svi zahtjevi za sufinanciranje za svaku operaciju budu u cijelosti ispunjeni.
4. Doprinos Zajednice iz stavka 2 neće prijeći najviši iznos od 85% prihvatljivog izdatka na razini svake prioritetne osi.
5. Na doprinos Zajednice za sufinanciranje programa i svake operacije primjenjuju se odredbe ovog Sporazuma, kao i zakonodavnog i ugovornog okvira koji se primjenjuje na pretpristupnu pomoć, sukladno člancima 3. i 4. ovog Sporazuma.

Članak 11.

Financijski plan

1. Financijski plan, izražen u eurima, koji se odnosi na doprinose Zajednice podijeljen po godinama i nacionalne javne doprinose za program razdoblju od 2007. do 2011. godine i 2009., na razini svake prioritetne osi, jest Financijski plan iz Dodatka I.
2. Za izmjene i dopune ili promjene ovog Financijskog plana potreban je službeni pristanak Komisije i moraju biti odobrene u obliku odluke Komisije o izmjenama i dopunama.
3. Financijski plan može biti proširen tako da uključuje doprinose Zajednice i nacionalne javne doprinose za program u kalendarskim godinama 2012. i 2013., ovisno o službenom pristanku Komisije, putem odobrenja u obliku odluke Komisije.
4. U slučaju proširenja Financijskog plana sukladno stavku 3., programski pokazatelji i ostali odgovarajući strateški i operativni elementi bit će na odgovarajući način izmijenjeni.

Članak 12.

Izdvajanja sredstava Zajednice

1. Doprinos Zajednice za program, iz članka 10. i 17. ovog Sporazuma, bit će podijeljen u godišnja izdvajanja u skladu s Financijskim planom iz Dodatka I.
2. Iznosi koji će biti isplaćeni u 2011. godini i kasnijih godina podliježu odobrenju potrebnih kredita u proračunu Europskih zajednica od strane proračunskog tijela.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne može se tumačiti na način da iskazuje financijsku obvezu Zajednice u odnosu na kredite koji još nisu odobreni od strane proračunskog tijela.

Članak 13.

Automatska obustava izdvajanja (n+3)

1. Temeljem članka 166. Financijske uredbe, Komisija automatski izvršava obustavu svakog dijela izdvajanja iz proračuna za program ako do 31. prosinca tri godine nakon godine n odnosno godine kada je izvršeno izdvajanje iz proračuna:

- (i) ono nije iskorišteno u svrhu predfinanciranja; ili
- (ii) nije iskorišteno za plaćanja za vrijeme provedbe; ili

(iii) nije predana izjava o izdacima u odnosu na izdvajanje.

2. Dio proračunskih izdvajanja koji je otvoren na dan 31. prosinac 2017. za koji nije predana izjava o izdacima do 31. prosinca 2018. bit će automatski obustavljen.

POGLAVLJE III. – OPĆA NAČELA PROVEDBE

Članak 14.

Provedbena načela

1. Korisnik program provodi na temelju decentraliziranog upravljanja u skladu sa člankom 5. Okvirnog sporazuma.
2. Uvjeti prijenosa ovlasti za upravljanje uređeni su člancima 9., 10., 11. i 12. u Dijelu III., Okvirnog sporazuma.
3. Uz uvjete iz stavka 1., Korisnik će osigurati strogo poštivanje načela i uvjeta iz članka 56 Financijske uredbe.
4. Ako se prestanu poštivati uvjeti i načela iz stavaka 2. i 3., Komisija može obustaviti ili prekinuti provedbu ovog Sporazuma.
5. Korisnik se obvezuje nastojati postići realizaciju decentralizacije bez *ex ante* kontrole, sukladno članku 30. ovog Sporazuma i članku 16. Okvirnog sporazuma.
6. Sva ulaganja izvršena kroz financijska sredstva Zajednice u okviru programa moraju u potpunosti poštivati načela održivog razvoja i ispunjavati mjerodavne norme vezane za zaštitu okoliša, kao što su direktive o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš¹, o staništima² i o pticama³ (a kako bi se izbjegao nepovoljan utjecaj na potencijalne lokacije "Natura 2000").

Članak 15.

Krajnji korisnik i operacije

1. Sukladno odredbama članka 2. stavka 8. Provedbene uredbe IPA, u svrhu ovog Sporazuma, pojam "krajnji korisnik" odnosi se na tijelo ili poduzetnika, javnog ili privatnog, koji su odgovorni za pokretanje ili za pokretanje i provedbu operacija. U kontekstu shema pomoći, krajnji korisnici jesu javni ili privatni poduzetnici koji provode određeni projekt i primaju javnu potporu.
2. S obzirom da operativna struktura zadržava izravnu odgovornost za provedbu operacija u okviru programa, naime za sve ugovore i financijske transakcije povezane s programom, smatra se da se pojam "krajnji korisnik" odnosi na operativnu strukturu ili svako koje tijelo koje je izričito navedeno u odluci kojom se prenose ovlasti upravljanja.
3. U svrhu ovog Sporazuma, operacije se sastoje od projekta ili skupine projekata, pokrenutih ili pokrenutih i provedenih od strane jednog ili više krajnjih korisnika, čime se omogućava realizacija ciljeva mjere i/ili prioritetne osi na koju se odnose.

Članak 16.

Sufinanciranje

Uz načela iz članka 4. Okvirnog sporazuma, sljedeća načela također se primjenjuju na provedbu programa:

- a.) za sve operacije koje primaju pomoć u okviru programa izdvojiti će se nacionalni doprinos i doprinos Zajednice.

¹ Direktiva Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš [SL L 175, 5.7.1985., str.40.]

² Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o zaštiti i prirodnim staništima divlje faune i flore [SL L 206, 22.7.1995. str. 7.]

³ Direktiva Vijeća 79/409/EEZ od 2. travnja 1979. o zaštiti divljih ptica [SL L 103, 25.4.1979., str.1.]

- b.) doprinosi Zajednice za svaku operaciju stavit će se na raspolaganje u isto vrijeme kad i odgovarajući doprinos iz nacionalnih izvora;
- c.) doprinos Zajednice za svaku operaciju ovisi o izvršenju obveza i uvjeta iz Okvirnog sporazuma i ovog Sporazuma.

*Članak 17.
Intenzitet potpore*

1. Sukladno odredbama članka 149. za Regionalni razvoj Provedbene uredbe IPA, doprinos Zajednice za program izračunat će se na temelju javnih rashoda.

2. U svrhu ovog članka, "javni rashodi" znači svaki javni doprinos za financiranje operacije čije je podrijetlo u Europskoj zajednici ili u proračunu javnih tijela države korisnice i svaki doprinos za financiranje operacije čije je podrijetlo u proračunu javnopravnog tijela ili udruga jednog ili više regionalnih ili lokalnih tijela ili javnopravnih tijela.

3. Najviši iznos doprinosa Zajednice na razini svake prioritetne osi u okviru programa predviđen je Financijskim planom u Dodatku I.

Sukladno odredbama članka 10. stavka 4., u iznimnim i valjano opravdanim slučajevima, gornja granica postotaka smije doseći najviše 85%, pod uvjetom prethodne odluke Komisije.

4. Veća stopa sufinanciranja od one vezane uz predmetnu prioritetnu os ne primjenjuje se niti na jednu operaciju.

*Članak 18.
Postupanje s primicima*

Ne primjenjuje se.

*Članak 19.
Projekti koji ostvaraju prihode*

1. Temeljem odredbi članka 150. Provedbene uredbe IPA, u svrhu ovog Sporazuma, projekt koji ostvaruje prihode jest svaka operacija predložena za financiranje iz pretpristupne pomoći koja uključuje ulaganje u infrastrukturu čije korištenje podliježe naknadama koje plaćaju izravno korisnici i koja ostvaruje prihode ili svaka operacija koja uključuje prodaju ili zakup zemljišta ili zgrada ili svako drugo pružanje usluga na osnovi plaćanja.

2. Prihvatljivi rashodi za projekte koji ostvaruju prihode, a koji se koriste za izračun doprinosa Zajednice za projekte u skladu sa člankom 17. ovog Sporazuma, ne smiju prijeći tekuću vrijednost troškova ulaganja minus tekuća vrijednost neto prihoda od ulaganja tijekom određenog referentnog razdoblja za (a) ulaganja u infrastrukturu; ili (b) druge projekte gdje je objektivno moguće unaprijed procijeniti prihode .

3. Ako svi troškovi ulaganja nisu prihvatljivi za sufinanciranje, neto prihodi se dodjeljuju na *pro rata* osnovi prihvatljivim i neprihvatljivim dijelovima troškova ulaganja.

4. Operativna struktura u tom izračunu uzima u obzir referentno razdoblje koje odgovara kategoriji predmetnog ulaganja, kategoriju projekta, profitabilnost koja se obično očekuje od predmetne kategorije ulaganja i primjenu načela zagađivač plaća te, po potrebi, o pitanjima priuštivosti, posebno u sektoru okoliša.

5. Ako se najkasnije tri godine nakon zatvaranja Operativnog programa ustanovi da je u operaciji ostvaren prihod koji nije bio uzet u obzir sukladno ovom članku, taj će se prihod vratiti u opći proračun Europske unije, razmjerno neto doprinosu primljenom iz programa.

6. U svrhu ovog članka, način izvršenja analize troškova-koristi, što uključuje indikativnu diskontnu stopu koja će se primijeniti i referentno razdoblje za ulaganje, naznačeni su u Radnom dokumentu br. 4 ili nekim dodatnim ili komplementarnim smjernicama koje o ovom pitanju izdaje Opća uprava Komisije za regionalnu politiku.

7. Odredbe ovog članka ne odnose se na:

(a) aktivnosti koje se sufinanciraju u okviru ove komponente, čiji je ukupni trošak jednak ili manji od 1 milijun eura;

(b) prihode ostvarene tijekom ekonomskog životnog vijeka sufinanciranih investicija u slučaju ulaganja u trgovačka društva;

(c) prihode ostvarene u okviru financijskih instrumenata koji omogućuju pristup povratnom financiranju kroz poduzetnički kapital, zajmove i jamstvene fondove.

Članak 20.

Uključivanje međunarodnih financijskih ustanova (MFI)

1. Temeljem članka 19. stavka 8. Okvirne uredbe IPA, za operacije koje sufinancira Zajednica u okviru programa financijska sredstva se također mogu primiti i od drugih međunarodnih organizacija, države članice, treće države ili regionalne organizacije.

2. U slučaju nastanka situacije predviđene u stavku 1., bez obzira na Poglavlje VIII. ovog Sporazuma o javnoj nabavi, ugovorima i nepovratnim sredstvima, Komisija može odlučiti koristiti postupke za nabavu i nepovratna sredstva o kojima su se dogovorili donatori u skladu sa člankom 56. stavkom 2. Financijske uredbe. Komisija se mora uvjeriti da je operativna struktura sposobna primijeniti postupke za nabavu i nepovratna sredstva na način koji zadovoljava uvjete iz članka 56. stavka 1. Financijske uredbe.

3. U svrhu ovog Sporazuma, prihvatljivost izdataka za operacije koje su sufinancirane u skladu s ovim člankom počinje od trenutka kada je:

a.) operativna struktura akreditirana za korištenje postupaka nabave međunarodnih financijskih ustanova;

b.) Komisija na operativnu strukturu prenijela ovlasti za decentralizirano upravljanje tim postupcima.

4. Doprinos međunarodnih financijskih ustanova također može biti proveden kroz paralelno sufinanciranje. To znači da su sredstva koja dolaze iz raznih izvora financiranja predviđena za odvojene sporazume od onih koji su obuhvaćeni IPA-om.

Članak 21.

Načelo 'zagađivač plaća'

1. Kod izračuna stope pomoći Zajednice koja će se osigurati za projekt, potrebno je uzeti u obzir primjenu načela zagađivač plaća¹.

2. Načelo zagađivač plaća znači da je osoba koja uzrokuje štetu u okolišu dužna snositi troškove sprječavanja ili naknade štete. Stoga, javno financiranje politike zaštite okoliša potrebno je u većini slučajeva izbjegavati, jer troškove financiranja moraju snositi zagađivači, ako ih se može utvrditi.

Članak 22.

Priuštivost

Kod izračuna tarifa koje će se koristiti u projektu potrebno je uzeti u obzir sposobnost konačnih korisnika izgrađene infrastrukture za plaćanje.

Članak 23.

Prava intelektualnog vlasništva

1. Korisnik i provedbena tijela odgovorna za provedbu programa i povezanih projekata dužna su osigurati stjecanje svih potrebnih prava intelektualnog vlasništva u odnosu na informacijsku tehnologiju, studije, nacрте, planove, objavljivanje i ostale materijale pripremljene za planiranje, provedbu, nadzor i evaluaciju.

¹ Preporuka Vijeća 75/436/Euratom, EZUČ, EEZ i priloženo priopćenje

2. Korisnik jamči da će Komisija ili neko drugo tijelo ili osoba ovlaštena od strane Komisije imati pristup i pravo korištenja tih materijala. Komisija će koristiti materijale samo u svoje vlastite svrhe.

*Članak 24.
Dozvole i ovlaštenja*

Nadležni tijela države korisnice pravovremeno će ishoditi sve vrste dozvola i/ili ovlaštenja potrebnih za provedbu programa i operacija u skladu s nacionalnim pravom i, ako je to potrebno, u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, poštujući pritom načelo razmjernosti iz članka 2. stavka 2. ovog Sporazuma.

POGLAVLJE IV. – UPRAVLJAČKA STRUKTURA I TIJELA

*Članak 25.
Strukture i tijela zajednički s ostalim programima*

1. Sukladno članku 6. Okvirnog sporazuma, Korisnik je odredio sljedeće strukture i tijela zajednička svim IPA komponentama:

- a.) Nacionalni IPA koordinator: državni tajnik, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- b.) Dužnosnik nadležan za akreditaciju: ministar, Ministarstvo financija
- c.) Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje: državni tajnik, Ministarstvo financija
- d.) Nacionalni fond: državna riznica, Ministarstvo financija
- e.) Tijelo nadležno za reviziju: Agencija za reviziju sustava provedbe programa EU

2. Strateški koordinator jest zamjenik državnog tajnika, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU. Ova struktura zajednička je za komponentu "Regionalni razvoj" i komponentu "Razvoj ljudskih potencijala".

3. Zadaci i nadležnosti struktura i tijela iz stavka 1. i 2. navedene su u članku 8. i Dodatku A Okvirnog sporazuma.

*Članak 26.
Strukture i tijela specifični za program*

1. Sukladno stavku 6., točki a) Dodatka A Okvirnog sporazuma, tijela koja čine operativnu strukturu programa jesu:

- Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
- Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva
- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
- Hrvatske vode
- Agencija za financiranje i ugovaranje

Korisnik je odredio državnog tajnika u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za voditelja operativne strukture, koji je odgovoran za zadatke iz stavka 6. točke c) Dodatka A Okvirnog sporazuma.

2. Funkcije i odgovornosti operativne strukture predviđene su u članku 8. i stavku 6., točki b) Dodatka A Okvirnog sporazuma.

3. Pored gore spomenute funkcije i odgovornosti, voditelj operativne strukture također je odgovoran za:

- a.) upravljanje tajništvom Sektorskog nadzornog odbora;

- b.) supredsjedanje Sektorskim nadzornim odborom;
- c.) osiguranje evaluacije Operativnog programa za vrijeme provedbe.

*Članak 27.
Dodjela zadataka*

1. U ukupnom okviru definiranim prijenosom ovlasti za upravljanje, voditelj operativne strukture može dodijeliti određene zadatke ili grupe zadataka pojedinim tijelima unutar ili izvan operativne strukture. Grupiranje i dodjela moraju se odvijati sukladno načelima podjele dužnosti predviđenih Financijskom uredbom. voditelj operativne strukture i odnosna tijela potpisat će odgovarajuće pisane sporazume. Konačnu odgovornost za prenesene zadatke snosi voditelj operativne strukture.
2. U sporazumima je potrebno jasno definirati poslovi koje će nadležno tijelo provoditi, kao i vrstu pripadajuće dokumentacije i izvješća koji se moraju slati voditelju operativne strukture.
3. U sporazumima je također potrebno predvidjeti pristup valjano ovlaštenih zastupnika ili predstavnika Zajednice ili operativne strukture informacijama u rukama nadležnog tijela, kao i ispitivanje od strane ovlaštenih zastupnika ili predstavnika operacija financiranih kroz program, što uključuje provjere pojedinačnih projekata i primatelja potpore.
4. Korisnik će omogućiti voditelju operativne strukture da obavlja dužnosti povezane s njegovim odgovornostima, čak i kada ne postoji hijerarhijska veza između voditelja operativne strukture i tijela uključenih u provedbu programa.
5. Korisnik će osigurati da postoji sustav zamjena kako bi se zajamčila neprekinutost obavljanja poslova dodijeljenih nadležnim tijelima.

*Članak 28.
Komunikacija i informiranje*

1. Cjelokupna komunikacija u vezi s ovim Sporazumom mora biti u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Sva komunikacija mora biti potpisana i predana u izvorniku.
2. Cjelokupna komunikacija u vezi s ovim Sporazumom mora biti poslana na sljedeće adrese:

Za Komisiju: Opća uprava za regionalnu politiku

Poštanska adresa: Rue Père de Deken 23, 1040 - Brussels, Belgija

Faks: +32 2 2920139

Za Korisnika Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije

Poštanska adresa: Radnička cesta 80/V, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Faks: 00 385 1 4569 150

3. Sva ostala komunikacija sa strukturama i tijelima uključenim u upravljanje Operativnim programom mora se slati na adrese iz Dodatka V. nacionalni IPA koordinator u pisanom će obliku obavijestiti Komisiju o svim promjenama vezanim za nadležne ustanove ili njihove adrese.

POGLAVLJE V. – DECENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE

*Članak 29.
Prijenos upravljanja*

1. Sukladno članku 5. Okvirnog sporazuma, decentralizirano upravljanje primjenjuje se na pomoć koja se odobrava u okviru programa. Prijenos ovlasti upravljanja od strane Komisije je stoga preduvjet za potpisivanje ovog Sporazuma.

2. Na temelju zahtjeva i postupaka iz članka 9. do 12. Okvirnog sporazuma, Komisija je dana 29. listopada 2008. donijela Odluku C(2008)6201 kojom se ovlasti upravljanja prenose na Republiku Hrvatsku, za provedbu programa. Posebni uvjeti u prilogu ove Odluke, uključujući popis *ex ante* kontrola od strane Komisije, čine sastavni dio ovog Sporazuma (Dodatak VI.).

3. U odnosu na povlačenje ili obustavu akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, Nacionalnog fonda i operativne strukture, kao i poništenje ili ukidanje prijenosa ovlasti za upravljanje, primjenjuju se odredbe članka 13. do 15. Okvirnog sporazuma.

Članak 30.

Ukidanje ex ante kontrola

1. Decentralizacija bez *ex ante* kontrola od strane Komisije predstavlja cilj za provedbu Operativnog programa. Indikativne referentne vrijednosti i rokovi za ostvarivanje decentraliziranog upravljanja bez *ex ante* kontrola od strane Komisije predviđeni su Vodičem iz članka 31. ovog Sporazuma.

2. Prije obavljanja *ex ante* kontrola predviđenih odlukom Komisije o prijenosu ovlasti za upravljanje, Komisija će se uvjeriti u učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u skladu s mjerodavnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima. Komisija će posebno nadzirati provedbu Vodiča iz članka 31. ovog Sporazuma od strane Korisnika na način predviđen člankom 8. stavkom 4. točkom c) Provedbene uredbe IPA. Komisija će uredno pratiti rezultate koje je u ovom kontekstu postigao Korisnik, a posebno u provedbi pomoći i u pregovaračkom procesu.

Članak 31.

Vodič za ukidanje ex ante kontrola

1. Sukladno članku 8. stavku 4. točki c) Provedbene uredbe IPA, Korisnik je dužan pripremiti detaljni vodič s indikativnim referentnim vrijednostima i rokovima za ostvarivanje decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Komisije, sukladno zahtjevima iz Dodatka VII.

2. Minimalni kriteriji i uvjeti za ukidanje *ex ante* kontrola predstavljeni su kako slijedi, uz pripremu Vodiča koji se bavi svakim od navedenih pitanja:

- a.) unutar operativne strukture mora postojati dobro definirani sustav za upravljanje sredstvima programa, s iscrpnim internim pravilnikom, kao i jasna institucionalna i osobna podjela odgovornosti;
- b.) Korisnik je dužan razviti sustav referentnih vrijednosti koji uključuje kvantitativne i kvalitativne vidove;
- c.) učestalost izvješćivanja o referentnim vrijednostima bit će na kvartalnoj osnovi.

Članak 32.

Izjava o jamstvu nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

U odnosu na podnošenje godišnje izjave o jamstvu nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje primjenjuju se odredbe članka 17. Okvirnog sporazuma i Dodatka B Okvirnog sporazuma.

Članak 33.

Izvješća i mišljenja tijela nadležnog za reviziju

Izvješća i mišljenja tijela nadležnog za reviziju pripremaju se u skladu sa zahtjevima iz članka 18. Okvirnog sporazuma.

POGLAVLJE VI. – PRIHVATLJIVOST IZDATAKA

Članak 34. Razdoblje prihvatljivosti

1. Bez obzira na članak 19. Okvirnog sporazuma, potpisani ugovori i prilozi, nastali troškovi i plaćanja izvršena od strane nacionalnih tijela nisu prihvatljivi za financiranje iz sredstava programa IPA prije 10. studenog 2008. Rashod je prihvatljiv za sufinanciranje iz sredstava Zajednice ukoliko je nastao i plaćen prije 31. prosinca 2017.
2. U slučaju velikih projekata u smislu članka 53. ovog Sporazuma, datum početka prihvatljivosti u smislu stavka 1. je datum potpisivanja Sporazuma o financiranju ili datum odluke Komisije kojom se odobrava odnosni veliki projekt, ovisno o tome što nastupi kasnije.
3. Izdaci vezani za poziv na dostavu prijedloga projekata ili poziv na nadmetanje mogu biti prihvatljivi i prije početnog prijenosa upravljanja i nakon 1. siječnja 2007., pod uvjetom da je početni prijenos upravljanja uspostavljen unutar rokova određenim u rezervnoj klauzuli koja se unosi u odnosne operacije ili pozive, i također sukladno prethodnom odobrenju dokumentacije od strane Komisije. Pozivi na dostavu prijedloga projekata ili pozivi na nadmetanje mogu biti poništeni ili izmijenjeni ovisno o odluci o prijenosu upravljanja.

Članak 35. Prihvatljivi izdaci

1. Izdaci nastali u provedbi programa prihvatljivi su za sufinanciranje od strane Zajednice pod uvjetom:
 - a.) da su stvarno nastali i plaćeni unutar razdoblja prihvatljivosti iz članka 34. ovog Sporazuma i da za njih postoje ulazni računi ili računovodstvena dokumentacija istovjetne dokazne vrijednosti;
 - b.) da su operacije i aktivnosti uslijed kojih su izdaci nastali u skladu s operacijama i aktivnostima prihvatljivim za financiranje u okviru jedne ili više mjera predviđenih za provedbu u okviru programa, a koje je usvojila Komisija (Dodatak XIX.);
 - c.) da su operacije i aktivnosti uslijed kojih su izdaci nastali odabrane u skladu s kriterijima za odabir i postupcima predviđenim u programu i ovom Sporazumu;
 - d.) da su poštivana pravila i postupci u odnosu na *ex ante* kontrole od strane Komisije;
 - e.) da su izdaci nastali u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno načelom štedljivosti i troškovne učinkovitosti.
2. Sukladno odredbama članka 34. stavka 3. i članka 148. stavka 2. Provedbene uredbe IPA, sljedeći izdaci nisu prihvatljivi za financiranje u okviru programa:
 - a.) porezi, uključujući porez na dodanu vrijednost;
 - b.) carinske i uvozne pristojbe, ili bilo koje druge naknade;
 - c.) kupovina, zakup ili leasing zemljišta i postojećih zgrada;
 - d.) novčane kazne, financijske kazne i parnični troškovi;
 - e.) operativni troškovi;
 - f.) rabljena oprema;
 - g.) bankarske naknade, troškovi jamstava i slični troškovi;
 - h.) troškovi pretvaranja, naknade i gubici po tečajnim razlikama vezani uz bilo koji devizni račun u eurima za određenu komponentu kao i drugi čisto financijski izdaci;

- i.) doprinosi u naturi;
- j.) troškovi održavanja i najma;
- k.) troškovi amortizacije infrastrukture.

3. Odstupajući od stavka 2., operativni troškovi, uključujući troškove najma, koji se isključivo odnose na razdoblje sufinanciranja aktivnosti, mogu biti prihvatljivi.

4. Komisija zadržava pravo odrediti da i neke druge stavke nisu prihvatljive, a koje smatra irelevantnim za ciljeve odnosnog projekta ili nepotrebним u svrhu njegove provedbe. U slučaju postojanja nedoumica o prihvatljivosti određene stavke ili radnje, potrebno je zatražiti pojašnjenje Komisije o statusu prije provedbe stavke ili radnje.

Članak 36. Upravljački kadar

1. Državni službenici zaposleni na određeno ili neodređeno vrijeme ili zaposlenici posebno uposljeni ili dodijeljeni za rad na upravljanju, provedbi i praćenju programa, što uključuje evaluaciju i kontrolu, financijski i fizički nadzor i sprječavanje nepravilnosti, prihvatljivi su za sufinanciranje od strane Zajednice u okviru prioriteta tehničke pomoći programa, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a.) zaposlenici su izravno uposljeni u operativnoj strukturi na temelju uredno dokumentiranih odluka nadležnog odnosno nadležnih tijela;
- b.) zadaci koji će se izvršavati moraju biti jasno opisani i formalizirani sporazumom;
- c.) izdaci se moraju naplaćivati transparentno (npr. pomoću zapisa radnog vremena);
- d.) razdoblje premještaja ili rada ne prelazi zadnji dan prihvatljivosti izdatka u okviru programa;
- e.) odabir osoblja izvršen je u skladu s načelima transparentnosti, nediskriminacije i razmjernosti;
- f.) plaće i dodaci na plaću u skladu su s prevladavajućim uvjetima na tržištu, što uključuje one vezane za javne službe.

2. Kada se za izvršavanje aktivnosti iz stavka 1. zapošljavaju ili dodjeljuju zaposlenici iz ostalih službi javne uprave, potrebno je ispuniti sljedeće uvjete:

- a) zaposlenik mora privremeno napustiti svoje radno mjesto na neodređeno vrijeme u matičnoj službi javne uprave;
- b) osoblje se premješta u operativnu strukturu na temelju uredno dokumentirane odluke nadležnog tijela matične službe;
- c) razdoblje premještaja ne smije premašiti zadnji dan prihvatljivosti programa.

Članak 37. Izdaci nastali u svezi sazivanja nadzornih odbora

1. Izdaci nastali u svezi sazivanja sektorskih nadzornih odbora i pododbora koje je postavio sektorski nadzorni odbor prihvatljivi su u okviru prioriteta tehničke pomoći.

2. Prihvatljivi izdaci mogu u pravilu uključivati jednu ili više sljedećih kategorija: usluge tumača, *ad hoc* zakup prostora za sastanke i audio-vizualne i ostale potrebne opreme, pribavljanje dokumentacije i slično, honorari za sudjelovanje stručnjaka i putni troškovi u skladu s pravilima EK¹. Voditelj operativne strukture definirat će prikladne modalitete u dogovoru sa službama Komisije.

3. Plaće i dodaci na plaću članova sektorskog nadzornog odbora i pododbora, nastali u kontekstu sudjelovanja u radu odbora, nisu prihvatljivi.

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/per_diems/index_en.htm

Članak 38.

Izdaci nastali u postupku dogovaranja ad hoc sastanaka

Pravila iz članka 37. na odgovarajući se način primjenjuju na dogovaranja ad hoc sastanaka koji se sazivaju na zahtjev ili uz odobrenje službi Komisije.

Članak 39.

Izdaci u odnosu na informiranje i promidžbu

Izdaci za mjere poduzete temeljem odredbi ovog Sporazuma i u odgovarajućem poglavlju programa u odnosu na informiranje i promidžbu prihvatljivi su.

Članak 40.

Priprema i izgradnja lokacije

Ako javni tijela obavljaju pripremu ili građevinske radove na lokaciji, ili na dijelovima lokacije, za vlastiti račun ili temeljem ugovora, osim onih predviđenih u članku 44. ovog Sporazuma, s time povezani izdaci nisu prihvatljivi.

Članak 41.

Dugotrajna oprema

Izdaci povezani s kupnjom opreme koja čini neophodni dio projekta, a kako bi se omogućio odgovarajući rad ulaganja (bez obzira je li trajno ugrađena i fiksna, ili mobilna) prihvatljivi su, pod uvjetom da je navedena u popisu dugotrajne opreme nadležnog tijela ili tijela i da se prema njoj postupa kao prema kapitalnom izdatku u skladu sa standardnim računovodstvenim pravilima. Ova odredba odnosi se između ostalog na laboratorijsku i ispitivačku opremu, hardver i softver u vezi s radom ulaganja, opremu za ispitivanje i strojeve s posebnom namjenom.

Članak 42.

Nematerijalna imovina

Rashod povezan s kupnjom i korištenjem nematerijalne imovine, kao što su primjerice patenti, prihvatljivi je ako je potreban za provedbu projekta.

Članak 43.

Dovršetak operacija

1. Ne dovodeći u pitanje članak 34., sve operacije odobrene za sufinansiranje od strane Zajednice u okviru programa moraju imati datum dovršetka koji pada ne kasnije od 31. prosinca tri godine nakon datuma zadnjeg izdvajanja iz važećeg Financijskog plana (Dodatak I.). Ako se Financijski plan produži do 2013. godine, sukladno odredbama članka 11. stavka 3. ovog Sporazuma, datum dovršetka operacija bit će ne kasnije od 31. prosinca 2017. Izdaci nastali nakon datuma dovršetka operacije nisu prihvatljivi.

2. Bez obzira na stavak 1., obuka operativnog osoblja i testiranje projekta i opreme, kao i revizija mogu se uzeti u obzir kao prihvatljivi izdatak nakon dovršetka, pod uvjetom da se nalaze unutar razdoblja prihvatljivosti iz članka 34. ovog Sporazuma.

POGLAVLJE VII. – JAVNA NABAVA, UGOVORI I NEPOVRATNA SREDSTVA

Članak 44.

Pravila i postupci za nabavu

Dodjela ugovora o nabavi usluga, roba i radova koji se sufinanciraju od strane Zajednice u okviru programa podliježe odredbama sljedećih akata:

- a) Uredbe Vijeća (EZ, EURATOM) br. 1605/2002 od 25. srpnja 2002. o Financijskoj uredbi koja je primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, a posebno njezini članci 56., 88. do 103., 167. i 168.;
- b) Uredbe Komisije (EZ, EURATOM) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Financijske uredbe, a posebno njezini članci 116. do 159. i 235. do 252.;
- c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. o uvođenju instrumenta pretprijetne pomoći, a posebno njezin članak 19.;
- d) Odluke Komisije C(2007)2034 od 24. svibnja 2007. o utvrđivanju pravila i postupaka za ugovore o nabavi usluga, roba i radova koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u svrhu suradnje s trećim državama;
- e) Okvirnog sporazuma potpisanog između Komisije i Republike Hrvatske.

Članak 45.

Nepovratna sredstva

Na dodjelu nepovratnih sredstava koje sufinancira Zajednica u okviru programa primjenjuju se odredbe sljedećih akata:

- a) Uredbe Vijeća (EZ, EURATOM) br. 1605/2002 od 25. srpnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica (a posebno njezini članci 108. do 120., 169. i 169.a);
- b) Uredbe Komisije (EZ, EURATOM) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2003. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Financijske uredbe (a posebno njezini članci 160. do 184.a i 253.);
- c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. o uvođenju instrumenta pretprijetne pomoći, a posebno njezin članak 19.;
- d) Odluke Komisije C(2007)2034 od 24. svibnja 2007. godine o utvrđivanju pravila i postupaka za ugovore o nabavi usluga, roba i radova koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u svrhu suradnje s trećim državama;
- e) Okvirnog sporazuma potpisanog između Komisije i Republike Hrvatske.

Članak 46.

Postupci ugovaranja

1. Iznimno od stavaka 2. i 3. ovog članka, ili ako je Komisija dogovorila drugačije, postupovne smjernice i standardni dokumenti za dodjelu i izvršenje ugovora o nabavi roba, radova i usluga, kao i nepovratnih sredstava jesu oni navedeni u "Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim državama" i njegovim dodacima.

2. Bez obzira na stavak 1., opći uvjeti ugovora koji se koriste za ugovore o nabavi radova jesu oni koje je objavio (zadnje izdanje) Međunarodni savez savjetodavnih inženjera (*Fédération internationale d'ingénieurs conseils*, FIDIC), ovisno o vrsti potrebnih radova.

3. Svi ugovori o nabavi radova moraju biti izvršeni putem imenovanja nezavisnog nadzornog inženjera. Postupak ugovaranja za odabir nadzornih inženjera ne uključuje kriterije za odabir koji neopravdano ograničavaju tržišno natjecanje i koji nisu razmjerni ciljevima. Iskustvo s određenom vrstom uvjeta ugovora neće biti eliminacijski stručni uvjet.

4. Ugovorom o nabavi radova male vrijednosti može biti predviđeno korištenje FIDIC-ovog "Kratkog obrasca ugovora za ugovore o nabavi". Međutim, u ovom slučaju, potrebno je ishoditi prethodno izričito odobrenje službi Komisije kojim se odriče od zahtjeva za nadzornim inženjerom.

Članak 47.

Prihvatljivi izdaci za izvršavanje ugovora o nabavi usluga, radova i roba

Ugovori o nabavi usluga, radova i roba kojima se provode operacije, projekti i aktivnosti predviđeni programom mogu pokrivati sav potreban materijalan poticaj koji čini dio uobičajenog izvršavanja ugovora, u skladu s relevantnim profesionalnim standardima i praksom, pod uvjetom da su izravno povezani i strogo potrebni za provedbu ugovora. Poticaj može uključivati između ostalog troškove pripreme lokacije, pribavljanja uredskog prostora, pogona i opreme koji su u vlasništvu izvođača ili koji su kupljeni za izvršenje ugovora.

Članak 48.

Pravila o sudjelovanju i podrijetlu

Pravila o sudjelovanju u dodjeli ugovora o nabavi i sporazuma o nepovratnim sredstvima i o podrijetlu roba i materijala kupljenih temeljem sporazuma financiranih kroz sredstva IPA u okviru programa predviđena su člankom 19. Okvirne uredbe IPA. Odstupanja od pravila podliježu prethodnom odobrenju Komisije, u skladu s odredbama članka 19. stavka 6. Okvirne uredbe o programu IPA.

POGLAVLJE VIII. – PROVEDBA PROGRAMA

Članak 49.

Odabir operacija od strane krajnjih korisnika koji nisu nacionalna javna tijela

1. Temeljem članka 158. Provedbene uredbe IPA, sve operacije koje nisu veliki projekti i koje provode krajnji korisnici koji nisu nacionalna javna tijela odabiru se putem poziva na dostavu prijedloga projekata. Kriterije za odabir priprema operativna struktura i oni se objavljuju zajedno s pozivom na dostavu prijedloga projekata.

2. Operativna struktura uspostavlja odbor za odabir za svaki poziv na dostavu prijedloga projekata, koji zatim analizira i bira prijedloge te preporuča rezultate operativnoj strukturi.

Operativna struktura donosi odluku o tome hoće li odobriti rezultate postupka odabira uz obrazloženje odluke.

Sastav odbora za odabir i način rada definirani su u Dodatku XI. ovog Sporazuma.

Članak 50.

Opća načela za odabir operacija

1. Sljedeće skupine ili kategorije operacija mogu biti odabrane i bez poziva na dostavu prijedloga projekata, pod uvjetom da Sektorski nadzorni odbor bude prethodno obaviješten i da službe Komisije daju svoju suglasnost:

- a) operacije koje su pokrenula ili pokrenula i provela nacionalna javna tijela odnosno:
 - državne strukture koje čine dio središnje vladine strukture;
 - središnje vladine agencije koje obavljaju funkcije javnog upravljanja;
 - javni tijela ili subjekti osnovani temeljem javnog prava od strane države ili nekog od njezinih tijela, a koji nastupaju u ime države u odnosu na i u okviru svojih konkretnih područja nadležnosti i koji pokrivaju čitav teritorij države korisnice; i
 - nacionalna ili međunarodna tijela iz javnog sektora ili tijela regulirana privatnim pravom s ovlaštenjem za pružanje javnih usluga na čitavom teritoriju države korisnice, pod uvjetom da osiguraju odgovarajuća jamstva u odnosu na vrstu svojeg ovlaštenja;

- b) operacije koje provode nacionalna javna tijela kojima se sufinanciraju postojeće nacionalne mjere, pod uvjetom da se u potpunosti dokaže "dodanost";
 - c) operacije odabrane i pripremljene za provedbu prije stupanja na snagu ovog Sporazuma o financiranju, a kako bi se omogućio raniji početak provedbe programa.
2. Veliki projekti sadržani u nekonačnom popisu velikih projekata Operativnog programa koji je odobrila Komisija ili prema naknadnom prijedlogu operativne strukture i temeljem odluke Komisije mogu biti također odabrani bez poziva na dostavu prijedloga projekata.
 3. Operacije koje ne spadaju pod opseg stavaka 1. i 2. ovog članka, i kada je to potrebno u slučaju širokog kruga potencijalnih primatelja, te uzimajući u obzir načelo razmjernosti iz članka 2 stavka 2. ovog Sporazuma, bit će odabrane pomoću poziva na dostavu prijedloga projekata. Pozivi na dostavu prijedloga projekata moraju biti organizirani na način da omogućavaju pripremu stalne zalihe operacija koje se mogu provoditi kroz životni vijek programa i koje u cijelosti mogu apsorbirati raspoloživa sredstva. Sukladno tome, operativna struktura organizirat će vremenski raspored poziva na dostavu prijedloga projekata u skladu s operativnim potrebama i potrebama financijskog upravljanja programom.
 4. Postupci za odabir moraju biti u skladu s načelima transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije. Tim se načelima sprječava sukob interesa, te osigurava uključivanje dionika i pristup javnosti informacijama.
 5. Temeljem članka 167. stavka 4. točke a) Provedbene uredbe IPA, Sektorski nadzorni odbor razmatra i odobrava opće kriterije za odabir operacija u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Sporazuma i odobrava reviziju tih kriterija u skladu s potrebama programiranja.
 6. Operativna struktura osigurava da se operacije odabiru za financiranje i da se odobravaju u skladu s kriterijima i mehanizmima koji se primjenjuju na program i da su u skladu s relevantnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima.
 7. Ukoliko je potrebno, operativnoj strukturi pomaže odbor za odabir, kako je utvrđeno u članku 49. stavku 2. ovog Sporazuma, čija se uloga sastoji od savjetovanja operativne strukture u odabiru operacija. Međutim, konačnu odluku o odobrenju operacija donosi operativna struktura, uz savjetovanje sa službama Komisije.

Članak 51.

Prihvatljive radnje i korisnici

1. Korisnik je dužan osigurati da sve radnje odabrane za financiranje u okviru programa doprinose ostvarenju očekivanih ishoda i rezultata za svaku mjeru.
2. U razmatranje se uzimaju samo oni krajnji korisnici ili kategorije ili skupine koji su izričito utvrđeni za svaku mjeru programa. Financiranje operacija krajnjih korisnika koji nisu izričito predviđeni za svaku mjeru programa treba razmotriti tek nakon prethodnih savjetovanja i odobrenja od strane službi Komisije.
3. Svaka operacija koja se financira u okviru programa mora biti uređena sporazumom između operativne strukture i krajnjeg primatelja pomoći.

Članak 52.

Identifikacijski list operacije

1. Operativna struktura dužna je pripremiti identifikacijski list operacije za svaku operaciju odabranu za sufinanciranje od strane Zajednice u okviru programa.
2. Identifikacijski list operacije mora, između ostalog, sadržavati sljedeće elemente:
 - identifikaciju operacije i organizacije odgovorne za njezinu provedbu;
 - kratak opis operacije i dokaz usklađenosti s programom;
 - provedbene aranžmane, rizike i pretpostavke;
 - očekivani ishod, rezultate i učinak, uključujući doprinose horizontalnim temama;

poveznice s ostalim IPA programima;
financijske dogovore i očekivani proračun, i
postupke predviđene za ponude i ugovore.

Obrazac identifikacijskog lista operacije nalazi se u Dodatku X.

3. Operativna struktura dužna je u informativne svrhe Komisiji predati primjerak identifikacijskog lista operacije.

4. U slučaju projekata koji spadaju pod definiciju velikih projekata, u skladu sa člankom 53. ovog Sporazuma, ili gdje to opravdava priroda projekta, uvjeti iz ovog članka pokriveni su pripremom zahtjeva u skladu s predlošcima iz Dodatka VIII. ovog Sporazuma, ili, u slučaju da projekti ne spadaju u sektore prometa i zaštite okoliša, kako može biti navedeno od strane Europske komisije.

POGLAVLJE IX. – VELIKI PROJEKTI

Članak 53.

Posebna pravila

Sukladno članku 157. Provedbene uredbe IPA, veliki projekt sastoji se od niza radova, aktivnosti ili usluga i namijenjen je, sam po sebi, ostvarivanju strogo određenog i nedjeljivog zadatka precizne gospodarske ili tehničke prirode koji ima jasno određene ciljeve i čiji ukupan trošak prelazi 10 milijuna eura.

Članak 54.

Prijave za velike projekte

1. Operativna struktura dostavlja velike projekte na odobrenje Komisiji. U odluci o odobrenju projekta navodi se fizički cilj i prihvatljivi izdaci na koje se primjenjuje stopa sufinanciranja za taj prioritet. Nakon nje slijedi dvostrani sporazum s državom korisnicom u kojem se propisuju ti elementi i zahtjevi specifični za projekt.

2. Sukladno članku 157. Provedbene uredbe IPA, prilikom dostave prijave za financiranje velikog projekta potrebno je predati minimalno sljedeće informacije:

- a.) informacije o tijelu nadležnom za provedbu;
- b.) informacije o prirodi ulaganja i opis njegovog financijskog opsega i lokacije;
- c.) rezultate studija o izvedivosti;
- d.) raspored provedbe projekta;
- e.) procjenu općeg socijalno-ekonomskog učinka projekta na temelju analize troškova i koristi, uključujući ocjenu rizika i ocjenu očekivanog učinka na predmetni sektor, na temelju socijalno-ekonomske situacije u državi korisnici i socijalno-ekonomskog učinka na tu regiju u slučajevima kada operacija uključuje prijenos aktivnosti iz regije u državu članicu. Metodologija odabrana za analizu mora biti u skladu s "Vodičem za izradu analize troškova i koristi velikih projekata" ("*Guide to Cost Benefit Analysis of Major Projects*"), kao i "Smjernicama za metodologiju izrade analize troškova i koristi, Radni dokument br. 4" ("*Guidance on the Methodology for Carrying out Cost-Benefit Analysis, Working Document N° 4*"), koje je objavila Opća uprava za regionalnu politiku, kako su povremeno izmijenjene i dopunjene;
- f.) ocjenu učinka na okoliš, koja se mora izvršiti u skladu s Direktivom 85/337/EEZ, i koja mora sadržavati rezultate iscrpnog postupka javnih konzultacija. Netehnički sažetak zaključaka tijela koji je pregledao ocjenu učinka na okoliš mora se nalaziti u prilogu prijave projekta;
- g.) plan financiranja u kojem su prikazani očekivani ukupni financijski doprinosi i planirani doprinosi, te drugi oblici financiranja Zajednice i vanjskog financiranja. Plan

financiranja potkrjepljuje potreban doprinos nepovratnih sredstava iz programa IPA kroz analizu financijske održivosti.

3. Prijave za financiranje velikih projekata podnose se Komisiji na prijavnim obrascu za veliki projekt (vidi Dodatak VIII.) za odgovarajući sektor. Uz podatke iz stavka 2., potrebno je također pružiti i sve dodatne podatke koji se zahtijevaju u standardnom prijavnim obrascu za projekt.

Članak 55.

Dvostrani sporazum o projektu

Dvostrani sporazumi o velikim projektima koji se spominju u stavku 1. članka 54. moraju sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- a.) naziv projekta i CCI broj;
- b.) podatke o lokaciji projekta;
- c.) kratak opis projekta, raščlanjen, ako je potrebno, na pojedinačne komponente;
- d.) podatke o tijelu nadležnom za projektni zahtjev, tijelu nadležnom za provedbu, naručitelju, krajnjem korisniku i krajnjem primatelju;
- e.) podatke o međunarodnim financijskim ustanovama ili drugim donatorima uključenima u projekt;
- f.) konkretne ciljeve projekta;
- g.) sažetak glavnih rezultata analize gospodarskih i socijalnih troškova i koristi;
- h.) sažetak financijske analize;
- i.) sažetak glavnih nalaza ocjene utjecaja na okoliš;
- j.) ukupnu očekivanu vrijednost projekta, kao i indikativnu raščlambu vrijednosti svakog pojedinačnog elementa projekta;
- k.) očekivane ukupne prihvatljive i neprihvatljive projektne troškove, ukupne javne rashode u smislu članka 17. stavka 2. ovog Sporazuma, financijski doprinos Zajednice i stopu sufinanciranja primjenjivu na prihvatljive rashode;
- l.) specifične uvjete vezane za projekt;
- m.) okvirni raspored nabave iz kojeg su vidljive konkretne vrste i očekivane vrijednosti ugovora koji će biti predmet nadmetanja i, u slučaju paralelnog sufinanciranja s međunarodnim financijskim ustanovama, podatke o ugovoru koji će financirati međunarodne financijske ustanove, kao i naznaku datuma početka nadmetanja;
- n.) okvirni raspored provedbe;
- o.) nekonačan popis ključnih pokazatelja koji će se koristiti za dokazivanje ostvarivanja ciljeva projekta;
- p.) datum od kojeg je izdatak prihvatljiv.

Predložak dvostranog sporazuma o projektu nalazi se u Dodatku IX.

Članak 56.

Izmjene velikih projekata

Izmjene odobrenih velikih projekata podložne su ograničenjima i uvjetima predviđenim u dvostranom sporazumu o projektu.

Članak 57.

Instrumenti financijskog inženjeringa

1. Temeljem članka 159. Provedbene uredbe IPA, doprinosom Zajednice u okviru programa mogu se financirati izdaci vezani uz operaciju koja obuhvaća doprinose za potporu instrumentima financijskog inženjeringa za poduzetnike, kao što su fondovi za poduzetnički kapital, jamstveni fondovi i fondovi za zajmove. U kontekstu programa, takvi fondovi mogu financirati samo male i srednje poduzetnike, uključujući mikro poduzetništvo, sukladno definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ¹.
2. U svrhu programa:
 - a.) fondovi za poduzetnički kapital jesu instrumenti za ulaganja osnovani izričito u svrhu osiguranja dioničkog ili drugih oblika rizičnog kapitala za male i srednje poduzetnike;
 - b.) fondovi za zajmove jesu instrumenti za ulaganja osnovani izričito u svrhu davanja zajmova malim i srednjim poduzetnicima;
 - c.) jamstveni fondovi jesu financijski instrumenti koji služe kao jamstvo za poduzetnički kapital, fondove za zajmove i ostale sheme financiranja rizika za male i srednje poduzetnike od gubitaka koji proizlaze iz ulaganja u male i srednje poduzetnike;
 - d.) jamstveni fondovi također mogu poslužiti kao jamstvo za zajmove koje su mali i srednji poduzetnici dobili od financijskih ustanova prema prevladavajućim uvjetima na tržištu.
3. Instrumentima financijskog inženjeringa koji su sufinancirani kroz program ulaže se samo u malo i srednje poduzetništvo, uključujući i mikro poduzetništvo. Ulaganja se mogu izvršiti samo kod osnivanja, u ranim fazama, što uključuje sjemenski kapital, ili kod proširenja poduzeća, i samo za djelatnosti koje upravitelji instrumentima financijskog inženjeringa smatraju potencijalno gospodarski održivima. Njima se ne smije ulagati u poduzetnike u poteškoćama u smislu Smjernica Zajednice o državnim potporama za spašavanje i preustroj poduzetnika u poteškoćama².

Članak 58.

Doprinos iz programa

1. Doprinos programa za fondove može biti u obliku:
 - a.) sudjelovanja u postojećim fondovima ili osnivanja novih fondova koji dobivaju potpunu ili djelomičnu potporu nacionalnih ili regionalnih javnih ili privatnih ustanova, međunarodnih financijskih ustanova ili ostalih dvostranih donatora;
 - b.) sudjelovanja u zajedničkim fondovima koji dobivaju javnu potporu u koje su upisani mali i srednji poduzetnici ili u komercijalno vođenim fondovima koje su osnovali privatni partneri; ili
 - c.) kombinacije oba oblika.
2. Temeljem članka 159. Provedbene uredbe IPA, prema doprinosima iz programa za fondove za poduzetnički kapital, zajmove i jamstvene fondove postupa se kao prema stvarno plaćenim izdacima i mogu se uključiti u izvješća o izdacima temeljem članka 66. ovog Sporazuma, koja pokrivaju razdoblje u kojem su doprinosi nastali.

¹ OJ L 124, 20.5.2003, str. 36

² OJ C244, 1.10.2004, str.2

Članak 59.
Opći zahtjevi

1. Kada se sredstva sufinanciranja Zajednice koriste za financiranje operacija čiji su sastavni dio instrumenti financijskog inženjeringa, poslovni plan podnose sufinancirajući partneri ili dioničari ili pak uredno ovlašteni predstavnici. U poslovnom planu potrebno je naznačiti barem sljedeće:

- a.) ciljano tržište poduzeća te kriterije i opće uvjete financiranja;
- b.) operativni proračun instrumenta financijskog inženjeringa;
- c.) vlasništvo nad instrumentom financijskog inženjeringa;
- d.) sufinancirajuće partnere ili dioničare;
- e.) interne akte instrumenta financijskog inženjeringa;
- f.) odredbe o stručnosti, kompetentnosti i neovisnosti uprave;
- g.) opravdanje za i namjenu doprinosa iz sredstava sufinanciranja Zajednice;
- h.) politiku vezanu za povlačenje instrumenta financijskog inženjeringa iz ulaganja u poduzetništvo;
- i.) odredbe o zatvaranju instrumenta financijskog inženjeringa, što uključuje ponovno korištenje sredstava koji su se vratili instrumentu financijskog inženjeringa od ulaganja ili ono što preostaje nakon realizacije svih jamstava, koji se mogu pripisati doprinosu iz operativnog programa.

2. Poslovni plan ocjenjuje i njegovu provedbu nadzire operativna struktura, ili je to u okviru odgovornosti operativne strukture.

3. Kod ocjene gospodarske održivosti djelatnosti ulaganja instrumenata financijskog inženjeringa moraju se uzeti u obzir svi izvori prihoda uključenih poduzetnika.

4. Instrumenti financijskog inženjeringa ustrojavaju se kao neovisna pravna tijela koja su regulirana sporazumima između sufinancirajućih partnera ili dioničara ili kao zasebni odjel financiranja unutar financijske ustanove.

5. Kada se instrument financijskog inženjeringa osniva unutar financijske ustanove, ustrojava se kao zaseban odjel financiranja i podliježe konkretnim provedbenim pravilima unutar financijske ustanove, kojima se posebice predviđa, da je potrebno imati odvojene račune koji razlikuju nova sredstva uložena u instrument financijskog inženjeringa, što uključuje one koji su doprinos Operativnog programa, od prvotno raspoloživih sredstava u ustanovi.

6. Komisija ne može postati sufinancirajući partner ili dioničar u instrumentima financijskog inženjeringa.

7. Troškovi upravljanja ne smiju premašiti niti jedan od sljedećih najviših dopustivih iznosa, ovisno o tome koji je najniži:

3% uplaćenog kapitala prema godišnjem prosjeku za trajanja operacije, osim ako nakon konkurentne ponude postane potreban veći postotak;

10% ukupnog doprinosa Zajednica za operaciju, što uključuje ulagački kapital i troškove upravljanja.

8. Uvjeti za doprinose iz Operativnih programa u instrumente financijskog inženjeringa propisuju se u sporazumu o financiranju koji zaključuju valjano ovlašteni predstavnik instrumenta financijskog inženjeringa i operativna struktura.

9. Sporazum o financiranju iz stavka 8. uključuje obavezno:

- a.) investicijsku strategiju i planiranje;
- b.) nadzor provedbe sukladno primjenjivim pravilima;
- c.) politiku vezanu za povlačenje doprinosa Operativnog programa iz instrumenta financijskog inženjeringa;

- d.) odredbe o zatvaranju instrumenta financijskog inženjeringa, što uključuje ponovno korištenje sredstava koja su se vratila instrumentu financijskog inženjeringa od ulaganja ili ono što preostaje nakon realizacije svih jamstava, koja se mogu pripisati doprinosu iz Operativnog programa.

10. Korisnik će poduzeti sve potrebne mjere kako bi u najvećoj mogućoj mjeri umanjio narušavanje tržišnog natjecanja na tržištima poduzetničkog kapitala ili zajmova.

11. Povrat od ulaganja i zajmova za dioničarski kapital, umanjeno za razmjernan udio troškova upravljanja i poticaja za izvedbu, moguće je podijeliti, po mogućnosti, ulagačima koji rade po načelu investitora u domaćem gospodarstvu do razine naknade koju propisuju interni akti instrumenata financijskog inženjeringa, a zatim se razmjerno raspodjeljuju svim sufinancirajućim partnerima ili dioničarima.

Članak 60.

Zatvaranje operacije

1. Kod zatvaranja fonda ili djelomičnog ili konačnog zatvaranja programa, ovisno o tome što nastupi ranije, prihvatljivi izdaci u svrhu programa uključuju ukupni dio doprinosa programa u fond koji je učinkovito iskorišten za:

- a.) plaćanja za ulaganja u mala i srednja poduzeća iz svakog od fondova iz članka 57. i 58. ovog Sporazuma;
- b.) pružena jamstva, što uključuje iznose izdvojene kao jamstva od strane jamstvenih fondova; i
- c.) prihvatljive troškove upravljanja.

Stopa sufinanciranja predviđena konkretnom mjerom i operacijom primjenjuje se razmjerno na doprinos programa za prihvatljive izdatke plaćene od strane korisnika.

2. Dio doprinosa programa fondu koji nije iskorišten u svrhe iz stavka 1. vraća se programu. Pripadajuće izvješće o izdacima ispravljaju se na odgovarajući način.

3. Kamate s osnova plaćanja iz programa u fondove, sukladno definiciji iz članka 57. ovog Sporazuma, prirastaju u korist doprinosa programa koji će se uzeti u obzir kod zatvaranja operacije ili djelomičnog ili konačnog zatvaranja programa.

4. Sredstva vraćena operaciji iz ulaganja fondova sukladno definiciji iz članka 57. ovog Sporazuma ili ono što preostaje nakon što su realizirana sva jamstva, a koja se mogu pripisati doprinosu Zajednice operaciji, prirastat će u korist nacionalnog javnog doprinosa operaciji i koristit će se isključivo u korist malih i srednjih poduzetnika.

POGLAVLJE XI. – FINANCIJSKO UPRAVLJANJE

Članak 61.

Transparentnost u računovodstvu i izvješćivanju

Korisnik je dužan osigurati da za operaciju na koju se odnosi program sva javna ili privatna tijela uključena u upravljanje i provedbu operacija održavaju zasebni računovodstveni sustav ili odgovarajuću računovodstvenu kodifikaciju za sve pripadajuće transakcije, što omogućava verifikaciju izdataka od strane Zajednice i od strane nacionalnih kontrolnih tijela. Također moraju osigurati da svi izdaci budu ispravno pripisani pripadajućoj operaciji ili projektu.

Članak 62.

Bankovni račun

1. Sukladno članku 5. Dodatka A Okvirnog sporazuma, sva plaćanja od strane Komisije bit će izvršena na kamatni devizni račun u eurima koji otvara Nacionalni fond u financijskoj ili blagajničkoj ustanovi, u ime Korisnika, a u nadležnosti Nacionalnog fonda.

2. Čelnik Nacionalnog fonda obavijestit će Komisiju o računu koji će se koristiti za primanje uplata od Komisije u okviru programa ne kasnije od 15 dana nakon potpisivanja Sporazuma o financiranju.
3. Račun će se koristiti isključivo za transakcije povezane s programom koji je pokriven ovim Sporazumom.
4. Jedino tijelo ovlašteno za podnošenje zahtjeva za isplatu sredstava Komisiji i davanje ovlasti za prijenos sredstava s ovog računa operativnoj strukturi ili nekom drugom krajnjem korisniku kojeg je odredila operativna struktura, jest čelnik Nacionalnog fonda.
5. U slučaju obustave ili povlačenja akreditacije nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, Nacionalnog fonda ili operativne strukture, i u slučaju povlačenja ili obustave prijenosa ovlasti za upravljanje od strane Komisije, račun se blokira i Komisija prestaje s doznakama sredstava Korisniku. U tom slučaju, a do uspostave akreditacije, niti jedno plaćanje s ovog računa neće se smatrati prihvatljivim za financiranje od strane Zajednice.

*Članak 63.
Plaćanja od strane Komisije*

1. Uvjete za sufinanciranje od strane Zajednice ispunjava samo pomoć u okviru programa koji je odobren u skladu s odredbama Sporazuma o financiranju.
2. Sukladno odredbama članaka 40. i 160. Provedbene uredbe IPA, sljedeće odredbe primjenjuju se na plaćanja od strane Komisije u okviru programa:
 - a.) plaćanje doprinosa Zajednice od strane Komisije ostvaruje se u okvirima dostupnih sredstava i sukladno Financijskom planu na razini prioritetne osi;
 - b.) plaćanja imaju oblik predfinanciranja, plaćanja tijekom provedbe i završno plaćanje;
 - c.) do 28. veljače svake godine, Korisnik šalje Komisiji predviđanja o svojim vjerojatnim zahtjevima za plaćanje za predmetnu financijsku godinu i za sljedeću financijsku godinu, u odnosu na program. Ako je potrebno, službe Komisije mogu zatražiti ažuriranje predviđanja;
 - d.) razmjena informacija vezano uz financijske transakcije između Komisije i nacionalnih tijela i struktura u odnosu na program obavlja se, gdje je prikladno, elektronički kroz "SFC sustav" kojim upravlja Komisija. Sve dok "SFC sustav" ne bude u potpunosti dostupan Korisniku, informacije o financijskim transakcijama mogu se prenositi elektronički kroz uobičajene datoteke za obradu teksta i podataka, zajedno s potpisanim izvornicima u papirnatom obliku u skladu s obrascem iz Dodataka II. i XVI.;
 - e.) ukupan iznos predfinanciranja i plaćanja tijekom provedbe ne smije prijeći 90% doprinosa Zajednice koji su navedeni u financijskoj tablici iz Dodatka I.;
 - f.) kada se postigne gornja granica iz podstavka e), nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nastavlja dostavljati Komisiji sva ovjerena izvješća o izdacima te informacije o vraćenim sredstvima;
 - g.) iznosi navedeni u ovjerenim izvješćima o izdacima, u zahtjevima za plaćanjem i u izdacima navedenim u izvješćima o provedbi, navode se u eurima. Korisnik pretvara iznose nastalih izdataka u nacionalnoj valuti u eure na temelju mjesečne stope za izračun eura sukladno članku 70. ovog Sporazuma;
 - h.) plaćanja Komisije prema Nacionalnom fondu izvršavaju se na devizni račun u eurima iz članka 62. ovog Sporazuma;
 - i.) ako je krajnji korisnik akreditiran za obavljanje financijskih transakcija za relevantni prioritet mjere, Korisnik je dužan osigurati da krajnji korisnici primaju ukupni iznos javnog doprinosa pravovremeno i u cijelosti. Ne obračunavaju se nikakve posebne naknade ili druge naknade s jednakim učinkom koje bi smanjile te iznose za krajnje korisnike. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, Nacionalni fond i operativna struktura

dužni su osigurati pravovremenu obradu zahtjeva za plaćanjem od strane krajnjih korisnika (i od krajnjih korisnika prema primatelju pomoći);

- j.) izdaci se mogu pokrivati financiranjem od strane Zajednice samo ako su nastali i ako ih je platio krajnji korisnik;
- k.) izdaci koje plaća krajnji korisnik potvrđuju se ulaznim računima ili računovodstvenim dokumentima istovjetne dokazne vrijednosti ili drugim relevantnim dokumentima;
- l.) izdatke mora ovjeriti nacionalni dužnosnik za ovjeravanje;
- m.) izdaci prijavljeni za određeno razdoblje mogu sadržavati ispravke podataka u odnosu na prethodni zahtjev za plaćanjem. Ispravci moraju biti prijavljeni Komisiji.

Članak 64.

Predfinanciranje

1. Da bi Komisija odobrila zahtjev za plaćanjem koji se odnosi na predfinanciranje Nacionalnom fondu, potrebno je ispuniti sljedeće minimalne zahtjeve iz članka 42 stavka 1. IPA Provedbene uredbe:
 - a.) nacionalni dužnosnik za ovjeravanje izvijestio je Komisiju o otvaranju predmetnog deviznog računa u eurima;
 - b.) akreditacije koje daje dužnosnik nadležan za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje na snazi su, a valjan je i prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije; i
 - c.) ovaj Sporazum stupio je na snagu.
2. Plaćanja vezana uz predfinanciranje predstavljaju 30% doprinosa Zajednice za prve tri godine programa. Ako je potrebno i ovisno o raspoloživim sredstvima u proračunu, predfinanciranje može biti u dva obroka. U trenutku revizije programa predfinanciranje se može povećati do najviše 30% doprinosa Zajednice za tri posljednje godine.
3. Ukupan iznos koji se uplaćuje kao predfinanciranje vraća se Komisiji sa svim pripadajućim kamatama ako se u roku od 15 mjeseci od datuma kada je Komisija uplatila prvi iznos predfinanciranja ne pošalje nikakav zahtjev za plaćanjem za predmetni program. Takav povrat neće utjecati na doprinos Zajednice programu.
4. Ukupan iznos predfinanciranja pokriva se najkasnije prilikom zatvaranja programa. Za vrijeme trajanja programa, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje koristi predfinanciranje samo za plaćanje doprinosa Zajednice za izdatke koji su prihvatljivi za financiranje u skladu s ovim Sporazumom.
5. Iznos predfinanciranja može se iskoristiti za operacije predfinanciranja i za naknadu izdataka nastalih i prijavljenih od strane krajnjih korisnika, a koje je prihvatio Nacionalni fond.

Članak 65.

Vlasništvo na kamatama

Sve kamate prirasle na bilo kojem od deviznih računa u eurima za pojedine programe ostaju u vlasništvu Korisnika. Kamate se dodjeljuju isključivo odnosnom Operativnom programu, a smatraju se sredstvom Korisnika u obliku nacionalnog javnog doprinosa programu. Kamate se prijavljuju Komisiji sa svakom izjavom o plaćanju i u trenutku konačnog zatvaranja Operativnog programa.

Članak 66.

Zahtjevi za plaćanje

1. U zahtjevima za plaćanje potrebno je potvrditi da su ispunjeni svi zahtjevi iz ovog članka i članka 67. ovog Sporazuma.
2. Zahtjevi za plaćanje sastavljaju se u skladu s obrascima iz Dodatka II. (plaćanja tijekom provedbe provedbe) i XVI. (završno plaćanje).

3. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje poslat će Komisiji sa svakim zahtjevom za plaćanje sljedeće:

- a.) uvjerenje o izdacima potpisano od strane nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, kojim se potvrđuje da su prijavljeni izdaci u skladu s mjerodavnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima i da su nastali u odnosu na operacije odabrane za financiranje u skladu s mjerodavnim kriterijima za program i da su u skladu s mjerodavnim pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima, i da je izvješće o izdacima točno, te da predstavlja rezultat pouzdanih računovodstvenih sustava i da ga se može potkrijepiti računima ili računovodstvenom dokumentacijom istovjetne dokazne vrijednosti;
- b.) ovjereno izvješće o izdacima, pripremljeno po prioritetnim osima i mjerama;
- c.) računalni popis operacija po mjerama i odgovarajućih izdataka, uključujući doprinos temeljem Uredbe o programu IPA, nacionalne javne i, ukoliko je moguće, privatne doprinose;
- d.) podatke o iznosima koji podliježu povratu nakon otkazivanja cijelog ili dijela doprinosa Zajednica za operaciju;
- e.) opseg sredstava Zajednice na deviznom računu u eurima za komponentu na dan zadnjeg terećenja na koji se ovo izvješće odnosi i pripadajuće kamate;
- f.) ostvarene prihode, izračunate u skladu sa člankom 18. ovog Sporazuma;
- g.) ispravke izvršene u skladu sa člankom 67. stavkom 4., člankom 68. stavkom 2. i člankom 76. ovog Sporazuma.

4. Zahtjev za plaćanje ne može biti prihvaćen ako su plaćanja obustavljena sukladno članku 72. ovog Sporazuma.

5. Zahtjev za plaćanje koji ne ispunjava zahtjeve iz stavka 2. ovog članka i članka 67. ovog Sporazuma Komisija smatra neprihvatljivim i ne uzima se u obzir temeljem odredbi ovog Sporazuma.

Članak 67.

Plaćanja tijekom provedbe

1. Da bi službe Komisije odobrile zahtjev za plaćanjem koji se odnosi na plaćanje tijekom provedbe, minimalni zahtjevi koje je potrebno ispuniti jesu sljedeći:

- a.) nacionalni dužnosnik za ovjeravanje poslao je Komisiji zahtjev za plaćanjem, koji sadrži elemente iz članka 66. stavka 3. ovog Sporazuma;
- b.) poštivane su gornje granice za pomoć Zajednice u okviru svake prioritetne osi, kako je predviđeno člankom 17. stavka 3. ovog Sporazuma;
- c.) sektorska godišnja izvješća o provedbi kako je navedeno u članku 85. ovog Sporazuma, uključujući i ono zadnje, poslana su Komisiji;
- d.) Tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, u skladu s prvom i drugom alinejom članka 29. stavka 2. točke b) Provedbene uredbe IPA, zadnje godišnje izvješće o reviziji i mišljenje o usklađenosti uspostavljenih sustava upravljanja i kontrole sa zahtjevima Provedbene uredbe IPA i ovog Sporazuma;
- e.) na snazi su akreditacije koje dodjeljuje dužnosnik nadležan za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, a ostaje valjan i prijenos upravljačkih ovlasti od strane Komisije.

2. Nacionalni fond će osigurati da se zahtjevi za plaćanjem tijekom provedbe u okviru Operativnog programa pošalju Komisiji barem tri puta godišnje. Za realizaciju plaćanja od strane Komisije u određenoj godini, zahtjev za plaćanjem podnosi se ne kasnije od 31. listopada te godine.

3. U cilju ostvarivanja razine izdataka koja je potrebna da bi se izbjegla automatska obustava izdvajanja, zahtjevi za plaćanje mogu se predati do 31. prosinca svake godine, pod uvjetom da su uz njih priloženi odgovarajući dokazi o slanju Komisiji (kao što je poštanski žig ili drugi odgovarajući dokaz) do tog datuma. Plaćanje će biti izvršeno u skladu s rokovima iz članka 71. ovog Sporazuma.

4. Ako nije zadovoljen jedan ili više uvjeta kako je predviđeno u stavku 1., Korisnik, kada to od nje traži Komisija i u vremenskom roku koji određuju službe Komisije, poduzima nužne korake za popravak situacije prije izvršenja plaćanja.

5. Ako se čini da se ne poštuju važeća pravila ili da se sredstva Zajednice koriste na neodgovarajući način, Komisija može smanjiti plaćanja tijekom provedbe Korisniku, privremeno prekinuti plaćanja ili obustaviti plaćanja, u skladu s odredbama članaka 71. i 72. ovog Sporazuma. U slučaju nastanka bilo koje od ovih situacija, službe Komisije obavještavaju Korisnika.

Članak 68.

Izračun plaćanja

1. Plaćanja se izračunavaju na temelju doprinosa Zajednice za financiranje predmetnih operacija do iznosa koji se dobiva primjenom stope sufinanciranja propisane za svaku prioritetnu os u Financijskom planu iz Dodatka I. na prihvatljive izdatke, podložno najvećem doprinosu Zajednice koji pripada svakoj prioritetnoj osi.

2. Iznosi koji proizlaze iz financijskih ispravaka izvršenih u skladu sa člankom 76. ovog Sporazuma, a koji se mogu ponovno iskoristiti za program, dodaju se ili odbijaju od iznosa doprinosa Zajednica u trenutku podnošenja sljedeće izjave.

3. Ne dovodeći u pitanje gornju granicu od 90% iz članka 63. stavka 2. točke e) ovog Sporazuma, kada ukupni zbroj izjava o izdacima premašuje ukupni programirani iznos za prioritetnu os, iznos koji se plaća zaokružuje se na programirani iznos za prioritetnu os koji je predviđen važećim financijskim planom. Izdaci isključeni kao rezultat zaokruživanja mogu se uzeti u obzir i u naknadnoj izjavi o izdacima, pod uvjetom da je Korisnik predao korigirani financijski plan i da ga je Komisija odobrila.

Članak 69.

Plaćanje završne bilance

1. Sukladno članku 166. stavku 3. točki b) Financijske uredbe, konačni rok za predaju izjava o izdacima Komisiji u sklopu programa jest 31. prosinac 2018.

2. Minimalni zahtjevi da bi Komisija odobrila zahtjev za plaćanjem završne bilance jesu sljedeći:

- a.) nacionalni dužnosnik za ovjeravanje poslao je Komisiji završni zahtjev za plaćanjem zajedno s elementima navedenim u članku 66. ovog Sporazuma;
- b.) operativna struktura poslala je Komisiji sektorsko završno izvješće za Program, sukladno članku 102. ovog Sporazuma;
- c.) tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji svoje mišljenje o završnom izvješću o izdacima, uz završno izvješće o aktivnostima, u skladu sa stavkom 7. točkom c) Dodatka A Okvirnog sporazuma;
- d.) akreditacije koje su predali dužnosnik zadužen za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje jesu na snazi, a prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi.

3. Komisija je dužna obavijestiti Korisnika o svojim zaključcima o sadržaju mišljenja tijela nadležnog za reviziju iz stavka 2. točka c). Mišljenje će se smatrati prihvaćenim od strane Komisije ako Komisija u roku od pet mjeseci od dana primitka nije podnijela svoje primjedbe.

4. Uz zahtjeve iz stavka 2., primjenjuju se i odredbe članka 67. ovog Sporazuma.

5. Korisnik će osigurati da se u potpunosti poštuju zahtjevi vezani za čuvanje dokumentacije, sukladno članku 104. ovog Sporazuma. U tom smislu, Korisnik će osmisliti sustav koji dopušta praćenje zahtjeva vezanih za čuvanje dokumentacije, odrediti nadležno tijelo i obavijestiti Komisiju o praktičnim aranžmanima vezanim za prijenos nadležnosti na spomenuto tijelo.

*Članak 70.
Tečajna stopa*

Konverzija između eura i nacionalne valute ili neke druge valute izvršava se pomoću mjesečne knjigovodstvene tečajne stope za euro. Mjesečna knjigovodstvena tečajna stopa jest tečajna stopa koju objavljuje Komisija na svojoj internet stranici <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/> za mjesec u kojem je izdatak registriran u računima operativne strukture ili, u slučaju povrata, za mjesec u kojem dolazi do povrata. U slučaju da stopa za neki mjesec nije objavljena, primjenjuje se stopa za najbliži prethodni mjesec koja je objavljena.

*Članak 71.
Rokovi za plaćanje i privremeni prekid plaćanja*

1. Ovisno o raspoloživosti financijskih sredstava, Komisija će izvršiti plaćanje tijekom provedbe ne kasnije od dva mjeseca nakon što Komisija registrira zahtjev za plaćanjem koji ispunjava sve uvjete iz članaka 66. i 67. ovog Sporazuma, osim ako je stavkom 3. predviđeno drugačije.
2. Uzimajući u obzir da su iznosi u odnosu na koje se traži plaćanje tijekom provedbe predfinancirani u skladu sa člankom 64. ovog Sporazuma, plaćanja izvršena kroz duža vremenska razdoblja ne podliježu plaćanju kamata.
3. Službenik ovlašten od strane Komisije može privremeno prekinuti rok za plaćanje iz stavka 1., u smislu Financijske uredbe ako:
 - a.) u izvješću nacionalnog tijela nadležnog za reviziju ili revizijskog tijela Zajednice postoje dokazi koji ukazuju na značajne nedostatke u funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole; ili
 - b.) dužnosnik ovlašten od strane Komisije mora obaviti dodatne provjere na temelju informacija koje je saznao, a koje ukazuju da je izdatak iz ovjerenog izvješća o izdacima povezan s težom nepravilnošću koja nije ispravljena; ili
 - c.) potrebna su pojašnjenja u vezi s informacijama iz izvješća o izdacima,.

Nacionalni IPA koordinator i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje moraju biti odmah obaviješteni o razlozima za privremeni prekid. Privremeni prekid prestaje čim Korisnik poduzme mjere potrebne za otklanjanje nedostatka, nepravilnosti ili nejasnoće.

*Članak 72.
Obustava plaćanja*

1. Bez obzira na članak 71., Komisija može obustaviti sva ili dio plaćanja u slučaju nastanka jedne od sljedećih situacija:
 - a.) postoji ozbiljan nedostatak u sustavu upravljanja i kontrole nad programom što utječe na pouzdanost postupka za ovjeravanje plaćanja i za koji nisu poduzete korektivne mjere; ili
 - b.) izdaci u ovjerenom izvješću o izdacima povezani su s težom nepravilnošću koja nije ispravljena; ili
 - c.) potrebna su pojašnjenja u vezi s informacijama iz izjave o izdacima;
2. Uz one iz stavka 1., sljedeće situacije mogu također dovesti do obustave plaćanja od strane Komisije:
 - a.) akreditacije dužnosnika nadležnog za akreditaciju i/ili nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje ukinute su ili poništene;
 - b.) odluka Komisije o prijenosu ovlasti za upravljanje ukinuta je ili poništena;
 - c.) najnovija godišnja revizijska izvješća o aktivnostima i revizijska mišljenja nisu poslana Komisiji sukladno članku 18. Okvirnog sporazuma;

- d.) nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nije poslao Komisiji godišnju izjavu o jamstvu iz članka 17. Okvirnog sporazuma, što uključuje i najnoviju izjavu koju je potrebno predati.
3. Korisnik ima priliku dostaviti svoje mišljenje u roku od dva mjeseca prije nego što Komisija odluči o obustavi u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka.
4. Komisija prekida obustavu kada Korisnik poduzme nužne mjere za ispravak nedostatka, nepravilnosti ili nejasnoće iz stavaka 1. i 2. ovog članka.
5. Ako Korisnik nije poduzeo te mjere, Komisija može odlučiti ukinuti sve ili dio doprinosa Zajednice programu u skladu sa člankom 73. ovog Sporazuma.

Članak 73.

Financijske ispravke, povrat sredstava i ponovno korištenje doprinosa Zajednice

Odredbe Provedbene uredbe IPA odnosno članci 49. do 54. i članci 30. do 35. Okvirnog sporazuma, primjenjuju se u slučaju financijskih ispravaka, povrata sredstava u opći proračun Europske unije i ponovnog korištenja doprinosa Zajednice. Financijske ispravke moguće su i u slučaju prošlog nepoštivanja zahtjeva za prijenos ovlasti za upravljanje, naime kako je određeno člancima 15. do 17. Provedbene uredbe IPA.

Članak 74.

Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda

Odredbe članka 27. Okvirnog sporazuma primjenjuju se na odgovarajući način na program i sve operacije i ugovore koji primaju financijska sredstva Zajednice u okviru programa koji je predmet ovog Sporazuma.

Članak 75.

Sprječavanje nepravilnosti i prijave, mjere protiv korupcije

Odredbe članka 28. Okvirnog sporazuma primjenjuju se na odgovarajući način na sve operacije, ugovore i nepovratna sredstva koji primaju financijska sredstva Zajednice u okviru programa koji je predmet ovog Sporazuma.

Članak 76.

Financijske prilagodbe

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, koji je u prvom stupnju ovlašten za ispitivanje nepravilnosti, izvršava financijske prilagodbe kada se u upravljanju i provedbi programa ili u operacijama ili ugovorima koji se financiraju u okviru programa uoči nepravilnost ili nemar, ukidajući cijeli ili dio doprinosa Zajednice predmetnim operacijama ili programu. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje uzima u obzir prirodu i težinu nepravilnosti i financijski gubitak koji je pretrpio doprinos Zajednice.

Članak 77.

Povrat sredstava u slučaju nepravilnosti ili prijave

Odredbe članka 29. Okvirnog sporazuma primjenjuju se na odgovarajući način na program i sve operacije, ugovore i nepovratna sredstva koji primaju financijska sredstva Zajednice u okviru programa koji je predmet ovog Sporazuma.

POGLAVLJE XII. – SUSTAVI UPRAVLJANJA I KONTROLE

Članak 78.

Opća načela sustava upravljanja i kontrole

1. Sustavi upravljanja i kontrole za operativne programe Korisnika moraju sadržavati sljedeće:

- a.) jasnu definiciju dužnosti predmetnih tijela vezano za upravljanje i kontrolu i raspodjelu dužnosti unutar svakog tijela;
- b.) poštivanje načela raspodjele dužnosti i zadataka između i unutar takvih tijela;
- c.) postupke za osiguravanje točnosti i pravilnosti izdataka prijavljenih u okviru prekograničnog programa;
- d.) pouzdane sustave računovodstvenog, nadzornog i financijskog izvješćivanja koji će se u najvećoj mogućoj mjeri voditi u elektroničkom obliku;
- e.) postupke revizije funkcioniranja sustava;
- f.) sustave i postupke za osiguravanje odgovarajućeg revizijskog traga;
- g.) postupke prijavljivanja i nadzora nepravilnosti i postupke za povrat nepropisno plaćenih sredstava;
- h.) pravilno izvršavanje mjera koje se sufinanciraju iz doprinosa Zajednice sukladno uvjetima Sporazuma o financiranju i uz obveze dodijeljene mjeri;
- i.) u slučaju povjeravanja zadataka, izvješćivanje nadležnog tijela o izvedbi zadataka i korištenim sredstvima.

2. Korisnik je dužan osigurati da se sljedećim tijelima daju odgovarajuće smjernice o sustavima upravljanja i kontrole koji su potrebni da bi se osiguralo zdravo financijsko upravljanje s pomoći IPA sukladno opće prihvaćenim načelima i standardima:

- tijelima nadležnima za odabir operacija u skladu s utvrđenim kriterijima za odabir;
- tijelima nadležnima za javnu nabavu, ugovore i nepovratna sredstva;
- tijelima nadležnima za provedbu operacija i projekata koji će se izvršavati u skladu s uvjetima i ciljevima odluka o financiranju;
- vlastima ili tijelima ili pojedincima odgovornima za ovjeravanje izvješća o izdacima u odnosu na koje se traži plaćanje temeljem IPA;
- tijelima nadležnima za opće upravljanje i koordinaciju operacija u okviru IPA identificiranima u članku 25. ovog Sporazuma.

3. Službe Komisije i Korisnik surađivat će na koordinaciji revizijskih strategija i planova, metoda i provedbe, a kako bi se izvukla najveća moguća korist iz izvršenih radnji. Razmjenjivat će rezultate izvršenih provjera.

Najmanje jednom godišnje izvršit će se provjera i evaluacija sljedećeg:

- a.) rezultata provjera koje su izvršili Korisnik i Komisija ili Europski revizorski sud;
- b.) primjedbi drugih nacionalnih kontrolnih tijela ili ustanova ili kontrolnih tijela ili ustanova Zajednice;
- c.) financijskog učinka primijećenih nepravilnosti, koraka koji su poduzeti ili koji su još uvijek potrebni da bi se nepravilnosti otklonile i, kada je to potrebno, prilagodbi u sustavima upravljanja i kontrole.

4. Nakon gore spomenutog pregleda i evaluacija i ne dovodeći u pitanje mjere koje je Korisnik odmah poduzeo, službe Komisije mogu dati svoje primjedbe o sustavima upravljanja i kontrole, a posebno o financijskom učinku primijećenih nepravilnosti. Nacionalni IPA koordinator i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje moraju biti obaviješteni o ovim primjedbama. Uz primjedbe se prilaže, kada je to potrebno, zahtjev za korektivnim mjerama radi otklanjanja utvrđenog nedostatka u upravljanju i kontroli i ispravljanje utvrđenih, ali ne i ispravljenih nepravilnosti. Korisnik ima pravo dati svoj odgovor na primjedbe.

Članak 79.
Verifikacije upravljanja

1. Sustavi upravljanja i kontrole uključuju postupke za verifikaciju načina korištenja imovine koja pripada određenoj operaciji, kao i aktivnosti u okviru operacije odnosno da li se koristi u skladu s ciljevima programa, zatim za provjeru da li su prijavljeni izdaci uistinu nastali u skladu s primjenjivim pravilima, da li su robe i usluge isporučeni u skladu s odlukom o odobrenju i da li su zahtjevi za plaćanjem krajnjeg korisnika ispravni. Verifikacije pokrivaju administrativne, financijske, tehničke i fizičke vidove operacija, kao i one vezane za izvedbu, ovisno o slučaju.
2. Postupci iziskuju evidentiranje terenskih verifikacija. U evidenciji se navodi obavljeni posao, rezultati verifikacije i mjere koje su poduzete u odnosu na odstupanja. Ako fizičke ili administrativne verifikacije nisu iscrpne, već su obavljene na uzorku radova ili transakcija, u evidenciji će se navesti odabrani radovi ili transakcije i opisati način uzorkovanja.
3. U provjerama je potrebno utvrditi da li su problemi na koje se naišlo (a) jednokratne prirode, ili (b) sustavni, u kojem slučaju postoji rizik za ostale ili sve mjere koje obavljaju ista provedbena tijela u državi korisnici. Također je potrebno identificirati uzroke navedenih situacija, daljnje preglede koji su eventualno potrebni i potrebne korektivne i preventivne radnje.
4. Službe Komisije mogu zatražiti od Korisnika da obavi terensku provjeru, da provjeri točnost jedne ili više operacija i zakonitost i pravilnost povezanih transakcija.

Članak 80.
Provjere koje provodi Komisija

1. Komisija će s osnova svoje odgovornosti za izvršenje proračuna Zajednice provjeriti ima li Korisnik uredno funkcionirajuće sustave upravljanja i kontrole, a čime se omogućava učinkovito i efikasno korištenje fondova Zajednice.
U tu svrhu, ne dovodeći u pitanje provjere koje obavlja Korisnik, zaposlenici ili službenici Komisije mogu izvršiti terenske provjere sustava upravljanja i kontrole i operacija koje financira IPA.
2. Službe Komisije pokušat će u najvećoj mogućoj mjeri osigurati da se provjere koje obavljaju izvršavaju na koordinirani način kako bi se izbjeglo ponavljanje provjera u odnosu na isti predmet kroz isto vremensko razdoblje. Korisnik i službe Komisije razmijenit će sve potrebne informacije o rezultatima izvršenih provjera.
3. Terenske provjere koje se obavljaju kako bi se zaštitili financijski interesi Zajednice od nepravilnosti mogu pripremati i provoditi službe Komisije ili Europski revizorski sud, u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima države korisnice, a koja će biti na vrijeme obaviještena o predmetu i svrsi provjera kako bi mogla pružiti svu potrebnu pomoć.
4. Ako Korisnik želi, terenske provjere i inspekcije mogu se obavljati zajednički, uz prethodni pristanak nadležnog kontrolnog tijela EK.
5. Službenici Komisije moraju imati pristup, pod istim uvjetima kao nacionalni upravni inspektori i u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, svim informacijama i dokumentaciji o operacijama, a koji su potrebni za pravilno provođenje terenskih provjera i inspekcija. Oni se mogu poslužiti istim inspekcijskim alatima kao i nacionalni upravni inspektori, a to se posebno odnosi na umnožavanje odgovarajuće dokumentacije.
6. U izvršavanju terenskih provjera, službe Komisije mogu pozvati vanjske stručnjake i tijela, a za koje će biti odgovorne službe Komisije, za pružanje tehničke pomoći. Komisija će osigurati da spomenuti službenici i tijela podnesu jamstva u odnosu na vlastitu tehničku kompetentnost, neovisnost i poštivanje pravila o tajnosti podataka.
7. Korisnik će Komisiji staviti na raspolaganje sva odgovarajuća nacionalna kontrolna izvješća o programu i projektima.
8. Službe Komisije mogu također obavljati terenske provjere i inspekcije u odnosu na gospodarske subjekte. Kako bi se službama Komisije olakšalo obavljanje spomenutih provjera i inspekcija, gospodarski subjekti dužni su odobriti pristup svojim poslovnim prostorijama, zemljištu, prijevoznim sredstvima ili drugim područjima koja koriste u poslovne svrhe.

9. Ukoliko se neki gospodarski subjekt usprotivi terenskoj provjeri ili inspekciji, Korisnik će postupajući u skladu s nacionalnim pravilima pružiti pomoć službenicima Komisije kako bi im se omogućilo obavljanje njihove dužnosti u izvršavanju terenske provjere ili inspekcije. Korisnik je dužan poduzeti sve potrebne mjere u skladu s nacionalnim pravom.

10. Službe Komisije će što je prije moguće izvijestiti Korisnika o svakoj činjenici ili sumnji u odnosu na nepravilnost uočenu za vrijeme terenske provjere ili inspekcije.

Članak 81.

Provjere koje provodi Korisnik

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornost Komisije za izvršenje proračuna Zajednice, Korisnik preuzima odgovornost za financijsku kontrolu projekata. U tu svrhu, mjere koje poduzima uključuju:

- a.) verifikaciju ustroja i provedbe sustava upravljanja i kontrole kako bi se osiguralo da se sredstva Zajednice koriste učinkovito i ispravno;
- b.) podnošenje Komisiji opisa ovih dogovora prije prijenosa ovlasti za upravljanje i uvijek kada se uvodi bitna promjena sustava upravljanja i kontrole;
- c.) osiguranje da se operacijama i projektima upravlja u skladu sa svim mjerodavnim pravilima Zajednice i da se sredstva koja su im stavljena na raspolaganje koriste u skladu s načelima zdravog financijskog upravljanja;
- d.) ovjeravanje točnosti izjava o izdacima koja se podnose Komisije i jamstva da se zasnivaju na računovodstvenim sustavima koji se baziraju na provjerljivim dokaznim dokumentima;
- e.) sprječavanje i otkrivanje nepravilnosti, obavješćivanje Komisije o nepravilnostima, u skladu s pravilima, i obavješćivanje Komisije o tijeku upravnih i sudskih postupaka;
- f.) povrat iznosa koji su izgubljeni uslijed utvrđene nepravilnosti i, ako je potrebno, naplata zateznih kamata.

Članak 82.

Revizije uzorka operacija ili transakcija

1. Korisnik će organizirati revizije operacija i transakcija na odgovarajućim uzorcima, a čiji je cilj:

- a.) verificirati učinkovitost sustava upravljanja i kontrole, i
- b.) verificirati selektivno, na temelju analize rizika ili pomoću druge prikladne metodologije, izjave o izdacima na raznim razinama.

2. U slučaju odabira na temelju analize rizika, provjerom se mora uzeti u obzir sljedeće:

- a.) potrebu za provjerom odgovarajuće mješavine vrsta i veličina projekata;
- b.) faktore rizika koji su utvrđeni u nacionalnim provjerama ili provjerama od strane Komisije; i
- c.) potrebu da se osigura zadovoljavajuća provjera različitih tipova tijela uključenih u upravljanje i provedbu projekata.

U slučaju neke druge prikladne metodologije, metodologiju je potrebno jasno opisati, te će provjere biti određene na temelju odnosne metodologije.

3. Putem provjera, Korisnik verificira sljedeće:

- a.) praktičnu primjenu i učinkovitost sustava upravljanja i kontrole;
- b.) izvršavanje operacija i projekata u skladu s uvjetima odluka o financiranju i ciljevima projekta;
- c.) za odgovarajući broj računovodstvenih zapisa, prepisku o zapisima uz pripadajuću dokumentaciju koja se čuva u raznim tijelima, što uključuje Nacionalni fond;

- d.) prisutnost dostatnog revizijskog traga;
- e.) za odgovarajući broj izdataka, da su priroda i trenutak nastanka izdatka u skladu s kriterijima prihvatljivosti i da odgovaraju specifikacijama projekta i stvarno obavljenim radovima;
- f.) da su stavljena na raspolaganje odgovarajuća nacionalna sredstva sufinanciranja, i
- g.) da su operacije i projekti sufinanciranja provedeni u skladu s politikama Zajednice.

POGLAVLJE XIII. – NADZOR I EVALUACIJA

Članak 83. Načela nadzora

1. Sukladno članku 59. Provedbene uredbe IPA, Sektorski nadzorni odbor osniva se kako bi pomogao Korisniku u realizaciji ciljeva programa. Na prvoj sjednici nakon stupanja na snagu Sporazuma o financiranju, Sektorski nadzorni odbor pregledava i odobrava odluke koje je donio Sektorski nadzorni odbor "u sjeni".
2. Sektorski nadzorni odbor mora se uvjeriti u djelotvornost i kvalitetu provedbe programa u cilju realizacije ciljeva programa.
3. Sektorski nadzorni odbor sastaje se barem dvaput godišnje na inicijativu Korisnika ili Komisije.
4. Sektorskim nadzornim odborom zajedno predsjedaju voditelj operativne strukture i predstavnik Komisije. O sastavu Sektorskog nadzornog odbora odluku donosi operativna struktura u dogovoru sa službama Komisije. Sektorski nadzorni odbor sastoji se od predstavnika Komisije, nacionalnog IPA koordinatora, strateškog koordinatora za komponente "Regionalni razvoj" i "Razvoj ljudskih potencijala" i operativne strukture programa. Kada je to potrebno, također uključuje predstavnike civilnog društva, socioekonomske partnere i nevladine organizacije aktivne u području zaštite okoliša. Predstavnik međunarodnih financijskih ustanova može sudjelovati u savjetodavnom svojstvu za one operativne programe za koje daje doprinos.
5. Sektorski nadzorni odbor priprema vlastiti poslovnik u skladu s mandatom koji određuju službe Komisije te unutar institucionalnog, pravnog i financijskog okvira odnosne države korisnice. Sektorski nadzorni odbor dužan je usvojiti poslovnik u dogovoru s operativnom strukturom i Nadzornim odborom za program IPA.
6. Sektorski nadzorni odbor podnosi izvješća Nadzornom odboru za program IPA. Nadzornom odboru za program IPA dužan je posebno dati informacije o sljedećem:
 - a.) napretku u provedbi programa, po prioritetnoj osi i, kada je to relevantno, po mjerama ili operacijama; to uključuje postignute rezultate, pokazatelje financijske provedbe i ostale faktore, a uspostavlja se s ciljem pregleda i poboljšanja provedbe programa;
 - b.) svim vidovima funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole koje je postavilo Tijelo nadležno za reviziju, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ili službenik ovlašten za akreditaciju.
7. Sektorski nadzorni odbor dužan je:
 - a.) razmotriti i odobriti opće kriterije za odabir operacija unutar šest mjeseci od stupanja na snagu Sporazuma o financiranju o programu i odobriti izmjenu kriterija u skladu s potrebama programiranja;
 - b.) na svakoj sjednici ispitati napredak prema realizaciji konkretnih ciljeva Operativnog programa na temelju dokumenata koje je predala operativna struktura;
 - c.) na svakoj sjednici pregledati rezultate provedbe, a posebno rezultate vezane za realizaciju ciljeva za svaku prioritetnu os i mjere i evaluacije za vrijeme provedbe; nadzor obavlja pozivanjem na konkretne pokazatelje;

- d.) pregledati sektorska godišnja i završna izvješća o provedbi prije slanja Komisiji i nacionalnom IPA koordinatoru;
- e.) biti informiran o godišnjem izvješću o reviziji iz članka 29. stavka 2. točke b) Provedbene uredbe IPA ili dijelu izvješća koji se odnosi na Operativni program, i o primjedbama koje je Komisija eventualno dala nakon što je pregledala izvješće ili u odnosu na taj dio izvješća;
- f.) pregledati prijedlog za izmjenu ili dopunu Sporazuma o financiranju programa i/ili sam program;
- g.) biti informiran o revizijama koje se obavljaju i o mišljenju revizijskih tijela i EK u odnosu na provedbu programa;
- h.) razmotriti i odobriti Komunikacijski akcijski plan iz članka 99. ovog Sporazuma, kao i naknadne izmjene plana; i
- i.) predložiti povremene sastanke na tehničkoj razini, ako su potrebni.

8. Sektorski nadzorni odbor može predložiti operativnoj strukturi izmjenu ili pregled programa čime bi se vjerojatno omogućila realizacija ciljeva programa ili poboljšanje upravljanja programom, uključujući financijsko upravljanje.

9. Sektorski nadzorni odbor može također dati prijedloge Komisiji i nacionalnom IPA koordinatoru, uz primjerak za nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje, odluka o mjerama za ispravljanje kojima bi se osigurala realizacija ciljeva programa i poboljšala učinkovitost pružene pomoći.

Članak 84. Evidencija o nadzoru

Operativna struktura vodit će evidenciju o nadzoru za svaku operaciju koja će se pripremati u skladu s predlošcima i smjernicama službi Komisije koji se smatraju potrebnim. Evidencija o nadzoru predaje se Sektorskom nadzornom odboru i predstavlja ključni dio Godišnjeg izvješća o provedbi, pripremljenog u skladu sa člankom 85.

Članak 85. Sektorsko godišnje izvješće o provedbi

1. Operativna struktura dužna je predati sektorsko godišnje izvješće u odnosu na program Komisiji i nacionalnom IPA koordinatoru do 30. lipnja svake godine, a prvi put do 30. lipnja 2008.

2. Izvješća se šalju nacionalnom IPA koordinatoru, nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji, nakon što ih pregleda sektorski nadzorni odbor.

3. Sektorska izvješća uključuju sljedeće informacije:

- a.) kvantitativan i kvalitativan napredak ostvaren u provedbi Operativnog programa, prioritetnih osi, mjera i, ako je primjenjivo, operacije ili skupine operacija u odnosu na njihove specifične, provjerljive ciljeve s kvantifikacijom, kada je to moguće, pomoću pokazatelja na odgovarajućoj razini;
- b.) financijsku provedbu Operativnog programa navodeći za svaku prioritetnu os i mjeru:
 - ukupne izdatke koje plaćaju krajnji korisnici i koji su uključeni u zahtjeve za plaćanjem koje Nacionalni fond šalje Komisiji;
 - ukupne izdatke koji su stvarno nastali i plaćeni od strane Nacionalnog fonda s odgovarajućim javnim ili javnim i privatnim doprinosom; to je popraćeno formularima u elektroničkom obliku u kojima se navode operacije kako bi ih se moglo slijediti od proračunskog izdvajanja od strane Korisnika do završnog plaćanja;
 - ukupne uplate zaprimljene od Komisije.

Ako je prikladno, financijska provedba može se predstaviti kroz glavna interventna područja i regije u kojima je pomoć koncentrirana.

- c.) u informativne svrhe, indikativnu raščlambu alokacija na temelju Uredbe o programu IPA po kategorijama, u skladu s iscrpnim popisom iz Dodatka XIII. (za komponentu "Regionalni razvoj");
- d.) korake koje je poduzela operativna struktura ili Sektorski nadzorni odbor kako bi osigurali kvalitetu i djelotvornost provedbe, a posebno:
 - mjere nadzora i evaluacije, uključujući načine prikupljanja podataka;
 - sažetak svih značajnih problema uočenih tijekom provedbe programa i poduzetih mjera;
 - način korištenja tehničke pomoći;
- e.) informacije o aktivnostima informiranja i promidžbe programa;
- f.) ukoliko je potrebno, za komponentu "Regionalni razvoj", napredak i financiranje velikih projekata;

4. Sektorska izvješća smatraju se prihvatljivim ako sadrže sve prikladne informacije iz stavka 3. Službe Komisije o prihvatljivosti sektorskog godišnjeg izvješća izvješćuje Nacionalnog koordinatora programa IPA i operativnu strukturu u roku od 10 radnih dana od dana primitka izvješća.

5. Nacionalni IPA koordinatori i operativna struktura izvješćuju se i o mišljenju Komisije o sadržaju prihvatljivog sektorskog godišnjeg izvješća u roku od dva mjeseca od dana primitka tog izvješća.

6. Izvješću se prilaže evidencija o nadzoru pripremljena u skladu s predlošcima i smjernicama službi Komisije.

Članak 86.

Evaluacija tijekom provedbe

1. Tijekom razdoblja provedbe Korisnik provodi evaluacije povezane s nadzorom programa, posebno kada se za vrijeme nadzora programa uoče značajni odmaci od prvotno utvrđenih ciljeva ili kada budu podneseni prijedlozi za reviziju programa. Tijekom razdoblja provedbe programa provodi se barem jedna evaluacija. Rezultati evaluacije šalju se Sektorskom nadzornom odboru i Komisiji.

2. Evaluacije provode unutarnji ili vanjski stručnjaci ili tijela, funkcionalno neovisni o tijelima iz članka 21. Provedbene uredbe IPA. Rezultati se objavljuju sukladno mjerodavnim pravilima o pristupu dokumentaciji.

Članak 87.

Ex post evaluacija

Ex post evaluacije u nadležnosti su Komisije. Službe Komisije i Nacionalni IPA koordinatori odlučuju da li se *ex post* evaluacije moraju obavljati na razini programa ili za skupinu programa ili za IPA pomoć u cjelini.

POGLAVLJE XIV. – REVIZIJA

Članak 88.

Načela revizije

Revizija se provodi u skladu s Odjeljcima III., IV. i V. Okvirnog sporazuma i Glave VIII., Poglavlja I. Financijske uredbe. Provodi se u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

Članak 89.
Tijelo nadležno za reviziju

1. Dužnosti i odgovornosti Tijela nadležnog za reviziju su one iz Dodatka A Okvirnog sporazuma.
2. Kada revizije iz članka 88. ovog Sporazuma provodi neko drugo tijelo, tijelo nadležno za reviziju osigurava da takva tijela uživaju nužnu funkcionalnu neovisnost.
3. Ako otkrivene slabosti u sustavima upravljanja ili kontrole, ili uočena razina nepravilnosti izdataka, ne dopuštaju davanje pozitivnog mišljenja za godišnje mišljenje iz članka 18. stavka 1. točke b) Okvirnog sporazuma, ili u završnoj izjavi iz stavka 1. točke c), tijelo nadležno za reviziju iznosi razloge i procjenjuje opseg problema i njegov financijski učinak.

Članak 90.
Revizijski trag

- 1. U skladu sa člankom 21. Okvirnog sporazuma, sustavom upravljanja i kontrole programa mora se osigurati dovoljno iscrpan revizijski trag.
2. U smislu ovog Sporazuma, revizijski trag smatra se odgovarajućim ako zadovoljava sljedeće kriterije:
 - a.) dopušta usklađivanje ukupnih iznosa potvrđenih Komisiji s iscrpnim računovodstvenim podacima i pratećom dokumentacijom koju na raznim upravnim razinama čuva operativna struktura i krajnji korisnici vezano uz operacije koje se sufinanciraju u okviru Operativnog programa;
 - b.) dopušta provjeru izdvajanja i prijenosa raspoloživih sredstava Zajednice i nacionalnih sredstava;
 - c.) dopušta provjeru ispravnosti informacija o provođenju programa u skladu s uvjetima Sporazuma o financiranju kojim se odobrava pomoć te ciljevima programa;
 - d.) dopušta provjeru primjene kriterija za odabir utvrđenih za Operativni program, i
 - e.) sadrži, u odnosu na svaku operaciju, već prema slučaju, tehničke specifikacije i plan financiranja, dokumente vezane uz odobrenje nepovratnih sredstava, dokumente vezane uz postupak javne nabave, izvješća o napretku i izvješća o provedenim provjerama i reviziji.
3. Indikativan opis zahtjeva vezanih za informacije u odnosu na dovoljno iscrpan revizijski trag nalazi se u Dodatku XIV.
4. Korisnik će se uvjeriti da je pažnja posvećena sljedećim pitanjima:
 - a) da postoje postupci koji osiguravaju da se dokumente koji su relevantni za konkretne stavke nastalih izdataka, izvršenih plaćanja, obavljenih radova i njihova provjera u vezi s programom, a koji su potrebni za dovoljno iscrpan revizijski trag, čuva u skladu sa zahtjevima iz Dodatka XIV.;
 - b) da postoje podaci o tijelu koje čuva dokumente, kao i o lokaciji; i
 - c) da su dokumenti na raspolaganju za inspekciju osobama i tijelima koji obično imaju pravo pregledavati takve dokumente.
5. Osobe i tijela iz stavka 4. točke c) jesu:
 - a) osoblje Nacionalnog fonda, operativna struktura i pojedinačna tijela koja obrađuju zahtjeve za plaćanjem;
 - b) službe koje provode reviziju sustava upravljanja i kontrole;
 - c) nacionalni dužnosnik za ovjeravanje kao osoba odgovorna za ovjeravanje zahtjeva za plaćanjem tijekom provedbe i završnog plaćanja i osoba ili odjel koji izdaje izjave o zatvaranju mjera; i

d) ovlaštene dužnosnici iz nacionalnih ustanova za reviziju i revizijskih ustanova Zajednice. Navedene osobe i tijela mogu zatražiti dostavu izvoda ili kopija dokumenata ili računovodstvene evidencije iz stavka 4.

Članak 91. Revizija operacija

1. Revizija iz članka 88. ovog Sporazuma provodi se svakih dvanaest mjeseci od 1. listopada u godini u kojoj je donesen program na uzorku operacija koji se bira metodom koju utvrđuje ili odobrava tijelo nadležno za reviziju. Revizija se provodi na terenu na temelju dokumentacije i evidencije koju čuva korisnik.
2. Revizijom se provjerava ispunjavanje sljedećih uvjeta:
 - a.) operacija zadovoljava kriterije odabira za Operativni program i provodi se u skladu s odlukom o odobrenju i ispunjava sve primjenjive uvjete vezano uz njezinu funkcionalnost i uporabu ili ciljeve koje treba ostvariti;
 - b.) prijavljeni izdaci odgovaraju računovodstvenim podacima i pratećoj dokumentaciji koju čuva krajnji korisnik;
 - c.) izdaci koje prijavljuje korisnik u skladu su s pravilima Zajednice i nacionalnim pravilima;
 - d.) javni doprinos plaćen je korisniku u skladu sa člankom 40. stavkom 9. Provedbene uredbe IPA.
3. Ako se čini da su uočeni problemi sustavne prirode i stoga predstavljaju rizik za druge operacije u okviru Operativnog programa, tijelo nadležno za reviziju osigurava provedbu daljnjih provjera, uključujući dodatnu reviziju ako je nužno, u svrhu utvrđivanja opsega takvih problema. Nadležna tijela poduzimaju nužne preventivne i korektivne radnje.

Članak 92. Dokumenti koje podnosi tijelo nadležno za reviziju i praćenje

1. Godišnje izvješće o reviziji i godišnje mišljenje iz članka 29. stavka 2. točke b) Provedbene uredbe IPA zasnivaju se na revizijama sustava i revizijama operacija i pripremaju se u skladu s obrascima iz Dodatka C Okvirnog sporazuma.
2. Mišljenje o završnom izvješću o izdacima iz članka 29. stavka 2. točke b) Provedbene uredbe IPA temelji se na ukupnoj revizijskoj djelatnosti provedenoj od strane tijela nadležnog za reviziju ili u okviru nadležnosti navedenog tijela, a u skladu s godišnjim planom revizije. Mišljenje o završnom izvješću o izdacima sastavlja se u skladu s obrascem iz Dodatka E Okvirnog sporazuma.
3. Ako postoji ograničenje u opsegu ispitivanja ili uočena razina nepravilnosti izdataka ne dopušta davanje pozitivnog mišljenja za godišnje mišljenje iz stavka 1., ili u mišljenju o završnom izvješću o izdacima iz stavka 2, tijelo nadležno za reviziju iznosi razloge i procjenjuje opseg problema i njegov financijski učinak.
4. Nakon primitka izvješća i mišljenja tijela nadležnog za reviziju, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje:
 - a) odlučuje da li su potrebna poboljšanja u sustavima upravljanja i kontrole, bilježi odluke u tom smislu i osigurava pravovremenu provedbu poboljšanja;
 - b) provodi potrebne prilagodbe u zahtjevima za plaćanjem Komisiji.
5. Službe Komisije mogu odlučiti da će same poduzeti radnje praćenja kao odgovor na izvješća i mišljenja, primjerice kroz pokretanje postupka za financijske ispravke, ili mogu zatražiti od države korisnice da poduzme odgovarajuće korake, pri čemu o svojoj odluci obavještavaju nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i dužnosnika nadležnog za akreditaciju.

Članak 93.
Raspoloživost dokumenata

1. U svrhu ovog Sporazuma, Korisnik će osigurati da se na raspolaganju nalaze podaci o identitetu i lokaciji tijela koja čuvaju popratnu dokumentaciju u odnosu na izdatke i revizije, što uključuje sve dokumente potrebne za odgovarajući revizijski trag.

2. Korisnik će osigurati da se dokumenti iz stavka 1 stave na raspolaganje za inspekciju i da se izvodi ili preslike spomenutih dokumenata dostave osobama i tijelima koja imaju pravo na pristup istim, što uključuje barem ovlašteno osoblje Korisnika, Nacionalni fond, tijelo nadležno za reviziju i ovlaštene dužnosnike Zajednice i njihove ovlaštene predstavnike.

3. Barem sljedeće smatra se uobičajeno prihvaćenim nosačima podataka:

- a.) fotokopije izvornih dokumenata;
- b.) liste filmova za pohranu podataka sa izvornih dokumenata;
- c.) elektroničke verzije izvornih dokumenata;
- d.) dokumenti koji postoje isključivo u elektroničkoj verziji.

4. Postupak za ovjeravanje istovjetnosti dokumenata koji se nalaze na uobičajeno prihvaćenim nosačima podataka s izvornikom utvrđuju nacionalni tijela, te se njime osigurava da su verzije koje se drže u skladu s nacionalnim zakonom propisanim zahtjevima i da se u njih moguće pouzdati u svrhu revizije.

5. Ako dokumenti postoje isključivo u elektroničkoj verziji, računalni sustavi koji se koriste moraju ispunjavati prihvaćene sigurnosne standarde kojima se osigurava da su dokumenti koji se drže u skladu s nacionalnim zakonski propisanim zahtjevima i da se u njih moguće pouzdati u svrhu revizije.

6. Službe Komisije dužne su osigurati da se informacije koje šalje Korisnik ili koje su one prikupile u terenskim inspekcijama čuvaju kao povjerljive i na sigurnom.

Članak 94.
Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda

Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda provodit će se u skladu s Odjeljkom IV., člancima 27. do 35. Okvirnog sporazuma, i Glavom VIII., Poglavljem I. Financijske uredbe.

POGLAVLJE XV. – INFORMIRANJE I VIDLJIVOST

Članak 95.
Osobni podaci

Sukladno članku 24. stavkom 2. točkom d) Okvirnog sporazuma, primjenjuju se odredbe Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskoga parlamenta i Europskog vijeća o zaštiti osoba pri obradi osobnih podataka u ustanovama i tijelima Zajednice te o slobodnome protoku takvih podataka, uz dužno poštivanje zahtjeva vezanih uz sigurnost.

Članak 96.
Elektronička razmjena podataka

1. Korisnik Komisiji dostavlja izvornik dokumenata u papirnatom obliku, datiran i potpisan od strane valjano ovlaštenog dužnosnika. Datum koji se uzima u obzir jest datum na koji je dokument u papirnatom obliku službeno poslan Komisiji.

2. Uz dokumente koje Korisnik Komisiji predaje u papirnatom obliku, Korisnik će također nastojati uvijek kad je moguće predati i elektroničku verziju dokumenata.

3. U slučaju odstupanja između verzije u papirnatom obliku i elektroničkih verzija dokumenta, vjerodostojnim dokumentom smatrat će se izvornik u papirnatom obliku.

4. Svi dokumenti i prepiska koji se odnose na program moraju sadržavati CCI broj koji je naznačila Komisija.

Članak 97.

Informiranje i promidžba

1. Korisnik daje informacije o programu i promiče program i operacije u skladu sa člankom 24. Okvirnog sporazuma. Informacije moraju biti usmjerene prema građanima i korisnicima, s ciljem naglašavanja uloge Zajednice i osiguranja transparentnosti.

2. Sukladno članku 90. Financijske uredbe, Komisija objavljuje relevantne informacije o ugovorima i nepovratnim sredstvima. Komisija objavljuje rezultate poziva na nadmetanje i poziva na dostavu prijedloga projekata u Službenom listu Europske unije, na stranici EuropeAida i u bilo kojim drugim prikladnim medijima, u skladu s primjenjivim postupcima ugovaranja za vanjsko djelovanje Zajednice.

Članak 98.

Objavljivanje informacija o korisnicima financijskih sredstava Zajednice

1. Sukladno članku 24. stavku 2. Okvirnog sporazuma, Korisnik objavljuje sljedeće informacije u odnosu na korisnike financijskih sredstava Zajednice:

- a.) ime odnosno naziv i adresu krajnjeg korisnika i krajnjeg primatelja;
- b.) naziv operacija;
- c.) iznos sredstava Zajednice izdvojen za odnosne operacije.

2. Informacije iz stavka 1. objavljuju se sukladno standardnoj prezentaciji, na lako dostupnom i u tu svrhu namijenjenom mjestu na internetskoj stranici Korisnika. Ako je objavljivanje na internetu nemoguće, informacije se objavljuju na druge odgovarajuće načine, što uključuje nacionalni službeni list.

3. Objavljivanje se mora provesti unutar prvih šest mjeseci godine koja slijedi nakon zatvaranja proračunske godine u odnosu na koju su sredstva dodijeljena Korisniku.

4. Korisnik je dužan obavijestiti Komisiju o adresi mjesta objavljivanja. Ovu je adresu također potrebno navesti na u tu svrhu namijenjenom mjestu na internetskoj stranici institucija Zajednice iz članka 97. stavka 2. ovog Sporazuma. Ako se informacije objavljuju na drugi način, Korisnik je dužan Komisiji dati potpune podatke o korištenim sredstvima objavljivanja.

Članak 99.

Vidljivost

1. Djelatnosti vezane za stavljanje na raspolaganje i promidžbu informacija o pomoći u okviru IPA u državi korisnici, sukladno članku 24. stavku 4. Okvirnog sporazuma, provodit će se na temelju Komunikacijskog akcijskog plana (KAP) koji se priprema u skladu s poglavljem koje sadrži provedbene odredbe programa. KAP pregledava Sektorski nadzorni odbor, a sadrži sljedeće:

- a.) ciljeve informiranja i promidžbe;
- b.) ciljnu skupinu;
- c.) sadržaj i strategiju rezultirajućih komunikacijskih i informacijskih mjera;
- d.) okvirni proračun;
- e.) upravne odjele nadležne za provedbu;
- f.) kriterije za evaluaciju izvršenih mjera.

2. Financiranje za informiranje i promidžbu može se osigurati iz prioriteta tehničke pomoći programa.

3. Na sjednicama Sektorskog nadzornog odbora, operativna struktura daje izvješće o napretku u provedbi KAP-a i daje članovima Odbora primjere mjera.

4. Kada provedba ovog članka predviđa konkretne djelatnosti vezane za informiranje i promidžbu na operativnoj razini, za takve su djelatnosti odgovorni krajnji korisnici i financiraju se iz iznosa dodijeljenog odnosnom subjektu.

5. Operativna struktura osigurat će da operacije koje se financiraju u okviru programa budu u skladu sa smjernicama EU o vidljivosti za vanjsko djelovanje¹.

POGLAVLJE XVI. – ZATVARANJE PROGRAMA

Članak 100.

Načela zatvaranja

1. Zatvaranje programa pretpostavlja financijsko rješavanje preostalih sredstava Zajednice kroz plaćanje konačne bilance ili izdavanje obavijesti o povratu, ili pak povrat konačne bilance u okviru sredstava koje je Komisija izdvojila. U tu svrhu, Komisiji se podnosi zahtjev za konačnu isplatu.

2. Komisija obavještava Korisnika o datumu zatvaranja programa.

3. Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije da provodi revizije ili poduzima financijske ispravke.

4. Bez obzira na rezultate revizija provedenih od strane službi Komisije ili Europskog revizorskog suda, konačno isplaćena bilanca ili iznos koji će biti vraćen Komisiji mogu biti izmijenjeni unutar devet mjeseci od dana na koji je izvršeno završno plaćanje ili od dana izdavanja obavijesti o povratu.

5. Sukladno odredbama članka 45. Provedbene uredbe IPA, za zatvaranje programa, Korisnik mora najkasnije do 31. prosinca 2018. predati Komisiji sljedeće dokumente, a kako bi se uspješno zatvorila pomoć Zajednice:

- zahtjev za završnim plaćanjem koju podnosi nacionalni dužnosnik za ovjeravanje;
- završno izvješće koje podnosi operativna struktura;
- izjava o zatvaranju o završnom izvješću o izdacima uz završno izvješće o aktivnostima koje izdaje tijelo nadležno za reviziju;
- mišljenje revizije o završnom izvješću o izdacima.

6. Preduvjet za uspješno zatvaranje programa jest da su odredbe iz Poglavlja II. Provedbene uredbe IPA o akreditaciji na snazi i da prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi.

Članak 101.

Izjava o zatvaranju

1. Izjava o zatvaranju sadrži mišljenje neovisnog Tijela nadležnog za reviziju iz članka 29. Provedbene uredbe IPA o završnom izvješću o izdacima koje je nacionalni dužnosnik za ovjeravanje predao Komisiji.

2. Podnošenje izjave o zatvaranju predstavlja preduvjet za zatvaranje programa. Podnosi se Komisiji i dužnosniku nadležnom za akreditaciju istovremeno sa završnim izvješćem o izdacima.

3. Osnova za donošenje mišljenja iz izjave o zatvaranju mora biti jasno objašnjena. Tijelo nadležno za reviziju dužno je izjaviti da završno izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem bilance koje izdaje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne sadrže netočne navode. Tijelo nadležno za reviziju posebno će se pozabaviti sljedećim:

- ispravnom prezentacijom i povezivanjem dokumenata;
- ispravnošću i točnošću izračuna;

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm .

- usklađivanjem završnog izvješća predanog Komisiji s izvješćima koja su provedbena tijela predala nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje;
 - dosljednošću s financijskim informacijama, što uključuje informacije o nepravilnostima, iz završnog izvješća;
 - zakonitošću i pravilnošću osnovnih financijskih transakcija u skladu s kriterijima prihvatljivosti i direktivama o nabavi;
 - revizijama koje su službe Komisije, Europski revizorski sud ili tijelo nadležno za reviziju proveli u Nacionalnom fondu i nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje, operativnoj strukturi, kao i naručiteljima, kroz sažeti prikaz slabosti uočenih u sustavima upravljanja i kontrole ili u rezultatima financijskih transakcija. Potrebno je uključiti i korektivne mjere određene za otklanjanje slabosti u sustavima upravljanja i kontrole, što uključuje i provedene financijske ispravke;
 - uzorkom financijskih transakcija koje su bile predmet revizije, što uključuje informacije o ukupnim javnim rashodima i postotku greške, ako postoji.
4. Indikativan obrazac izjave o zatvaranju nalazi se u Dodatku E Okvirnog sporazuma.

*Članak 102.
Završno izvješće*

1. Operativna struktura priprema sektorsko završno izvješće o provedbi programa. Izvješće se odnosi na cijelo razdoblje provedbe i može uključivati zadnje godišnje izvješće.
2. Nakon pregleda od strane Sektorskog nadzornog odbora, operativna struktura podnosi završno sektorsko izvješće Nacionalnom IPA koordinatorskom dužnosniku za ovjeravanje i Komisiji, najkasnije šest mjeseci nakon posljednjeg datuma za prihvatljivost izdataka.
3. Zahtjevi vezani za sadržaj završnog sektorskog izvješća nalaze se u članku 169. Provedbene uredbe IPA. Izvješće uključuje sljedeće:
 - a) kvantitativan i kvalitativan napredak ostvaren u provedbi programa, po prioritetu i mjeri, u odnosu na njihove specifične ciljeve, uz kvantifikaciju fizičkih pokazatelja, što uključuje rezultate i pokazatelje učinka;
 - b) financijsku provedbu programa, navodeći ukratko za svaku prioritetnu os i mjeru ukupni stvarno plaćeni izdatak koji je uključen u zahtjeve za plaćanjem koje je Nacionalni fond predao Komisiji, kao i zabilježbu ukupnih uplata zaprimljenih od Komisije i ukupne izdatke koji su stvarno nastali i plaćeni od strane Nacionalnog fonda s odgovarajućim javnim ili javnim i privatnim doprinosom, kao i popis izvršenih operacija;
 - c) indikativnu raščlambu alokacija na temelju Uredbe o programu IPA, po kategorijama, u skladu s iscrpnim popisom uključenim u Dodatak XIII. (*za komponentu "Regionalni razvoj"*);
 - d) korake koje je poduzela operativna struktura i/ili Sektorski nadzorni odbor kako bi osigurali kvalitetu i djelotvornost provedbe, a posebno:
 - i) mjere nadzora i evaluacije, uključujući načine prikupljanja podataka;
 - ii) sažetak svih značajnijih problema uočenih u provedbi programa i svih naknadno poduzetih korektivnih mjera;
 - iii) način korištenja tehničke pomoći;
 - e) mjere poduzete za informiranje i promidžbu programa;
 - f) ako je potrebno, napredak i financiranje velikih projekata;
 - g) popis provedenih projekata i da li su dovršeni i operativni.
4. Završno izvješće smatra se prihvatljivim ako sadrži sve informacije navedene u stavku 3. ovog članka. Službe Komisije obavijestit će Nacionalnog IPA koordinatorskog dužnosnika i operativnu strukturu o prihvatljivosti završnog izvješća unutar 10 radnih dana od dana primitka.

5. Mišljenje Komisije o sadržaju prihvatljivog završnog sektorskog izvješća daje se Nacionalnom IPA koordinatoru i operativnoj strukturi unutar pet mjeseci od dana primitka prihvatljivog izvješća.

Članak 103.

Zahtjev za završno plaćanje

1. Zahtjev za završno plaćanje, što uključuje uvjerenje o izdacima i izvješće o izdacima sastavlja se u obliku iz Dodatka XVI. Sporazuma o financiranju.
2. Prijavljeni izdaci trebali bi se odnositi na izdatke koje je Nacionalni fond stvarno pretrpio i isplatio. Izdaci bi trebali odgovarati izvršenim plaćanjima uz odgovarajuće račune ili računovodstvenu dokumentaciju istovjetne dokazne vrijednosti. Izdatke mora ovjeriti nacionalni dužnosnik za ovjeravanje.
3. Uvjeti koje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje mora provjeriti kod ovjere izdatka nalaze se u Dodatku XVII.
4. Uz završno izvješće o izdacima mora se priložiti i dodatak o povratima iz Dodatka XVI. ovog Sporazuma.
5. Predfinanciranje isplaćeno Korisniku za program temeljem članka 64. ovog Sporazuma mora biti opravdano plaćanjima krajnjih korisnika najkasnije kada se zatraži konačna bilanca pomoći.
6. Korisnik je dužan obavijestiti Komisiju o povratima izvršenim u razdoblju između podnošenja konačne izjave o izdacima i završnog plaćanja od strane Komisije kako bi Komisija mogla izvršiti odbijanje. Korisnik također mora obavijestiti Komisiju o izvršenim povratima nakon podnošenja konačne izjave o izdacima i nakon zatvaranja programa i izvršiti povrat IPA doprinosa Komisiji.

Članak 104.

Čuvanje dokumentacije

1. Odgovorno tijelo i tijela Korisnika dužni su čuvati na raspolaganju za Komisiju svu dokumentaciju vezanu za program, što uključuje dokumente vezane za autorizaciju zahtjeva za plaćanjem, obradu i plaćanje zahtjeva i postupanje prema predujmovima, jamstvima i dugovanjima, kroz razdoblje od barem tri godine nakon zatvaranja programa.
2. U odnosu na projekte koji ostvaruju prihode, razdoblje iz stavka 1. produžuje se na pet godina nakon dana završenog plaćanja za projekt ili tri godine nakon zatvaranja programa, ovisno o tome što nastupi kasnije.
3. Operativna struktura dužna je čuvati pisanu evidenciju o cjelokupnom postupku nabave, dodjele nepovratnih sredstava i ugovaranja kroz razdoblje od barem sedam godina od plaćanja bilance sporazuma.
4. Razdoblja iz stavaka 1., 2. i 3. prekidaju se u slučaju pravnih postupaka, financijskih ispravaka ili uredno potkrijepljenog zahtjeva službi Komisije.

POGLAVLJE XVII. – ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 105.

Konzultacije

1. Sva pitanja vezana za provedbu ili tumačenje ovog Sporazuma podliježu konzultacijama između ugovornih stranaka, koje će ako je to potrebno dovesti do izmjena i dopuna ovog Sporazuma.
2. U slučaju propusta da se izvrši neka obveza predviđena ovim Sporazumom u odnosu na koju nisu pravodobno izvršene korektivne mjere, Komisija može obustaviti financiranje aktivnosti u okviru IPA nakon konzultacija s Korisnikom.
3. Korisnik se može odreći provedbe aktivnosti u okviru IPA u cijelosti ili djelomično. Ugovorne stranke će predvidjeti detalje spomenutog odricanja kroz razmjenu pisama.

*Članak 106.
Rješavanje razlika, arbitraža*

Odredbe članka 42. Okvirnog sporazuma primjenjuju se na odgovarajući način na ovaj Sporazum.

*Članak 107.
Sporovi s trećima*

Odredbe članka 43. Okvirnog sporazuma primjenjuju se na odgovarajući način na ovaj Sporazum.

*Članak 108.
Dodaci*

Dodaci čine sastavni dio ovog Sporazuma.

*Članak 109.
Važenje*

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na datum na koji Korisnik notificira Komisiji da su ispunjeni svi unutarnji postupci Republike Hrvatske potrebni za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
2. Ovaj Sporazum ostaje na snazi do zadnjeg datuma predviđenog za čuvanje dokumentacije vezane za program sukladno članku 104. ovog Sporazuma.
3. U slučaju sudskih postupaka ili svake opravdane situacije koja je na odgovarajući način dogovorena između stranaka, Sporazum o financiranju ostaje na snazi do konačnog rješenja situacije koja je dovela do produljenja važenja.

*Članak 110.
Preispitivanje i izmjene i dopune*

1. Provedba ovog Sporazuma podliježe redovnim preispitivanjima u vrijeme dogovoreno između stranaka.
2. Svaka izmjena i dopuna usuglašena između stranaka bit će u pisanom obliku i činit će dio ovog Sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu na datum utvrđen od stranaka.
3. Ako zahtjev za izmjenu i dopunu dolazi od Korisnika, isti predaje zahtjev Komisiji najmanje šest mjeseci prije predviđenog dana stupanja na snagu izmjene ili dopune, osim u slučajevima kada je uredno potkrijepljen dokazima Korisnika i prihvaćen od Komisije.

*Članak 111.
Prestanak*

1. Ovaj Sporazum može okončati svaka stranka putem pisane obavijesti upućene drugoj stranci. Takav prestanak stupa na snagu šest kalendarskih mjeseci od datuma pisane obavijesti.
2. Prestanak ovog Sporazuma ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši financijske ispravke u skladu sa člancima 49. do 54. Provedbene uredbe IPA.

*Članak 112.
Jezik*

Ovaj Sporazum sastavljen je u dva primjerka na engleskom jeziku.

Potpisano, za i u ime Vlade Republike Hrvatske,
u (mjesto) dana

po Hrvoje Dolenc, državni tajnik, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju
fondova EU i Nacionalni IPA koordinator

.....

Potpisano, za i u ime Komisije,

u (mjesto) dana

po Dirk Ahner, glavni ravnatelj

.....

POPIS DODATAKA

Naziv

- I. Financijski plan
- II. Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem tijekom provedbe
- III. Godišnje izvješće o povučenim i vraćenim iznosima i povratima na čekanju
- IV. Predviđanje vjerojatnih zahtjeva za plaćanjem
- V. Popis tijela, imena i adresa za kontakt
- VI. Posebni uvjeti vezano uz prijenos ovlasti za upravljanje
- VII. Sustav mjerila koji se koristi pri planu ukidanja ex ante kontrola
- VIII. Zahtjev za utvrđivanje stope pomoći za velike projekte
- IX. Predložak dvostranog sporazuma o projektu
- X. Model identifikacijske liste operacije
- XI. Sastav i način rada odbora za odabir operacija
- XII. Godišnje i završno izvješće
- XIII. Dodijeljena sredstva prema kategoriji izdataka
- XIV. Indikativan opis zahtjeva za informiranjem vezano uz revizijski trag
- XV. Popis podataka o operacijama koje se na zahtjev priopćuju Komisiji u svrhu dokumentarnih i terenskih provjera
- XVI. Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za završno plaćanje
- XVII. Završno izvješće o kontroli i izjava o zatvaranju
- XVIII. Smjernice za popunjavanje standardnog obrasca za tromjesečne prijave nepravilnosti
- XIX.
 - a. Operativni program
 - b. Izmjene i dopune Operativnog programa

DODATAK I.**Financijski plan**

Financijski plan Operativnog programa "Zaštita okoliša" u Hrvatskoj

<u>Godine</u>	Ukupna alokacija IPA EUR
2007.	16.999.500
2008.	18.000.000
2009.	18.500.250
2010.	21.300.000
2011.	21.900.000
Ukupno 2007. – 2011.	96.699.750

Prioritet	IPA sufinanciranje EUR	Nacionalno sufinanciranje EUR	Ukupno financiranje EUR	Stopa sufinancir anja
	(a)	(b)	(c) = (a) + (b)	(d) = (a)/(c)
Prioritetna os 1. –	47.604.750	8.400.841	56.005.591	85 %
Prioritetna os 2. –	47.705.250	8.418.579	56.123.829	85 %
Prioritet 3. - Tehnička pomoć	1.389.750	242.252	1.635.002	85 %
Ukupno (2007. – 2011.)	96.699.750	17.064.672	113.764.422	85 %

DODATAK II.

Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem tijekom provedbe

EUROPSKA KOMISIJA

INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI – IPA

Komponenta "Regionalni razvoj" (Komponenta III)

Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem

Naziv Operativnog programa

Odluka Komisije

od

Sporazum o financiranju

od

Referentni broj Komisije (CCI):

Nacionalna referenca (ako postoji)

UVJERENJE

Ja, dolje potpisani,

nacionalni dužnosnik za ovjeravanje,

ovime potvrđujem da su svi izdaci navedeni u priloženom izvješću u skladu s kriterijima prihvatljivosti izdataka koji su propisani u Sporazumu o financiranju koji je potpisan {DATUM} između Europske komisije i Vlade {DRŽAVA} te da su nastali i plaćeni od strane krajnjih korisnika tijekom provedbe operacija odabranih u okviru Operativnog programa u skladu s uvjetima za dodjelu pomoći IPA.

nakon⁽¹⁾

		20...
--	--	-------

i iznose:

euro ²	
-------------------	--

(točan broj do dva decimalna

mjesta)

Priloženo izvješće o izdacima, raščlanjeno prema prioritetnim osima i mjerama, temelji se na računima koji su privremeno zatvoreni dana

		20...
--	--	-------

i čini sastavni dio ovog uvjerenja.

Potvrđujem i da operacije napreduju u skladu s uvjetima iz Sporazuma o financiranju, posebice da:

1. Svi zahtjevi iz članka 67. Sporazuma o financiranju ispunjeni su, posebno

- Poštivane su gornje granice za pomoć iz programa IPA u okviru svake prioritetne osi u skladu s odlukom Komisije o financiranju (i Sporazumom o financiranju);
- Operativna struktura poslala je Komisiji sektorska godišnja izvješća o provedbi, uključujući najnovija;
- Tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji najnovije revizijsko izvješće i mišljenje o usklađenosti sustava upravljanja i kontrole sa zahtjevima Uredbe (EZ) 718/2007 te bilo kojeg sporazuma između Komisije i države korisnice;
- Akreditacija koju je odobrio dužnosnik nadležan za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je na snazi, a prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi;

2. Ispunjeni su svi uvjeti iz relevantnih dvostranih sporazuma o projektima vezani uz plaćanja;

3. Izvješće o izdacima je točno, nastalo na temelju pouzdanih računovodstvenih sustava i temelji se na provjerljivoj popratnoj dokumentaciji;

4. Prijavljeni izdaci u skladu su s primjenjivim pravilima Europske unije i nacionalnim pravilima i nastali su u odnosu na operacije koje su predmet financiranja u skladu s kriterijima koji se primjenjuju na program i primjenjivim pravilima i propisima Europske unije, posebno onim koji se odnose na Sporazum o financiranju i dodjelu javnih ugovora (PRAG).

5. U izvješću o izdacima i zahtjevu za plaćanjem uzeti su u obzir, ako je primjenjivo, svi vraćeni iznosi i primljene kamate te neto prihod od operacija koje se financiraju u okviru Operativnog programa;

6. Raščlamba temeljnih operacija zabilježena je u računalnim datotekama i dostupna je, na zahtjev, mjerodavnim odjelima Komisije.

U skladu s člankom 104. Sporazuma o financiranju, prateća dokumentacija je dostupna i bit će dostupna barem tri godine nakon zatvaranja Operativnog programa od strane Komisije

(1) Početan datum za prihvatljivost izdataka (članak 34. Sporazuma o financiranju)

(2) Ukupan iznos prihvatljivih izdataka koje plaćaju krajnji korisnici.

Datum

		20...
--	--	-------

Ime tiskanim slovima, funkcija i potpis
nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

Izvješće o izdacima prema prioritetnoj osi i mjerama: Plaćanje tijekom provedbe

Referentni broj Operativnog programa (CCI br):

Naziv programa:

Datum privremenog zaključivanja računovodstvene evidencije: Datum slanja Komisiji:

Ukupno plaćeni ovjereni prihvatljivi¹ izdaci:

Prioritetna os/mjera	Ukupni nastali izdaci do danas (između.... ² i)	Izdaci ovjereni u ovom izvješću	Ukupni planirani izdaci (početni proračun)	Izdaci nastali do danas kao udio u početnom proračunu (%)	Procijenjeni izdaci koji su još uvijek potrebni za dovršenje programa
Prioritetna os 1: ukupno					
Mjera 1.1					
Od čega: - Operacija xxx (referentni broj i naziv) - Veliki projekt xxx (CCI broj i naziv)					
Mjera 1.2					
Prioritetna os 2					
Mjera 2.1					
Prioritetna os 3					
Mjera 3.1					
Prioritetna os 4					
Mjera 4.1					

¹ Sukladno odredbama članka 148., 150. i 152. Uredbe EK 718/2007

² Početni datum za prihvatljivost izdataka (članak 34. Sporazuma o financiranju)

Raščlamba ukupnih ovjerenih prihvatljivih izdataka prema godinama¹ (iznosi u eurima)

Prioritetna os/Mjera	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Prioritetna os 1: ukupno					
Mjera 1.1					
Od čega: - Operacija xxx (referentni broj i naziv) - Glavni projekt xxx (CCI broj i naziv)					
Mjera 1.2					
Prioritetna os 2					
Mjera 2.1					
Prioritetna os 3					
Mjera 3.1					
Prioritetna os 4					
Mjera 4.1					

¹ Prema godini: raščlamba navedena u ovoj tablici odgovara uplatama krajnjih korisnika u predmetnoj godini. Ako nije moguće napraviti točnu raščlambu, treba dati najbolju moguću procjenu raščlambe.

DODATAK 1. Izvješću o izdacima:

Elektronski ispis operacija prema mjerama i operacijama i odgovarajući izdaci, uključujući doprinos u okviru Uredbe o programu IPA i nacionalne javne rashode

Prioritetna os/mjera	Ukupni izdaci (EURO)	IPA sredstva (EURO)	Nacionalni javni rashodi (EURO)	IPA stopa sufinanciranja (%)
Prioritetna os 1: ukupno				
Mjera 1.1				
<i>Operacija 1.1.1</i>				
<i>Operacija 1.1.2</i>				
.....				
Mjera 1.2				
<i>Operacija 1.2.1</i>				
<i>Operacija 1.2.2</i>				
.....				
Mjera 1.3				
<i>Operacija 1.3.1</i>				
<i>Operacija 1.3.2</i>				
.....				
Prioritetna os 2: ukupno				
Mjera 2.1				
<i>Operacija 2.1.1</i>				
.....				
Prioritetna os 2: ukupno				
Mjera 3.1				
<i>Operacija 3.1.1</i>				
.....				

DODATAK 2. Izvješću o izdacima:

Detalji iznosa koji se mogu vratiti nakon ukidanja potpunog ili dijela doprinosa programa IPA operaciji

Naziv prioriteta/mjere /operacije	
Iznos čiji povrat je zatražen	
Dužnik	
Datum izdavanja naloga za povratom sredstava	
Tijelo koje je izdalo nalog za povratom sredstava	
Datum povrata sredstava	
Vraćeni iznos	

DODATAK 3. Izvješću o izdacima:

Ukupnost sredstava programa IPA na deviznom računu određene komponente na datum posljednjeg terećenja na koje se odnosi ovo izvješće i ostvarene kamate

ZAHTJEV ZA PLAĆANJEM: Plaćanje tijekom provedbe

Naziv Operativnog programa:

Referentni broj Operativnog programa (CCI):

U skladu s Dodatkom A Okvirnog sporazuma (članak 25. Uredbe (EZ) br. 718/2007), ja, dolje potpisani (tiskanim slovima ime nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje), ovime tražim plaćanje iznosa od eura kao uplatu tijekom provedbe.

Ovaj je zahtjev prihvatljiv jer:

	Brisati prema potrebi
(a) tijekom čitavog razdoblja za svaku prioritetnu os nije uplaćeno više od maksimalnog iznosa pomoći iz IPA Fondova u skladu sa Sporazumom o financiranju i odlukom Komisije kojom se odobrava Operativni program.	
(b) Operativna struktura poslala je Komisiji sektorska godišnja izvješća o provedbi, uključujući i najnovije u skladu sa člankom 65. stavkom 1. točkom c. Sporazuma o financiranju.	<p>— <i>Operativna struktura prosljedila ga je u roku iz članka 83. Sporazuma o financiranju.</i></p> <p>— <i>nalazi se u prilogu</i></p>
(c) Tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, u skladu sa člankom 92. Sporazuma o financiranju, najnovije godišnje revizijsko izvješće i mišljenje o usklađenosti sustava upravljanja i kontrole sa zahtjevima Uredbe (EZ) br. 718/2007 i/ili o bilo kakvom sporazumu između Komisije i države korisnice	<p>— <i>tijelo nadležno za reviziju prosljedilo ga je u roku iz članka 90. Sporazuma o financiranju.</i></p> <p>— <i>nalazi se u prilogu</i></p>
(d) akreditacije koje su dodijelili dužnosnik nadležan za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje su na snazi, a prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi	
(e) uplate nisu obustavljene u skladu sa člankom 72. Sporazuma o financiranju	
(f) Nije došlo do niti jedne od situacija koje bi opravdavale blokiranje uplata za velike projekte	

Uplatu treba izvršiti Komisija tijelu koje je država korisnica ovlastila u svrhu provedbe plaćanja.

Ovlašteno tijelo	
Banka	
Bankovni račun br.	
Vlasnik računa (ako nije isti kao i ovlašteno tijelo)	

Datum

		20...
--	--	-------

Ime tiskanim slovima, pečat, funkcija i potpis
nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

DODATAK III.

Godišnje izvješće o povučenim i vraćenim iznosima i povratima na čekanju (članak 66. stavak 3. točka d. Sporazuma o financiranju)

1. POVUČENA I VRAĆENA SREDSTVA ZA GODINU 20... NA TEMELJU IZVJEŠĆA O IZDACIMA

Prioritetna os	Povučena sredstva				Vraćena sredstva			
	Ukupni izdaci krajnjih korisnika	Javni doprinos	Stopa sufinanciranja ¹	Doprinos EU-a	Ukupni izdaci krajnjih korisnika	Javni doprinos	Stopa sufinanciranja ²	Doprinos EU-a
1								
Operacija 1.1.x								
2								
Operacija 2.1.x								
3								
Operacija 3.1.x								
Ukupno								

¹ Ova stopa sufinanciranja i metoda za njen izračun nalaze se u financijskoj tablici operativnog programa za predmetnu prioritetnu os.

² Ova stopa sufinanciranja i metoda za njen izračun nalaze se u financijskoj tablici operativnog programa za predmetnu prioritetnu os.

2. IZNOSI KOJI JOŠ NISU VRAĆENI NA DAN 31.12. 20..

Prioritetna os	Godina pokretanja postupka povrata	Javni doprinos koji će biti vraćen	Stopa sufinanciranja ¹	Doprinos EU-a koji će biti vraćen
1	2007			
Operacija 1.1.x				
	2008			
	...			
2	2007			
Operacija 2.1.x				
	2008			
	...			
3	2007			
Operacija 3.1.x				
	2008			
	...			
Ukupno	2007			
	2008			
	...			
Sveukupno				

¹ Ova stopa sufinanciranja i metoda za njen izračun nalaze se u financijskoj tablici operativnog programa za predmetnu prioritetnu os.

DODATAK IV.

Predviđanja vjerojatnih zahtjeva za plaćanjem (članak 63. stavak 2. točka c. Sporazuma o financiranju)

Privremena predviđanja vjerojatnih zahtjeva za plaćanjem prema programima za tekuću i sljedeću financijsku godinu (u eurima):

	Sufinanciranje sredstvima iz programa IPA ¹	
	[tekuća godina]	[sljedeća godina]
Operativni program 1 (CCI broj) ukupno		
Prioritet 1		
Prioritet 2		
Prioritet 3		
Operativni program 2 (CCI broj) ukupno		
Operativni program 3 (CCI broj) ukupno		
Sveukupno		

¹ U tablici treba navesti samo privremene progonoze vjerojatnih zahtjeva za plaćanjem u odnosu na doprinos IPA-e, a ne prognozu ukupnih izdataka. U privremenim prognozama vjerojatnih zahtjeva za plaćanjem treba navesti doprinos IPA-e za predmetnu godinu, a ne kumulativni iznos od početka razdoblja programiranja.

DODATAK V.

Popis tijela, imena i adresa za kontakt (članak 28. stavak 3. Sporazuma o financiranju)

- Polje 1. **Operativni program oznaka CCI: 2007HR16IPO003**
- Polje 2. **Naziv Operativnog programa:** Operativni program „Zaštita okoliša“
- Polje 3. **IPA komponenta III "Regionalni razvoj"**
- Polje 4. **Korisnik –** Republika Hrvatska
- Polje 5. **Nacionalni IPA koordinator**
- Naziv: Državni tajnik, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- Adresa Radnička cesta 80/V, 10 000 Zagreb
- Telefon 00 385 1 4569 205
- Polje 6. **Strateški koordinator za komponente "Regionalni razvoj" i "Razvoj ljudskih potencijala"**
- Naziv: Zamjenica državnog tajnika, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- Adresa Radnička cesta 80/V, 10 000 Zagreb
- Telefon 00 385 1 4569 194
- Polje 7. **Dužnosnik nadležan za akreditaciju**
- Naziv: Ministar, Ministarstvo financija
- Adresa Katančićeva 5, 10 000 Zagreb
- Telefon 00385 1 4591 300
- Polje 8. **Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje**
- Naziv: Državna tajnica, Ministarstvo financija
- Adresa Katančićeva 5, 10 000 Zagreb
- Telefon 00 385 1 4591 479
- Polje 9. **Nacionalni fond**
- Naziv: Načelnik odjela, Ministarstvo financija
- Adresa Katančićeva 5, 10 000 Zagreb
- Telefon 00 385 1 4591243
- Polje 10. **Tijelo nadležno za reviziju**
- Naziv: Ravnatelj, Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
- Adresa Koturaška 53/1, Zagreb
- Telefon 00385 1 4585 999
- Polje 11.a **Ugovaratelj**
- Naziv: Direktor, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

Adresa Ksaver 208, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 5391 800

Polje 11.b **Ugovaratelj**

Naziv: Zamjenik generalnog direktora, Hrvatske vode

Adresa Ulica Grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 6307 405

Polje 11.c **Ugovaratelj**

Naziv: Ravnatelj, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje

Adresa Ulica grada Vukovara 284, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 4591 245

Polje 12. **Operativna struktura**

Naziv: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša

Adresa Republike Austrije 14, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 3782 413

Polje 12.a **Voditelj Operativne strukture**

Naziv: Državni tajnik, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša

Adresa Republike Austrije 14, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 3782 413

Polje 12.b **Posebno tijelo – Tijelo zaduženo za Prioritetne osi 1 i 3**

Naziv: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša - ravnateljica Uprave

Adresa Republike Austrije 14, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 3782 125

Polje 12.c **Posebno tijelo - Tijelo zaduženo za Prioritetnu os 2**

Naziv: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava vodne politike i međunarodnih projekata - državni tajnik

Adresa Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb

Telefon 00385 1 6307 411

Polje 13. **Nadzorni odbor programa IPA**

Predsjedavajući nacionalni IPA koordinator

Su-predsjedavajući Predstavnik Europske komisije

Polje 14. **Sektorski nadzorni odbor za Operativni program „Zaštita okoliša“**

Predsjedavajući voditelj operativne strukture

Su-predsjedavajući Predstavnik Opće uprave za regionalnu politiku Europske komisije

Polje 15. **Opća uprava za regionalnu politiku**

Adresa Rue Père de Deken 23, 1040 Brussels, Belgija

Telefon 0032 22966721

Polje 16: **Dužnosnik za ovjeravanje prema Delegaciji**

Naziv: Glavni ravnatelj, Opća uprava za regionalnu politiku

Polje 17: **Dužnosnik za ovjeravanje prema Pod-delegaciji:**

Naziv: Ravnatelj, Uprava I "Bugarska, Cipar, Grčka, Rumunjska, IPA/ISPA"

Polje 18: **Jedinica za reviziju:**

Naziv: Kontrola i revizija I

Polje 19: **OLAF,**

Naziv OLAF – Europski ured za borbu protiv prijevara, Uprava C – Operativna potpora i potpora politici

Adresa Rue Joseph II 30 B-1049 Brussels Belgium

Telefon(32-2) 299 11 11

DODATAK VI.

Posebni uvjeti vezano uz prijenos ovlasti za upravljanje¹

Upravljanje Operativnim programom „Zaštita okoliša” unutar komponente „Regionalni razvoj” u okviru IPA pomoći prenosi se na Republiku Hrvatsku pod sljedećim uvjetima:

1) Hrvatska je dužna poštivati preporuke i povezane rokove radi njihove provedbe, kako je određeno u Dodatku I. Odluci kojom se prenose ovlasti upravljanja povezane s Operativnim programom „Zaštita okoliša“ na Republiku Hrvatsku i predstavljene u Dodatku VI.a ovog Sporazuma;

2) Hrvatska je dužna dostavljati Komisiji, u redovnim razmacima, izvješća o provedbi decentraliziranog sustava i napretku prema ispunjenju preporuka i povezanih rokova radi njihove provedbe, kako je određeno u Dodatku I. Odluci kojom se prenose ovlasti upravljanja povezane s Operativnim programom „Zaštita okoliša“ na Republiku Hrvatsku i predstavljene u Dodatku VI.a ovog Sporazuma;

3) Hrvatska je dužna unaprijed obavještavati i dobiti odobrenje od Komisije o svim značajnim promjenama u strukturama i sustavu upravljanja IPA-om, kako je opisano u zahtjevu koji je podnio nacionalni dužnosnik za ovjeravanje a koji je Glavna uprava za regionalnu politiku zaprimila 11. travnja 2008.

Komisija je dužna obaviti ex-ante kontrolu navedenu u Dodatku II. Odluci kojom se prenose ovlasti upravljanja u vezi s Operativnim programom „Zaštita okoliša” na Republiku Hrvatsku, te kako je prikazano u Dodatku VI.b ovog Sporazuma.

¹ Uvjeti su oni postavljeni u trenutku odobravanja odluke kojom se prenose ovlasti upravljanja. Od tog su vremena neke (ili sve) preporuke mogle biti ispunjene .

Dodatak VI.a
Sažetak nalaza i poduzetih mjera

Br .	Nadležno tijelo	Sažetak nalaza	Ocjena rizika (N/S/V)	Preporuka / potrebna mjera	Rok za provedbu	Oznaka izvješća	Oznaka evidencije
		A. HORIZONTALNA PITANJA					
1.	DNA	<p>– <u>NADZOR AKREDITACIJE NDO-A/</u></p> <p>– <u>NF-A:</u></p> <p>– Nema posebnog Priručnika o postupanju (PoP) ili pravila za funkcije i nadležnosti DNA-a.</p>	S	Pripremiti PoP ili pravila uključujući nadležnosti za izdavanje, nadzor i ukidanje ili povlačenje akreditacije NDO-a/NF-a. PoP treba također uključiti povremene ocjene službenih izvješća (npr. NDO-ove izvještaje o jamstvu ili revizijska izvješća od TNzR-a ili Komisije, itd.) i komunikacije i suradnje s glavnim sudionicima u sustavu programa IPA.	31.12.2008.	5.1.3 F° 1	4.1
2.	NIPAK – SK i NDO	<p>– <u>MIS (INFORMACIJSKI SUSTAV UPRAVLJANJA):</u></p> <p>– MIS još nije dovoljno razvijen i u funkciji. Još je u završnoj fazi testiranja i cijena mu još nije procijenjena. Bez obzira na to nekoliko poglavlja PoP-a ga spominju. Nema dovoljnih tehničkih</p>	S	Obavještavati službe Komisije (ad hoc i kvartalno) o stanju, vremenskom rasporedu, predstojećim radnjama, tijelima i osobama nadležnim za provedbu	31.10.2008.	5.2.2 F° 1	4.2

		objaviti IPA programe i operacije. Očekuje se da će se to ostvariti s razvojem mreže osoba zaduženih za informiranje javnosti za Instrument pretpristupne pomoći. NIPAK osigurava usklađenost aktivnosti promidžbe raznih operativnih struktura kroz IPA komunikacijsku strategiju. Premda su revizori dobili konačni nacrt ove komunikacijske strategije, ona se ne može smatrati dovršenom. To je preduvjet za komunikacijske akcijske planove na razini pojedinačnih programa i izdavanje smjernica o vidljivosti za vanjske aktivnosti EU-a. Još nema odgovarajuće obuke za osobe zadužene za informiranje javnosti za Instrument pretpristupne pomoći.		vanjske aktivnosti EU-a. Time će se omogućiti izrada komunikacijskih planova za pojedinačne programe. SDURF treba također intenzivirati potrebnu obuku. –			strategija (konačni nacrt)
5.	SDURF	<u>NEDOVOLJNA KONTROLA NAD OSJETLJIVIM FUNKCIJAMA – RADNIM MJESTIMA:</u> Analiza rizika radnih mjesta unutar SDURF-a otkrila je nekoliko osjetljivih funkcija-radnih mjesta ocijenjenih kao srednje rizična. Međutim, jedini službeni mehanizam kontrole nad njima je primjena načela „dva para očiju“. Nije predviđena politika rotacije, a dodatne provjere predviđene za JUR još nisu u primjeni jer unutarnja revizija još nije u funkciji (pogledajte prethodni	N	– SDURF treba uvesti dodatne provjere nad osjetljivim funkcijama i radnim mjestima utvrđenim u ustrojstvu. Preporuča se primjena odgovarajuće izrađene politike rotacije zajedno s uspostavom nadležne JUR. Potrebno je također napraviti prilagodbe u poglavlju o unutarnjoj kontroli SDURF-ovog PoP-a.	31.12.2008.	5.2.2 F° 4	4.2 NIPAK – SDURF popis za provjeru / prezentacija SDURF-a

	Čelnici OS-a	<p>nalaz 3.).</p> <p>S obzirom da su slični nalazi otkriveni u svim operativnim strukturama, preporuča se da i čelnik OS-a III A, III B i III C pažljivo razmotre uvođenje dodatnih provjera nad osjetljivim funkcijama i radnim mjestima utvrđenim u ustrojstvu.</p>		<p>–</p> <p>– Čelnici OS-a trebaju uvesti dodatne provjere nad osjetljivim funkcijama i radnim mjestima utvrđenim u ustrojstvu. Preporuča se primjena odgovarajuće izrađene politike rotacije zajedno s uspostavom ili jačanje JUR-a. Potrebno je također napraviti prilagodbe poglavlja o unutarnjoj kontroli.</p> <p>–</p>	31.12.2008.	5.2.2 F° 4	Pogledajte i popise za provjeru OS III A, OS III B i OS III C
6.	NDO/čelnici OS-a	<p><u>GODIŠNJA IZJAVA O JAMSTVU:</u></p> <p>Svijest povezana s postupkom IoJ unutar tijela nadležnog za OP nije bila dovoljna.</p> <p>Sukladno Provedbenom sporazumu potpisanom između NDO-a i čelnika OS-a, doprinos ovog potonjeg od kritične je važnosti za izdavanje NDO-ve godišnje izjave o jamstvu, na temelju detaljnog pregleda samo-procjene koju treba provesti svako od tijela unutar OS-a. Čelnik OS-a odgovoran je i za izvještavanje NDO-a o svim slabostima u kontroli, informiranju o izvršavanju korektivnih mjera i sve potrebne popratne dokumentacije. Zaključili smo da svijest o ovom novom i važnom postupku još nije dovoljna, premda je</p>	S	<p>NDO treba pružiti dodatne smjernice i organizirati posebnu obuku u vezi s IoJ. Prijelazni unutarnji rok, 31.7.2008., koji su utvrdila hrvatska tijela za pripremu prve polugodišnje izjave o jamstvu treba se koristiti kao test opće svijesti.</p> <p>Podrobnu metodologiju za godišnje izjave o jamstvu treba slijediti u skladu s Priručnikom o postupanju i smjericama dobivenim od NF-a.</p>	31.10.2008.	5.3.2 F° 1	4.3 Popisi za provjeru OS III A, OS III B i OS III C

		postupak dovoljno opisan u unutarnjem PoP-u. Nedostajala su i posebna znanja, dokumentacija i obuka.					
7.	NDO	<p>– <u>SVIJEST O PRAVILIMA NABAVE EBRD-A:</u></p> <p>– Svijest o glavnim razlikama između pravila PRAG-a i pravila EBRD-a još se ne čini dovoljno razvijenom unutar raznih operativnih struktura premda su Priručnici o postupanju ažurirani</p>	S	<p>– Podići svijest o razlikama između dvije različite skupine pravila (PRAG/EBRD) kroz posebnu obuku. Pitanja oglašavanja i upravljanja ugovorima/ izmjene ugovora zaslužuju posebnu pozornost.</p>	31.12.2008.	5.3.2 F° 2	4.3 Popisi za provjeru OS III A, OS III B i OS III C
8.	NF	<p>– <u>RAČUNOVODSTVENI PROGRAM</u></p> <p>– Računovodstvo u Nacionalnom fondu još uvijek se zasniva na ručnom papirnatom sustavu i korištenju MS Excel tablica. Komisija detaljno ne određuje koju vrstu računovodstvenog sustava zemlje korisnice trebaju koristiti, ali je očigledno je da je korištenje postojećih jednostavnih nezaštićenih Excel-tablica krajnje izloženo pogreškama.</p>	N	<p>Obavijestiti je li predviđena zamjena ručnog papirnatoog sustava s IT sustavom i, ako je, dostaviti ažurirano stanje stvari i vremenski raspored uvođenja IT sustava.</p> <p>–</p>	31.12.2008.	5.4.2 F° 1	4.4 Popisi za provjeru NF-a
9.	TNzR	<p>– <u>USPOSTAVA TIJELA NADLEŽNOG ZA REVIZIJU:</u></p> <p>– TNzR nema odgovarajuće resurse i kapacitete za izvršavanje poslova koji su mu dodijeljeni. Za sada je predviđeno ustupanje poslova revizije</p>	V	<p>– Ustupanje poslova revizije na dvije godine, opasnosti da će to imati ograničeni učinak ako se istovremeno ne usvoje strukturne mjere. Hitna</p>	31.12.2008.	5.5.2 F° 1	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke

		<p>na razdoblje od 2 godine.</p> <p>– Međutim, postoji opasnost da TNzR neće biti u stanju razviti dovoljne unutarnje resurse tijekom razdoblja ustupanja poslova te da će u potpunosti ovisiti o radu vanjskih revizora.</p> <p>– Na zaključnom sastanku, revizori su obaviješteni da bi zaposlenici SDO-a mogli biti raspoređeni u TNzR do kraja godine te da će SDO također pomoći u postupku zapošljavanja. Nije osiguran jasan raspored niti akcijski planovi.</p>		<p>potreba za prijenosom izraza dobrih namjera u zakonodavne radnje kako bi se osigurali uvjeti najmanje jednaki onima koje nude drugi sektori javne uprave kao što je SDO.</p> <p>U vezi s mogućim raspoređivanjem osoblja SDO-a, pružiti detaljne podatke (npr. imena, životopise, datum početka raspoređivanja, itd.) i jasan raspored za provedbu</p>			
10.	TNzR	<p>– <u>USTUPANJE POSLOVA REVIZIJE:</u></p> <p>– Revizori vjeruju da već izrađeni opis poslova u vezi s ustupanjem poslova revizije treba bolje odrediti pojedinačne ciljeve i očekivani rezultat rada vanjskih revizora.</p>	N	<p>– U opisu poslova treba biti jasno da TNzR zadržava potpuno vlasništvo nad postupkom, daje smjernice i obavlja nadzor.</p> <p>–</p>		5.5.2 F° 2	4.5 Opis poslova /popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke
11.	TNzR	<p>– <u>POSTUPAK ZAPOŠLJAVANJA:</u></p> <p>– TNzR zapošljava 8 revizora od 25 raspoloživih radnih mjesta. Trenutno su 2 revizora dodijeljena Odjelu za reviziju IPA programa. Razina plaća (oko 50% niža od razine Državnog ureda za reviziju) nije dovoljna za privlačenje revizora iz Državnog ureda za reviziju ili iz privatnog sektora.</p>	S	<p>– Istovremeno s prilagodbom uvjeta plaća, dovršiti postupak zapošljavanja, kako bi se TNzR-u omogućilo aktivno sudjelovanje u radu vanjskih revizora.</p> <p>– Zapošljavanje treba započeti s popunjavanjem mjesta načelnika odjela, kako bi se osigurala</p>	31.12.2008.	5.5.2 F° 3	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke – prilog o obuci

				<p>unutarnja obuka manje iskusnih revizora.</p> <p>– Cilj je osigurati dovoljne i adekvatne resurse za početak 2009., kada će se IPA aktivnosti početi značajno povećavati.</p>			
12.	TNzR	<p>– <u>STRATEGIJA OBUKE:</u></p> <p>– Nije izrađena opća strategija obuke. Nema prioriteta obuke, rasporeda i trenera.</p> <p>–</p>	S	<p>Treba uspostaviti opću razrađenu strategiju obuke.</p> <p>Strategiju zatim treba prenijeti u posebne pojedinačne planove obuke.</p> <p>Najmanje godišnje treba provesti nadzor nad cijelim postupkom uz potrebne prilagodbe.</p>	31.12.2008.	5.5.2 F° 4	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke – prilog o obuci
13.	TNzR	<p>– <u>PRIRUČNIK ZA REVIZIJU:</u></p> <p>– Još nije pripremljen priručnik za reviziju u okviru IPA-e. Njegova je izrada za sada predviđena (kraj 2008.) na osnovi priručnika za reviziju SAPARD-a, uz pomoć posebne tehničke pomoći (u okviru Phare 2006).</p>	S	<p>– Povećani rizik da će poslovi revizije biti ustupljeni vanjskim revizorima. Preporuča se dovršetak IPA priručnika za reviziju prije početka poslova revizije. Dok tehnička pomoć ne postane dostupna, predlaže se ažuriranje postojećeg SAPARD priručnika za reviziju (pozivanje na zakonodavstvo, obuhvat, ciljevi, metodologija).</p>	31.12.2008.	5.5.2 F° 5	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke –

14.	TNzR	<p>– <u>ANALIZA RADNOG OPTEREĆENJA:</u></p> <p>– Nije provedena analiza radnog opterećenja – nema poveznice s potrebama zapošljavanja</p>	N	– Provesti analizu radnog opterećenja kako bi se potvrdile ili prilagodile potrebe za zapošljavanjem revizora za IPA-u.	30.09.2008.	5.5.2 F° 6	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke –
15.	NDO/OS	<p>– <u>OSLANJANJE NA RAD DRUGIH:</u></p> <p>– Na osnovi razgovora s čelnikom Tijela nadležnog za reviziju, nema oslanjanja na rad jedinica za unutarnju reviziju unutar OS-a bilo zbog toga što jedinice za reviziju još nisu uspostavljene kod nekih IPA sudionika (SAFU i MRRŠVG) ili jedinice za unutarnju reviziju nemaju dovoljno resursa, iskustva u obavljanju revizije EU fondova i odgovarajuće metodologije.</p>	V	Pojačati sposobnosti jedinica za unutarnju reviziju.	31.12.2008.	5.5.2 F° 7	4.5 Popis za provjeru TNzR-a / službene bilješke –
16.	NDO	<p>– <u>Sljedeći događaji</u></p> <p>– Nakon preliminarnih zaključaka o Tijelu nadležnom za reviziju, kako je predstavljeno tijekom zaključnog sastanka 30. svibnja 2008., nacionalna tijela su odlučila poduzeti radnje i prije no što zaprime ovo izvješće o obavljenoj reviziji.</p> <p>– U pismu od 20. lipnja 2008. (Urbroj 513-05-06/08-7) NDO je Glavnu upravu za regionalnu politiku izvijestio da je nakon daljnjih razgovora s Državnim uredom za reviziju o</p>	V	Osigurati detaljan akcijski plan kojim će se osigurati da će do listopada 2008. postupak zapošljavanja u agenciji biti u potpunosti završen i agencija spremna za početak rada.	31.08.2008.	5.5.3	Pismo NDO-a (Adonis 11022) od 20. lipnja 2008.

		<p>možnosti jačanja kapaciteta Tijela nadležnog za reviziju u kratkom vremenskom razdoblju, odlučeno da će se tijelo nadležno za reviziju uspostaviti kao agencija.</p>					
17.	SAFU	<p>– UNUTARNJA REVIZIJA:</p> <p>– JUR još nije uspostavljena. Na temelju potpisanog protokola, MF privremeno osigurava poslove unutarnje revizije.</p>	V	<p>Uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju i izgradnja kapaciteta unutarnje revizije. Ova radnja, koju je preporučio KPMG tijekom nacionalnog postupka akreditacije¹, još nije obavljena u vrijeme misije prijenosa upravljanja.</p> <p>– Potpisati sporazum između ministra financija i čelnika OS-a u koji je uključena SAFU (III A, B i C) kako bi se službeno priznalo pravo čelnika OS-a na zaprimanje izvješća unutarnje revizije. Kada se uspostavi jedinica za unutarnju reviziju u SAFU, ovaj sporazum zamijeniti sporazumom između</p>	31.12.2008.	5.6.2 F° 1	4.6 Popis za provjeru TNzR-a / popis zapošljavanja SAFU-a

¹ Izvješće KPMG-a od 27. ožujka 2008., točka 4.3.2.3 Pravo pristupa unutarnje revizije svim evidencijama: „U skladu s Okvirnim sporazumom, Provedbenim sporazumom i Operativnim sporazumom, čelniku Operativne strukture daje se dovoljno pravo pristupa podacima i evidenciji drugih tijela unutar Operativne strukture. Nadalje, ti sporazumi omogućuju timu unutarnje revizije podnošenje izvješća izravno čelniku Operativne strukture. Međutim, s obzirom da je unutarnja revizija službeno neposredno odgovorna samo ministru i/ili ravnatelju drugih institucija, preporučujemo potpisivanje **sporazuma između čelnika Operativne strukture i ministara i/ili ravnatelja** radi službenog priznanja prava čelnika Operativne strukture za zaprimanje izvješća unutarnje revizije. Koliko je nama poznato, ova se preporuka trenutno razmatra te bi uskoro trebala biti potpisana.“

				ravnatelja SAFU-a i čelnika operativnih struktura.			
18.	SAFU	<p>– <u>AKTIVNOSTI NADZORA:</u></p> <p>– Popisi za provjeru verifikacija mjesečnih/kvartalnih izvješća zaprimljenih od krajnjih korisnika prije njihovog podnošenja idućoj razini (tijela nadležna za OS) nisu pripremljeni.</p> <p>– Povećan rizik od nesprječavanja mogućih problema nesmetane provedbe projekata (neispunjavanje obveza izvođača ili nadzornih inženjera, sukobi između uključenih strana, tehnički ili administrativni problemi, itd.).</p> <p>–</p>	S	<p>Razraditi popise za provjeru radi verifikacije mjesečnih/kvartalnih izvješća zaprimljenih od krajnjih korisnika.</p> <p>Informacije su od ključne važnosti u svrhe Sektorskih nadzornih odbora.</p>	31.10.2008.	5.6.2 F° 2	4.6 Popis provjere SAFU-a
19.	SAFU	<p>– <u>JAVNA NABAVA:</u></p> <p>– Na temelju razgovora o postupcima javne nabave (priprema tehničkih specifikacija/natječajne dokumentacije, imenovanje članova odbora za ocjenjivanje, postupak ocjenjivanja, izmjene ugovora, programa nepovratnih sredstava), opća razina znanja čini se odgovarajuća.</p> <p>– Posebnu pozornost treba posvetiti pravilima u vezi s izmjenama ugovora o uslugama/radovima i neuobičajeno niskim ponudama.</p>	S	<p>– Pripremiti smjernice i izraditi obuku u utvrđenim područjima rizika. Tumačenje nepredviđenih okolnosti radi opravdanja izmjena u nekim je slučajevima upitno i nedovoljno razumljivo.</p>	31.12.2008.	5.6.2 F° 3	4.6 Popis za provjeru SAFU
20.	SAFU	<p>– <u>POPIS PROVJERE ZA VERIFIKACIJU DODATAKA</u></p>	S	<p>Pripremiti popis provjere uključujući posebna pitanja</p>	31.10.2008.	5.6.2	4.6 Popis za

		UGOVORIMA O RADOVIMA: – Nema popisa provjere za verifikaciju ovog vrlo rizičnog područja postupka upravljanja ugovorima.		za verifikaciju razloga zahtjeva za izmjenom (postojanje nepredviđenih okolnosti)		F° 4	provjeru SAFU
		– B. OS ZA PROMET					
21.	NDO/ čelnik OS-a	– <u>PRAVNI OKVIR – FUNKCIJE TIJELA UNUTAR OS-A:</u> – Funkcije tijela uključenih u upravljanje IPA-om, opisane u Provedbenom sporazumu, operativnom sporazumu i u Priručniku o postupanju ponekad su različite, proturječne, kontradiktorne ili nedovoljno opisane	S	Isti popis funkcija za različita tijela uključena u provedbu IPA-e (tijela nadležna za OP, tijela nadležna za prioritetnu os/mjere, provedbena tijela i agencija za provedbu) treba se nalaziti u oba sporazuma (provedbenom i operativnom) ili ih se treba spomenuti. Isto vrijedi za relevantna poglavlja Priručnika o postupanju. – Osigurati pregled, usklađivanje funkcija i uklanjanje ili izmjenu svih proturječnih, kontradiktornih, preklapajućih ili generičkih odredbi.	30.09.2008.	5.7.2 F° 1	Provedbeni sporazum, operativni sporazum i PoP za komponente IIIA,
22.	MMPI	– <u>UNUTARNJA REVIZIJA MMPI-A – GODIŠNJI PLAN I OBUKA:</u> – Sukladno PoP-u (poglavlje M),	V	Revidirati i ažurirati godišnji plan revizije, uz osiguranje odgovarajućeg	31.12.2008.	5.7.2 F° 2	4.7 Nacrt godišnjeg

		<p>unutarnju reviziju za MMPI obavlja služba unutarnje revizije ministarstva neposredno odgovorna ministru.</p> <p>– Strateški i godišnji planovi revizije određeni su u procedurama unutarnje revizije.</p> <p>– Naš je pregled otkrio vrlo preliminarnan, nepotpun i neslužbeno odobren godišnji plan revizije za 2008. (samo 1 revizija povezana s IPA-om) bez poveznice na strateški trogodišnji plan. Ciljevi revizije, obuhvat revizije i metodologija revizije nisu jasno naznačeni.</p> <p>Obuka koju unutarnji revizori prolaze smatra se neodgovarajućom i dosta nestrukturiranom.</p>		<p>obuhvaćanja IPA aktivnosti. Uskladiti godišnji plan revizije sa strateškim trogodišnjim planom.</p> <p>Osigurati da se u godišnjem planu revizije odrede ciljevi revizije, obuhvat revizije, metodologija revizije i informacije o alokaciji planiranja zapošljavanja.</p> <p>Jedinica za unutarnju reviziju MF-a može pregledati i pomoći u pripremi i početnoj provedbi planova unutarnje revizije MMPI-a.</p> <p>Organizirati obuku za projekte koji se financiraju sredstvima EU-a za sve unutarnje revizore kako bi razumjeli nove IPA strukture i postupke.</p> <p>Dostaviti plan obuke za 2009. revizijsku godinu.</p>			plana revizije za 2007.
23.	HŽI/MMPI	<p>– <u>UNUTARNJA REVIZIJA HRVATSKIH ŽELJEZNICA (HŽI) – GODIŠNJI PLAN I OBUKA:</u></p> <p>Unutarnja revizija za HŽI obavljena od strane Odjela unutarnje revizije koji je samostalna jedinica neposredno odgovorna direktoru HŽI-a. Tek je</p>	V	<p>Revidirati i ažurirati godišnji plan revizije uz osiguranje odgovarajućeg obuhvaćanja IPA aktivnosti. Uskladiti godišnji plan revizije sa strateškim trogodišnjim</p>	31.12.2008.	5.7.2 F° 3	4.8 HŽI Godišnji plan unutarnje revizije

		nedavno uspostavljen pa godišnji plan unutarnje revizije za program IPA-u još nije dovršen. U izradi Izjave o jamstvu nema zadovoljavajućeg razumijevanja uloge unutarnje revizije. Ciljevi revizije, obuhvat revizije i metodologija revizije nisu jasno naznačeni. Provedena obuka smatra se nedovoljnom i nestrukturiranom.		planom. Osigurati da se u godišnjem planu odrede ciljevi revizije, obuhvat revizije, metodologija revizije i informacije o alokaciji planiranja zapošljavanja. Jedinica za unutarnju reviziju MF-a može pregledati i pomoći u pripremi i početnoj provedbi planova unutarnje revizije MMPI-a. Organizirati obuku za projekte koji se financiraju sredstvima EU-a za sve unutarnje revizore kako bi razumjeli nove IPA strukture i postupke. Dostaviti plan obuke za 2009. revizijsku godinu.			
24.	MMPI	<p>– <u>PROCJENA RIZIKA /UPRAVLJANJE RIZIKOM:</u></p> <p>– Ciklus upravljanja rizikom još nije razvijen unutar MMPI-a. Tek je nedavno postavljen koordinator za upravljanje rizikom u MMPI-u, a postupci procjene rizika – upravljanja rizikom još nisu provedeni. Nije izrađen jasan akcijski plan i nisu poduzeti konkretni koraci kako bi se osiguralo ublažavanje utvrđenih rizika. Nije</p>	S	<p>Primijeniti metodologiju procjene rizika / upravljanja rizikom kako je naznačeno u Priručniku o postupanju:</p> <p>- Postupajući prema različitim koracima opisanim u PoP-u;</p> <p>- Rješavajući ih;</p> <p>– - Njihovim</p>	30.10.2008.	5.7.2 F° 4	4.7 Slajdovi prezentacije MMPI-a / Službene bilješke

		dostupna relevantna dokumentacija koja se odnosi na utvrđivanje utvrđenih rizika (npr. registar rizika) ili zapisnik sa sastanaka odbora za upravljanje rizicima.		pravovremenim ažuriranjem i poduzimanjem prikladnih mjera. –			
25.	MMPI	<u>TERENSKJE PROVJERE:</u> U Provedbenom sporazumu i PoP-u, terenske provjere predviđene su za različita tijela (tijelo nadležno za OP, tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru, provedbeno tijelo). Time je povećan rizik od nekoordiniranih terenskih provjera s potencijalno proturječnim rezultatima i kašnjenjima s potvrdama izdataka i provedbom mjera. Nejasna veza između administrativnih provjera i terenskih provjera.	S	– MMPI, kao tijelo nadležno za OP, treba osigurati koordinaciju između različitih tijela operativne strukture koja obavljaju terenske provjere. Potreba za uspostavom veze između rezultata administrativnih provjera i terenskih provjera (npr. intenzivnije terenske provjere u slučaju kada administrativne provjere pokazuju učestale pogreške).	30.10.2008.	5.7.2 F° 5	Provedbeni sporazum i Priručnici o postupanju u pogledu Komp. III.A
		C. OS ZA ZAŠTITU OKOLIŠA					
26.	NDO/čelnik OS-a	– <u>PRAVNI OKVIR – FUNKCIJE TIJELA UNUTAR OS-A:</u> – Funkcije tijela uključenih u upravljanje IPA-om, opisane u Provedbenom sporazumu, Operativnom sporazumu i Priručniku o postupanju ponekad su različite, proturječne, kontradiktorne ili nedovoljno opisane.	S	Isti popis funkcija za različita tijela uključena u IPA provedbu (tijelo nadležno za OP, tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru i provedbena agencija) trebaju biti u oba sporazuma (PS i OS) ili treba napraviti poveznicu.	30.09.2008.	5.8.2 F° 1	PS, OS, i PoP za Komponente . IIIB,

				Isto vrijedi za relevantna poglavlja PoP-a. Osigurati da funkcije budu pregledane, usklađene, a sve proturječne, kontradiktorne, preklapajuće ili generičke odredbe budu uklonjene ili izmijenjene.			
27.	FZOEU/ Hrvatske vode	<u>PROJEKтни SPORAZUMI IZMEĐU PROVEDBENIH TIJELA I KRAJNJIH KORISNIKA:</u> Predviđeno je potpisivanje sporazuma između dvaju provedbenih tijela, FZOEU-a i Hrvatskih voda, i krajnjih korisnika koji se nalaze izvan OS-a radi delegiranja IPA zadaća. Sporazumi neće uključiti prijenos nadležnosti predviđenih za tijela uključena u operativnu strukturu (čl. 28. provedbene uredbe). Međutim, revizorima nisu dostavljeni nacrti projektnih sporazuma.	V	Službama EK-a dostaviti standardni projektni sporazum koji će se potpisati s krajnjim korisnicima kako bi se službama EK-a omogućila potvrda zaključaka o Prijenosu upravljanja za Komponentu III B. Funkcije predviđene u članku 28. provedbene uredbe moraju ostati unutar operativne strukture.	30.09.2008.	5.8.2 F° 2	4.9 Slajdovi prezentacije FZOEU – Ugovorni odnosi
28.	MRRŠVG	– <u>UNUTARNJA REVIZIJA</u> – <u>USPOSTAVA:</u> – JUR u MRRŠVG (tijelo nadležno za prioritenu os/mjeru) još nije uspostavljena. MF privremeno osigurava funkcije unutarnje revizije. U tom je pogledu potpisan protokol.	V	Uspostaviti JUR i započeti s izgradnjom kapaciteta unutarnje revizije kao pitanje prioriteta	31.12.2008.	5.8.2 F° 3	4.10 Organigram MRRŠVG

29.	MRRŠVG	<p>– <u>PROCJENA RIZIKA / UPRAVLJANJE RIZIKOM:</u></p> <p>– Ciklus upravljanja rizikom još nije razvijen na odgovarajući način unutar MRRŠVG-a. Koordinator za upravljanje rizikom imenovan je tek nedavno, a postupak procjene rizika – upravljanja rizikom proveden je teoretski. Jasan akcijski plan nije izrađen i nisu poduzeti konkretni koraci kako bi se osiguralo ublažavanje utvrđenih rizika. Nije dostupna relevantna dokumentacija koja se odnosi na utvrđivanje utvrđenih rizika (npr. registar rizika) niti zapisnici sa sastanaka odbora za upravljanje rizikom.</p>	S	<p>Primijeniti metodologiju procjene rizika / upravljanja rizikom, kako je naznačeno u PoP-u tako što će se:</p> <p>- slijediti različiti koraci opisani u PoP-u;</p> <p>- rješavati ih;</p> <p>– - pravovremeno ih ažurirati i poduzimati prikladne mjere.</p>	30.10.2008.	5.8.2 F° 4	4.10 Popis provjere OS III B
30.	MZOPUG	<p><u>TERENSKJE PROVJERE:</u></p> <p>U Provedbenom sporazumu i PoP-u, terenske provjere predviđene su za različita tijela (tijelo nadležno za OP, tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru, provedbeno tijelo).</p> <p>Time je povećan rizik od nekoordiniranih terenskih provjera s potencijalno proturječnim rezultatima i kašnjenjima s potvrdama izdataka i provedbom mjera.</p> <p>Nejasna veza između administrativnih provjera i terenskih provjera.</p>	S	<p>– MZOPUG, kao tijelo nadležno za OP, treba osigurati koordinaciju između raznih tijela operativne strukture koja provodi terenske provjere.</p> <p>Potreba za uspostavom veze između rezultata administrativnih provjera i terenskih provjera (npr. intenzivnije terenske provjere u slučaju kada administrativne provjere pokazuju učestale pogreške).</p>	30.10.2008.	5.8.2 F° 5	PS, OS i PoP za Komponente IIIB,

31.	MZOPUG	<p>– <u>OSOBA ZADUŽENA ZA NEPRAVILNOSTI U MZOPUG-U:</u></p> <p>– Osoba koja je trenutno zadužena za nepravilnosti je na visokoj rukovodećoj razini, odnosno na razini državnog tajnika.</p>	N	– Preporučuje se da osoba zadužena za nepravilnosti bude na više operativnoj razini.	31.10.2008.	5.8.2 F° 6	4.11 Slajdovi prezentacije MZOPUG-a /službena bilješka
32.	MRRŠVG	<p>– <u>OSOBA ZADUŽENA ZA NEPRAVILNOSTI U MRRŠVG:</u></p> <p>– U evidenciji obuke u 2008. godini nije predviđen individualni plan obuke za osobe zadužene za nepravilnosti. Utvrđena potreba za obukom.</p>	S	– Predviđena posebna aktivnost obuke kao što je sudjelovanje na seminarima, konferencijama i radionicama.	31.10.2008.	5.8.2 F° 7	4.10 Popis provjere OS III B
		D. OS ZA REGIONALNU KONKURENTNOST					
33.	NDO/ čelnik OS-a	<p>– <u>PRAVNI OKVIR – FUNKCIJE TIJELA UNUTAR OS:</u></p> <p>– Funkcije tijela uključenih u upravljanje IPA-om, opisane u Provedbenom sporazumu, Operativnom sporazumu i u Priručniku o postupanju ponekad su različite, proturječne, kontradiktorne ili nedovoljno opisane.</p>	S	Isti popis funkcija za različita tijela uključena u provedbu IPA-e (tijela nadležna za OP, tijela nadležna za prioritetnu osu/mjere, provedbena tijela i agencija za provedbu) treba se nalaziti u oba sporazuma (provedbenom i operativnom) ili ih se treba spomenuti. Isto se odnosi i na relevantna poglavlja PoP-a.	30.09.2008.	5.9.2 F° 1	PS, OS i PoP ZA Komponente . IIC,

				Pobrinite se za pregled, usklađivanje funkcija i uklanjanje ili izmjenu svih proturječnih, kontradiktornih, preklapajućih ili generičkih odredbi.			
34.	MINGORP	<p>– <u>PRAVNI OKVIR – FUNKCIJE TIJELA NADLEŽNIH ZA PRIORITETNU OS/MJERU 2.1:</u></p> <p>– Dvije uprave, odnosno, Uprava za trgovačka društva i zadruge i Uprava za poticanje ulaganja i izvoz zajednički su odgovorne za Prioritetnu os/mjere 2.1 „Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva/Poboljšanje poslovne klime“. Odluka Vlade kojom se određuju funkcije ove dvije uprave nije bila dostupna u vrijeme revizije.</p>	S	Dostaviti primjerak odluke	30.09.2008.	5.9.2 F° 2	4.11 Slajdovi prezentacije MINGORP /Službene bilješke
35.	MRRŠVG	<p>– <u>UNUTARNJA REVIZIJA – USPOSTAVA:</u></p> <p>– JUR u MRRŠVG (tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru) još nije uspostavljena. MF privremeno osigurava funkcije unutarnje revizije. Protokol je potpisan u tom pogledu.</p>	V	Uspostaviti JUR i započeti s izgradnjom kapaciteta unutarnje revizije kao pitanje prioriteta	31.12.2008.	5.9.2 F° 3	4.10 Popis provjere OS III B / Organigram MRRŠVG (isto kao i nalaz 28.)
36.	MINGORP/ MZOŠ	<p>– <u>UNUTARNJA REVIZIJA – PRAVNI OKVIR:</u></p>	S	– Potpisati sporazume za službeno priznanje prava čelnika operativne strukture	30.09.2008.	5.9.2 F° 4	4.12 Popis

		Još nisu potpisani sporazumi između JUR MINGORP-a (tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru) i MZOŠ-a (tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru) s čelnikom operativne strukture, kako bi se službeno priznalo pravo čelnika operativne strukture za zaprimanje izvješća unutarnje revizije. Nacrti sporazuma su pripremljeni, ali revizori nisu dobili naznaku očekivanog datuma potpisivanja.		za zaprimanje izvješća unutarnje revizije.			provjere OS III C / službene bilješke
37.	MZOŠ	<p>– <u>UNUTARNJA REVIZIJA – PLAN REVIZIJE:</u></p> <p>– Plan revizije MZOŠ-a za 2008. godinu uključuje dva zadatka revizije vezana za IPA-u (komponenta IIIC i komponenta IV). Međutim, nije predstavljena nikakva posebna naznaka ciljeva revizije i obuhvata revizije.</p>	S	– Izraditi detaljan plan revizije za predviđene zadatke revizije.	30.10.2008.	5.9.2 F° 5	4.13 Godišnji plan unutarnje revizije/ službene bilješke
38.	MRRŠVG	<p><u>PROCJENA RIZIKA/UPRAVLJANJE RIZIKOM:</u></p> <p>1. Ciklus upravljanja rizikom još nije razvijen na odgovarajući način unutar MRRŠVG-a. Koordinator za upravljanje rizikom imenovan je tek nedavno, a postupak procjene rizika – upravljanja rizikom proveden je teoretski. Jasan akcijski plan nije izrađen i nisu poduzeti konkretni koraci kako bi se osiguralo ublažavanje utvrđenih rizika. Nije dostupna relevantna dokumentacija koja se</p>	S	<p>Primijeniti metodologiju procjene rizika / upravljanja rizikom, kako je naznačeno u PoP-u tako što će se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slijediti različiti koraci opisani u PoP-u; - rješavati ih; - pravovremeno ih ažurirati i poduzimati prikladne mjere <p>–</p>	30.10.2008.	5.9.2 F° 6	4.10 Popis provjere OS III B

		odnosi na utvrđivanje utvrđenih rizika (npr. registar rizika) niti zapisnici sa sastanaka odbora za upravljanje rizikom					
39.	MINGORP	<p><u>VERIFIKACIJA NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE/NATJEČAJNIH DOKUMENATA:</u></p> <p>Tijela nadležna za prioritetnu os/mjeru, poduzela su verifikaciju, na osnovi uzorka, natječajne dokumentacije i natječajnih dokumenata. Međutim, kapacitet nabave na razini tijela nadležnog za prioritet/mjeru općenito je nedovoljan (npr. MRRŠVG i MINGORP).</p>	S	– Osigurati odgovarajuću sposobnost nabave za tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru kako bi ispunilo svoje zadaće verifikacije. Ako nije izvedivo razmisliti o mijenjanju unutarnjih postupaka radi odgovarajućeg alociranja resursa u odnosu na ciljeve.	31.12.2008.	5.9.2 F° 7	4.12 Popis za provjeru OS III C / službene bilješke
40.	MINGORP	<p><u>TERENSKJE PROVJERE:</u></p> <p>U Provedbenom sporazumu i PoP-u, terenske provjere predviđene su za različita tijela (tijelo nadležno za OP, tijelo nadležno za prioritetnu os/mjeru, provedbeno tijelo).</p> <p>Time je povećan rizik od nekoordiniranih terenskih provjera s potencijalno proturječnim rezultatima i kašnjenjima s potvrdama izdataka i provedbom mjera.</p> <p>Nejasna veza između administrativnih provjera i terenskih provjera.</p>	S	– MINGORP, kao tijelo nadležno za OP, treba osigurati koordinaciju između različitih tijela operativne strukture koja obavlja terenske provjere.	30.10.2008.	5.9.2 F° 8	4.12 PU i PoP za Komponente . IIC

Dodatak VI.b

Popis ex-ante kontrola koje Komisija treba izvršiti

U vezi s ugovorima o uslugama, nabavi roba i radovima

Postupci nabave

- (1) Odobrenje korištenja natjecateljskog dijaloga
- (2) Odobrenje korištenja pregovaračkog postupka
- (3) Odobrenje korištenja ograničenog postupka za ugovore o radovima od €5.000.000 ili više

Objavljivanja

- (4) Objava predviđanja pojedinačnih ugovora u Službenom listu, na web stranici EuropeAida i u svim drugim odgovarajućim medijima
- (5) Objava obavijesti o nabavi i natječajne dokumentacije u Službenom listu, na web stranici EuropeAida i u svim drugim odgovarajućim medijima
- (6) Objava obavijesti o ispravku u Službenom listu, na web stranici EuropeAida i u svim drugim odgovarajućim medijima
- (7) Objava navoda lokalnih otvorenih natječajnih postupaka na web stranici EuropeAida s adresom na kojoj tvrtke mogu dobiti detaljnije informacije
- (8) Objava dodatnih informacija tijekom poziva za postupak nadmetanja.
- (9) Objava obavijesti o dodjeli ugovora i rezultatima postupka nadmetanja u Službenom listu, na web stranici EuropeAida i u svim drugim odgovarajućim medijima.
- (10) Objava obavijesti o poništenju.

Odbor za ocjenjivanje

- (11) Odobrenje sastava Odbora za ocjenjivanje.
- (12) Imenovanje jednog promatrača koji će pratiti cijeli ili dio postupka Odbora za ocjenjivanje.
- (13) Odobrenje ostalih promatrača u Odboru za ocjenjivanje

Utvrđivanje kvalifikacijskih lista kod ugovora o uslugama

- (14) Potvrda kvalifikacijske liste s manje od minimalno četiri kandidata koji ispunjavaju kriterije odabira.
- (15) Potvrda izvještaja o kvalifikacijskoj listi odobreno od strane relevantnih službi ugovaratelja

Natječajna dokumentacija i evaluacija

- (16) Potvrda natječajne dokumentacije (Opis projekta/Tehničke specifikacije) prije izdavanja
- (17) Prethodno odobrenje izuzetaka koji su posebno osigurani PRAG-om. Ovlaštenje za izuzetak od osnovnih pravila (npr. kraći rok za dostavu ponuda npr. 50 dana za usluge, 60 dana za nabavu roba, 90 dana za radove). Izuzeci od pravila podrijetla, nacionalnosti u posebnim slučajevima nakon odobrenja sjedišta.
- (18) U slučaju posebice složenih nabava prethodno odobrenje korištenja kombinacije kvalitete i cijene kao osnove za dodjeljivanje ugovora najpovoljnijoj ponudi. Pružanje tehničke pomoći ovisno o slučaju.

- (19) Potvrda Izvještaja o evaluaciji zajedno s preporukama.
- (20) Prethodno odobrenje prije poništenja postupka nadmetanja.

Osiguranje i zamjena stručnjaka

- (21) Prethodno odobrenje prije poništenja ugovora.
- (22) Prethodno odobrenje prije zamjene stručnjaka.

Dodjela ugovora

- (23) Formalna potvrda dodjele prije dostave pisane obavijesti uspješnom ponuđaču.
- (24) Potvrda dokumentacije ugovora.
- (25) Zaprimanje jednog potpisanog izvornika od uspješnog ponuđača/prijavitelja.

Mijenjanje ugovora

- (26) Potvrda dodatka ugovoru.
- (27) Zaprimanje jednog potpisanog izvornika dodatka ugovoru.

U vezi s nepovratnim sredstvima

- (28) Prethodno odobrenje izuzetaka koji su posebno određeni PRAG-om.
- (29) Prethodno odobrenje korištenja okvirnog partnerskog sporazuma.
- (30) Prethodno odobrenje korištenja postupka izravne pogodbe.

Odbor za ocjenjivanje

- (31) Odobrenje sastava Odbora za ocjenjivanje.
- (32) Imenovanje jednog promatrača koji će pratiti cijeli ili dio postupka Odbora za ocjenjivanje.
- (33) Odobrenje ostalih promatrača u Odboru za ocjenjivanje.
- (34) Odobrenje popisa ocjenjivača kada se ocjenjivači koriste za pregled prijedloga.
- (35) Potvrda prijedloga uvodnog sastanka i izvještaj o administrativnoj provjeri.
- (36) Potvrda izvještaja o evaluaciji sažetka projekta.
- (37) Potvrda izvještaja o evaluaciji projektnih prijedloga.
- (38) Potvrda Izvještaja o evaluaciji.

Postupak i dodjela nepovratnih sredstava

- (39) Odobrenje godišnjih programa rada i Vodiča za prijavitelje.
- (40) Objava godišnjih programa rada, Vodiča za prijavitelje i obavijesti o dodjeli nepovratnih sredstava.
- (41) Prethodno odobrenje za poništenje postupka poziva za dostavu prijedloga
- (42) Potvrda opisa predloženih nepovratnih sredstava i, prema potrebi, nacrta ugovora
- (43) Potvrda dodjele nepovratnih sredstava
- (44) Obavijest ugovaratelja o potpisu ugovora
- (45) Potvrda dodatka ugovoru.

DODATAK VII.

Zahtjevi vodiča za odricanje od *ex-ante* kontrola

(članak 31. Sporazuma o financiranju)

Decentralizacija bez *ex-ante* kontrole od strane Komisije cilj je za provedbu Operativnog programa „Zaštita okoliša“ u Hrvatskoj. Sukladno članku 8. stavku 4. točka c Uredbe (EZ-a) br. 718/2007, ovaj Sporazum o financiranju propisuje odredbe koje se odnose na uspostavu i redovno ažuriranje Vodiča od strane Hrvatske radi postizanja decentralizacije bez *ex-ante* kontrole od strane Komisije.

1. Cilj

Cilj Vodiča je utvrditi zahtjeve i mjerila koje Hrvatska treba ispuniti kako bi postigla decentralizirano upravljanje bez *ex-ante* kontrole od strane Komisije.

2. Rok za dostavu Vodiča i učestalost izvješćivanja

Vodič će NDO dostaviti Glavnoj upravi za regionalnu politiku najkasnije tri mjeseca nakon potpisivanja Sporazuma o financiranju.

Hrvatska treba izvješćivati Komisiju na kvartalnoj osnovi o trenutnom stanju u pogledu uspješnog ispunjavanja utvrđenih zahtjeva i mjerila.

3. Obuhvat i struktura

Vodič će opisati postojeći sustav za upravljanje sredstvima u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“. Odredit će korake i poboljšanja potrebna za postizanje sustava upravljanja i kontrole u skladu s unutarnjim pravilima o postupanju kao i jasne institucionalne i osobne nadležnosti koje će se efikasno izvršavati bez *ex-ante* kontrole od strane Komisije.

Vodič će utvrditi kvantitativna i kvalitativna mjerila o (popis nije zaključen):

- uspostavi i upravljanju institucionalnim ustrojstvom,
- zapošljavanju,
- funkcioniranju decentraliziranog sustava provedbe s *ex-ante* kontrolom,
- provedbi aktivnosti/projekata u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“.

Vodič će osim toga uključiti niz mjerila koja se odnose na postupak nadmetanja i ugovaranja. Ta će se mjerila posebice odnositi na veću kvalitetu natječajne i ugovorne dokumentacije koja se dostavlja Delegaciji Europske komisije za *ex-ante* odobrenje te na pravovremenu nabavu (plan nabave s obvezujućim rokovima).

Hrvatska će u Vodiču utvrditi rok za slanje Komisiji zahtjeva za odricanje od *ex-ante* kontrole.

Vodič se može odnositi na postupno odricanje od različitih vrsta *ex-ante* kontrole.

4. Status dokumenta i postupak

Hrvatska će uspostaviti Vodič uz bliske konzultacije s Komisijom.

Vodič neće usvojiti/odobriti Komisija, odnosno, bit će to hrvatski dokument. Međutim, služit će kao osnova za nadzor i ocjenu funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole.

5. Sljedeći koraci

Prije obavljanja *ex-ante* kontrole predviđene Odlukom Komisije o prijenosu ovlasti za

upravljanje koje se odnosi na Operativni program „Zaštita okoliša“, Komisija će se uvjeriti u učinkovito funkcioniranje sustava upravljanja i kontrole u skladu s relevantnim pravilima Europske unije i nacionalnim pravilima.

Obavljanje ex-ante kontrole od strane Komisije bit će predmet još jedne Odluke kada se Komisija uvjeri da su zahtjevi iz članka 18. Uredbe (EZ-a) br. 718/2007 ispunjeni.

DODATAK VIII.

Predložci zahtjeva za velike projekte radi potvrde stope pomoći

VELIKI PROJEKT

ZAHTJEV ZA POTVRDOM POMOĆI

**U SKLADU S ČLANKOM 10. UREDBE (EZ) BR. 1085/2006 I ČLANKOM 157.
PROVEDBENE UREDBE KOMISIJE (EZ) BR. 718/2007**

INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI

ULAGANJA U INFRASTRUKTURU

OKOLIŠ

[Naziv projekta]

CCI br.[.....]

SADRŽAJ

- A. ADRESE I UPUĆIVANJA
- B. DETALJI PROJEKTA
- C. REZULTATI STUDIJA O IZVEDIVOSTI
- D. RASPORED
- E. ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI
- F. ANALIZA UČINKA NA OKOLIŠ
- G. OPRAVDANJE ZA JAVNI DOPRINOS
- H. PLAN FINANCIRANJA
- I. USKLAĐENOST S POLITIKAMA EUROPSKE UNIJE I PRAVOM
- J. ODOBRENJE NADLEŽNOG NACIONALNOG TIJELA

DODATAK I.: IZJAVA TIJELA NADLEŽNOG NA NADZOR EKOLOŠKI VAŽNIH
PODRUČJA

DODATAK II.: TEHNIČKE LISTE

DODATAK III.: STUDIJA O IZVEDIVOSTI (SAŽETAK I CJELOVITA VERZIJA)

DODATAK IV.: ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI

DODATAK V.: NETEHNIČKI SAŽETAK EIA-e

DODATAK VI.: PRESLIKE RELEVANTNIH ODLUKA, DOZVOLA I DRUGIH
DOKUMENATA S ENGLISKIM PRIJEVODOM

DODATAK VII.: KARTE

A. ADRESE I UPUĆIVANJA

A.1 Tijelo nadležno za prijavu (operativna struktura)

- A.1.1 Naziv: TEKST
- A.1.2 Adresa: TEKST
- A.1.3 Kontakt: TEKST
- A.1.4 Telefon: TEKST
- A.1.5 Teleks/Faks: TEKST
- A.1.6 E-mail: TEKST

A.2 Tijelo nadležno za provedbu

- A.2.1 Naziv: TEKST
- A.2.2 Adresa: TEKST
- A.2.3 Kontakt: TEKST
- A.2.4 Telefon: TEKST
- A.2.5 Teleks/Faks: TEKST
- A.2.6 E-mail: TEKST

A.3 Tijelo nadležno za natječaje i ugovaranje (ugovaratelj), ako je različito od tijela pod A.2

- A.3.1 Naziv: TEKST
- A.3.2 Adresa: TEKST
- A.3.3 Kontakt: TEKST
- A.3.4 Telefon: TEKST
- A.3.5 Teleks/Faks: TEKST
- A.3.6 E-mail: TEKST

A.4 Krajnji primatelj projekta (vlasnik projekta nakon provedbe)

- A.4.1 Naziv: TEKST
- A.4.2 Adresa: TEKST
- A.4.3 Kontakt: TEKST
- A.4.4 Telefon: TEKST
- A.4.5 Teleks/Faks: TEKST
- A.4.6 E-mail: TEKST

B. DETALJI PROJEKTA

B.1.1 Naziv projekta/ faza projekta:

– OKVIR ZA TEKST

B.2 Kategorizacija projektnih aktivnosti (ispunjava Komisija)

B.2.1 Kod za dimenziju prioritetne teme

Kod	Postotak
Kod	Postotak

B.2.2 Kod za dimenziju financijskog oblika

Kod

B.2.3. Kod za lokacijsku dimenziju NUTS II,

Kod

 ako je dostupan

B.3 Usklađenost i povezanost s Operativnim programom

B.3.1 Naziv povezanog Operativnog programa:

– OKVIR ZA TEKST

B.3.2 Broj Zajedničkog identifikacijskog koda (CCI) Operativnog programa

– OKVIR ZA TEKST

B.3.3 Odluka Komisije (broj i datum) i datum potpisa Sporazuma o financiranju za ovaj OP:

– OKVIR ZA TEKST

B.3.4 Naziv prioritetne osi

– TEKST

B.4 Ciljevi projekta i lokacija

B.4.1. Postojeća infrastruktura i učinak projekta

Navesti u kojoj mjeri regija(regije) trenutno ima vrstu infrastrukture na koju se odnosi ovaj zahtjev. Usporediti ga s razinom infrastrukture koja se želi postići do ciljne godine 20(tj. prema relevantnoj strategiji ili nacionalnim/regionalnim planovima, ako je primjenjivo). Navesti predvidljiv doprinos projekta ciljevima strategije/plana i učinak na predmetni sektor. Precizirati moguća uska grla ili druge probleme koje treba riješiti.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.2. *Socio-ekonomski ciljevi*

Navesti socio-ekonomske ciljeve i svrhe projekta.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.3. *Doprinos ostvarivanju Operativnog programa*

Opisati kako projekt doprinosi ostvarivanju prioriteta Operativnog programa (navedenim kvantificiranim pokazateljima ako je moguće) koji su povezani s odgovarajućom mjerom.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.4. *Ciljevi projekta*

Detaljno opisati svrhu i ciljeve (posebni problemi koje treba riješiti, stanovništvo na koje se odnosi, unaprijeđenija kvalitete, smanjenje zagađivanja itd.)

Kvantificirati što je više moguće.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.5. *Ekološki prioriteti projekta u odnosu na Pristupno partnerstvo/Nacionalni program za usvajanje pravne stečevine Europske unije*

– OKVIR ZA TEKST

B.4.6 *Doprinos programa ostvarenju mjerodavnog prioriteta*

– OKVIR ZA TEKST

B.4.7. *Povezanost projekta s provedbom zakonodavstva Europske unije koje se odnosi na okoliš te politikama i Operativnim programom*

Uputite na predmetne Direktive ili Uredbu Zajednice.

Objasniti poseban doprinos koji projekt ima u odnosu na ispunjenje pravnih zahtjeva.

Prioritetna os/mjera OP-a.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.8. *Objasniti je li projekt u skladu sa sektorskim ili integriranim planom.*

Sektorske, integrirane i glavne planove treba predati uz prijavu.

– OKVIR ZA TEKST

Kakav prioritet projekt ima u okviru mjerodavnog plana?

– OKVIR ZA TEKST

B.4.9. *Postojanje glavnog plana za ulaganje u predmetni sektor u gradu ili okrugu*

Da Ne

Ako je odgovor da, navesti detalje (i priložiti sažetak):

– OKVIR ZA TEKST

Ako je odgovor ne, navesti je li predložena priprema glavnog plana.

– OKVIR ZA TEKST

B.4.10. *Je li predviđeni projekt preventivne ili kurativne prirode?*

Preventivan Kurativan

–

B.5 Detaljan opis projekta

B.5.1 Opis projekta:

a) Dati opis projekta.

– OKVIR ZA TEKST

b) Ako se projekt smatra fazom ukupnog projekta, dati opis svih predloženih faza provedbe (uz objašnjenje jesu li one tehnički i financijski neovisne).

– OKVIR ZA TEKST

c) Na temelju kojih je kriterija projekt podijeljen na faze?

– OKVIR ZA TEKST

B.5.2 Tehnički opis ulaganja u infrastrukturu

- a) Opisati predloženu infrastrukturu i posao za koji se predlaže pomoć te navesti glavna obilježja i sastavne elemente.

– OKVIR ZA TEKST

- b) U odnosu na uključeni posao, navesti i kvantificirati ključne izlazne rezultate i pokazatelje nadzora (tablični oblik) koji će se koristiti:

– OKVIR ZA TEKST

- c) Navesti nadzorno tijelo (eventualno i provedbeno tijelo). Precizirati načine upravljanja projektom.

– OKVIR ZA TEKST

- d) Glavni primatelji infrastrukture (tj. ciljno stanovništvo, ako je moguće kvantificirati):

– OKVIR ZA TEKST

- e) Hoće li se izgradnja infrastrukture ostvarivati na temelju javnog ugovora ili bilo kojeg drugog oblika javne nabave (tj. koncesija, druga vrsta javno-privatnog partnerstva (JPP))?

Da

Ne

Ako je odgovor da, opisati oblik ugovora (tj. pravni okvir, postupak odabira operatora i, ako je primjenjivo, strukturu JPP-a, sporazume o vlasništvu nad infrastrukturom, sporazume o raspodjeli rizika itd.):

– OKVIR ZA TEKST

- f) Ako će se infrastrukturom upravljati na neki drugi način nakon dovršetka projekta, navesti detalje kako (npr. javno upravljanje, nova koncesija ili neko drugo rješenje).

– OKVIR ZA TEKST

- g) Ima li projekt prekograničnu dimenziju koja uključuje dvije ili više država?

Da

Ne

Ako je odgovor da, precizirati:

– OKVIR ZA TEKST

C. REZULTATI STUDIJA O IZVEDIVOSTI

C.1 Analiza potražnje

Dati sažetak analize potražnje, uključujući predviđenu stopu iskoristivosti nakon dovršetka i stopu rasta potražnje.

– OKVIR ZA TEKST

C.2 Mogućnosti koje su uzete u obzir

Dati pregled alternativnih mogućnosti koje su razmotrene u studijama o izvedivosti.

– OKVIR ZA TEKST

C.3 Dati sažetak glavnih zaključaka provedenih studija o izvedivosti

– OKVIR ZA TEKST

Navesti točne reference ako je pomoć iz sredstava programa IPA uključena ili je bila uključena u financiranje studija o izvedivosti.

– OKVIR ZA TEKST

D. RASPORED

D.1 Raspored projekta

Dolje navesti raspored provedbe cjelokupnog projekta.

Predvidjeti posebnu stavku u tablici za svaki ugovor ili fazu, ako je potrebno. Ako se zahtjev odnosi na fazu projekta, jasno navesti u tablici one elemente cjelokupnog projekta za koje se traži pomoć u ovom zahtjevu:

	Datum početka (A)	Datum završetka (B)
1. Studije o izvedivosti:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
2. Analiza troškova i koristi (uključujući financijsku analizu):	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
3. Analiza učinka na okoliš:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
4. Projektne studije:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
5. Priprema natječajne dokumentacije:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
6. Očekivano pokretanje natječajnog postupka	dan/mjesec/godina	
7. Kupnja zemljišta:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
8. Faza izgradnje / ugovor:	dan/mjesec/godina	dan/mjesec/godina
9. Operativna faza:	dan/mjesec/godina	

Molimo priložiti sažetak rasporeda glavnih kategorija radova (npr. Gantt-ov dijagram).

D.2 Dospijeće projekta

Opisati raspored projekta (D.1) u odnosu na tehnički i financijski napredak i trenutno dospijeće projekta pod sljedećim naslovima::

D.2.1 Tehničko (studije o izvedivosti itd.)

– OKVIR ZA TEKST

D.2.2. Dati iscrpan popis pravnih i upravnih dokumenata (odluke, ovlaštenja, PUO, kupnja zemljišta, pozivi na natječaje, dozvole itd.) koji će biti potrebni za provedbu projekta. Navesti koji su dokumenti već prikupljeni i dati predviđene datume za pribavljanje preostalih dokumenata.

– OKVIR ZA TEKST

D.2.3. *Financijsko (odluke o izdvajanju u odnosu na nacionalne javne rashode, traženi ili odobreni krediti, itd. – navesti reference):*

– OKVIR ZA TEKST

D.2.4. *Ako je projekt već počeo, navesti u kojoj se fazi trenutno nalaze radovi:*

– OKVIR ZA TEKST

E. ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI

Analizu troškova i koristi zahtjeva članak 157. stavak 3. i članak 157. stavak 4. IPA Provedbene uredbe. Uz sažete elemente koje treba navesti u nastavku, cjelokupni dokument analize troškova i koristi nalazi se u prilogu ovog zahtjeva kao Dodatak II. Smjernice o metodologiji za provedbu analize troškova i koristi mogu se naći na sljedećoj internetskoj stranici: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd4_cost_en.pdf.

E.1 Financijska analiza

Ključne elemente iz financijske analize troškova i koristi treba sažeti u nastavku.

E.1.1 Kratak opis metodologije i posebnih pretpostavki

– OKVIR ZA TEKST

E.1.2 Glavni elementi i parametri koji se koriste za financijsku analizu

	Glavni elementi i parametri	Nediskontirana vrijednost	Diskontirana vrijednost (Neto sadašnja vrijednost)
1	Referentno razdoblje (godine)		
2	Financijska diskontna stopa (%) ¹ (Navesti realna ili nominalna)		
3	Ukupni troškovi ulaganja (u eurima, nediskontirani)		
4	Ukupni troškovi ulaganja (u eurima, diskontirani)		
5	Preostala vrijednost (u eurima, nediskontirana)		
6	Preostala vrijednost (u eurima diskontirana)		

¹ Navesti je li stopa realna ili nominalna. Ako se financijska analiza provodi u konstantnim cijenama, primjenjuje se realna financijska diskontna stopa. Ako se analiza provodi u tekućim cijenama, primjenjuje se nominalna diskontna stopa.

7	Prihodi (u eurima, diskontirani)		
8	Operativni troškovi (u eurima, diskontirani)		
9	Neto prihod = prihodi – operativni troškovi + preostala vrijednost (u eurima, diskontirana) = (7) – (8) + (6)		
10	Stopa jaza financiranja (%) = $\frac{\{(4)-(9)\}}{(4)}$		

[Troškovi i prihodi trebali bi se temeljiti na iznosima bez PDV-a]

E.1.3 Glavni rezultati financijske analize

	Bez pomoći programa IPA (FRR/C)		Uz pomoć programa IPA (FRR/K)	
	A		B	
1. Financijska stopa povrata		FRR/C		FRR/K
2. Neto sadašnja vrijednost (euro)		FNPV/C		FNPV/K

E.1.4 Prihodi ostvareni za vrijeme trajanja

Ako se očekuje da će projekt ostvarivati prihod na temelju tarifa ili naknada koje snose korisnici, molimo navesti detalje naknada (vrste i razina naknada, načelo na temelju kojih su utvrđene naknade).

a) Pokrivaju li naknade operativne troškove i amortizaciju projekta?

– OKVIR ZA TEKST

b) Razlikuju li se naknade između različitih korisnika infrastrukture?

– OKVIR ZA TEKST

c) Jesu li naknade razmjerne

i. Korištenju projekta/stvarnoj potrošnji?

– OKVIR ZA TEKST

ii. Zagađenju koje stvaraju korisnici?

– OKVIR ZA TEKST

d) Ako se ne predlažu nikakve tarife ili naknade, kako će se pokrivati operativni troškovi i troškovi održavanja?

– OKVIR ZA TEKST

E.2 Socio-ekonomska analiza

E.2.1 Dati kratak opis metodologije (ključne pretpostavke u vrednovanju troškova i koristi) i glavnih nalaza socio-ekonomske analize:

– OKVIR ZA TEKST

E.2.2 Navesti detalje glavnih ekonomskih troškova i koristi utvrđenih u analizi zajedno s vrijednostima koje su im pripisane:

Korist	Jedinična vrijednost (gdje je primjenjivo)	Ukupna vrijednost (u eurima, diskontirana)	% ukupnih koristi
...
Trošak	Jedinična vrijednost (gdje je primjenjivo)	Ukupna vrijednost (u eurima, diskontirana)	% ukupnih troškova
...

E.2.3 Glavni pokazatelji ekonomske analize

– Glavni parametri i pokazatelji	– Vrijednosti
1. Socijalna diskontna stopa (%)	–
2. Ekonomska stopa povrata (%)	–
3. Ekonomska neto sadašnja vrijednost (u eurima)	–
4. Omjer koristi i troškova	–

E.2.4 Učinci projekta za zapošljavanje

– Navedite broj radnih mjesta koja će biti otvorena (izraziti u ekvivalentima punog radnog vremena (FTE))

Broj izravno stvorenih radnih mjesta:	Br. (FTE) (A)	Prosječno trajanje tih poslova (mjeseci) (B)
1. Tijekom faze provedbe		
2. Tijekom operativne faze		

– [Napomena: indirektno stvorena ili izgubljena radna mjesta ne traže se za ulaganja u javnu infrastrukturu].

E.2.5 Popis koristi i troškova koji se ne mogu kvantificirati ili procijeniti:

– OKVIR ZA TEKST

E.3 Analiza rizika i osjetljivosti

E.3.1 Kratak opis metodologije i sažeti rezultati

– OKVIR ZA TEKST

E.3.2 Analiza osjetljivosti

- a) Navesti postotak promjena koje se primjenjuju na testirane varijable:
- b) Prikazati procijenjeni učinak na rezultate indeksa financijskih i ekonomskih rezultata.

Testirana varijabla	Promjena financijske stopa povrata	Promjena financijske neto sadašnje vrijednosti	Promjena ekonomske stope povrata	Promjena ekonomske neto sadašnje vrijednosti

Koje varijable su prepoznate kao kritične varijable? Navesti koji kriterij se primjenjuje.

– OKVIR ZA TEKST

Koje su promjenjive vrijednosti kritičnih varijabli?

– OKVIR ZA TEKST

E.3.3 Analiza rizika

Opisati procjenu distribucije vjerojatnosti indeksa financijskih i gospodarskih rezultata projekta. Dati relevantne statističke podatke (očekivane vrijednosti, standardna devijacija)

– OKVIR ZA TEKST

F. ANALIZA UČINKA NA OKOLIŠ

F.1 Na koji način projekt:

- a) doprinosi cilju ekološke održivosti (Europska politika o klimatskim promjenama, zaustavljanje gubitka bioraznolikosti, ostalo ...)
- b) poštuje načelo preventivnog djelovanja i načelo da štetu za okoliš treba u prvom redu popravljati na izvoru
- c) poštuje načelo „zagađivač plaća“

– OKVIR ZA TEKST

F.2 Savjetovanje s tijelima nadležnim za zaštitu okoliša

Jesu li tijela nadležna za zaštitu okoliša na koja će projekt vjerojatno utjecati konzultirana vezano uz njihove posebne nadležnosti?

Da

Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti ime(na) i adrese i objasniti kakvu to tijelo ima nadležnost:

– OKVIR ZA TEKST

Ako je odgovor ne, molimo navesti razloge:

– OKVIR ZA TEKST

F.3 Procjena učinka na okoliš

F.3.1 DOZVOLA ZA RAD¹

F.3.1.1 Je li ovaj projekt već dobio dozvolu za rad?

Da

Ne

F.3.1.2 Ako je, kojeg datuma?

– Dan/mjesec/godina

F.3.1.3 Ako nije, kada je podnesen službeni zahtjev za dozvolu za rad?

– Dan/mjesec/godina

F.3.1.4 Do kada se očekuje konačna odluka?

– Dan/mjesec/godina

F.3.1. Precizirati nadležno tijelo ili tijela koje je dalo ili će dati dozvolu za rad

– OKVIR ZA TEKST

F.3.2 PRIMJENA DIREKTIVE VLJEČA 85/337/EEZ O PROCJENI UČINKA NA OKOLIŠ (PUO)²

F.3.2.1 Pripada li projekt u klasu razvoja obuhvaćenu:

- Dodatkom I. Direktive (nastaviti na pitanje F.3.2.2)
- Dodatkom II. Direktive (nastaviti na pitanje F.3.2.3)
- Niti jednim od dva Dodatka (nastaviti na pitanje F.3.3)

F.3.2.2 Ako je obuhvaćen Dodatkom I., uključiti sljedeće dokumente:

- a) Netehnički sažetak³ Studije učinka na okoliš koja je provedena vezano uz projekt.

¹ "Dozvola za rad" znači odluku nadležnog (nacionalnog) tijela ili više tijela kojim se dopušta nositelju da nastavi s projektom.

² o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš ("PUO Direktiva"), SL L 175, 5.7.1985., posljednji put izmijenjena i dopunjena Direktivom 2003/35/EZ, SL L 156, 25.6.2003.

³ - opis projekta koji sadrži informacije o lokaciji, planu i veličini projekta,

- opis mjera koje su predviđene s ciljem izbjegavanja, smanjivanja i, ako je moguće, ispravljanja značajnih negativnih učinaka

- podaci koji su potrebni za prepoznavanje i ocjenjivanje glavnih izravnih i neizravnih učinaka koje će project imati na okoliš, na sljedeće čimbenike:

- ljude, floru i faunu (uključujući ona područja osjetljiva na okoliš koja bi u budućnosti mogla potpasti pod zaštitu Direktive o pticama (79/409/EEZ) i Direktive o staništima (92/43/EEZ);

- tlo, vodu, zrak, klimu i krajolik;

-materijalnu imovinu i kulturno nasljeđe;

- interakciju između čimbenika navedenih u prvoj, drugoj i trećoj alineji.

- sve daljnje informacije koje bi mogle proizaći iz bilo koje od obveza koje proizlaze iz Dodatka IV Direktive o PUO.

- b) Informacije o konzultacijama s nadležnim tijelima za okoliš u kojima se navodi na koji su način uzeti u obzir problemi koje navode oni koji su tražili savjet.
- c) Rezultate konzultacija s predmetnom javnošću¹.
- d) Prekogranične konzultacije s onim državama na koje utječe projekt koje pokazuju da je primijenjen postupak iz članka 7. Direktive o PUO. Navesti indikacije na koji su način uzeti u obzir problemi koje navode oni koji su tražili savjet i javnost.
- e) Dokaze da je odluka o dodijeli ili odbijanju dozvole za rad bila dostupna javnosti od strane nadležnog tijela².

U odnosu na točke b), c) i d), predlagatelji projekta moraju znati da se one mogu prikazati u obliku izjave, zaključka ili potvrde od strane tijela nadležnih za zaštitu okoliša kojima se potvrđuje da su ispunjene sve obveze u skladu s gore opisanim te se opisuje na koji način.

F.3.2.3 Kada je obuhvaćen Dodatkom II. Direktive, je li za ovaj projekt provedena Procjena učinka na okoliš?

- Da
(u kojem slučaju, uključiti nužnu dokumentaciju navedenu u točki F.3. 2.2)
- Ne
(u kojem slučaju, objasniti razloge i dati pragove, kriterije ili pregled po slučajevima s ciljem dolaska do zaključka da projekt nema značajan učinak na okoliš):

– OKVIR ZA TEKST

F.4 PROCJENA UČINAKA NA LOKALITETE OD VAŽNOSTI ZA ZAŠTITU PRIRODE

F.4.1 Hoće li projekt imati značajne negativne učinke na područja koja su uključena ili se planira njihovo uključivanje među lokalitete od važnosti za zaštitu prirode?

Definicija lokaliteta od važnosti za zaštitu prirode

- a) Područja koja su nadležna nacionalna tijela utvrdila kao područja koja će biti predložena za mrežu Natura 2000 kako je propisano u Direktivi o pticama (79/409/EEZ) i Direktivi o staništima (92/43/EEZ);

¹ Dane informacije trebale bi uključivati sljedeće:

- predmetnu javnost koja je konzultirana,
- mjesta gdje se konzultiralo o informacijama,
- vrijeme koje je dano javnosti da izrazi svoje mišljenje,
- način na koji je obaviještena javnost (na primjer, oglasima u određenom radijusu, objavljivanjem u lokalnim novinama, organiziranjem izložaba s planovima, nacrtima, tablicama, grafovima, modelima itd.),
- način na koji je javnost konzultirana (na primjer, pismenim podnescima, javnim upitima itd.)
- način na koji su uzeti u obzir problemi koje ističe javnost.

² Uključujući:

- sadržaj odluke i uvjeta u prilogu;
- glavne razloge i razmišljanja na kojima se temeljila odluka,
- opis, ako je nužno, glavnih mjera za izbjegavanje, smanjivanje i, ako je moguće, nadoknadu glavnih negativnih učinaka

- b) Područja koja su navedena u posljednjem popisu Važnih područja za ptice (IBA 2000) za države kandidatkinje ili (ako je dostupno) u jednakovrijednim detaljnijim znanstvenim popisima koje sastavljaju nacionalna tijela;
- c) Močvare od međunarodne važnosti koje su određene u skladu s Konvencijom iz Ramsara ili koje imaju uvjete za takvu zaštitu;
- d) Područja na koja se primjenjuje Konvencija iz Berna o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (članak 4.), posebno područja koja zadovoljavaju kriterije mreže Smaragdne mreže;
- e) Područja zaštićena u skladu s nacionalnim propisima o zaštiti prirode.

Da, u tom slučaju

- (1) Molimo navesti sadržaj zaključaka odgovarajuće procjene provedene u skladu sa člankom 6. stavkom 3. Direktive 92/43/EEZ¹

– OKVIR ZA TEKST

- (2) Ako su se mjere naknade smatrale nužnima prema članku 6. stavku 4., molimo dostaviti preslik obrasca „Informacije o projektima koji će vjerojatno imati značajan negativan učinak na lokalitete od važnosti za zaštitu prirode koji su prijavljeni Komisiji (Opća uprava Okoliš) u skladu s Direktivom 92/43/EEZ²”.

Ne, u tom slučaju molimo priložiti ispunjenu izjavu iz Dodatka I. koju je ispunilo nadležno tijelo.

F.5 Dodatne mjere integracije u okoliš

Predviđa li projekt, osim procjene učinka na okoliš, bilo kakve dodatne mjere integracije u okoliš (npr. reviziju okoliša, upravljanje okolišem, poseban nadzor okoliša)?

Da

Ne

Ako je odgovor da, precizirati

– OKVIR ZA TEKST

F.6 Troškovi mjera koje su poduzete s ciljem ispravljanja negativnih učinaka na okoliš

Ako su uključeni u ukupne troškove, procijeniti udio troškova mjera koje su poduzete s ciljem smanjenja i/ili nadoknade negativnih učinaka na okoliš

%

Ukratko objasniti:

– OKVIR ZA TEKST

F.7 U slučaju projekata u područjima vode, otpadnih voda i čvrstog otpada:

Objasniti je li projekt u skladu sa sektorskim/integriranim planom i programom vezanim uz provedbu politike Europske unije ili zakonodavstva u tim područjima, http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/ispa/howto_en.htm, vidi liste projekata u dodacima;

– OKVIR ZA TEKST

¹ SL L 206 od 22.07.92.

² Dokument 99/7 rev.2 koji je donio Odbor za staništa (predstavnici država članica određeni Direktivom 92/43/EEZ) na sastanku od 4.10.1999.

G. OPRAVDANJE ZA JAVNI DOPRINOS

– Prethodna socio-ekonomska analiza daje podatke o unutarnjoj stopi povrata projekta. Financijska analiza pokazuje jaz financiranja i učinak pomoći programa IPA za financijsku održivost projekta. Molimo dopuniti te informacije s dolje navedenim elementima.

G.1 Tržišno natjecanje

Uključuje li ovaj projekt državne potpore? Odgovoriti ako je moguće,

Da Ne

G.2 Učinak pomoći programa IPA na provedbu projekta

Za svaki pozitivan odgovor, dati detaljne informacije:

Hoće li pomoć programa IPA:

a) ubrzati provedbu projekta?

Da Ne

b) biti od ključne važnosti za provedbu projekta?

Da Ne

– OKVIR ZA TEKST

H. FINANCIJSKI PLAN

Iznos iz odluke i druge financijske informacije u ovom dijelu moraju biti u skladu s osnovom (prihvatljivi rashodi) za stopu sufinanciranja prioritetne osi. Budući da se privatni izdaci ne mogu financirati u okviru prioritetne osi, treba ih isključiti iz tih troškova.

H.1 Raščlamba troškova

Euri	UKUPNI TROŠKOVI PROJEKTA (A)	NEPRIHVATLJI VI TROŠKOVI (B)	PRIHVATLJIVI TROŠKOVI (C)=(A)-(B)
Naknade za planiranje/projektiranje			
Kupnja zemljišta			
Građenje i izgradnja			
Pogoni i oprema			
Tehnička pomoć			
Promidžba			
Nadzor tijekom procesa izgradnje			
8. UKUPNO			
9. Nepredvidivi izdaci¹			
10. UKUPNO			
11.PDV			

H.2 Ukupno planirana sredstva i planiran doprinos IPA-e

Stopa jaza financiranja već je prikazana u Odjeljku E.1.2. Ona bi se trebala primjenjivati na prihvatljive troškove u svrhu izračunavanja "iznosa na koji se primjenjuje stopa sufinanciranja za prioritetnu os". Taj se iznos zatim množi sa stopom sufinanciranja prioritetne osi kako bi se utvrdio doprinos programa IPA.

1 Nepredvidivi izdaci ne bi trebali prelaziti 10% ukupnih troškova ulaganja neto od nepredvidivih izdataka. Ti se nepredvidivi izdaci mogu uključiti u ukupne prihvatljive troškove u svrhu izračuna planiranog sufinanciranja pomoći – Odjeljak H2.

H.2.1 Izračun doprinosa programa IPA

	Vrijednost
Prihvatljivi troškovi (u eurima, nediskontirani) (Odjeljak H.1.10(C))	
Stopa jaza financiranja (%) = (E.1.2.10)	
"Prihvatljivi izdaci na koje se primjenjuje stopa sufinanciranja za prioritetnu os ” (članak 157. stavak 3. IPA Provedbene uredbe)= (1)*(2)	
Stopa sufinanciranja za prioritetnu os (%)	
Doprinos programa IPA (u eurima) = (3)*(4)	

[Troškovi i prihodi trebali bi se temeljiti na iznosima koji isključuju PDV]

H.2.2 Izvori sufinanciranja

– U svjetlu rezultata izračuna jaza financiranja (ako je primjenjiv), ukupni troškovi ulaganja u projekt pokrivaju se iz sljedećih izvora:

Izvori sufinanciranja (€)					Od čega (za informaciju)
Prihvatljivi izdaci= H.2.1.3					
Ukupni troškovi ulaganja [H.1.10.(A)]	Pomoć programa IPA [H.2.1.5]	Nacionalni javni (ili slično)	Nacionalni privatni	Drugi izvori (navesti)	EIB / drugi izvori financiranja iz sredstava Europske unije i ostali vanjski izvori financiranja
a)= b)+c)+d)+e)	b)	c)	d)	e)	f)

Detalje odluke (odluka) o nacionalnom javnom financiranju, zajmovima i slično treba navesti u gornjem Odjeljku D.2.3.

Financiranje iz zajmova, tamo gdje se koristi, pripisuje se tijekom koje je odgovorno za otplaćivanje zajma, nacionalnom javnom ili privatnom tijelu. Samo u slučaju zajmova EIB-a/EIF-a traži se navođenje ukupnog financiranja zajma za potrebe informiranja.

H.3 Godišnji plan financiranja doprinosa programa IPA

Doprinos programa IPA (H.2.1.5) prikazuje se u nastavku kao udio godišnjeg izdvajanja za projekt.

(u eurima)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.

I. USKLAĐENOST S POLITIKAMA I PRAVOM EUROPSKE UNIJE

Članak 1. Uredbe (EZ) br.1085/2006 kaže "Zajednica pomaže državama iz Dodataka I. i II. u njihovom postupnom usklađivanju s normama i politikama Europske unije, uključujući, ako je prikladno, pravnu stečevinu Europske unije, u cilju ostvarivanja članstva. Osim gore navedenih elemenata, molim navesti sljedeće informacije:

I.1 Drugi izvori financiranja Europske unije

Je li zatražena pomoć iz nekog drugog izvora Europske unije (uključujući ISPA, IPA, PHARE, CARDS, Mehanizam financiranja za Tursku...)

a) za ovaj projekt?

Da Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

b) za raniju fazu ovog projekta (uključujući fazu studije o izvedivosti i pripremnu fazu)?

Da Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

c) za komplementaran projekt?

Da Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

I.2 Financiranje MFI-a?

Je li zatražena financijska pomoć iz EIB-a ili drugih MFI-a...

a) za ovaj projekt?

Da Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

b) za raniju fazu ovog projekta (uključujući fazu studije o izvedivosti i pripremnu fazu)?

Da Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

c) za komplementaran projekt?

Da

Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje (predmetni financijski instrument, referentni brojevi, datumi, traženi iznosi, odobreni iznosi itd.):

– OKVIR ZA TEKST

I.3. Podliježe li projekt pravnom postupku radi usklađivanja sa zakonodavstvom Europske unije?

Da

Ne

Ako je odgovor da, molimo navesti detalje:

– OKVIR ZA TEKST

I.4. Promidžbene mjere

Navesti detalje predloženih mjera za promidžbu pomoći programa IPA (tj. vrsta mjere, kratak opis, procijenjeni troškovi, trajanje itd.)

– OKVIR ZA TEKST

I.5 Javna nabava

U slučajevima kada su ugovori već oglašeni u Službenom listu Europske unije, dati referencu.

Navesti indikativan plan nabave (usluga, robe, radova – projektiranje i izgradnja ili mjerni radovi) s predviđenim vrijednostima ugovora i datumima početka i završetka.

Ugovor br.	Vrsta ugovora	Procijenjeni datum početka	Procijenjeni datum završetka	Procijenjena vrijednost
...		

J. ODOBRENJE NADLEŽNOG NACIONALNOG TIJELA

Potvrđujem da su informacije navedene u ovom obrascu ispravne i točne.

IME:

POTPIS:

TIJELA:

(OPERATIVNA STRUKTURA)

DATUM:

DODATAK I.

IZJAVA TIJELA NADLEŽNOG ZA NADZOR LOKALITETA OD VAŽNOSTI ZA ZAŠTITU PRIRODE

Nadležno tijelo _____

nakon pregleda prijave projekta _____

koji će biti smješten na _____

izjavljuje da nije vjerojatno da će projekt imati značajan učinak na lokalitet od važnosti za zaštitu prirode iz sljedećih razloga:

– Okvir za tekst

Stoga se nije smatrala nužnom odgovarajuća procjena iz članka 6. stavka 3.

U prilogu se nalazi karta u omjeru 1:100.000 (ili najbližem mogućem omjeru) na kojoj je prikazana lokacija projekta te predmetni lokaliteti od važnosti za zaštitu prirode, ako ih ima.

Datum (dan/mjesec/godina): _____

Potpis: _____

Ime: _____

Funkcija: _____

Tijelo: _____

(Tijelo nadležno za nadzor lokaliteta od važnosti za zaštitu prirode)

Službeni pečat:

DODATAK II. Tehničke liste

1. Projekt za pitku vodu:

Da Ne

Kombinirani projekt za pitku i otpadne vode:

Referentna godina

Da Ne

godina iz koje su podaci:

			<i>Situacija danas</i>	<i>Situacija nakon realizacije projekta</i>
			<i>Pokazatelji</i>	
(1)	Ukupan broj stanovnika u aglomeraciji ili obuhvaćenom području	osoba 1000		
(2)	Spojeno stanovništvo	% od 1		
(a)	stvaran broj ljudi spojenih na sustav	osoba 1000		
(3)	Mreža	km		
(a)	duljina mreže	km		
	dio mreže koji treba sanirati	km		
(b)	Broj veza	broj		
(c)	Broj pumpnih stanica	broj		
(4)	Ukupan proizvodni kapacitet (sposobnost izrade)	m ³		
(a)	uobičajeno korištenje kapaciteta	% od (4)		
(b)	iz podzemnih voda	% od (4)		
(c)	iz površinskih izvora vode	% od (4)		
(d)	iz desalinacije	% od (4)		

(5)	Gubici iz mreže	% od (4)		
(a)	izmjereni gubici	% od (4)		
(b)	procijenjeni gubici	% od (4)		
(c)	Kada je napravljena posljednja sustavna revizija vodoopskrbne mreže?	godina		
(d)	Ukupno nerazjašnjeni gubici vode	% ukupne proizvodnje pitke vode		
(6)	Industrijska potrošnja (uključujući usluge i javne usluge)			
(a)	dio ukupne proizvodnje (samo industrije)	% od(4)		
(b)	broj spojenih industrija (usluga)	broj		
(7)	Prosječna potrošnja po glavi stanovnika	Litra po glavi po danu		
(8)	Sustav mjerenja	% od (4)		
	Ukupna pokrivenost mjerenjem kućanstava, industrije i usluga	% od (4)		
	od čega kućanstva	% od (4)		
	od čega industrije (uključujući usluge, trgovinu, upravu)	% od (4)		
	način mjerenja	% od (4)		
	po stanu	% od (4)		
	po stambenom bloku	% od (4)		
	po pojedinačnoj kući	% od (4)		
	po uličnom bloku	% od (4)		
	po kvartu	% od (4)		
	po industrijskom, trgovačkom, upravnom objektu	% od (4)		
	niiti jedno	% od (4)		
(9)	Sustav obračuna			
(a)	Pokrivenost kućanstava			

	% od (4) % od (2)	% od (4) % od (2)		
	Računi predstavljaju % ukupnih raspoloživih prihoda kućanstva	%		
	Ima li obračunski sustav socijalnu komponentu	Da/ne		
	Ako je odgovor da			
	prema prihodima	Da/ne		
	prema veličini obitelji	Da/ne		
	Ili bilo koji drugi sustav pomoći kućanstvima s niskim prihodima (napr. platni nalog od strane Vlade, općine itd.).	objasniti		
(b)	Industrijska pokrivenost	% od (4)		
	tarife različite od tarifa za kućanstva	u % cijena za kućanstva		
	Smanjuju li se industrijske tarife s potrošnjom	Da/ne		
(c)	Fakturirana količina nakon mjerenja potrošnje	M ³		
(d)	% prihoda vodoopskrbne tvrtke utemeljen na mjerenoj potrošnji	%		
(10)	Fakturirane količine			
		M ³		
(a)	količina fakturirana kućanstvima	M ³		
(b)	količina fakturirana industriji i trgovini	M ³		
(c)	količina fakturirana javnim službama i upravi	M ³		
(11)	Nadzorni sustav – kontrola zadovoljavanja kvalitete			
(a)	U kojoj se točki mjere parametri kvalitete pitke vode na slavinama u prostorima, na hidrantu, na drugom mjestu kontrole (molimo navesti kojem)	objasniti		
(b)	godišnji prosjeci na temelju (dnevni, tjedni, mjesečni uzoraka)	objasniti		
(c)	Tijelo odgovorno za nadzor			
(12)	Tehnologija pročišćavanja			
	<i>(ako postoji više od jednog postrojenja za pročišćavanje navesti za svako postrojenje</i>			

	<i>posebno)</i>			
<i>Postrojenja</i>	brzi filter pijesak			
	flokulacija			
	klorinacija			
	flotacija			
	sedimentacija			
	desalinacija			
	ozonizacija			
	drugo			
	Ukupan instaliran kapacitet postrojenja Uobičajen stupanj iskoristivosti kapaciteta	m ³ %		
(13)	Standardi kvalitete vode <i>(ako postoji više od jednog postrojenja za pročišćavanje navesti za svako postrojenje posebno)</i>	Parametri		
<i>(a)</i>	<i>Mikrobiološki parametri</i>			
	Escherichia coli (A. coli)	(broj/ 100 ml)		
	Enterococci	(broj/ 100 ml)		
<i>(b)</i>	<i>Kemijski parametri</i>			
	Akrlamid	µg/l		
	Antimon	µg/l		
	Arsen	µg/l		
	Benzen	µg/l		
	Benzopiren	µg/l		
	Bor	mg/l		
	Bromid	µg/l		

	Kadmij	µg/l		
	Krom	µg/l		
	Bakar	mg/l		
	Cijanid	µg/l		
	1,2-dikloroetan	µg/l		
	Epiklorohidrin	µg/l		
	Fluor	mg/l		
	Olovo	µg/l		
	Živa	µg/l		
	Nikal	µg/l		
	Nitrat	mg/l		
	Nitrit	mg/l		
	Pesticidi	µg/l		
	Pesticidi –Ukupno	µg/l		
	Policiklični aromatski ugljikovodici	µg/l		
	Selenij	µg/l		
	Tetrakloreten i trikloreten	µg/l		
	Trihalometani-Ukupno	µg/l		
	Vinil klorid	µg/l		
(c)	Parametri pokazatelji			
	Aluminij	µg/l		
	Amonijak	mg/l		
	Klorid	mg/l		
	<i>Clostridium perfringens</i> (uključujući spore)	broj/ 100 ml		
	Boja			
	Vodljivost	µS cm ⁻¹ na 20°C		

	Koncentracija iona vodika	PH jedinica		
	Željezo	µg/l		
	Mangan	µg/l		
	Miris			
	Oksidabilnost	mg/l O ₂		
	Sulfat	mg/l		
	Natrij	mg/l		
	Okus			
	Broj kolonija 22°			
	Koliformne bakterije	broj/ 100 ml		
	Ukupno organski ugljik			
	Turbidnost			
(d)	Lokacija mjerenja kvalitete	lokacija		
	Na slavini	Da/Ne		
	Broj uzoraka	broj		
	Učestalost uzorkovanja	učestalost godišnje		
	Drugdje (navesti lokaciju)	lokacija		
	Broj uzoraka	broj		
	Učestalost uzorkovanja	učestalost godišnje		

ooOOoo

2. Gospodarenje otpadom

Projekt gospodarenja općinskim otpadom:

Da Ne

Stvaranje novog odlagališta

Da Ne

Zatvaranje odlagališta

Da Ne

Sustav prikupljanja:

Da Ne

Kombinirani projekt:

Da Ne

			<i>Situacija danas</i>	<i>Situacija nakon realizacije projekta</i>
			<i>Pokazatelji</i>	
(1)	Nacionalni/regionalni plan gospodarenja otpadom			
	Je li odlučeno o planu gospodarenja otpadom	mjesec: godina		
	Je li objavljen plan gospodarenja otpadom	mjesec: godina		
	Je li predviđena mjera u skladu s planom	da/ne		
(2)	Ukupan broj stanovnika u općini (općinama) ili obuhvaćenim područjima	osoba 1000		
(3)	Stanovništvo obuhvaćeno mjerom	% od (2)		

(4)	Postojeća odlagališta			
(a)	Broj odlagališta u općini (općinama) ili područjima <i>Ako je prikladno i relevantno, navesti sljedeće za svako aktivno odlagalište</i>	broj		
(b)	Ukupna količina spremljenog otpada porijeklom iz kućanstava ili industrijskog/trgovačkog podrijetla	m ³ m ³ m ³		
(c)	Sastav otpada			
	staklo	%		
	plastika	%		
	papir/ karton	%		
	metal	%		
	drvo	%		
	Organske tvari iz kuhinje, vrta itd.	%		
	Inertni materijal (građevinski otpad)	%		
	Opasne tvari <i>Navesti tvari</i>	procijenjeno mjereno		
(d)	Broj uzetih uzoraka - datum uzorkovanja	broj datum		
(e)	Eluat			
	Pročišćavanje eluata			
	Skupljanje i prijevoz u postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda	da/ne		
	Izravno spojene na postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda	da/ne		
	Nema skupljanja i pročišćavanja eluata	da		
(f)	plin	m ³		
	skupljanje na mjestu	m ³		

	rekuperacija (ponovno korištenje)	m ³		
	paljenje	m ³		
	Niti jedno	m ³		
(5)	Uspostavljeni obračunski sustav (skupljanje i odlaganje)	da/ne		
(a)	Uzima li obračunski sustav u obzir druge parametre osim skupljanja i odlaganja otpada Ako je odgovor da: ukratko opisati	da/ne		
	Odvojen obračun skupljanja i odlaganja	da/ne		
(b)	Obuhvaćena kućanstva	% od (2)		
	Troškovi predstavljaju % prosječnih raspoloživih prihoda kućanstava za skupljanje za odlaganje	%		
	Ima li obračunski sustav socijalnu komponentu	da/ne		
	Ako je odgovor da			
	- prema prihodima	da/ne		
	- prema veličini obitelji	da/ne		
	Ili neki drugi sustav pomoći kućanstvima s niskim prihodima (napr. trajni nalog od strane Vlade, općine itd.)	objasniti		
(c)	Industrijska pokrivenost			
	Tarife drugačije od tarifa za kućanstva	da/ne		
	Smanjuju li se industrijske tarife s količinom bačenog otpada	da/ne		
	Primjenjuje li se na industrijske tarife načelo pariteta kupovne moći (povrat cjelokupnih troškova – kapitala, troškova rada i održavanja za industrijski dio)	da/ne		
(6)	Industrijski otpad (uklj. trgovinu, turizam)	m ³		
	sastav industrijskog otpada			

	Staklo	% od (6)		
	Plastika	% od (6)		
	papir / karton	% od (6)		
	Metal	% od (6)		
	Drvo	% od (6)		
	Organske tvari iz kuhinje, vrta itd.	% od (6)		
	Inertni materijal (građevinski otpad itd.)	% od (6)		
	Opasne tvari <i>Navesti tvari</i>	procijenjeno mjereno		
(a)	Broj industrija koje bacaju čvrsti otpad	broj		
	Direktnom dostavom	m ³		
	Sustavom javnog skupljanja	m ³		
(b)	Rekuperacija/recikliranje industrijskog otpada Broj industrija s aktivnom politikom rekuperacije/recikliranja Procijenjeni volumen	m ³ broj m ³		
	<i>Primjenjuje se uputa o pakiranju</i>	da/ne		
(7)	Odvajanje i rekuperacija otpada			
(a)	Odvajanje na izvoru (kod proizvođača otpada prije skupljanja) Postoji li odvojeno skupljanje Postoje li spremnici za otpad koji su pristupačni javnosti Postoje li spremnici za opasan kućanski otpada (baterije, boju, tekućine, lijekove itd.)	da/ne da/ne da/ne da/ne		
(b)	<i>Odvajanje na mjestu (nakon skupljanja)</i>	da/ne		
	<i>Odvojeni materijal</i>			

	<i>Staklo</i>	da/ne		
	<i>papir /karton</i>	da/ne		
	<i>Plastika</i>	da/ne		
	<i>Metali</i>	da/ne		
	<i>Drvo</i>	da/ne		
	<i>Ostalo</i>	da/ne		
(c)	Uređaj za kompostiranje na lokaciji uporaba komposta	da/ne		
(8)	Nadzorno tijelo za postojeća odlagališta			
(a)	Odgovorno tijelo	tijelo		
(b)	Učestalost inspekcija	broj na godinu		
(9)	Zatvaranje postojećih odlagališta			
(a)	broj odlagališta koja će biti zatvorena ako je prikladno navesti sljedeće za svako postojeće odlagalište			
	Ukupna količina spremljenog otpada	m ³		
	<i>Sastav otpada</i>			
	Staklo	%		
	Plastika	%		
	papir / karton	%		
	Metal	%		
	Drvo	%		
	Organske tvari iz kuhinje, vrta itd.	%		
	Inertni materijal (građevinski otpad)	%		
(b)	Način zatvaranja			
	ograđivanje	da/ne		

	površinsko zatvaranje	da/ne		
	sloj plinske drenaže	da/ne		
	sloj umjetnog zatvaranja	da/ne		
	nepropustan mineralni sloj	da/ne		
	sloj drenaže	da/ne		
	površinski sloj tla	da/ne		
	ozelenjivanje i sadenje	da/ne		
(c)	Skupljanje plina			
	rekuperacija procijenjena količina	da/ne m ³		
	proizvodnja energije	da/ne		
	spaljivanje	da/ne		
	niti jedno	da/ne		
(d)	Hoće li zatvoreno odlagalište biti otvoreno javnosti u rekreativne svrhe Ako je odgovor da, godina	da/ne godina		
(e)	Eluat			
	sabirna jama	da/ne		
	Spojen na postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda	da/ne		
	druge metode za odlaganje eluata	objasniti		
(10)	Naknadna briga i kontrola			
	nadzorno tijelo			
	Odgovorno tijelo	tijelo		
	Učestalost inspekcija	Broj po godini		
(11)	Stvaranje novih odlagališta			
(a)	Horizont planiranja Planiran kapacitet	godina m ³		

(b)	Razina podzemnih voda na lokaciji	m		
(c)	Zatvaranje dna	objasniti		
	sloj umjetnog zatvaranja	da/ne		
(d)	sloj drenaže	objasniti		
(e)	<i>Odvajanje na lokaciji (nakon skupljanja)</i>	da/ne		
	<i>Odvojeni materijali</i>			
	Staklo	da/ne		
	papir / karton	da/ne		
	Plastika	da/ne		
	Metali	da/ne		
	Drvo	da/ne		
	Ostalo	da/ne		
(f)	<i>Uređaj za kompostiranje na lokaciji</i> uporaba komposta	da/ne objasniti		
(g)	Kontrola vrata	godine		
	Sustav vaganja			
	Vizualna inspekcija uzorkovanje	da/ne učestalost objasniti		
(h)	Skupljanje plina Procijenjena godina početka skupljanja na lokaciji Procijenjena količina prve godine	godina m ³		
(i)	Pročišćavanje eluata			
	Sabirna jama	da/ne		
	Spojeno na postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda	da/ne		
	Drugi načini odlaganja eluata	objasniti		
(12)	Nadzor			

	Odgovorno tijelo	tijelo		
	Učestalost inspekcija	broj na godinu		

oo000oo

3. Pročišćavanje otpadnih voda

Projekt za otpadne vode:

Da Ne

Kombinirani projekt pitke vode – otpadnih voda :

Da Ne

Podaci referentne godine:
godina

			<i>Situacija danas</i>	<i>Situacija nakon realizacije projekta</i>
			Pokazatelji	
(1)	Je li ova "mjera" ili njezin dio u sliva koji je klasificiran (ili će biti klasificiran) kao osjetljiv			
(a)	primatelj porječje područje oko porječja	More/jezero/rijeka objasniti		
(b)	status primatelja (obalna voda, estuarij, pitka voda)	objasniti		
	primatelj je potvrđen kao osjetljiv (Dodatak II. A, DV 91/271/EEZ)	da/ne		
(2)	Ukupan broj stanovnika u aglomeraciji ili obuhvaćenom području	1000		
(a)	Ukupan procijenjen broj stanovnika u obuhvaćenom području (domaćinstva, industrije, trgovina, usluge) – spojene i one koje nisu spojene Rok za indikativni dizajn procijenjeni e.s. prije industrijskog pred-pročišćavanja (samo spojeni) procijenjeni e.s. nakon industrijskog pred-pročišćavanja (samo spojeni)	e.s. krajnja godina e.s. e.s.		
(b)	Ekvivalent stanovnika (e.s.) postrojenja za pročišćavanje Osnova za izračun članak 2. stavak 6. – Direktiva	e.s.		

	91/271/EEZ			
(c)	Ako postoje sezonske razlike (u m ³ /po danu) Porijeklo razlika prirodno trgovačko	vrhunac m ³ nisko m ³		
(3)	Spojeno stanovništvo	% od (1)		
	Stvaran broj ljudi spojenih na sustav	Osoba 1000		
(4)	Duljina mreže (otpadne vode)	km		
(a)	dio mreže koji će biti saniran	km		
(b)	Broj pumpnih stanica	broj		
(5)	Ukupna propusnost			
(a)	Hidraulički teret (m ³ /d)	m ³ /d		
(b)	Biološki teret (kg BOD/d)	kg BOD/d		
(c)	Pražnjenje po glavi	Lira po glavi po danu		
(d)	Iz kućanstava hidraulični teret (m ³ /d) biološki teret (kg BOD/d)	% od(4a) % od (4b)		
(d)	Iz industrijskih i komercijalnih korisnika (uključujući usluge, javne usluge) - hidraulički teret (m ³ /d) - biološki teret (kg BOD/d)	% od (4a) % od (4b)%		
	Broj spojenih industrijskih jedinica	Broj		
	Industrijsko predpročišćavanje Broj industrija sa predpročišćavanjem Vrsta industrija (<i>navesti</i>)	da/ne broj vrsta industrija		
	Dio industrijskih izljeva koji se ne predpročišćava Vrsta industrija bez predpročišćavanja (<i>navesti</i>)	% od(4) Vrsta industrija		
(6)	mjereno puštanje mreže u sustavu opskrbe vodom za	(m ³ /d)		

	piće (m³/d) (odgovoriti i za projekte za otpadne vode)			
(a)	izmjereni gubici (m ³ /d)	(m ³ /d)		
(b)	procijenjeni gubici (m ³ /d)	(m ³ /d)		
(c)	ukupno nerazjašnjeni gubici vode	% ukupne proizvodnje pitke vode		
(d)	Datum posljednje sustavne revizije vodoopskrbnog sustava	godina		
(7)	Infiltracija u kanalizacijski sustav			
(a)	- porijeklo infiltracije	objasniti		
(b)	- procijenjena količina	m ³		
(c)	- datum posljednje sustavne revizije mreže	godina		
(8)	OBRAČUN I MJERENJE (mjerenje za pitku vodu)			
(a)	Ukupna pokrivenost mjerenjem kućanstava i industrije od čega kućanstva od čega industrije (uključujući usluge, trgovinu, upravu)	% ukupne proizvodnje pitke vode		
(b)	Način mjerenja po stanu po stambenom bloku po pojedinačnoj kući po uličnom bloku po kvartu po industrijskom, trgovačkom, administrativnom postrojenju niti jedan	% ukupne proizvodnje vode za piće		
(c)	Uzima li sustav obračuna za otpadne vode u obzir druge parametre osim potrošnje vode za piće (napr.	da/ne		

	zapečaćeno područje, komponenta paušalnog iznosa) Ako je odgovor da: ukratko opisati	objasniti		
(d)	Stanovništvo (kućanstva) obuhvaćeno mjernim obračunom	% od (2)		
	Tarife predstavljaju % prosječnog raspoloživog prihoda kućanstva	%		
	Ima li sustav obračuna u aglomeraciji socijalnu komponentu	da/ne		
	Ako je odgovor da			
	prema prihodima	da/ne		
	prema veličini obitelji	da/ne		
	Ili neki drugi sustav pomoći kućanstvima s niskim prihodima (napr. platni nalog Vlade, općine itd)	objasniti		
e)	Industrijska pokrivenost			
	Tarife drugačije od tarifa za kućanstva	da/ne		
	Smanjuju li se industrijske tarife s potrošnjom	da/ne		
(f)	Primjenjuje li se na industrijske tarife načelo pariteta kupovne moći (PPP) (povrat ukupnih troškova – kapital, rad i troškovi održavanja za industrijski dio)	da/ne		
(9)	postoji li više od jednog postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda? Ako postoji, odgovoriti na pitanja 9, 10, 11 12, 13 za svako postrojenje posebno	da/ne		
	Broj postrojenja ukupan kapacitet prema projektu	broj m ³		
(a) postrojenje 1	ukupan kapacitet prema projektu iskorišten kapacitet	m ³ %		
(b) Postrojenje 2	ukupan kapacitet prema projektu iskorišten kapacitet	m ³ %		
(c) postrojenje 3	ukupan kapacitet prema projektu iskorišten kapacitet	m ³ %		

(i)	ukupan kapacitet prema projektu	m ³		
Postrojenje i	iskorišten kapacitet	%		
(10)	Odvodnja oborinskih voda, odvojeni sustav			
	Potpuno odvojeni	da/ne		
	Djelomično odvojeni	da/ne		
	Dio udjela odvojenog sustava u ukupnoj dužini	% od (3)		
(a)	Kapacitet za spremanje preliva	m ³ /ha		
(b)	Vršni čimbenik protoka	Q24 maks		
(c)	Pročišćavanje oborinskih voda ispuštanje u postrojenje za pročišćavanje izravno ispuštanje u prihvatne vode	m ³ m ³		
(11)	Kvaliteta pročišćavanja otpadnih voda – standardi izljeva	Uljev Koncentracija	Izljev	Ispuniti samo jednu od dvije kolumne
				Standardi izljeva % redukcije
	Standardi izljeva za sekundarno pročišćavanje			
(a)	BOD ₅	koncentracija mg/l		
(b)	COD	koncentracija mg/l		
(c)	Suspendirane tvari	koncentracija mg/l		
	<i>Standardi izljeva za tercijarno pročišćavanje (obavezno samo za osjetljiva područja)</i>			
(d)	Ukupno dušik	koncentracija mg/l		
(e)	Ukupno fosfor	koncentracija mg/l		
(f)	Metoda nadzora Godišnji prosjek obračunat na dnevnim, tjednim,	navesti		

	mjesečnim uzorcima			
(g)	ponovno korištenje izljeva	navesti		
(12)	Tehnologija pročišćavanja			
(a)	Ocjena stanja	da/ne		
(b)	Predsedimantacija	da/ne		
(c)	Ostali mehanički postupci	da/ne		
(d)	Biološko pročišćavanje	vrsta		
	Patentirani sustav	da/ne		
(e)	Tercijarna razina pročišćavanja	da/ne		
(f)	Druge korištene tehnologije Ukratko opisati	objasniti		
(13)	Gospodarenje talogom mulja	da/ne		
(a)	Tip pročišćavanja taloga	objasniti		
	Sadržaj suhe tvari Opasne tvari, teški metali u talogu Kadmij Bakar Nikal Olovo Cink Živa Krom	mg/kg mg/kg mg/kg mg/kg mg/kg mg/kg mg/kg		
(b)	Količina odlaganja i način	Ukupno tona		
	poljoprivreda (**)	% od 10(b)		
	tlo	% od 10(b)		
	odlagalište	% od 10(b)		
	spaljivanje	% od 10(b)		
	ostalo precizirati (**)	% od 10(b)		
(14)	Nadzorno tijelo			

(a)	Standardi ispusta otpadnih voda i izljeva	tijelo		
(b)	Odlaganje taloga	tijelo		
			Objasniti	
(**) Odlaganje taloga	U slučaju drugih način odlaganja taloga, objasniti na koji se način poštuju mjerodavne direktive EZ-a o odlaganju otpada:			
	Okvir DV 75/442/EEZ o otpadu i DV 91/689/EEZ o opasnom otpadu			
	DV 1999/31/EZ o odlagalištima otpada, DV 2000/76/EZ o spaljivanju otpada			
Obilježja sustava skupljanja	Uzima li sustav skupljanja u obzir zahtjeve vezane uz pročišćavanje otpadnih voda? <i>Jesu li protoci odvodnih kanala i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (WWTP) dobro uravnoteženi</i> <i>(Vidi: DV 91/271/EEZ Dodatak 1.A)</i>			
	Je li sustav skupljanja izrađen u skladu s najboljim dostupnim tehnikama, u odnosu na: količinu i obilježja otpadnih voda u gradovima, sprječavanje istjecanja, ograničavanje zagađenja prihvatnih voda zbog prekoračenja kapaciteta oborinskih voda			
Predpročišćavanje ispusta industrijskih voda	Imaju li industrije zakonsku obvezu predpročišćavati svoju vodu? <i>(vidi: Dodatak I.c DV 91/271/EEZ)?</i> <i>Uputiti na propise</i>			
Ispuštanje opasni-h tvari u vodeni okoliš	Jesu li nadležna tijela razradila popis i program za smanjenje zagađenja tvarima iz popisa I i popisa II DV 76/464/EEZ i posebnih direktiva koje se odnose na tvari iz popisa I (DV 82/176/EEZ, 83/513/EEZ, 84/156/EEZ, 84/491/EEZ, 86/280/EEZ izmijenjena i dopunjena DV 88/347/EEZ i 90/415/EEZ) i koje se ispuštaju izravno u vodeni okoliš kroz kanalizacijski sustav i postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda? <i>Ti bi se programi trebali usredotočiti na odobrenje neizravnih ispusta iz malih i srednjih poduzeća i na općenitije smanjenje zagađenja iz više izvora, kao što je navedeno u DV 86/280/EEZ, članak 5.</i>			

(**) **Granične vrijednosti za koncentracije teških metala u talogu koji se koristi u poljoprivredi**

	Parametri	Granične vrijednosti (mg/kg suhe tvari)
	Kadmij	20 do 40
	Bakar	1 000 do 1 750
	Nikal	300 do 400
	Olovo	750 do 1 200
	Cink	2 500 do 4 000
	Živa	16 do 25
	Krom	Još nije određeno

DODATAK IX.

PREDLOŽAK

DVOSTRANI SPORAZUM O PROJEKTU

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE{DRŽAVA}

I

EUROPSKE UNIJE

VEZANO UZ SUFINANCIRANJE

VELIKOG PROJEKTA

(.....)

CCI BR.:

U OKVIRU

INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA)

IPA Komponenta III – Regionalni razvoj

Operativni program

"{Naziv programa}"

CCI br.: {broj}

.....
CCI br:

Naziv i prioritetna os br.:

Naziv i mjera br.:

Vlada Republike {Država}
i
Europska komisija

U daljnjem tekstu zajedno se spominju kao „stranke“ ili pojedinačno kao „Korisnik“, u slučaju Vlade Republike {Država}, ili kao "Komisija", u slučaju Europske komisije

budući da

- 1) je dana 17. srpnja 2006. godine Vijeće Europske unije donijelo Uredbu (EZ) br. 1085/2006¹ o uvođenju instrumenta pretpristupne pomoći (u daljnjem tekstu „IPA Okvirna uredba“).
- 2) je dana 12. lipnja 2007. godine Komisija donijela Uredbu (EZ) br. 718/2007² o provedbi Uredbe Vijeća (EZ-a) br. 1085/2006 o uvođenju instrumenta za pretpristupnu pomoći (IPA)³, kojom se detaljno određuju primjenjive odredbe upravljanja i kontrole.
- 3) je dana {DATUM} Komisija donijela Odluku C(2007) 6053 o odobravanju višegodišnjeg Operativnog programe {*Naziv programa*} za pomoć Zajednice za Instrument pretpristupne pomoći za komponentu „Regionalni razvoj“ u {DRŽAVA}.
- 4) su dana 11. srpnja 2008. Korisnik i Komisija sklopili Okvirni sporazum kojim se propisuju pravila suradnje u odnosu na financijsku pomoć EU-a iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA).
- 5) su dana {DATUM} Korisnik i Komisija sklopili Sporazum o financiranju koji sadrži posebne odredbe za provedbu višegodišnjeg programa ("*Naziv programa*").
- 6) je u skladu s člankom 54. Sporazuma o financiranju, operativna struktura predala Komisiji veliki projekt {*NAZIV*} u kojem predviđa sufinanciranje iz Instrumenta pretpristupne pomoći u okviru prioritete osi {*NAZIV*} višegodišnjeg Operativnog programa {*NAZIV*} [(*ako je primjenjivo*)] [Na zahtjev Komisije, operativna struktura predala je dodatne informacije na dan {DATUM}].
- 7) je dana {DATUM}, Komisija donijela Odluku C {BROJ} kojom se odobrava sufinanciranje velikog projekta {*NAZIV*} od strane Zajednice.
- 8) u skladu s člankom 54. Sporazuma o financiranju, odluku Komisije kojom se odobrava projekt mora slijediti Dvostrani sporazum o projektu s Korisnikom.

SPORAZUMJELE SU SE:

Članak 1.
Predmet

1. Ovaj Dvostrani sporazum o projektu sklopljen je između Vlade Republike {DRŽAVA} i Europske komisije. Odnosi se na projekt {*NAZIV*} koji je donesen Odlukom Komisije C {BROJ} kako je opisano u Dodatku I. Svi dokumenti i korespondencija koji se odnose na ovaj projekt moraju nositi oznaku CCI {BROJ}.

¹ SL L 210, 31.7.2006., str. 82.

² SL L 170, 29.6.2007., str.1

³ SL L 170, 29.6.2007., str.1.

Članak 2. Financiranje projekta

1. Prihvatljivi rashodi izračunati u skladu s člankom 150. Uredbe (EZ) 718/2007 iznose (...) eura.
2. Na projekt se primjenjuje stopa sufinanciranja za prioritetnu os {NAZIV} Operativnog programa {naziv programa}. Najveći mogući doprinos Zajednice projektu iznosi (...) eura.
3. U pogledu doprinosa programa IPA za sufinanciranje projekta primjenjuju se odredbe ovog Dvostranog sporazuma o projektu i obveze i uvjeti iz Okvirnog sporazuma, Sporazuma o financiranju te zakonodavnog i ugovornog okvira koji se primjenjuju na pretpristupnu pomoć.

Članak 3. Razdoblje prihvatljivosti

1. Razdoblje prihvatljivosti propisano je člankom 11. stavkom 3., člankom 34. 43. Sporazuma o financiranju.

Članak 4. Prihvatljivi izdaci

1. Izdaci nastali u razdoblju provedbe projekta smatraju se prihvatljivim za sufinanciranje iz sredstava IPA ako:
 - a) su stvarno nastali tijekom razdoblja prihvatljivosti iz članka 3. i potkrijepljeni su računima ili računovodstvenim dokumentima jednake dokazne vrijednosti;
 - b) su ugovori zbog kojih su nastali takvi izdaci u skladu s projektom, kako je doneseno Odlukom Komisije C {BROJ} od (datum);
 - c) su nastali u skladu s načelima pravilnog financijskog upravljanja, te posebno, načelima ekonomičnosti i učinkovitosti,
 - d) su u skladu s pravilima prihvatljivosti propisanim u Poglavlju VI Sporazuma o financiranju.

Članak 5. Sporazum

1. Sporazum iz članka 51. stavka 3. Sporazuma o financiranju mora biti potpisan prije početka bilo kojeg ugovora u okviru projekta. Osim toga, sporazum mora definirati i načine predaje projekta krajnjem primatelju pomoći nakon dovršetka.
2. Potpisana preslika Sporazuma šalje se službama Komisije.
3. Bez obzira na stavak 1. i 2., zahtjevi iz članka 27. Sporazuma o financiranju ostaju na snazi.

Članak 6. Pravila i postupci javne nabave

1. Pravila i postupci javne nabave propisani su člancima 44., 46. i 48. Sporazuma o financiranju. Osim toga, i ako je moguće, primjenjuju se i pravila iz članka 20. Sporazuma o financiranju kojima se uređuje javna nabava međunarodnih financijskih institucija (MFI-a).
2. U opravdanim iznimnim slučajevima, može se dopustiti odstupanje od pravila sudjelovanja i podrijetla u skladu s odredbom članka 19. stavka 6. Uredbe Vijeća br. 1085/2006 {navesti }

Članak 7. Nadzor

1. Nadzor se odnosi na uporabu sustava informiranja radi praćenja napretka u provedbi projekta. U nadzoru će se koristiti financijski i fizički pokazatelji koji omogućuju usporedbu stvarnog napretka prema dovršetku projekta s Okvirnim rasporedom aktivnosti/Planom izdataka koji su prikazani u Dodatku I.

2. Provedba projekta nadzire se u skladu s odredbama iz Poglavlja XIII. (Nadzor i evaluacija) Sporazuma o financiranju. To će, između ostalog, zahtijevati:
 - a. Operativnu strukturu i, ako je potrebno, Ugovaratelja, koji će voditi aktivnosti nadzora projekta;
 - b. Sektorski nadzorni odbor koji preispituje napredak u provedbi;
 - c. pripremu evidencija o nadzoru koje osigurava Komisija. Te evidencije o nadzoru čine glavni dio sektorskog godišnjeg izvješća o provedbi u skladu s člancima 84. i 85. Sporazuma o financiranju;
 - d. posebna ili *ad-hoc* izvješća o nadzoru, ako operativna struktura ili službe Komisije to smatraju nužnim;
 - e. fizičke terenske provjere.

Članak 8. Evaluacija

1. Ocjenjivanje projekta može se provesti tijekom provedbe na zahtjev Korisnika, ili na inicijativu Komisije, u svrhu ocjene napreduje li projekt prema završetku u skladu s ciljevima izvorno propisanim u Dodatku I. ovog Sporazuma i u svrhu predlaganja prilagodbi koje su potrebne radi rješavanja problema koji se pojavljuju tijekom provedbe.
2. *Ex- post* ocjenu učinka projekta može obaviti procjenitelj kojeg imenuju Korisnik ili Komisija po završetku projekta.

Članak 9. Izmjene projekta

1. Svaka izmjena odobrenog projekta zahtjeva odobrenje Komisije izmjenom odluke ili razmjenom pisama između Korisnika i službi Komisije.
2. Izdaci vezani uz fizički objekt koji je izmjenom uveden u projekt postaju prihvatljivi od datuma odobrenja izmjene od strane Komisije.
3. Svaka izmjena projekta predstavljenog u Dodatku I. ovog sporazuma koja utječe na sadržaj Operativnog programa *{naziv programa}* zahtjeva ne samo izmjenu odluke Komisije koja se odnosi na projekt već i odluku o izmjeni Operativnog programa. Prema tome, takvi zahtjevi za izmjenom projekta prihvaćaju se samo ako se predaju zajedno s nužnim zahtjevom za izmjenom Operativnog programa.
4. Svaka veća izmjena projekta, kako je opisano u Dodatku, zahtjeva odobrenje Komisije izmjenom odluke. Takve izmjene moraju biti potkrijepljene valjano obrazloženim zahtjevom koji se predaje prije prestanka razdoblja prihvatljivosti iz članka 3.

Izmjena se smatra **velikom** ako uključuje

- a) promjenu bilo kojeg od elemenata opisanih u točkama 5. (Opis projekta) i 6. (Ciljevi) Dodatka I. ovom Dvostranom sporazumu o projektu; ili
- b) svaku promjenu iznosa doprinosa programa IPA koji je dodijeljen projektu; ili
- c) promjenu prihvatljivih rashoda projekta; ili
- d) značajnu promjenu fizičkih obilježja ili funkcionalne svrhe projekta, kojima se mijenjaju njegovi ciljevi, uključujući dodatak fizičke komponente koja nije obuhvaćena izvornom odlukom; ili
- e) promjenu u uvjetima vlasništva ili upravljanja projektom.

5. Svaka manja izmjena projekta može se odobriti razmjenom pisama između Korisnika i službi Komisije na temelju pravilno motiviranog prijedloga koji se predaje prije prestanka prihvatljivosti izdataka u skladu s člankom 3.

Izmjena ili dopuna smatra se **manjom** u svim slučajevima osim onima navedenim u stavku 4., posebno kada se odnosi na,

- a) produljenje razdoblja provedbe koje je izvorno predviđeno u prijavi projekta; ili
 - b) izmjene i dopune Indikativnog rasporeda aktivnosti/Plana izdataka koje nisu obuhvaćene gornjim stavkom 4. točkom c) ; ili
 - c) promjenu fizičkih obilježja ili funkcionalnih svrha projekta koje ne utječu na njegove opće ciljeve.
6. Sektorski nadzorni odbor mora biti obaviješten o prijedlozima za velikim i manjim izmjenama projekta.
7. Opće je pravilo da bi broj velikih izmjena projekta koje zahtijevaju odluke Komisije o izmjenama trebalo svesti na najmanju moguću mjeru.
8. Svaki zahtjev za izmjenom i dopunom, bio on velik ili mali, Komisija ispituje posebno u svakom pojedinačnom slučaju.
9. Komisija zadržava pravo odbiti zahtjeve za izmjenom projekta koji bi doveli do takvih izmjena Operativnog programa koje ona smatra neprihvatljivim.

Članak 10. Posebni uvjeti

{Navesti sve uvjete koji moraju biti ispunjeni vezano uz plaćanja i koji bi mogli biti nužni za sufinanciranje projekta, npr. financijska ili pravna rješenja, predavanje dozvola, dokazi o dovršetku kupnje zemljišta, preliminarni sporazumi, svi zahtjevi za kasnije faze projekta (npr. raspored zatvaranja preostalih odlagališta, otpajanje septičkih jama itd.)}

Članak 11. Jezik

Ovaj Dvostrani sporazum o projektu sastavljen je u dva primjerka na engleskom jeziku.

Potpisan, za i u ime Vlade Republike (*država*),

u
po

.....

Potpisan, za i u ime Europske komisije,

u
po

.....

DODATAK 1.

FIZIČKI OBJEKT VELIKOG PROJEKTA

Operativni program

"{Naziv programa}"

.....
CCI br.:

Naziv projekta

.....
CCI br.:

Naziv i broj prioritetne osi:

Naziv i broj mjere:

1. **Tijelo odgovorno za prijavu (OPERATIVNA STRUKTURA)**

Naziv:
Adresa:
Kontakt:
Telefon
Faks
E-mail

2. **KRAJNI KORISNIK (članak 15. Sporazuma o financiranju)**

Naziv:
Adresa:
Kontakt:
Telefon
Faks
E-mail

3. **KRAJNI PRIMATELJ POMOĆI**

Naziv:
Adresa:
Kontakt:
Telefon
Faks
E-mail

4. **Lokacija projekta**

4.1. Država korisnica:.....

4.2. Županija/pokrajina:.....

5. **Opis projekta**

5.1. **Opći opis fizičkog objekta projekta**

(a) *(Dati opis projekta i vrstu problema koje rješava?)*

(Glavni ciljevi, primatelji (tj. ciljno stanovništvo, ako je moguće kvantificirano) infrastrukture. Ako je primjenjivo, navesti Transeuropsku mrežu dogovorenu na razini EU-a s kojom je projekt povezan)

(b) *(Ako je projekt faza ukupnog projekta, dati opis predloženih faza provedbe (objasniti jesu li tehnički i financijski neovisni)*

5.2. **Tehnički opis ulaganja u infrastrukturu**

(a) *(Opisati predloženu infrastrukturu i radove za koje se predlaže pomoć navodeći glavna obilježja i sastavne elemente – važno je da opis bude što opširniji kako bi se umanjila mogućnost kasnijih nedoumica vezano uz prihvatljivost radnji ili opreme.)*

(b) *(U odnosu na predmetni posao, utvrditi i kvantificirati ključne izlazne pokazatelje koji će se koristiti)*

(c) *(Dati pojedinosti o tome kako će se upravljati infrastrukturom nakon završetka projekta (npr. javno upravljanje, koncesija, drugi oblik javno- privatnog partnerstva))*

6. **Ciljevi**

Dati pregled ciljeva projekta

7. Indikativni fizički pokazatelji ili pokazatelji ostvarenih rezultata

Navesti glavne fizičke pokazatelje i pokazatelje ostvarenih rezultata:

Za projekte koji se odnose na pitku vodu npr. smanjenje gubitaka vode, povećanje kvalitete vode za piće, bolje mjerenje zaliha vode, smanjenje troškova distribucije, produljenje mreže, produljenje mreže u upotrebljivom stanju (za projekte sanacije) itd.

Za projekte koji se odnose na otpadne vode npr. smanjenje istjecanja, povećanje % stanovnika koji su spojeni na mrežu, povećanje količine pročišćenih otpadnih voda, povećanje razine pročišćavanja otpadnih voda, povećanje kvalitete prihvatnih voda, smanjenje troškova odlaganja, povećanje duljine mreže, povećanje duljine mjere u upotrebljivom stanju itd.

Za projekte koji se odnose na čvrsti otpad npr. smanjenje količine otpada koji se odnosi na odlagališta, povećanje količine recikliranih materijala, broj zatvorenih i saniranih odlagališta, % stanovništva pokrivenog službama za odvoženje otpada, itd.

Za projekte vezane uz promet npr. duljina cesta/pruga/vodenih putova koje su izgrađene/sanirane/unaprijeđene, smanjenje operativnih troškova i/ili troškova održavanja, povećanje kapaciteta cestovnog/željezničkog/vodenog prometa.

Navesti mjerodavne direktive EZ-a na koje se projekt odnosi. Za prometne projekte navesti i tehničke norme koje će se ostvariti.

Ovi se pokazatelji mogu usavršiti u Nadzornom odboru, ako se to smatra nužnim, posebno nakon završetka procesa ugovaranja. U tom slučaju, pokazatelji se potvrđuju razmjenom pisama. U svakom slučaju, predloženi fizički pokazatelji i/ili pokazatelji ostvarenih rezultata su sljedeći*:

Indikativni pokazatelji	Prije	Poslije
a) Fizički npr. duljina (u km) novih/saniranih kanalizacijskih/vodoopskrbnih mreža, duljina (u km) saniranih/novih jednotračnih pruga, smanjenje (%) nerazjašnjenih gubitaka vode, smanjenje količine zagađivača vode tj. BOD, COD, suspendirane tvari, dušika, fosfora , (mg/l ili %)		
b) Ostvareni rezultati npr. smanjenje duljine putovanja (minute), povećanje linijske brzine (km/h), smanjenje (%) degradacije kvalitete pitke vode, smanjenje razine zagađenja kanalizacije, poštivanje standarda ispuštanja iz Direktive o pročišćavanju otpadnih voda iz gradova od strane korisnika (%)		

* Ako je potrebno napraviti više od jedne tablice.

8. Indikativni raspored aktivnosti / plan izdataka

Dati informacije o broju i vrsti predviđenih ugovora. Uključiti i jasno navesti sve komponente koje financiraju MFI

(1)	(2) Opis ugovora	Vrsta ugovora* radovi/roba/uslu ge	Procijenjena vrijednost ugovora** (€)	Početak nadmetanja mjesec/godina	(3) Dodjela ugovora mjesec/godina	(4) Završet ak ugovora mjesec/godina
1						
2						
3						
4						
5						
6						

* NAVESTI JE LI ŽUTI ILI ZELENI FIDIC ZA UGOVORE O RADOVIMA.

** Ugovorne vrijednosti su indikativne i ne uključuju neplanirane troškove što je za ovaj projekt izračunato u iznosu od EUR

9. SAŽETAK GLAVNIH REZULTATA EKONOMSKE I SOCIJALNE ANALIZE TROŠKOVA I KORISTI

Navesti glavne zaključke ekonomske i socijalne analize troškova i koristi:

- Procijenjena NSV za projekt je (...) a primijenjena diskontna stopa je (....)
- Procijenjeni omjer koristi/troškova je:
- Procijenjena EISP =

10. SAŽETAK FINACIJSKE ANALIZE

Dati sažetak glavnih zaključaka financijske analize.

Osigurati da se prilikom izračuna doprinosa Zajednice (IPA) uzme u obzir stvaranje prihoda:

Na temelju informacija u prijavi i/ili bilo kojih dodatnih informacija dobivenih tijekom ocjene

procijenjena FNSV projekta je ...milijuna eura.

procijenjena FISP je%.

Prihvatljivi javnih rashodi (jaz financiranja) izračunati u skladu sa člancima 17. i 19. Sporazuma o financiranju iznose€.

Doprinos programa IPA iznosi€.

11. NAČELO ONEČIŠĆIVAČ PLAĆA (SAMO ZA PROJEKTE KOJI SE ODOSE NA ZAŠTITU OKOLIŠA)

Opisati kako će se načelo zagađivač plaća primijeniti na projekt.

12. FINACIJSKA ODRŽIVOST I DOSTUPNOST

Prikazati glavne elemente politike određivanja cijena koja će se primjenjivati.

13. VOĐENJE I ODRŽAVANJE

Opisati na koji način će se projekt voditi i održavati. Opisati organizacijsko i pravno ustrojstvo tijela odgovornih za upravljanje konačnim proizvodom.

14. SAŽETAK GLAVNIH NALAZA PROCJENE UČINKA NA OKOLIŠ

Ako je nadležno tijelo donijelo odluku o dovršetku procjene učinka na okoliš, navesti glavne zaključke netehničkog sažetka. Ako procjena učinka na okoliš nije provedena, prikazati raspored provedbe potpune procjene učinka na okoliš kao dijela projekta ili navesti razloge zašto se to ne smatra nužnim referirajući se na nacionalno zakonodavstvo kojim se uređuje procjena učinka na okoliš.

15. TROŠKOVI I POMOĆ (U EUR)

Očekivani financijski doprinos

Procijenjeni ukupni troškovi (EUR)	Od kojih neprihvatljivo (EUR)	Prihvatljivi rashodi (EUR)	Od kojih sufinanciranje iz IPA-e (EUR)	Javno sufinanciranje (EUR)	Od čega nacionalno (EUR)	MFI (EUR)	Procijenjeni ukupni troškovi (EUR)
(1)=(2)+(3)	(2)	(3)	(4=3x stopa sufinanciranja)	(5)=(6)+(7)+(8)	(6)	(7)	(5)=(6)+(7)+(8)

Napomena: Svi podaci, osim prihvatljivih javnih rashoda i doprinosa programa IPA, su indikativni. Neprihvatljivi troškovi uključeni su u javni doprinos.

15. UKLJUČENOST MFI-A

Prikazati uključenost bilo koje MFI-a u projekt. Dati detaljan opis njihovog opsega posla, zajedno s financijskim troškovima i predloženim rasporedom provedbe. Osim toga, navesti detalje svih mjera tehničke pomoći od strane MFI-a, npr. institucionalna reforma kao dio projekta.

Opisati načine provedbe (istodobno ili sufinanciranje), pravila o javnoj nabavi koja će se primjenjivati te je li operativna struktura ovlaštena za primjenu mjerodavnih pravila o javnoj nabavi.

Ako je primjenjivo, navesti za koje je ugovore odobreno odstupanje od pravila sudjelovanja i podrijetla u skladu s odredbom članka 19. Uredbe (EZ-a) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. godine.

16. PROMIDŽBENE MJERE

Opisati promidžbene mjere koje su predviđene za projekt.

ooOOOoo

DODATAK X.

Model Identifikacijskog lista operacije

(najviše 5 stranica)

1. Naziv operacije:
2. Operativna struktura: **ubaciti podatke za kontakt**
3. Tijelo odgovorno za provedbu operacije: ubaciti podatke za kontakt, uključujući kontakt osobu
4. Usklađenost i povezanost s Operativnim programom

4.1 Naziv programa

4.2 Naziv prioritetne osi

4.3 Naziv mjere

4.4 Krajnji korisnik (članak 15. Sporazuma o financiranju)

4.5 Krajnji primatelj pomoći

4.6 Kategorija/vrsta aktivnosti predviđenih u okviru mjere

5. Opis operacije

5.1 *Doprinos ostvarenju Operativnog programa: Opisati kako operacija doprinosi ostvarenju ciljeva Operativnog programa (ako je moguće uz kvantificirane pokazatelje) koji su povezani s odgovarajućom mjerom.*

5.2 *Opći cilj: Objasniti u jednoj rečenici*

5.3 *Svrha operacije: Objasniti u jednoj rečenici*

5.4 *Lokacija(Lokacije). Molimo imati na umu prihvatljive regije*

5.5 *Trajanje: trajanje operacije ne smije prelaziti završni datum prihvatljivosti izdataka predviđen u Sporazumu o financiranju*

5.6 *Ciljne skupine:*

5.7 *Opis operacije i pozadine: Najviše 10 redaka*

5.8 *Rezultati s mjerljivim pokazateljima:*

5.9. *Aktivnosti:*

6. Provedbena rješenja

6.1. *Institucionalni okvir: institucionalna rješenja predviđena za provedbu operacije, npr. jedinica za koordinaciju operacije, upravljački odbor, regionalna i/ili pokrajinska tijela, tim za tehničku pomoć*

6.2. *Predložena nadzorna struktura i metodologija: Tko će biti odgovoran za nadzor operacije, kako će se operacija nadzirati, kakva će biti organizacija posla i izvješćivanja?*

6.3. *Nužni postupci i ugovori za provedbu operacije i njihov redoslijed: navesti vrstu postupaka (poziv na dostavu prijedloga projekata, izravna provedba od strane nacionalnih institucija bez prethodnog poziva na dostavu prijedloga projekata, direktne pogodbe s međunarodnim organizacijama itd.) i odgovarajuće ugovore (ugovori o darovnici, sporazumi o sufinanciranju s međunarodnim organizacijama, ugovori o uslugama, robi, radovima itd.) za predložene aktivnosti te njihov redoslijed.*

(molimo dati detaljni kronogram pripremljenih faza, natječajnog postupka, ugovaranja i početka operacija)

7. Rizici i pretpostavke:
8. Očekivani učinak operacije na ciljnu skupinu i multiplikacijski učinci/učinci prelijevanja
9. Održivost:
10. Jednake mogućnosti, manjine i ranjive skupine (ako je mjerodavno):
11. Veze s drugim mjerama komponenata IPA-e:
12. Traženo financiranje od Europske komisije:

Doprinos programa IPA ne prelazi gornju granicu od xx% prihvatljivih izdataka na razini prioritetne osi.

(niti jedna operacija ne smije imati koristi od više stope sufinanciranja od operacije koja je vezana uz predmetnu prioritetnu os – članak 149. stavak 3. i članak 153. stavak 3. IPA Provedbene uredbe)

13. Sufinanciranje: (molimo navesti ukupan očekivani doprinos prema izvoru)

14. Raščlamba proračuna:

(indikativna, ako je primjenjivo prema komponenti operacije, uključujući procijenjene ukupne troškove, javne rashode, IPA doprinos, nacionalni javni doprinos i privatni doprinos)

15. Zahtjevi tijeka novca prema izvoru financiranja

DODATAK XI.

Sastav i način rada odbora za odabir operacija

1. Za sve operacije koje nisu veliki projekti i koje provode krajnji korisnici koji su nacionalna javna tijela operativna struktura nema obvezu odabira operacija putem poziva na dostavu prijedloga projekata u skladu s odredbama članka 49. Sporazuma o financiranju (SF). S obzirom da su Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Hrvatske vode i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje krajnji korisnici u smislu članka 15. SF-a za sve operacije, odredbe članka 49. ne primjenjuju se.
2. Kako bi se poštivala opća načela za odabir operacija kako je određeno u članku 50. SF-a, primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - a. za velike projekte u okviru Prioriteta 1. Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj i Prioriteta 2. Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama koji su uključeni u indikativni popis Operativnog programa, primjenjuje se članak 50. stavak 2. SF-a (bez poziva na dostavu prijedloga projekata);
 - b. za operacije u okviru Prioriteta 1. Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj i Prioriteta 2. Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama i za sve operacije u okviru Prioriteta [3] Tehnička pomoć primjenjuje se članak 50. stavak 1. točka a) SF-a (bez poziva na dostavu prijedloga projekata).
3. Za operacije o čijim načelima za odabir još nije odlučeno, operativna struktura će o njima odlučiti u dogovoru sa službama Komisije i obavijestiti Sektorski nadzorni odbor.
4. Ako se operativna struktura odluči za ili je obvezna na odabir operacija uz pomoć odbora, načela će biti ona navedena u Operativnom programu, kako slijedi:

"Operativna struktura uspostaviti će Odbor za odabir za svaki od poziva za dostavu projektnih prijedloga pokrenutih za odabir operacija koje će se financirati u okviru određene mjere. Odbor za odabir će imati neparan broj članova, a činit će ga najprikladniji službenici i stručnjaci s tehničkim kompetencijama za provedbu kvalitativnog ocjenjivanja projektnih prijava. Te će članove predlagati institucije u kojima su zaposleni na poziv tijela nadležnog za provedbu, a imat će pravo glasa u postupku odabira. Član operativne strukture koji je izradio smjernice za podnositelje prijedloga sudjelovat će i u radu Odbora za odabir. Odborom će predsjedati član Provedbenog tijela bez prava glasa. Odbor za odabir ocijenit će projektne prijave u skladu s kriterijima za odabir i metodologijom odobrenim od strane Sektorskog nadzornog odbora. Prvo će biti pregledano jesu li prijave u skladu s kriterijima prihvatljivosti i administrativnim kriterijima i udovoljavaju li relevantnim zahtjevima prihvatljivosti utvrđenim u odnosnim mjerama (potpunost, točnost, itd.) te će potom biti ocijenjena njihova kvaliteta. Odbor za odabir dat će preporuke Operativnoj strukturi, u skladu s člankom 158. IPA provedbene uredbe.

Nabava (uključujući dodjelu velikih projekata) će slijediti postupke dodjele ugovora sadržane u „Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ trećim zemljama (PRAG)“. Odbori za odabir ponuda uspostaviti će se za ocjenu ponuda za usluge, radove i nabavu roba, dok će im sastav i postupci odlučivanja biti u skladu s načelima iz odnosnih pravila PRAG-a. Svi korisnici (bilo javni ili privatni) isto će tako poštivati načela utvrđena u odnosnim pravilima PRAG-a."

Komisija može sudjelovati u radu Odbora za odabir kao promatrač.

DODATAK XII.

Godišnje i završno izvješće (članci 85. i 102. Sporazuma o financiranju)

1. OSNOVNI PODACI

OPERATIVNI PROGRAM	Razdoblje programiranja
	Broj programa (CCI br.)
	Naziv programa
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI	Godina izvješćivanja
	Datum odobrenja godišnjeg izvješća od strane Sektorskog nadzornog odbora

2. PREGLED PROVEDBE OPERATIVNOG PROGRAMA

2.1 Kvantitativni napredak (prema prioritetnim osima i mjerama)

Informacije o fizičkom napretku ostvarenom u provedbi Operativnog programa, prioritetnim osima, i, ako je potrebno, operacijama ili skupinama operacija u odnosu na njihove specifične, provjerljive ciljeve uz kvantifikaciju, ako je moguće, pomoću pokazatelja na odgovarajućoj razini.

Ako je potrebno, za komponentu RLJP sve pokazatelje treba raščlaniti prema spolu. Ako brojke (podaci) još nisu dostupne, navesti informaciju kada će postati dostupne i kada će ih operativna struktura dostaviti Komisiji.

Popis operacija koje se financiraju u okviru Operativnog programa treba priložiti izvješću.

2.2 Kvalitativna analiza

Analiza postignuća mjerenih na temelju fizičkih i financijskih pokazatelja, uključujući kvalitativnu analizu napretka koji je ostvaren u odnosu na izvorno postavljene ciljeve.

Popis nedovršenih operacija i raspored njihovog dovršenja (samo završno izvješće).

2.3 Financijske informacije

	Izdaci korisnika uključeni u zahtjeve za plaćanjem koje je Nacionalni fond poslao Komisiji	Ukupni izdaci za koje su izdvojena sredstva i koje je platio Nacionalni fond	Odgovarajući javni doprinos	Odgovarajući privatni doprinos	Ukupne uplate zaprimljene od Komisije
Prioritetna os 1 Mjera 1.1 Mjera 1.2					
Prioritetna os 2 Mjera 2.1					
Prioritetna os 3					
Ukupno					

(sve financijske podatke treba izraziti u eurima)

Osim toga, financijski podaci mogu se prikazati i grafički.

Indikativna raščlamba dodijeljenih sredstava, prema kategorijama izdataka (samo za komponentu III)

Informacije u skladu s detaljnim popisom uključenim u Dodatak XIII. Sporazuma o financiranju.

Vraćena ili ponovno iskorištena pomoć

Informacije o načinu na koji je iskorištena pomoć koja je vraćena ili ponovno iskorištena nakon ukidanja pomoći iz članka 54. IPA Provedbene uredbe.

2.4 Promjene u kontekstu provedbe Operativnog programa (ako je relevantno)

Opis svih elemenata koji ne proizlaze izravno iz pomoći Operativnog programa, a imaju izravan utjecaj na njegovu provedbu (kao što su zakonodavne promjene ili neočekivane socio-ekonomske promjene).

2.5 Informacije o usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije

Svi značajni problemi vezani uz usklađenost s pravnom stečevinom Europske unije uočeni tijekom provedbe Operativnog programa i mjere koje su poduzete za rješavanje tih problema.

2.6 Usklađenost s drugim instrumentima

Sažetak provedbe rješenja za osiguravanje razgraničenja i koordinacije između drugih programa i komponenata pomoći IPA-e, intervencija EIB-a i drugih postojećih financijskih instrumenata.

3. KVALITETA I DJELOTVORNOST PROVEDBE

3.1 Metode nadzora

Mjere nadzora i evaluacije koje poduzima operativna struktura ili Sektorski nadzorni odbor, uključujući načine prikupljanja podataka, uočene poteškoće i korake koji su poduzeti za njihovo rješavanje.

3.2 Značajni uočeni problemi i mjere za njihovo rješavanje

Svi značajni problemi uočeni tijekom provedbe Operativnog programa, uključujući sažetak problema utvrđenih u okviru postupka iz članka 29. stavka 2. točke (b) IPA Provedbene uredbe, ako je prikladno, te sve mjere koje su poduzele operativna struktura i Sektorski nadzorni odbor za rješavanje tih problema.

3.3 Tehnička pomoć

Objašnjenje primjene tehničke pomoći, uključujući, ako je potrebno, tehničku pomoć prije prenošenja ovlasti za upravljanje

Postotak iznosa doprinosa iz fondova IPA-e koji je dodijeljen Operativnom programu i potrošen u okviru tehničke pomoći.

4. INFORMIRANJE I PROMIDŽBA

Napredak ostvaren u provedbi Komunikacijskog akcijskog plana koji je predan u skladu s Operativnim programom, s naglaskom na poduzetim mjerama i njihovom učinku.

5. VELIKI PROJEKTI (ako je prikladno za Komponentu "Regionalni razvoj")

- Napredak u provedbi velikih projekata.
- Napredak u financiranju velikih projekata.
- Sve promjene na indikativnom popisu velikih projekata u Operativnom programu.

6. RADNJE VEZANE UZ KOMPONENTU "RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA"

Informacije o provedbi horizontalnih pitanja kao što su jednake mogućnosti za muškarce i žene, dobro upravljanje, uključivanje osoba u nepovoljnom položaju, zemljopisna koncentracija pomoći ili održivi razvoj i zaštita okoliša (ako je prikladno).

Ako je prikladno, sinteza provedbe:

- rodno osviještene politike i radnji vezanih uz spolove
- sudjelovanja migranata u zapošljavanju
- integracije u zapošljavanje i socijalnog uključivanja manjina i drugih skupina u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s invaliditetom.

Ako je prikladno, opisati na koji su način radnje koje podržava komponenta IPA-e "Razvoj ljudskih potencijala" u skladu s i na koji način doprinose radnjama poduzetim nastavno na Zajedničku ocjenu (*Joint Assessment Paper, JAP*) i Zajednički memorandum o uključivanju (*Joint Inclusion Memorandum, JIM*).

DODATAK XIII.**Dodijeljena sredstva prema kategoriji izdataka
(članak 85. stavak 3. točka c) Sporazuma o financiranju)****Dio A: Kodovi prema dimenziji****TABLICA 1: KODOVI ZA DIMENZIJU PRIORITETNE TEME**

Kod	Prioritetna tema
1	Promet
1.1	Željeznička infrastruktura
1.1.1	Međusobna povezanost/međusobno djelovanje između nacionalnih mreža
1.1.2	Međusobna povezanost/međusobno djelovanje između nacionalnih mreža i transeuropskih
1.2	Cestovna infrastruktura
1.2.1	Međusobna povezanost/međusobno djelovanje između nacionalnih mreža
1.2.2	Međusobna povezanost/međusobno djelovanje između nacionalnih mreža i Transeuropskih mreža
1.3	Infrastruktura pomorskih luka
1.4	Unutarnji plovni putovi
1.5	Infrastruktura zračnih luka
1.6	Infrastruktura za multimodalni promet
1.7	Inteligentni prometni sustavi
1.8	Tehnička pomoć
1.9	Ostalo
2	Okoliš
2.1	Gospodarenje otpadom
2.2	Vodoopskrba
2.3	Gradske otpadne vode
2.4	Kvaliteta zraka
2.5	Sanacija zagađenih lokacija i zemljišta
2.6	Energetska učinkovitost
2.7	Obnovljiva energija
2.8	Ostalo
2.9	Tehnička pomoć
3	Regionalna konkurentnost
3.1	Pružanje poslovnih i tehnoloških usluga poduzećima, posebno u područjima upravljanja, istraživanja i razvoja tržišta i umrežavanja
3.2	Pristup i uporaba informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3.3	Promicanje tehnološkog razvoja, istraživanja i inovacija, uključujući kroz suradnju s institucijama za tercijarno obrazovanje i istraživanje i centrima za istraživanje i tehnologiju
3.4	Razvoj poslovnih mreža i klastera
3.5	Stvaranje i razvoj instrumenata financiranja koji olakšavaju pristup revolving financiranju kroz poduzetnički kapital, zajmove i jamstvene fondove
3.6	Pružanje lokalne infrastrukture i usluga koje doprinose uspostavi, širenju i razvoju novih i postojećih poduzeća
3.7	Infrastrukture za obrazovanje i izobrazbu, ako je potrebno za regionalni razvoj

3.8	Ostalo
4.0	Tehnička pomoć
4	Tehnička pomoć
4.1	Preliminarne studije i tehnička pomoć vezano uz prihvatljive aktivnosti, uključujući one za njihovu pomoć
4.2	Upravljanje programom, nadzor, ocjenjivanje, aktivnosti informiranja i kontrole, uključujući aktivnosti jačanja administrativne sposobnosti za provedbu IPA uredbe

TABLICA 2: KODOVI ZA DIMENZIJU OBLIK FINANCIRANJA

Kod	Oblik financiranja
01	Pomoć koja se ne vraća
02	Pomoć (<i>zajam, subvencionirane kamate, jamstva</i>)
03	Poduzetnički kapital (<i>sudjelovanje, fond za poduzetnički kapital</i>)
04	Drugi oblici financiranja

Dio B:

Kumulativna raščlamba dodijeljenih sredstava doprinosa programa IPA prema kategorijama u godišnjem i završnom izvješću o provedbi

CCI br.: _____

Naziv programa : _____

Datum posljednje odluke Komisije koja se odnosi na predmetni Operativni program: __/__/__

Kod * Dimenzija 1 Prioritetna tema	Kod * Dimenzija 2 Oblik financiranja	Iznos **

* Kategorije za svaku dimenziju treba kodirati temeljem standardne klasifikacije.

** Dodijeljeni iznos doprinosa programa IPA za svaku kombinaciju kategorija.

DODATAK XIV.

Indikativan opis zahtjeva za informiranjem vezano uz zadovoljavajući revizijski trag

(članak 90. Sporazuma o financiranju)

Zadovoljavajući revizijski trag, u skladu sa člankom 90., postoji kada, za određenu mjeru, uključujući pojedine projekte u okviru skupine projekata:

1. Računovodstvena dokumentacija koja se čuva na odgovarajućoj upravljačkoj razini sadrži iscrpne informacije o stvarno nastalim izdacima u sufinanciranoj mjeri od strane operativne strukture, uključujući, ako ona nije krajnji primatelj sredstava, tijela i trgovačka društva uključena u provedbu mjere kao nositelji koncesija, predstavnici, ili slično. Računovodstvena dokumentacija mora sadržavati datum kada je nastala, iznos svake rashodovne stavke, prirodu popratne dokumentacije i datum i način plaćanja. U prilogu moraju biti nužni dokumentarni dokazi (npr. računi).
2. Za rashodovne stavke koje se samo djelomično odnose na sufinanciranu mjeru, pokazuje se točnost raspodjele izdataka između sufinancirane mjere i ostatka. Isto se primjenjuje na vrste izdataka koji se smatraju prihvatljivim samo u određenim granicama i u razmjeru s ostalim troškovima.
3. Tehničke specifikacije i financijski plan mjere, izvješća o napretku, dokumenti vezani uz natječajne postupke i postupke ugovaranja, izvješća o inspekciji izvršenja mjere isto se čuvaju na odgovarajućoj upravljačkoj razini.
4. U svrhu prijave stvarno nastalih izdataka u sufinanciranoj mjeri Nacionalnom fondu, informacije iz stavka 1. spajaju se u detaljno izvješće o izdacima podijeljeno prema kategorijama. Detaljna izvješća o izdacima čine prateću dokumentaciju za računovodstvenu dokumentaciju Nacionalnog fonda i temelj su za pripremu izvjava o izdacima za Komisiju.
5. Kada između operativne strukture ili tijela ili trgovačkih društava koji su uključeni u provedbu mjere i Nacionalnog fonda postoji jedno ili više delegiranih tijela, svako delegirano tijelo treba za svoje područje odgovornosti detaljna izvješća o izdacima od podređenog tijela kao popratnu dokumentaciju za vlastitu računovodstvenu dokumentaciju na temelju čega priprema za nadređeno tijelo barem sažetak izdataka nastalih vezano uz tu mjeru.
6. U slučaju elektroničkog prijenosa računovodstvenih podataka, sva predmetna tijela i tijela dobivaju dovoljno informacija s niže razine da mogu opravdati svoju računovodstvenu dokumentaciju i iznose koje su prijavili višoj razini kako bi osigurali zadovoljavajući revizijski trag od ukupnih sažetih iznosa potvrđenih Komisiji do individualnih rashodovnih stavki i popratne dokumentacije na razini operativne strukture i drugih tijela i trgovačkih društava uključenih u provedbu mjere.

DODATAK XV.

Popis podataka o operacijama koji se na zahtjev priopćuju Komisiji u svrhu dokumentarnih i terenskih provjera

(članak 80. stavak 5. Sporazuma o financiranju)

Traženi podaci mogu uključivati sljedeće, a precizni sadržaj podliježe dogovoru s državom korisnicom. Brojevi polja predstavljaju arhivsku strukturu koja se preferira za skupljanje računalnih datoteka za prijenos Komisiji.

A. Podaci o operacijama

Polje 1	Operativni program
Polje 2	Broj prioriteta
Polje 3	Naziv fonda
Polje 4	Kod regije ili područja na kojem je operacija smještena ili se provodi (NUTS razina ili neka druga, ako je potrebno)
Polje 5	Operativna struktura
Polje 6	Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje
Polje 7	Krajnji korisnik ili drugo tijelo koje prijavljuje izdatke operativnoj strukturi, ako je primjenjivo
Polje 8	Jedinstveni brojevni kod operacije
Polje 9	Kratak opis operacije
Polje 10	Datum početka operacije
Polje 11	Datum završetka operacije
Polje 12	Tijelo koje izdaje odluku o odobrenju
Polje 13	Datum odobrenja
Polje 14	Uputa na krajnjeg primatelja
Polje 15	Valuta (ako nije euro)
Polje 16	Ukupan procijenjeni trošak operacije ¹
Polje 17	Ukupni prihvatljivi izdaci
Polje 18	Ukupni prihvatljivi javni rashodi
Polje 19	Financiranje EIB-a (radi uključivanja ekvivalenta IPA-i)

(1) Tj. uključujući privatno financiranje, ali neto od neprihvatljivih izdataka i druge oblike financiranja.

¹ Početni datum za prihvatljivost izdataka (datum potpisivanja Sporazuma o financiranju)

B. Izdaci prijavljeni za operaciju

Polje 20	Interni referentni broj posljednjeg zahtjeva za naknadom troškova iz operacije
Polje 21	Datum kada je u sustav nadzora unesen posljednjih zahtjev za naknadom troškova iz operacije
Polje 22	Iznos prihvatljivih izdataka prijavljenih u posljednjem zahtjevu za naknadom troškova iz operacije koji je unesen u sustav nadzora
Polje 23	Ukupni prihvatljivi izdaci za koje je podnesen zahtjev za naknadom
Polje 24	Lokacija gdje se nalazi detaljna popratna dokumentacija za zahtjev ako se ne nalazi u prostorijama korisnika
Polje 25	Izdaci plaćeni u područjima susjednim prihvatljivim područjima (prekogranična suradnja) (ne prihvatljivi)
Polje 26	Izdaci koje plaćaju partneri izvan područja (transnacionalna suradnja)
Polje 27	Izdaci plaćeni izvan Europske unije (prekogranična, transnacionalna i međuregionalna suradnja) (ne prihvatljivi)
Polje 28	Izdaci plaćeni za kupnju zemljišta
Polje 29	Izdaci plaćeni za stanovanje
Polje 30	Izdaci plaćeni za neizravne troškove/režije obračunate u paušalnom iznosu
Polje 31	Prihod oduzet od zahtjeva za naknadom troškova, ako ih ima
Polje 32	Financijski ispravci oduzeti od zahtjeva za naknadom troškova, ako ih ima
Polje 33	Ukupni prijavljeni prihvatljivi izdaci iz operacije i uključeni u izvješće o izdacima koje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje šalje Komisiji (u eurima)
Polje 34	Ukupni prijavljeni prihvatljivi izdaci iz operacije i uključeni u izvješće o izdacima koje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje šalje Komisiji (nacionalna valuta)
Polje 35	Datum posljednjeg izvješća o izdacima tijela za ovjeravanje koje sadrži izdatke iz operacije
Polje 36	Datum provjera izvršenih u skladu s člankom 81.
Polje 37	Datum revizija u skladu s člankom 82.
Polje 38	Tijelo koje provodi reviziju ili provjeru
Polje 39	Stupanj postignuća cilja operacije, ako je dovršena (%)

DODATAK XVI.

Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za završnim plaćanjem

EUROPSKA KOMISIJA

*INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI – IPA
Komponenta "Regionalni razvoj" (Komponenta III)
/"Razvoj ljudskih potencijala" (Komponenta IV)*

Uvjerenje i izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem

Naziv Operativnog programa

Odluka Komisije *od*

Sporazum o financiranju *od*

Referentni (CCI) br. Komisije:

Nacionalna referenca (ako postoji)

UVJERENJE

Ja, dolje potpisani,

nacionalni dužnosnik za ovjeravanje,

ovime potvrđujem da su izdaci uključeni u priloženo izvješće u skladu s kriterijima prihvatljivosti propisanim u Sporazumu o financiranju potpisanom {DATUM} između Europske komisije i Vlade {DRŽAVA} i da su nastali i plaćeni od strane krajnjih korisnika tijekom provedbe operacija odabranih u okviru Operativnog programa u skladu s uvjetima za dodjelu pomoći IPA-e.

nakon⁽¹⁾

		20...
--	--	-------

u iznosu od:

euro ²	
-------------------	--

(točan iznos do dva decimalna mjesta)

Priloženo izvješće o izdacima, raščlanjeno prema prioritetnoj osi i mjerama, temelji se na računovodstvenoj evidenciji privremeno zatvorenoj dana

		20...
--	--	-------

i čini sastavni dio ovog uvjerenja.

Potvrđujem i da operacije napreduju u skladu s uvjetima Sporazuma o financiranju, te, posebice da:

1. su ispunjeni svi zahtjevi propisani u članku 69. Sporazuma o financiranju, posebno
 - Operativna struktura poslala je Komisiji sektorska završna izvješća o provedbi za predmetne programe;
 - Tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji mišljenje o završnom izvješću o izdacima popraćeno završnim izvješćem o radu, u skladu s člankom 92. Sporazuma o financiranju
 - Akreditacija koju su odobrili dužnosnik nadležan za akreditaciju i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje je na snazi, a prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi
2. izvješće o izdacima je točno, proizlazi iz pouzdanih računovodstvenih sustava i temelji se na provjerljivoj popratnoj dokumentaciji;
3. prijavljeni izdaci su u skladu s primjenjivim pravilima Europske unije i nacionalnim pravilima i nastali su u odnosu na operacije koje su odabrane za financiranje u skladu s kriterijima koji se primjenjuju na program i u skladu su s mjerodavnim primjenjivim pravilima Europske unije i nacionalnim pravilima, posebno vezano uz pravila o zaštiti okoliša, prometu, tržišnom natjecanju i dodjeli javnih ugovora (PRAG).

(1) Početni datum prihvatljivosti izdataka (datum potpisa Sporazuma o financiranju).

(2) Ukupan iznos prihvatljivih izdataka koje plaćaju krajnji korisnici.

4. izvješće o izdacima i zahtjev za plaćanjem uzimaju u obzir, ako je primjenjivo, sva vraćena sredstva i sve primljene kamate te neto prihod nastao od operacija koje se financiraju u okviru Operativnog programa;
5. raščlamba operacija zabilježena je u računalnim datotekama i dostupna je mjerodavnim odjelima Komisije na zahtjev

U skladu sa člankom 104. Sporazuma o financiranju, popratna dokumentacija je i ostat će dostupna barem tri godine nakon zatvaranja Operativnog programa od strane Komisije.

Datum

		20...
--	--	-------

Ime tiskanim slovima, pečat, funkcija i potpis
nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje

Izvešće o izdacima prema prioritetnoj osi i mjerama: Završno plaćanje	
Referentni broj Operativnog programa (CCI br.):	
Naziv programa:	
Datum privremenog zatvaranja računovodstvene evidencije:	Datum slanja Komisiji:
Ukupno ovjereni plaćeni prihvatljivi¹ izdaci:	

Prioritetna os/mjera	Ukupni izdaci nastali do datuma (između.... ² i)	Izdaci potvrđeni u ovom očitovanju	Ukupni planirani izdaci (početni proračun)	Izdaci nastali do danas kao dio početnog proračuna (%)	Napomene
Prioritetna os 1					
Mjera 1.1					
<i>Operacija 1.1.1</i>					
<i>Operacija 1.1.2</i>					
Prioritetna os 2					
Mjera 2.1					
Prioritetna os 3					
Mjera 3.1					
Prioritetna os 4					
Mjera 4.1					

Raščlamba prema godini ukupno ovjerenih prihvatljivih izdataka³ (iznosi u eurima)

Prioritetna os/Mjera	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Prioritetna os 1					
Mjera 1.1					
Prioritetna os 2					
Mjera 2.1					
Prioritetna os 3					
Mjera 3.1					
Prioritetna os 4					
Mjera 4.1					

¹ Kako je propisano člancima 149., 150. i 152. Uredbe Komisije (EZ) 718/2007.

² Početni datum prihvatljivosti izdataka (potpis Sporazuma o financiranju).

³ Po godini: raščlamba spomenuta u ovoj tablici odgovara uplatama krajnjih korisnika u predmetnoj godini. Ako nije moguće napraviti preciznu raščlambu, treba dati najbolju procjenu raščlambe.

DODATAK 1. izvješću o izdacima:

Elektronički popis operacija prema mjerama i odgovarajućih izdataka, uključujući doprinos u okviru IPA uredbe i nacionalne javne rashode

Prioritetna os/Mjera	Ukupni izdaci (EURO)	IPA fondovi(EURO)	Nacionalni javni rashodi (EURO)	IPA stopa sufinanciranja (%)
Prioritetna os 1: ukupno				
Mjera 1.1				
<i>Operacija 1.1.1</i>				
<i>Operacija 1.1.2</i>				
.....				
Mjera 1.2				
<i>Operacija 1.2.1</i>				
<i>Operacija 1.2.2</i>				
.....				
Mjera 1.3				
<i>Operacija 1.3.1</i>				
<i>Operacija 1.3.2</i>				
.....				
Prioritetna os 2: ukupno				
Mjera 2.1				
<i>Operacija 2.1.1</i>				
.....				
Prioritetna os 3				
Mjera 3.1				
<i>Operacija 3.1.1</i>				
.....				

DODATAK 2. izvješću o izdacima:

Detalji iznosa koji se mogu vratiti nakon ukidanja cijelog ili dijela doprinosa programa IPA za određenu operaciju

Naziv prioriteta/mjere /operacije	
Iznos za koji se traži povrat	
Dužnik	
Datum izdavanja naloga za povrat sredstava	
Tijelo koje je izdalo nalog za povrat sredstava	
Datum povrata	
Vraćen iznos	

DODATAK 3. izvješću o izdacima:

Količina doprinosa programa IPA na računu određene komponente u eurima na datum posljednjeg terećenja na koje se odnosi ovo izvješće i ostvarene kamate

ZAHTJEV ZA PLAĆANJEM: Završno plaćanje

Naziv Operativnog programa:

Referentni (CCI) broj Operativnog programa:

U skladu s Dodatkom A Okvirnog sporazuma (članak 25. Uredbe (EZ) br. 718/2007), ja, dolje potpisani, (ime nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje tiskanim slovima), ovim putem zahtijevam uplatu iznosa od eura kao završno plaćanje.

Ovaj je zahtjev prihvatljiv jer:

	Brisati prema potrebi
(a) za cijelo razdoblje trajanja svake prioritetne osi Komisija nije uplatila više od maksimalnog iznosa pomoći iz fondova IPA-e u skladu sa Sporazumom o financiranju i odlukom Komisije kojom se odobrava Operativni program.	
(b) Operativna struktura poslala je Komisiji sektorska završna izvješća o provedbi, u skladu s člankom 67. Sporazuma o financiranju.	— <i>prosljedila operativna struktura u roku iz članka 100. Sporazuma o financiranju</i> — <i>u prilogu</i>
(c) tijelo nadležno za reviziju poslalo je Komisiji, u skladu sa člankom 92. Sporazuma o financiranju, mišljenje o završnom izvješću o izdacima koje je potkrijepljeno završnim izvješćem o radu	— <i>prosljedilo tijelo nadležno za reviziju u roku iz članka 90. Sporazuma o financiranju</i> — <i>u prilogu</i>
(d) akreditacija dužnosnika nadležnog za akreditaciju i nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje su na snazi, a prijenos ovlasti za upravljanje od strane Komisije i dalje vrijedi	
(e) uplate nisu obustavljene u skladu s člankom 72. Sporazuma o financiranju	
(f) nije nastala niti jedna od situacija koje opravdavaju blokadu uplata za velike projekte	

Plaćanje izvršava Komisija tijelu koje je država korisnica ovlastila za izvršavanje plaćanja.

Ovlašteno tijelo	
Banka	

Broj bankovnog računa	
Vlasnik računa (ako nije isti kao ovlašteno tijelo)	

Datum

		20...
--	--	-------

Ime tiskanim slovima, pečat, funkcija i potpis
Nacionalnog tijela za ovjeravanje

DODATAK XVII.

Model Završno izvješće o kontroli i izjava o zatvaranju Operativnog programa U SKLADU SA ČLANKOM 29. UREDBE KOMISIJE (EZ) br. 718/2007

DIO A: Model završnog izvješća o kontroli

1. UVOD

- Navesti nadležno tijelo nadležno za reviziju i druga tijela koja su bila uključena u pripremu izvješća,
- Navesti referentno razdoblje iz kojeg je izvučen slučajni uzorak,
- Navesti Operativni program koji je obuhvaćen izvješćem i njegovu operativnu strukturu i dužnosnika za ovjeravanje,
- Opisati korake u pripremi izvješća.

2. PROMJENE U SUSTAVIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE I REVIZIJSKA STRATEGIJA

- Navesti značajne promjene u sustavima upravljanja i kontrole koje su prijavljene tijelu nadležnom za reviziju i datume od kada se te promjene primjenjuju.
- .

3. SAŽETAK PROVEDENIH REVIZIJA

Za revizije sustava:

- Navesti tijelo(a) koje je provelo reviziju sustava, uključujući samo tijelo nadležno za reviziju.
- Kratak popis provedenih revizija: revidirana tijela i godina revizije.
- Opisati temelj za odabir revizija u kontekstu revizijske strategije.
- Opis glavnih nalaza i zaključaka izvedenih iz revizijskog rada u odnosu na sustave upravljanja i kontrole te njihovog funkcioniranja, uključujući zadovoljavajući broj provjera uprave, postupke akreditacije i revizijski trag, odgovarajuće razdvajanje funkcija i usklađenost sa zahtjevima i politikama Europske unije.
- Navesti jesu li uočeni problemi sustavnog karaktera kao i poduzete mjere, uključujući kvantifikaciju nepravilnih izdataka i sve povezane financijske ispravke.

Za revizije operacija:

- Navesti tijelo(a) koje je provelo revizije uzoraka, uključujući samo tijelo nadležno za reviziju.
- Opis osnove za odabir uzorka (uzoraka).
- Navesti razinu materijalnosti i, u slučaju statističkog uzorkovanja, primijenjenu razinu pouzdanosti i razmak, ako je potrebno.
- Opisati glavne rezultate revizija navodeći posebno iznos nepravilnih izdataka i stopu pogreške koje proizlaze iz revidiranog slučajnog uzorka.
- Navesti zaključke izvučene iz rezultata revizija u odnosu na djelotvornost sustava upravljanja i kontrole.
- Informacije o nastavku nepravilnosti, uključujući preispitivanje prethodno prijavljenih stopa pogrešaka.
- Navesti jesu li navedeni problemi sustavne prirode kao i poduzete mjere, uključujući kvantifikaciju nepravilnih izdataka i svih povezanih financijskih ispravaka (1).

4. NASTAVAK NA AKTIVNOSTI REVIZIJE

— Informacije o onome što će biti poduzeto nakon revizije sustava i revizije operacija.

5. DODATNE AKTIVNOSTI KOJE PODUZIMA TIJELO NADLEŽNO ZA REVIZIJU PRIPREMAJUĆI IZJAVU O ZATVARANJU

— Sažetak revizija postupka zatvaranja operativne strukture.

— Sažetak rezultata ponovnog obavljanja kontrole točnosti prijavljenih iznosa u odnosu na popratnu dokumentaciju.

— Sažetak rezultata ispitivanja izvješća drugih nacionalnih tijela nadležnih za reviziju ili revizijskih tijela Europske unije (precizirati, prema kategorijama, koja su izvješća zaprimljena i ispitana).

— Sažetak rezultata ispitivanja informacije vezanih uz nastavak na nalaze revizije i prijavljene nepravilnosti.

— Sažetak rezultata ispitivanja dodatnih aktivnosti koje poduzima operativna struktura ili drugo mjerodavno tijelo u svrhu davanja pozitivnog mišljenja.

— Ostalo.

6. OGRANIČENJA OPSEGA ISPITIVANJA OD STRANE TIJELA NADLEŽNOG ZA REVIZIJU

— Moraju biti prijavljeni detalji svih čimbenika koji su ograničili opseg ispitivanja od strane tijela nadležnog za reviziju (2).

— Treba navesti procijenjene iznose izdataka i doprinos programa IPA na koje se to primjenjuje.

7. PRIJAVLJENE NEPRAVILNOSTI

— Potvrda da je postupak prijavljivanja i rješavanja nepravilnosti, uključujući rješavanje sustavnih problema, proveden u skladu sa zakonodavnim zahtjevima koji su na snazi.

— Potvrda točnosti informacija iz završnog izvješća o provedbi o prijavljenim nepravilnostima.

— Popis slučajeva nepravilnosti koje se smatraju sustavnim te iznos izdataka na koji one utječu.

8. DRUGE INFORMACIJE (AKO JE PRIMJENJIVO)

9. TABLICA ZA PRIJAVLJENE IZDATKE I PRIMJER REVIZIJE

IPA	CCI br.	Program	Izdaci prijavljeni u referentnoj godini	Izdaci u referentnoj godini revidirani za slučajni uzorak		Iznos i postotak (stopa pogreške) nepravilnih izdataka u slučajnom uzorku		Drugi izdaci Revidirani (3)		Iznos nepravilnih izdataka u uzorku drugih izdataka	Ukupni izdaci prijavljeni kumulativno	Ukupni izdaci revidirani kumulativno kao postotak ukupnih izdataka prijavljenih kumulativno
				(1)	(2)	Iznos	%	(1)				

- (1) Iznos revidiranih izdataka
- (2) Postotak revidiranih izdataka u odnosu na izdatke prijavljene Komisiji u referentnoj godini.
- (3) Izdaci iz komplementarnog uzorka i izdaci za slučajni uzorak, ali ne u referentnoj godini.

Dio B: Izjava o zatvaranju

Europskoj komisiji, Opća uprava

1. UVOD

Ja, dolje potpisani, predstavljajući ... (naziv tijela koje je država korisnica ovlastila), ispitao sam za Operativni program ... (naziv Operativnog programa, CCI broj, razdoblje) rezultate revizije tog programa koju je provelo ili nadziralo tijelo nadležno za reviziju u skladu sa revizijskim planom (i obavio dodatne radnje koje sam smatrao nužnim). Rezultati ispitivanja i svih dodatnih radnji koje sam obavio sažeti su u završnom izvješću o revizorskim aktivnostima koje se nalazi u prilogu (koje sadrži i informacije potrebne za godišnje izvješće o revizorskim aktivnostima u razdoblju od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2016.). Planirao sam i obavio taj posao kako bih se razumno uvjerio je li završno plaćanje doprinosa programa IPA Operativnom programu točna i valjana te da su temeljne transakcije obuhvaćene završnim izvješćem o izdacima zakonite i pravilne.

2. OPSEG ISPITIVANJA

Ispitivanje je provedeno u skladu sa revizijskom strategijom vezanom uz ovaj program i izvješće o njemu nalazi se u priloženom završnom izvješću o kontroli u skladu sa člankom 29. Uredbe Komisije (EZ) br. 10718/2007.

Ii

Nije bilo ograničenja opsega ispitivanja.

Ii

Opseg ispitivanja ograničen je na sljedeće čimbenike:

(a) ...

(b) ...

(c) itd.

(navesti sva ograničenja opsega ispitivanja, na primjer bilo kakve probleme u sustavu, nedostatke u sustavima upravljanja i kontrole, manjak popratne dokumentacije, predmeti u sudskom postupku itd. i procijeniti iznos izdataka i doprinosa programa IPA na koje to utječe. Ako tijelo nadležno za reviziju ne smatra da ograničenja imaju učinka na konačne prijavljene izdatke, to je potrebno navesti).

3. NEPRAVILNOSTI I STOPE POGREŠAKA

Ii

Slučajevi nepravilnosti i stopa pogrešaka u revizijskom radu nisu tako ozbiljni da spriječe donošenje pozitivnog mišljenja s obzirom na to da ih je operativna struktura rješavala na zadovoljavajući način i s obzirom na razinu njihovog pojavljivanja tijekom vremena.

Ii

Slučajevi nepravilnosti i stope pogrešaka u reviziji i način na koji ih je rješavala operativna struktura takvi su da onemogućuju pozitivno mišljenje. Popis takvih slučajeva nalazi se u završnom izvješću o kontroli gdje je navedeno i imaju li sustavni karakter te opseg problema. Iznosi ukupnih prijavljenih izdataka i javnog doprinosa na koje se to može primjenjivati su xxxx. Kao posljedica toga, odgovarajući doprinos programa IPA na koji se to može odnositi iznosi xxx.

4. MIŠLJENJE

Ii

(Pozitivno mišljenje)

Ako nije bilo ograničenja opsega ispitivanja i ako slučajevi nepravilnosti i stope pogrešaka te način na koji ih je rješavala operativna struktura ne onemogućuju pozitivno mišljenje:

Na temelju gore navedenog ispitivanja, moje je mišljenje da završno izvješće o izdacima točno prikazuje, u svim materijalnim vidovima, izdatke plaćene u okviru Operativnog programa, da je zahtjev za plaćanjem završnog iznosa doprinosa programa IPA ovom programu valjan i da su sve transakcije obuhvaćene završnim izvješćem o izdacima zakonite i pravilne.

III

(Kvalificirano mišljenje)

Ako su postojala ograničenja opsega ispitivanja i/ili ako slučajevi nepravilnosti i stope pogrešaka te način na koji ih je operativna struktura rješavala zahtijevaju kvalificirano mišljenje, ali ne opravdavaju negativno mišljenje u odnosu na sve predmetne izdatke:

Na temelju gore navedenog ispitivanja, moje je mišljenje da završno izvješće o izdacima točno prikazuje, u svim materijalnim vidovima, izdatke plaćene u okviru Operativnog programa, da je zahtjev za plaćanjem završnog iznosa doprinosa programa IPA ovom programu valjan i da su sve transakcije obuhvaćene izvješćem o izdacima zakonite i pravilne, osim u odnosu na pitanja iz točke 2. i/ili primjedbe iz točke 3. vezano uz stope pogrešaka i slučajeve nepravilnosti te način na koji su oni rješavani od strane operativne strukture, a čiji je učinak gore kvantificiran. Ocjenjujem da je učinak tih kvalifikacija xxx ukupnih prijavljenih izdataka. Doprinos programa IPA na koji se to primjenjuje iznosi stoga xxx.

III

(Negativno mišljenje)

Ako su postojala velika ograničenja opsega ispitivanja stopa pogrešaka i slučajeva nepravilnosti, i način na koji ih je rješavala Operativna struktura takav da se ne mogu donijeti zaključci o pouzdanosti završnog izvješća o izdacima bez opsežnog daljeg rada:

Na temelju gore navedenog ispitivanja, a posebno s obzirom na pitanja iz točke 2 i/ili stope pogrešaka i slučajeve nepravilnosti i činjenicu da ih operativna struktura nije rješavala na zadovoljavajući način kako je prijavljeno u točki 3., moje je mišljenje da završno izvješće o izdacima ne predstavlja točno, u svim materijalnim vidovima, izdatke plaćene u okviru Operativnog programa, da, kao posljedica toga, zahtjev za plaćanjem završnog iznosa doprinosa programa IPA ovom programu nije valjan te da transakcije obuhvaćene izvješćem o izdacima nisu zakonite i pravilne.

Datum Potpis

.....

DODATAK XVIII.

Smjernice za popunjavanje standardnog obrasca za tromjesečno prijavljivanje nepravilnosti

EUROPSKA KOMISIJA
EUROPSKI URED ZA BORBU PROTIV PRIJEVARA (OLAF)

Operativna potpora i potpora politici
Sprječavanje prijevare i obavještajne aktivnosti

RADNI DOKUMENT

**Smjernice za popunjavanje standardnog obrasca za tromjesečne prijave nepravilnosti vezano uz
Instrument pretpristupne pomoći (IPA)**

SMJERNICE ZA POPUNJAVANJE STANDARDNOG OBRASCA ZA TROMJESEČNE PRIJAVE NEPRAVILNOSTI VEZANO UZ INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA)

UVOD

U skladu s člankom 28. Okvirnih sporazuma¹ između država kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja koje koriste pretpristupnu pomoć, ustrojiti će se mehanizam kontrole i prijavljivanja nepravilnosti² u skladu s odredbama Uredbe Komisije br. 1828/2006, Odjeljka 4 Nepravilnosti (članci 27.-36.)³. Kao posljedica toga, države korisnice isto tako imaju obvezu tromjesečno Komisiji prijavljivati nepravilnosti otkrivene u projektima koji se financiraju iz IPA-e. Kako bismo olakšali ovaj zadatak i osigurali jednoobrazno bilježenje predmeta u odgovarajuću bazu podataka, Komisija je razvila standardni obrazac (Dodatak I.) na temelju Uredbe (EZ) br. 1828/2006.

Ove smjernice koriste se prilikom arhiviranja „papirne verzije“ standardnog obrasca. U tijeku je razvoj elektronskog sustava.

SMJERNICE

Uvodne napomene:

1. U roku od dva mjeseca nakon kraja svakog tromjesečja, države korisnice prijavljuju Komisiji sve nepravilnosti utvrđene u primarnom upravnom ili sudskom postupku. Nepravilnosti se moraju prijavljivati na engleskom jeziku.
2. Preporuča se da države korisnice imenuju nadležno nacionalno tijelo koje će biti odgovorno za prijavu nepravilnosti Komisiji.
3. Sve nepravilnosti treba prijavljivati na standardnom obrascu uz pismo obrazloženja koji se šalju na sljedeću adresu:

Europska komisija
OLAF – Europski ured za borbu protiv prijevara
Uprava C
Rue Joseph II 30
B-1049 Bruxelles
Belgija

Preslike prijave nepravilnosti treba prosljediti i Općim upravama koje su nadležne za određenu komponentu. Molimo pogledati popis Općih uprava u Dodatku II.
4. Popratno pismo treba sadržavati sljedeće informacije: na koju se komponentu odnosi, tromjesečje na koje se odnosi, a priložena trebaju biti i različita izvješća o nepravilnosti (pri čemu nova izvješća moraju biti odvojena od onih ažuriranih). U slučaju kombiniranog popratnog pisma za više od jedne komponente, brojeve treba navesti posebno za svaku komponentu.
5. Molimo voditi računa da države korisnice moraju obavijestiti Komisiju ako u određenom tromjesečju nije bilo nepravilnosti. To treba učiniti pismenim putem jasno navodeći na koje se tromjesečje pismo odnosi.

¹ Provedbeni članak 18. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 i članak 19. Uredbe Vijeća (EZ) br. 718/2007

² U skladu s definicijom u članku 2. stavku 7. Uredbe Vijeća (EZ) 1083/2006 (vidi isto točku 5.1 Smjernica).

³ Uredba Komisije (EZ) br. 1828/2006, SL L371, 27.12.2006., str. 27-32.

6. Molimo voditi računa da postoje različiti načini popunjavanja standardnog obrasca ovisno o tome odnosi li se obrazac za priopćenje iz članka 28. Uredbe (EZ) br. 1828/2006 (prvo priopćenje) ili članka 30. (ažurirano). U slučaju **priopćenja iz članka 28.**, treba predati **sve informacije koje su dostupne u trenutku popunjavanja**. U slučaju **priopćenja iz članka 30.**, treba dati **informacije o važnim promjenama koje su rezultat uspostavljenih postupaka u odnosu na prethodno prijavljene nepravilnosti**. Ako nije došlo do novih činjenica u odnosu na nepravilnosti, nema potrebe slati ažuriranu prijavu. Ažurirane prijave treba slati Komisiji samo ako su se pojavile nove informacije vezano uz određeni slučaj.
7. Ako država korisnica smatra da se iznos ne može vratiti ili se njegovo vraćanje ne očekuje, u skladu s člankom 30. stavkom 2. o tome izvješćuje Komisiju, u posebnom izvješću koje sadrži dovoljno detaljnih informacija koje će omogućiti Komisiji da donese odluku o raspodjeli gubitka. Odredbe posebnog izvješća **ne** primjenjuju se na Komponentu V– "IPARD".
8. Za popunjavanje odjeljaka koji se odnose na način na koji ne nepravilnost otkrivena i na vrstu nepravilnosti, kao i na radnje koje je poduzela država korisnica i na primijenjene sankcije treba koristiti uključene nepotpune popise. Ako pitanje nije uključeno na popis, molimo navesti ga pod točkom 22. Prijedlozi o tome što treba dodati na popis uzet će se u obzir.
9. Sljedeće slučajeve ne treba prijaviti:
- (a) slučajeve kada se nepravilnost sastoji samo od djelomičnog ili potpunog neizvršenja operacije koja je uključena u sufinancirani Operativni program zbog stečaja korisnika. Stečaj moraju službeno utvrditi nadležna nacionalna tijela. Mjerodavni postupci navedeni su u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1346/2000;
 - (b) slučajeve na koje korisnik dobrovoljno uputi operativnu strukturu i Nacionalni fond i prije nego što je bilo koji od tih slučajeva otkriven, bez obzira je li prije ili nakon uplate javnog sufinanciranja;
 - (c) slučajeve koje otkriju i isprave operativna struktura i Nacionalni fond prije nego što je javni doprinos uplaćen korisniku i prije nego što su predmetni izdaci uključeni u izvješće o izdacima koje se predaje Komisiji.
- Međutim, nepravilnosti koje prethode stečaju i slučajevi sumnje na prijevaru moraju se prijaviti¹.
10. Nepravilnosti vezane uz operativne programe u okviru Komponente II – "Prekogranična suradnja" prijavljuje država sudionica („znači država članica ili države korisnice tj. države kandidatkinje ili potencijalne kandidatkinje) u kojoj se plaćaju izdaci od strane korisnika koji provodi operaciju. Država sudionica istovremeno obavješćuje tijelo nadležno za upravljanje, tijelo za ovjeravanje i tijelo nadležno za reviziju² (u slučaju programa prekogranične suradnje između država korisnica i država članica) te dužnosnika nadležnog za akreditaciju, nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i tijelo nadležno za reviziju (u slučaju prekograničnih programa između država korisnica koje nisu države članice).
11. Za slučajeve kada ne postoji obveza priopćavanja nepravilnosti jer uključeni iznos ne prelazi prag od

¹ Uredba Komisije (EZ) br.1828/2006, čl. 28 (2), SL L371, 27.12.2006, str. 28-29.

² Uredba Komisije (EZ) br. 1828/2006, čl. 28. (4), SL L371, 27.12.2006, str. 29.

10 000 eura, države korisnice moraju prijaviti i poduzeti postupke za povrat sredstava ali, osim ako Komisija izričito ne traži informacije, ne moraju obavijestiti Komisiju¹. Međutim, države korisnice moraju obavijestiti Komisiju (vidi Dodatak II.) u okviru završnog izvješća programa o aktivnostima koje se nastavljaju na sve otkrivene nepravilnosti, bez obzira na prag prijavljivanja.

OPĆE INFORMACIJE O PRIOPĆENJU

Država korisnica: Molimo navesti državu

Format: Slobodan tekst tiskanim slovima.

Na primjer: HRVATSKA

Br. predmeta: Država članica na svakoj stranici obrasca mora navesti broj predmeta.

Format: XX¹/9999²/999³/XX⁴/9⁵, X = tiskano slovo, 9 = brojevi od 0 do 9

Primjeri: HR/2004/001/CB/0 TR/2005/003/HR/2

1. Inicijali države korisnice; inicijali koje treba koristiti su sljedeći:

AL – Albanija

BA – Bosna i Hercegovina

HR – Hrvatska

KS – Kosovo pod UNSCR 1244

MK – Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija

ME – Crna Gora

RS – Srbija

TR – Turska

2. Godina: četiri znamenke: 2008, 2009, itd.

3. Broj predmeta: tri znamenke: 001, 002, itd.

Napomena: Brojevi se dodjeljuju uzastopno i odgovaraju odvojeno svakoj komponenti i svakoj godini.

PAŽNJA: Prvi broj predmeta ostaje isti svih godina samo se mijenja broj verzije!

4. Kratica koja označuje na koju se komponentu odnosi priopćenje.

Obavezno je koristiti kratice. Koristit će se sljedeće kratice za komponente:

TA za Pomoć u tranziciji i izgradnju institucija

CB za Prekograničnu suradnju

RE za Regionalni razvoj

HR za Razvoj ljudskih potencijala

RD za Ruralni razvoj

5. Novi predmeti ili ažurirani već priopćeni predmeti – jedna znamenka: 1 za novi predmet, 2 za prvo ažuriranje, 3 za drugo ažuriranje itd.

Na primjer: Prvo priopćenje: TR/2008/003/TA/1

Drugo priopćenje koje se nastavlja na prvo: TR/2008/003/TA/2

Treće priopćenje koje se nastavlja na prvo: TR/2008/003/TA/3

¹ Uredba Komisije (EZ) br. 1828/2006, čl. 36. (1), SL L371, 27.12.2006, str. 32.

Napomena: Referentni broj je jedinstven za određeni predmet i dodjeljuje se prilikom slanja prvog priopćenja (članak 28. Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006). Kada je potrebno prijaviti ažurirane podatke (priopćenje iz članka 30.), potrebno je koristiti isti referentni broj. Ako se pogreškom ubaci novi, to će se smatrati prijavom novog predmeta i, kao rezultat toga, doći će do udvostručavanja nepravilnosti.

Tromjesečje:

Molimo navesti tromjesečje predmetne godine.

Za ažuriranja postojećih predmeta, molimo označiti postojeće tromjesečje.

Datum slanja:

Datum slanja jest datum kada je priopćenje poslano Komisiji. To je obično datum u roku od dva mjeseca po završetku svakog tromjesečja.

Format: dan/mjesec/godina, Godina, mjesec, dan.

Na primjer: **13/12/2004**

Napomena: Ovo pravilo vrijedi za sve druge datume!

Nadležno tijelo države korisnice:

Molimo navesti upravno, nacionalno i/ili regionalno tijelo nadležno za rješavanje nepravilnosti.

Format: Opis masnim tiskanim slovima.

Na primjer: **MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I PREHRANE**

Format u slučaju dodatka na popis. Slobodan neprekinut tekst (bez praznih linija!)

Na primjer : **MINISTARSTVO GOSPODARSTVA**

Adresa: ...

Kontaktna točka:

Molimo navesti podatke o kontakt osobi u upravnom tijelu koje je odgovorno za prijavljivanje, a koju se može kontaktirati u slučaju potrebe za dodatnim informacijama ili pojašnjenjima.

Format: Slobodan tekst u zadanim poljima.

PODACI O NEPRAVILNOSTI

1. Opis operacije

1.1. Naziv programa:

Molimo citirati naziv godišnjeg ili višegodišnjeg Operativnog programa u okviru jedne od komponenti programa IPA ili oblik pomoći.

Format: Slobodan neprekinuti tekst (bez praznih linija).

Primjeri: **RD – Višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za Hrvatsku**

1.2. Identifikacijski broj:

Molimo citirati identifikacijski broj programa.

Format: Slobodan neprekinuti tekst (bez praznih linija).

1.3. Odluka Komisije kojom se odobrava program:

Molimo citirati broj i datum odluke EK na temelju koje je odobrena pomoć.

Format: Slobodan tekst, datum dan/mjesec/godina.

Primjer: **C/2007/6565-1, 13/12/2007**

1.4. Naziv mjere i naslov projekta:

Molimo navesti broj i naziv prioritetne osi zajedno s naslovom projekta.

Mjera

Format: Slobodan tekst.

Primjer: **Prioritet 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom u svrhu uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj**

Naslov projekta

Format: Slobodan tekst

Primjer: Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Istarsku županiju

1.5. Broj projekta države korisnice:

Ako je operaciji dodijeljen nacionalni referentni broj, molimo navesti ga.

Format: Slobodan tekst.

2. Povreda odredbi:

Molimo precizirati koje su odredbe zakonodavstva Zajednice ili nacionalnog zakonodavstva prekršene (uključujući ugovorne odredbe).

Format: Slobodan tekst.

Primjer: **Članak X. Kaznenog zakonika**

3. Datum prve informacije koja je dovela do sumnje na nepravilnost:

Molimo navesti datum kada je zaprimljena prva informacija koja je dovela do sumnje na nepravilnost. Na primjer, u slučaju telefonske prijave, treba navesti datum telefonskog razgovora.

Format: dan/mjesec/godina

Primjer: **25/06/2008**

3.1. Izvor prve informacije koja je dovela do sumnje na nepravilnost:

Molimo navesti kako ste prvi puta postali svjesni postojanja nepravilnosti.

Format: Slobodan tekst.

Primjer: **Doušnik, tiskovno izvješće, revizija itd.**

4. Način na koji je otkrivena nepravilnost

4.1. Tko je otkrio nepravilnost?

Molimo izabrati iz donjeg popisa mjerodavno tijelo koje je otkrilo nepravilnost

Format: Broj i tijelo

Primjer: **10 – Tijelo državne uprave**

Popis tijela:

- 10 – Tijelo državne uprave
- 20 – Europska komisija
- 30 – Revizorski sud
- 90 – Ostalo

4.2. Kako je nepravilnost otkrivena?

Molimo odabrati iz donjeg popisa metodu kojom je nepravilnost otkrivena

Format: Broj i metoda

Primjer: **10 – Revizija**

Popis metoda otkrivanja:

- 10 – Revizija
- 20 – Stečaj
- 30 – Kontrola proizvoda
- 40 – *Ex-ante* kontrola dokumenata
- 45 – *Ex-post* kontrola dokumenata
- 50 – Terenska kontrola
- 60 – Doušnik
- 70 – Mediji
- 80 – Analiza
- 90 – Ostalo

5. Vrsta nepravilnosti:

Molimo odabrati iz donjeg popisa mjerodavnu vrstu nepravilnosti.

Format: Broj i vrsta

Primjer: **102 – Netočna računovodstvena evidencija**

Popis vrsta nepravilnosti:

- 102 – Netočna računovodstvena evidencija
- 103 – Lažirana računovodstvena evidencija
- 104 – Nedostavljena računovodstvena evidencija
- 201 – Dokumenti nedostaju, netočni su ili nepotpuni
- 213 – Lažirana popratna dokumentacija
- 299 – Drugi slučajevi nepravilnih dokumenata
- 325 – Neprihvatljivi izdaci
- 402 – Nepostojeći operator
- 405 – Nepravilan završetak, prodaja ili smanjenje
- 408 – Operator/korisnik nije dovoljno kvalitetan

- 601 – Nepoštivanje rokova
- 608 – Odbijanje kontrole
- 609 – Odbijanje plaćanja
- 610 – Nepostojanje ili neusklađenost ugovora
- 611 – Nekoliko zahtjeva za isti predmet
- 612 – Nepoštivanje drugih propisa/uvjeta ugovora
- 614 – Povreda pravila vezanih uz javnu nabavu
- 741 – Neispunjenje preuzetih obveza
- 810 – Nprovedene radnje
- 812 – Radnje nisu provedene u skladu s pravilima
- 822 – Izdaci nastali izvan ugovornog razdoblja
- 832 – Povreda se odnosi na sustav sufinanciranja
- 840 – Neprijavljeni prihodi
- 850 – Korupcija
- 860 – Sukob interesa
- 999 – Druge nepravilnosti (navesti koje)

5.1. Definicija nepravilnosti

Molimo definirati predmet kao nepravilnost ili kao sumnju na prijevaru.

nepravilnost¹ - je svaka povreda odredbe prava Zajednice koja je rezultat činjenja ili nečinjenja gospodarskog čimbenika koje ima ili bi moglo imati učinak dovođenja u pitanje općeg proračuna Europske unije naplatom neopravdane stavke izdataka iz općeg proračuna;

sumnja na prijevaru² - je nepravilnost koja uzrokuje početak upravnog i/ili sudskog postupka na nacionalnoj razini u svrhu utvrđivanja ponašanja s namjerom, posebno prijevara, u skladu s navedenim u članku 1. stavku 1. točki a) Konvencije o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica;

utvrđena prijevara – je „sumnja na prijevaru“ koja je postala predmetom presude koja ima snagu *res judicata* za prijevaru ili druga nezakonita aktivnost koja šteti financijskim interesima Zajednice;

nema nepravilnosti – u tijeku upravnog i/ili sudskog postupka tvrdnje o nepravilnosti ili prijevari nisu potvrđene;

Napomena: Predmet se u prvom priopćenju ne može definirati kao da nema nepravilnosti!

a. Praksa primijenjena prilikom počinjenja nepravilnosti:

Opisati primijenjenu praksu (*modus operandi*).

Format: Slobodan tekst

Primjer: **Lažiranje računa promjenom izvornih iznosa.**

5.3. Smatraju li se te prakse novima? Da (), Ne (), Nije poznato ()

Molimo označiti ono što se primjenjuje. O državi korisnici ovisi jesu li primijenjene prakse nove ili nisu.

6. Jesu li uključene druge države: Da () Ne () Nije poznato ()

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1083/2006, članak 2. stavak 7., SL L 210, 31.07.2006., str. 26.

² Uredba Komisije (EZ) br. 1828/2006, članak 27. točka c), SL L 371, 27.12.2006., str.27.

Ovaj se naslov primjenjuje na predmete koji uključuju prekogranične operacije (u programu sudjeluje više od jedne države) ili na predmete kada je korisnik međunarodna tvrtka koja sudjeluje o aktivnostima kao što su ulagački projekti ili programi izobrazbe u više od jedne države.

Format: Molimo označiti ono što se primjenjuje. Vidi točku 5.3; Slobodan tekst masnim tiskanim slovima.

Primjer: **MADARSKA.**

6.1. Ako je odgovor da, je li poslana prijava? Da (), datum i reference:, Ne (), Nije poznato ()

Molimo označiti ono što se primjenjuje. Ako je odgovor pozitivan, molimo navesti datum i reference priopćenja.

Format: datum dan/mjesec/godina; za reference: slobodan tekst

Primjer: **Da (X) Datum i referenca: 26/05/2008, detaljne informacije poslone mađarskim vlastima.**

7. Razdoblje nepravilnosti

Navesti datum(e) kada ili između kojih je počinjena nepravilnost.

Format za datum: dan/mjesec/godina.

Primjer: **25/11/2008**

Za razdoblje: datum početka nepravilnosti/datum završetka nepravilnosti.

Format: dan/mjesec/godina – dan/mjesec/godina

Primjer: **13/05/2008 – 12/06/2008**

Ako ova informacija nije poznata, molimo to navesti korištenjem prvog dana mjeseca, prvog mjeseca tromjesečja (01, 03, 06, 09), prvog dana i mjeseca godine, samo ako je poznata godina.

Na primjer: **01/01/2008**

8. Datum prvog upravnog ili sudskog utvrđenja:

“Prvo upravno ili sudsko utvrđenje“ znači prvu pisanu procjenu od strane upravnog ili sudskog nadležnog tijela koje je na temelju određenih činjenica zaključilo da je počinjena nepravilnost ne dovodeći u pitanje mogućnost da će taj zaključak kasnije možda morati biti preispitan ili povučen kao rezultat promjena u tijeku upravnog ili sudskog postupka ¹.

Format: dan/mjesec/godina

9. Vlasti ili tijela.

9.1. Vlasti ili tijela koji su sastavili prvo upravno ili sudsko utvrđenje:

Molimo masnim tiskanim slovima navesti tijelo koje je reagiralo na prvotno otkriće i sastavilo službeno izvješće.

Format: Slobodan tekst masnim tiskanim slovima, neprekinuto (bez praznih linija!)

Primjer: **MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Adresa: ...

9.2. Vlasti ili tijela koji su odgovori za nastavak na upravni ili sudski postupak:

Molimo masnim tiskanim slovima navesti ime tijela koje je odgovorno za nastavak na upravni ili sudskih postupak.

Format i primjer: vidi 9.1.

¹ Definicija iz članak 27. Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006 SL L 371, 27.12.2006., str.27.

10. Ime i adresa uključenih fizičkih i pravnih osoba

10.1. Fizičke osobe:

Molimo navesti ime, adresu itd. osoba uključenih u nepravilnost.
Format: Tekst, ali potrebno je slijediti stroga pravila.

- A. prezimena i imena moraju biti napisana masnim tiskanim slovima
- B. treba izbjegavati posebna slova i znakove (npr. -, \$, &);
- C. Titule kao g., gđa. treba izbjegavati;
- D. adrese moraju biti malim tiskanim slovima osim prvog slova.

Primjer: **-prezime ABON**

-Ime: PIOTR

-Adresa: Kurica 25

-Poštanski broj: 2435

-Grad: Rijeka

-Država: HRVATSKA

-Funkcija: Administrator

10.2. Pravne osobe:

Molimo navesti naziv, adresu itd. pravne osobe uključene u nepravilnost.
Format: Tekst, ali treba slijediti stroga pravila:

- A. nazivi moraju biti napisani masnim tiskanim slovima
- B. treba izbjegavati posebna slova i znakove (npr. -, \$, &);
- C. pravne kratice kao što su d.d. d.o.o., Ltd., Co., N.V. itd. treba pisati malim tiskanim slovima, nakon naziva;
- D. adrese moraju biti pisane malim slovima, osim prvog slova;
- E. isto vrijedi i za upućivanja na gradove ili županije u imenu tvrtke (npr. IBM ANKARA,)

Primjer: **-Naziv: TALKER Ltd**

-Sjedište: Wallstreet 900

-Poštanski broj: 1529

-Grad: Medias

-Država: BOSNA I HERCEGOVINA

Obavezno se navode naziv i adresa trgovačkog društva. Ako su u nepravilnost uključeni pojedinci koji rade za trgovačko društvo, te informacije treba unijeti pod točkom 10.1.

Ako treba napisati više naziva kao što je predviđeno na stranici 3 obrasca, molimo preslikati polja pod točkama 10.1 i 10.2.

Napomena: Radi poštivanja pravila kojima se jamči povjerljivost osobnih podataka, molimo ne navoditi imena fizičkih ili pravnih osoba osim onih pod točkama 10.1 i 10.2.

FINANCIJSKI VIDOVI

11. Ukupan iznos i raspodjela među izvorima financiranja

11.1. Ukupan iznos operacije:

Molimo navesti ukupan ugovoreni iznos u operaciji. Navedeni iznos mora biti jednak zbroju točaka 11.2 i 11.3 (“11.1”=“11.2”+“11.3”).

Iznos mora biti naveden u eurima u cijelom odjeljku o Financijskim vidovima.

Iznosi u nacionalnoj valuti preračunavaju se u eure na temelju mjesečne računovodstvene tečajne stope Komisije u mjesecu u kojem su izdaci registrirani u računovodstvenoj evidenciji operativne strukture predmetnog programa¹.

Ako izdaci nisu uneseni u računovodstvenu evidenciju operativne strukture, koristi se najnovija računovodstvena tečajna stopa koju je Komisija elektronski objavila².

Mjesečna računovodstvena tečajna stopa Komisije može se naći na:

<http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/>

Format: 999999999999 valuta. Ne razdvajati brojeve i ne koristiti decimalna mjesta. Ostaviti mjesta nakon posljednjeg broja i onda dodati valutu.

Primjer: **22345000 EUR**

11.2. Financiranje od strane Zajednice:

Molimo navesti udio iznosa koji financira Zajednica.

Format: Vidi točku 11.1.

11.3. Financiranje od strane države korisnice:

Molimo navesti udio iznosa koji financira država korisnica. On treba sadržavati privatni doprinos.

Format: Vidi točku 11.1.

12. Vrsta nepravilnog iznosa:

Molimo navesti vrstu nepravilnog iznosa koji je utvrđen kao nepravilan.

Format: Slobodan tekst.

Primjeri: **Plaće, računalna oprema, financiranje studija.**

13. Iznos nepravilnosti

13.1. Ukupan nepravilan iznos:

Molimo navesti ukupan iznos **koji se smatra nepravilnim**. Navedeni iznos mora biti jednak zbroju točaka 13.2, 13.3 (“13.1”=“13.2”+“13.3”)

Format: Vidi točku 11.1.

¹Vidi članak 81. stavak 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006, SL L 210, 31.07.2006., str.61.

²Vidi članak 36. stavak 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006, SL L 317, 27.12.2007., str.32.

13.2. Nepravilan iznos Zajednice:

Molimo navesti udio Zajednice u ukupnom nepravilnom iznosu.
Format: Vidi točku 11.1.

13.3. Nepravilan iznos države korisnice:

Molimo navesti udio države korisnice u ukupnom nepravilnom iznosu.
Format: Vidi točku 11.1.

14. Financijske posljedice

14.1. Nepravilan iznos pod 13.1 već je plaćen:

Molimo navesti nepravilan iznos koji je u prevelikom iznosu plaćen korisniku. Navedeni iznos mora biti jednak zbroju točaka 14.2 i 14.3 (“14.1”=“14.2”+“14.3”)

14.2. Nepravilan iznos Zajednice pod 13.2. već je uplaćen:

Molimo navesti udio Zajednice u nepravilnom iznosu koji je uplaćen korisniku.
Format: Vidi točku 11.1.

14.3. Nepravilan iznos države korisnice pod 13.3. već je uplaćen:

Molimo navesti udio države korisnice u nepravilnom iznosu koji je uplaćen korisniku.
Format: Vidi točku 11.1.

15. Nepravilan iznos koji još nije uplaćen

15.1. Nepravilan iznos pod 13.1. koji još nije uplaćen:

Molimo navesti nepravilan iznos koji **još nije uplaćen** korisniku. Spomenuti iznos mora biti jednak zbroju točaka 15.2 i 15.3 (“15.1”=“15.2”+“15.3”).
Format: Vidi točku 11.1.

15.2. Nepravilan iznos Zajednice pod 13.2. koji još nije uplaćen:

Molimo navesti udio Zajednice u nepravilnom iznosu koji **još nije uplaćen** korisniku.

15.3. Nepravilan iznos države korisnice pod 13.2. koji još nije uplaćen:

Molimo navesti udio države korisnice u nepravilnom iznosu koji **još nije uplaćen** korisniku.
Format: Vidi točku 11.1.

15.4. Je li uplata obustavljena? Da () Ne () Nije primjenjivo ()

Molimo označiti ono što se primjenjuje.

16. Mogućnost povrata:

Molimo navesti procjenu vjerojatnosti povrata sredstava i što je detaljnije moguće navedite razloge za to.
Format: Slobodan tekst.
Primjer: **Moguće ili Nije moguće zbog stečaja.**

17. Vraćeni iznos

17.1. Ukupan vraćeni iznos

Molimo navesti vraćeni iznos. Navedeni iznos mora biti jednak zbroju točaka 17.2 i 17.3 (“17.1”=“17.2”+“17.3”).

Format: Vidi točku 11.1.

Kamate, zatezne kamate itd. moraju se navesti u zgradama, a ne uključiti u osnovni iznos.

17.2. Vraćeni iznos Zajednice:

Molimo navesti udio Zajednice u vraćenom iznosu.

Format: Vidi točku 11.1.

17.3. Vraćeni iznos države korisnice:

Molimo navesti udio države korisnice u vraćenom iznosu.

Format: Vidi točku 11.1

18. Iznos koji treba vratiti

18.1. Iznos koji treba vratiti:

Molimo navesti ukupan iznos koji će biti vraćen. Navedeni iznos mora biti jednak zbroju točaka 18.2 i 18.3 (“18.1”=“18.2”+“18.3”).

Format: Vidi točku 11.1.

Kamate, zatezne kamate itd. moraju se navesti u zgradama, a ne uključiti u osnovni iznos.

18.2. Iznos Zajednice koji će biti vraćen:

Molimo navesti udio Zajednice u iznosu koji će biti vraćen.

Format: Vidi točku 11.1.

18.3. Iznos države korisnice koji treba vratiti:

Molimo navesti udio države korisnice u iznosu koji će biti vraćen.

Format: Vidi točku 11.1.

Napomena: Ukupan nepravilni iznos trebao bi biti jednak zbroju iznosa koji još nije uplaćen, ukupnog vraćenog iznosa i ukupnog iznosa koji će biti vraćen “13.1”=“15.1”+“17.1”+“18.1”. Pretjerano uplaćen iznos jednak je iznosu koji je vraćen i koji će biti vraćen “14.1”=“17.1”+“18.1”. Ako zbog razlika u tečaju zbroj nije jednak, molimo to navesti uključujući i tečaj.

FAZA POSTUPAKA

19. Radnje države korisnice:

Molimo odabrati iz donjeg popisa relevantne radnje poduzete nakon otkrića nepravilnosti.

Format: Broj i naziv radnje s popisa.

Primjer: **20 – Sudski postupak**

Popis poduzetih radnji:

10 – Upravni postupak odabire se kada je u tijeku uobičajen upravni postupak za povrat sredstava. Ako je u istovremeno u tijeku sudski ili kazneni postupak, sudski/kazneni postupak prevladava i njega treba navesti.

20 – Sudski postupak pokazuje da je predmet trenutno pred sudom koji nije kazneni. Ako je istovremeno u tijeku upravni postupak, sudski postupak prevladava i njega treba navesti.

30 – Poseban postupak se koristi kada se pokaže da se iznos pogođen nepravilnošću ne može vratiti i Komisija je obaviještena posebnim izvješćem u skladu s člankom 30.stavkom 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006.

40 – Kazneni postupak se odabire kada je predmet ustupljen Kaznenom sudu. Ako je istovremeno u tijeku upravni postupak, kazneni postupak prevladava i njega treba navesti.

50 – Postupci zaključeni se bira kada su dovršeni svi postupci povrata i slični postupci. To znači kada je cijeli postupak dovršen i nije utvrđena nikakva nepravilnost ili kada je ishod postupka da nema iznosa koji treba vratiti.

20. Je li obustavljen postupak za povrat sredstava? Da () Ne () Nije primjenjivo

Molimo označiti ako se primjenjuje.

21. Je li obustavljen kazneni postupak?: Da () Ne () Nije primjenjivo()

Molimo označiti ako se primjenjuje.

22. Primijenjene sankcije (upravne i/ili sudske):

Molimo odabrati s dolje navedenog popisa mjerodavnu primijenjenu sankciju.

Format: Broj i naziv sankcije s popisa.

Primjer: **600 – Nacionalna upravna sankcija**

Popis primijenjenih sankcija:

500 – Nije nametnuta sankcija

550 – Sankcija će biti nametnuta

600 – Nacionalna upravna sankcija

640 – Uklanjanje nacionalnih subvencija

650 – Isključenje iz buduće nacionalne subvencije

660 – Ograničenje pristupa javnim nabavama

740 – Isključenje iz budućih subvencija Zajednice

810 – Kazna na temelju kaznenog prava

820 – Zatvor

890 – Druge kaznene sankcije

900 – Druge sankcije, navesti koje

23. Dodatne primjedbe:

Molimo navesti sve dodatne informacije/komentare koje smatrate važnim i koje nisu obuhvaćene u navedenim točkama.

24. Završno priopćenje: Da () Ne ()

Molimo navesti „da“ ako su dovršeni svi upravni i/ili sudski postupci, a nepravilan iznos je vraćen ili proglašen nepovratnim. Nisu predviđene nikakve daljnje radnje vezano uz prijavljenu nepravilnost.

Ako prilikom ispunjavanja obrasca imate bilo kakvih pitanja, slobodno kontaktirajte sljedeće osobe.

Auste Savickiene
e-mail: Auste.Savickiene@ec.europa.eu
tel: +32-2-295.36.56

Andrea Bordoni
e-mail: Andrea.Bordoni@ec.europa.eu
tel: +32-2-296.77.37

faks: +32-2-295.97.59

OLAF – Europski ured za borbu protiv prijevara
Uprava C – Operativna potpora i potpora politici
Jedinica C.2– Sprječavanje prijevare i obavještajne aktivnosti
Rue Joseph II 30,
B-1049 Bruxelles
Belgija

DODATAK I. – Izvješće o nepravilnosti

POVJERLJIVO

Predmet br.: XX/9999/999/X/9

TROMJESEČNO PRIOPĆENJE O NEPRAVILNOSTIMA VEZANIM UZ INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA)

OSNOVNE INFORMACIJE O PRIOPĆENJU

Država korisnica:

Broj predmeta: XX/9999/999/X/9

Tromjesečje:

(a) I. tromjesečje ()

(b) II. tromjesečje ()

(c) III. tromjesečje ()

(d) IV. Tromjesečje ()

Datum slanja: dan/mjesec/godina

Upravni odjel u državi korisnici:

Kontaktna točka: Ime:

Faks:

Broj telefona:

E-mail:

PODACI O NEPRAVILNOSTI

1. Opis operacije

1.1. Naziv programa:

1.2. Identifikacijski broj:

1.3. Odluka Komisije kojom se odobrava program:

1.4. Naziv mjere i naslov projekta:

1.5. Broj projekta države korisnice:

2. Povrijeđena odredba:

3. Datum prve informacije koja je dovela do sumnje o nepravilnosti:

3.1. Izvor prve informacije koja je dovela do sumnje o nepravilnosti:

4. Način na koji je nepravilnost otkrivena

4.1. Tko je otkrio nepravilnosti?

4.2. Kako je nepravilnost otkrivena?

5. Vrsta nepravilnosti:

5.1. Kvalifikacija nepravilnosti:

- (a) Nema nepravilnosti ()
- (b) Nepravilnost ()
- (c) Sumnja na prijevaru ()
- (d) Utvrđena prijevara ()

5.2. Praksa primijenjena pri počinjenju nepravilnosti:

5.3. Smatraju li se takve prakse novima? Da () Ne () Nije poznato ()

6. Jesu li uključene druge države? Da () Ne () Nije poznato ()

6.1. Ako je odgovor da, je li poslana obavijest?

Da () Datum i referenca: Ne () Nije poznato ()

7. Razdoblje nepravilnosti:

8. Datum prvog upravnog ili sudskog utvrđenja:

9. Vlasti ili tijela

a. Vlasti ili tijela koji su pripremili prvo upravno ili sudsko utvrđenje:

9.2. Vlasti ili tijela koji su nadležni za postupanje u skladu s upravnim ili sudskim utvrđenjem:

10. Ime i adresa uključenih fizičkih i pravnih osoba

10.1. Fizičke osobe

- Prezime:
- Ime:
- Adresa:
- Poštanski broj:
- Grad:
- Država:
- Položaj:

10.2. Pravne osobe:

- Naziv:
- Sjedište:
- Poštanski broj:
- Država:

FINANCIJSKI VIDOVI

11. Ukupan iznos i raspodjela među izvorima financiranja

11.1. Ukupan iznos operacije:

11.2. Financiranje Zajednice:

11.3. Financiranje države korisnice:

12. Priroda nepravilnog iznosa:

13. Iznos nepravilnosti

13.1. Ukupan nepravilan iznos:

13.2. Nepravilan iznos Zajednice:

13.3. Nepravilan iznos države korisnice:

14. Financijske posljedice

14.1. Nepravilan iznos pod 13.1. koji je već uplaćen:

14.2. Nepravilan iznos Zajednice pod 13.2. koji je već uplaćen:

14.3. Nepravilan iznos države korisnice pod 13.3. koji je već uplaćen:

15.1. Nepravilan iznos pod 13.1. koji još nije uplaćen:

15.2. Nepravilan iznos Zajednice pod 13.2 koji još nije uplaćen:

15.3. Nepravilan iznos države korisnice pod 13.4. koji još nije uplaćen:

15.4. Je li uplata obustavljena? Da () Ne () N/D ()

16. Mogućnost povrata:

17. Vraćen iznos

17.1. Ukupan vraćen iznos:

17.2. Vraćeni iznos Zajednice:

17.3. Vraćeni iznos države korisnice:

18. Iznos koji će biti vraćen

18.1. Ukupan iznos koji će biti vraćen:

18.2. Iznos Zajednice koji će biti vraćen:

18.3. Iznos države korisnice koji će biti vraćen:

FAZA POSTUPAKA

19. Radnje države korisnice:

20. Je li obustavljen postupak povrata sredstava? Da () Ne () N/D ()

21. Je li obustavljen kazneni postupak? Da () Ne () N/D()

22. Primijenjene sankcije (upravne i/ili sudske):

23. Dodatne primjedbe:

24. Završno priopćenje: Da () Ne ()

DODATAK II. – Popis nadležnih Općih uprava

KOMPONENTA I – POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA

Europska komisija
Opća uprava za proširenje
Rue de la Loi 170
B – 1049 Bruxelles
Belgija

KOMPONENTA II – PREKOGRANIČNA SURADNJA

Europska komisija
Opća uprava za regionalnu politiku
Rue Pere de Deken 23
B-1040 Bruxelles
Belgija

KOMPONENTA III – REGIONALNI RAZVOJ

Europska komisija
Opća uprava za regionalnu politiku
Rue Pere de Deken 23
B-1040 Bruxelles
Belgija

KOMPONENTA IV – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Opća uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti
Rue Joseph II 54
B-1000 Bruxelles
Belgija

KOMPONENTA V – RURALNI RAZVOJ

Europska komisija
Opća uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj
Rue de la Loi 130
B – 1049 Bruxelles
Belgija

DODATAK XIX.

a) Operativni program

Republika Hrvatska

**OPERATIVNI PROGRAM ZAŠTITA OKOLIŠA
2007. - 2009.**

INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI

2007HR16IPO003

Zagreb, rujan 2007.

POJMOVNIK KRATICA

AZO	Agencija za zaštitu okoliša
BDP	Bruto domaći proizvod
CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization
CGO	Centar za gospodarenje otpadom
DABLAS	Danube Black Sea Task Force / Radna skupina za Dunav i Crno more
DG	Directorate General / Opća uprava
DISF	Danube Investment Support Facility / Fond investicijske potpore za Dunav
DOGOV	Direktiva za obradu otpadnih voda
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
EAO	Europska agencija za okoliš
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development / Europska banka za obnovu i razvoj
EIB	European Investment Bank / Europska investicijska banka
EIRR	ekonomska interna stopa povrata
EK	Europska komisija
E.S.	ekvivalent stanovnika
ESP	emisije stakleničkih plinova
EU	Europska unija
EUR	euro
EUROSTAT	Statistički ured Europskih zajednica
FIRR	Financijska interna stopa povrata
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HV	Hrvatske vode
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance / Instrument pretpristupne pomoći
IPARD	IPA Rural Development Programme
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession
ISZP	Informacijski sustav zaštite prirode
KEO	Katastar emisija u okoliš
MBO	mehaničko biološka obrada
MFI	međunarodne financijske institucije
MFIN	Ministarstvo financija
MPŠVG	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva
MRS	Međuministarska radna skupina
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
MZOPUG	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
NDO	Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje
NIPAK	Nacionalni IPA koordinator
NN	Narodne novine
NPDO	Nacionalni plan djelovanja za okoliš
NPPEU	Nacionalni program Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji
NSGV	Nacionalna strategija gospodarenja vodama
NSZO	Nacionalna strategija zaštite okoliša
NUTS	Francuski <i>nomenclature des unités territoriales statistiques</i> – nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
NVU	nevladina udruga
ODV	Okvirna direktiva o vodama
OIE	obnovljivi izvori energije
OP	Operativni program
OPP	Operativni program „Promet“
OPRK	Operativni program „Regionalna konkurentnost“
OPZO	Operativni program „Zaštita okoliša“
OS	Okvirni sporazum

OUS	Okvir za usklađenost strategija
PEP	Prepristupni ekonomski program
PKM	paritet kupovne moći
PO	prioritetna os
POOV	postrojenje za obradu otpadnih voda
PP	Pristupno partnerstvo
PUO	Procjena utjecaja na okoliš
PURS	Plan upravljanja riječnim slivovima
RCGO	regionalni centar gospodarenja otpadom
REReP	Regional Environmental Reconstruction Programme / Regionalni program za obnovu okoliša
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development
SDURF	Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SOR	Strateški okvir za razvoj 2006. – 2013.
SGO	Strategija gospodarenja otpadom
SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
SWOT	Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats (prednosti-slabosti-prilike-prijetnje)
TP	tehnička pomoć
TS	transfer stanica
UNDP	United Nations Development Programme
VIFO	Višegodišnji indikativni financijski okvir
VIPD	Višegodišnji indikativni planski dokument
WB	World Bank / Svjetska banka

UVOD I SAŽETAK

Republika Hrvatska predlaže da će koristiti pretpristupni instrument (IPA) Europske komisije (EK) za sufinanciranje Operativnog programa „Zaštita okoliša“ (OPZO) u okviru IPA Komponente III – Regionalni razvoj. OPZO će obuhvatiti trogodišnje razdoblje od 2007.- 2009. i nastaviti se na prethodne investicije i inicijative za jačanje administrativnih kapaciteta koje su financirane ranijim programima EU poput CARDS, ISPA i Phare.

Podneseni Operativni program obuhvaća sva ključna pitanja i prateće informacije – kontekst; politike; analizu; cilj i strategiju za ispunjavanje potreba. Također pruža indikatore za praćenje i ocjenjivanje izvršenja i sustava upravljanja i provedbe kako bi se osiguralo postizanje ciljeva.

Opće stanje okoliša u Hrvatskoj je razmjerno dobro, posebno u usporedbi sa stanjem u industrijskim zemljama EU, a razlog tome uglavnom je niska razina štetnog utjecaja teške industrije (zbog njene propasti 1990.-ih) a zemlja ima koristi od brojnih prirodnih prednosti i jakih strana, poput: jedinstvenog i razmjerno dobro očuvanog prirodnog okoliša, visoke razine biološke raznolikosti, velikih zaliha pitke vode itd. **Prirodni okoliš ključno je dobro u gospodarskom i društvenom kapitalu Hrvatske te pokretač gospodarskog razvoja** s obzirom na njegovu središnju ulogu u turističkoj ponudi Hrvatske.

S druge pak strane, stupanj zaštite okoliša niži je u usporedbi s drugim razvijenim zemljama, prvenstveno zbog nedostatnih investicija pa stoga postoje **značajne potrebe za investicijama u svim sektorima zaštite okoliša prvenstveno u „troškovno teškim“ pod-sektorima otpada, vode i zraka.** Investicije se uglavnom odnose na postizanje odgovarajuće razine pružanja usluga u zaštiti okoliša i postizanje standarda zaštite okoliša, no također i na ostvarenje ravnoteže između velike potrebe za gospodarskim razvojem i zaštitom okoliša, drugim riječima za održivim razvojem koji je u središtu Lisabonske i Gotheburške agende EU. U cilju usredotočenja djelovanja Hrvatske, u Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša Republike Hrvatske (2002.) određeno je 13 prioriteta od kojih su **prva tri gospodarenje otpadom, gospodarenje vodama i kakvoća zraka.** Snažan rast koji se u novije vrijeme postiže u Hrvatskoj stavlja rastuće zahtjeve pred zaštitu okoliša i okolišnu infrastrukturu. Aktualna fiskalna konsolidacija znači da je javnim sredstvima za modernizaciju infrastrukture potrebno pažljivo gospodariti, a time se posebno naglašava važnost dobro utemeljenih okolišnih strategija te određivanja prioriteta i slijeda infrastrukturnih investicija.

Okvir IPA politike za komponente III. i IV. – Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih potencijala je Okvir za usklađenost strategija (OUS) u kojem je izloženo kako se IPA financiranje može koristiti u **priprema Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji (EU)** i koji je u potpunosti sukladan Strateškim smjernicama Zajednice za razdoblje 2007. - 2013.

Pored prednosti povezanih s priprema za članstvo – poput npr. pružanja pomoći za ispunjavanje obveza vezanih uz *acquis* (“troškovno teške direktive”) i priprema za korištenje strukturnih fondova – aktivnosti u sklopu OPZO-a imat će **izravan utjecaj u pogledu održivog razvoja** i socijalno-gospodarskih prednosti, i to kroz promicanje zapošljavanja, osiguravanje infrastrukture za proizvodne investicije i poboljšanje kakvoće života za stanovnike.

OP za okoliš se **oslanja na postojeće EU i nacionalne politike i strategije**; krovni politički dokument u procesu priprema za pristupanje EU je Pristupno partnerstvo koje određuje kratkoročne i srednjoročne prioritete, provedba kojih se ocjenjuje u godišnjim Izvješćima EK o napretku. Hrvatska ima dobro razvijenu hijerarhiju strategija zaštite okoliša pod Strateškim okvirom za razvoj 2006. - 2013., i to posebno Nacionalnu strategiju zaštite okoliša (NSZO), Nacionalnu ISPA strategiju, razne srodne sektorske strategije (energetika, promet, planiranje itd.) i strategije za podsektore okoliša, uključujući Strategiju gospodarenja otpadom i Strategiju gospodarenja vodama (u saborskoj proceduri).

OPZO vodi računa o ovim strategijama, izvodeći pritom svoj **strateški cilj iz OUS-a**, a to je:

„Zaštititi i unaprijediti prirodni i životni okoliš u Hrvatskoj te potencijal okoliša kao ključni element za budući razvoj istovremeno jačajući održivost energetske sustava posebno povećanjem energetske učinkovitosti i promicanjem obnovljivih energetske rješenja.”

S obzirom da je ovo prioritet visoke razine te je vrlo širok i OPZO će se usredotočiti na cilj: „Zaštiti i unaprijediti prirodni i životni okoliš u Hrvatskoj te potencijal okoliša kao ključni element za budući razvoj”. Budući da su resursi OPZO-a ograničeni, nije moguće obraditi sva pitanja sadržana u ovom prioritetu; stoga, a slijedeći nacionalne i strateške dokumente EU i s njima povezane analize, OPZO je priređen kako bi pripremio hrvatske institucije za pristup EU i, slijedeći načelo koncentracije, imao utjecaj na **sljedeće prioritete**:

- ✓ Razviti infrastrukturu za gospodarenje otpadom za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, i
- ✓ Zaštiti vodne resurse Hrvatske kroz unaprijeđene sustave vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama.

Tehnička pomoć za jačanje administrativne sposobnosti za provedbu pomoći pružene u okviru ovog OPZO-a je dodatni prioritet.

OPZO će doprinijeti postizanju ovih prioriteta kroz investiranje u niz **vođenih projekata** kojima će se ostvariti značajne prednosti za okoliš. Ovi projekti će, kako bi odrazili putanju prema ERDF-u i Kohezijskom fondu, biti ili velikih razmjera (prelaziti prag od 10 mil. eura) ili malih razmjera.

Očekivani učinci OPZO-a su dvostruki:

- ✓ Razvojne koristi – pomoć u ostvarenju standarda vezanih uz EU *acquis* te gospodarske i društvene koristi; i
- ✓ Dobiti učenja – opremanje Hrvatske s institucionalnom sposobnošću za provođenje intervencija poput onih strukturnih fondova; ova sposobnost će uključenim institucijama pružiti vrijedno iskustvo u pripremi za konačno članstvo u EU i s time povezanim odgovornostima.

Stoga se može sažeti da je **operativni cilj** programa, koji će se odvijati u trajanju od tri godine:

„Unaprijediti pristup i učinkovito osiguravanje usluga i objekata zaštite okoliša u podsektorima otpada i voda”.

Niže navedena tabela sažima glavne elemente Operativnog programa „Zaštita okoliša“ i prikazuje logiku ‘**cilj – prioritetna os – mjera**’, koja je ključna za strategiju.

OKOLIŠNI CILJEVI I PRIORITETI OPERATIVNOG PROGRAMA

Okolišni cilj iz nacionalnog Okvira za usklađenost strategija (OUS)	Cilj OPZO-a	Prioritetne osi	Ispunjavanje prioritetnih osi putem investicija u:
Zaštiti i unaprijediti prirodni i životni okoliš u Hrvatskoj te potencijal okoliša kao ključni element za budući razvoj	Unaprijediti pristup i učinkovito pružanje okolišnih usluga i objekata u podsektorima otpada i voda	Razvijanje infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	Uspostavu novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj i regionalnoj razini
			Sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)
		Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	Uspostavu modernih vodoopskrbnih sustava i mreža
			Izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Sljedeća poglavlja ovoga dokumenta iznose kontekst, analizu, ciljeve i strategiju, a istovremeno utvrđuje indikativne projekte, i prijedloge za upravljanje i provedbu OPZO-a.

1. **KONTEKST, KONZULTACIJA I KOORDINACIJA**

1.1 NACIONALNA POLITIKA I SOCIJALNO-GOSPODARSKI KONTEKST

U ovom odjeljku iznose se ključne gospodarske statistike i kretanja s kojima se Hrvatska mora suočiti i njihove implikacije za nacionalnu okolišnu politiku. Nakon toga daje se hijerarhija strateških dokumenata koji uređuju okolišnu politiku u Hrvatskoj od Strateškog okvira za razvoj (SOR)¹, preko Nacionalne strategije zaštite okoliša i drugih relevantnih sektorskih strategija, do konkretnih strategija za ulaganje i podsektorskih strategija upravljanja- Nacionalne ISPA strategije, Strategije gospodarenja otpadom i Strategije gospodarenja vodama. Nadalje, daje se sažet prikaz ključnih javnih institucija kojima je zadaća razvoj i provedba ovih strategija te se opisuje status Hrvatskog pravnog okvira.

1.1.1 Trenutno stanje²

Hrvatska se općenito smatra funkcionalnim tržišnim gospodarstvom, koje bi se kratkoročno do srednjoročno trebalo moći nositi s pritiscima konkurentnosti i tržišnim silama unutar Europske Unije.

Njen makroekonomski položaj karakterizira stabilan rast, unaprijeđen fiskalni položaj, niska inflacija, stabilni devizni tečaj i stopa nezaposlenosti u padu. Trenutno su ključni makroekonomski izazovi prisutni u okviru visoke vanjske ranjivosti (uslijed visokog deficita tekućeg računa i visokog stranog duga) i relativno sporih strukturnih reformi.

Od sredine 90.-ih godina u Hrvatskoj je došlo do stabilnog rasta BDP-a, dok je u razdoblju od 1995. do 2006. prosječna stvarna stopa rasta BDP-a iznosila 4,4%. Godine 2006. stvarna godišnja stopa rasta BDP-a dostigla je 4,8%. Tijekom posljednjih nekoliko godina najveći generator rasta bila je domaća potražnja, pogotovo kroz rast ulaganja i osobne potrošnje. Ulaganja u trajni kapital rasla su u razdoblju između 2001. i 2006. prosječnom stopom od 11,1% te su 2006. godine postigla udio investicija u BDP-u od 29,8%. U istom razdoblju prosječna stopa rasta osobne potrošnje iznosila je 4,8%. Slična su se kretanja nastavila u 2006. godini u kojoj je zabilježena stvarna stopa rasta ulaganja u trajni kapital od 10,9%, dok se osobna potrošnja povećala za 3,5%. Gledajući strukturu bruto dodane vrijednosti po ekonomskim sektorima u 2006. godini, može se primijetiti da je najveći doprinos dao uslužni sektor (68,1%), iza kojeg slijedi industrijska proizvodnja (24,5) i primarni sektor (7,4). U 2005. godini, BDP po stanovniku je iznosio 7.037 EUR u sadašnjim cijenama, omogućivši Hrvatskoj da postigne oko 49% EU-25 prosjeka³ (prema standardima kupovne moći). Godine 2006. BDP po stanovniku iznosio je 7.704 EUR. Prema prvim podacima Eurostat-a, u 2006. BDP po stanovniku (prema standardima kupovne moći) bio je blizu 50% prosjeka EU-27, no ukoliko bi se priključila i procjena sive ekonomije, RH se približava 60% EU prosjeka.

Vlada je, od 2004., počela snižavati fiskalni deficit, poboljšala transparentnost i proračunske procese te smanjila kvazifiskalne aktivnosti. Fiskalni učinak je odražen u neto smanjenju fiskalnog deficita sa 4,8% na 4,0% BDP-a (GFS 1986.) u 2004. i 2005. te na 3% BDP-a u 2006. Ovakav učinak je poglavito utemeljen na snažnom rastu prihoda koji je izazvan jakim gospodarskim učinkom i povećanom učinkovitosti Porezne uprave u ubiranju poreza (pogotovo s obzirom na PDV, porez na dobit poduzeća i porez na osobni dohodak).

Hrvatska ima niske stope inflacije od 1994. godine. Od tada prosječna godišnja inflacija potrošačkih cijena iznosi 3,4%. Značajno je narasla sa 2,1% u 2004. na 3,3% u 2005. te pala na 3,2% u 2006. Uzrok viših stopa inflacije su prvenstveno bili rast cijene sirove nafte na svjetskom tržištu (što se negativno odrazilo na rast domaćih i uvoznih cijena), kao i rast cijena hrane i administrativnih cijena (npr. povišenje cijena vode, odvoza otpada i napitaka uslijed nove pristojbe za reciklažu ambalaže).

Trajna dosadašnja dostignuća niske inflacije podupire monetarna politika koju je utvrdila Hrvatska narodna banka čiji je primarni cilj bila niska inflacija. Nju podupire stabilni devizni tečaj primjenom „upravljano fluktuirajućeg režima”. U razdoblju između 2001. - 2006., fluktuacije prosječnog

¹ Vlada Republike Hrvatske usvojila 3. kolovoza 2006.

² Statistički podaci korišteni u ovom dokumentu podaci su koji su dostupni u kolovozu 2007.

³ No hrvatska statistika i statistika EU nisu u potpunosti usporedive jer Hrvatska ne usklađuje pokazatelje BDP-a za utjecaje sive ekonomije. Preliminarne procjene sive ekonomije ukazuju na to da je potrebno uskladiti službene pokazatelje BDP-a, čime bi se hrvatski BDP po stanovniku iskazao u PKM-u od oko 52% prosjeka EU za 2005. godinu.

mjesečnog tečaja HRK/EUR nisu prelazile uski opseg od +/-4 %. U kontekstu visoke euroizacije unutar hrvatskog financijskog sustava, Hrvatska narodna banka i dalje nepopustljivo upravlja tečajem EUR/HRK jer je on ključan instrument za zauzdavanje očekivane inflacije u zemlji, i također ima utjecaj na stabilnost uvoznih cijena iz euro zone.

Stopa nezaposlenosti izmjerena ILO metodologijom istraživanja rada nastavila je svoj stalan pad. U 2000. godini je iznosila 16,1% i stalno je padala da bi u 2005. dostigla 12,7%. U 2006. je pala na 11,2 %. U 2005. je prosječna neto plaća iznosila 4.376 kuna (599,5 EUR), a u 2006. je narasla na 4.603 kuna (630,5 EUR). Uslužni sektor je vodeće područje zapošljavanja u Hrvatskoj.

Hrvatska se trenutno susreće sa izazovima u okviru vanjske ranjivosti. Godišnji deficit tekućeg računa platnog prometa je porastao sa 5,1% BDP-a u 2004., na 6,4% BDP-a u 2005. te je povećan na 7,8% BDP-a u 2006. Općenito rečeno deficit je izazvan niskim rastom izvoza roba i povećanim rastom uvoza roba u usporedbi s prethodnom godinom te rastom neto faktorskih plaćanja strancima, dok prihodi iz turizma tradicionalno doprinose stvaranju viška u uslužnom sektoru. Glede izravnih stranih ulaganja (ISU) u Hrvatsku, tijekom 2006. Hrvatska je primila 2,7 milijardi EUR. Neke od najvećih transakcija ISU-a dogodile su se u zadnjem kvartalu 2006. godine (npr. inicijalna javna ponuda 15% dionica Ine, dokapitalizacija banaka u stranom vlasništvu). Ukupni priljev izravnih stranih ulaganja od sredine 90.-ih do kraja 2006. godine dostigao je gotovo 14 milijardi EUR ili 3.152 EUR po glavi stanovnika. Kontinuirani jaz između štednje i ulaganja doveo je do visokog vanjskog duga koji je, na kraju 2006., iznosio 29,2 milijardi EUR, dok je omjer vanjskog duga prema BDP-u iznosio 85,3%. Kako bi se smanjila vanjska ranjivost i vanjski javni dug, tijekom prošle godine Vlada se zaduživala prvenstveno putem izdavanja obveznica i rizničkih mjenica ili podizanjem kredita na domaćem tržištu, čime je smanjila svoj udio u ukupnom vanjskom dugu sa 31,6% BDP-a u 2004. na 22,8% u 2006. Prema tome, povećanje vanjskog duga je potaknuto uglavnom vanjskim zaduživanjem drugih sektora (koji uključuju poslovne banke i domaća poduzeća).

Javni dug je ispod Mastroškog kriterija od 60%. Opći državni dug je na kraju 2005. iznosio 43,7% nominalnog BDP-a; dok je na kraju 2005. dug javnog sektora (ukupan opći državni dug bez izdanih jamstava vlade) iznosio 49,1% nominalnog BDP-a. U 2006. ove su vrijednosti pale na 40,8% BDP-a odnosno na 46,4%.

Što se tiče strukturnih reformi, mogu se zamijetiti različiti pozitivni koraci, međutim, oni moraju biti pojačani kako bi se dalje poboljšao gospodarski učinak. Zbog toga su hrvatske vlasti tijekom 2005. uvele niz mjera: npr. uvođenje e-Vlade – servisa čija je namjera ubrzati i poboljšati komunikaciju između Vlade, poslovne zajednice i građana; proširenje hitro.hr (*one-stop shops*) čija je namjera skratiti vrijeme potrebno za pokretanje poduzeća ili obrta; elektroničku registraciju obrta, elektroničko podnošenje specifikacija za plaćanje obveznih davanja za osobno osiguranje, pristup svim katastarskim podacima i podacima iz zemljišnih knjiga čiji sadržaj je usklađen s katastarskim podacima kao i elektronsko podnošenje zahtjeva za PDV poslovnih subjekata. Daljnji pozitivni primjeri uključuju osnivanje poduzetničkih zona, projekt s naglaskom na moderniziranje i pojednostavljenje pravnog okvira u vezi s poslovanjem u Hrvatskoj kao i poticaj da se smanji oporezivanje pravnih osoba putem smanjenja „skrivenih pristojbi”. Nadalje, reforma financiranja zdravstva je u tijeku, kao i reforma socijalne skrbi usmjerena ka sjedinjenju različitih socijalnih povlastica i pojednostavljenju i boljem ciljnom usmjeravanju čitavog sustava. Bankarski sektor neprestano raste. Početkom 2006. godine ustanovljena je agencija za nadzor nebankarskog financijskog sektora. Daljnja privatizacija državne naftne kompanije INA provedena je putem inicijalne javne ponude 15% svih njenih dionica. Tržišta kapitala bilježe snažan rast – dionički CROBEX indeks Zagrebačke burze porastao je 60,7% tijekom 2006. godine. Spajanje Zagrebačke i Varaždinske burze provedeno početkom 2007. godine trebalo bi rezultirati daljnjim mogućnostima za razvoj nebankarskog sektora unutar financijskog sustava.

Usprkos ovim pozitivnim kretanjima, potrebno je još riješiti mnoga ozbiljna pitanja. Daljnje poboljšanje poslovne klime se ne može postići bez stalnog smanjivanja birokracije, poboljšanja učinkovitosti i žustre modernizacije državne uprave i reforme pravosuđa, što bi trebalo doprinijeti izvršenju ulaska na i izlaska s tržišta kao i izvršenju prava vjerovnika i imovinsko pravnih odnosa. Naponi uloženi u restrukturiranje i privatizaciju bi se trebali nastaviti pogotovo na području brodogradnje kao i u okviru preostalih turističkih poduzeća u državnom vlasništvu.

Međunarodna donatorska zajednica, u kojoj je EU najvažniji član, aktivno podupire izdatke i ulaganja u zaštitu okoliša u Hrvatskoj. Ova pomoć podupire hrvatske izdatke i ulaganja, koji iznose oko 0,3% BDP-a (vidjeti tablicu 1.1.).

Potrebe za investicijama, kao i iznosi za izdatke i ulaganja značajno se razlikuju među zemljama. Na primjer, u 2002. (tablica 1.1.) izdaci i ulaganja hrvatskog javnog sektora između su onih Litve (trećina hrvatske razine) i Austrije (dvije trećine) s jedne strane, te Irske (koja troši i ulaže 0,5% BDP-a) i Mađarske (koja troši više nego dvostruko hrvatske razine), od kojih su sve četiri zemlje EU srednje veličine, s brojem stanovnika od 3,4 milijuna do 10,1 milijuna i moraju znatno trošiti i ulagati u sektor zaštite okoliša. Hrvatski javni izdaci i ulaganja dosežu do otprilike 57% razine EU 15. Procjena za bivše zemlje kandidate pokazuje da su te zemlje trebale izdvojiti prosječno između 2 i 3% BDP-a za punu primjenu okolišnog *acquisa* u godinama koje su uslijedile.¹

Najnoviji podaci Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske daju procjenu da su ukupna ulaganja u sektor zaštite okoliša javnih i privatnih poslovnih subjekata iznosila oko 197,4 milijuna EUR (0,64% BDP-a) u 2005., što je značajno povećanje u odnosu na 80,2 milijuna EUR u 2001. (0,36% BDP-a).

Tablica 1.1. Izdaci i ulaganja javnog sektora u području zaštite okoliša (% BDP-a)

	2000.	2001.	2002.
EU 25	0,56	0,58	0,53
EU 15	0,55 ^(s)	0,58 ^(s)	0,53 ^(s)
Danska	1,28	1,24	1,2
Litva	0,10	0,09	0,10
Mađarska	0,5	0,58	0,66
Austrija	0,21	0,21	0,2
Republika Irska			0,5
Hrvatska	0,31		0,3

Izvor: Eurostat

7,94 milijarde EUR, što predstavlja značajno ulaganje potrebno za usklađenost s *acquisom*. Ove brojke su najbolja procjena međutim, iz nedavno provedenog projekta CARDS 2002 proizašle su znatno niže procjene iznosa potrebnih ulaganja, pogotovo u sektoru otpada. Razlog za to je primjena različitih metodologija.

U podsektoru voda projekt CARDS 2003, Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva o upravljanju vodama s pravnom stečevinom EU, dat će sljedeće rezultate: pravnu, institucionalnu i financijsku procjenu i preporuke za Direktive EU o vodama; plan prilagodbe za Direktivu o obradi otpadnih voda, te nacrt strategije i akcijskog plana za usklađivanje s pravnom stečevinom o vodama. Projekt je započeo u svibnju 2006. i trajat će 18 mjeseci.

U okviru projekta pod nazivom „PHARE program za okoliš i proširenje za više država za 2005. godinu“ (zemlje korisnice: Bugarska, Hrvatska, Rumunjska i Turska), potprojekt „Razvoj sposobnosti nadležnih tijela u zaštiti okoliša putem prijenosa najbolje prakse i obuke u cilju podrške učinkovitom

Prošla i trenutna razina investicija u Hrvatskoj nije dovoljna, iako je značajan napredak postignut ulaganjima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u sufinanciranje sanacije/zatvaranja odlagališta komunalnog otpada počevši od 2004. godine.

U *Pristupnom partnerstvu s Republikom Hrvatskom, srednjoročni prioriteta* su veća ulaganja u infrastrukturu za zaštitu okoliša, s posebnim naglaskom na prikupljanju i preradi otpadnih voda, opskrbi pitkom vodom i gospodarenje otpadom te razviti strategiju ulaganja u zaštitu okoliša na temelju procjena troškova usklađivanja.

Procjenjuje se da Hrvatska samo u sektore voda i otpada mora uložiti oko

¹ Procjena službe Europske komisije; Priopćenje Komisije: Izazovi financiranja zaštite okoliša u zemljama kandidatima, COM(2001) 304 Final

korištenju financijskih i sredstava”, koji je EK pokrenula u 2005., započeo je u studenom 2006. i nastavit će se tijekom 2007. Očekuje se da će doprinijeti razradi nacionalne Strategije financiranja zaštite okoliša. Strategija će se odnositi na investicije za tri glavna podsektora: vode, otpad i kakvoća zraka koje će financirati javni sektor. Direktive koje će biti predmet Strategije odnose se na: kakvoću vode za kupanje, opasne tvari u vodama, pitku vodu, nitrata, mulj iz uređaja za pročišćavanje voda, obradu komunalnih otpadnih voda (Okvirna direktiva o vodama), opasni otpad, odlagališta otpada, ambalažni otpad i velike spalionice (Okvirna direktiva o kakvoći zraka). Priprema prvog nacrtu ovog dokumenta planirana je za listopad 2007.

1.1.2 Očekivanja politike u kratkoročnom do srednjoročnom razdoblju

Ključni izazovi će u sljedeće tri godine ostati rješavanje vanjske ranjivosti, strukturne reforme i daljnja fiskalna konsolidacija. Ovo je pogotovo važno u okviru visokih troškova vezano za proces pristupanja, čija točna mjera i razina još trebaju biti precizno definirani, kako proces pregovora bude napredovao i točni uvjeti postanu poznati i uočeni.

Prema *Pretpristupnom ekonomskom programu za razdoblje 2007. – 2009. te Smjernicama za gospodarsku i fiskalnu politiku za razdoblje između 2008. i 2010.*, koje je Vlada RH usvojila krajem 2006. odnosno sredinom 2007., Vlada RH planira niz mjera usmjerenih na smanjivanje fiskalnog deficita, javnog duga te vanjskog duga kao i ponovno jačanje procesa privatizacije. Što se tiče rashoda, nastavit će sa planiranom reformom sustava zdravstvenog osiguranja i socijalnih davanja i planiranim reformama u području privatizacije velikih poduzeća u državnom vlasništvu.

Kako bi razvila domaću krivulju prinosa i smanjila vanjsku ranjivost, Vlada će se nastaviti zaduživati prvenstveno na domaćem tržištu. Što se tiče prihoda, planira ubrzati reforme u postupku ubiranja poreza kako bi poboljšala njegovu učinkovitost. Predviđene strukturne reforme bi kao rezultat trebale imati smanjenje općih državnih troškova prema GFS 1986 metodologiji (sa 47,8% BDP-a u 2006. na 43,1% BDP-a u 2010.) kao i smanjivanje općeg deficita s 3% BDP-a u 2006. na 0,5% BDP-a u 2010. Nadalje planirano je i smanjivanje javnog duga (zbroy duga opće države te jamstva) s 46,4% BDP-a u 2006. na 37,1% BDP u 2010. (izvor: Smjernice za gospodarsku i fiskalnu politiku za razdoblje između 2008. i 2010.) Praćenje stanja od strane Međunarodnog monetarnog fonda će biti ograničeno na članak IV. konzultacija, koje će se odvijati jednom godišnje, međutim očekuje se da će praćenje stanja od strane Europske unije postati intenzivnije što se dalje bude odvijao proces pristupanja. Vlada namjerava utvrditi političku vjerodostojnost putem napredovanja s fiskalnom konsolidacijom i potrebnim strukturnim reformama, ali od krajnje važnosti je stvaranje povoljnog poslovnog okruženja koje će pretvoriti interes za ulaganje u stvarne projekte i stvoriti nova radna mjesta.

1.1.3 Kontekst nacionalnih politika za Operativni program zaštite okoliša

Prirodno okruženje je ključna pretpostavka u gospodarskom i socijalnom kapitalu Hrvatske, jedno je od pokretača gospodarskog razvoja, s obzirom na središnju ulogu u hrvatskom turizmu. Hrvatska ima dobro očuvan okoliš uglavnom zbog nepostojanja teškog industrijskog onečišćivanja tijekom posljednjih godina; odlikuje ju velika biološka i zemljopisne raznolikost, te relativno izdašne količine pitke vode. Međutim, instrumenti zaštite okoliša slabije su razvijeni od onih u zemljama EU.

Kao što je naznačeno, Hrvatska je od 1990.-ih ostvarivala snažan rast proizvodnje, što je djelomično rezultat njenog vrlo atraktivnog okoliša i stvaranja prihoda od turizma, ali također i povećane privatne potrošnje i ulaganja. Paradoksalno, to postavlja sve veće zahtjeve pred hrvatsku okolišnu infrastrukturu, stvarajući niz izazova koje treba riješiti djelotvorno i učinkovito. Posebice postoji povećana potražnja za kvalitetnim i pouzdanim uslugama u zaštiti okoliša: opskrba vodom te obrada otpadnih voda, gospodarenje otpadom, održavanje čistog zraka te očuvanje prirodnih staništa. Fiskalna konsolidacija koja je u tijeku, te planirane političke mjere kako bi se smanjio javni dug, znače da se javnim resursima namijenjenima za ulaganja u modernizaciju i održavanje infrastrukture mora pažljivo gospodariti kako bi se maksimiziralo učinkovito i povoljno trošenje vrijednost za novac. Ovo naglašava važnost dobro utemeljenih strategija za zaštitu okoliša, davanje prioriteta i određivanje redosljeda infrastrukturnih projekata, i maksimizacije doprinosa IPA i drugih izvora financiranja.

Održivi razvoj nudi pojedinoj zemlji kao i na globalnoj razini pozitivnu dugoročnu viziju društva koje je više prosperitetno i pravednije i koje obećava čistiji, sigurniji i zdraviji okoliš – društvo koje omogućava kvalitetniji život za nas, našu djecu i buduće generacije. Postizanje ovoga u praksi zahtjeva da gospodarski rast podržava društveni napredak i poštuje okoliš. Zahtjevi zaštite okoliša moraju biti integrirani u sve relevantne sektorske politike (promet, energetika, poljoprivreda, turizam itd.). To znači da zaštita okoliša treba biti sastavni dio pri razvoju prometne infrastrukture, kao i energetskog, poljoprivrednog i industrijskog razvitka. Jednako kao zaštita biološke i zemljopisne raznolikosti, jadranska obala i otoci te pripadajuća komunalna infrastruktura, kao što je vodoopskrba, odvodnja te infrastruktura za obradu otpadnih voda i infrastruktura za gospodarenje otpadom, su preduvjeti za dugoročan razvoj turizma i ukupan razvoj. Kamen temeljac zaštite okoliša je upravljanje okolišem, koje se sastoji od mnogo aspekata, pokriva širok spektar složenih i međusobno povezanih sektora i aktivnosti – gospodarenje vodama i otpadom, onečišćenje zraka, zaštitu prirode/prirodnih staništa, biološku raznolikost, buku, industrijsko onečišćenje, i kemikalije. Održivi razvoj je stoga sastavni dio politike zaštite okoliša i strateškog okvira u Hrvatskoj. U uvodnom dijelu Nacionalne strategije zaštite okoliša navodi se da koncept održivog razvoja mora postati dominantna odrednica strategije razvoja Republike Hrvatske koja će omogućiti da se na budućnost zaštite okoliša gleda drugačije i u znatno širem kontekstu nego ranije.

Hijerarhija strateških dokumenata koja određuje nacionalni okvir politike zaštite okoliša u Hrvatskoj je kako slijedi:

- ✓ krovni dokument je Strateški okvir za razvoj 2006. - 2013. (SOR),
- ✓ Nacionalna strategija zaštite okoliša (NSZO) i Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NPDO), i
- ✓ NSZO nadalje podupiru pod-sektorske strategije, poput Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i nacrtu Strategije upravljanja vodama, kao i Nacionalna ISPA strategija za okoliš.

Strateški okvir za razvoj 2006. – 2013. (SOR)¹, usvojen u kolovozu 2006., definira „rast i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje unutar europske socijalne države 21.-og stoljeća” kao strateški cilj Hrvatske. Štoviše, definira nacionalne razvojne ciljeve i određuje 10 strateških područja u kojima je potrebno istovremeno i koordinirano djelovanje kako bi se postigli naznačeni razvojni ciljevi. Jedno od tih područja je „Prostor, priroda, okoliš i regionalni razvoj”; štoviše očuvanje okoliša i uravnotežen regionalni razvoj se smatraju ključnim elementima održivog gospodarskog razvoja.

Osim SOR-a, hrvatske osnovne razvojne orijentacije su definirane u socijalno-gospodarskim razvojnim dokumentima i sektorskim strategijama i planovima. Sektorske strategije od važnosti za sektor zaštite okoliša su:

- ✓ Nacionalna strategija zaštite okoliša (2002.);
- ✓ Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997.);
- ✓ Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske (1999.);
- ✓ Strategija energetskog razvitka Republike Hrvatske (2002.);
- ✓ Strategija poljoprivrede i ribarstva (2002.); i
- ✓ Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2010. godine (2003.).

Nacionalna strategija zaštite okoliša² ključni je dokument za sektor okoliša; dokument pokazuje da pritisci na okoliš potječu iz svih sektora gospodarstva no posebnu pažnju treba posvetiti prometu (struktura korisnika, izgradnja infrastrukture, kakvoća goriva), energiji (emisije, prijenos, otpad i korištenje fosilnih goriva), industriji (emisije i otpadne vode), turizmu i dijelom poljoprivredi (upotreba umjetnih gnojiva, pesticida). Okoliš i njegovi tereti i pritisci ne utječu samo na kakvoću života građana, već također doprinosi i tome da Hrvatska bude privlačna turistička destinacija i jača

¹ Usvojila Vlada Republike Hrvatske; <http://strategija.hr/Default.aspx?sec=22>

² Usvojio Sabor Republike Hrvatske 25. siječnja 2002. (NN od 25. travnja 2002. br. 46/2002)

njenu međunarodnu percepciju zemlje koja ima očuvani okoliš i proizvodnju zdrave hrane. Stoga je od šire važnosti da se pronađu pravovremena i učinkovita rješenja problema u sektoru okoliša; poboljšanje okolišne infrastrukture može riješiti najvažnije probleme gospodarenja otpadom i vodnim resursima.

NSZO ima sljedeće dugoročne nacionalne ciljeve zaštite okoliša:

- ✓ Zaštita i unapređenje kakvoće vode, mora, zraka i tla;
- ✓ Očuvanje sadašnjeg stanja biološke raznolikosti;
- ✓ Očuvanje prirodnih resursa, posebno cjelovitosti i obilježja posebnih prirodnih bogatstava (mora, obale i otoka, planinskih područja itd.).

Glavni nacionalni strateški dokumenti za područja gospodarenja otpadom i upravljanja vodama su Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) i Strategija upravljanja vodama. Strategija gospodarenje otpadom usvojena je u rujnu 2005. i određuje okvir za smanjivanje otpada i održivo gospodarenje otpadom. Strategija upravljanja vodama trenutno je u saborskoj proceduri i pružit će strateški okvir za održivo korištenje vodnih resursa u zemlji.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (2005.)¹ procjenjuje stanje, utvrđuje probleme i prepreke i određuje glavne ciljeve gospodarenja otpadom za razdoblje 2005. - 2025.; ovi ciljevi uključuju:

- ✓ Razvoj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom;
- ✓ Uspostava županijskih i regionalnih centara gospodarenja otpadom (do 21 centar);
- ✓ Sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta;
- ✓ Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom – tzv. crne točke; i
- ✓ Poboljšani informacijski sustavi i sustavi izvješćivanja za sustav gospodarenja otpadom.

Strategija gospodarenja otpadom uređuje gospodarenje različitim vrstama otpada na teritoriju Republike Hrvatske, od nastanka do konačnog odlaganja, s temeljnim ciljem postizanja i održavanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će se organizirati u skladu sa suvremenim europskim zahtjevima i standardima. Svrha cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je maksimalno izbjegavanje (odnosno smanjivanje) nastajanja otpada, minimiziranje štetnih utjecaja otpada na okoliš, klimu i zdravlje ljudi, kao i usklađivanje cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom s načelima održivog razvoja.

Strategija gospodarenja otpadom će se provoditi kroz **Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske**² koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 19. srpnja 2007. i bit će na snazi tijekom razdoblja od 8 godina. Odgovarajući županijski planovi gospodarenja otpadom, koji su izrađeni ili u fazi izrade, razradit će, u skladu s nacionalnim Planom, pojedinih projekata i kako se oni uklapaju u županijske/regionalne centre integriranog sustava gospodarenja otpadom.

Strategija upravljanja vodama (nacrt) je temeljni i dugoročni nacionalni strateški dokument o gospodarenju vodama za Hrvatsku. Njime se uspostavlja jedinstvena politika upravljanja vodama te cjelovit i koordiniran pristup poboljšanju vodnog sustava u skladu s međunarodnim obvezama. Također, definira strateške ciljeve, utvrđuje trenutne i buduće potrebe i usluge te otkriva načine na koje bi se mogli ispuniti putem planova upravljanja za 4 slivna područja u zemlji.

Ostali strateški dokumenti i provedbeni planovi usvojeni su 2007. godine ili su izrađeni/u izradi i bit će dovršeni i/ili usvojeni u 2007., te uključuju:

- ✓ Nacionalni plan djelovanja za zaštitu i unapređenje kakvoće zraka (nacrt izrađen);
- ✓ Nacionalna strategija i plan djelovanja kojim se ispunjavaju obveze temeljem Okvirne konvencije o promjeni klime i Kyoto protokola (nacrt izrađen);

¹ Usvojio Sabor Republike Hrvatske 14. listopada 2005. (NN od 2. studenog br., 130/2005)

² Narodne novine od 16. kolovoza 2007. br. 85/2007

- ✓ Izvješće o stanju okoliša za razdoblje od 1997. – 2005. (usvojio Hrvatski sabor 25. svibnja 2007.);
- ✓ Strategija održivog razvoja (u izradi);
- ✓ Nacionalni plan zaštite voda (NPZV) za zaštitu Mediteranskog mora od onečišćenja iz kopnenih izvora¹;
- ✓ Prijedlozi za provedbu Okvirne direktive o vodi i Direktive o vodi za piće (faza I.);
- ✓ Nacrt Provedbenog plana za Direktivu o pročišćavanju gradskih otpadnih voda (faza I.); i
- ✓ Nacrt Programa izgradnje gradskih kanalizacijskih sustava i utvrđivanja osjetljivih područja (faza I.).

Nacionalna ISPA strategija za okoliš (2005.)², prva investicijska strategija zemlje, prioritetnima utvrđuje investicijske projekte gospodarenja otpadom, vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda; osnova je to za planiranje investicija u Republici Hrvatskoj za korištenje 30 milijuna eura koji su iz programa ISPA dodijeljeni Hrvatskoj za razdoblje 2005. - 2006. (detaljnije u poglavlju 3.4.3.). Ova će sredstva pružiti ograničeni doprinos za ispunjavanje svih i temeljnih potreba Hrvatske u navedenim područjima; međutim, indikativni popis od 26 projekata u Nacionalnoj ISPA strategiji su prioritetne investicije u sektorima gospodarenja vodama i gospodarenja otpadom što će pridonijeti ispunjavanju zahtjeva iz „troškovno zahtjevnih” direktiva iz okolišne pravne stečevine EU. Ovaj popis je ažuriran, a „dugi popis” projekata za IPA investicije i stanje njihove pripremljenosti opisano je u odjeljku 3.5. ovog Programa.

Svi projekti koji se financiraju u okviru OPZO-a moraju u potpunosti poštivati načela održivog razvoja i ispuniti odnosne norme zaštite okoliša, posebno direktive o OOU-a, habitatima i pticama (kako bi se spriječili negativni utjecaji na potencijalne lokacije NATURA-e 2000) kao i odnosnu pravnu stečevinu koja se odnosi na zaštitu okoliša. Investicije u sektor zaštite okoliša planirat će se pomoću integriranih i strateških pristupa, posebno u skladu s pristupom sliva i planiranja gospodarenja otpadom. Projekti koji će se financirati moraju se ocjenjivati ovisno o slučaju kako bi bili usklađeni s odnosnim obvezama iz pravne stečevine o zaštiti okoliša.

U sljedećem potpoglavlju daje se prikaz ključnih institucija u Hrvatskoj koje su nadležne za pripremu i provedbu tih strategija, programa i planova, na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini.

1.1.4 Institucionalni okvir

Na općoj razini, politika okoliša najvećim dijelom spada pod nadležnost sljedeća dva ministarstva:

✓ **Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG)** je središnje državno tijelo odgovorno za zaštitu okoliša. Ono je, uz druge aktivnosti unutar svoje nadležnosti, odgovorno za upravne i druge poslove vezane uz opću politiku zaštite okoliša, gospodarenje otpadom; zaštitu zraka, zaštitu klime i ozonskog omotača; procjenu utjecaja na okoliš; planove nepredviđenih mogućnosti u okolišu te zaštitu mora, obalnog pojasa i zaštitu tla. Obavlja zadaće koordinacije, stručnog razvoja i sudjeluje u izradi strateških dokumenata; provodi aktivnosti vezane uz proces EU integracija u sektoru zaštite okoliša; inspekciju zaštite okoliša; promicanje edukacije o okolišu i istraživanja vezana uz zaštitu okoliša.

✓ **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva (MPŠVG)** obavlja administrativne i druge zadaće vezane uz gospodarenje vodama i sustav gospodarenja vodama; praćenje stanja i prilagodbu razvoja gospodarenja vodama potrebama gospodarskog razvoja; regulaciju vodotoka, zaštitu od negativnih učinaka vode i leda te erozije i poplava, drenažu i navodnjavanje tla; gospodarenje i iskorištavanje vodnog dobra; zaštitu vode i mora od onečišćenja s kopna; osiguranje vodnih rezervi; iskorištavanje snage vode; planiranje i usklađenje razvoja i izgradnju javne vodoopskrbe i kanalizacijskog sustava od nacionalne važnosti kao i obavljanje aktivnosti inspekcije.

¹ Prihvatio Međuministarski odbor i UNEP/MAP. Usvajanje od strane Vlade Republike Hrvatske očekuje se do kraja 2007. godine.

² Nacionalna strategija za ISPA-u usvojena je tijekom 2005. godine na međuministarskim sastancima Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, odnosno institucija koje su bile nadležne za izradu Strategije.

Druga državna tijela vezana uz zaštitu okoliša su: Ministarstvo kulture, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka; Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi; Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva; Državna uprava za zaštitu i spašavanje; i Državni hidrometeorološki zavod. Pored toga osnovan je i Državni zavod za zaštitu prirode, koji obavlja aktivnosti vezane uz očuvanje i unaprjeđenje zaštite prirode kao i Agencija za zaštitu okoliša čiji je zadatak prikupljanje i pružanje podataka o zaštiti okoliša, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Hrvatske vode-agencija za upravljanje vodama.

Vezano za **gospodarenje otpadom**, nadležnosti u Hrvatskoj podijeljene su između sljedećih institucija:

- ✓ **Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske** su tijela državne vlasti. Sabor donosi odgovarajuće zakonodavstvo i nacionalne strategije, poput Strategije gospodarenja otpadom. Saborski odbor daje mišljenja o konkretnim zakonima i dokumentima. Vlada donosi plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije te utvrđuje obvezujuće lokacije. Vlada osigurava uvjete i propisuje mjere za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada.
- ✓ **Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva** jedno je od tijela državne uprave (ministarstva, uredi državne uprave u županijama) koje je u sektoru otpada nadležno za:
 - Izradu novog primarnog zakonodavstva i standarda;
 - Izradu Strategije gospodarenja otpadom RH i Plana gospodarenja otpadom RH;
 - Izradu provedbenih propisa;
 - Odobravanje izvješća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša;
 - Davanje suglasnosti za aktivnosti (intervencije) koje se temelje na procjenama utjecaja na okoliš;
 - Izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (otpadne gume, ambalažni otpad, otpadna ulja itd.);
 - Gospodarenje opasnim otpadom (provedba mjera);
 - Inspekciju i nadzor nad provedbom zakona i sekundarnog zakonodavstva;
 - Nadziranje Agencije za zaštitu okoliša i Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.
- ✓ **Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU)**, osnovan 2003. godine i djeluje od početka 2004., izvanproračunska je ustanova s javnim ovlastima u vlasništvu Republike Hrvatske koja ima svrhu financirati programe i projekte zaštite okoliša; ovo također uključuje energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije. FZOEU ubire razne naknade zaštite okoliša koje čine vlastiti prihod Fonda, a ove naknade uključuju naknade za opterećivanje okoliša opasnim i neopasnim industrijskim otpadom.
- ✓ **Agencija za zaštitu okoliša (AZO)** je javna ustanova koju je osnovala Vlada 2002. godine. AZO prvenstveno prikuplja, obrađuje i pruža podatke koji su potrebni za učinkovitu provedbu politike zaštite okoliša. Obavlja zadatke vezane uz razvoj i koordinaciju informacijskog sustava zaštite okoliša. Izrađuje izvješće o stanju okoliša (izvješća o gospodarenju otpadom sastavni dio) koje potvrđuje MZOPUG.
- ✓ **Županije i Grad Zagreb** su jedinice regionalne samouprave nadležne za gospodarenje svim vrstama otpada na svom području, izradu planova gospodarenja otpadom za svoje područje; prikupljanje i prosljeđivanje podataka o otpadu (katastar emisija u okoliš); **uredi državne uprave u županijama** izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom.

- ✓ **Gradovi i općine** su jedinice lokalne samouprave koje su nadležne za gospodarenje komunalnim otpadom te izrađuju planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije u prostornim planovima za svoje područje.

Zakon o komunalnom gospodarstvu propisuje komunalne usluge (uključujući gospodarenje komunalnim otpadom) koje mogu obavljati:

- ✓ **komunalna društva** koja osnivaju jedinice lokalne samouprave (jedinice lokalne samouprave trebaju biti u vlasništvu najmanje 51% poduzeća);
- ✓ **javne ustanove** koje osnivaju jedinice lokalne samouprave;
- ✓ **organizacijske jedinice** jedinica lokalne samouprave;
- ✓ **pravne i fizičke** osobe na temelju koncesijskih ugovora;
- ✓ **pravne i fizičke** osobe na temelju ugovornih odnosa.

Ostali dionici koji sudjeluju u gospodarenju otpadom su društva koja su registrirana i imaju dozvolu za skupljanje i prijevoz, oporabu i/ili zbrinjavanje otpada, ili za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, konzultantske tvrtke, stručne organizacije i nevladine udruge.

Za **gospodarenje vodama** u Hrvatskoj odgovorne su sljedeće institucije:

- ✓ **Sabor i Vlada Republike Hrvatske** su tijela državne vlasti. Sabor usvaja relevantno zakonodavstvo i nacionalne strategije, poput Strategije upravljanja vodama. Saborsko povjerenstvo daje mišljenja o konkretnim aktima i dokumentima. Vlada usvaja planove upravljanja vodnim područjima i Saboru predlaže odgovarajuće zakonodavstvo i strategije.
- ✓ **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva** odgovorno je za politiku voda u Republici Hrvatskoj. Unutar Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG) osnovane su dvije uprave relevantne za gospodarenje vodama: Uprava gospodarenja vodama i Uprava vodne politike i međunarodnih projekata. Uprava vodne politike i međunarodnih projekata odgovorna je za poslove vezane uz pristupanje EU i provedbu međunarodno financiranih projekata u vodnom sektoru.
- ✓ **Hrvatske vode (HV)** su državna agencija odgovorna za gospodarenje vodama. Zadaci koje obavljaju Hrvatske vode su sljedeći:
 - Izrada nacrta Strategije upravljanja vodama, nacrta planova upravljanja vodnim područjima i izradu i provedbu plana upravljanja vodama;
 - Izrada projektnih zadataka, konceptijskih rješenja, studija i investicijskih programa i revizija projektne dokumentacije;
 - Uređenje vodotoka i drugih vodnih cjelina i osiguranje zaštite od štetnog djelovanja voda - praćenje stanja i kontrola vodotoka i drugih voda, organiziranje provođenja obrane od poplava i leda i zaštite od erozija i bujica, organiziranje građenja, tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i vodnih građevina;
 - Upravljanje melioracijskim sustavima za odvodnjavanje i navodnjavanje - organiziranje građenja, tehničkog i gospodarskog održavanja i njihova namjenskog korištenja;
 - Korištenje voda – utvrđivanje zaliha voda, praćenje stanja zaliha voda, usklađivanje planova korištenja voda koje donose druge pravne osobe i praćenje njihova ostvarivanja, poduzimanje drugih mjera za namjensko i racionalno korištenje voda;
 - Zaštita voda – praćenje i utvrđivanje kakvoće voda, organiziranje provođenja Državnog plana za zaštitu voda, usklađivanje planova za zaštitu voda jedinica lokalne

samouprave i planova drugih osoba za ulaganje u zaštitu voda i praćenje njihova ostvarivanja, poduzimanje mjera za sprečavanje i saniranje onečišćenja voda;

- Upravljanje javnim vodnim dobrom;
- Vođenje vodne dokumentacije i upravljanje jedinstvenim informacijskim sustavom voda;
- Stručni poslovi u vezi s davanjem koncesija na vodama i javnom vodnom dobru;
- Stručni nadzor nad provođenjem uvjeta iz vodopravnih akata i ugovora o koncesiji (vodni nadzor);
- Poslovi radi izvršavanja planova kojima se ostvaruje upravljanje vodama;
- Stručni nadzor nad građenjem vodnih građevina.

HV snose odgovornost za cijelu Hrvatsku preko svojih pet vodnogospodarskih odjela i 32 vodnogospodarske ispostave. Hrvatske vode odgovaraju za svoj rad nadležnom ministarstvu, tj. Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Na **lokalnoj razini** postoji relativno velik broj (143) **komunalnih društava** odgovornih za javnu vodoopskrbu u Hrvatskoj; slično tome, sustavima javne odvodnje upravlja 130 **javnih komunalnih (općinskih) društava**, od kojih su neke odgovorne i za vodoopskrbu. Vlasnici ovih društava su jedinice lokalne samouprave.

1.1.5 Hrvatski pravni okvir

– Hrvatsko zakonodavstvo koje se odnosi na prioritetne sektore (otpad, vode)¹ sadržane u OPZO-u je:

- ✓ Zakon o zaštiti okoliša (NN 82/94 i 128/99)
- ✓ Zakon o otpadu (NN 178/04 i 111/06)
- ✓ Zakon o vodama (NN 107/95 i 150/05)
- ✓ Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (NN 107/95, 19/96, 88/98 i 150/05)

Postojeći Zakon o zaštiti okoliša dijelom je usklađen s *acquisom*; Konačni prijedlog novog „krovnog” zakona kojim će se postići daljnje usklađivanje prihvaćen je od Vlade Republike Hrvatske 13. rujna 2007. te je isti upućen u Hrvatski Sabor na drugo čitanje i usvajanje. Novim zakonom o zaštiti okoliša uredit će se sva horizontalna pitanja koja još nisu obrađena u sektorskim zakonima (uključujući određene aspekte Procjene utjecaja na okoliš (PUO), odredbe o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš, odredbe o pristupu informacijama o okolišu i integrirano sprječavanje i nadzor onečišćenja). Sekundarno zakonodavstvo za provedbu primarnog zakonodavstva bit će izrađeno za potpuno prenošenje odgovarajućeg zakonodavstva EU.

U studenom 2004. donesen je novi Zakon o otpadu (NN 178/04), koji je izmijenjen i dopunjen u rujnu 2006. (NN 111/06) i koji određuje ciljeve **gospodarenje otpadom**:

- ✓ Izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i smanjivanje opasnih svojstava otpada;
- ✓ Oporaba otpada (recikliranje, ponovno korištenje ili drugi postupak, ili korištenje otpada u energetske svrhe);
- ✓ Zbrinjavanje otpada na propisani način, i
- ✓ Sanacija okoliša u slučajevima onečišćenja otpadom.

Odgovarajuće odredbe Direktive Vijeća 75/442/EEZ o otpadu izmijenjene Direktivom Vijeća 91/156/EEZ, Odluke Komisije 94/3/EK, Odluke Komisije 96/350/EK i Odluke Komisije 2000/532/EZ

¹ Prioriteti OPZO-a su pod-sektori otpada i voda s obzirom na ograničena sredstva koja su dostupna i potrebu za koncentracijom pomoći, a ujedno je riječ o glavna dva prioriteta iz Nacionalne strategije zaštite okoliša. S obzrom da je sektor zraka treći prioritet NSZO-a te s vodom i otpadom čini podsektor zaštite okoliša koji zahtijeva znatna ulaganja, može biti uzet u obzir za pomoć u narednom programskom razdoblju.

prenesene su u Zakon o otpadu. Ovaj Zakon također pruža opći pravni okvir za daljnje usklađivanje sa zakonodavstvom EU u sektoru otpada, koji uključuje određeno već usvojeno sekundarno zakonodavstvo:

- ✓ Uredba o vrstama, kategorijama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i popisom opasnog otpada (NN 50/05)
- ✓ Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05 i 115/07)
- ✓ Odluka o uvjetima za označavanje ambalaže (NN 155/05, 24/06 i 28/06)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/2006)
- ✓ Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06)
- ✓ Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja naknade za vlasnike nekretnina i jedinice lokalne samouprave (NN 59/2006)
- ✓ Uredba o prekograničnom prometu otpada (NN 69/06 i 17/07)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07)
- ✓ Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)
- ✓ Pravilnik o načinu i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07)
- ✓ Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06)

Dovršetak daljnjeg prijenosa relevantne pravne stečevine EU za podsektor otpada prema NPPEU 2007. planiran je u 2007. i 2008. donošenjem provedbenih propisa Zakona o otpadu. Ostalo provedbeno zakonodavstvo koje je usvojeno temeljem starog Zakona o otpadu i dalje je dijelom na snazi, a ono uključuje:

- ✓ Uredbu o uvjetima za rukovanje opasnim otpadom (NN 32/98),
- ✓ Pravilnik o uvjetima za gospodarenje otpadom (NN 123/97 i 112/01).

Pored toga određeni aspekti gospodarenja otpadom uređeni su drugim sektorskim propisima i međunarodnim ugovorima:

- ✓ Zakon o zaštiti okoliša (NN 82/94 i 128/99)
- ✓ Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03, 178/04)
- ✓ Zakon o potvrđivanju Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (NN – MU 3/94)
- ✓ Zakon o zaštiti zraka (NN 178/04)
- ✓ Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćavajućih tvari iz stacionarnih izvora u zrak (NN 21/07)
- ✓ Zakon o ratifikaciji Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (NN – MU 2/96)
- ✓ Kyoto protokol Okvirne konvencije UN o promjeni klime (NN-MU 05/07)
- ✓ Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (NN-MU 12/93)
- ✓ Stockholmska konvencija o postojanim organskim onečišćavateljima (NN-MU 11/06)
- ✓ Međunarodna konvencija MAR POL 73/78, odnosno Protokol V kojim se uređuje

- ✓ Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN 107/03) zbrinjavanje otpada u lukama
- ✓ Zakon o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04) ✓ Barcelonska konvencija (NN-MU 12/93 i 17/98)
- ✓ Pomorski zakonik (NN 181/04)
- ✓ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03 i 141/06)

Primarno zakonodavstvo za područje **gospodarenja vodama** sastoji se od dva instrumenta:

- ✓ Zakona o vodama (NN br. 107/95 i 150/05), i
- ✓ Zakona o financiranju vodnog gospodarstva (NN br. 107/95, 19/96, 88/98 i 150/05).

Hrvatski sabor izmijenio je i dopunio ove zakone u prosincu 2005. Oni su sada djelomično usklađeni s Okvirnom direktivom o vodama (2000/60/EZ); daljnje usklađivanje predviđeno je do kraja 2008. godine

Uz ova dva zakona, koji čine temeljni zakonski okvir, vodno gospodarstvo u Republici Hrvatskoj uređuje oko 40 podzakonskih akata. Postojeći zakonodavni okvir upravljanja vodama potrebno je uskladiti s pravnom stečevinom EU.

Za ovaj OPZO relevantni su:

- ✓ Pravilnik o posebnim uvjetima koji moraju ispunjavati pravne osobe koje obavljaju djelatnosti odvodnje otpadnih voda
- ✓ Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti
- ✓ Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće
- ✓ Državni plan za zaštitu voda
- ✓ Pravilnik o izdavanju vodoprivrednih akata
- ✓ Pravilnik o izradi Vodnogospodarske osnove
- ✓ Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite
- ✓ Uredba o klasifikaciji voda
- ✓ Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama
- ✓ Odluka o utvrđivanju slivnih područja
- ✓ Odluka o popisu državnih voda
- ✓ Odluka o utvrđivanju granica vodnih područja
- ✓ Uredba o opasnim tvarima u vodama
- ✓ Pravilnik o vodnoj dokumentaciji

Hrvatska je potpisala i ratificirala nekoliko međunarodnih sporazuma o upravljanju vodama, koji uključuju:

- ✓ Konvenciju o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (NN – MU 4/96);
- ✓ Konvenciju o suradnji na zaštiti i održivoj uporabi rijeke Dunav (NN – MU 2/96); i
- ✓ Okvirni sporazum o slivu rijeke Save (NN – MU 14/03).

Također postoje i važni bilateralni sporazumi o vodnogospodarskoj suradnji potpisani s Republikom Mađarskom, Republikom Slovenijom i Republikom Bosnom i Hercegovinom.

1.1.6 Horizontalna pitanja

Opća koncepcija „održivog razvoja” koja uključuje sva horizontalna pitanja ugrađena je u sve operative programe i u svakom je opisano kako će biti integrirana kroz specifične mjere. Ovi programi su usklađeni s EU strategijom održivog razvoja a Hrvatska se obvezala na stalno

unaprjeđivanje kakvoće i zaštite okoliša (uključujući stvaranje održivih zajednica koje će imati sposobnost učinkovitog upravljanja i korištenja resursa te početi iskorištavati ekološki potencijal i potencijal za socijalne inovacije u gospodarstvu). Za Hrvatsku se prioritet sastoji u pridržavanju normi i standarda EU na području zaštite okoliša; stoga će OPZO sufinancirati projekte vezane uz ulaganja u zaštitu okoliša. Ostali operativni programi integrirat će razmatranja u vezi zaštite okoliša u ostale investicijske projekte, posebno prometnu infrastrukturu.

"Horizontalne teme" izravno su integrirane u OPZO jer je zaštita okoliša središnja i nerazdvojiva sastavnica održivog razvoja. OPZO opisuje specifične mjere koje će obrađivati „temu” okoliša. U OPZO-u su utvrđeni specifični indikatori i opisano je kako će ove „teme” biti sustavno i ciljano integrirane te kako će ih se pratiti kroz izvješćivanje o rezultatima postignutim u pogledu svake „teme”, pomoću specifičnih indikatora. Horizontalna pitanja dalje su razrađena u odjeljku 3.3.

1.1.7 Statistika

Gospodarenje otpadom

U OPZO-u je u području otpada korišteno nekoliko izvora podataka: Agencija za zaštitu okoliša - AZO (preuzeto iz Katastra emisija u okoliš), hrvatske stručne institucije i tvrtke, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i MZOPUG. Podaci o gospodarenju otpadom prikazani u tablicama su procjene budući da tek nekoliko općina/gradova temelji svoje podatke na stvarnom mjerenju (vaganju) količine otpada. Procjena količina otpada uglavnom se radi vizualnom procjenom. Sustav prikupljanja podataka u Hrvatskoj potrebno je unaprijediti u skladu s već uspostavljenim pravnim okvirom. To je jedan od ciljeva u Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Strategiji gospodarenja otpadom RH.

Gospodarenje vodama

Za vodni sektor, podaci korišteni u OPZO-u potječu iz nekoliko izvora podataka: Strategija upravljanja vodama Republike Hrvatske (2007.), MPŠVG, Hrvatske vode, Statistički godišnjak Državnog zavoda za statistiku i EUROSTAT. Sustav prikupljanja podataka u Hrvatskoj potrebno je poboljšati na temelju postojeće pravne osnove.

Sektor i politika okoliša usmjereni su na nacionalnu razinu stoga se i prikazani statistički podaci daju na razini Hrvatske (NUTS I).

1.2 STRATEŠKI OKVIR ZAJEDNICE

U ovom odjeljku razmatra se politika EU, u vezi s aspektima okoliša iz Lisabonske agende i Strateških smjernica Zajednice, i njena povezanost s Hrvatskom u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Pristupnog partnerstva. Zatim se prikazuje pravni okvir EU u smislu različitih direktiva koje Hrvatska trenutno nastoji u potpunosti prenijeti, a potom se daje sažeti pregled usklađenosti hrvatskog pravnog okvira s *acquisom* i spremnosti za pristup.

Zatim se opisuje način na koji su predloženi prioriteti OPZO-a usklađeni s načelom koncentracije pomoći uz prikaz načina koordinacije pomoći. I na kraju tu je prikaz izdataka i ulaganja u okoliš.

1.2.1 EU politika u odnosu na Hrvatsku

Europska unija je predana održivom razvoju, a njenom politikom razvoja, uključujući kohezijsku politiku, upravlja **Lisabonska strategija** (Strategija gospodarskog razvoja) te Lisabonski program Zajednice (Agenda razvoja i zapošljavanja); izmijenjene nakon revizije 2004. sredinom mandata. U tom smislu, okvir za korištenje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda sadržan je u Objavi *Kohezijska politika u potpori razvoja i radnih mjesta, Strateške smjernice Zajednice, 2007.-2013.*¹, koja određuje „jačanje sinergije između zaštite okoliša i razvoja” kao jedan od prioriteta Zajednice (u okviru smjernice A: Učiniti Europu i njene regije privlačnim mjestima za ulaganje i rad) za potporu u okviru kohezijske politike i ostvarenja ciljeva Lisabonske strategije.

Strateški cilj EU za sljedeće desetljeće je postati najkonkurentnijim i najdinamičnijim gospodarskim sustavom na svijetu temeljenom na znanju, sposobnim postići održiv gospodarski razvoj sa što više kvalitetnijih radnih mjesta i većom socijalnom kohezijom. Zaštita okoliša/održivi razvoj uključen je u četiri prioritetna područja za podizanje razine konkurentnosti EU, a u tom su području zadani ciljevi okrenuti prema smanjenju učinka stakleničkih plinova, povećanoj uporabi električne energije iz obnovljivih izvora, smanjenju količine cestovnog prometa, smanjenju buke i onečišćenja, itd. Kako bi se postigli planirani ciljevi, velika važnost je pridodana svim oblicima tehnologije koji su ekološki prihvatljivi, u usporedbi s njihovim alternativama.

Jedan od ciljeva EU jest taj da regije postanu mjesta privlačnija za ulaganja i poslovanje; stoga budući program usklađivanja (kohezijski program) mora ojačati sinergiju između zaštite okoliša i razvoja. U tom pogledu će prioritet biti dan pružanju okolišnih usluga; one uključuju infrastrukturu za zbrinjavanje otpada i otpadnih voda, gospodarenje prirodnim resursima, dekontaminaciju onečišćenog zemljišta kako bi ga se pripremio za nove gospodarske aktivnosti, i zaštitu od određenih ekoloških opasnosti (putem promicanja gospodarenja prirodnim resursima, bolje uporabe ICT tehnologija, usmjerenog istraživanja, itd.). Promicanje ulaganja također pridonosi obvezama iz Kyotskog protokola, pomoću povećanja doprinosa zaštiti okoliša i razvoju i radnim mjestima.

Odnos Hrvatske i EU se u početku temeljio na **Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)**², koji je potpisan u listopadu 2001., a stupio je na snagu u veljači 2005. SSP osigurava pravni okvir za politički dijalog, regionalnu suradnju, gospodarske odnose i korištenje financijske pomoći Zajednice³.

SSP iznosi da: „mnoga ekološki krhka područja visoke vrijednosti biološke raznolikosti se uništavaju zbog neprimjerenog razvoja ili zadiranja u zaštićena područja”. Primjećuje da javnost ne iskazuje zabrinutost zbog postojećih i mogućih problema u okolišu i da je „civilno društvo do sada imalo minimalan utjecaj na području zaštite okoliša”. U šest godina otkako je SSP skrenuo pažnju na ove probleme i nedostatak sredstava za njihovo rješavanje, hrvatske vlasti su obratile više pažnje ovim problemima povećavši javne izdatke za okoliš i jačajući veze s civilnim društvom. Na međunarodnoj razini, poboljšana je suradnja, posebice u vezi sa zaštitom voda u dunavskoj i crnomorskoj regiji – dok je ovo i dalje prioritet.

¹ Odluka Vijeća 2006/702/EC

² Odluka Vijeća i Komisije (2005/40/EZ, Euratom) od 13. prosinca 2004.

³ Što se tiče sadržaja ovog Operativnog programa, Republika Hrvatska će osigurati pravilnu provedbu obveza navedenih u Glavi VI. SSP-a u području politike tržišnog natjecanja, uključujući državnu potporu.

U travnju 2004., Vijeće Europske unije je usvojilo Europsko partnerstvo s Hrvatskom, a u lipnju 2004., nakon pozitivnog mišljenja Komisije o hrvatskoj prijavi za članstvo, Vijeće Europe je ratificiralo prijavu Hrvatske za članstvo u EU, dok su službeni pregovori za pristup započeli u listopadu 2005. U veljači 2006. je Europsko partnerstvo unaprijeđeno (na temelju Komisijinog izvješća o napretku Hrvatske iz 2005.) u **Pristupno partnerstvo (PP)**¹ koje odražava novi status Hrvatske kao kandidata za članstvo u Europskoj uniji².

PP postavlja kratkoročne i srednjoročne prioritete za zaštitu okoliša.

Kratkoročni prioriteti:

- ✓ Nastaviti razvijati horizontalno zakonodavstvo, uključujući ono o procjeni učinka na okoliš i sudjelovanju javnosti;
- ✓ Jasno odrediti odgovornosti i ojačati administrativni i operativni kapacitet na nacionalnoj i regionalnoj razini kako bi se osiguralo planiranje, uključujući izradu financijskih strategija;
- ✓ Hitno usvojiti i započeti provedbu nacionalnog plana gospodarenja otpadom.

Srednjoročni prioriteti:

- ✓ Osigurati integraciju zahtjeva zaštite okoliša u definiciju i provedbu drugih sektorskih politika. Razviti strategiju ulaganja u okoliš temeljenu na procjeni troškova usklađenja. Nastaviti provedbu horizontalnog zakonodavstva.
- ✓ Nastaviti rad na prenošenju *acquisa* EU, s posebnim naglaskom na gospodarenje otpadom, kakvoću vode, kakvoću zraka, zaštitu prirode i integrirano sprječavanje onečišćenja i kontrolu. Povećati ulaganja u okolišnu infrastrukturu, s posebnim naglaskom na sakupljanje i pročišćavanje otpadnih voda, opskrbu pitkom vodom i gospodarenje otpadom.
- ✓ Ratificirati Kyotski protokol pri Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime.

U skladu sa SSP-om i PP-om, plan za prenošenje *acquisa* u hrvatsko zakonodavstvo – **Nacionalni program Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji (NPPEU)** se izrađuje na godišnjoj osnovi od 2003. Od 2004., NPPEU opisuje pravni i institucionalni okvir poglavlja o okolišu, prioritete u harmonizaciji zakonodavstva za predmetnu godinu, nezakonodavne i administrativne mjere te izdvajanja iz proračuna za njihovu učinkovitu provedbu. NPPEU 2007, uključivo poglavlje Okoliš, priređen je u 2006., a Vlada RH usvojila ga je u siječnju 2007.

Pored toga je Hrvatska izradila **Prepristupni ekonomski program (PEP)** za razdoblje 2005.-2007., nakon kojeg je slijedio ažurirani PEP za 2006.-2008. i PEP za 2007.-2009.³ – s ciljem da se odredi gospodarska politika i reforme potrebne za pristup Europskoj uniji. Potonji iznosi jasnu definiciju srednjoročne ekonomske politike zemlje, prioriteta i strukturnih reformi planiranih u trogodišnjem razdoblju. Poglavlje o okolišu (dio odjeljka o *strukturnim reformama*) uključuje zakonske i „nezakonske” mjere koje će biti provedene, i koje će utjecati na izdatke iz državnog proračuna.

Hrvatska je pripremila **Okvir za usklađenost strategija (OUS)**⁴ koji sadrži „Zaštitu i unaprjeđenje prirodnog i živog okoliša Hrvatske i okolišni potencijal kao ključne elemente za budući razvoj” kao jedan od pet ciljeva koji bi trebali biti ostvareni putem aktivnosti koje potpomažu IPA komponente III i IV.

¹ Odluka Vijeća 2006/145/EZ

² U kontekstu ovog Operativnog programa potrebno je uzeti u obzir ODLUKU VIJEĆA od 20. veljače 2006. o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Pristupnom partnerstvu s Hrvatskom, kojom se ukida Odluka br. 2004/648/EZ koja detaljnije navodi potrebne obveze u vezi s pitanjima tržišnog natjecanja.

³ Usvojila Vlada Republike Hrvatske 30. studenog 2006.

⁴ Dostavljen Komisiji 13. lipnja 2007. i dogovoren u pismu REGIO/EMPL br. 6010 od 18. lipnja 2007.

To je u skladu s **Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (VIPD)**¹ Europske komisije, koji slijedi isti trogodišnji planski obzor kao i OPZO, i tvrdi da je cilj komponenti III i IV pružiti pomoć Hrvatskoj u razvoju politika kao i u pripremama za provedbu i upravljanje kohezijskom politikom Zajednice, pogotovo s obzirom na Europski regionalni fond za razvoj, Kohezijski fond i Europski socijalni fond. Što se tiče pretprijetne pomoći u okviru komponenti III i IV, prioriteti uključuju ulaganja u zaštitu okoliša vezana uz *acquis* i europske prometne mreže zajedno s pomoći proizvodnom sektoru, pogotovo MSP-ima i stvaranju ljudskog kapitala. Glavni izazovi u zaštiti okoliša su poboljšati pouzdanost sustava vodoopskrbe, osigurati adekvatnu obradu otpadnih voda u skladu s EU standardima, poboljšati gospodarenje otpadom kako bi se izbjegao štetan utjecaj na okoliš te dugoročno spriječilo onečišćenje zraka koje bi se moglo povećati iznad trenutnih razina kao posljedica procesa sagorijevanja te povećanja obujma prometa.

OUS i OPZO su također izrađeni kako bi bili dosljedni **Strateškim smjernicama Zajednice** koje utvrđuju da je „jačanje sinergije između zaštite okoliša i rasta” jedan od prioriteta Zajednice (u okviru Smjernice A: Učiniti Europu i njene regije privlačnim mjestom za ulaganje i rad) za potporu u okviru kohezijske politike i ostvarenja ciljeva Lisabonske strategije.

Ovi okviri i smjernice stvaraju kontekst za izradu ovog OP-a – njegovu analizu, strategiju i predložene aktivnosti – uz postojeću nacionalnu politiku i strategije zaštite okoliša, koji su opisani u odlomku 1.1.3.

1.2.2 Pravni okvir EU

Okvir za EU politiku **gospodarenja otpadom** sadržan je u Rezoluciji Vijeća Europe o strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01), koja se temelji na Okvirnoj direktivi o otpadu (75/442/EEZ) i drugim zakonima o gospodarenju otpadom. Tri su načela politike: sprječavanje nastajanja otpada, recikliranje i ponovna uporaba te unaprjeđenje konačnog zbrinjavanja i praćenje. Države članice su u okviru „Kohezijske politike EU za potporu razvoja i zaposlenja, Strateških smjernica Zajednice za razdoblje 2007. – 2013.“ odlučile povećati gospodarske dobrobiti i smanjiti troškove suzbijanjem onečišćenja na izvoru. Ovo unutar sektora gospodarenja otpadom znači usredotočenost na sprječavanje stvaranja otpada, reciklažu i biorazgradnju otpada koji su jeftiniji i stvaraju više radnih mjesta u odnosu na odlagalište i spaljivanje, najmanje povoljna krajnja rješenja.

Najvažnije direktive u sektoru gospodarenja otpadom su:

- ✓ Direktiva 2006/12/EZ o otpadu;
- ✓ Direktiva o odlagalištima otpada 1999/31/EZ;
- ✓ Direktiva o opasnom otpadu 91/689/EEZ s izmjenama i dopunama Komisije Direktive 94/31/EZ;
- ✓ Direktiva o otpadnom mulju 86/278/EEZ;
- ✓ Direktiva o spaljivanju otpada 2000/76/EZ;
- ✓ Direktiva o ambalažnom otpadu 94/62/EZ izmijenjena i dopunjena Direktivom 2005/20/EZ, Direktivom 2004/12/EZ, Propisom (EZ) Br 1882/2003.

Šesti akcijski program za okoliš EU „**Okoliš 2010.: Naša budućnost, naš izbor**”² usvojen 2001. godine, je odredio inicijative o otpadu za prvo desetljeće 21.-og stoljeća. U njemu je sprječavanje stvaranja otpada i gospodarenje otpadom utvrđeno kao jedan od četiri najvažnija prioriteta, a njegov glavni cilj je razdvajanje stvaranja otpada od gospodarske aktivnosti.

Politika voda EU zasniva se na Okvirnoj Direktivi o vodama (ODV), kojom se nastoji uvesti režim integralnog upravljanja vodnim područjima u Europi. To je opći sustav zamišljen radi zaštite svih voda, kojim se postavljaju jasni ciljevi, tako da se „dobro stanje” mora postići za sve vode u Europi do 2015. godine, a korištenje voda bit će održivo širom Europe.

¹ Odluka Komisije C(2007)2566 usvojena 20. lipnja 2007.

² Odluka br. 1600/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. srpnja 2002.

Najvažnije direktive za vodnogospodarski sektor su sljedeće:

- ✓ Okvirna Direktiva o vodama (2000/60/EZ);
- ✓ Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ, 98/15/EZ); i
- ✓ Direktiva o vodi za piće (80/778/EEZ, 91/858/EEZ, 90/656/EEZ i 91/692/EEZ).

1.2.3 Napredak Hrvatske prema sukladnosti s *acquisom* i spremnost za članstvo u EU

Hrvatska se nalazi u postupku **pregovora** za članstvo u EU. Rezultati i razvoj toga postupka predstavljaju izuzetno važne smjernice za daljnje djelovanje u bilo kojem sektoru. Napredak vezan uz sukladnost s *acquisom* i prioriteti utvrđeni u Pristupnom partnerstvu se sagledavaju jednom godišnje putem redovitih **Izvešća o napretku** Europske komisije.

Nacionalni program Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji za 2007. godinu (NPPEU 2007) usvojen je u siječnju 2007. Sukladno tom programu, planirano je usvajanje 46 propisa za cijeli sektor Okoliša, uključivo i novi Zakon o zaštiti okoliša na temelju kojeg će biti doneseno više provedbenih propisa. U pod-sektoru otpada, u 2007. planirano je donošenje niza podzakonskih akata kojima će se regulirati postupanje s raznim tokovima otpada, a potpuni prijenos *acquis-a* ostvarit će se u 2008. Sukladno NPPEU 2007, Hrvatska je ratificirala Kyotski protokol u travnju 2007. te će usvojiti daljnje propise u pod-sektoru zraka usklađene s *acquis-em*. Namjera je da se potpuni prijenos okolišnog *acquis-a* ostvari do kraja 2008. godine. U NPPEU 2007 planiran je niz nezakonodavnih i administrativnih mjera, što uključuje i povećanje broja zaposlenika u institucijama na državnoj razini u okviru sektora okoliš.

1.2.4 Iskustva s prethodnom pomoći EU

Na osnovi iskustava u provedbi projekata i korištenju sredstava EU, slijedi prikaz glavnih pitanja važnih za buduću provedbu pretpristupne pomoći:

- ✓ Razvija se sposobnost upravljanja programima i projektima u Republici Hrvatskoj; stečeno praktično iskustvo
treba rasti i postati dio upravljanja sredstvima EU u budućnosti. Do sada se nedovoljno razvijena sposobnost na nacionalnoj i nižim razinama pokazala kao najveća prepreka za provedbu projekata. Stoga je potrebno osigurati bolju tehničku pomoć i izgradnju sposobnosti na svim administrativnim razinama;
- ✓ Od ključne je važnosti da osoblje bude osposobljeno i motivirano te je potrebno dalje poraditi na utvrđivanju, osposobljavanju i zadržavanju kadra takvih zaposlenika;
- ✓ Neodgovarajući i nepripremljeni projektni prijedlozi prepreka su korištenju pomoći. Stoga je priprema dovoljnog broja dobro osmišljenih i zrelih projekata (posebno projektna rješenja i dokumentacija za nadmetanje) od presudne važnosti da bi se korištenje pomoći EU osiguralo na pravovremen i tehnički prihvatljiv način. To je pitanje neposredno povezano s potrebom jačanja sposobnosti na svim razinama, ali posebno krajnjih korisnika kako bi na vrijeme pripremili kvalitetan projekt/dokumentaciju za nadmetanje;
- ✓ Potrebno je poboljšati upravljanje vremenom i osiguranje kvalitete u svim institucijama kao i unaprijediti sposobnost provedbe (nadmetanja i ugovaranja);
- ✓ Značaj koordinacije između dionika, što zahtjeva opsežne i jasne protoke informacija s naglaskom na zajedničko razumijevanje zadataka, rokova i međusobnih ovisnosti;
- ✓ Nužnost pravovremenog pristupa i širenja informacija (svim zainteresiranim stranama) i veći naglasak na mjere promidžbe (kako pomoći EU tako i sektorske koordinacije općenito).

1.2.5 Koncentracija i koordinacija pomoći

Kao što je već naglašeno, opći cilj pomoći pružene putem Okvira za usklađenost strategija je osigurati da odgovarajuće institucije u Republici Hrvatskoj razviju institucionalni kapacitet i steknu praktično iskustvo u upravljanju intervencijama poput onih strukturalnih fondova, čime će se pripremiti za konačno članstvo u EU. IPA je zamišljena kao most ka konačnom upravljanju strukturnim fondovima; to je sredstvo ili mehanizam kojim će se razviti institucionalni kapaciteti kroz iskustvo programiranja i provedbe Komponente III. i IV. (u slučaju OPZO-a). Nadalje se predlaže da IPA Komponente III. i IV. imaju jednaku operativnu strukturu kao strukturni fondovi.

OUS i njegovi OP-i pokušavaju stvoriti ravnotežu između maksimalnog korištenja stečenog znanja za hrvatske institucije i koncentracije djelovanja kako bi se povećao učinak, temeljenu na ograničenim resursima IPA. U tom pogledu se mora osigurati koncentracija koristi stjecanja znanja imajući na umu ograničena sredstva koja su na raspolaganju tj. **pomoć mora biti iskorištena kako bi se odgovarajućim institucijama osiguralo što je više iskustva moguće**. Osnovni instrument putem kojeg će biti osigurana ovakva vrsta koncentracije je mogućnost predlaganja ne samo projekata velikih razmjera već i onih manje veličine. To će odgovarajućim institucijama omogućiti stjecanje iskustva i pripremu, u smislu institucionalnog/upravnog i kapaciteta za upravljanje, za Kohezijski fond (projekti velikih razmjera) i strukturne fondove (putem projekata malih razmjera).

Drugo, **koncentracija će se osigurati na temelju sektora**. Kao što je opisano u odlomku 1.1., okolišna politika odnosi se na širok raspon pitanja, s tim da su od posebnog interesa „troškovno zahtjevniji“ pod-sektori otpada, voda i zraka. S obzirom na ograničena sredstva koja su dostupna te nužnosti da se odredi prioritet potreba, a kako bi se postigao maksimalni mogući učinak, resursi u okviru OPZO-a će biti koncentrirani na dva pod sektora:

- ✓ gospodarenje otpadom;
- ✓ upravljanje vodama (uključujući pitku kao i otpadne vode).

Uz to, **geografska koncentracija** bit će osigurana na razini podsektora upravljanja vodama. Budući da su najveći problemi u pogledu standarda kakvoće voda u Crnomorskom/ Dunavskom riječnom slivu, te imajući na umu činjenicu da su vodni projekti u jadranskim riječnim slivovima već predmetom relevantne pomoći („Projekt kontrole onečišćenja obalnih gradova”, koji financira IBRD s ciljem poboljšanja kakvoće prijemnih voda i pružanja boljih vodnih usluga u jadranskim slivovima unapređenjem sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda), većina predloženih projekata izrađena je kako bi se poboljšali sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u Crnomorskom/ Dunavskom riječnom slivu. Međutim, projekt za unapređenje vodne infrastrukture u Kninu i Drnišu s Indikativne liste projekata OPZO-a odnosi se na kopneno područje Jadranskog sliva.¹

Aktivnosti vezane uz sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke) uglavnom će biti koncentrirane na krško područje, budući da podzemne vode u tom području osiguravaju 90% zaliha pitke vode.

Koncentracija u okviru svake prioritetne osi i mjere, putem određivanja odgovarajućih kriterija odabira, sadržana je u Odjeljku 3.

Opća **koordinacija** IPA programa u Hrvatskoj povjerena je Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF). U okviru svoje nadležnosti, SDURF će osigurati da projekti financirani iz IPA-e budu sigurno ugrađeni u nacionalne razvojne politike, osiguravajući usmjerenost na strateška opredjeljenja i dodatnu vrijednost koju pruža pomoć EU. SDURF je također nadležan za koordinaciju pregovora za poglavlje Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata².

¹ Dva su razloga za uključivanje navednog projekta: prvo, projekt koji financira Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) fokusiran je na obalna i otočna područja (djelove Jadranskog sliva), dok je projekt Knin i Drniš smješten u unutrašnjem (kopnenom) dijelu Jadranskog sliva. S druge strane, projekt je posebno važan zbog činjenice da je smješten u osjetljivom području prema definiciji iz Strategije upravljanja vodama (poboljšat će kvalitetu rijeka Čikole i Krke koje protiču kroz Nacionalni park „Krka“).

² Odluka Vlade RH iz travnja 2006. (NN 46/06)

1.3 PARTNERSKE KONZULTACIJE¹

Aktivnosti pokrenute u okviru ISPA programa nastaviti će se i u okviru IPA programa. Dragocjeno iskustvo je stečeno tijekom izrade Nacionalne ISPA strategije za okoliš: kontakti i sastanci održavani su posebice s predstavnicima jedinica područne (regionalne) samouprave vezano uz opće informacije o ISPA programu, ciljevima i prioritetima, prihvatljivosti i odabiru projekata, pripremi projekata te također o novom programskom razdoblju o okviru IPA.

OPZO je izradila **Međuministarska radna skupina (MRS)** koja se sastoji od predstavnika odgovarajućih državnih institucija i kojom predsjedava strateški koordinator za Komponente III i IV. Članovi su navedeni u Prilogu 1; program sastanaka MRS tijekom 2006. je bio: 23. veljače; 21. travnja; 7. lipnja. Valja napomenuti da su se u prvom kvartalu 2007. odvijale intenzivne i stalne konzultacije između članova MRS-a.

Vezano uz projekte s Indikativne liste OPZO-a, održane su konzultacije s raznim partnerima: u okviru projekta CARDS 2002, nacrti dvaju Studija izvedivosti za Regionalne centre gospodarenja otpadom „Lećevica“ u Splitsko-dalmatinskoj županiji i „Badovinje rupe“ u Dubrovačko-neretvanskoj županiji predstavljene su tijekom radionica održanih u Splitu 7.-8. studenog 2006. i Dubrovniku 09. studenog 2006. Na radionicama su sudjelovali predstavnici Delegacije Europske komisije, MZOPUG-a, predstavnici županijskih vlasti, gradova i općina, tvrtki koje se bave gospodarenjem otpadom, NVU-a, te predstavnici medija iz svake od županija. Cilj je radionica bio obrazložiti prijedloge organizacije i ustroja regionalnih centara za gospodarenje otpadom, pravni okvir i planske pretpostavke, tehnička rješenja, rezultate sociološkog istraživanja vezano uz dostupnost i spremnost za plaćanje, predstaviti rezultate financijskih i ekonomskih analiza i prijedlog novih naknada. Radionica je imala za cilj, između ostalog, i osiguravanja podrške jedinica lokalne samouprave te uključivanje raznih dionika, uključivo civilno društvo.

Ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i državni tajnik MZOPUG-a predstavili su, zajedno sa županijskim dužnosnicima, projekt „Regionalni centar gospodarenja otpadom za Splitsko-dalmatinsku županiju“ 01. prosinca 2006. u općini Lećevica – lokaciji budućeg centra. Tom prigodom naglašeno je da je lokacija budućeg centra pomno odabrana s okolišnog aspekta, temeljeno na vjerodostojnom stručnom i istraživačkom radu.

MZOPUG je održao i službeni sastanak 27. veljače 2007. s predstavnicima Primorsko-goranske županije (predstavnicima Ureda župana, Županijskog zavoda za održivi razvoj i prostorno planiranje, komunalne tvrtke „Ekoplus“), vezano uz pripremu projekta „Regionalni centar gospodarenja otpadom Marišćina“. Tijekom 2007. sastanci su održani i s predstavnicima Istarske županije, vezano uz projekt „Regionalni centar gospodarenja otpadom za Istarsku županiju“. Ova dva projekta zajedno s projektom „Regionalni centar gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji“ pripremljeni su za programsko razdoblje IPA-e za 2007.-2009. (vidjeti Indikativnu listu projekata OPZO-a).

Razvoj ovog Operativnog programa tekao je usporedno s razvojem Plana gospodarenja otpadom RH, koji je glavni planski dokument za predstojeću uspostavu centara gospodarenja otpadom na županijskoj / regionalnoj razini, a što je vodeća mjera u okviru Prioritetne osi 1. ovoga OP-a. Definiranje sadržaja novih centara gospodarenja otpadom provedeno je uz aktivnu suradnju sa županijskim vlastima i stručnjacima, a zajedničke konzultacije s predstavnicima županija održane su 11. travnja 2007. u Zagrebu s javnom prezentacijom nacрта Plana gospodarenja otpadom RH od strane ministrice i državnog tajnika MZOPUG-a. Vezano uz lokaciju budućih centara gospodarenja otpadom, to je predmet županijskih prostornih planova za koje se u postupku usvajanja mora provesti javna rasprava. Plan gospodarenja otpadom RH prihvaća one lokacije za nove centre gospodarenja otpadom koji su određeni županijskim prostornim planovima. Nadalje, konzultacije o nacrtu Plana gospodarenja otpadom RH održane su 16. svibnja 2007. u Zagrebu kojima su prisustvovali i predstavnici županija, a gdje su predstavljene i mogućnosti IPA sufinanciranja. Nadalje, nacrt Plana

¹ Ukoliko Operativni program „Zaštita okoliša“ bude predmet službene revizije(a), bit će potrebno ponovno provesti postupak javnih konzultacija.

gospodarenja otpadom RH zajedno s predloženim Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o gradnji i prostornom uređenju predstavljani su tijekom lipnja 2007. u Primorsko-goranskoj, Koprivničko-križevačkoj, Međimurskoj i Istarskoj županiji, a tijekom srpnja 2007. ti su dokumenti predstavljani u Splitsko-dalmatinskoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Virovitičko-podravskoj županiji. Vlada Republike Hrvatske usvojila je Plan gospodarenja otpadom RH 19. srpnja 2007.

Aktivnosti povezane s partnerskim konzultacijama u okviru IPA programa, za podsektor voda, a vezane uz projekte s Indikativne liste OPZO-a, provedene su kroz obilazak terena te niz razgovora Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i Hrvatskih voda s predstavnicima lokalne samouprave, županija, te komunalnih poduzeća, za projekte nominirane za provedbu u ovom programu.

Dana 21. ožujka 2007. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva organiziralo je prezentaciju IPA programa i ovog Operativnog programa utvrđenim partnerima: Hrvatska zajednica županija, Savez udruga gradova i udruga općina Republike Hrvatske, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacije, predstavnici civilnog društva (nevladine organizacije „Zelena akcija”, „Sunce” i „Zeleni Osijek”). Prezentacija se odnosila na segment OP-a o vodnom gospodarstvu i održana je u sjedištu Hrvatskih voda, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb. Prezentaciji su se odazvali neki od navedenih partnera.

Budući da predstavnici Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije nisu prisustvovali sastanku održanom 21. ožujka, poseban sastanak i prezentacija ovog Operativnog programa članovima grupacije održani su 31. svibnja 2007. Prije sastanka MPŠVG je grupaciji dostavilo drugi nacrt ovog Operativnog programa. Sastanku je prisustvovalo oko 40 predstavnika komunalnih poduzeća. Komentari i pitanja koje su postavili članovi grupacije odnosili su se na kriterije za odabir projekata te razlog za fokusiranje na projektu u dunavskom i savskom slivu. Komentari i pitanja ipak su bili takve prirode da nikakve izmjene nisu unijete u tekst ovoga OP-a.

U Dodatku IV. nalaze se bilješke sa sastanaka održanih 21. ožujka i 31. svibnja 2007.

Nakon prvog sastanka održanog 21. ožujka, a slijedom zahtjeva partnera koji su prisustvovali sastanku, MPŠVG i MZOPUG su dogovorili (razmjennom dopisa) upućivanje drugog nacrta OPZO-a sljedećim partnerima: Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacije (kako je već i navedeno), Hrvatska zajednica županija, Savez udruga gradova i udruga općina Republike Hrvatske, Hrvatska gospodarska komora, te nevladine udruge „Zelena akcija”, „Sunce” i „Zeleni Osijek”. Dopis (s priloženim drugim nacrtom OP-a) upućen je partnerima od strane MPŠVG 10. svibnja 2007. uz poziv na očitovanje i komentare. Zaprimljeni odgovori odobrili su OPZO. Nevladine udruge kojima je upućen drugi nacrt OPZO-a nisu imale dodatnih komentara.

Tijekom 4. Hrvatske konferencije o vodama s međunarodnim sudjelovanjem, održane u Opatiji, 17.-19. svibnja 2007., održan je okrugli stol pod nazivom „Hrvatske vode i Europska unija – izazovi i mogućnosti”, na kojem su Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i Hrvatske vode predstavili drugi nacrt OP-a predstavnicima Hrvatske komore profesionalnih inženjera. Komentari i pitanja postavljena tom prilikom nisu zahtijevali izmjene u tekstu OP-a.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva održalo je zasebne konzultacije o ovom OP-u s prva tri nominirana potencijalna korisnika koji su prepoznati kao prioriteta u smislu izgradnje infrastrukture u vodnom sektoru tj. predložene projekte Slavonski Brod, Osijek i Knin-Drniš. Sastanak je održan u sjedištu Hrvatskih voda, u Ulici grada Vukovara 220, u Zagrebu 4. travnja 2007. Sudionici su upoznati s aktivnostima koje treba poduzeti za pripremu zahtjeva a što bi trebalo dovesti do provedbe ovih nominiranih projekata koristeći sredstva programa IPA.

MZOPUG je 14. lipnja 2007. uputilo treći nacrt OPZO-a nevladinim udrugama „Zelena Istra” (Istarska županija), „Ekokvarner” (Primorsko-goranska županija) i „Sunce” (Splitsko-dalmatinska županija), koje djeluju u županijama u kojima se nalaze tri predložena centra za gospodarenje otpadom (CGO). Nevladine udruge su pozvane da daju komentare na nacrt dokumenta te nastavno sudjeluju na sastanku na kojem će se dokument daljnje razmatrati. Sastanak je održan 28. lipnja 2007. u prostorijama MZOPUG-a, uz sudjelovanje predstavnika „Zelene Istre” i „Sunca”, dok udruga „Ekokvarner” nije prisustvovala sastanku niti je dala pisane komentare na OPZO. Komentari i pitanja

predstavnik nevladinih udruga bili su uglavnom usmjereni na projekte iz vlastitih županija. Nevladina udruga „Sunce“ izrazila je mišljenje da su općenito gledajući CGO-i prioritetni projekti koji će doprinijeti poboljšanju stanja u području gospodarenja otpadom i da su dobro upoznati s aktivnostima na uspostavi centra gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Ipak, preporučili su provođenje neovisnog stručnog istraživanja kako bi se dokazala prihvatljivost odabrane lokacije Lećeveca, imajući u vidu da se radi o krškom području gdje postoji opasnost od onečišćenja podzemnih voda [komentar MZOPUG-a: neovisno stručno istraživanje već je provedeno od strane Hrvatskog geološkog instituta (Završni zaključak - rujun 2006). Istraživanjem se došlo do zaključka da se lokacija budućeg centra „Lećeveca“ nalazi u IV vodnoj zaštitnoj zoni rijeke Jadro te da nema zakonskih prepreka za izgradnju centra u toj zoni. Povjerenstvo za ocjenu utjecaja na okoliš prihvatilo je ovo istraživanje i također navelo da će tehnologija za obradu otpada koja se planira koristiti u centru spriječiti svako onečišćenje podzemnih voda]. Predstavnici NVO „Sunce“ istaknuli su također da bi bilo poželjno općenito povećati transparentnost postupka odabira lokacija za CGO-e. Predstavnicima „Zelene Istre“ izrazila je zabrinutost da li će sama uspostava CGO Kaštijun jamčiti primjenu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji. Mišljenje je „Zelene Istre“ da planirano financiranje samo infrastrukture CGO Kaštijun putem OPZO-a nije cjelovito rješenje. OPZO bi također trebao sadržavati plan za uspostavu reciklažnih dvorišta u cijeloj županiji, edukaciju, jačanje kapaciteta itd. Prema navodima „Zelene Istre“, do sada aktivnosti na informiranju i sudjelovanju javnosti na županijskoj razini, vezano za buduću CGO Kaštijun nisu bile zadovoljavajuće. „Zelena Istra“ je zatražila i podrobnije informacije vezano za vrijeme održavanje javne rasprave o budućoj studiji o utjecaju na okoliš za Kaštijun; izrazila je svoj interes za sudjelovanjem uz nadu da vrijeme godišnjih odmora neće utjecati na (odgovarajući) odaziv javnosti. „Zelena Istra“ i „Sunce“ predložili su da MZOPUG široj javnosti pruži sveobuhvatne informacije o CGO-ima općenito, uključujući i tehnologije koje će se koristiti tj. da objasne javnosti da je riječ o modernim postrojenjima koja neće imati negativan utjecaj na susjedna područja. Također su naglasili važnost podizanja svijesti i edukativnih aktivnosti, predlažući da se uključe u Operativni program.

1.4. EX ANTE EVALUACIJA

Ex-ante evaluacije drugog nacrtu ovog OP-a provedena je od strane neovisnog tima evaluatora tijekom ožujka i travnja 2007.¹ Evaluacija je obuhvatila proučavanje materijala te više sastanaka i razgovora koje su obavili međunarodni i domaći evaluatori.

Slijedi sažetak zaključaka evaluatora:

„OP je dobro strukturiran, strogo slijedi strukturu IPA operativnih programa koju je zadala Europska komisija. Obuhvaća sva važna pitanja, te je pisan jasnim, razumljivim engleskim. Uključuje općenito dobru analizu koja pruža dobro opravdanje strategije, iako su u nekim područjima potrebne dodatne informacije. Hijerarhija ciljeva, prioriteta i mjera je logična i usklađena s internim politikama i ciljevima politike EU. Pružene su informacije o sustavima za provedbu i praćenje stanja (iako su za oboje potrebne dodatne pojedinosti), kao i financijske tablice i indikativna lista velikih projekata. U pogledu procjene okolišnih pitanja, OP jasno postavlja kontekst intervencija, opravdava predložene intervencije te posjeduje visok stupanj „okolišne integriranosti“ i kontinuiteta.

Vrijedi napomenuti da je u nekim dijelovima moguće poboljšati čitljivost dokumenta reorganizacijom i uređivanjem teksta, te postoje određeni aspekti dijelova dokumenta koje je moguće poboljšati. Važno je da se odnos SWOT analize i socio-ekonomske analize preispita, kako bi se osiguralo da svako pitanje navedeno u SWOT analizi ima uporište u podacima/informacijama u dijelu dokumenta gdje se daje analiza stanja. Višestruke grupe „kriterija za odabir“ pod nekim od mjera su zbunjujuće i mogu navesti na krivi zaključak. Struktura indikatora nadzora još je u razradi pa nije moguće dati detaljnu ocjenu njihove valjanosti. Pažnju bi dodatno trebalo posvetiti utvrđivanju i mjerenju utjecaja na okoliš na razini programa. Konzultacije tijekom faze izrade programa uvelike su bile ograničene na rasprave

¹ Ukoliko Operativni program „Zaštita okoliša“ bude predmet službene(ih) revizije(a), bit će potrebno ponovno provesti postupak ex-ante evaluacije.

unutar Međuministarske radne grupe. Rješenja o provedbi su još u razradi, iako su opisane glavne organizacijske nadležnosti. Slijedom toga, potrebne su dodatne informacije o podjeli nadležnosti.”

Ocjena karakteristika i učinkovitosti okolišne integracije OPZO-a provedena je (vidjeti Poglavlje 9. Izvješća o ex-ante evaluaciji) u skladu s načelom strateške procjene okoliša, a posebno prema zahtjevima za informacijama kao što je navedeno u Dodatku I. Direktive EU 2991/42/EZ o procjeni utjecaja određenih planova i programa na okoliš s tim da se okolišna integracija mjeri kroz sljedeće uvjete: percepcija okoliša, usklađenost s politikom okoliša i zakonodavstvom, uključivanje i primjena podataka, utjecaj programa na okoliš i postupak konzultacija.

Rezultati procjene sadržane u Izvješću o ex-ante evaluaciji su sljedeći:

„OP „Zaštita okoliša“ jasno određuje kontekst za svoje intervencije te pruža značajne i relevantne informacije i sažima taj materijal u sveobuhvatnoj SWOT analizi. Odabir prioriteta je argumentiran i nastavlja logičnu usmjerenost na pitanja utvrđena u prethodnim strategijama i inicijativama za zaštitu okoliša. Razina okolišne integracije vrlo je visoka, uz to da su okolišni faktori smješteni u socio-ekonomski kontekst. Kontinuitet okoliša je izvrstan kroz dobro argumentirane ciljeve, prioritete, mjere i indikativne projekte. Nadležna tijela procijenit će utjecaj na okoliš na razini projekta; no na razini programa dodatna pažnja mogla bi se posvetiti određivanju i mjerenju utjecaja na okoliš, uz koristi za postupak nadzora. Postoji prostor za veću interakciju između informacija i aktivnosti iz OP-a za zaštitu okoliša i drugih OP-a u III. i IV. komponenti IPA-e.“

Evaluatori su pružili detaljne preporuke za poboljšanje OP-a koje su uglavnom uravnotežene i konstruktivne te su uzete u obzir pri izradi ove verzije OP-a.

- tekst je u određenim dijelovima reorganiziran i poboljšán, kako je i predloženo, što je pridonijelo da konačni tekst bude usklađen i čítak;
- opći prikaz stanja okoliša u Hrvatskoj dodatno je razrađen; opis stanja u pod-sektoru otpada poboljšán je novim relevantnim podacima;
- odnos između informacija pruženih u socio-ekonomskoj analizi i konstatacija iznesenih u SWOT analizi je osnažen;
- kriteriji za odabir su preispitani i prerađeni kako bi bili što precizniji i jasniji, s naglaskom stavljenim na zrelost projekata;
- indikatori (na razini programa i prioriternih osi) nisu detaljno ocijenjeni (u ex-ante evaluaciji) zbog činjenice da tijekom provođenja evaluacije nisu bili dovoljno razrađeni. Ipak, indikatori su preispitani i donekle modificirani kako bi se poboljšala njihova kvaliteta i relevantnost. Dodatno, uvrštene su vrijednosti i izvor podataka za indikatore;
- predloženo utvrđivanje (mjerenje) utjecaja na okoliš (indikatori utjecaja na razini programa) ocijenjeno je kao teško provedivo zbog ograničenog opsega programa;
- postupak javnih konzultacija većim je dijelom obavljen u razdoblju nakon ex-ante evaluacije, te su pružene i dodatne informacije.

Potpuno Izvješće o ex ante evaluaciji priloženo je Operativnom programu (Dodatak VI).

2. PROCJENA SREDNJOROČNIH POTREBA, CILJEVA I STRATEŠKIH PRIORITETA

2.1 SOCIJALNO-GOSPODARSKA ANALIZA (uključujući SWOT analizu)

2.1.1 Pregled značajnih okolišnih faktora

Hrvatska je srednjoeuropska i mediteranska zemlja, smještena između Podunavlja na sjeveru i Jadranskog mora na jugu. Ukupna površina državnog teritorija iznosi 87 661 km², od čega je površina kopna 56 594 km², a ostalih 31 067 km² otpada na obalne vode. Zemlja je podijeljena u dva slivna područja, Crnomorski sliv i Jadranski sliv, od kojih svaki ima po dva riječna sliva: Sava, Drava i Dunav pune Crno More, a primorsko-istarske rijeke i dalmatinske rijeke ulijevaju se u Jadran. Na priloženoj karti prikazana je bogata biološka raznolikost zemlje i njena tijesna povezanost s vodnim staništima.

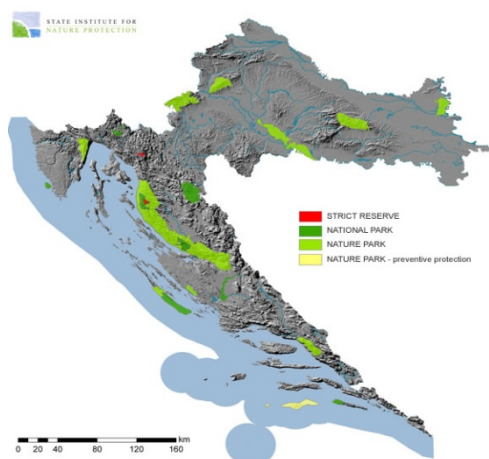
Slika 2.1 Bioraznolikost i vodna staništa

Izvor: nacrt Strategije upravljanja vodama

Njen geofizički položaj u Europi određuje okolišne značajke zemlje koja ima dugačko obalno područje, primorski brdsko-planinski prostor i visoravni u središnjoj Hrvatskoj; dominantan geološki faktor, krško područje, određuje najznačajnija okolišna pitanja u zemlji. Krško područje Hrvatske je jedinstven oblik reljefa s posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim značajkama, u kojem je podzemno vodno otjecanje znatno bogatije od nadzemnog, u kojem se površinske razvodnice znatno razlikuju od podzemnih i u kojem se javljaju posebni površinski oblici (škrape, ponikve, uvale, polja u kršu i dr.) i podzemni oblici (špilje i jame) u tektonski razlomljenim karbonatnim, evaporitnim ili gipsanim stijenama.

Krško područje zauzima oko 54%¹ teritorija Hrvatske i privlači većinu turista te značajno doprinosi BDP-u. Danas se planinski dio ovog područja može pohvaliti s četiri nacionalna parka: Risnjak, Sjeverni Velebit, Plitvička jezera, Paklenica i s parkom prirode Velebit (dijelom područje krša obuhvaća i Parkove prirode Medvednica, Papuk i Žumberak-Samoborsko gorje), i obalno krško područje može se pohvaliti sa četiri nacionalna parka: Brijunsko otočje, Kornatsko otočje, Krka, Mljet i pet parkova prirode: Učka, Telašćica, Vransko jezero, Biokovo i Lastovo. Od 1977. Velebitski masiv dio je međunarodne mreže UNESCO rezervata biosfere i uvršten je u popis deset najvažnijih šumskih područja na području Sredozemlja u sklopu programa "Gift to Earth" Svjetskog fonda za očuvanje prirode (World Wildlife Fund). NP Plitvička jezera nalazi se na UNESCO-vom popisu svjetske baštine od 1979. Ove međunarodno priznate lokacije i cjelokupno krško područje ključan su dio ekonomskog kapitala Hrvatske i treba zahtijevati osobitu pažnju vezano za zaštitu prirodnih izvora i održivi razvoj.

¹ Izvor: „Pregled stanja Biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatske sa Strategijom i akcijskim planom zaštite“, Zagreb 2000.

Slika 2.2.: Zaštićena područja

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode

Hrvatska je u postupku uspostavljanja mreže Natura 2000. Hrvatska posjeduje značajno bogatstvo i raznolikost flore, mikroflore i faune; ima 65 različitih staništa u kojima živi značajan¹ broj strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta; zaštićena područja Hrvatske pokrivaju kopneno područje od ukupno 5.379,41 km², tj. oko 9,5% kopnene površine Hrvatske (u odnosu na razinu EU-15 od 12,4% u 2004.). Najveći dio ovog područja zaštićeno je u kategoriji parka prirode i nacionalnog parka. Gospodarski razvoj i nadalje će vršiti pritisak na prirodne izvore i biološku raznolikost i ta područja trebaju imati adekvatnu zaštitu.

Obalne vode u hrvatskom dijelu Jadrana visoke su kakvoće; umjereno onečišćena su određena poluzatvorena priobalna područja. U Jadranskom moru do sada je zabilježeno između 6.000 i 7.000 biljnih i životinjskih vrsta. Onečišćenje mora opasnim tvarima ispod je graničnih vrijednosti. Zdravstvena kakvoća mora na morskim plažama je visoka, u 2006. godini, 98,94% uzoraka ispunjavalo je propisane kriterije.

Lokalno onečišćenje tla zastupljeno je u područjima intenzivne industrijske aktivnosti, neadekvatnih odlagališta otpada, rudarenja, vojnih aktivnosti ili različitih incidenata. Onečišćenja tla teškim metalima, polikloriranim bifenilima i petrokemikalijama u prvom su redu lokalnog karaktera. Naglašeni trend zakiseljavanja tala kiselim kišama posljednjih se godina usporava, ponajprije zbog smanjenja emisija u zrak u Europi. Zasljanjivanje tla u dolini Neretve intenzivno se povećava, a problem alkalizacije tla uglavnom je ograničen na područje istočne Slavonije i Baranje. Pedološka suša tj. manjak korisne vode u tlu raste.

Hrvatski energetska sustav je uvelike ovisan o nafti i prirodnom plinu. Očekuje se značajan porast uvoza energije kako bi se pružila podrška gospodarskom rastu. Hidroenergija predstavlja značajan udio ukupne potrošnje električne energije; hidroelektrane su tijekom desetogodišnjeg razdoblja u prosjeku proizvele 34,7% električne energije. Osim hidroenergije Hrvatska posjeduje razmjerno bogat potencijal za obnovljivu energiju: vjetra, solarnu energiju, biomasu, geotermalnu energiju - koji do sada nije dovoljno iskorišten. U 2002. godini, isključujući velike hidroelektrane, obnovljivi izvori energije (OIE) predstavljali su 0,6% potrošnje električne energije. Hrvatska je za 2010. godinu kao minimalni udio OIE (bez velikih hidroelektrana) odredila 1140 GWh/god, što će predstavljati oko 5,8% u strukturi ukupnih energetskih potreba. Hrvatska koristi kogeneracijske potencijale i predviđa se da će do 2010. godini time zadovoljiti 14,9% svojih potreba za električnom energijom (ovo se uglavnom odnosi na kogeneraciju visoke učinkovitosti). U pogonu su dvije vjetroelektrane u dvije dalmatinske županije dok se daljnje dvije grade, a postoji interes za izgradnju vjetroelektrana i u drugim županijama na obali. Hrvatska u 2007. planira staviti na tržište 22.000 tona biogoriva, dok je indikativni cilj 5,75% udjela biogoriva do kraja 2010.

Od 1990. većina hrvatskih indikatora pokazuje smanjenje emisija glavnih onečišćavala zraka. U 2004. emisije u zrak bile su znatno niže nego u 1990. (SO₂ za 65%, NO_x za 20%, CO za 38%, NMVOC za 20%, olovo je 27 puta niže, dioksan/furan za 42% i policiklički aromatski ugljikovodici za 35%). Trenutačno se Hrvatska pridržava najviših ciljnih emisija određenih Protokolom uz Konvenciju o prekograničnom onečišćenju zraka na velikim udaljenostima koje se odnose na daljnje smanjenje emisija sumpora za 22% do 2010. u odnosu na vrijednost iz 1998.

¹ Dodatak I zaštićene vrste u Hrvatskoj: 123 (100 se redovno pojavljuje) vrsta ptica, 20 sisavca, 14 vodozemaca i gmazova, 44 riba, 31 beskralježnjaka i 17+3 biljaka (broj će se mijenjati)

Glavni izvori onečišćenja su procesi sagorijevanja, uglavnom veliki stacionarni izvori (pet termoelektrana i tri rafinerije) kao i promet.

Kakvoća zraka prati se na državnoj i lokalnoj razini. Hrvatska ima lokalnu¹ mrežu za praćenje kakvoće zraka sa 108 mjernih stanica u 32 grada ili naselja, no time nisu u potpunosti ispunjeni zakonski uvjeti. Tako primjerice mjerne stanice nisu ravnomjerno raspoređene i ne pokrivaju sva područja, no pokrivaju najveće gradove, područja s velikom industrijskom djelatnošću i područja gdje se očekuje moguće prekogranično onečišćenje.

Državna mreža za praćenje kakvoće zraka uspostavlja se sa 8 stanica za praćenje u industrijskim/urbanim područjima i razvija i proširuje na način da uključuje pozadinsko onečišćenje, regionalni i prekogranični promet na velike udaljenosti i mjerenje kakvoće zraka u zaštićenim područjima. Projektom PHARE 2006 "Uspostava sustava za praćenje i upravljanje kakvoćom zraka" namjerava se državnoj mreži dodati daljnjih 12 stanica.

Hrvatski sabor potvrdio je Kyotski protokol 27. travnja 2007.

Krajem 2006. Hrvatska vlada donijela je Uredbu o praćenju emisija stakleničkih plinova (NN 1/07) koja je usklađena s Odlukom Vijeća 280/2004/EZ. Uredbom se uspostavlja nacionalni sustav za procjenu antropogenih emisija po izvorima i njihovo uklanjanje pomoću ponora stakleničkih plinova koji nisu pod nadzorom temeljem Montrealskog protokola². Postoje također odredbe za uspostavu Nacionalnog registra u skladu s Uredbom Komisije 2216/2004. U srpnju 2007. uvedena je naknada na emisije ugljičnog dioksida (CO₂).

Glavni ciljevi koje prema Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša treba postići u sektoru kakvoće zraka su:

- ✓ uskladiti postojeće zakonodavstvo sa zahtjevima EU i ostalim međunarodnim obvezama;
- ✓ smanjiti postojeće emisije posebno u vezi sektora prometa;
- ✓ unaprijediti sustav praćenja emisija i kakvoće zraka.

Opće stanje okoliša u Hrvatskoj je dobro, posebno u usporedbi sa stanjem u industrijskim zemljama EU-a ili u nekim susjednim zemljama, a razlog tome uglavnom je niska razina industrijske proizvodnje. Stupanj zaštite okoliša niži je međutim u usporedbi s drugim razvijenim zemljama, prvenstveno zbog nedostatka javnih investicija. Unatoč tome, Hrvatska je odlučna da će štititi svoj okoliš i krajobraz u ravnoteži s gospodarskim i socijalnim interesima.

U 2001. Hrvatska je imala 4,437 milijuna stanovnika, odnosno prosječno 78 stanovnika/km² s nešto više od 69% gradskog stanovništva, a ovi podaci ukazuju da Hrvatska spada među najslabije naseljene europske države. Najnaseljeniji je sjeverozapadni dio zemlje, gdje na oko 15% površine državnoga teritorija živi gotovo 40% ukupnoga stanovništva. Manju, ali još uvijek iznadprosječnu gustoću stanovništva imaju krajnji istok, zapad i jug, dok se veliki središnji međuprostor, koji čini 50% državnoga teritorija, smatra demografski i gospodarski „osiromašenim“.

¹ Lokalno = županije, gradovi i općine s potencijalom za najteže nezgode onečišćenja.

² Uspostavlja se temeljem članka 5. stavka 1. Kyotskog protokola

Tablica 2.1. Odnos između broja naselja i broja stanovnika

Veličina naselja (broj stanovnika)	Broj naselja	Broj stanovnika	% ukupnog broja stanovnika Hrvatske
Nenaseljeno	105		
1-500	5,387	799,240	18%
501-2,000	1,040	953,305	21%
2,001-7,000	173	594,516	13%
7,001-15,000	29	291,756	7%
15,001-30,000	9	174,361	4%
30,001-80,000	12	523,207	12%
> 80,000	4	1,101,075	25%
Ukupno	6,759	4,437,460	100

Izvor: Popis stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku

nezaposlenosti iznosi oko 20% a njihov prosječni doprinos BDP-u oko 80% nacionalnog prosjeka.

Stanje okoliša u Hrvatskoj redovito se procjenjuje i općenito se smatra dobrim. Najnovije Izvješće o stanju okoliša za razdoblje 1997.-2005. Hrvatski sabor usvojio je u svibnju 2007.

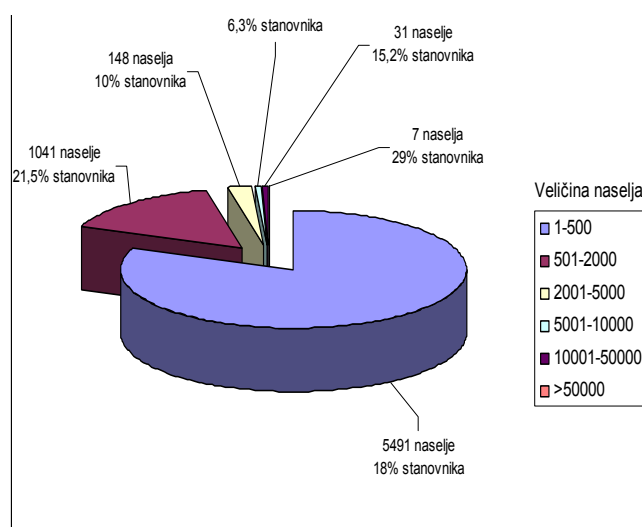
NSZO iz 2002. utvrđuje 13 prioriteta, od koji

glavna dva otpad i voda. Kakvoća zraka je treći, a Jadran (more, otoci i obala) četvrti prioritet dok je zaštita tla na petom mjestu. Zaštita prirode je šesti prioritet. Otpad je glavni prioritet zbog nasljeđa iz prošlosti kada se samo u ograničenoj mjeri pridržavalo zakona o otpadu i provodili su se loši postupci gospodarenja otpadom; ovo je dovelo do širenja nenadziranih odlagališta otpada koja su opasna za zdravlje, ružnog izgleda i predstavljaju opasnost za onečišćenje podzemnih voda. Problemi s gospodarenjem otpadom u Hrvatskoj posebno su zamjetni, i doveli su do kritičnog stanja u većini lokalnih tijela vlasti. Situacija ima negativan učinak na krajobraz i turizam. Stoga rješavanje problema gospodarenja otpadom ostaje apsolutni prioritet. U Hrvatskoj kao i u ostalim zemljama EU postoji trend porasta volumena otpada, a postojeća je infrastruktura nedovoljna. Stanje je poboljšano sanacijom i zatvaranjem odlagališta komunalnog

Hrvatska je podijeljena na 20 županija i Grad Zagreb; županije imaju 425 općina i 124 grada. U četiri velika gradska središta - glavnom gradu Zagrebu te gradovima Splitu, Rijeci i Osijeku živi oko 25% ukupnoga stanovništva, i oni predstavljaju glavna gradska središta i centre razvoja na širem gravitacijskom području. Ostali veći gradovi (iznad 30.000 stanovnika) su: Pula, Zadar, Šibenik i Dubrovnik na jadranskom slivu te Varaždin, Karlovac, Velika Gorica, Sesvete, Sisak, Slavonski Brod, Vinkovci i Vukovar na crnomorskom slivu. Sedam gradskih središta imaju više od 50.000 stanovnika svaki, što ukupno predstavlja 29% stanovništva zemlje, a daljnjih 31 grad imaju stanovništvo između 10.001 i 50.000 stanovnika, što čini daljnjih 15% ukupnog stanovništva Hrvatske. Ukupno 44% stanovništva živi u zajednicama s više od 10.000 stanovnika. S druge strane, 39% stanovništva živi u zajednicama s manje od 2.000 stanovnika, a 52% u naseljima s manje od 7.000 stanovnika (vidjeti tablicu 2.1.).

Prosječna veličina županija je nešto više od 180.000 stanovnika, a 41% stanovništva živi u županijama s manje od 200.000 stanovnika. U ovim županijama stopa

Slika 2.3.: Stanovništvo po naseljima (DZS)

otpada diljem zemlje, što je inicirano od strane Fonda „Zaštita okoliša“ i energetske učinkovitost 2004. godine.

Tablica 2.2: Usporedba određenih okolišnih indikatora

	Proizvedeni komunalni otpad, 2005. g. (kg /osoba /godina)	Odloženo komunalnog otpada, 2004. g. (kg /osoba /godina)	Razina priključenosti na javnu vodoopskrbu, 2002. g. (%)	Stanovništvo priključeno na sustav prikupljanja otpadnih voda (neovisno o obradi) 2002. g. (%)	Udio el. energije iz obnovljivih izvora u bruto potrošnji el. energije, 2005. g.	Emisija stakleničkih plinova, 2004. g. (milijuna tona ekvivalenta CO ₂)
EU 25	526	238	:	:	13,6	4979.57 ^(s)
EU 15	567	234	:	:	14,5	4227.39
Slovenija	423	313	90.6	63	24,2	20.06
Slovačka	289	222	:	55	16,5	51.02
Mađarska	459	294 ^(b)	93.0	62	4,6	83.06
Bugarska	463	396	98.8	68	11,8	67.51
Rumunjska	382 ^(e)	305	54.2	43	35,8	154.63
Hrvatska	*327 ^(e)	*311 ^(e)	*76.0	*40	36,1	28.95

Izvor: Eurostat, osim za * = hrvatski nacionalni izvori

^(c) nije dostupno; ^(e) Procijenjena vrijednost; ^(b) Prekid u seriji; ^(s) Procjena Eurostata

Podsektor voda je također prioritetno područje zaštite okoliša jer su tu potrebne najveće investicije, posebice za unapređenje uređaja za obradu voda i izgradnju kanalizacijske mreže. Otpadne vode iz zastarjelih i nerazvijenih sustava za obradu glavni su uzroci onečišćenja voda, posebice u ruralnim područjima u kojima živi polovica stanovništva, ali i u većim naseljima gdje je razina obrade neadekvatna.

Isto se odnosi i na podsektor zraka - potrebne su velike investicije te integracije zahtjeva kakvoće zraka u ostale sektore – posebice u proizvodnju energije, promet, industriju i poljoprivredu, međutim to nije prioritet ovog programskog razdoblja. Posebna pažnja se mora dati ravnoteži između podizanja kakvoće zraka i aktivnosti kojima je cilj gospodarski razvoj. Od podsektora u okviru zaštite okoliša¹, samo su dva podsektora (otpad i vode) prioritetna područja OPZO-a za razdoblje 2007. - 2009.

2.1.2 Pod-sektori zaštite okoliša

Kako je ranije spomenuto, prema NSZO najveće izazove u području investiranja predstavljaju pod-sektori otpada, voda i otpadnih voda te kakvoća zraka. Za dva visoko prioritetna podsektora dat je

¹ Ova se odluka temelji na ograničenim sredstvima koja su dostupna i zaključcima strateških dokumenata. Imajući u vidu financijska ograničenja i redosljed investicijskih sredstava te loše stanje postojeće infrastrukture, navedena dva područja ističu se kao ključni prioriteti.

detaljan opis. Podsektori otpada i voda su prioriteti budući da su ključni za gospodarski razvoj zemlje, zahtijevaju velika ulaganja, te su identificirani kao najviši prioriteti u Pristupnom partnerstvu za Hrvatsku.

Opis pod-sektora gospodarenja otpadom

Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš utvrdili su da je neadekvatno gospodarenje otpadom jedan od najznačajnijih problema u području zaštite okoliša u Hrvatskoj.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (SGO) usvojena je u rujnu 2005. i sastavni je dio NSZO, a određuje glavne ciljeve na području gospodarenja otpadom, a oni su sljedeći:

- ✓ Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i uporabu energije iz otpada;
- ✓ Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, IVO (izbjegavanje – vrednovanje – odlaganje) (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava), što uključuje uspostavu do 21 županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom, s prethodnom obradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja na odlagalište;
- ✓ Smanjivanje rizika od otpada u okviru čega je sanacija postojećih odlagališta komunalnog otpada (uz zatvaranje ili produživanje rada), te sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke);
- ✓ Doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj putem razvoja domaće industrije i poduzetništva i proizvodnja komunalne opreme;
- ✓ Edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenje otpadom.

Tablica 2.3. Proizvedeni komunalni otpad po županijama (2005.)

Županija	Stanovnika	Proizvedeni komunalni otpad u 2005 (tone)
1. Zagrebačka	309,696	81,181
2. Krapinsko-zagorska	142,432	30,640
3. Sisačko-moslavačka	185,387	62,332
4. Karlovačka	141,787	37,174
5. Varaždinska	184,769	40,206
6. Koprivničko-križevačka	124,467	26,249
7. Bjelovarsko-bilogorska	133,084	36,740
8. Primorsko-goranska	305,505	114,984
9. Ličko-senjska	53,677	17,766
10. Virovitičko-podravska	93,389	26,391
11. Požeško-slavonska	85,831	27,658
12. Brodsko-posavska	176,765	54,818
13. Zadarska	162,045	69,659
14. Osječko-baranjska	330,506	126,456
15. Šibensko-kninska	112,891	35,367
16. Vukovarsko-Srijemska	204,768	42,245
17. Splitsko-Dalmatinska	463,676	142,423
18. Istarska	206,344	96,400
19. Dubrovačko-neretvanska	122,870	44,410
20. Međimurska	118,426	24,533
21. Grad Zagreb	779,145	311,749
Ukupno	4,437.460	1,449,381

Ukupna količina proizvedenog komunalnog otpada na području Republike Hrvatske za 2005. godinu procjenjuje se na oko 1,45 milijuna tona (prosječno 0,90 kg/stanovnik/dan ili 327 kg/stan/god).

Temeljem podataka o prosječnom godišnjem sastavu komunalnog otpada¹, procjenjuje se da 74,5% komunalnog otpada odnosi na biorazgradivi otpad (kuhinjski i biootpad, papir i karton, koža i kosti, drvo, tekstil).

S uspostavom novih centara za upravljanje otpadom i primjenom tehnologija za obradu otpada u tim centrima, do 2015. godine planira se smanjiti udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaze na odlagalištima na 50% mase biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 1997. (kao referentne godine). Do 2020. taj će se udio smanjiti na 35%.

Hrvatska ima relativno dobar potencijal korištenja biomase koja se dobiva kao nusproizvod i otpad u šumarstvu, poljoprivredi i drvoprerađivačkoj industriji. Taj je potencijal prepoznat i ciljevi su utvrđeni²: planira se proizvodnja 200 GWh električne energije iz biomase do 2010. i 1000 GWh do 2020.

Šumska biomasa već se koristi za grijanje iz toplana u Gospiću i Ogulinu, a pokrenuti su i dodatni još u tri druga grada. Predviđeno je daljnje korištenje biomase u 1 MW gradske toplane, a u tu je svrhu osnovano društvo u državnom vlasništvu (Šumska biomasa d.o.o.)

Tablica 2.3. pokazuje količine proizvedenog otpada po županijama. To uključuju i otpad od turizma koji se procjenjuje na 97.700 tona godišnje. Općenito gledajući, otpad od turizma nije posebno značajan u ukupnoj količini otpada, ali budući da većinom nastaje u kratkom ljetnom razdoblju, uglavnom na ograničenom obalnom području, za pojedine općine i gradove pa čak i županije predstavlja opterećenje (specifičan iznos otpada od turizma procijenjen je na 1,90 kg/turist/dan).

¹ T. Domanovac, R. Orašani: *Sastav komunalnog otpada kontinentalnog i priobalnog dijela Republike Hrvatske, VII. Međunarodni simpozij gospodarenja otpadom Zagreb, 2002.*

² Nacrt nacionalne strategije i plana aktivnosti u svrhu ispunjavanja obveza prema UNFCCC i Protokolu iz Kyota.

Količina komunalnog otpada dovezena na službena odlagališta postupno se povećava. Za to postoji više razloga:

- ✓ Veći dio stanovništva obuhvaćen je organiziranim skupljanjem, prijevozom i odlaganjem otpada,
- ✓ Proizvode se veće količine otpada po stanovniku.

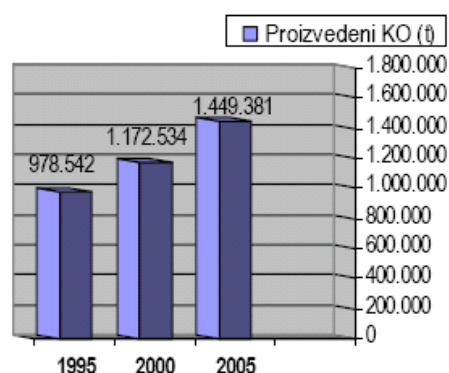
Slika 2.4 pokazuje procjene količina proizvedenog komunalnog otpada po pojedinim godinama. Iako podatke za 1995. i 2000. treba uzeti s određenom rezervom, povećanje količine komunalnog otpada tijekom desetogodišnjeg razdoblja je evidentno i značajno.

Procijenjena količina građevinskog otpada u razdoblju 2001.-2005. iznosi 1.254.152 tona¹. Većina građevinskog otpada odlaže se na odlagališta otpada i to obično nekontrolirano na smetlišta.

Prema podacima iz Katastra emisija u okoliš (KEO), u 2004. godini proizvedeno je 1.514.363 tona neopasnog proizvodnog (tehnološkog) otpada. Najveći udio u ukupno proizvedenoj količini neopasnog otpada zauzima otpad prijavljen pod kategorijama:

- ✓ Otpad iz poljodjelske, vrtlarske, lovačke, ribarske i primarne proizvodnje vodenih kultura, pripremanja hrane i pića (23,28%)
Navedene vrste otpada se, uglavnom, uz odgovarajuću predobradu iskorištavaju na samom mjestu nastanka, a dio kalcijevog karbonata preuzimaju i individualni poljoprivrednici koji ga koriste za korekciju pH vrijednosti poljoprivrednih tala.
- ✓ Otpad iz anorganskih kemijskih procesa (21,83%)
Ovaj otpad odlaže se na uređeno odlagalište tehnološkog otpada I. kategorije u vlasništvu Petrokemije d.d.

Slika 2.4.: Povećanje proizvedenog komunalnog otpada

Izvor: za 1995. i 2000.: IPZ Uniprojekt MFC d.o.o.; za 2005.: Plan gospodarenja otpadom RH

Preliminarna procjena količina opasnog otpada koji nastaje u RH utvrđuje da je ukupna količina nastalog opasnog otpada (213.000 t/g) tri puta viša od prijavljenih količina opasnog otpada u EEZ. Neke vrste otpada u sustav se, iz različitih razloga, vrlo slabo prijavljuju, podaci su često nepotpuni ili loše kvalitete. Sve to ukazuje na problem da Katastar otpada još uvijek ne može osiguravati potpune i cjelovite podatke o količinama, vrstama i tokovima proizvedenog otpada. Procijenjene količine nove električne i elektroničke opreme i uređaja koji se stavljaju na tržište je od 55.000 do 60.000 t/g. Procijenjene količine otpadnih baterija i akumulatora je 8 500 t/g. Potrošnja baterija i akumulatora u stalnom je porastu. Procijenjena količina novih akumulatora i baterija koje se stavljaju na tržište je 11.000 t/g.

Uvoz opasnog otpada te uvoz neopasnog otpada radi odlaganja i korištenja u energetske svrhe zabranjen je u Hrvatskoj. U 2004. godini izvezeno je 363.889 tone neopasnog otpada, uglavnom metala (84%). Iste godine, u Hrvatsku je uvezeno 265.265 tona neopasnog otpada, najviše otpadnog papira i kartona, te granulirane troske od proizvodnje željeza i čelika za potrebe proizvodnje cementa.

Količine ambalažnog otpada procjenjuju se prema količini ambalaže stavljene na tržište. Primjetan je porast količina ambalaže od papira i kartona, staklene ambalaže te posebno ambalaže od plastike (tablica 2.4).

¹ Projekt "LIFE TCY/CRO/000114 CONWAS", Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Tablica 2.4. Potrošnja ambalaže		
Vrsta ambalaže	Tisuće tona	
	2001.	2004.
Ambalaža od papira i kartona	91,7	96,8
Staklena ambalaža	81,6	97,7
Ambalaža od plastike	29,8	39,1
Metalna ambalaža	13,4	11,5
Ukupno	216,5	245,1
Izvor: Izvješće o stanju okoliša		

Prema procjenama, količine otpadnih guma kreću se u rasponu od 20.000 do 30.000 tona godišnje. Postojeći Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama osigurava zbrinjavanje ranije odbačenih guma na prostoru Hrvatske (70.000 do 100.000 tona), organiziranjem povremenih akcija prikupljanja odbačenih guma od građana uz plaćanje posebne naknade tim građanima za isporučene gume. Broj otpadnih vozila koji nastaje u RH na godišnjoj razini može se procijeniti da je u rasponu od 70.000 do 80.000 vozila godišnje.

Analiza iz SGO sugerira da je Hrvatska suočena s dva glavna problema u vezi gospodarenja otpadom:

✓ Količina komunalnog otpada koji se

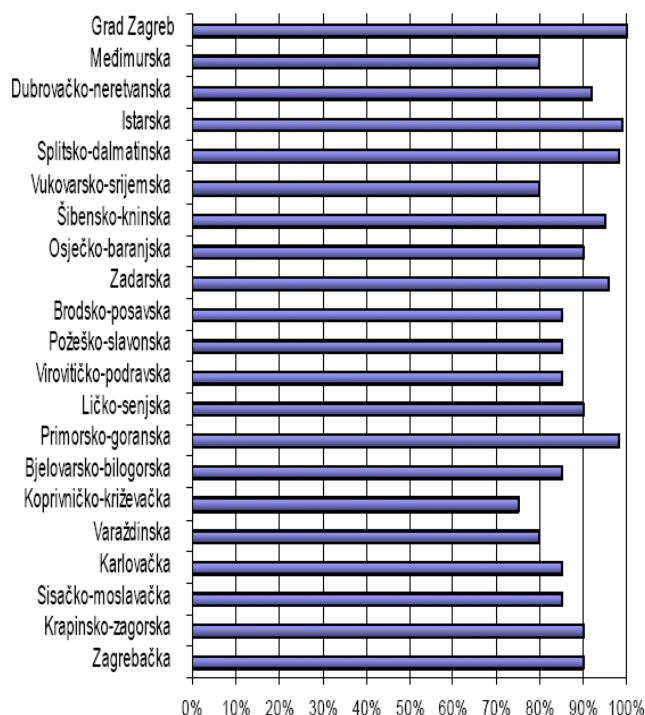
odlaže na odlagališta u stalnom je porastu, i

✓ Odvajanje i recikliranje otpada je u porastu no ima prostora da daljnje unapređenje.

92,8% stanovništva obuhvaćeno je organiziranim odvozom komunalnog otpada¹ (slika 2.5.). Zakonom o otpadu određeno je da općine, odnosno gradovi, osiguravaju provođenje mjera za gospodarenje s komunalnim otpadom.

Slika 2.5: Udio stanovništva obuhvaćenog organiziranim skupljanjem otpada po županijama (2005.)

¹ „Razvoj smjernica za početak implementacije Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj“, Ekoneg, Zagreb 2006.

Izvor: Plan gospodarenja otpadom RH

aktivno (s ukupnim aktivnim kapacitetom od 69.402.670 m³;) ali samo ih je 25 u potpunosti usklađeno s propisima i imaju sve nužne dozvole (licence¹).

Postoji program sanacije komunalnih odlagališta kao i postupne sanacije divljih odlagališta (kajih je prema procjeni oko 3000) te lokacija visoko onečišćenih otpadom. Sanacija starih odlagališta komunalnog otpada započela je 2004. uz potporu Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU). FZOEU je u suradnji s MZOPUG-om i lokalnim tijelima započeo sanaciju 292 službenih neuređenih odlagališta komunalnog otpada. I tijekom 2007. godine, Fond će raspisati novi natječaj za sanaciju odlagališta komunalnog otpada za ona lokalna tijela koja se do sada nisu prijavila na natječaj za sanaciju odlagališta. Ukupna vrijednost investicija vrijedi 2,8 milijardi kuna (oko 380 milijuna eura), od kojih Fond participira s 1,5 milijardi kuna (48%; oko 200 milijuna eura). Za ovu namjenu Fond je već isplatio 230 milijuna kuna (31,3 milijuna eura), a do sada je sanirano ukupno 28 odlagališta komunalnog otpada.

Procjenjuje se da tek nešto više od 50% proizvedenog neopasnog industrijskog (tehnološkog) otpada završava na ovlaštenim odlagalištima ili se odvaja. Stoga se približno ista količina odlaže na neuređenim, „divljim“ odlagalištima, kojih je prema procjeni oko 3.000. Ova neravnoteža ima štetan učinak na okoliš, kakvoću života i razvoj turizma. Ova je situacija posebno složena na otocima i u obalnom području. Međutim, sanacija odlagališta na nizu otoka koja je provedena i uvođenje novih pravilnika o primarnom skupljanju otpada (ambalaža, gume, baterije i dr.) bitno smanjuju opterećenje okoliša. Posebni doprinos smanjenju opterećenja proizvodnim otpadom postignut je otvaranjem novih pogona za reciklažu sekundarnih sirovina (plastika, metal, staklo, gume, itd.) zahvaljujući uvođenju novih pravilnika temeljem kojih se organizirano prikupljaju pojedine vrste otpada. Za sanaciju 512 „divljih“ odlagališta, na području 140 jedinica lokalne samouprave, te 2 nacionalna parka i 2 parka prirode, FZOEU je odobrio 43,6 milijuna kuna (6 milijuna eura), što iznosi 66% od ukupno procijenjenih potrebnih ulaganja. Do sada je sanirano 217 „divljih“ odlagališta.

Odvojeno sakupljanje pojedinih komponenti otpada organizirano je i provodi se u većem ili manjem intenzitetu u gotovo svim županijama. Prema podacima za 2005. godinu, na području RH, sustav odvojenog prikupljanja provodio se kroz ukupno 39.030 spremnika za prihvata različiti komponenti otpada. Za prihvata miješanog komunalnog otpada na području RH evidentiran je 158.191 spremnik.

Radi uspostave sustava primarne reciklaže Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je do sada odobrio nabavu 155.000 kanti, kontejnera i zelenih otoka 161 gradu i općini u vrijednosti od 22,3 milijuna kuna (oko 3 milijuna eura).

Odlagališta preuzimaju najveće količine otpada. U 2004. godini bilo je 281 nadziranih odlagališta od kojih 252

¹ Izvor: Katastar odlagališta otpada, Završno izvješće, Agencija za zaštitu okoliša, siječanj 2005.

Trenutno u Republici Hrvatskoj ne postoje lokacije uređene za odlaganje opasnog otpada. Zbog toga se opasni otpad koji zahtjeva odlaganje (otpad kojeg nije moguće reciklirati, oporabiti i sl.) izvozi u inozemstvo na odlaganje. Tijekom 2005. godine ukupno je izvezeno 13.157,02 t opasnog otpada.

Termička obrada pojedinih vrsta otpada obavlja se u okviru određenih industrijskih postrojenja i bolnica:

- ✓ Svi energetske objekti snage veće od 3 MW mogu se koristiti za suspaljivanje otpadnih ulja I. i II. kategorije. Trenutno je u RH 17 ovlaštenih obrađivača opasnog otpada koji koriste energetske objekte snage veće od 3 MW za suspaljivanje opasnog otpada, prvenstveno otpadnih ulja i infektivnog otpada.
- ✓ Tvornice cementa u RH uključile su se u sustav gospodarenja opasnim otpadom. Trenutno se u tvornicama cementa suspaljuju otpadna ulja i neke druge vrste otpada kao što su otpadne gume, meso i mesno koštano brašno.
- ✓ Specijalizirane spalionice u krugu pojedinih gospodarskih subjekata imaju manje kapacitete za spaljivanje otpada iz vlastitih aktivnosti. Spalionice se koriste za vlastite potrebe, a započele su i pružati usluge spaljivanja opasnog otpada i drugima.
- ✓ Spalionice u okviru bolnica spaljuju vlastiti infektivni otpad, a samo u izuzetnim situacijama pružaju usluge drugima bolnicama.

Kao što je navedeno, temeljem novog *Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu* (usvojen u srpnju 2005.) postignut je značajan napredak uspostavljanjem novog sustava za ambalažu i gospodarenje ambalažnim otpadom. Provedba u praksi započela je 2006. godine kroz primjenu sustava novih naknada za zbrinjavanje ambalažnog otpada koje proizvođači i uvoznici ambalaže plaćaju Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Pravilnik i novouvedeni sustav naknada pokazali su se uspješnim na što ukazuje i broj od 910 milijuna jedinica, odnosno prikupljenih 78,5 tisuća tona ambalažnog otpada koliko je vraćeno u samo godinu dana¹. Količine skupljenog ambalažnog otpada u prvoj polovici 2006. značajno su premašile godišnje količine ambalažnog otpada koji je skupljen u prethodnim godinama, prije donošenja i provedbe *Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu*.

Provedbom nedavno usvojenih pravilnika o gospodarenju s otpadnim vozilima, starim automobilskim gumama, otpadnom ulju i otpadnim baterijama i akumulatorima, primarno odvajanje korisnog otpada bitno se promijenilo nabolje. Kako se radi o primjeni pravilnika u vremenu manjem od jedne godine, teško je dati točne pokazatelje, ali iz polugodišnje primjene pravilnika o otpadnim gumama vidljivo je da se može računati s izuzetno visokim postotkom skupljanja. Tako je npr. u prvim mjesecima skupljačima predano preko 1015 otpadnih vozila.

Nasljeđe iz prošlosti je problem lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su ostale nakon propadanja dijela industrije. Značaj ovih lokacija je u riziku od onečišćenja podzemnih voda (posebno u krškom području), što predstavlja opasnost za kakvoću opskrbe vodom za piće. Stoga je jedan od prioriteta sanacija ovih lokacija. Postoji devet takvih lokacija koje su navedene kao prioritete: u kontinentalnom dijelu Hrvatske to su Lemić brdo kod Karlovca, odlagalište zauljenih muljeva u Botovu i odlagalište fosfogipsa u Kutini; u obalnom području to su bazeni lužnate vode i crvenog mulja na lokaciji bivše tvornice glinice kod Obrovca, Koksara Bakar, odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu, jama „Sovjak“ kod Rijeke, odlagalište šljake TE Plomin I., odlagalište azbesta u Mravinačkoj kavi kod Splita. Za sanaciju devet prioriteta crnih točaka, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost alocirao je iznos od oko 22,0 milijuna eura za razdoblje 2005.-2008.

Provedbom projekta PHARE 2006, koji je EK odobrila, uspostaviti će se sustav gospodarenja opasnim otpadom sukladno Strategiji gospodarenja otpadom RH, a posebna pozornost će se dati identifikaciji, kategorizaciji i daljnjem upravljanju crnim točkama, te će se osnažiti sposobnosti relevantnih tijela za primjenu i provedbu pravne stečevine EU u području gospodarenja otpadom.

Glavna pitanja i problemi u podsektoru gospodarenja otpadom u Hrvatskoj su:

¹ Izvor podataka: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

- ✓ povećanje količina otpada koje se odlažu;
- ✓ ograničeno odvajanje otpada na mjestu nastanka, uz male stope uporabe i obrade;
- ✓ nedostatak uređaja za uporabu i obradu komunalnog otpada;
- ✓ nepostojanje odlagališta za odlaganje opasnog otpada;
- ✓ nedovoljna angažiranost proizvođača otpada da snose stvarne troškove zbrinjavanja svog otpada; i
- ✓ nedovoljno razvijen informacijski i sustav izvješćivanja.

Opis podsektora gospodarenja vodama

Vodni resursi

Hrvatska je relativno bogata slatkovodnim resursima (v. Tablicu 2.5.). To je, uz nisku gustoću naseljenosti i razinu gospodarskog razvoja, razlog zašto problemi vezani uz vode nisu akutni, a vodni resursi još uvijek ne predstavljaju ograničavajući faktor socioekonomskog razvoja. Glavni je problem, međutim, prostorna i vremenska distribucija vodnih resursa.

Tablica 2.5. VODNI RESURSI U HRVATSKOJ

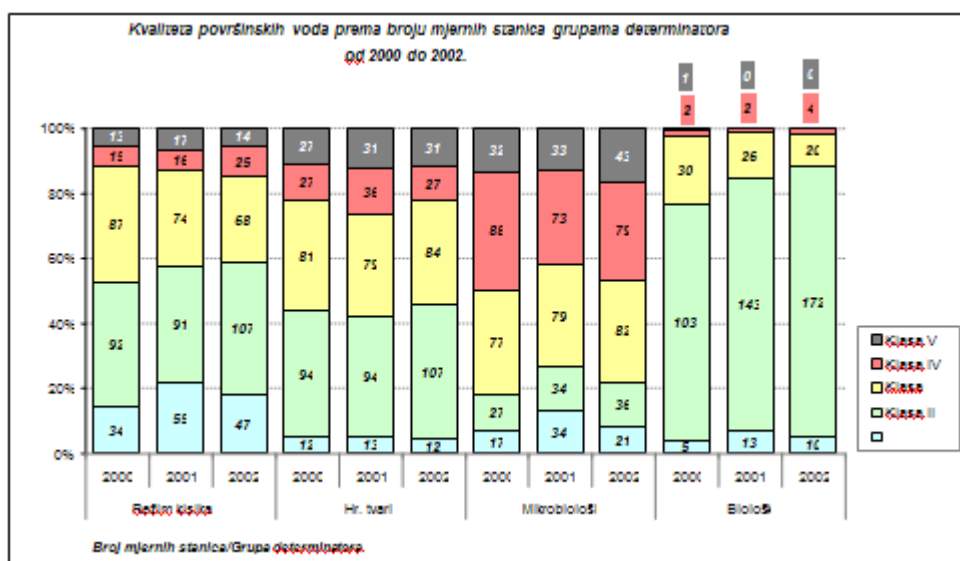
Indikator	Dunavski sliv	Jadranski slivovi	Prosjek u Hrvatskoj
Ukupno slatke vode (10^9 m ³ /god.)	128.38	27.94	156.32
Obnovljivi vodni resursi ¹ (10^9 m ³ /god.)	83.72	27.94	111.66
Obnovljivi vodni resursi (m ³ /god./st.)	27,487	20,077	25,163
Unutrašnje vode (10^9 m ³ /god.)	11.86	14.22	26.08
Unutrašnje vode (m ³ /god./st.)	3,894	10,218	5,877
Obnovljive podzemne vode (10^9 m ³ /god.)	2.66	6.47	9.13
Obnovljive podzemne vode (m ³ /god./st.)	873	4,649	2,057

Utjecaj antropogenog onečišćenja na podzemne vode od lokalnog je značaja, no javlja se u prirodno ranjivim aluvijalnim područjima (uglavnom Crnomorskim slivovima), te na izvorima u krškim područjima. I u Crnomorskom slivu postoje znatna područja sa prirodno slabom kakvoćom podzemnih voda uslijed povišenih udjela amonijaka, arsena, željeza i mangana. Glavnina riječnih slivova, uključujući podzemne vode, prekograničnog je karaktera, stoga je nužna djelotvorna koordinacija vodnogospodarskih aktivnosti sa susjednim zemljama. Onečišćenje vodotoka utvrđuje se na temelju biološke potrebe za kisikom (BPK), ukupnog dušika i mikrobioloških determinanti (v. sliku 2.6), što

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

uključujući podzemne vode, prekograničnog je karaktera, stoga je nužna djelotvorna koordinacija vodnogospodarskih aktivnosti sa susjednim zemljama. Onečišćenje vodotoka utvrđuje se na temelju biološke potrebe za kisikom (BPK), ukupnog dušika i mikrobioloških determinanti (v. sliku 2.6), što

Slika 2.6. Stanje kvalitete vode u vodotokovima

¹ Ne uključujući 50% rijeke Dunav i 50% rijeke Save nizvodno od ušća rijeke Une

je uglavnom posljedica ispuštaja nepročišćenih otpadnih voda iz većih naselja, i to uglavnom površinskih voda klasa II i III (najniža je klasa V); no određeni mikrobioloških pokazatelji svrstavaju neke vode u klase III i IV.¹ Najveće razlike između stvarnih i ciljnih klasa kakvoće vode zabilježene su na pritocima rijeke Save, stoga što oni primaju velike količine nepročišćenih otpadnih voda iz većih i manjih gradova. 75% najvećih gradova nalazi se u slivu rijeke Save.

Tablica 2.6. JAVNA VODOOPSKRBA I ODVODNJA (2002.)

Domaćinstva s javnom vodoopskrbom		Komunalni i sustavi odvodnje
EU 25	-	90%
Mađarska	93%	62%
Austrija	89.6%	86%
Slovačka	84%	55%
Hrvatska	76	40%

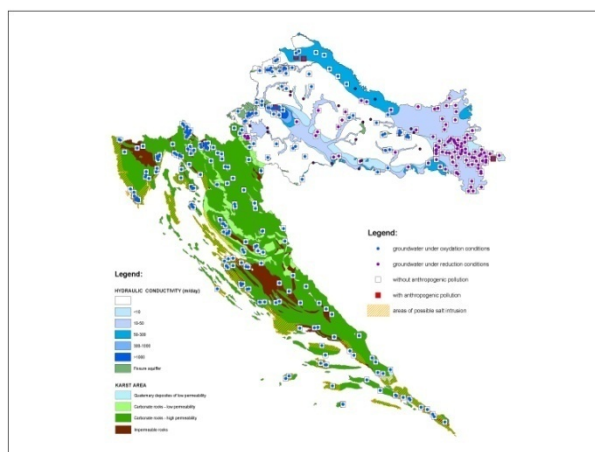
Izvor: Eurostat News, izdanje 37/2006, 21. ožujak 2006.

sta-novništva ima pristup javnom vodoopskrbnom sustavu, no ovo znatno varira - razina je viša u Jadranskim slivovima (oko 86%) nego u Crnomorskim slivovima (71%).

Glavni izvor javne vodoopskrbe su podzemne vode (oko 90%), bilo da se zahvaćaju iz zdenaca (uglavnom u Crnomorskim slivovima) ili iz izvora (uglavnom u Jadranskim slivovima). Preostala zahvaćanja vrše se neposredno iz vodotoka ili akumulacija, iako su ovi posljednji primarno namijenjeni proizvodnji energije. Izvorišta za vodoopskrbu pitkom vodom su zaštićena² zonama sanitarne zaštite koje pokrivaju oko 18% hrvatskog teritorija, i 28% kopnenog područja zemlje (40% u Jadranskim slivovima, a samo 6% u Crnomorskim slivovima). Ove zone osiguravaju 80% javne vodoopskrbe. Za razvoj u ovim područjima potrebna je suglasnost Hrvatskih voda i lokalnih vlasti. Područja prihranjivanja vodnih resursa u zonama zaštite nalaze se izvan granica Hrvatske sa Slovenijom i Bosnom i Hercegovinom. Razine priključenosti na glavne vodoopskrbne sustave varira u regijama širom zemlje – distribucija je prikazana na gornjoj karti.

Vodoopskrba

Godine 2005. ukupna količina vode isporučene stanovništvu i industriji putem javnih vodoopskrbnih sustava iznosila je 265 milijuna kubičnih metara. Osiguranje vodoopskrbe je održivo, osim u turističkim područjima, naročito na otocima, tijekom ljetnog turističkog razdoblja, kada je teško udovoljiti povećanoj potrošnji i potražnji, te je stoga jedan od razvojnih prioriteta podizanje razine pouzdanosti vodoopskrbe u ovim područjima. Razine priključenosti na primarnu vodoopskrbu u Europi uvelike variraju (v. Tablicu 2.6); podaci za Hrvatsku još se prikupljaju, ali

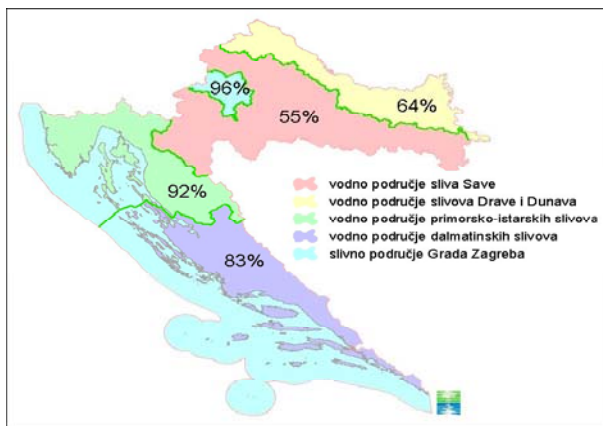

Slika 2.7.: Prostorna distribucija količine i kakvoće podzemnih voda

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

¹ Klasifikacija voda u pet kategorija predstavlja procjenu kvalitete voda na osnovi propisanih graničnih vrijednosti sljedećih pokazatelja: fizikalno-kemijski; režim kisika, hranjive tvari, mikrobiološki, biološki, metali, organski spojevi i radioaktivnosti. Granične vrijednosti zadanih pokazatelja za svaku kategoriju navode se u Uredbi o klasifikaciji voda (NN 77/98), koja je usklađena sa smjernicama i metodologijama UN/ECE-a.

¹⁶ Pravilnik o utvrđivanju sanitarne zone izvorišta morat će se uskladiti s direktivama EU

Slika 2.8: Prosječna vodoopskrba po području

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

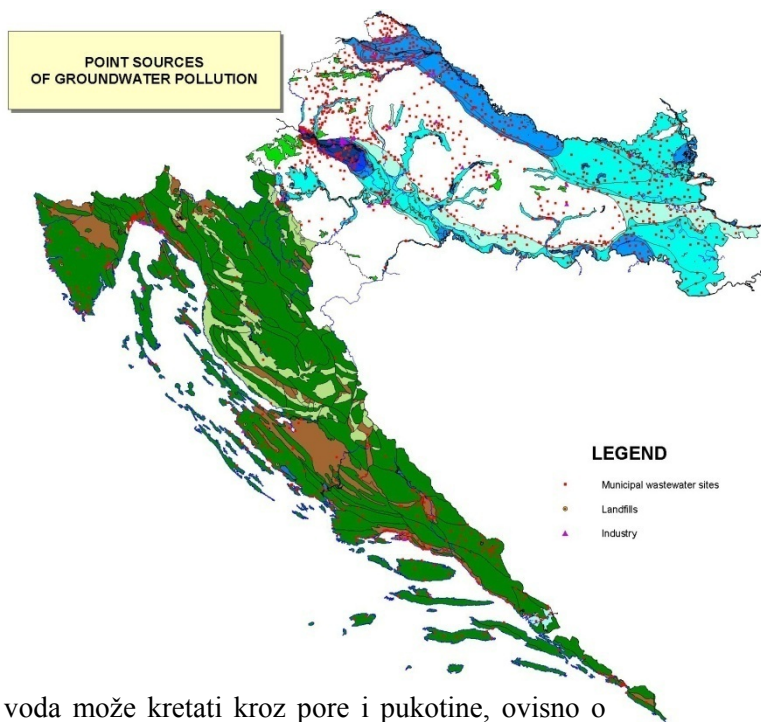
rendovi pokazuju izvjesno pogoršanje zbog antropogenih utjecaja. Posebno su ugrožena izvorišta u okolici Pule u Istri, gdje onečišćenje uzrokuju poljoprivreda, stanovništvo i industrija; vodonosnici koji opskrbljuju Varaždin, gdje zabrinjava onečišćenje nitratima iz poljoprivrede i industrijsko onečišćenje, te opskrba Splita koju potencijalno ugrožavaju industrija i ljudske aktivnosti. Istočni dio Dunavskog sliva ima visoke razine arsena i mangana, što dovodi do prirodno redukativnih uvjeta koji zahtijevaju određeno pretpročišćavanje prije korištenja u vodoopskrbi.

Karta prostorne distribucije (Slika 2.7.) prikazuje kakvoću i količinu podzemnih voda u zemlji. Hidraulička provodljivost je svojstvo tla ili stijene kojim se opisuje lakoća s kojom se voda može kretati kroz pore i pukotine, ovisno o propusnosti materijala i stupnju zasićenja, što ukazuje na lakoću zahvaćanja, te rizik i osjetljivost na onečišćenje.

Kada se usporede regije, najviša razina vodoopskrbe je u Istri (oko 95%), a najniža u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (samo 31%). U slivu rijeke Save, s izuzetkom Zagrebačke županije, no uključujući većinu istočne Slavonije, razina vodoopskrbe iz javnih izvora iznosi tek 55%. Svi urbani centri imaju relativno dobru vodoopskrbu, koja je nešto lošija u okolnim naseljima, a najniža u udaljenim seoskim područjima.

Dotrajalost i nedostatan održavanje čini vodoopskrbnu mrežu veoma propusnom – gubici se procjenjuju na 40% ukupno zahvaćene vode.

Kakvoća vode općenito je u okviru maksimalno dopuštenih koncentracija¹ determinanti, no

Slika 2.9.: Karta onečišćenja Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

¹ Uredba o klasifikaciji voda

Gornja karta onečišćenja prikazuje izvore onečišćenja u zemlji, pri čemu glavninu čine ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Također postoji 21 odlagalište, čiji se efluenti ispuštaju nepročišćeni ili se procjeđuju neposredno u tlo. Vjerojatno postoji još mnogo starih odlagališta koja predstavljaju rizik. Karta također prikazuje 33 industrijske lokacije koje onečišćuju podzemne vode.

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Samo 12% otpadnih voda koje proizvodi stanovništvo se pročišćava, pri čemu samo 4,4% biološkim pročišćavanjem na 82 uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u naseljima, pa je stoga čovjek glavni

Tablica 2.7. A POVEZANOST NA MREŽE ODVODNJE RIJEČNIH SLIVOVA (2006)

Riječni sliv	Stanovništvo (mil.)	Priključeno st na sustav odvodnje (%)	Priključeno st na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (%)
Sava	2,2	46	28
Drava/Dunav	0,8	29	16
Primorje – Istra	0,5	58	45
Dalmacija	0,8	31	6
Ukupno	4,4	40	20

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

odvodnu mrežu, čija je ukupna duljina oko 6.000 km, s 333.530 priključaka (2002.). Iako je stupanj priključenosti na sustave odvodnje općenito veoma nizak, on ovisi od veličini naselja, uglavnom stoga što gustoća naseljenosti varira u rasponu od 20 do 200 stanovnika po km², što rezultira velikim razlikama u razvoju infrastrukture.

Najveći udio stanovništva priključen na sustave odvodnje je u velikim gradovima (76%), dok je u naseljima s manje od 2000 stanovnika on gotovo zanemariv (oko 5%), što je veoma važno jer gotovo 40% ukupnog stanovništva živi u takvim naseljima. Kada se uzme u obzir starost sustava odvodnje u gradovima, može se pretpostaviti da je većina sustava odvodnje veoma propusna, što predstavlja značajan izvor onečišćenja vode, pa je sanacija stoga prioritarna.

Tablica 2.8 daje sažeti prikaz opterećenja onečišćenjem u slivnim područjima riječnih slivova; industrijski izvori predstavljaju oko 28% opterećenja, dok oko 70% potječe iz domaćinstava širom zemlje, pri čemu preko 50% iz naselja u Crnomorskim slivovima. Crnomorski slivovi, međutim, ukupno primaju 75% onečišćenja iz vode. Od 1990. godine, onečišćenje industrijskim efluentima smanjilo se kao posljedica ekonomske recesije i uvođenja čistih tehnologija, recikliranja vode u tehnološkim procesima i izgradnje industrijskih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Sustav monitoringa otpadnih voda koristi se za ocjenu utjecaja točkastih izvora onečišćenja na površinske vode.

izvor onečišćenja površinskih voda. Oko 50% ukupnih industrijskih otpadnih voda ispušta se u sustav javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nakon prethodnog pročišćavanja, što nije uvijek na razni kakvoće komunalnih otpadnih voda. Oko 30% industrijskih otpadnih voda ispušta se neposredno (uz izvjesno ili nikakvo pretpročišćavanje), dok se preostale količine pročišćavaju na nezavisnim industrijskim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda do razine zadovoljavajuće za ispuštanje. Jedna od posljedica nedovoljnog pročišćavanja je rizik od potencijalne eutrofikacije, naročito prirodnih i umjetnih jezera i napuštenih riječnih meandara, te zaljeva u priobalju.

Tablica 2.7. daje sažeti prikaz razine priključenosti na sustave odvodnje po riječnim slivnim područjima. Procjenjuje se da je samo 40% stanovništva priključeno na javnu

dan od preduvjeta za ispunjenje zahtjeva iz Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda jest identifikacija “osjetljivih područja” i “aglomeracija”; ova je lista u pripremi. U međuvremenu, u

Tablica 2.8. UKUPNO GODIŠNJE OPTEREĆENJE IZ TOČKASTIH IZVORA ONEČIŠĆENJA (BPK5, 2001.)

Sliv	OPTEREĆENJA BPK t/god.								
	Opterećenja stanovništva	% opt. st.	% ukup. opt.	Opt.vezano uz turizam	Industrijsko opt.	% Ind. opt.	% Ukup. opt.	Ukupno	% po slivu
Sliv rijeke Save	48,440	50%	35%	0	13,362	35%	10%	61,802	45%
Sliv rijeke Dunav	18,259	19%	13%	0	21,845	57%	16%	40,104	29%
Dalmatinski slivovi	18,718	19%	14%	884	647	2%	0%	20,249	15%
Primorsko-Istarski slivovi	11,757	12%	9%	1,998	2,392	6%	2%	16,147	12%
Ukupno Jadranski slivovi	30,475	31%	22%	2,882	3,039	8%	2%	36,396	26%
Ukupno Crnomorski slivovi	66,700	69%	48%	0	35,206	92%	25%	101,906	74%
Hrvatska	97,175			2,882	38,245			138,302	
	70%			2%	28%				

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

Hrvatskoj postoji Program javnih radova za unapređenje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i sustava odvodnje u glavnim populacijskim centrima koji će biti dovršen do 2025.

Dodatni problem je velik broj (130) komunalnih tvrtki koje rade u ovom sektoru (neke i u javnoj vodoopskrbi), što rezultira nedjelotvornošću uslijed uglavnom malog broja domaćinstava koja su priključena na odvodnu mrežu. Tržišne zakonitosti trebale bi potaknuti komunalne tvrtke na konsolidaciju, čime bi se povećala djelotvornost pružanja usluge. Ovaj je problem utvrđen i u Strategiji upravljanja vodama te se planira transformacija postojećeg sustava u područne (regionalne) sustave.

U smislu projekata predloženih za financiranje iz sredstava programa IPA to neće predstavljati problem jer se projekti u okviru programa IPA odnose na velika postrojenja na području nadležnosti velikih komunalnih poduzeća (npr. Osijek, Slavonski Brod), koja su dobro opremljena (i u tehničkom smislu i u smislu ekipiranosti) za upravljanje tim sustavom.

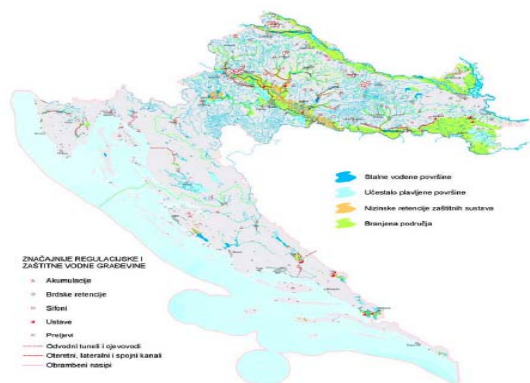
Dobrodošla je i tehnička pomoć u smislu prijedloga o načinu na koji bi se to učinilo no prije no što do toga dođe, Strategiju mora usvojiti Sabor, a to znači da se tehnička pomoć u ovu svrhu neće tražiti u okviru tehničke pomoći ovog programa.

Hrvatska je izložena znatnim periodičnim plavljenjima, koja nanose ozbiljne gospodarske štete, a njihov su uzrok:

- ✓ riječne poplave, uslijed obilnih kiša i/ili naglog topljenja snijega,

- ✓ bujične poplave manjih vodotoka, uslijed kratkotrajnih kiša velikog intenziteta,
- ✓ poplave na krškim poljima, uslijed velikih kiša i/ili iznenadnog topljenja snijega,
- ✓ poplave kopnenih voda u nizinskim područjima, te
- ✓ led.

Nadalje, do plavljenja može doći uslijed pucanja brana i barijera, klizišta i neadekvatne gradnje. Velike probleme mogu prouzročiti poplave u urbanim područjima uslijed kratkotrajnih kiša velikog intenziteta, koje, zbog visoke koncentracije stanovništva na relativno malim područjima, često uzrokuju velike materijalne štete, i za koje se planiraju mjere obrane na lokalnim razinama prilikom građenja sustava kanalizacije i odvodnjavanja.

Slika 2.10: Zaštita od poplava

Izvor: Nacrt Strategije upravljanja vodama

Zbog neodgovarajućeg investiranja u održavanje sustava zaštite od poplava, njegova se djelotvornost od 1991. godine smanjila s prosječnih 60% na prosječnih 40%. Ova djelotvornost varira ovisno o lokaciji, i općenito je mnogo viša u velikim naseljima (v. kartu). Sustav u slivu Save nije dovršen, a postoje otvoreni problemi koje je potrebno riješiti na granici s Bosnom. Zaštita od poplava na Dunavu nije dovršena, a na Jadranu je potrebna veća zaštita od oborinskih voda.

Najveće zabilježene poplave u Hrvatskoj u zadnjih stotinu godina bile su:

- ✓ Dunav, 1926. i 1965. godine;
- ✓ Drava, 1964., 1965., 1966. i 1972. godine;
- ✓ Mura, 1965. godine i 1972. godine;
- ✓ Sava, 1933., 1964., 1966., 1990. i 1998. godine;
- ✓ Kupa, 1939., 1966., 1972., 1974., 1996. i 1998. godine;
- ✓ Una, 1974. godine;
- ✓ Neretva, 1950., 1995. i 1999. godine.

2.1.3 SWOT analiza

Ova SWOT analiza je sažetak glavnih pitanja zaštite okoliša u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na otpad i vode.

Prednosti (unutarnje / sadašnje)	Slabosti (unutarnje / sadašnje)
<p><i>Općenito:</i></p> <p>Jedinstveni prirodni okoliš s dobrom pravnom zaštitom i visokom razinom biološke raznolikosti</p> <p>Razmjerno velike količine slatke vode prilično dobre kakvoće</p> <p>Osnovni strateški dokumenti u sektoru okoliša izrađeni ili u izradi (plan upravljanja kakvoćom zraka, generalni plan upravljanja vodama i plan gospodarenja otpadom)</p> <p><i>Otpad:</i></p> <p>Postoji Strategija gospodarenja otpadom i okvirno zakonodavstvo</p> <p>Specijalizirane tvrtke i javna komunalna društva spremna za korištenje sustava integriranog gospodarenja otpadom</p> <p>Izrađeni planovi sanacije lokacija vrlo onečišćenih otpadom (crne točke)</p> <p><i>Vode:</i></p> <p>Hrvatska je razmjerno bogata vodom dobre kakvoće</p> <p>Ispuštanja iz industrije značajno su se smanjila tijekom posljednjih 10 godina</p> <p>Sustav praćenja kakvoće vode dobro je razvijen</p> <p>Postoje ustanove vodnog gospodarstva s odgovarajuće kvalificiranim zaposlenicima koji imaju iskustvo u vođenju međunarodno financiranih projekata</p>	<p><i>Općenito:</i></p> <p>Načelo zaštite okoliša EU ne primjenjuje se u potpunosti a zaštita okoliša nedovoljno je integrirana u ostale sektorske politike</p> <p>Svijest i informiranje javnosti o zaštiti okoliša i prirodnih resursa kao i održivom razvoju je u usponu, ali je prisutna nedovoljna profesionalnost zainteresiranih NVU što često dovodi do pogrešne senzibiliziranosti šire javnosti</p> <p>Nedovoljne administrativne/institucionalne sposobnosti na nacionalnoj razini i na razinama ispod nacionalne</p> <p>Relativno visok broj javnih komunalnih društava u Republici Hrvatskoj za posljedice ima neefikasnost sektora</p> <p>Potrebno je provesti racionalizaciju</p> <p>Relativni nedostatak financijskih sredstava za nužna ulaganja (posebno ona potrebna prema direktivama o „teškim investicijama“)</p> <p><i>Otpad:</i></p> <p>Planovi gospodarenja otpadom na županijskoj razini nisu u potpunosti dovršeni uglavnom zbog poteškoća u definiranju lokacija budućih centara za gospodarenje otpadom (NIMBY)</p> <p>Nedostatna koordinacija upravljanja tokovima otpada na lokalnoj razini zbog pomanjkanja osoblja</p> <p>Složenost osiguranja sredstava za ulaganja iz vlastitih izvora na lokalnoj i županijskoj razini</p> <p>Nedostatak pouzdanih podataka o vrstama i količinama otpada</p> <p><i>Vode:</i></p> <p>Visoki postotak osjetljivih područja u zemlji osjetljiv je na onečišćenje (krška područja posebno)</p> <p>Značajni gubici vode, dotrajalost i nedovoljno održavanje vodoopskrbne/kanalizacijske mreže/objekata</p> <p>Potrebno je stalno jačanje svijesti o zaštiti</p>

	okoliša u pogledu očuvanja voda Strategija upravljanja vodama još nije usvojena
Mogućnosti (vanjske / buduće)	Opasnosti (vanjske / buduće)
<p><i>Općenito:</i></p> <p>Zanimanje domaćih i stranih investitora za sektor okoliša kao pokretačka snaga gospodarskog razvoja</p> <p>Ulaganje u nove tehnologije za gospodarenje otpadom i vodama vodi do novih i sigurnih radnih mjesta</p> <p>Potpora iz pretpristupnih fondova EU za sufinanciranje provedbe projekata utječe na oskudna nacionalna sredstva</p> <p><i>Otpad:</i></p> <p>Racionalizacija u javnim komunalnim društvima u sektoru otpada uz provedbu Plana gospodarenja otpadom RH te organiziranje do 21 centara za gospodarenje otpadom</p> <p>Tehnička pomoć koristi se za izradu investicijskih strategija / dokumentacije za provedbu investicijskih projekata</p> <p>Informacijski sustav o gospodarenju otpadom izrađuje se u katastru otpada</p> <p>Ulaganja su dostupna kao pomoć pri provedbi integriranih sustava gospodarenja otpadom na županijskoj / regionalnoj razini</p> <p>Izrađen je indikativni popis projekata za sektor otpada za buduća ulaganja</p> <p>Industriju i javnost potrebno je obrazovati o izbjegavanju / smanjivanju otpada, uporabi i recikliranju otpada</p> <p>Velika količina biomasa kao i poljoprivrednog i šumskog otpada potencijalni je izvor obnovljive energije</p> <p><i>Vode:</i></p> <p>Usklađivanje s normama EU pomoći će pri unapređivanju postojećeg stanja</p> <p>Sustav financiranja je razvijen ali nije zadovoljavajući</p>	<p><i>Općenito:</i></p> <p>Disparitet između zaštite okoliša i gospodarskog razvoja može stavljati dodatni pritisak na okoliš, posebno na prirodna bogatstva i prirodu, naročito u priobalju i krškim područjima</p> <p>Poteškoće u koordinaciji i kratkom roku za provedbu za mjere koje se financiraju iz sredstava EU (n+3)</p> <p><i>Otpad:</i></p> <p>Oko 3.000 ilegalnih odlagališta i devet crnih točaka (stari tereti)</p> <p><i>Vode:</i></p> <p>Svi nacionalni riječni slivovi su prekogranični pa je nužna koordinacija sa susjednim zemljama</p> <p>Neke zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće izvan su granica Republike Hrvatske</p>

Iz SWOT analize proizlaze brojna pitanja koja će Hrvatska morati rješavati, a to su:

- ✓ Planovi prenošenja, provedbe / usklađenosti za sve direktive, prioritet treba dati direktivama koje zahtijevaju značajna ulaganja (izrada financijskih strategija);

- ✓ Provedba Plana gospodarenja otpadom RH i dovršenje i provedba Strategije upravljanja vodama;
- ✓ Osiguravanje financijskih resursa nužnih za ulaganja;
- ✓ Izgradnja institucionalnih, upravnih sposobnosti i upravljačkih sposobnosti na svim razinama uz unaprijeđenu razmjenu informacija i komunikaciju;
- ✓ Racionalizacija i restrukturiranje sektora javnih komunalnih društava;
- ✓ Ugrađivanje načela održivog razvoja u sve investicijske i razvojne programe;
- ✓ Poticanje obrazovanja o zaštiti okoliša na razinama obrazovanja, industrije i upravljanja.

Ne mogu se sva ova pitanja rješavati kroz OPZO, no može se dati značajan doprinos kroz pružanje iskustava pri upravljanju i provedbi velikih ulaganja. Ova će iskustva pomoći hrvatskim vlastima u razvijanju sposobnosti i vještina potrebnih za korištenje sredstava EU nakon pristupanja.

2.1.4 Srednjoročne potrebe i ciljevi u pod-sektoru otpada:

U skladu s nacrtom **Strategije gospodarenja otpadom** i ostalim nacionalnim programskim dokumentima

srednjoročne potrebe i ciljevi u ovom podsektoru su:

- ✓ Uspostava županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom (3-7 županijskih centara do 2010. godine);
- ✓ Sanacija postojećih odlagališta (do 65% do kraja 2010.) i zatvaranje svih odlagališta na otocima i sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke);
- ✓ Smanjenje količina otpada odloženog na postojeća odlagališta komunalnog otpada (do 30% do kraja 2010.);
 - ✓ Daljnji razvoj cjelovitog sustava gospodarenja opasnim otpadom (trajno);
- ✓ Daljnje institucionalno i administrativno jačanje (trajno);
- ✓ Daljnji razvoj informacijskog i sustava izvješćivanja (trajno);
- ✓ Racionalizacija i restrukturiranje sektora javnih komunalnih društava.

Na temelju Nacionalne ISPA strategije i Financijskog memoranduma između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske potpisanog u listopadu 2006. za ISPA mjeru Regionalni centar za gospodarenje otpadom Bikarac, predviđeno je da se centar uspostavi do kraja 2010. godine. Regionalni centar za gospodarenje otpadom Bikarac prvi je centar za gospodarenje otpadom u Hrvatskoj koji će se izgraditi uz potporu Europske komisije i uz nacionalno sufinanciranje.

Pristupno partnerstvo (okolišni sektor), naglašava *kratkoročne* i *srednjoročne* prioritete. Srednjoročni prioriteti (3-4 godine) u podsektoru gospodarenja otpadom su:

- ✓ Osigurati integriranje zahtjeva na području zaštite okoliša pri utvrđivanju i provedbi ostalih sektorskih politika;
- ✓ Razviti strategiju ulaganja u zaštitu okoliša na temelju procjena troškova usklađivanja;
- ✓ Nastaviti provedbu horizontalnog zakonodavstva;
- ✓ Nastaviti rad na preuzimanju pravne stečevine Zajednice, s posebnim naglaskom na gospodarenje otpadom, kakvoću vode, kakvoću zraka, zaštitu prirode te integrirano sprječavanje i kontrolu onečišćenja;
- ✓ Pojačati ulaganja u infrastrukturu za zaštitu okoliša, s posebnim naglaskom na prikupljanju i obradi otpadnih voda, opskrbi pitkom vodom i gospodarenje otpadom.

Vezano uz Pristupno partnerstvo, OPZO će pridonijeti srednjoročnom prioritetu - pojačati ulaganja u infrastrukturu za zaštitu okoliša, s posebnim naglaskom na prikupljanju i obradi otpadnih voda, opskrbi pitkom vodom i gospodarenje otpadom. Gospodarenje otpadom je u Okviru za usklađenost

strategija 2007. - 2013. postavljen kao jedan od dva prioriteta cilja (zajedno s upravljanjem vodama) koji će se financirati u okviru IPA pomoći.

U okviru **Višegodišnjeg indikativnog planskog dokumenta (VIPD)** prioriteti uključuju ulaganja vezana uz *acquis* u području prikupljanja i obrade otpadnih voda, opskrbe pitkom vodom i gospodarenja otpadom (izgradnja novih odlagališta i zatvaranje onih koja ne udovoljavaju propisima).

Nacionalni pravni okvir u području gospodarenja otpadom bit će u potpunosti usklađen s *acquisom* do kraja 2008., kao što je planirano i navedeno u NPPEU 2007. Plan gospodarenja otpadom RH Vlada Republike Hrvatske usvojila je u srpnju 2007. Županijski planovi gospodarenja otpadom su izrađeni/u izradi i trebaju biti usklađeni s Planom gospodarenja otpadom RH do kraja 2007.

2.1.5 Srednjoročne potrebe i ciljevi u pod-sektoru voda:

U skladu sa **Strategijom upravljanja vodama** srednjoročne potrebe i pojedinačni ciljevi u ovom pod-sektoru jesu:

Opći strateški ciljevi razvoja javnog sustava vodoopskrbe jesu:

- ✓ Povećati postotak stanovništva opskrbljenog vodom iz javnih sustava vodoopskrbe u skladu s europskim standardima;
- ✓ Uspostava sanitarnih vodozaštitnih zona i primjena odgovarajućih zaštitnih mjera, aktivnosti vezane uz poboljšanje stanja pitke vode u skladu s EU Direktivom o vodi za piće;
- ✓ Pojačanje aktivnosti na smanjenju gubitaka u vodoopskrbnoj distribucijskoj mreži. Vezano za postojeće probleme u statusu komunalnog upravljanja vodama, provest će se intenzivne aktivnosti na njegovoj konsolidaciji tj. na uspostavi distribucijskih/uslužnih područja kao tehnološki i ekonomski održivih cjelina.

Strateški ciljevi zaštite voda jesu:

- ✓ Intenzivna izgradnja i rekonstrukcija komunalnih sustava odvodnje i obrade otpadnih voda;
- ✓ Povećanje postotka stanovništva priključenog na javne kanalizacijske sustave udovoljavajući glavnim zahtjevima EU Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda;
- ✓ Popravak postojeće kanalizacijske mreže sa značajnom propusnošću, što pridonosi zaštiti izvora pitke vode.

2.2 STRATEŠKI PRIORITETI

U sklopu tri opća cilja – pripreme relevantnih ustanova za upravljanje strukturnim fondom, usklađivanja s *acquisom* i doprinosa socio-gospodarskom razvoju – OPZO, koji će se početno provoditi tijekom tri godine, u razdoblju 2007.-2009., ima svrhu pridonijeti:

- ✓ Razvoju infrastrukture za gospodarenje otpadom za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, uključivo sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom; i
- ✓ Zaštiti vodnih resursa (kroz unaprijeđenu vodoopskrbu i cjelovit sustav gospodarenja otpadom vodom).

Tehnička pomoć određena je kao treći prioritet s ciljem pružanja pomoći za upravljanje i provedbu pomoći odobrene u sklopu Komponente III Regionalni razvoj – zaštita okoliša. Priprema projekata obuhvaćena je u mjerama koje pomažu dva razvojna prioriteta.

TABLICA 2.9. OKOLIŠNI CILJEVI I PRIORITETI OPERATIVNOG PROGRAMA

Okolišni cilj iz nacionalnog Okvira za uskladenost strategija (OUS)	Cilj OPZO-a	Prioritetna os	Ispunjavanje prioriteta putem investicija u:
Zaštiti i unaprijediti prirodni i životni okoliš te okolišni potencijal kao ključni element za budući razvoj	Unaprijediti pristup i učinkovito pružanje okolišnih usluga i objekata u podsektorima otpada i voda	Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	Uspostavu novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini Sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)
		Zaštita vodnih resurse Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	Uspostave modernih vodoopskrbnih sustava i mreža Izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Unapređenja **gospodarenja otpadom** usredotočit će se na:

- (i) Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom, kao dijela cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji se uspostavlja, i
- (ii) Sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom u krškom području koje predstavlja značajne rizike za onečišćenje podzemnih voda koje služe kao izvori vode za piće, ili potencijalni izvori pitke vode (strateške rezerve pitke vode).

Unapređenja **vodnog gospodarstva** usredotočit će se na:

- (i) Osiguravanje dovoljnih količina vode za piće kroz učinkovitu zaštitu izvora vode za piće, poticanje racionalnog korištenja vodnih resursa, smanjivanje gubitaka koji nastaju u vodoopskrbnoj mreži i povećanje razine priključenja na sustave vodoopskrbe u područjima male razine priključenja; povećanje učinkovitosti i pouzdanosti vodoopskrbnog sustava;
- (ii) Povećanje razina priključenja na odvodnju i uređaje za pročišćavanje otpadnih voda kroz izgradnju novih uređaja i mreža za pročišćavanje otpadnih voda kao i povećanje učinkovitosti i pouzdanosti javnog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda; i
- (iii) Popravak postojećih mreža odvodnje koje imaju znatna propuštanja, što će pomoći pri zaštiti izvora vode za piće.

U cilju smanjenja onečišćenja, gradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i/ili dogradnja/unapređenje kanalizacijskog sustava potrebni su posebno u riječnim slivovima Dunava i Save.

Oba cilja osigurat će sinergiju te mogućnosti za povećanje potencijala za zapošljavanje i razvoj malih i srednjih poduzeća, kao i pridonijeti poboljšanju klime za ulaganja među domaćim i stranim investitorima.

Prethodno spomenuta pomoć, koja se osigurava u okviru ovog Operativnog programa, bit će usmjerena na prioritetna područja pokrivena komponentom programa IPA „Regionalni razvoj“, kako je navedeno u članku 147. Provedbene uredbe o programu IPA, odnosno mjere zaštite okoliša povezane s gospodarenjem otpadom, vodoopskrbom, gradskim otpadnim vodama; sanacijom kontaminiranih lokacija te aktivnostima na zemljištu i tehničke pomoći.

2.2.1 Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom definirano je kao skup aktivnosti, postupaka i sustava za sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje i/ili njegovog štetnog utjecaja na okoliš te za skupljanje, prijevoz, oporabu, obradu i konačno zbrinjavanje. Postupci i sustavi trebali bi također definirati nadzor nad svim aktivnostima kao i režim za upravljanje odlagalištima nakon njihova zatvaranja. Ove su aktivnosti, postupci i sustavi često u nadležnosti različitih vlasti, kako javnih tako i privatnih; najbolji postupci u EU kreću se u pravcu integriranog pristupa gospodarenju otpadom koji uključuje sve subjekte kao i podjelu nadležnosti među njima.

Integrirano gospodarenje otpadom je pojam koji se koristi da bi se opisalo pretvaranje postupaka gospodarenja u sigurno i učinkovito gospodarenje tokovima krutog komunalnog otpada, uz najmanje moguće štetne učinke za ljudsko zdravlje i prirodni okoliš. Integrirani sustav gospodarenja otpadom uključuje neke od ili sve sljedeće komponente: smanjivanje količine otpada na izvoru (uključujući višestruko korištenje proizvoda), recikliranje materijala, obrada otpada prije konačnog zbrinjavanja (uz korištenje energije proizvedene iz otpada), i konačno zbrinjavanje otpada.

Aktivnosti namijenjene unapređivanju gospodarenja otpadom temelje se na direktivama o otpadu, Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša, Nacionalnom planu djelovanja za okoliš, Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a usmjerene su na:

- ✓ osiguravanje tehničkih preduvjeta za smanjivanje proizvodnje otpada i njegovih štetnih učinaka na okoliš;
- ✓ obradu uporabljivih vrsta otpada;
- ✓ smanjenje emisija stakleničkih plinova;
- ✓ uspostavu cjelovitog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom.

U tu je svrhu potrebno:

- ✓ usvajanjem preostalih sekundarnih akata, hrvatsko zakonodavstvo u potpunosti uskladiti s *acquisom*;
- ✓ osigurati izvršenje zakonodavstva;
- ✓ postupno povećavati financijski pritisak na proizvođače otpada kako bi zbrinjavanje otpada prestalo biti subvencionirana djelatnost, i to kroz naplatu naknada uz punu primjenu kriterija količine i svojstava otpada te načela “onečišćivač plaća”;
- ✓ osigurati provedbu prioriteta sukladno zakonodavstvu iz područja gospodarenja otpadom;
- ✓ smanjiti količine komunalnog otpada selektivnim prikupljanjem otpada i preradom u nove proizvode ili energiju;
- ✓ istraživati i ostvarivati mogućnosti koje se nude za smanjivanje volumena otpada koji se proizvodi u sektoru graditeljstva.

Posebnu pažnju posvetit će se otpadu s otoka (698 otoka od kojih je samo 47 naseljeno), budući da otoci ne mogu biti mjesto konačnog odlaganja te se stoga predviđa da će se na otocima graditi pretovarne stanice kako bi se otpad mogao prevoziti na kopno i tamo zbrinjavati.

Strategija gospodarenja otpadom uključuje ocjenu sadašnjeg stanja u gospodarenju otpadom, iskaz strateških i kvantificiranih ciljeva i mjera za postizanje ovih ciljeva, smjernice za gospodarenje otpadom i procjenu ulaganja te izvora financiranja. Za postizanje ciljeva postavljenih u Strategiji najvažniji preduvjet je planiranje, projektiranje i izgradnja županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom; ovi bi centri poslovali s komunalnim i proizvodnim otpadom i započeli sanaciju i zatvaranje odlagališta. Strategija gospodarenja otpadom usvojena je u listopadu 2005. Plan gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini usvojen je u srpnju 2007. i vrijedit će kroz razdoblje od 8 godina. Županijski planovi gospodarenja otpadom su izrađeni/u izradi i oni će biti strateški provedbeni dokumenti. Projekti gospodarenja otpadom iz indikativnog popisa OPZO-a u skladu su s ciljevima i mjerama iz Strategije gospodarenja otpadom i Plana gospodarenja otpadom RH.

Kako je utvrđeno u SWOT analizi, relativno velik broj javnih komunalnih društava osnovanih na gradskoj/općinskoj razini vodi do fragmentiranja aktivnosti gospodarenja otpadom kao i neučinkovitosti sektora. Plan gospodarenja otpadom u RH predviđa novi koncept sustava gospodarenja otpadom na županijskoj/područnoj razini. Glavna karakteristika tog novog koncepta je uspostava županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom kojima će upravljati jedinstveno društvo. Takvo županijsko/područno društvo će odgovarajućim zakonskim putem zajednički s postojećim javnim komunalnim društvima upravljati sustavom gospodarenja otpadom za cijelu županiju/područje. U skladu s Planom, predviđa se uspostavljanje do 21 centra za gospodarenje otpadom. Plan predlaže i preporučuje županijama da svugdje gdje je to moguće i izvedivo uspostave centre za gospodarenje otpadom koji bi opsluživali dvije ili više županija.

2.2.2 Upravljanje vodama

Ciljevi i prioriteti nacionalne strategije određeni su hrvatskim Pristupnim partnerstvom (PP) (kratkoročni i srednjoročni prioriteti) i nacionalnim strateškim dokumentima: NPPEU, PEP, NSZO i NPDO, te Strategijom upravljanja vodama.

Prema usvojenim sociološkim procjenama, hrvatsko stanovništvo će stagnirati, s trendom migracije prema većim naseljima. Ravnotežu s ovim uspostavljat će očekivan rast u nizu gospodarskih sektora, pri čemu su za vodni sektor najvažniji poljoprivreda, turizam, industrija i promet. U naseljima, razlika između stvarne vodoopskrbe i odvodnje iznosi 36%, što znači da pročišćavanje otpadnih voda predstavlja značajan problem za zaštitu voda. Industrijski rast i poboljšanje djelatnosti rezultirat će ne samo porastom potražnje za vodom, nego i povećanim ispuštanjima otpadnih voda.

Prosječna količina i kakvoća raspoloživih vodnih resursa u Hrvatskoj može zadovoljiti potrebe svih korisnika. Međutim, ovisno o razini razvoja i funkcionalnosti infrastrukture, može doći do ograničenja pristupa vodi na određenim lokacijama i u određenim vremenskim razdobljima (npr. turizam i poljoprivreda tijekom ljetnih mjeseci).

Prema Zakonu o vodama, cilj gospodarenja i upravljanja vodama jest ostvarenje integralnog, koordiniranog vodnog režima na cijelom nacionalnom teritoriju, i na svakom pojedinom vodnom području. Ovo bi uključivalo upravljanje prostornom distribucijom, izgradnju vodnog sustava, te stanje količine i kakvoće voda na način koji je najadekvatniji za konkretno područje i vrijeme. Zajedničkim aktivnostima vodnog gospodarstva i komunalnih gospodarstava, pokušat će se realizirati sljedeći ciljevi:

- ✓ Osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu domaćinstava (naselja);
- ✓ Osiguranje potrebnih količina kvalitetne vode za upotrebe u gospodarstvu;
- ✓ Zaštita ljudi i materijalne imovine od štetnog djelovanja voda; i
- ✓ Zaštita i poboljšanje stanja voda i ekosustava ovisnih o vodi.

Hrvatska dovršava Strategiju upravljanja vodama koja je temeljni dugoročni strateški dokument upravljanja vodama na nacionalnoj razini (prema Zakonu o vodama). Njome se uspostavlja jedinstvena vodnogospodarska politika i definira integralan, koordiniran pristup poboljšanju vodnog sustava, sukladno stanju, potražnji i uslugama u vodnom sustavu, te odražavaju međunarodne obveze. Pri izradi ovog dokumenta, uz hrvatsko vodno gospodarstvo i politiku, u obzir su uzeti EU Okvirna Direktiva o vodama 2000, i, kad god je bilo moguće, osnovna načela europske vodne politike.

Strategija upravljanja vodama sadrži:

- ✓ Osnovu za poboljšanje pravnog, institucionalnog i financijskog okvira za vodnogospodarske aktivnosti;
- ✓ Smjernice za uspostavu integralnog upravljanja vodama;

- ✓ Polazište za izradu ostalih vodnogospodarskih dokumenata, posebice planova upravljanja riječnim slivovima (PURS);
- ✓ Okvir za pripremu strategija i planova prostornog uređenja, zaštite okoliša i razvoj drugih sektora i područja koji ovise o vodama ili utječu na stanje voda (poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, industrija, energija, promet, turizam, javno zdravstvo, zaštita prirode, itd.); te
- ✓ Nacionalna platforma za redovne vodnogospodarske aktivnosti, do usvajanja planova upravljanja riječnim slivovima.

Četiri plana upravljanja riječnim slivovima (riječni slivovi Save, Drave i Dunava, primorsko-istarskih i dalmatinskih rijeka) trebali biti dovršeni do 2009. godine. Hrvatska je također strana Konvencije o zaštiti i održivom korištenju rijeke Dunav, koja priprema plan upravljanja slivnim područjem za slivno područje rijeke Dunav.

Kao što je utvrđeno u SWOT analizi, posljedica relativno velikog broja javnih komunalnih društava je neučinkovitost sektora pa je stoga potrebno provesti racionalizaciju. U skladu s nacrtom Strategije o upravljanju vodama predviđa se postupno zamjenjivanje postojećeg sustava koji se zasniva na velikom broju javnih komunalnih društava u jedno društvo na područnoj (regionalnoj) razini.

Vodoopskrba

Strateški cilj održivog korištenja voda u Hrvatskoj jest osigurati dovoljne količine vode odgovarajuće kakvoće, u skladu s planiranim potrebama, i doseći potrebnu razinu sigurnosti vodoopskrbe za sve korisnike, uključujući vodne ekosustave i ekosustave vezane uz vodu. Opća politika podizanja zdravstvenog i životnog standarda stanovništva uvjetuje daljnji razvoj javnog vodoopskrbnog sustava. U tom smislu, nužno je stvoriti preduvjete za održivost vodoopskrbnih sustava osiguranjem dovoljnih količina vode potrebne kakvoće, postizanjem tehničke i tehnološke djelotvornosti, te utvrđivanjem odgovarajuće cijene vode. Stoga su razvojni ciljevi javne vodoopskrbe sljedeći:

- ✓ Djelotvorna zaštita izvorišta pitke vode za javnu vodoopskrbu (zone sanitarne zaštite);
- ✓ Osiguranje odgovarajućeg kondicioniranja pitke vode u slučajevima neodgovarajuće kakvoće vode unutar vodoopskrbnih sustava;
- ✓ Smanjenje gubitaka vode iz vodoopskrbnih sustava kako bi se osigurao djelotvoran rad vodoopskrbnih sustava, racionalno korištenje resursa i smanjenje zdravstvenih rizika;
- ✓ Podizanje razina priključenosti na vodoopskrbne sustave u područjima s niskim razinama priključenosti; i
- ✓ Povećanje djelotvornosti i sigurnosti javne vodoopskrbe, uz uvođenje ekonomske cijene vode (onečišćivač plaća).

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Strateški cilj zaštite voda jest očuvanje kakvoće vode i sprečavanje pogoršanja vode, prvenstveno u cilju očuvanja ljudskog zdravlja i okoliša, te postizanja dobrog ekološkog stanja vode kako bi ona odgovarala planiranim upotrebama. Hrvatska će se postupno približavati ovom strateškom cilju. Potrebno je očuvati površinske i podzemne vode koje su još uvijek čiste (gornji tokovi vodotoka, brdski vodotoci, a naročito podzemne vode, koji svi pripadaju kakvoći vode I. klase) kao pričuve za opskrbu stanovništva, te sanirati ili eliminirati onečišćenje voda za korištenje u industriji, poljoprivredi, ribnjacima i za rekreaciju (prema klasifikaciji voda, one pripadaju kakvoći vode II. klase).

Stoga bi fokus trebao biti na zaštiti ljudskog zdravlja i ekosustava, pri čemu su prioritet zaštićena područja (zone sanitarne zaštite izvorišta, ribnjaci, kupališta, parkovi prirode, nacionalni parkovi, itd.), što bi se postiglo sljedećim aktivnostima i mjerama:

- ✓ Izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u naseljima s postojećim odvodnim mrežama;
- ✓ Povećanjem razina priključenosti na mreže odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda na područjima s razvijenim vodoopskrbnim sustavima;

- ✓ Saniranjem postojećih odvodnih mreža sa znatnim propuštanjima, koja utječu na izvorišta pitke vode;
- ✓ Povećanjem djelotvornosti i sigurnosti sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, uz uvođenje ekonomske cijene vode (načelo onečišćivač plaća).

3. PROGRAMSKA STRATEGIJA

3.1 PRIORITETNE OSI I MJERE

3.1.1 IPA ciljevi i prioritetne osi

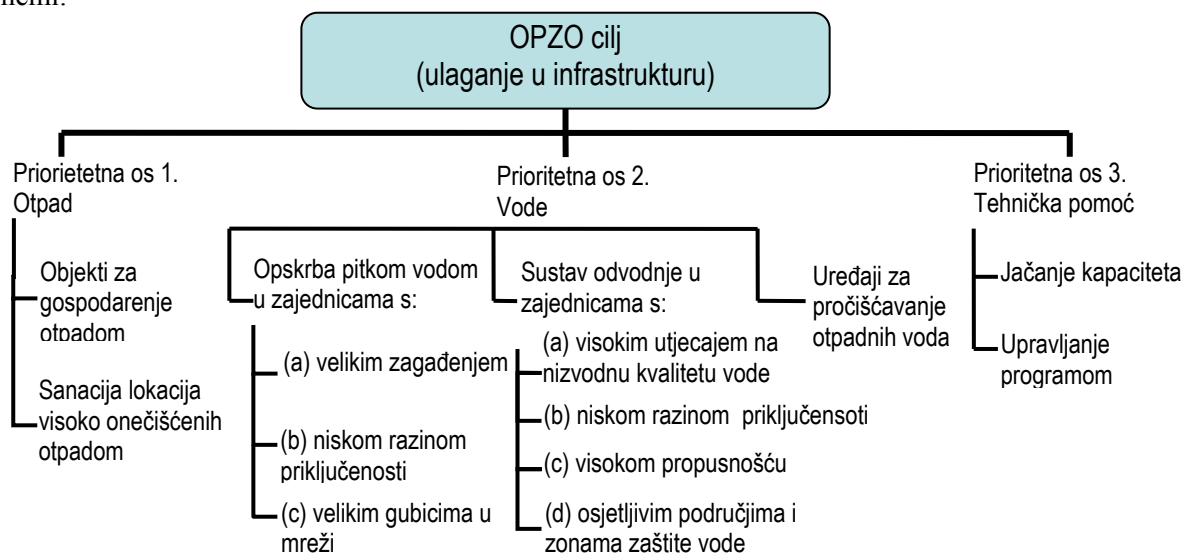
IPA ciljevi i prioriteti su podskup nacionalnih ciljeva i prioriteta i oni trebaju odražavati strateško usmjerenje sadržano u PP, NSZO i NPDO. No s obzirom da je opseg IPA znatno manji, nužno je usredotočiti aktivnosti iz OPZO-a na jasnije definirane ciljeve i prioritete. Stoga je opći cilj OPZO-a investiranje u one projekte koji će imati najveći utjecaj s obzirom na ograničene resurse koji su dostupni u podsektorima otpada i voda, pružajući pritom pomoć Hrvatskoj pri ispunjavanju njenih obveza u provedbi okolišne pravne stečevine EU koja uređuje obradu i odlaganje otpada, opskrbu vodom za piće, skupljanje, pročišćavanje i ispuštanje otpadne vode, te razvijanje administrativnih i upravljačkih sposobnosti ustanova koje provode OPZO. OPZO će stoga unaprijediti pristup okolišnim uslugama i objektima te pružanje usluga u podsektorima otpada i voda, a također će iz IPA pomoći proizvesti ostale neizravne razvojne prednosti, poput povećanja kakvoće življenja stanovništva, privlačenja novih proizvodnih investicija, i stvaranje novih radnih mjesta¹.

OPZO je podijeljen na tri prioritetne osi:

- ✓ Prioritetna os 1.: Podsektor otpada - (i) osiguravanje objekata za gospodarenje otpadom u centrima u kojima su najpotrebniji, (ii) sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom, “crnih točaka”;
- ✓ Prioritetna os 2.: Podsektor vode - uspostava modernih sustava vodoopskrbe i (ili) uređaja za obradu voda i sustava odvodnje u zajednicama u kojima: (i) je voda za piće najviše onečišćena, (ii) gdje postoji niska razina priključenosti stanovništva na sustav vodoopskrbe (iii) postoje veliki gubici u vodoopskrbnom sustavu (iv) gdje će uređaji za pročišćavanje otpadnih voda pružati najveći doprinos kakvoći vode nizvodno, (v) kanalizacijski sustavi u naseljima/zajednicama u kojima su razine priključenja ispod 75%, a razina priključenosti na vodovod je visoka; (vi) postoji visoka propusnost sustava odvodnje (vii) u osjetljivim područjima i vodozaštitnim zonama;
- ✓ Prioritetna os 3.: Pružanje tehničke pomoći onim IPA ustanovama koje upravljaju OPZO-om za upravljanje programom i izgradnju kapaciteta, izradu budućih Operativnih programa.

¹ Mogućnost stvaranja radnih mjesta jasno je vidljiva na primjeru uspostave sustava ambalažnog otpada koji je već rezultirao stvaranjem novih radnih mjesta.

Prikaz prioriteta dat je u sljedećoj shemi:

3.1.2 Opći kriteriji za odabir

Svrha Operativnog programa postići će se provedbom projekata koji se najbolje uklapaju u ciljeve OP-a. Za dobivanje potpore u sklopu OP-a, projekti trebaju biti financijski, gospodarski, socijalno i okolišno dobro utemeljeni. Da bi se dostupna IPA sredstva iskoristila na pravovremen i učinkovit način, zrelost projekata je najvažniji kriterij za prioritizaciju pomoći. Pored toga što trebaju biti u skladu s nacionalnim strateškim i planskim dokumentima, projekti trebaju odgovarati dolje navedenim kriterijima prihvatljivosti i općim uvjetima. Veliki projekti pripremat će se u skladu sa člankom 150. i 170. Provedbene uredbe.

Kriteriji prihvatljivosti

- ✓ Razina zrelosti projekta, odnosno njegova spremnost za provedbu;
- ✓ Razmjernost projekata: projekti / skupina projekata/ projektna(e) faza(e) trebale bi dosezati procijenjenu minimalnu vrijednost od 10 milijuna eura (manji projekti mogu također ispunjavati kriterije ako su određeni na temelju relevantnih kriterija za odabir koji se odnose na mjeru; oni će biti ocijenjeni uglavnom na temelju kriterija okolišnih prednosti i tehničke prihvatljivosti te opravdanja, imajući naravno u vidu ukupnu vrijednost);
- ✓ Održivost: projekti moraju poštivati norme i standarde EU, biti usklađeni sa sektorskim politikama EU i moraju biti (u slučaju centara gospodarenja otpadom) financijski održivi kako bi pokrivali buduće troškove rada i održavanja;
- ✓ Sukladnost s ciljevima i načelima okolišne politike EU:
 - Zaštita, održavanje i unapređenje kakvoće okoliša,
 - Zaštita ljudskog zdravlja, razborito i racionalno korištenje prirodnih resursa,
 - Načelo predostrožnosti,
 - Načelo sprječavanja,
 - Načelo uklanjanja na izvoru,
 - Načelo „onečišćivač plaća”.
- ✓ Usklađivanje sa zakonskim okolišnim zahtjevima EU uz posebnu pažnju posvećenu direktivama koje zahtijevaju visoka ulaganja, s namjerom pružanja potpore usklađivanju s *acquisom*;
- ✓ Usklađivanje s prioritetima određenim u strateškim dokumentima EU i nacionalnim strateškim dokumentima;

- ✓ Dodatnost – odnosno, projekt ne bi napredovao bez pomoći EU.

Opći uvjeti (mogu se koristiti i u procesu odabira manjih projekata koji se neće podnositi EK-u na prethodno odobravanje)

- ✓ Kontinuitet pomoći Zajednice, međunarodnih financijskih institucija (MFI) ili ostale pomoći i prethodno utvrđeni investicijski prioriteti: odnosno investicije i tehnička pomoć nastavljaju se na prethodne programe potpore (CARDS, DABLAS, PHARE, ISPA, MFI, itd.);
- ✓ Projekti s prethodno izrađenih i dogovorenih lista nacionalnih prioriteta za svaki sektor (ove liste će biti redovno ažurirane u skladu s izradom projektnih prijedloga);
- ✓ Projekti koji će osigurati najveći utjecaj i neposrednu korist po završetku (projekti koji obuhvate najveći broj stanovnika, najveću aglomeraciju ili područje);
- ✓ Posljedični prekogranični / regionalni utjecaj(i);
- ✓ Razina doprinosa postizanju gospodarske i socijalne kohezije Hrvatske s EU (Projekti s maksimalnim potencijalnim gospodarskim i socijalnim prednostima);
- ✓ Odnos između okolišne i ekonomske učinkovitosti projekata – tj. između broja osoba na koje projekt ima utjecaj i troškova projekta. U slučaju malih projekata u podsektoru voda, utjecaj će se povećavati pa će stoga biti i značajan tijekom trajanja programa, a ne samo na razini pojedinačnog projekta;
- ✓ Institucionalni i upravni okvir za upravljanje / provedbu projekta (uglavnom u odnosu na razinu obveze preuzete od krajnjeg korisnika (jednog ili više).

Projekti koji ostvaruju prihod

Projekti koji stvaraju prihod, kako je određeno u članku 150. Provedbene uredbe za IPA-u je(su) aktivnost(i) predložene za pretpristupnu pomoć što uključuje ulaganje u infrastrukturu, čije korištenje podliježe naknadama koje izravno snose korisnici i koje stvaraju prihod, ili bilo koja djelatnost koja uključuje prodaju ili najam zemljišta ili zgrada.

3.1.3. PRIORITETNA OS 1. – RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA GOSPODARENJE OTPADOM RADI USPOSTAVE CJELOVITOG SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM U HRVATSKOJ

Svrha

Svrha je uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom kroz razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom putem izgradnje centara za gospodarenje otpadom na županijskoj i regionalnoj razini i sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom, što će doprinijeti zaštiti okoliša i ljudskog zdravlja.

Zakonodavstvo Zajednice

Aktivnosti u sklopu ove prioritetne osi namijenjene su unapređenju gospodarenja otpadom i pružanju pomoći Hrvatskoj da ispuni svoje obveze u vezi provedbe pravne stečevine EU na području zaštite okoliša kojom se uređuje obrada i zbrinjavanje otpada, a to su:

- ✓ Direktiva 2006/12/EZ o otpadu;
- ✓ Direktiva 1999/31/EZ o odlagalištima otpada.

Odredbe Direktive 2006/12/EZ u potpunosti su prenesene u hrvatsko zakonodavstvo, a Direktiva 1999/31/EEZ o odlagalištima otpada bit će u potpunosti prenesene usvajanjem Pravilnika temeljem Zakona o otpadu tijekom 2007.

Specifični ciljevi

Ciljevi ovog prioriteta su:

- ✓ Izgraditi infrastrukturu za gospodarenje otpadom s fokusom na izgradnji centara za gospodarenje otpadom (izdvajanje otpada po vrstama, obrada u svrhu smanjenja biološke komponente, odlagalište za konačno zbrinjavanje ostataka) koji će zamijeniti postojeća odlagališta, čime će se unaprijediti pristup i učinkovito pružanje okolišnih usluga u području gospodarenja otpadom;
- ✓ Sanirati i zatvoriti lokacije visoko onečišćene otpadom;
- ✓ Izraditi tehničku dokumentaciju (tj. studije izvedivosti, procjene utjecaja na okoliš, financijske i ekonomske analize, analize troškova i koristi, studije dostupnosti, preliminarni projekti, dokumentacija za nadmetanje, itd.) koja će poduprijeti izradu projekata za ulaganja u gospodarenje otpadom.

Obrazloženje

U Hrvatskoj postoji veliki broj komunalnih odlagališta od kojih većina ne udovoljava standardima uređenih odlagališta, što se smatra rezultatom nerazvijenog sustava gospodarenja otpadom.

Hrvatska je naslijedila veliki broj „divljih“ odlagališta koja se procjenjuju na oko 3.000 i od kojih 1% predstavljaju značajnu opasnost od onečišćenja, te veći broj lokacija visoko onečišćenih otpadom – crne točke. Veliki dio proizvodnog otpada (inertnog i opasnog) zbrinjava se na odlagalištima za zbrinjavanje otpada unutar industrijskog područja i u postrojenjima.

Hrvatska će ispuniti svoje obveze za buduće članstvo u EU razvijanjem cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u skladu sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te županijskim planovima gospodarenja otpadom i zakonodavstvom EU. Ovo će se ostvariti kroz korištenje različitih domaćih i međunarodnih resursa i financijskih modela. Koristeći podršku iz nacionalnih izvora i ISPA programa već se uvodi cjeloviti sustav gospodarenja otpadom.

Postoji okvirno hrvatsko zakonodavstvo o gospodarenju otpadom, a usvojeni su ili su u pripremi podzakonski propisi za različite tokove otpada, odlaganje i termičku obradu otpada. Potpuno prenošenje *acquisa* koji se odnosi na otpad planira se do 2008. godine, a potrebno je uložiti znatan trud na provedbi prenesenih odredaba.

Ovaj prioritet, tj. razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom putem koncepta „cjelovitog gospodarenja otpadom” imat će stoga za cilj postizanje zahtjeva iz zakonodavstva EU te uspostavu primjerenog i održivog sustava gospodarenja otpadom.

Nadalje, Republika Hrvatska je u potpunosti svjesna poteškoća s kojima su se nove države članice suočile pri apsorpciji dodijeljenih sredstava iz Strukturnih fondova zbog neodgovarajuće i nepripremljene liste projekata. Zbog toga će priprema odgovarajućih, dobro osmišljenih i spremnih projekata osigurati korištenje pomoći iz sredstava EU na pravovremen i tehnički prihvatljiv način.

Opis

Sljedeće indikativne vrste aktivnosti predviđene su za financiranje u sklopu ove prioritetne osi:

- ✓ Izgradnja novih županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom;
- ✓ Izgradnja objekata za razvrstavanje, recikliranje i biološku obradu, odgovarajućih objekata za opasni otpad i ostale specifične tokove otpada; sustava za selektivno skupljanje otpada;
- ✓ Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom u krškom području koja predstavljaju značajan rizik za onečišćenje podzemnih voda;
- ✓ Priprema projektnog niza za prethodno utvrđene projekte.

Određivanje ciljeva

Ova prioritetna os primjenjivat će se na podsektor gospodarenja otpadom iz Operativnog programa zaštite okoliša koji doprinosi cilju OPZO-a “Unaprijediti pristup i učinkovito pružanju usluga i objekata za zaštitu okoliša u podsektorima otpada i vode”. Prioritetna os ima sljedeće ciljeve:

- ✓ poboljšanje pristupa i pružanje usluga zaštite okoliša i objekata u podsektoru otpada;
- ✓ zaštita podzemnih voda i ljudskog zdravlja;
- ✓ pružanje pomoći Hrvatskoj pri ispunjavanju njenih obveza u pogledu provedbe *acquisa* o zaštiti okoliša koji uređuje zbrinjavanje otpada.

Glavni korisnici zahvata u sklopu ove prioritetne osi bit će lokalna/ županijska /regionalna komunalna društva ili druga javna tijela koja se bave gospodarenjem otpadom, ali i resorno ministarstvo (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva).

Mjere

U sklopu ove prioritetne osi predlažu se dvije mjere:

- ✓ **Mjera 1.1.** Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini.
Projekti u sklopu ove mjere osigurati će izgradnju novih centara za gospodarenje otpadom koji će zamijeniti lokalna odlagališta otpada i izgradnju drugih postrojenja potrebnih za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
- ✓ **Mjera 1.2.** Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)
Projekti u sklopu ove mjere trebali bi ukloniti opasnost koju onečišćene lokacije predstavljaju za podzemne vode i ljudsko zdravlje.

Provedba

Operacije (projekti) koji će se financirati u sklopu Prioritetne osi 1. bit će odabrani s indikativnog popisa projekata iz Poglavlja 3.5 Operativnog programa (i odgovarajućih sažetaka projekata priloženih kao Dodatak III) u skladu s općim kriterijima za odabir kao i kriterijima specifičnim za podsektor (mjeru) navedenim u Operativnom programu.

Odabrane operacije bit će zatim podnesene na odobrenje Europskoj komisiji. Ako projekt bude ocijenjen kao prihvatljiv, Europska komisija će donijeti odluku o odobrenju za svaki projekt kojom će se odrediti prostorni objekt, prihvatljivi izdaci i stopa sufinanciranja koji se odnose na određenu prioritetnu os. Na kraju će se za svaki odobreni projekt potpisati Sporazum o financiranju između Europske komisije i zemlje korisnice u kojem će se utvrditi ti elementi. Dopunsko financiranje ovih ulaganja bit će osigurano iz nacionalnog financiranja, vanjskih zajmova i drugih izvora i modela financiranja.

U slučaju projekata koji se ne mogu nazvati „velikim projektima” (tj. koji su ispod praga od 10 milijuna €) odluku o pozivu na nadmetanje donijet će Odbor za odabir na temelju kriterija odabira opisanih u Operativnom programu i potvrđenih od Sektorskog nadzornog odbora.

Ciljevi i pokazatelji

U donjoj tablici navedeni su temeljni pokazatelji prioriteta:

Tablica 3.1: Pokazatelji za evaluaciju Prioritetne osi 1. - Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj

Indikator	Jedinica	Početo stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Rezultat					
Stanovništvo koje se služi novim centrima za gospodarenje otpadom	Broj	0 (2007.)	940.000	3-godišnje razdoblje	MZOPUG, krajnji korisnik
Smanjenje količine odloženog otpada na odlagališta	%	0 (2007.)	30	3-godišnje razdoblje	MZOPUG, krajnji korisnik

Financijska alokacija i stopa sufinanciranja

Od ukupne alokacije za Operativni program „Zaštita okoliša“ koja ukupno iznosi €53.499.750 (€16.999.500 u 2007., €18.000.000 u 2008. i €18.500.250 u 2009.), alokacija za Prioritetnu os 1 iznosi €8.349.750 u 2007., €8.874.750 u 2008. i €9.125.250 u 2009. (ukupno €26.349.250). Za sektor gospodarenja otpadom indikativna stopa IPA sufinanciranja iznosi 75%.

3.1.3.1. Mjere u sklopu Prioritetne osi 1. - Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj

Mjera 1.1. – Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini

Specifični cilj

Izgraditi infrastrukturu za gospodarenje otpadom s fokusom na zamjeni postojećih odlagališta s odlagalištima u okviru novih centara za gospodarenje otpadom, zajedno s uređajima za odvajanje i sortiranje, recikliranje i biološku obradu otpada; čime će se unaprijediti pristup i učinkovito pružanje okolišnih usluga u području gospodarenja otpadom.

Obrazloženje

Većina objekata za zbrinjavanje otpada su neadekvatni. Postoji veliki broj odlagališta komunalnog otpada, od kojih većina ne posjeduje sve potrebne dozvole. Brojna odlagališta koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima, zajedno s nedostatkom objekata/uređaja za zbrinjavanje otpada prepreka su uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Novi centri za gospodarenje otpadom kao središnja mjesta za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini omogućit će ispunjavanje zahtjeva EU zakonodavstva uspostavom adekvatnog i održivog sustava gospodarenja otpadom.

Opis

Projekti u okviru ove mjere osigurati će objekte za odlaganje otpada u okviru novih centara za gospodarenje otpadom, zamjenjujući brojna postojeća odlagališta komunalnog otpada; te će osigurati ostale objekte/uređaje nužne za cjelovit sustav gospodarenja otpadom.

Budući je zamjena postojećih odlagališta novim centrima za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini jedna od ključnih dijelova novog županijskog/regionalnog sustava gospodarenja otpadom, treba voditi računa o usklađivanju dinamike zatvaranja postojećih odlagališta s izgradnjom novog objekta za gospodarenje otpadom.

Prihvatljive aktivnosti

Pomoć u okviru ove mjere odnosi se na ugovore za nabavu (usluge nadzora, podrška u provedbi, ocjena ponuda, konzultantske usluge, priprema projekata za već utvrđene projekte (uključujući između ostalog studiju izvedivosti; socijalnu i ekonomsku procjenu i analize troškova i koristi, nacрте, troškovnike i dokumentaciju za nadmetanje, nadzor projekta i evaluaciju). Aktivnosti u okviru mjere konkretnije se odnose na izgradnju novih odlagališta komunalnog otpada, objekata za obradu, recikliranje i kompostiranje, opremu za prijevoz otpada, odgovarajuće objekte za zbrinjavanje ostalih specifičnih tokova otpada, i ostala postrojenja za razvoj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Kriteriji za odabir

Projekti u sklopu mjere 1.1 osigurati će postizanje jednog od ciljeva Strategije gospodarenja otpadom – uspostava do 21 centra za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini– te će biti rangirani prema sljedećim kriterijima:

Kriterij I – sustavi gospodarenja otpadom u obalnim županijama s otocima. Postoji sedam ovakvih županija: Ličko-senjska (53.677 stanovnika), Šibensko-kninska (112.891), Dubrovačko-neretvanska (122.870), Zadarska (162.045), Istarska (206.344), Primorsko-goranska (305.505) i Splitsko-dalmatinska (463.676).

Kriterij II - sustavi gospodarenja otpadom u županijama s više od 200.001 stanovnika ili u drugim područjima u kojima je više od 200.001 korisnik. Postoji osam ovakvih područja, uključujući glavni grad i dvije skupine županija: Zagreb (stanovništvo 779.145), Sjeverozapadna Hrvatska (570.460), Istočna Slavonija (535.274), Splitsko-dalmatinska (463.676), Osječko-baranjska (330.506), Primorsko-goranska (305.505), Istarska (206.344), i Vukovarsko-srijemska (204.768).

Kriterij III - sustavi gospodarenja otpadom u županijama sa 150.000 do 200.000 stanovnika ili u drugim područjima sa 150.000 do 200.000 korisnika. Postoji četiri ovakve županije: Zadarska (stanovništvo 162.045), Brodsko-posavska (176.765), Varaždinska (184.769) i Sisačko-moslavačka (185.387).

Kriterij IV - sustavi gospodarenja otpadom u županijama koje imaju do 150.000 stanovnika ili u drugim područjima koja imaju do 150.000 korisnika. Postoji tri ovakve županije: Ličko-senjska (53.677), Požeško-slavonska (85.831), Virovitičko-podravska (93.389), Karlovačka županija (141.787).

Izvedivost projekata koji traže IPA financiranje bit će ocijenjena na temelju sljedećeg:

- ✓ Novi centri za gospodarenje otpadom i lokacije odlaganja otpada trebaju biti u skladu sa Strategijom gospodarenja otpadom RH, Planom gospodarenja otpadom RH, županijskim planovima gospodarenja otpadom i županijskim prostornim planovima;
- ✓ Projekti će biti na onim područjima u kojima postojeća odlagališta izazivaju opasnost za podzemne vode;
- ✓ Projekti će biti na onim područjima u kojima su odlagališta pred iscrpljenjem kapaciteta;
- ✓ Postojanje odgovarajućeg upravnog i institucionalnog okvira (ovo će među ostalim pomoći pri osiguravanju punog pridržavanja načela onečišćivač plaća);
- ✓ Projekti novih centara za gospodarenje otpadom trebali bi uključivati izbor između proširivanja postojećih lokacija za odlaganje otpada ili gradnje novih objekata te štiti osjetljive podzemne vode ili druge prijamnike u regiji (tj. ispitati da li će projekt pomoći spriječiti štetu za ljudsko zdravlje ili okoliš u osjetljivom području); i
- ✓ Racionalna i ekonomski održiva struktura budućeg operativnog društva.

Projekt bi također trebalo procijeniti u smislu udaljenosti između planiranog/moderniziranog odlagališta i lokalnih gradova, u skladu s načelom smanjenja količine prevezenog otpada (optimizacija troškova prijevoza).

Krajnji korisnik

Očekivani korisnici Mjere 1.1 su gradska/županijska/regionalna/komunalna društva ili druga javna tijela koja se bave gospodarenjem otpadom ali i nadležno ministarstvo (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva).

Pokazatelji za nadzor

Tablica 3.2: Pokazatelja za praćenje i evaluaciju mjere 1.1. – Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini

Pokazatelj	Jedinica	Početno stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Neposredni rezultati					
Uspostavljeni (otvoreni) novi centri za gospodarenje otpadom	Broj	0 (2007.)	3	godišnje	MZOPUG Izvješća o praćenju projekata
Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Broj	0 (2006.)	3	godišnje	MZOPUG, Izvješća o praćenju projekata

Mjera 1.2. – Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)

Specifični cilj

Zaštita okoliša i ljudskog zdravlja putem sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom.

Objašnjenje

Lokacije visoko onečišćene otpadom – crne točke, rezultat su dugotrajnog razdoblja neodgovarajućeg gospodarenja industrijskim (tehnološkim) otpadom. Otpad (većinom opasni) bio je odbačen u prirodnim udubinama, iskopima te drugim neodgovarajućim lokacijama. Te lokacije predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje. Postoji devet takvih lokacija koje su određene kao prioritete¹.

Za sanaciju devet prioriteta crnih točaka, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost alocirao je iznos od oko 22 milijuna eura za razdoblje 2005.-2008.

Opis

Projekti u okviru ove mjere trebaju ukloniti opasnost koju onečišćeno zemljište i lokacije predstavljaju za podzemne vode i ljudsko zdravlje.

Prihvatljive aktivnosti

Pomoć u okviru ove mjere odnosi se na radove, nabavu opreme i usluge (usluge nadzora, podrška u provedbi, ocjena ponuda, konzultacije, priprema projekata za već utvrđene projekte (uključujući između ostalog studiju izvedivosti; socijalnu i ekonomsku procjenu i analize troškova i koristi, nacrt, troškovnik i dokumentaciju za nadmetanje), nadzor projekta i evaluaciju). Aktivnosti u okviru mjere konkretnije uključuju sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom što uključuje adekvatno zbrinjavanje otpada s tih lokacija.

¹ Popis lokacija „crnih točaka“ nalazi se u Poglavlju 2.12. „Opis pod-sektora za gospodarenje otpadom“.

Kriteriji za odabir

Prioritetni projekti u sklopu ove mjere odnose se na lokacije visoko onečišćene otpadom koje predstavljaju opasnost za podzemnu vodu i ljudsko zdravlje, posebno vezano za krška područja, budući da podzemne vode osiguravaju 90% opskrbe vodom za piće u Hrvatskoj. Osim i slijedom Općih kriterija odabira, prioritet će se dati projektu najviše razine zrelosti, onima koji najviše utječu na okoliš i to na najštetniji način te onima koji će osigurati najveći utjecaj za sredstva.

Krajnji korisnik

Očekivani korisnik Mjere 1.2 je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Pokazatelji za nadzor

Tablica 3.3: Pokazatelji za praćenje i evaluaciju mjere 1.2 – Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom („crne točke“)

Pokazatelj	Jedinica	Početno stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Neposredni rezultati					
Pripremljena dokumentacija za projekte sanacije „crnih točaka“	Broj	0 (2007.)	1	godišnje	MZOPUG, Izvješća o praćenju projekata

3.1.4 PRIORITETNA OS 2. – ZAŠTITA VODNIH RESURSA HRVATSKE KROZ POBOLJŠANJE SUSTAVA VODOOPSKRBE TE INTEGRIRANOG SUSTAVA UPRAVLJANJA OTPADNIM VODAMA

Svrha

Opći cilj je razviti sustav upravljanja vodama vezano za pitku vodu i otpadne vode te time zaštititi hrvatske vodne resurse te udovoljiti EU standardima.

Zakonodavstvo Zajednice

Aktivnosti unutar ove prioritetne osi usmjerene su na poboljšanje sustava upravljanja vodama te pružanje podrške Hrvatskoj na ostvarivanju obveza iz EU *acquisa* u području upravljanja vodama, tj. za sljedeće najvažnije direktive:

- ✓ Okvirna direktiva o vodama (2000/60/EC);
- ✓ Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEC, 98/15/EC); i
- ✓ Direktiva o vodi za piće (80/778/EEC, 91/858/EEC, 90/656/EEC i 91/692/EEC).

Očekuje se da će hrvatsko zakonodavstvo u području voda biti usklađeno s *acquisom* do 2008.

Specifični ciljevi

Ciljevi Prioritetne osi 2 su:

- ✓ Osigurati odgovarajuće usluge vodoopskrbe i odvodnje uz prihvatljive cijene;
- ✓ Poboljšati i zaštititi čistoću i kakvoću podzemnih voda i tla u osjetljivim područjima;

- ✓ Pripremiti tehničku dokumentaciju (tj. studije izvedivosti, ocjene utjecaja na okoliš, financijske i ekonomske analize, analize troškova i koristi, studije pristupačnosti, preliminarne projekte, dokumentaciju za nadmetanje, itd.) koja će pratiti projektni niz.

Obrazloženje

Ovaj prioritet bavi se jednom od glavnih slabosti identificiranih SWOT analizom, koji odražava nisku stopu priključenosti zajednica na osnovnu vodnu infrastrukturu (pročišćava se samo 12% otpadnih voda koje proizvodi stanovništvo) i nedostatak objekata za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda u nekim područjima.

Javne usluge vodoopskrbe i odvodnje često su nedjelotvorne zbog velikog broja malih operatera, dugoročno nedovoljnog financiranja i lošeg održavanja. Ovo se rješava uvođenjem strateškog planiranja, dugoročnih ciljeva i poslovnih planova u vodni sektor.

Hrvatska se obvezala na ispunjenje vodnogospodarske komponente pravne stečevine EU za okoliš. Očekuje se da će hrvatsko zakonodavstvo na području vodnog sektora biti usklađeno s pravnom stečevinom EU do 2008., no uz usklađenje zakonodavstva, biti će potrebna visoka razina financiranja, naročito za sektor otpadnih voda.

Prema odluci o „osjetljivim područjima”, točna razina investicija bit će utvrđena činjenicom da bi aglomeracije s više od 10.000 e.s. u tim područjima trebale imati uređaje za pročišćavanje otpadnih voda kojima se osigurava visoka razina pročišćavanja (eliminacija dušika i fosfora), što će, naravno, povećati razinu potrebnih investicija. U ruralnim područjima, gdje živi 54% stanovništva, a većina naselja nema odgovarajuće objekte, podzemne vode podložne su zagađenju nepročišćenim otpadnim vodama, pa se stoga u cilju zaštite pričuva podzemnih voda moraju izgraditi mali uređaji za pročišćavanje otpadnih voda.

Prioritet će imati veliki, integrirani projekti kako bi se optimizirali investicijski i operativni troškovi prouzročeni tim investicijama. Dugoročnim investicijskim programom identificirano je 29 prioriternih ciljnih investicija čiji je cilj osigurati odgovarajuću pitku voda i objekte za otpadne vode za naselja s preko 50.000 e.s.¹. Investicijske potrebe biti će prioritizirane tako da se obzir uzmu i obveze koje Hrvatska preuzme u pregovaračkom procesu, uglavnom u urbanim aglomeracijama u prvoj fazi. Međutim, strategija IPA-e usredotočuje se na one zajednice u kojima se može postići najveći učinak u okviru ograničenih raspoloživih sredstava. Ruralne aglomeracije se mogu integrirati i u regionalni projekt, u slučaju da je moguće opravdati znatan utjecaj na okoliš, i/ili gdje komponente troškovne efikasnosti poboljšavaju održivost cjelokupne investicije.

Tehnička pomoć putem CARDS, Phare, DABLAS, ISPA i IPA dostupna je potencijalnim korisnicima koji žele poboljšati svoj kapacitet u pripremi projekata za buduće EU financiranje.

Hrvatska je svjesna da sredstva EU neće biti dovoljna za zadovoljavanje pravne stečevine EU na području vodnog sektora. Tražit će se i drugi izvori financiranja, te se potencijalni korisnici potiču da razmotre inovativna rješenja financijskog inženjeringa, poput javno-privatnih partnerstva koja uključuju sheme projektiranja-gradnje-upravljanja (DBO). Ova prioritetna osovina zamišljena je kao pomoć korisnicima iz lokalnih vlasti na regionalnoj/ županijskoj / općinskoj razini.

IPA će nastaviti s programom velikih investicija koji potreban da bi se pomoglo Hrvatskoj da udovolji svojim obvezama kao budućeg člana EU, i doprinijelo rješavanju problema prethodno nedostatnog financiranja.

Osim toga, Republika Hrvatska je u potpunosti svjesna poteškoća s kojima su se nove države članice suočile pri apsorpciji dodjela sredstava iz Strukturnih fondova zbog neodgovarajuće i nepripremljene liste projekata. Zbog toga će priprema odgovarajućih, dobro osmišljenih i spremnih projekata osigurati korištenje pomoći iz sredstava EU na pravovremen i tehnički prihvatljiv način.

¹ Dodatak D-5 Državnom planu za zaštitu voda RH, NN 8/99

Opis

Slijedeće indikativne vrste aktivnosti su predviđene za financiranje u okviru ove prioritetne osi:

- ✓ Izgradnja / rekonstrukcija vodoopskrbnih mreža i ulaganja u obradu voda;
- ✓ Izgradnja / rekonstrukcija mreža odvodnje otpadnih voda;
- ✓ Izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda;
- ✓ Rekonstrukcija / dogradnja postojećih postrojenja za obradu otpadnih voda;
- ✓ Priprema projektnog niza za prethodno utvrđene projekte.

Određivanje ciljeva

Ova prioritetna os odnosi se na pod-sektor upravljanja vodama OP-a „Zaštita okoliša“ te doprinosi cilju OP-a: „Unaprijediti pristup i učinkovito pružanje okolišnih usluga i objekata u podsektorima otpada i voda“. Prioritetna os usmjerena je na:

- ✓ poboljšanje pristupa i učinkovito pružanje okolišnih usluga i objekata u podsektoru voda;
- ✓ zaštitu vodnih resursa;
- ✓ pružanje podrške Hrvatskoj za ispunjavanje njenih obveza za primjenu EU okolišne pravne stečevine koja uređuje upravljanje vodama.

Glavni korisnici intervencija pod ovom prioritetnom osi bit će županijska / gradska poduzeća ili druga javna tijela koja se bave upravljanjem vodama, ali i resorno ministarstvo (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva).

Mjere

- ✓ **Mjera 2.1.** Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža
- ✓ **Mjera 2.2.** Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Ovo su dvije glavne mjere, od kojih je prva usredotočena na osiguranje modernih mreža za vodoopskrbu pitkom vodom, dok će se drugom osigurati uređaji za pročišćavanje otpadnih voda i mreže odvodnje.

OP „Zaštita okoliša“ će se (kroz navedene mjere) koncentrirati na unapređenje i izgradnju mreža vodoopskrbe i odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda putem projekata usmjerenih na:

- ✓ Osiguranje integralnih rješenja za probleme otpadnih voda u naseljima, doprinos usklađenju s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEC, 98/15/EC) i drugim relevantnim EU direktivama;
- ✓ Poboljšanje pročišćavanja otpadnih voda izgradnjom uređaja za pročišćavanje;
- ✓ Smanjenje gubitaka (iz mreža vodoopskrbe i odvodnje);
- ✓ Povećanje stope priključenosti na sustave vodoopskrbe i odvodnje.

OP „Zaštita okoliša“ će se usredotočiti na uspostavu/poboljšanje objekata za pitku vodu i odvodnju/pročišćavanje u područjima zemlje u kojima su:

- ✓ zalihe pitke vode najviše onečišćene, te područjima s niskom razinom priključenosti stanovništva na sustave za opskrbu pitkom vodom;
- ✓ veliki gubici u vodoopskrbnoj mreži;
- ✓ uređaji za pročišćavanje otpadnih voda najviše će doprinijeti kakvoći voda nizvodno;

- ✓ sustavi odvodnje u naseljima/zajednicama imaju razinu priključenosti ispod 75%, te u područjima s razvijenim sustavima vodoopskrbe;
- ✓ odvodna mreža je veoma propusna, posebno kada utječe na izvorišta pitke vode;
- ✓ osigurat će se mikro-projekti pročišćavanja otpadnih voda u naseljima s manje od 5000 e.s., gdje postoji znatan rizik za kakvoću prijemnih voda u osjetljivim područjima i zonama zaštite vode. U tom smislu, treba istaknuti da 50% stanovništva Hrvatske živi u naseljima s manje od 7000 ljudi.

Izrađen je nacionalni registar svih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, dok je sličan registar vodoopskrbe u pripremi. Ovi registri, međutim, nisu usklađeni s Okvirnom direktivom o vodama/Direktivnom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda. Stoga se priprema sveobuhvatna lista naselja ili aglomeracija naselja koja će odražavati zahtjeve iz Okvirne direktive o vodama, a bit će dovršena do kraja 2007.

Projekti pročišćavanje otpadnih voda i projekti opskrbe pitkom vodom na području Jadranskih slivova već su predmet relevantnog okvira pomoći/projekata (projekte pročišćavanja otpadnih voda podržava Svjetska banka kroz „Program kontrole onečišćenja obalnih gradova” – obalno područje i „Projekt kopnenih voda“ – kopneno područje Jadranskog riječnog sliva, dok se projekti opskrbe pitkom vodom financiraju iz državnog proračuna i djelomično putem međunarodnih financijskih institucija unutar relevantnog projektnog okvira).

Najveći problemi sa standardom kakvoće vode su na području Crnomorskih slivova, stoga je većina predloženih projekata zamišljena kako bi se u ovom riječnom slivu poboljšali sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, pa stoga gradovi i naselja u njemu izrađuju planove za smanjenje ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda i zaštitu izvorišta pitke vode.

Zbog dosta ograničenih dostupnih sredstava iz proračuna EU planiranih za dodjelu kroz ovaj OPZO, aktivnosti povezane s upravljanjem vodama stavljaju naglasak na poboljšanje vodoopskrbe i infrastrukture za obradu otpadnih voda. No investicije u vodnu infrastrukturu mogu biti i prilika za razvoj hrvatskih znanstvenih i tehnoloških kapaciteta. To se može postići kroz potporu i sudjelovanje hrvatskih istraživača i tehničkog osoblja u velikim projektima (u vezi s vodama) financiranim od strane EU, kroz podršku stvaranju i razvoju nacionalne platforme za razmjenu (koja bi uključivala sve zainteresirane dionike) s ciljem osiguravanja uspješnog javno-privatnog partnerstva. Nadalje uključenost hrvatskih znanstvenika i istraživača može se koristiti i kao potpora aktivnostima koje se provode kroz Platformu za vodoopskrbu i sanitarnu tehnologiju kao jedne od tehnoloških platformi utemeljenih u sklopu Europskog Akcijskog plana za okolišnu tehnologiju.

Provedba

Aktivnosti (projekti) koje će se financirati u okviru Prioritetne osi 2. bit će odabrane s Indikativne liste projekata u poglavlja 3.5 ovoga Operativnog programa (i odgovarajućih sažetaka projekata priloženih kao Dodatak III) u skladu s općim kriterijima za odabir kao i kriterijima specifičnim za podsektor (mjeru) navedenim u Operativnom programu.

Odabrane operacije bit će zatim podnesene na odobrenje Europskoj komisiji. Ako projekt bude ocijenjen kao prihvatljiv, Europska komisija će donijeti odluku o odobrenju za svaki projekt, kojom će se odrediti prostorni objekt i prihvatljivi izdaci na koje se primjenjuje stopa sufinanciranja za određenu prioritetnu os. Na kraju će se za svaki odobreni projekt potpisati Sporazum o financiranju između Europske komisije i zemlje korisnice u kojem će se utvrditi ti elementi. Dopunsko financiranje ovih ulaganja bit će osigurano iz nacionalnog financiranja, vanjskih zajmova i drugih izvora i modela financiranja.

U slučaju projekata koji nisu u kategoriji „velikih projekata” (tj. koji su ispod praga od 10 milijuna €) odluku o pozivu na nadmetanje donijet će Odbor za odabir na temelju kriterija odabira opisanih u Operativnom programu i potvrđenih od Sektorskog nadzornog odbora.

Ciljevi i pokazatelji:

U donjoj tablici navedeni su temeljni pokazatelji prioriteta:

Tablica 3.4.: Pokazatelji za evaluaciju Prioritetne osi 2. – Zaštita vodnih resurse Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama

Pokazatelj	Jedinica	Početo stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost revizija	Izvor podataka
Rezultati					
Stanovništvo priključeno na obnovljenu vodovodnu mrežu	Broj	0 (2007.)	100.000*	3-godišnje razdoblje	MPŠVG
Stanovništvo priključeno na novu/obnovljenu kanalizacijsku mrežu	Broj	0 (2007.)	105.000 ES*	3-godišnje razdoblje	MPŠVG
Dodatno stanovništvo usluženo novim POOV-om	Broj	0	105.000 ES*	3-godišnje razdoblje	MPŠVG

* izravni i neizravni utjecaj

Financijska alokacija i stopa sufinanciranja

Od ukupne dodjele za OP zaštite okoliša koja iznosi ukupno €53.499.750 (€16.999.500 u 2007., €18.000.000 u 2008. i €18.500.000 u 2009. godini), sredstva za Prioritetnu os 2. iznose €8.400.000 u 2007., €8.900.250 u 2008. i €9.150.000 u 2009. godini (ukupno €26.450.250). Za sektor upravljanja vodama stopa sufinanciranja određena je na 75%.

3.1.4.1. Mjere u okviru Prioritetne osi 2. – Zaštita vodnih resurse Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama

Mjera 2.1 – Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža

Specifični ciljevi

Proširenje infrastrukture javne vodovodne mreže, s naglaskom na sanaciji postojeće, zastarjele mreže, te izgradnji nove, integralno bi riješilo i unaprijedilo vodoopskrbu stanovništva pitkom vodom putem javnog vodoopskrbnog sustava.

Obrazloženje

Provedene analize postojećeg stanja u sektoru kao i razvojnih potreba pokazale su da Hrvatska ima dovoljnu količinu vode za vlastite potrebe, te da vodni resursi u smislu njihove kakvoće i količine nisu ograničavajući čimbenik za gospodarski razvoj. Upravljanje vodama zahtijeva sustavna ulaganja u razvoj i redovito održavanje vodnih sustava. Glavni cilj upravljanja vodnim dobrom jest osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za stanovništvo, osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za razne namjene u gospodarstvu, zaštitu ljudi i materijalnog vlasništva od poplava i drugih oblika štetnog djelovanja voda, postizanje i održavanje dobrog stanja voda u svrhu zaštite vodnih i s vodama povezanih ekosustava. Strateški cilj razvoja javne vodoopskrbe je povećanje razine vodoopskrbe stanovništva iz javnih vodoopskrbnih sustava u skladu s europskim standardima. Uz to, planira se intenziviranje aktivnosti na utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta i provedbe odgovarajućih mjera zaštite, kao i pojačavanje aktivnosti na poboljšanju kondicioniranja pitke vode sukladno zahtjevima Direktive EU o pitkoj vodi, te intenziviranje aktivnosti na smanjenju gubitaka iz distribucijskih vodoopskrbnih mreža.

Opis

Projekti u okviru ove mjere bit će sredstvo za izgradnju novih objekata vodoopskrbnih mreža, sanaciju dotrajalih objekata i opreme, te na taj način modernizaciju postojećih sustava vodoopskrbe naselja kako bi se ispunili zahtjevi iz propisa i normi EU.

Prihvatljive aktivnosti

Pomoć u okviru ove mjere odnosi se na ugovore o nabavi (usluge nadzora, podrška u provedbi, ocjena ponuda, konzultantske usluge, priprema projekata za već utvrđene projekte (što između ostalog uključuje studiju izvedivosti; socijalne i ekonomske procjene i analize troškova i koristi, nacрте, troškovnike i dokumentaciju za nadmetanje), nadzor i ocjenu projekata). Konkretnije, aktivnosti u okviru ove mjere usmjerene su na izgradnju vodoopskrbnih mreža i obnovu postojećih, s ciljem razvoja integralnih sustava vodoopskrbe naselja. Aktivnosti u okviru ove mjere mogle bi se također odnositi na inspekciju, rad i nadzor objekata vodoopskrbe. Po potrebi se može poticati i sudjelovanje hrvatskih istraživača i znanstvenika u velikim projektima financiranim od strane EU (voda za piće) čime bi se mogla stvoriti nacionalna platforme za razmjenu¹ te sučelje između hrvatskog znanstvenog te vodoopskrbnog i sanitarno tehnološkog sektora.

Kriteriji za odabir

Prema Direktivi o vodi za piće te IPA i nacionalnim prioritetima, prednost će se dati projektima vodoopskrbe pitkom vodom i pročišćavanja otpadnih voda:

Kriteriji I – osiguranje / poboljšanje mreža vodoopskrbe i odgovarajuće razine obrade voda za aglomeracije² od najmanje 50.000 (e.s.) (prednost se daje najvećim aglomeracijama³), projekti u županijama s niskom stopom priključenosti na sustav vodoopskrbe imat će prioritet;

Kriteriji II - osiguranje / poboljšanje mreža vodoopskrbe i odgovarajućeg stupnja pročišćavanja otpadnih voda za aglomeracije od 15.000 do 50.000 e.s.;

Kriteriji III - osiguranje / poboljšanje mreža vodoopskrbe i odgovarajućeg stupnja pročišćavanja otpadnih voda za aglomeracije od 2000 do 15.000 e.s.u osjetljivim područjima.

Konkretno, projekti će biti odabirani na temelju sljedećeg:

- ✓ Velike aglomeracije (tj. prednost imaju oni projekti od kojih će koristi imati najveći broj stanovnika); veliki projekti trebali bi ponuditi integralna rješenja, odnosno potpune sustave vodoopskrbe, uključujući spremnike, uređaje za pročišćavanje, cjevovode, te biti usmjereni na zajednice u kojima je stopa priključenosti na primarnu vodoopskrbu mrežu niska;
- ✓ Smanjenje gubitaka vode iz mreže kako bi se osigurala veća efikasnost postojećeg sustava distribucije;
- ✓ Regije u kojima se javljaju zdravstveni problemi vezani uz vodu;
- ✓ Lokacije u regijama s oskudnim vodnim resursima (suha klima, prevelika eksploatacija vodonosnika) ili važnim problemima s kakvoćom (onečišćenje površinskih voda, zaslanjenje vodonosnika).
- ✓ Mali projekti trebali bi se usredotočiti na postojeće zalihe vode koje ne zadovoljavaju standarde kakvoće vode;
- ✓ Racionalna i ekonomski održiva struktura budućeg operativnog društva;

¹ Što će uključiti istraživanja, mala i srednja poduzeća okrenuta tehnologiji, zakonodavce, one koji donose odluke i druge povezane dionike na nacionalnoj razini kako bi se osiguralo djelotvorno javno-privatno partnerstvo.

² 'Aglomeracija' podrazumijeva područje na kojemu su stanovništvo i/ili gospodarske aktivnosti dovoljno koncentrirani da bi se komunalne otpadne vode prikupljale i odvodile na komunalni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda ili do konačne točke ispuštanja (Direktiva 91/271/EEZ).

³ Lista svih aglomeracija s preko 50.000 e.s. dio je Državnog plana za zaštitu voda (NN 8/99).

Standardi Zajednice o kakvoći pitke vode moraju se također uzeti u obzir pri odlučivanju o osmišljavanju projekta i aspekata koji su prihvatljivi za nominiranje za IPA potporu.

Projekti bi trebali uključivati rješenja kojima se osigurava djelotvorno korištenje resursa putem naplate korištenja resursa (zahvaćanje vode), npr. sustava pristojbi¹ (vezanog uz razinu potrošnje), kontrolu i mjerenje propuštanja (iako treba pripaziti i cjenovnu prihvatljivost za krajnje potrošače).

Krajnji korisnici

Očekivani korisnici Mjere 2.1 su lokalne / regionalne / komunalne tvrtke ili druga javna tijela koja se bave aktivnostima vezanim uz vode, ali i nadležno ministarstvo (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva).

Pokazatelji za nadzor

Tabela 3.5: Pokazatelji za nadzor i evaluaciju mjere 2.1. – Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža

Pokazatelj	Jedinica	Početno stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Neposredni rezultati					
Nova vodoopskrbna mreža	km	0 (2007.)	7	godišnje	MPŠVG, komunalne tvrtke, izvješća o praćenju projekta
Obnovljena / zamijenjena vodoopskrba mreža	km	0 (2007.)	20	godišnje	MPŠVG, komunalne tvrtke, izvješća o praćenju projekta
Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Broj	0 (2006.)	2	godišnje	MPŠVG, izvješća o praćenju projekta

Mjera 2.2 – Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Specifični ciljevi

Izgradnja i sanacija javnih sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, uključujući porast razine priključenosti na javne sustave odvodnje, čime će se ispuniti ključni zahtjevi Direktive o komunalnim otpadnim vodama EU.

Obrazloženje

Kako je navedeno, Hrvatska raspolaže s dovoljnim količinama vode za vlastite (i javne i ekonomske) potrebe, ali je potrebno uložiti daljnje napore na području zaštite okoliša i izvorišta pitke vode smanjenjem količine nepročišćenih otpadnih voda koje se ispuštaju u vodotoke u Hrvatskoj. Strateški cilj zaštite voda je intenzivna izgradnja i obnova sustava odvodnje i pročišćavanja komunalnih

¹ Kod primjene načela onečišćivač plaća, pristojbe koje plaćaju korisnici trebale bi pokrivati barem operativne troškove i troškove održavanja, te nabavu zamjenske opreme (premda treba paziti na to jesu li cijene prihvatljive za domaćinstva).

otpadnih voda, te povećanje postotka stanovništva koje je priključeno na javne sustave odvodnje, radi ispunjenja ključnih zahtjeva iz Direktive o komunalnim otpadnim vodama EU. Svrha ove mjere je ispuniti gore navedene ciljeve.

Opis

Projekti u okviru ove mjere bit će sredstvo za izgradnju novih sustava javne odvodnje, sanaciju dotrajalih objekata i opreme, izgradnju uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda te na taj način modernizirati postojeće sustave odvodnje kako bi se ispunili zahtjevi iz propisa i normi EU.

Prihvatljive aktivnosti

Pomoć u okviru ove mjere odnosi se na ugovore o nabavi (usluge nadzora, podrška u provedbi, ocjena ponuda, konzultantske usluge, priprema projekata za već utvrđene projekte (što između ostalog uključuje studiju izvedivosti; socijalne i ekonomske procjene i analize troškova i koristi, nacрте, troškovnike i dokumentaciju za nadmetanje), nadzor i ocjenu projekata). Konkretnije, aktivnosti u okviru ove mjere usmjerene su na izgradnju gradskih kolektora otpadnih voda i sustava za pročišćavanje, s ciljem razvoja integralnog rješenja za probleme gradskih otpadnih voda. Aktivnosti u okviru ove mjere mogle bi se također odnositi na inspekciju, rad i nadzor objekata za obradu voda. Ako je potrebno, može se poticati i sudjelovanje hrvatskih istraživača i znanstvenika u velikim projektima financiranim od strane EU čime bi se mogla stvoriti nacionalna platforma za razmjenu¹ te sučelje između hrvatskog znanstvenog te vodoopskrbnog i sanitarno tehnološkog sektora.

Kriteriji za odabir

Proširenje / modernizacija infrastrukture u aglomeracijama s više od 50.000 e.s. i poboljšanje infrastrukture za otpadne vode u aglomeracijama s manje od 5000 e.s. na područjima gdje su podzemne vode izložene riziku, malim projektnim sredstvima, tip su operacija kojima će se realizirati glavne intervencije (mjere) – izgradnja/ poboljšanje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i proširenje/sanacija mreža vodoopskrbe i odvodnje.

Projekti u okviru Mjere 2.2 rangirat će se prema sljedećim kriterijima:

Kriteriji I – osiguranje sustava skupljanja (uključujući poboljšanje i izgradnju sustava odvodnje), te odgovarajući stupanj pročišćavanja otpadnih voda za aglomeracije od najmanje 50.000 e.s.. U ovoj je kategoriji oko 30 aglomeracija (prednost se daje najvećim aglomeracijama);

Kriteriji II - osiguranje sustava odvodnje i odgovarajući stupanj pročišćavanja otpadnih voda za aglomeracije od 15.000 do 50.000 e.s.; i

Kriteriji III - osiguranje sustava odvodnje i odgovarajući stupanj pročišćavanja otpadnih voda za aglomeracije od 2000 do 15.000 e.s.; posebna pažnja bit će posvećena malim uređajima za pročišćavanje za naselja s utjecajem na osjetljiva područja i potencijalne Natura 2000 lokacije.

Nadalje, prema Direktivi o komunalnim otpadnim vodama (91/271/EEC), prioritet će imati:

- ✓ Projekti koji će pružati usluge većem broju stanovnika. Osim ako nisu dio veće sheme, naselja (ili aglomeracije) trebale bi imati više od 5000 stanovnika, osim ako nisu u osjetljivim područjima i na potencijalnim Natura 2000 lokacijama. Prioritet će imati veća naselja ili grupe naselja za koja je projektna priprema/dokumentacija završena;
- ✓ Aglomeracije koje ispuštaju u „osjetljiva područja” trebale bi također imati prioritet kod pročišćavanja. (Osjetljivo područje može odrediti svaka zemlja i/ili se utvrđuju prema Okvirnoj direktivi o vodama).

Osim ako nisu u „osjetljivim područjima”, poput područja zaštite voda ili posebno zaštićenih područja, trebala bi se usvojiti sekundarna/biološka obrada, ali u takvim „osjetljivim” područjima može se očekivati stroža obrada (čl. 5), dovoljna da bi smanjilo opterećenje fosforom i dušikom. (Ako je

¹ Što će uključiti istraživanja, mala i srednja poduzeća okrenuta tehnologiji, zakonodavce, one koji donose odluke i druge povezane dionike na nacionalnoj razini kako bi se osiguralo djelotvorno javno-privatno partnerstvo.

predloženo nekoliko takvih projekata, prioritet bi trebalo dati onima kod kojih pročišćavanje otpadnih voda omogućuje najveći stupanj pozitivnog utjecaja na okoliš).

Takva su područja u kojima:

- ✓ se prijemne vode nalaze u područjima sa zaštićenom biološkom raznolikošću (potencijalne lokacija Natura 2000, itd.);
- ✓ prijemne vode osiguravaju vodu za piće;
- ✓ pročišćavanje otpadnih voda vjerojatno će donijeti značajne gospodarske koristi (npr. poljoprivreda, ribarstvo, turizam).

Pri osmišljavanju projekta, u obzir bi također trebalo uzeti sljedeće:

- ✓ Projekti bi trebali biti osmišljeni tako da postignu standarde pročišćavanja navedene u Direktivi o komunalnim otpadnim vodama, te imati odgovarajuće sustave nadzora radi praćenja tih standarda;
- ✓ Institucionalne i pravne odredbe trebale bi postojati na razini općine kako bi se osiguralo prethodno pročišćavanje industrijskih otpadnih voda prije ispuštanja u komunalnu mrežu odvodnje (budući da su te vode često toksične i teške za pročišćavanje uobičajenim metodama);
- ✓ Obrada mulja i njegovo konačno odlagalište mora biti izvršeno uz poštivanje zakonodavstva Zajednice o otpadu;
- ✓ Mogući utjecaji na potencijalne lokacije Natura 2000;
- ✓ Racionalna i ekonomski održiva struktura budućeg operativnog društva.

Krajnji korisnici

Očekivani korisnici Mjere 2.2 su lokalne / regionalne / komunalne tvrtke ili druga javna tijela koja se bave aktivnostima vezanim uz otpadne vode (odvodnju), ali i nadležno ministarstvo (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva).

Pokazatelji za nadzor

Tabela 3.6: Pokazatelji za nadzor i evaluaciju mjere 2.2. – Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

Pokazatelj	Jedinica	Početno stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Neposredni rezultati					
Nova / obnovljena POOV u skladu s EU acquis-em	Broj	0 (2007.)	3	godišnje	MPŠVG, komunalne tvrtke, izvješća o praćenju projekta
Izgrađena/obnovljena kanalizacijska mreža	km	0 (2007.)	50	godišnje	MPŠVG, komunalne tvrtke, izvješća o praćenju projekta
Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	broj	0 (2006.)	4	godišnje	MPŠVG, izvješća o praćenju projekta

3.2 PRIORITETNA OS 3. - TEHNIČKA POMOĆ

Svrha

Osovina prioriteta tehničke pomoći ima za svrhu osigurati da Republika Hrvatska bude sposobna provesti Operativni program „zaštita okoliša“ kroz sve aspekte upravljanja programom.

Cilj

Osigurati učinkovito i djelotvorno upravljanje operativnim programom te razviti institucionalnu sposobnost za pripremu projekata, upravljanje i apsorpciju IPA-e i strukturnih fondova u budućnosti.

Obrazloženje

Sposobnost upravljanja programima i projektima u Hrvatskoj – od ideje preko ugovaranja do upravljanja – razvija se na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uz podršku 76 projekata tehničke pomoći i twinning projekata u okviru PHARE-a, CARDS-a i međudržavne pomoći u proteklih nekoliko godina. Ovo praktično iskustvo će se nastaviti razvijati da bi se utvrdilo kroz još veći broj novih projekata u godinama koje dolaze.

Upravljanje IPA-om, a posebno ovim operativnim programom, podrazumijeva izvanredne troškove koji nisu dio uobičajenih tekućih troškova hrvatske uprave. Ti troškovi uključuju informiranje i promidžbu o IPA-i; izradu pokazatelja nadzora i razvoj informacijskog sustava o upravljanju fondovima EU; osposobljavanje hrvatskih nacionalnih i regionalnih tijela za pripremu projektnih aplikacija za EU pomoć, angažiranje vanjskih, neovisnih stručnjaka za privremene i trajne evaluacije; i troškove upravljanja i provedbe programa IPA.

Osim toga, IPA je zamišljena kao prethodnik strukturnih i Kohezijskog fonda pa je za Republiku Hrvatsku od ključne važnosti razvoj sposobnosti za provedbu tih fondova. IPA predstavlja mogućnost za učenje o tome na koji način treba upravljati fondovima u skladu s pravilima EU te izgraditi održive institucionalne strukture, sustave i vještine za prijelaz na strukturne fondove.

Opis

Vrste aktivnosti u okviru ove osovine prioriteta podijelit će se na dvije glavne teme:

- i. specifična, prilagođena podrška koordinaciji i upravljanju OP-em, uključujući programiranje, informiranje i promidžbu, osposobljavanje za pripremu aplikacija za financiranje projekata iz sredstava EU, određivanje projekata, ocjena i odabir, provedba, financijsko upravljanje, kontrola, nadzor, evaluacija, izvješćivanje, revizija, revidiranja postojećih operativnih programa i priprema operativnih programa kao i određivanje projekata za iduće razdoblje financiranja;
- ii. pomoć u poboljšanju specifikacije, prikupljanja i korištenja statističkih podataka, koji će biti nužni za efikasan nadzor i evaluaciju u okviru IPA-e te, kasnije, strukturnih fondova;

Aktivnosti će u velikoj mjeri biti navedene i propisane u godišnjem planu tehničke pomoći. Ugovori o pružanju usluga i nabavi roba bit će dodijeljeni putem javnog nadmetanja sukladno EU pravilima o nabavi čime će upravljati Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije, a uspješnog ponuditelja odabrat će Odbor za odabir.

Ciljevi i pokazatelji

Tablica 3.7.: Pokazatelji za evaluaciju Prioritetne osi 3 – Tehnička pomoć					
Pokazatelj	Jedinica	Početno (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Rezultati					
Djelatnici u nacionalnim tijelima sposobni za samostalni odabir, pripremu i procjenu projektnih aplikacija	Broj	0 (2007.)	40	3-godišnje razdoblje	MZOPUG, MPŠVG
Iskorištena sredstva OP-a	%	0 (2007.)	100	3-godišnje razdoblje	MZOPUG, MPŠVG

Mjera 3.1. – Upravljanje OP-om i izgradnja sposobnosti

Specifični ciljevi

Konkretan cilj za ovu mjeru je osigurati učinkovito i djelotvorno upravljanje Operativnim programom te razviti institucionalnu sposobnost za upravljanje i apsorpciju IPA-e.

Obrazloženje

Jedan od glavnih ciljeva provedbe IPA-e je izgradnja administrativne sposobnosti pa je stoga od ključne važnosti da se Republici Hrvatskoj osigura podrška u utvrđivanju, osposobljavanju, razvoju i zadržavanju kadra osposobljenog i motiviranog osoblja koje radi s učinkovitim sustavima i postupcima za dobro upravljanje programom. Slijedom toga, potrebno je razviti dovoljnu bazu nacionalnih stručnjaka za pripremu i ocjenu projekata za buduću provedbu te time umanjiti jedinični trošak (i vrijeme) za pripremu aplikacija za financiranje manjim angažmanom vanjskih konzultanata. Time će se osigurati i uspješno upravljanje IPA-om i blag prijelaz na još veći izazov programiranja strukturnih fondova i upravljanje portfeljem od čak nekoliko tisuća projekata.

Opis

Putem ove mjere pružit će se podrška operativnoj strukturi tj. tijelima zaduženim za provedbu prioritetne osi 1. i prioritetne osi 2. Ta će podrška uključivati raznu obuku, uključivo obuku osoblja u relevantnim tijelima kako bi bilo sposobno za pripremu projekata, ali također će osigurati obuku i podršku za aktivnosti upravljanja programom kao što su praćenje, informiranje i promidžba, ocjenu i odabir projekata, provedbu, financijsko upravljanje, nadzor, praćenje, ocjenjivanje, izvješćivanje i revizija. Imajući u vidu potrebu rješavanja pitanja fluktuacije osoblja unutar javne uprave povezanog sa zahtjevima vezanima uz upravljanje i provedbu poslova vezanih uz EU fondove, koji u pravilu nadilaze slična radna mjesta u državnoj upravi, unutar ove mjere osigurat će se i sufinanciranje troškova plaća službenika unutar operativne strukture i Odbora za odabir projekata.

Prihvatljive aktivnosti

Namjerava se financirati, podupirati, osposobiti i konsolidirati sustave, postupke i vještine za upravljanje fondovima EU u tijelima javne uprave u Republici Hrvatskoj (kao buduće agencije za upravljanje, potvrđivanje, reviziju i provedbu za strukturne fondove) zaduženima za provedbu ovog Operativnog programa.

Pomoć u okviru ove mjere odnosi se na ugovore o nabavi. Planirana je tehnička pomoć koja će pokriti podršku u konzultacijama i isporuci rezultata (uključujući savjete, edukaciju i ostale troškove) hrvatskoj upravi za operativne programe općenito, ali posebno operativnoj strukturi za IPA komponentu III – okoliš tj. tijelima koja provode prioritetnu os 1. i prioritetnu os 2. Ta podrška odnosi se na aktivnosti osposobljavanja za:

- a. Samostalnu identifikaciju, pripremu i ocjenu projekata i operativnih programa (uključujući reviziju postojećih operativnih programa) u relevantnim sektorima za buduća razdoblja financiranja kao i odnosne prijave za odobrenje projekata od strane timova djelatnika u nacionalnim tijelima (operativna struktura), sve kako bi se izgradila baza nacionalnih stručnjaka u ovom području;
- b. Izgradnju sposobnosti za provedbu studija pred-izvedivosti i izvedivosti, ocjena utjecaja na okoliš, analiza troškova i koristi, financijskih i ekonomskih analiza, idejnih rješenja, studija pristupačnosti, studija konsolidacije sektora;
- c. Provedbu i kontrole, uključujući nabavu i upravljanje ugovorima (uključujući podršku operativnoj strukturi, angažiranje nadzornih inženjera, itd.);
- d. Nadzor (uključujući razvoj sustava nadzora) organizacije i upravljanja nadzornih odbora te razvoj informacijskog sustava za upravljanje;
- e. Evaluaciju, posebno vanjske evaluatore angažirane za periodične i stalne evaluacije;
- f. Pripremu i provedbu aktivnosti informiranja i promidžbe;
- g. Sufinanciranje troškova plaća državnih službenika

Pomoć dodatno može uključiti i osiguranje usluga prevođenja i tumačenja kao i troškove logistike te nabavke opreme ili drugih stvari u vezi s nadzornim odborom.

Kriteriji za odabir

Pomoć će biti pružena onim aktivnostima koje će imati najviši učinak učenja, posebno u odnosu na stjecanje znanja i iskustva u pripremi / ocjeni projekata.

Krajnji korisnici:

Korisnici tih mjera prije svega su tijela unutar operativne strukture te članovi nadzornih odbora i odbora za odabir.

Pokazatelji za nadzor

Tablica 3.8: Pokazatelji za nadzor i evaluaciju mjere 3.1. – Upravljanje OP-om

Pokazatelj	Jedinica	Početno stanje (godina)	Konačni cilj	Učestalost praćenja	Izvor podataka
Neposredni rezultati					
Osigurana obuka za javna tijela koja provode PO 1 i PO 2, uključivo obuku za pripremu i procjenu projektnih aplikacija	Broj	0 (2007.)	10	godišnje	Izvešća o praćenju projekta
Aplikacije za projekte gospodarenja otpadom ocijenjene i podnesene od strane operativne strukture	Broj	0 (2006.)	3	godišnje	MZOPUG
Aplikacije za projekte upravljanje vodama ocijenjene i podnesene od strane operativne strukture	Broj	0 (2006.)	6	godišnje	MPŠVG

Sastanci nadzornog odbora	Broj	0 (2007.)	4	godišnje	Izvješća o praćenju projekta
---------------------------	------	--------------	---	----------	---------------------------------

3.3 HORIZONTALNA PITANJA

3.3.1 Jednakost mogućnosti za muškarce i žene

Zakon o ravnopravnosti spolova na snazi je u Hrvatskoj od srpnja 2003. Zakon propisuje zaštitu od diskriminacije temeljene na pripadnosti spolu, kao i instrumente za jednake mogućnosti. Provedbu Zakona prati pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova.

Hrvatska Vlada je u rujnu 2006. godine usvojila Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova 2006. – 2010. Ciljevi ove politike, od posebne važnosti za III. i IV. komponentu IPA-e, uključuju smanjenje nezaposlenosti žena i ukidanje diskriminacije, promicanje poduzetništva među ženama i kvalitetniju provedbu odnosnih zakona o radu. Nacionalna politika isto tako jača i promiče mjere kojima se podržava usklađivanje profesionalnih i obiteljskih obveza.

Vlada je usvojila i strateški dokument o glavnim zadaćama tijela državne uprave u procesu pridruživanja EU od 2004. do 2007. godine, od kojih se ističe zadaća jačanja suradnje između mehanizama države na nacionalnoj i lokalnoj razini u vezi s rodno osviještenom politikom i stalna suradnja s nevladinim organizacijama koje djeluju u području ravnopravnosti spolova.

Tražit će se uključivanje društva i zajednica u izgradnju infrastrukture, upravljanju i održavanju, u nastojanju da se doprinese smanjenju nezaposlenosti i ublažavanju siromaštva. Mogućnosti zapošljavanja mogu se održivo povećati kroz zapošljavanje hrvatske radne snage (muškaraca i žena) posebno u fazi nakon izgradnje na održavanju rada i infrastrukture.

3.3.2 Zaštita okoliša i održivi razvoj

S obzirom da je zaštita okoliša jedan od triju stupova „Koncepta održivog razvoja“ jasno je da će u ovaj OP biti ugrađen ne samo koncept održivog razvoja već će izravno doprinijeti/utjecati i na održivi razvoj. Postojeća situacija i planirani koraci predviđeni za postizanje trajnog poboljšanja i zaštite okoliša detaljnije su razrađeni u cijelom Operativnom programu. No okvirno se može reći da će mjere poduzete u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“ imati dvostruki utjecaj u vezi s konceptom održivog razvoja:

- ✓ Ulaganja u gospodarenje otpadom i vodama (uključujući vodu za piće i otpadne vode kao pod-sektore) izravno će doprinijeti zaštiti okoliša u tim područjima;
- ✓ Gospodarskom razvoju doprinosit će kroz investicije, otvaranje radnih mjesta i stvaranje odgovarajućih okolišnih uvjeta za život i rad.

Nadalje, investicije predviđene u okviru prioritetnih osi doprinijet će provedbi pravne stečevine EU u području zaštite okoliša i ostvarivanju potrebnih standarda i „normi“ EU, što je jedan od ključnih aspekata procesa europskih integracija.

Imajući na umu prethodno spomenuto, pažnja će se posvetiti zahtjevima održivosti i zaštite okoliša između ostalog i u fazi odabira (pogledajte Poglavlje o kriterijima odabira) u kojoj se najveći ekonomski /socijalni/ ekološki utjecaj određuje kao jedan od glavnih kriterija odabira, ali i kroz procese nadzora i evaluacije.

S obzirom da se Operativni program „Zaštita okoliša“ uglavnom bavi velikim projektima (ulaganjima u vrijednosti od više od 10 milijuna eura) važno pitanje kroz koje će se uzeti u obzir načela održivosti/zaštite okoliša je potreba za provođenjem Procjene utjecaja na okoliš za planirana ulaganja.

Sve potrebne postupke procjene utjecaja na okoliš u skladu sa zahtjevima EU provodit će MZOPUG ili nadležna lokalna vlast. Za provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš koristit će se postojeće institucionalne strukture, a tehnička pomoć tražit će se za jačanje profesionalne sposobnosti. Projekti ne bi smjeli imati negativan utjecaj na prirodna dobra potencijalnih lokacija NATURA 2000.

Republika Hrvatska provodi procjenu utjecaja na okoliš za pojedine zahvate od 1984., tj. od trenutka kada je postupak određen Zakonom o prostornom planiranju i uređivanju prostora. Od 1994., kada je usvojen Zakon o zaštiti okoliša (NN 94/1994, 128/1999), postupak procjene utjecaja na okoliš uređen je ovim Zakonom i provedbenim propisom. Provedbeni propis na snazi je Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš (NN 59/00, 136/2004, 85/2006). Zakon i Pravilnik većinom sadrže zahtjeve iz Direktive Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš izmijenjene direktivama 97/11/EEZ i 2003/35/EZ, vezano za: uspostavu nadležnih tijela, PUO u prekograničnom kontekstu, opis PUO postupaka, procjena izravnih i neizravnih učinaka.

Prenošenje preostalih odredaba Direktive u hrvatsko zakonodavstvo osigurat će se donošenjem novog Zakona o zaštiti okoliša u 2007., te provedbenim propisom o procjeni utjecaja na okoliš. Projekt CARDS 2003 „Smjernice i obuka za PUO” pruža pomoć pri prijenosu Direktive 85/337/EEZ.

Donošenjem novog Zakona o zaštiti okoliša i njegovih posebnih sekundarnih propisa:

- bit će prenesene odredbe Direktive 2001/42/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš,
- bit će prenesene odredbe Direktive 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprječavanju i kontroli onečišćenja (IPPC).

Pored toga predviđa se prenošenje Direktive 2004/35/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u vezi sa sprječavanjem i otklanjanjem štete u okolišu. U Hrvatskoj su već na snazi priznata načela zaštite okoliša, uključujući i načelo onečišćivač plaća.

3.3.3 Sudjelovanje civilnog društva te geografska, sektorska i tematska koncentracija

Sudjelovanje predstavnika civilnoga društva uz druge resorne institucije u pripremi Operativnog programa opisano je u Poglavlju 1.3. Konzultacije s partnerima. Načelo koncentracije koje se primjenjuje na ovaj OP detaljno je opisano u Poglavlju 1..2.5.

3.4 KOMPLEMENTARNOST I SINERGIJE S OSTALIM OBLICIMA POMOĆI

OPZO će doprinijeti postizanju hrvatskih općih ciljeva za IPA-u putem poboljšanja uvjeta za rast i zapošljavanje putem zaštite i poboljšanja stanja okoliša kao i poboljšanjem administrativnih kapaciteta. U tom pogledu, OPZO je u sinergiji s ostalim operativnim programima iz Okvira za usklađenost strategija (OUS) koji pridonose povećanju i poboljšanju kvalitete ljudskog kapitala, razvoju inovacija i društva znanja, uzimajući u obzir prilagodljivost na ekonomske i socijalne promjene.

OPZO doprinosi *jačanju ekonomske integracije* razvojem okolišne infrastrukture i unapređenjem pristupa uslugama od općeg interesa, putem poboljšanja upravljanja za kvalitetniju javnu politiku te povećanjem znanja i vještina u Hrvatskoj za zaštitu okoliša.

3.4.1 Komplementarnost i sinergije s ostalim operativnim programima Okvira za usklađenost strategija (OUS)

Sva četiri operativna programa u sklopu IPA komponente III. i IV. (Regionalna konkurentnost, Promet, Okoliš i Razvoj ljudskih potencijala) međusobno su ovisna jer je zajedničko izvršenje u svim sektorima ključni preduvjet za postizanje održivog razvoja. U tom smislu oni zajednički doprinose gospodarskoj, ekološkoj i socijalnoj budućnosti Republike Hrvatske.

Komplementarnost i sinergija između četiri OP-a najočitija je u svjetlu Okvira za usklađenost strategija 2007.– 2013., budući da je glavna zadaća istog osigurati dosljednost prioriteta/aktivnosti u

sklopu IPA komponente III. i IV. u odnosu na OUS, Operativni program „Zaštita okoliša“ u skladu je s ostala tri OP-a, i to u pogledu sljedećeg:

Regionalna konkurentnost

Odgovarajuće razvijena komunalna (i okolišna) infrastruktura i socijalna infrastruktura preduvjet je za gospodarski razvoj, privlačenje ulaganja i poboljšanje kvalitete života, tj. za jačanje poslovne i temeljne socijalne infrastrukture. Razvoj temeljne infrastrukture preduvjet je za rast produktivnih ulaganja i poduzetničkih aktivnosti. Pored toga, ulaganja provedena tijekom Operativnog programa „Zaštita okoliša“ stvorit će mogućnosti za povećanje razvoja malih i srednjih poduzeća kao i za poboljšanje investicijske klime i povećanje zanimanja među domaćim i stranim investitorima.

Promet

Razvoj prometnih veza i modaliteta s jedne je strane nužan preduvjet za gospodarski razvoj, no s druge strane to je sektor koji ima veliki utjecaj na okoliš (na primjer, udio prometa u onečišćenju zraka porastao je za prosječnih 20% u razdoblju od 1990. do 1998.). U tom je smislu razvoj održivog prometa tijesno povezan s očuvanjem okoliša pa je naglasak na razvoju prometnih sustava koji uključuju željeznicu i unutarnje plovne putove u skladu s idejom promicanja višemodalnog prometa i stvaranja učinaka skretanja prometa s onečišćujućeg cestovnog prometa na energetski učinkovite modalitete željeznicom/rijekom.

Ljudski potencijali

Ulaganje u okolišnu infrastrukturu trebalo bi potaknuti kratkoročno zapošljavanje u graditeljskom sektoru, ali također i poduprijeti gospodarsku aktivnost u korisničkim regijama. U oba slučaja je važno da potražnja za zapošljavanjem odgovara ponuđenim kvalifikacijama. Jačanje institucionalne sposobnosti i učinkovitosti javnih uprava i javnih službi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u vezi politike i ulaganja povezanih sa sektorom okoliša daljnji je uvjet za provedbu prioriteta OPZO-a i razvoja općenito (imajući u vidu da će se aktivnosti povezane s institucionalnom sposobnošću voditi putem IPA komponente I – kako je određeno u Uredbi o IPA).

Sva četiri OP-a imaju i određene zajedničke ciljeve općenitije naravi – pomoći relevantnim ustanovama da postignu spremnost za članstvo u EU i razviju institucionalnu sposobnost i praktično iskustvo s upravljanjem intervencija poput strukturnih fondova, odnosno za sudjelovanje u kohezijskoj politici EU.

3.4.2 Komplementarnost i sinergije s ostalim IPA komponentama

Pored međusobne povezanosti OP-a obuhvaćenih OUS-om, moguće je uspostaviti jasnu i snažnu komplementarnost u odnosu na ostale tri komponente:

IPA komponenta I – Pomoć u tranziciji i jačanje institucija

Jačanje institucionalne sposobnosti i učinkovitosti javnih uprava i javnih službi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u vezi politike i ulaganja povezanih sa sektorom okoliša daljnji je uvjet za provedbu prioriteta OPZO-a i razvoja općenito. Stoga će se uspostaviti i osigurati snažna veza između pomoći za stvaranje institucija u sklopu komponente I, čija je glavna zadaća pružati relevantnim nadležnim vlastima na regionalnoj i nacionalnoj razini potporu za osposobljavanje za usklađivanje i provedbu okolišnog *acquisa* i Komponente III.

IPA komponenta II – Regionalna i prekogranična pomoć

Zbog naravi projekata okoliša moguće je postići značajne regionalne učinke posebno u slučaju projekata vezanih za podsektor voda, i to kako kod velikih projekata (koji mogu imati snažan i prekogranični učinak) tako i kod malih projekata (koji mogu obuhvatiti granično zemljopisno područje). U tom smislu bit će osigurana koordinacija između Komponente III (okoliš) i Komponente II (prekogranična suradnja) (vidi odjeljak 5.).

IPA komponenta V – Ruralni razvoj

Izgradnja / unapređivanje sustava odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda predviđa se kao indikativna aktivnost u sklopu ‘mjere 1. – razvoj ruralne infrastrukture’ treće Prioritetne osi u sklopu

IPA komponente V. Pored toga, kao krajnji korisnici navedenih aktivnosti predviđene su općine s manje od 20.000 stanovnika. Time očito nužnost jake koordinacije i komplementarnosti postaje krajnje važnom, kako bi se izbjegla preklapanja i postigao maksimalan utjecaj. Kako je objašnjeno u odjeljcima 1.2.4 i 3. ovog OP-a, pored projekata velikih razmjera, OPZO ostavlja mogućnost za financiranje projekata manjih razmjera, uglavnom vezanih za zaštitu podzemnih voda u krškom području (koje je također uglavnom ruralno i male gustoće naseljenosti). U tom smislu OPZO i program IPARD (IPA program ruralnog razvoja) imaju slične ciljeve, no dok će u slučaju IPARD-a težište biti na unapređenju uvjeta života/socioekonomskih uvjeta, OPZO će biti usredotočen na zaštitu podzemnih voda. U svakom slučaju, potrebna je i bit će osigurana snažna koordinacija.

Koordinacija aktivnosti

Predlaže se nekoliko institucionalnih sustava za promicanje komplementarnosti i usklađenosti između raznih komponenti programa IPA i Operativnog programa „Zaštita okoliša“. Nacionalni IPA koordinator osigurava partnerstvo Europske komisije i zemlje korisnice te usku povezanost između postupka pristupanja EU općenito i korištenja pomoći no također i snosi opću odgovornost za usklađenost i koordinaciju više programa. SDURF, na čijem je čelu Nacionalni IPA koordinator, preuzima opću odgovornost za koordinaciju aktivnosti programiranja i nadzora u okviru programa IPA u Hrvatskoj. Odjel za programe EU namijenjene za jačanje institucionalne sposobnosti za pridruživanje unutar SDURF-a, odgovoran je za koordinaciju IPA komponenti I, II i V. Odjel za programe EU namijenjene promicanju gospodarske i socijalne kohezije unutar SDURF-a, odgovoran je za koordinaciju IPA komponenti III i IV. Strateški koordinator, koji je po položaju unutar odgovornosti Nacionalnog IPA koordinatora, odgovoran je za koordinaciju pomoći dodijeljene unutar komponenti Regionalni razvoj te Razvoj ljudskih resursa.

Vezano za metode koordinacije, IPA nadzorni odbor preuzet će ukupnu koordinaciju pomoći dodijeljene u okviru programa IPA. Koordinacija će, s jedne strane, biti osigurana putem razmatranja provedbe / napretka / uspješnosti svake IPA komponente, a s druge strane sudjelovanjem predstavnika tijela koja vode pojedine IPA komponente (operativne strukture) te NIPAK-a, NDO-a i EK. Uspostavit će se Sektorski nadzorni odbor za okoliš koji će izvještavati IPA nadzorni odbor. On će također služiti kao glavno sredstvo koordinacije, budući da će, između ostalih osoba, među članove uključivati predstavnike EK, NIPAK, NDO i strateškog koordinatora za komponente III i IV. Osim toga, NIPAK / strateški koordinator bit će neposredno odgovoran za održavanje redovnih koordinacijskih sastanaka za IPA komponente III i IV.

Vezano za koordinaciju na razini projekata, primjenjuje se standardno pravilo za sprječavanja financiranja pojedinog projekta iz više od jednog EU izvora. Izbjegavajući preklapanja i unaprjeđujući sinergiju između svih mjera, težilo se povećati utjecaj ograničenih sredstava raspoloživih iz IPA za Hrvatsku. Koordinacija ovog OP-a s ostalim operativnim programima tako ne osigurava samo izbjegavanje nepotrebnog preklapanja, već će i promicati moguće komplementarnosti i sinergije.

Koordinacija aktivnosti koje provode MFI i ostali donatori osigurana je tijekom cijelog projektnog ciklusa. U fazi programiranja, i SDURF i Ministarstvo financija koordiniraju pripremu strategija i projekata financiranih od strane EU i MFI kako bi se izbjeglo dupliciranje te postigla maksimalna sinergija. U provedbenoj fazi, predstavnici Ministarstva financija bit će uključeni u IPA nadzorne odbore za projekte koje financiraju MFI, dok će predstavnici SDURF-a sudjelovati na sastancima za praćenje napretka koje organizira Ministarstvo financija za projekte financirane putem stranih zajmova i kredita, kao i u revizorskim misijama koje provode MFI. Prilikom svih misija revizije ili evaluacije koje organizira Europska komisija za pojedini projekt, predstavnici Ministarstva financija bit će dostupni revizorima/evaluatorima.

Osim toga, državni tajnik SDURF-a obnaša dužnost zamjenika glavnog pregovarača za pristupanje EU, dok je zamjenik državnog tajnika sektorski koordinator za IPA komponente III i IV, kao i član radne skupine za pregovore za Poglavlje 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata. Ova izravna veza s procesom pristupnih pregovora omogućuje SDURF-u da osigura blisku koordinaciju između financiranja od strane EK i prioriteta iz pristupnog procesa za svih pet IPA komponenti.

3.4.3 Komplementarnost i sinergije s dosadašnjom pomoći EU i MFI

3.4.3.1. Dosadašnja pomoć EU

Pomoć pružena u okviru IPA Komponente III (Okoliš) nastaviti će se na prijašnje aktivnosti financirane iz sredstava EU fondova, odnosno CARDS, Phare i ISPA, kako bi se stvorio veći učinak, kao i osigurao dosljedan pristup.

U veljači 2003., Hrvatska je podnijela zahtjev za članstvo u EU i u lipnju 2004. postala zemlja kandidat. Kao rezultat toga, pretpristupni programi EU, Phare, ISPA i Sapard, zamjenjuju CARDS kao glavni izvor financiranja pomoći za 2005. i 2006.; za okolišne projekte novac dolazi iz Phare i ISPA.

Od 2000. do sada, brojni projekti financirani od ili financirani u suradnji s EU su bili usmjereni na okolišni sektor. Analizirajući te projekte, mogu se zamijetiti određene tendencije.

- ✓ Tijekom razdoblja 2000.–2005., pomoć EU je općenito bila usmjerena ka aktivnostima vezanim uz usklađivanje s EU okolišnim zakonodavstvom, uglavnom putem jačanja zakonskog i institucionalnog okvira, izradu nacрта okolišnih strategija i planova upravljanja te pripremanja projekata;
- ✓ Ali od 2005. i pristupa pretpristupnim fondovima, to se počelo mijenjati. Dok su projekti financirani iz programa PHARE na neki način nastavak onoga što je ostvareno i što se još uvijek ostvaruje kroz program CARDS (tj. aktivnosti povezane s usklađivanjem zakonodavstva i institucionalnim kapacitetom), fond ISPA je po prvi put uveo sufinanciranje investicija u „tešku” infrastrukturu (tj. izgradnju pogona za pročišćavanje otpadnih voda i regionalnih odlagališta otpada).

CARDS

U okolišnom sektoru je Hrvatskoj pružena pomoć putem EU CARDS programa¹; od 2001. do 2004 je ovo bio najveći program pomoći u zemlji. Financira 10 *projekata u okolišu* (ukupne vrijednosti 10,4 mil. eura) koji se bave usklađivanjem s EU zakonodavstvom (3,3 mil. eura), acquisem u području voda (2,8 mil. eura), informacijskim sustavom voda (0,8 mil. eura), procjenom okoliša (1,5 mil. eura), gospodarenjem otpadom (1,0 mil. eura) i lokalnom infrastrukturom gospodarenja otpadom malih razmjera (1,8 mil. eura).

Dva CARDS projekta direktno su pridonijela pripremi velikih projekata koji se nalaze na Indikativnoj listi velikih projekata ovog OP-a:

- ✓ CARDS 2001, „Projekt komunalnih kapaciteta i infrastrukture za upravljanje okolišem” dovršen je u prosincu 2005. Bio je to projekt institucionalnog razvoja za lokalne i regionalne vlasti u dvije dalmatinske županije (Šibensko-kninska i Zadarska županija) pružajući podršku za planiranje i praksu gospodarenja otpadom uz investicijsku komponentu. Projekt je doprinio razvoju Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Bikarac financiranjem izgradnje novog područja za prijem i reciklažnog dvorišta odlagališta za otpad Bikarac te pružanjem pomoći gradu Šibeniku u ishodu lokacijske dozvole i pripremi glavnog projekta za izgradnju prve faze centra za gospodarenje otpadom. Centar za gospodarenje otpadom Bikarac, 1. faza financira se iz ISPA.
- ✓ CARDS 2002 projekt „Gospodarenje otpadom u dalmatinskim županijama” započeo je u prosincu 2005. a dovršen je u svibnju 2007. Pružio je podršku za jačanje kapaciteta za gospodarenje otpadom u Dalmaciji (posebno u Splitsko-dalmatinskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji). Projekt CARDS je napredovao putem prikupljanja podataka, procjenama količina otpada, prijedlogom izbora lokacija za buduće centre gospodarenja otpadom u dvije županije, izradom koncepta pretovarnih stanica, optimizacijom transportnih troškova itd. Rezultirao je pripremom projektne dokumentacije te pripremom IPA aplikacije za projekt „Regionalni centar gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji“.

¹ 262 mil. eura dodijeljeno 119 pojedinačnih projekata

Operativni program „Zaštita okoliša“ je usmjeren na velike projekte; važno pitanje kroz koje će se uzeti u obzir načela održivosti/okoliša je potreba za provođenjem procjene utjecaja na okoliš za planirana ulaganja. Za usklađivanje postupaka procjene utjecaja na okoliš sa zahtjevima EU, Hrvatska je primila pomoć kroz dva CARDS projekta:

- ✓ CARDS 2003: „Procjena utjecaja na okoliš - smjernice i obuka” koji je započeo u veljači 2005. godine, a završio je u siječnju 2007. godine. Glavni rezultati projekta bili su: Preporuke za izmjene i dopune Zakona o zaštiti okoliša, Pravilnika o PUO i postupaka u okviru procjene utjecaja na okoliš; opsežan priručnik o vođenju postupaka PUO, namijenjen prvenstveno nadležnim tijelima; Smjernice za procjenu utjecaja na okoliš, namijenjene prvenstveno izrađivačima studija. Tiskane su i brošure projekta (na hrvatskom i engleskom jeziku), kao i tehničke smjernice za izradu Studija o utjecaju na okoliš. Nadalje, izrađen je i nacrt smjernica za vođenje postupka PUO.
- ✓ CARDS 2003 projekt „Procjena utjecaja razvojnih strategija na okoliš“, koji je započeo u siječnju 2006. i trajat će do kraja listopada 2007. Pomoći će tijelima pri usvajanju Direktive EZ o SPOU br. 2001/42/EZ te jačati njihovu sposobnost za provedbu te Direktive. U okviru navedenog projekta provedeno je nekoliko aktivnosti, poput radionica za sve sudionike u postupku (ministarstva, županije, NVO, izrađivači studija/prostornih planova) s ciljem upoznavanja s elementima postupka strateške procjene utjecaja na okoliš. Provedena je SWOT analiza postojeće institucionalne sposobnosti za provedbu postupka, započete su aktivnosti u vezi s izradom pilot studije o procjeni utjecaja na okoliš (odnosi se na generalni urbanistički plan /GUP/ grada Šibenika), četiri strategije (zaštita okoliša, energija, turizam, bioraznolikost) te dva županijska prostorna plana (Istarska i Splitsko – dalmatinska županija) bit će predmetom izrade matrica utjecaja i analize ciljeva navedenih tijekom izrade prostornih planova te preporuke za prijenos Direktive o SPOU u novi Zakon o zaštiti okoliša koje će biti izrađene.

Ostali projekti koji se odnose na usklađivanje zakonodavstva o okolišu s pravnom stečevinom EU su: CARDS 2002 „Strategija približavanja zakonodavstvu EU o okolišu“ koji je dovršen u listopadu 2006.; CARDS 2003: „Približavanje zakonodavstva iz područja upravljanja vodama EU vodnom acquisu“ koji je započeo u svibnju 2006. i trajat će 18 mjeseci; CARDS 2004: „Izgradnja sposobnosti i izrada smjernica za primjenu Okvirne direktive o vodama“. CARDS 2002 projekt „Mjere jačanja sposobnosti Agencije za zaštitu okoliša“ obuhvatio je i analizu zakonodavstva EU i Hrvatske o izvješćivanju o okolišu, dok su glavni rezultati ovog projekta: (i) Razvojna strategija za Agenciju zaštite okoliša i (ii) funkcionalni projekt Informacijskog sustava za okoliš.

CARDS 2004 projekt „Podrška daljnjem približavanju pravnoj stečevini u području okoliša“ pored pružanja pomoći za poštivanje IPPC Direktive te za uspostavu Registra emisija stakleničkih plinova, sadrži i komponentu za izgradnju kapaciteta za investicijske projekte okoliša u sektoru gospodarenja otpadom; očekivani rezultati ove komponente projekta su: procjena potreba za obukom određene ciljne skupine u vezi s pripremom investicijskih projekata na području zaštite okoliša; Priručnik za pripremu investicijskih projekata na području zaštite okoliša; smjernice za investitore, itd. Projekt započinje u rujnu 2007. godine, i trajat će dvije godine.

CARDS 2001 projekt „Program za pripremu projekata – Nacionalna strategija gospodarenja otpadom s naglaskom na komunalni otpad” završen je 2003. Rezultat ovog projekta je nacrt nacionalne strategije gospodarenja otpadom za komunalni otpad; ovo je sada razvijeno u Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske koja je usvojena u rujnu 2005.

Phare

Phare program trenutno daje podršku za 4 okolišna projekta u ukupnom iznosu od 9.372 milijuna eura (sufinanciranje iz nacionalnih izvora iznosi 0.934 milijuna eura).

Za daljnji razvoj gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, s težištem na opasni otpad i lokacije visoko onečišćene otpadom, koristit će se podrška putem Phare 2006 projekta: „Razvoj sustava upravljanja opasnim otpadom uključujući identifikaciju i upravljanje lokacijama visoko onečišćenim opasnim otpadom („crne točke)”. Ovaj projekt će uspostaviti sustav upravljanja opasnim otpadom u skladu s Nacionalnom strategijom gospodarenja otpadom, pogotovo u vezi s identifikacijom, kategorizacijom i daljnjim upravljanjem lokacijama „žarištima“ te će povećati sposobnost odgovarajućih tijela državne uprave da primijene i provedu *acquis communautaire* vezan uz gospodarenje otpadom. Projekt uključuje četiri glavna elementa: (i) upravljanje lokacijama visoko onečišćenim opasnim otpadom (crne točke); (ii) unapređenje i upravljanje postojećim sustavom prikupljanja podataka o opasnom otpadu i pripremanje tržišnih studija za tokove opasnog otpada; (iii) utvrđivanje ekološkog gospodarenje opasnim otpadom; (iv) osposobljavanje, edukativni seminari, studijska putovanja. Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom jedna je od mjera ovoga OP-a, u okviru Prioritetne osi 1.

Projekti iz ovog OP-a ne smiju imati negativan utjecaj na prirodne resurse potencijalnih NATURA 2000 područja. Hrvatska je započela pripremu programa NATURA 2000 u okviru LIFE III projekta - Projekt trećih zemalja i projekta „Smaragdna mreža“, što se nastavlja putem Phare 2005 projekta: „*Provedba NATURA 2000 u Hrvatskoj (CRO-NATURA)*“. Planirani završetak projekta je kraj 2008. Opći cilj projekta je potpuna usklađenost i provedba Eu direktiva o staništima i pticama. Svrha projekta je uspostava i daljnja provedba NATURA 2000 u Hrvatskoj te jačanje administrativnih kapaciteta Državnog zavoda za zaštitu prirode za pružanje podataka Europskoj agenciji za zaštitu okoliša. Očekivani rezultati projekta su:

- ✓ Dovršen prijedlog dokumenta za NATURA 2000 podnesen Europskoj komisiji;
- ✓ Primjena članka 6. (1) Direktive o staništima;
- ✓ Planovi upravljanja za potencijalna NATURA 2000 područja;
- ✓ Kapacitet Državnog zavoda za primjenu članka 6 (3) i (4) Direktive o staništima;
- ✓ Procjena planova i projekata koji značajno utječu na NATURA 2000 područja;
- ✓ Informacijski sustav zaštite prirode (NPIS), sukladno EU zahtjevima, itd.

Još jedan Phare projekt odnosi se na unapređenje inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog okolišnog zakonodavstva (Phare 2005); i Phare 2006 projekt za uspostavu i opremanje 12 postaja za praćenje kakvoće zraka u okviru državne mreže za praćenje kakvoće zraka.

Hrvatska također sudjeluje i u Phare 2005 programu za okoliš i proširenje za više država koji pruža pretpristupnu pomoć četirima zemljama kandidatima/pristupnicama (Bugarska, Hrvatska, Rumunjska i Turska). Projekt ima tri podkomponente, što uključuje „Razvoj sposobnosti nadležnih tijela u zaštiti okoliša putem prijenosa najbolje prakse i osposobljavanja u cilju podrške učinkovitom korištenju financijskih sredstava”. Od ove podkomponente očekuje se da doprinese razradi nacionalne Strategije financiranja zaštite okoliša te osposobljavanju nacionalnih i lokalnih vlasti za učinkovito korištenje EU fondova.

ISPA

ISPA program je dosad značajan za stjecanje iskustva sa sufinanciranjem investicija u infrastrukturu „teških direktiva“. Nacionalna ISPA strategija za okoliš izrađena je u lipnju 2005. Kao prioritet projekata za investicije stavlja gospodarenje otpadom, opskrbu vodom, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda te se koristi kao dokument za planiranje za korištenje 30 mil. eura ISPA pomoći u razdoblju 2005. i 2006. godine. Tri odobrena projekta su:

- ✓ „Program za vode i otpadne vode u Karlovcu”

Glavne aktivnosti predviđene u ovom projektu su sljedeće: izgradnja postrojenja za obradu otpadnih voda od 100.000 e.s., investicije u vodoopskrbni sustav i odvodnju te pružanje tehničke

pomoći (uz nabavku opreme) karlovačkom komunalnom poduzeću. Cilj je osigurati opskrbu sigurnom pitkom vodom u skladu s EU zahtjevima i zaštita voda na karlovačkom području te time postići bolje poštivanje zahtjeva relevantnih EU direktiva. Ukupna vrijednost projekta iznosi 36,0 mil. eura, od toga ISPA sufinancira 22,5 mil. eura (66%), a 13,5 mil. eura (34%) dolazi iz domaćih izvora, što uključuje i povrat zajma EBRD-a.

✓ „Regionalni centar za gospodarenje otpadom Bikarac, 1. faza“

Glavne aktivnosti predviđene unutar projekta su sljedeće: izgradnja centra za gospodarenje otpadom za Šibensko-kninsku županiju – Bikarac, sanacija deponije u Pirovcu, vođenje pilot projekta o recikliranju i pružanje tehničke pomoći komunalnom poduzeću. U 2. fazi projekta bit će sanirana/zatvorena preostala odlagališta u županiji i proširit će se plan recikliranja. U travnju 2006. ISPA Upravni odbor dao je suglasnost na memorandum o financiranju projekta i isti je potpisan u rujnu 2006. Ukupna vrijednost projekta iznosi 8,8 milijuna eura od kojih se 6 mil. eura (68%) osigurava iz sredstava programa ISPA, a 2,8 mil. eura (32%) iz domaćih izvora

✓ „IPA Priprema izrade projekata (Okoliš)“

Glavni cilj projekta je pružiti pomoć hrvatskim vlastima u IPA pripremi izrade za projekte okoliša (u sektorima vode/otpadnih voda i otpada). Aktivnosti su ciljane prema projektima u sektorima krutog otpada, otpadnih voda i opskrbe vodom, prema indikativnom popisu projekata (koji je dio prijave projekata/memoranduma o financiranju). Memorandum o financiranju ovog projekta je u travnju 2006. odobrio ISPA upravni odbor i potpisao u rujnu 2006. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1,46 mil. eura, od kojih je 0,96mil. eura (66%) osigurano iz sredstava programa ISPA, a 0,50 mil. eura (34%) iz državnog proračuna.

Ostali programi

Hrvatska sudjeluje, i ima koristi od, LIFE III – projekata za treće zemlje i bilateralnih projekata, kao i u regionalnim inicijativama koje financira CARDS, kao što su Regionalni program za obnovu okoliša (REReP), koji je pomogao u prepoznavanju prioriteta za investicije¹ u okolišnom sektoru, te DABLAS Radna skupina (Radna skupina za Dunav i Crno more), koja je osnovana 2001. godine kako bi osigurala platformu za suradnju, osigurala zaštitu voda i ekosustava vezanih uz vode u dunavskoj i crnomorskoj regiji.

U okviru programa LIFE III – treće zemlje, do 2005. godine odobreno je 14 projekata različitim krajnjim korisnicima u Republici Hrvatskoj. Projekt „Izrada smjernica za početak provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj“ imao je za cilj uspostaviti kapacitet za provedbu Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Projekt je osigurao više baza podataka o gospodarenju otpadom te osigurao smjernice o odabiru lokacija i tehničkim i organizacijskim rješenjima u gospodarenju otpadom. Projekt je dovršen u studenom 2006. U tijeku je projekt u području otpada: „Razvoj održivog sustava zbrinjavanja građevinskog otpada“ (provodi Građevinski fakultet u Zagrebu). Putem LIFE III – treće zemlje projekta „Izgradnja nacionalne ekološke mreže kao dijela paneuropske ekološke mreže i NATURA 2000 (CRO-NEN)“ i projekta „Smaragdna mreža“, Hrvatska je započela s pripremama programa NATURA 2000. Tako su potencijalne NATURA 2000 lokacije utvrđene na temelju znanstvenih podataka te je pripremljen program za daljnje prikupljanje dodatnih potrebnih podataka.

Radna skupina **DABLAS** (radna skupina za Dunav i Crno more) osnovana je 2001. godine s ciljem stvaranja platforme za suradnju na osiguranju zaštite voda i s vodom povezanih ekosustava u dunavskom i crnomorskom slivu kao reakcija na Priopćenje koje je Europska komisija usvojila 2001. godine, a u kojem su istaknute prioritetne aktivnosti potrebne za poboljšanje stanja okoliša u regiji. Opći je cilj razvoj financijskih mehanizma za provođenje investicijskih projekata smanjenja onečišćenja i rehabilitacije ekosustava u široj crnomorskoj regiji. Pod vodstvom radne skupine

¹ REReP Prioritetni investicijski okolišni program (PEIP) doprinio je osposobljavanju za investiranje kroz utvrđivanje prioriteta i izradu prijedloga. Kao rezultat projekta sastavljen je popis prioriteta investicijskih projekata Hrvatske (otpad, voda, zrak) koji je predstavljen na regionalnom sastanku PEIP-a održanom u rujnu 2005. u Bruxellesu.

DABLAS, prvi projekt pokrenut je s ciljem prioritizacije investicijskih projekata u sektoru voda koji se odnose na smanjenje nutrijenata. Od ukupno 158 potencijalnih projekata komunalnog sektora 113 je ocijenjeno prema njihovim utjecajima na okoliš, utjecajima na Crno more, potencijalnom financiranju, tehnološkoj djelotvornosti i usklađenosti. Izrađena je baza podataka ICPDR – DABLAS, kako bi uključila komunalne, industrijske, agroindustrijske projekte, te projekte obnove vodotoka, poljoprivredne i projekte korištenja zemljišta. Baza podatak je interaktivni alat koji se koristi za ocjenu preostalih potreba za investiranjem i mjerama politike na regionalnoj, nacionalnoj i sektorskoj osnovi. Baza podataka ICPDR DABLAS povezana je s bazom podataka o inventarima emisija ICPDR-a.

U okviru radne skupine DABLAS, uz financijsku pomoć EU razvijen je projekt Fonda investicijske potpore za Dunav (DISF - Danube Investment Support Facility), s ciljem pomoći u izradi konkretnih projekata, te dogovoren u okviru radne skupine DABLAS kao prioritetan projekt u smislu izrade relevantne studije izvedivosti. U okviru DISF projekta, u Hrvatskoj su pripremljena, ili su u pripremi, četiri projekta: projekti vodoopskrbe i odvodnje Karlovac, Osijek, Vukovar i Slavonski Brod.

3.4.3.2. Međunarodne financijske institucije (MFI)

MFI su već uključene u neke aktivnosti vezane uz projekte okoliša. MFI predstavljaju moguće izvore nacionalnog sufinanciranja određenih IPA projekata, dok su u isto vrijeme, pri izradi ovog OP-a uzeti u obzir programi i planovi svih MFI-ja, i nastavit će se njihova revizija pri odabiru pojedinačnih projekata za odobrenje. Osim toga, korisno je iskoristiti iskustvo i stručnost MFI-ja u fazi pripreme projekta, na primjer, putem postojećih inicijativa kao što su DISF (Danube Investment Support Facility) i REReP (Regionalni program za obnovu okoliša).

Svjetska banka (SB) kreditiranje je usmjerila na infrastrukturu, uključujući okoliš u projektima kao što su: „Analiza zakonskih praznina ” (prvi projekt vezan uz usklađivanje zakonodavstva); Očuvanje krških ekoloških sustava – KEC; Nacionalni kapacitet za prikupljanje podataka o okolišu - The National Environmental Data Gathering Capacity (NEDGC); Projekt kontrole onečišćenja obalnih gradova za Republiku Hrvatsku (vrijednost prve faze programa iznosi oko 80 mil. eura, kako bi se, među ostalim, poboljšala kakvoća prihvatnih voda i pružile bolje vodne usluge u Jadranskom slivu – vidjeti dalje u tekstu) itd. Sljedeće projekte sufinanciraju UNDP i Svjetska banka: UNDP/GEF: „Omogućavanje Hrvatskoj izrade Prvog nacionalnog izvješća kao ispunjenje njenih obveza temeljem UNFCCC-a“; UNEPGEF Projekt razvitka okvira nacionalne biološke sigurnosti.

Kao što je utvrđeno u strategiji procjene za Hrvatsku u nadolazećem razdoblju će se SB, između ostalog, usredotočiti na pomoć Hrvatskoj vladi u olakšanju gospodarenja održivim prirodnim resursima putem jačanja sposobnosti upravljanja zaštitom okoliša, unapređenja infrastrukture otpadnih voda i opskrbe vodom te poboljšanja energetske učinkovitosti.

U okviru projekta **Fonda za globalni okoliš (GEF)** „Utvrđivanje prioritetnih aktivnosti radi daljnje razrade i provedbe Strateškog programa aktivnosti za Sredozemno more“, Republika Hrvatska je pripremila Nacionalni akcijski plan (NAP) za Zaštitu Sredozemnog mora od onečišćavanja iz kopnenih izvora. NAP je prije svega usmjeren na utvrđivanje prijedloga za prioritetne aktivnosti zaštite okoliša na obalnom području Republike Hrvatske. Glavno pitanje zaštite okoliša na obalnom području je onečišćavanje otpadnim vodama. Prioriteti sadržani u NAP-u uključuju obradu i prikupljanje otpadnih voda u najvećim priobalnim gradovima Splitu i Rijeci, ali i drugim velikim priobalnim gradovima Šibeniku, Dubrovniku, Puli i Zadru. Osim toga, izdvojene su dvije skupine prioriteta za rješavanje pitanja onečišćenja industrijskim otpadnim vodama, od kojih se prvi odnosi na velike industrijske onečišćivače sa samostalnim ispustima (u Rovinju, Zadru i Splitu) te drugi niz prioriteta koji uključuje sve ostale industrije na obalnom području.

Zbrinjavanje i odlaganje komunalnog otpada daljnji su prioriteti NAP-a: njime se predviđa izgradnja dva regionalna centra za gospodarenje otpadom za Splitsko-dalmatinsku i Primorsko-goransku županiju. NAP nadalje predviđa sanaciju najvećih odlagališta i deponija u tom području koji ne ispunjavaju odredbe važećih zakona i predstavljaju opasnost za okoliš. (Karepovac – Split, Sovjak i Viševac – Rijeka). Još jedan prioritet NAP-a je gospodarenje i zbrinjavanje opasnog otpada.

Nacionalni programi zaštite okoliša, posebno program zaštite obalnih voda od onečišćenja, pod nazivom Projekt kontrole onečišćenja obalnih gradova, predviđa izgradnju, dogradnju, obnovu i unapređenje sustava odvodnje i sustava za obradu otpadnih voda u cilju zaštite i poboljšanja kvalitete morske vode, stvaranja uvjeta za siguran gospodarski razvoj u skladu s ciljevima zaštite okoliša, zaštite i unapređenja postignute razine zaštite okoliša i ispunjavanja standarda EU u vezi s kvalitetom okoliša u lokalnim zajednicama. Provedba programa predviđena je u tri faze kojima će se obuhvatiti oko 80 naselja u obalnom području. Prva faza Programa počela je s provedbom 2005. godine, a planira se njen dovršetak u 2008. Građevinski radovi se izvode u sljedećim gradovima: Opatiji, Zadru, Rijeci i Biogradu, Novigradu, Makarskoj, Omišu, Opuzenu, Puli i općinama Lovran, Matulji, Pakoštane i Sveti Filip i Jakov, Dugi Rat te Rogoznica. Za 27 pod-projekta (gradove i općine) predviđa se provedba druge faze Programa, a u pripremi je tehnička projektna dokumentacija. Izvedba tri faze ovog programa planira se u razdoblju od 15 godina.

Prioriteti sadržani u NAP-u u vezi s gospodarenjem komunalnim otpadom predviđaju rješavanje problema gospodarenja otpadom na širem području gradova Splita i Rijeke. To je u skladu s Nacionalnim planom provedbe gospodarenja otpadom. Prioriteti u području gospodarenja komunalnim otpadom sadržani u NAP-u odražavaju se u indikativnom popisu velikih projekata u OPZO-u gdje su regionalni centri za gospodarenje otpadom u Splitsko-dalmatinskoj i Primorsko-goranskoj županiji dva glavna prioriteta projekata. I sanacija odlagališta Sovjak nalazi se na ovom popisu kao projekt. Sanacija odlagališta u Republici Hrvatskoj je trajna aktivnost koju financijski podupire Fond za zaštitu okoliša I energetska učinkovitost, što uključuje i odlagališta na obalnom području.

U sektoru infrastrukture i zaštite okoliša predviđena je suradnja **Europske banke za obnovu i razvoj** (EBRD) s nekoliko većih i manjih općina kako bi unaprijedila njihove infrastrukturne projekte za moguće EU sufinanciranje. Banka će osim toga nastaviti pružati instrumente kako bi doprla do malih općina putem lokalnih banaka, promičući ulaganja u okolišnu infrastrukturu uz podršku donatora (EU i Nizozemske). Neki od projekata iz područja okoliša u kojima je EBRD sudjelovala su: Program krutog otpada i pročišćavanja otpadnih voda u Zagrebu, kao i poboljšanje riječkog sustava odvodnje i ISPA projekt „Program za vode i otpadne vode Karlovac”. EBRD je započeo pregovore i s Istarskom županijom kao podrška pripremi i provedbi njihova projekta koji se nalazi na listi projekata u okviru programa IPA.

Iako će sektor prometa ostati prioritet **Europske investicijske banke** predviđeno je da će davati više zajmova u sektoru okoliša (t.j. pročišćavanje otpadnih voda, spalionica u Zagrebu) i sektoru zdravstva (bolnice u Zagrebu).

KfW Entwicklungsbank predviđa opskrbu pitkom vodom i poboljšanje odvodnje i zbrinjavanja otpada kao prioritetne aktivnosti u sklopu područja aktivnosti socijalne infrastrukture.

Jedno od pet prioriteta područja **Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP)** u Hrvatskoj jest „Upravljanje okolišem”, kojemu je cilj osigurati iskorištenje prirodnih resursa na održiv način i u skladu s međunarodnim obvezama i sporazumima koje je Republika Hrvatska preuzela. Do sada su aktivnosti i projekti u okviru ovog prioriteta uglavnom bili vezani uz jačanje institucionalne/upravne sposobnosti u okviru sektora promjene klime i biološke raznolikosti.

3.5 INDIKATIVNA LISTA VELIKIH PROJEKATA

OTPAD:

Indikativna lista projekata temelji se na indikativnoj listi projekata predloženoj za ISPA program s uključenim novim projektima za izgradnju centara gospodarenja otpadom na županijskoj razini. Odabir svih projekata na listi temelji se na kriterijima određenim u odjeljku 3.1. Prva tri projekta (rangirana prema prioritetu) se predlažu za IPA financiranje u razdoblju 2007.-2009. godine.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekta	Procijenjena ukupna vrijednost ME	Mjera	Komentar	Status
1.	Regionalni centar za gospodarenje otpadom Marišćina (Primorsko-goranska županija) *	Izgradnja		41,78	<u>Mjera 1.1.</u>	<p>Glavni cilj Projekta je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (305.505 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog RCGO – platoi u operativnoj zoni, MBO, 1. faza područja odlagališta, sustav za otpadne i procijedne vode, zaštitna zona, unutarnja infrastruktura (faza I) • Tehnička pomoć za podizanje svijesti javnosti i nadzor radova <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja RCGO (bez MBO postrojenja) i tehnička pomoć</p>	U pripremi za financiranje u 2007.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekta	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
2.	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Splitsko-dalmatinsku županiju *	Izgradnja	CARDS 2002	55,7	<u>Mjera 1.1.</u>	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (464.000 stanovnika).</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO Splitsko-dalmatinske županije uključujući postrojenje za MBO (faza I) • Izgradnja 4 transfer stanice (TS) na otocima i 4 TS na kopnu. • Optimiziranje transporta otpada iz TS do RCGO. • Pilot studija za odvojeno sakupljanje otpada u Splitu <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja CGO, transfer stanica i izrada pilot studije</p>	U pripremi za financiranje u 2007.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekta	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
3.	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Istarsku županiju *	Izgradnja	EBRD	45	<u>Mjera 1.1.</u>	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (206.344 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog RCGO-Kaštijun uključujući MBO postrojenje • Izgradnja četiri transfer stanice • Vozila za prijevoz na daljinu – između transfer stanica i RCGO • Tehnička pomoć za podizanje svijesti javnosti i nadzor radova <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja novog RCGO-a (bez postrojenja za MBO), tehničke pomoći, vozila za prijevoz na daljinu i transfer stanice</p>	U pripremi za financiranje u 2007.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
4.	Sanacija i zatvaranje jame Sovjak, Primorsko-goranska županija *	Sanacija	IPA	25	<u>Mjera 1.2.</u>	<p>Glavni cilj je sanacija i zatvaranje napuštenog odlagališta opasnog otpada u jami Sovjak, u području krša, koja sadrži oko 250.000 m³ opasnog otpada (iz rafinerije, brodogradilišta, spremnika nafte, itd)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vađenje i zbrinjavanje/obrada opasnog otpada • Stabilizacija preostalog odlagališta protiv prodiranja vode • Pokrivanje odlagališta, biološko obnavljanje odlagališnog područja i okolice • Kontrola i obrada procjednih voda • Smanjivanje štetnog utjecaja na tlo, zrak i vodu u području povezanom sa sanacijom susjednog općinskog odlagališta Viševac • Nadzor i kontrola zatvorenog odlagališta. 	U pripremi

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekta	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
5.	Centar za gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji *	Izgradnja	CARDS 2002 IPA	24,8	<u>Mjera 1.1.</u>	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na regionalnoj (županijskoj) razini (122.870 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <p>Faza I</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog RCGO uključujući MBO postrojenje • Izgradnja 4 transfer stanice (TS) na otocima i 3 TS na kopnu • Nabava specijalnih vozila za optimizaciju transporta otpada od TS do RCGO <p>Faza II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja postrojenja za predobradu izdvojeno sakupljenog otpada i postrojenja za sortiranje u sklopu Županijskog centra za gospodarenje otpadom 	U pripremi

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekta	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
6.	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Zadarsku županiju *	Izgradnja	CARDS 2001 IPA	35,9	<u>Mjera 1.1.</u>	Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (162.045 stanovnika) Glavne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO • Izgradnja transfer stanica • Nabava specijalnih vozila za optimizaciju transporta otpada od TS do RCGO 	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2008.)
7.	Centar za gospodarenje otpadom za Virovitičko-podravsku županiju	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2008.)
8.	Centar za gospodarenje otpadom za sjeverozapadnu Hrvatsku*	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2008.)
9.	Centar za gospodarenje otpadom za istočnu Slavoniju *	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2008.)

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
10	Centar za gospodarenje otpadom za Karlovačku županiju	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2009.)
11	Centar za gospodarenje otpadom za Brodsko-posavsku županiju	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2009.)
12	Centar za gospodarenje otpadom za Sisačko-moslavačku županiju	Izgradnja	IPA		<u>Mjera 1.1.</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi (predvideni datum provedbe - 2008.)

* Projekti su dio Indikativne liste projekata iz ISPA Strategije: W3, W1, W4, W6, W12, W11, W5 i W10

VODE:

Sljedeća lista predstavlja ažuriranu listu projektnih prioriteta ISPA, na kojoj su utvrđena i tri nova projekta. Odabir svih dolje navedenih projekata temelji se na kriterijima utvrđenim u Poglavlju 3.1.

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama							
R b.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M□€	Mjera	Komentari	Status
1.	Slavonski Brod	Pročišćavanje otpadnih voda Vodoopskrba	DABLAS/DIS F	27	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	Već su obavljene znatni pripremni radovi. Zanimanje MFI – EIB. Osigurana tehnička pomoć za ispunjavanje zahtjeva za odobrenje projekta u okviru programa IPA. Investicija uključuje izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, odvodne mreže i rekonstrukciju vodoopskrbnog sustava	Bit će spreman za financiranje 2007. godine
2.	Knin – Drniš	Pročišćavanje otpadnih voda Vodoopskrba	Pomoć EK CARDS- ROP	11,7 + 4,7 = 16,4	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	Uz pomoć CARDS projekta bit će obavljene znatni pripremni radovi (studija izvedivosti, projektiranje i natječajna dokumentacija).	Bit će spreman za financiranje 2007. godine
3.	Osijek	Pročišćavanje otpadnih voda	DABLAS/DIS F	20	Mjera 2.2.	Već su obavljene znatni pripremni radovi. Zanimanje MFI – EIB. Osigurana tehnička pomoć za ispunjavanje zahtjeva za odobrenje projekta u okviru programa IPA. Preliminarna ocjena projekta od strane EK provedena u lipnju 2005.	Bit će spreman za financiranje 2008. godine
4.	Vukovar	Pročišćavanje otpadnih voda	DABLAS/DIS F	19	Mjera 2.2.	Već su obavljene znatni pripremni radovi. Zanimanje MFI – EIB.	Bit će spreman za financiranje 2008. godine
5.	Bjelovar-Bilogora*	Vodoopskrba	ISPA TP	55	Mjera	Županija s najnižom stopom priključenosti na vodovodnu mrežu (31%) u Hrvatskoj. Iznos od 55 mil	Odabir konzultanata za

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama

R b.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentari	Status
					2.1	EUR prema projektnom zadatku i procjeni za tehničku pomoć za ISPA.	pripremu tehničke projektne dokumentacije u tijeku. Predviđeni datum za završetak prijave uz popratnu dokumentaciju je 2008.
6.	Koprivnica-Križevci*	Vodoopskrba	ISPA TP	52	Mjera 2.1	Županija s niskom razinom priključenosti na vodovod. Iznos od 52 mil EUR prema projektnom zadatku i ocjeni za ISPA TP.	Odabir konzultanata za pripremu tehničke projektne dokumentacije u tijeku. Predviđeni datum za završetak prijave uz popratnu dokumentaciju je 2008.
7.	Nova Gradiška	Pročišćavanje otpadnih voda	ISPA TP	13	Mjera 2.2.	25.000 e.s. Iznos od 13 mil EUR uključuje proširenje mreže. Iznos od 8.55 mil prema projektnom zadatku i procjeni za tehničkom pomoći za ISPA, što uključuje uređaj za pročišćavanje otpadnih voda i glavni spojni kolektor.	Odabir konzultanata za pripremu tehničke projektne

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama

R b.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentari	Status
							dokumentacije u tijeku. Predviđeni datum za završetak prijave za IPA-u uz popratnu dokumentaciju je 2008.
8.	Đakovo	Pročišćavanje otpadnih voda	ISPA TP	16.5	Mjera 2.2	21.000 stanovnika, planiran kapacitet 30.000 e.s.	Odabir konzultanata za pripremu tehničke projektne dokumentacije u tijeku. Predviđeni datum za završetak prijave za IPA-u uz popratnu dokumentaciju je 2008.
9.	Sisak	Pročišćavanje otpadnih voda	ISPA TP / EBRD	31	Mjera 2.2.	Osigurana tehnička pomoć za ispunjavanje zahtjeva za odobrenje projekta u okviru programa IPA (EBRD).	U pripremi Predviđeni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama

R b.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M□€	Mjera	Komentari	Status
							je 2008.
10.	Vrbovec	Pročišćavanje otpadnih voda	IPA	6	Mjera 2.2.		U pripremi Predvideni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom je 2009.
11.	Krapina	Pročišćavanje otpadnih voda	IPA	5.8	Mjera 2.2.		U pripremi Predvideni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom je 2009.
12.	Velika Gorica	Pročišćavanje otpadnih voda	IPA	5.5	Mjera 2.2.		Predvideni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom je 2009.
13.	Samobor	Pročišćavanje otpadnih voda	IPA	10	Mjera 2.2.		Predvideni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama							
R b.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentari	Status
							je 2009.
14.	Dugo Selo		IPA	14.8	Mjera 2.2.		Predviđeni datum dovršetka prijave za IPA-u s popratnom dokumentacijom je 2009.

* Projekti su dio Indikativne liste projekata iz ISPA Strategije: WS 4 i WS 3

4. INDIKATIVNE FINANCIJSKE TABLICE ZA OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“

GODINE 2007. – 2009.

Ukupni javni trošak	Javni trošak			Informativno
	Udio Zajednice (IPA)	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
(1) =(2) + (3)	(2)	(3)	(4)=(2)/(1)	
(Eur)	(Eur)	(Eur)	(%)	(Eur)

Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	35.133.000	26.349.750	8.783.250	75%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	34.893.000	26.169.750	8.723.250	75%	0
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	240.000	180.000	60.000	75%	0

Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	35.267.000	26.450.250	8.816.750	75%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	3.733.000	2.799.750	933.250	75%	0
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	31.534.000	23.650.500	7.883.500	75%	0

Tehnička pomoć	933.000	699.750	233.250	75%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja sposobnosti	933.000	699.750	233.250	75%	0

Ukupno godine 2007. – 2009.	71.333.000	53.499.750	17.833.250	75%	0
------------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------	----------

U pod-sektoru otpada mogući nacionalni izvori financiranja su Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), hrvatske financijske institucije, proračuni županija i jedinica lokalne samouprave. Vezano uz MFI, EBRD je iskazao interes za pružanje tehničke pomoći za razvoj projektne dokumentacije za projekt: Regionalni centar za gospodarenje otpadom u Istarskoj županiji, što će biti popraćeno zajmom za sufinanciranje provedbe projekta.

U pod-sektoru voda, potencijalni domaći izvori financiranja su državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatske vode, te međunarodne financijske institucije (MFI). Vezano za MFI, EIB je iskazala interes za sudjelovanje u financiranju projekata u Osijeku i Slavonskom Brodu.

GODINA 2007.

	Javni trošak			Informativno	
	Ukupni javni trošak	Udio Zajednice (IPA)	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3)	(2)	(3)	(4)=(2)/(1)	
	(Eur)	(Eur)	(Eur)	(%)	(Eur)

<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	<i>11.133.000</i>	<i>8.349.750</i>	<i>2.783.250</i>	<i>75%</i>	<i>0</i>
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	11.059.667	8.294.750	2.764.917	75%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	73.333	55.000	18.333	75%	
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	<i>11.200.000</i>	<i>8.400.000</i>	<i>2.800.000</i>	<i>75%</i>	<i>0</i>
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	2.196.750	1.647.500	549.250	75%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	9.003.250	6.752.500	2.250.750	75%	
<i>Tehnička pomoć</i>	<i>333.000</i>	<i>249.750</i>	<i>83.250</i>	<i>75%</i>	<i>0</i>
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om	333.000	249.750	83.250	75%	
<i>Ukupno 2007. godina</i>	<i>22.666.000</i>	<i>16.999.500</i>	<i>5.666.500</i>	<i>75%</i>	<i>0</i>

GODINA 2008.

Ukupni javni trošak	Javni trošak			IPA stopa sufinanciranja	Informativno Ostalo (MFI, itd.)
	Udio Zajednice (IPA)	Nacionalni javni udio			
(1) = (2) + (3)	(2)	(3)	(4) = (2)/(1)		
(Eur)	(Eur)	(Eur)	(%)		(Eur)

Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	11.833.000	8.874.750	2.958.250	75%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	11.759.667	8.819.750	2.939.917	75%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	73.333	55.000	18.333	75%	

Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	11.867.000	8.900.250	2.966.750	75%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	1.479.750	1.109.813	359.937	75%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	10.387.250	7.790.437	2.596.813	75%	

Tehnička pomoć	300.000	225.000	75.000	75%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja sposobnosti	300.000	225.000	75.000	75%	

Ukupno 2008. godina	24.000.000	18.000.000	6.000.000	75%	0
----------------------------	-------------------	-------------------	------------------	------------	----------

GODINA 2009.

	Javni trošak			Informativno	
	Ukupni javni trošak	Udio Zajednice (IPA)	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3)	(2)	(3)	(4)=(2)/(1)	
	(Eur)	(Eur)	(Eur)	(%)	(Eur)

<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	12.167.000	9.125.250	3.041.750	75%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	12.073.666	9.055.250	3.018.416	75%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	93.334	70.000	23.334	75%	

<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	12.200.000	9.150.000	3.050.000	75%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	121.400	91.050	30.350	75%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	12.078.600	9.058.950	3.019.650	75%	

<i>Tehnička pomoć</i>	300.000	225.000	75.000	75%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja sposobnosti	300.000	225.000	75.000	75%	

<i>Ukupno 2009. godina</i>	24.667.000	18.500.250	6.166.750	75%	0
-----------------------------------	-------------------	-------------------	------------------	------------	----------

5. PROVEDBENE ODREDBE

5.1. STRUKTURE UPRAVLJANJA I KONTROLE

- U ovom poglavlju Operativnog programa opisuju se uspostavljeni sustavi i strukture kako je poznato u vrijeme izrade Operativnog programa. No određeni broj ključnih odluka o strukturama i odgovornostima kao i o sustavima upravljanja i informiranja donosit će se u kontekstu akreditacije za prijenos decentraliziranog upravljanja, koja prati drukčiji vremenski raspored nego onaj za usvajanje Operativnog programa. Stoga će se u Okvirnom sporazumu, kao i u Sporazumu o financiranju koji će se potpisati nakon prijena decentraliziranog upravljanja, naći detaljne odredbe o sustavima upravljanja i kontrole. Odredbe u ovom poglavlju stoga treba shvatiti tako da podliježu kasnijim prilagodbama primjenjivih odredbi tih sporazuma, gdje je to potrebno.

SDURF će pratiti provedbu svih pet komponenti programa IPA, a državni tajnik u SDURF-u imenuje se Nacionalnim IPA koordinatorom. Ulogu strateškog koordinatora za III. i IV. komponentu programa IPA preuzet će zamjenik državnog tajnika SDURF-a. Strateški koordinator će se brinuti za komplementarnost i usklađenost između programa koji se provode u području regionalnog razvoja i razvoja ljudskih potencijala, posebno s obzirom na ograničeni iznos raspoloživih sredstava u okviru programa IPA i potrebu koncentriranja aktivnosti.

5.1.1. Tijela i institucije

Na temelju IPA provedbene uredbe, Vlada Republike Hrvatske usvojila je vlastite pravne akt/e kojima će odrediti pojedina tijela za upravljanje i provedbu IPA-e¹.

Sukladno odredbama navedene Uredbe, sljedeći pojedinci/tijela jesu ili će biti određeni/uspostavljeni:

- Nacionalni IPA koordinator
- Strateški koordinator za komponente Regionalni razvoj i Razvoj ljudskih potencijala
- Nadležni dužnosnik za akreditiranje
- Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje
- Nacionalni fond
- Tijelo nadležno za reviziju
- Operativna struktura

Uz izuzetak operativne strukture i uloge strateškog koordinatora, ova tijela u osnovi obavljaju zadatke koji su općenito primjenjivi za sve IPA komponente u skladu s njihovim dužnostima određenim u relevantnim člancima IPA provedbene uredbe.

- Stoga u skladu s odredbama članka 7.3 navedene Uredbe te kako je određeno u 'predlošku' Okvirnog sporazuma koji je Komisija usvojila 6. srpnja 2007. [ref. *C(2007) 3208 konačni – E/1368/2007*] te će funkcije biti sastavni dio **Okvirnog sporazuma** koji će Komisija sklopiti s Republikom Hrvatskom.

- **Operativna struktura**

Ovim Operativnim programom upravljat će čelnik operativne strukture koji će, sukladno članku 28.2 IPA provedbene uredbe, biti zadužen za sljedeće poslove:

¹ Uredba o opsegu i sadržaju odgovornosti te ovlastima tijela nadležnih za upravljanje instrumentom pretprijetne pomoći (NN 18/2007); Izmjene i dopune Uredbe o opsegu i sadržaju odgovornosti te ovlastima tijela nadležnih za upravljanje instrumentom pretprijetne pomoći (NN 82/2007)

Odluka o imenovanju osoba nadležnih za upravljanje instrumentom pretprijetne pomoći (IPA) (NN 18/2007); izmjene i dopune odluke o imenovanju osoba nadležnih za upravljanje instrumentom pretprijetne pomoći (IPA) (NN 82/2007)

- pripremu godišnjih ili višegodišnjih programa;
 - nadzor nad provedbom programa i vođenje sektorskog nadzornog odbora, kako je utvrđeno člankom 59., ponajprije pripremom dokumenata potrebnih za praćenje kvalitete provedbe programa;
 - pripremu sektorskih, godišnjih i završnog izvješća o provedbi utvrđenih člankom 61.(1.) te, nakon razmatranja izvješća od strane sektorskog nadzornog odbora, podnošenje istih Komisiji, Nacionalnom IPA koordinatoru i Nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje;
 - osiguranje da su aktivnosti koje se financiraju odabrane i odobrene sukladno kriterijima i mehanizmima primjenjivim za programe; te da su u skladu s relevantnim pravilima Zajednica i nacionalnim pravilima;
 - uspostavljanje postupaka za osiguranje pohrane sve dokumentacije potrebne za osiguranje odgovarajućeg revizorskog traga, sukladno članku 20.;
 - organizaciju natječajnih postupaka, postupaka za dodjelu darovnica, proizlazeće ugovaranje te izvršenje plaćanja krajnjim korisnicima i povrata od krajnjih korisnika;
 - osiguranje da sva tijela uključena u provedbu aktivnosti održavaju zaseban računovodstveni sustav ili zasebne računovodstvene šifre;
 - osiguranje da Nacionalni fond i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje prime sve potrebne informacije o primijenjenim postupcima i verifikacijama vezano za troškove;
 - uspostavu, održavanje i ažuriranje sustava izvješćivanja i informiranja;
 - provođenje provjera kako bi se osiguralo da su deklarirani troškovi nastali u skladu s važećim pravilima, da je roba dostavljena i usluge izvršene sukladno odluci o davanju suglasnosti te da su zahtjevi za plaćanjem od strane krajnjeg korisnika valjani. Te provjere odnose se na administrativne, financijske, tehničke i materijalne aspekte aktivnosti, kako bude primjereno;
 - osiguranje interne revizije raznih tijela od kojih je sastavljena;
 - osiguranje izvješćivanja o nepravilnostima;
 - osiguranje poštivanja zahtjeva za informiranjem i promidžbom.
- Operativna struktura (OS) bit će sastavljena od sljedećih posebnih tijela u skladu sa člankom 31. IPA provedbene uredbe:
 - Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG);
 - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG);
 - Hrvatske vode (HV);
 - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU);
 - Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU).

Položaj i razina nadležnosti, kao i čelnici pojedinih tijela unutar operativne strukture, prikazani su u sljedećoj tablici:

Razina nadležnosti	Nazivi tijela unutar operativne strukture	Pojedinačna tijela unutar operativne strukture Čelnici pojedinačnih tijela unutar operativne strukture		
I. razina Operativnog programa	Tijelo nadležno za OP	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Državni tajnik za zaštitu okoliša Ulica Republike Austrije 14, 10000 Zagreb		
II. razina prioriteta/mjere	Tijelo nadležno za prioritete/mjere	<p align="center">Prioritetna os 1</p> Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša Pomoćnik ministra Ulica Republike Austrije 14, 10000 Zagreb	<p align="center">Prioritetna os 2</p> Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva Uprava vodne politike i međunarodnih projekata Državni tajnik za vodno gospodarstvo Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb	<p align="center">Prioritetna os 3</p> Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša Pomoćnik ministra Ulica Republike Austrije 14, 10000 Zagreb
III. razina projekta	Provedbeno tijelo (Tijelo za ugovaranje)	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost Direktor Ksaver 208, 10000 Zagreb	Hrvatske vode Zamjenik direktora Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) Ravnatelj SAFU Katančićeva 5, 10000 Zagreb

- Državni tajnik Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva bit će voditelj operativne strukture u smislu članka 167. (3.) IPA provedbene uredbe.
- Obavijesti o svim promjenama u čelništvu pojedinačnih prethodno navedenih tijela bit će dostavljene Komisiji, po potrebi, uključujući i sve promjene koje utječu na akreditaciju operativne strukture i kasniji prijenos ovlasti upravljanja od strane Komisije.
- **Podjela dužnosti**
- **Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (kao tijelo nadležno za OP)** snosi ukupnu odgovornost za upravljanje Operativnim programom te obavlja sljedeće dužnosti u odnosu na cjelokupni Operativni program:
 - koordinacija izrade Operativnog programa i njegove prilagodbe;
 - koordinacija nadzora nad provedbom programa u skladu sa člankom 59. IPA provedbene uredbe;
 - koordinacija izrade sektorskih, godišnjih i završnog izvješća (članak 169. IPA provedbene uredbe);
 - uspostava procedura za čuvanje svih dokumenata kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag (članak 20. IPA provedbene uredbe);
 - organizacija privremene ocjene tijekom provedbe programa;
 - uspostava, održavanje i ažuriranje sustava izvješćivanja i informiranja;
 - osiguranje da sva tijela uključena u provedbu aktivnosti vode zaseban računovodstveni sustav ili zasebno računovodstveno šifriranje;
 - osiguranje da Nacionalni fond i nacionalni dužnosnik za ovjeravanje dobiju sve potrebne informacije o procedurama i provjerama koje su provedene u vezi s izdacima;
 - osiguranje interne kontrole njegovih različitih sastavnih tijela;
 - osiguranje izvještavanja o nepravilnostima;
 - osiguranje izvještavanja o upravljanju rizicima;
 - osiguranje poštivanja zahtjeva za informiranjem i promidžbom.
- **Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (kao tijelo nadležno za prioritet/mjeru)** posebno će izvršavati sljedeće zadatke za sve mjere u okviru Prioritetne osi 1 - Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj i za Prioritetnu os 3 – Tehnička pomoć:
 - izrada dijelova Operativnog programa u okviru svoje sektorske nadležnosti;
 - priprema podataka za nadzor/izvješća u okviru svoje sektorske nadležnosti;
 - izrada relevantnih dijelova sektorskih godišnjih i završnog izvješća, u okviru područja za koje je nadležno;
 - osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne u bilo kojem trenutku kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
 - utvrđivanje planiranih krajnjih korisnika, očekivani modaliteti odabira i eventualni povezani specifični kriteriji odabira (čl. 155. IPA provedbene uredbe);
 - osiguranje da se aktivnosti u okviru sektorske nadležnosti ministarstva odaberu za financiranje i odobre sukladno kriterijima primjenjivim za Operativni program;
 - kada je krajnji korisnik, podrška za tehničku pripremu i provedbu projekata na osnovi formalnih ugovora s provedbenim tijelom.

- ocjena kvalitete velikih projekata pripremljenih od strane krajnjih korisnika (gdje je to relevantno) i njihovo podnošenje Nacionalnom IPA koordinatoru;
 - podnošenje zahtjeva za plaćanjem i sve popratne dokumentacije Nacionalnom fondu;
 - priprema i podnošenje svih potrebnih informacija o procedurama i provjerama koje se obavljaju u vezi s troškovima;
 - čuvanje sve dokumentacije i osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
 - interna revizija;
 - izvještavanje o nepravilnostima;
 - izvještavanje o upravljanju rizicima;
 - poštivanje zahtjeva za informiranjem i promidžbom.
- **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (kao tijelo nadležno za prioritet/mjeru)** obavljat će sljedeće dužnosti za sve mjere u okviru Prioritetne osi 2 - Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama:
 - izrada dijelova Operativnog programa u okviru svoje sektorske nadležnosti;
 - priprema podataka/izvješća za nadzor u okviru svoje sektorske nadležnosti;
 - izrada relevantnih dijelova sektorskih godišnjih i završnog izvješća, u okviru područja za koje je nadležno;
 - osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne u bilo kojem trenutku kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
 - utvrđivanje planiranih krajnjih korisnika, očekivani modaliteti odabira i eventualni povezani specifični kriteriji odabira (čl. 155. IPA provedbene uredbe);
 - osiguranje da se aktivnosti u okviru njihove sektorske nadležnosti odabiru za financiranje i odobre sukladno kriterijima primjenjivim za Operativni program;
 - kada je krajnji korisnik, podrška za tehničku pripremu i upravljanje projektima na osnovi formalnih ugovora s provedbenim tijelom;
 - ocjena kvalitete velikih projekata pripremljenih od strane krajnjih korisnika (tamo gdje je to relevantno) i njihovo podnošenje Nacionalnom IPA koordinatoru;
 - podnošenje zahtjeva za plaćanjem i sve popratne dokumentacije Nacionalnom fondu;
 - priprema i podnošenje svih potrebnih informacija o procedurama i provjerama koje se obavljaju u vezi s troškovima;
 - čuvanje sve dokumentacije i osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
 - interna revizija;
 - izvještavanje o nepravilnostima;
 - izvještavanje o upravljanju rizicima;
 - poštivanje zahtjeva za informiranjem i promidžbom.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (kao Provedbeno tijelo) obavljat će sljedeće dužnosti za sve mjere u okviru Prioritetne osi 1 - Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj:

- provjera dokumentacije za nadmetanje zaprimljene od ustanova-korisnika i priprema potpune natječajne dokumentacije;
- organizacija natječajnih postupaka i postupaka dodjele ugovora;
- nastupa kao ugovaratelj;
- provedba ugovora;
- priprema i slanje zahtjeva za plaćanje tijelu nadležnom za mjeru/prioritet
- obavlja plaćanje i povrat sredstava od krajnjeg korisnika;
- osiguranje da tijelo/a nadležno/a za prioritet/mjeru primi(e) sve potrebne informacije o postupcima i provjerama koje se obavljaju u vezi s troškovima;
- provođenje provjera kako bi se osiguralo da iskazani trošak uistinu i nastao sukladno važećim pravilima, da je roba dostavljena ili usluge izvršene sukladno s odlukom o davanju suglasnosti, te da su zahtjevi za plaćanje izdani od strane krajnjeg korisnika točni. Te provjere odnose se na administrativne, financijske, tehničke i materijalne aspekte aktivnosti, kako bude primjereno;
- podrška u izradi dokumentacije za sektorski nadzorni odbor o napretku postignutom u cilju ostvarivanja ciljeva mjera;
- podrška u izradi sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi;
- vođenje zasebnog računovodstvenog sustava ili zasebnog računovodstvenog šifriranja;
- interna revizija;
- čuvanje svih dokumenata i osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne radi osiguranja dovoljno detaljnog revizorskog traga;
- izvještavanje o nepravilnostima.

Hrvatske vode (kao Provedbeno tijelo) obavljat će sljedeće dužnosti za sve mjere u okviru Prioritetne osi 2 - Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama:

- provjera dokumentacije za nadmetanje zaprimljene od ustanova-korisnika i priprema potpune natječajne dokumentacije;
- organizacija natječajnih postupaka i postupaka dodjele ugovora;
- nastupa kao ugovaratelj;
- provedba ugovora;
- priprema i slanje zahtjeva za plaćanje tijelu nadležnom za mjeru/prioritet
- obavlja plaćanje i povrat sredstava od krajnjeg korisnika;
- osiguranje da tijelo/a nadležna za prioritet/mjeru primi(e) sve potrebne informacije o procedurama i provjerama koje se obavljaju u vezi s troškovima;
- provođenje provjera kako bi se osiguralo da iskazani trošak uistinu i nastao sukladno važećim pravilima, da je roba dostavljena ili usluge izvršene sukladno s odlukom o davanju suglasnosti, te da su zahtjevi za plaćanje izdani od strane krajnjeg korisnika točni. Te provjere odnose se na administrativne, financijske, tehničke i materijalne aspekte aktivnosti, kako bude primjereno;
- podrška u izradi dokumentacije za sektorski nadzorni odbor o napretku postignutom u cilju ostvarivanja ciljeva mjera;
- podrška u izradi sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi;

- vođenje zasebnog računovodstvenog sustava ili zasebnog računovodstvenog šifriranja;
- interna revizija;
- čuvanje sve dokumentacije i osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
- izvještavanje o nepravilnostima.

Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) (kao Provedbeno tijelo) obavljat će sljedeće poslove za mjeru u okviru Prioritetne osi 3 – Tehnička pomoć:

- provjera dokumentacije za nadmetanje zaprimljene od ustanova-korisnika i priprema potpune natječajne dokumentacije;
- organizacija natječajnih postupaka i postupaka dodjele ugovora;
- nastupa kao ugovaratelj;
- provedba ugovora;
- priprema i slanje zahtjeva za plaćanje tijelu nadležnom za mjeru/prioritet
- obavlja plaćanje i povrat sredstava od krajnjeg korisnika;
- osiguranje da tijelo/a nadležna za prioritet/mjeru primi(e) sve potrebne informacije o procedurama i provjerama koje se obavljaju u vezi s troškovima;
- provođenje provjera kako bi se osiguralo da iskazani trošak uistinu i nastao sukladno važećim pravilima, da je roba dostavljena ili usluge izvršene sukladno s odlukom o davanju suglasnosti, te da su zahtjevi za plaćanje izdani od strane krajnjeg korisnika točni. Te provjere odnose se na administrativne, financijske, tehničke i materijalne aspekte aktivnosti, kako bude primjereno;
- podrška u izradi dokumentacije za sektorski nadzorni odbor o napretku postignutom u cilju ostvarivanja ciljeva mjera;
- podrška u izradi sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi;
- vođenje zasebnog računovodstvenog sustava ili zasebnog računovodstvenog šifriranja;
- interna revizija;
- čuvanje sve dokumentacije i osiguranje da sve relevantne informacije budu dostupne kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag;
- izvještavanje o nepravilnostima.

Sva tijela unutar operativne strukture na kraju su odgovorna Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, koje snosi ukupnu odgovornost za upravljanje Operativnim programom, kao i za izvršavanje pojedinačnih zadataka u vezi s Operativnim programom.

Detaljna organizacijska shema sustava upravljanja Operativnim programom nalazi se u Dodatku V.

5.1.2. Razdvajanje dužnosti

U skladu sa člankom 21.2 IPA provedbene uredbe, odgovarajuće razdvajanje dužnosti bit će osigurano između i unutar imenovanih tijela.

Razdvajanje dužnosti između tijela

Razdvajanje dužnosti rezultat je gore opisane podjele zadataka. To uključuje sljedeća načela:

- s jedne strane, jasno razdvajanje između provjere, nadzora i evaluacije koje provodi operativna struktura i Nacionalni fond; a s druge strane

- jasno razdvajanje između revizija koje provodi tijelo nadležno za reviziju te postupaka za provedbu i plaćanje.

Razdvajanje dužnosti unutar tijela

Organizacijska struktura tijela i njihovi unutarnji postupci za upravljanje i nadzor uzet će u obzir sve zahtjeve za osiguranje primjerenog razdvajanja dužnosti. To uključuje sljedeća načela:

- prije nego što se aktivnost odobri, operativni i financijski aspekti bit će ovjereni od strane zaposlenika koji nisu zaduženi za pokretanje ili provedbu aktivnosti;
- potvrde izjave o troškovima sastavit će osoba ili odjel u Nacionalnom fondu koja/i je funkcionalno neovisna/an od svih službi koje odobravaju zahtjeve;
- pokretanje, ex-ante i ex-post nadzori odvojene su dužnosti, koje obavljaju različite osobe, funkcionalno neovisne jedna o drugoj.

5.2. NADZOR I EVALUACIJA

5.2.1. Sustavi nadzora

Kako bi se osigurala usklađenost i koordinacija provedbe IPA komponenti, programa i aktivnosti te kako bi se pratio napredak u provedbi IPA pomoći, uspostaviti će se sljedeći nadzorni odbori:

- Nadzorni odbor za program IPA;
- Sektorski nadzorni odbor za Operativni program „zaštita okoliša“.

Nadzorni odbor za program IPA

Republika Hrvatska uspostaviti će Nadzorni odbor za program IPA kako bi osigurala usklađenost i koordinaciju provedbe svih pet IPA komponenti. Nadzorni odbor za program IPA čine:

- jedan ili više predstavnika Europske komisije;
- Nacionalni IPA koordinator;
- Nadležni dužnosnik za ovjeravanje;
- Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje;
- Strateški koordinator za III. i IV. komponentu;
- Predstavnici operativnih struktura za IPA-u.

Sektorski nadzorni odbor

Voditelj operativne strukture za Operativni program „Zaštita okoliša“ uspostaviti će Sektorski nadzorni odbor u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu IPA provedbene Uredbe.

Sektorskim nadzornim odborom supredsjedat će voditelj operativne strukture i predstavnik Europske Komisije. Članovi odbora su također i Nacionalni IPA koordinator ili njegov/njezin predstavnik, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ili njegov/njezin predstavnik, predstavnik Europske komisije, strateški koordinator za komponente III i IV ili njegov/njezin predstavnik; voditelj Nacionalnog fonda ili njegov/njezin predstavnik, predstavnici svih pojedinih tijela koja čine operativne strukture, kao i predstavnici civilnog društva i socioekonomskih partnera. Odbor će, a u skladu s odlukom na svom prvom sastanku, također uključivati i regionalne ili nacionalne organizacije koje imaju interes i doprinose kako bi primjena programa bila učinkovita.

S ciljem osiguravanja dostatne zastupljenosti i članstva sastav Sektorskog nadzornog odbora može biti preispitan i proširen od strane voditelja operativne strukture a u dogovoru s Europskom komisijom.

Sektorskom nadzornom odboru podršku će davati stalno tajništvo koje će operativna struktura osigurati za pripremu materijala o kojima će raspravljati odbor ili za odobravanje u pisanom postupku.

Tajništvo će biti uspostavljeno u okviru Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva – Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša (Sektor za EU).

Sektorski nadzorni odbor izvješćivat će Nadzorni odbor za program IPA. Njegovi zadaci uključuju i:

- a. razmatranje i odobravanje općih kriterija za odabir aktivnosti te odobrenje bilo koje izmjene tih kriterija u skladu s potrebama programa;
- b. na svakom sastanku prosuditi napredak prema postizanju specifičnih ciljeva Operativnog programa na temelju dokumenata podnesenih od strane operativne strukture;
- c. na svakom sastanku razmotriti rezultate provedbe, posebno postizanje ciljeva postavljenih za svaku prioritetnu os, mjere kao i privremene evaluacije; (ovaj nadzor provodit će se prema dogovorenim indikatorima). O informacijama o broju radnih mjesta otvorenih kao posljedica provedbe pojedinačnih projekata potrebno je posebno izvješćivati i pratiti ih (te je informacije potrebno proslijediti IPA nadzornom odboru);
- d. razmatranje sektorskih godišnjih i završnih izvješća o provedbi, uključujući sažete tablice OP-a;
- e. informiranost o godišnjem revizorskom izvješću o aktivnostima ili o dijelu izvješća koji se odnosi na Operativni program;
- f. razmatranje svih prijedloga za izmjenu financijskog sporazuma programa i predlaganje operativnoj strukturi reviziju ili preispitivanje programa koje može omogućiti postizanje ciljeva programa ili unapređenje upravljanja programom, uključujući financijsko upravljanje, kao i nadgledanje horizontalnih pitanja i mjera promicanja.

Sektorski nadzorni odbor potvrdit će ili dati prijedlog voditelju operativne strukture, Europskoj komisiji, strateškom koordinatorskom i Nacionalnom IPA koordinatorskom za reviziju programa, tamo gdje je to potrebno, nakon evaluacije, uključujući indikatore rezultata i neposrednih rezultata te financijske indikatore koji će se koristiti za nadzor pomoći.

Sektorski nadzorni odbor uspostaviti će svoja pravila postupanja u dogovoru s operativnom strukturom i Nadzornim odborom za IPA program. Sastajati će se najmanje dva puta godišnje na zahtjev Komisije. Po potrebi, mogu se dodatno sazvati i prijelazni sastanci.

U načelu, Sektorski nadzorni odbor nastojati će da odluke budu donesene konsenzusom.

5.2.2. Informacijski sustav za upravljanje projektima

Voditelj operativne strukture odgovoran je za učinkovito i pravilno upravljanje i provedbu, a posebno za uspostavu, održavanje i redovito ažuriranje sustava izvješćivanja i informiranja kako bi se prikupile pouzdane financijske i statističke informacije o provedbi koje će se koristiti za indikatore nadzora i evaluaciju te za prosljeđivanje tih podataka u skladu s postupcima dogovorenim između NIPAK-a i Komisije.

Sustav će biti razvijen na jednom ili više računalnih sustava, u obliku odabranom od strane operativne strukture, koji će joj omogućiti:

- nadzor i upravljanje provedbom aktivnosti i projekata, od trenutka natječaja i poziva na dostavu prijedloga sve do zatvaranje OP-a, a posebice nadzor rezultata kad god je to moguće, te neposrednih rezultata;
- provedbu i nadzor financijskih transakcija;
- osiguranje zahtjeva za izvješćivanjem o provedbi OP-a.

operativna struktura i sva ostala tijela uključena u provedbu OP-a imat će pristup sustavu.

Informacijski sustav za upravljanje projektima bit će razvijen u okviru komponente tehničke pomoći ovog Operativnog programa. Sustav će se uspostaviti uz vodstvo i nadzor NIPAK-a i strateškog koordinatorskog, kako bi se osigurala dosljednost i komplementarnost u svim Operativnim programima. Do njegove uspostave, izvješćivanje i prikupljanje podataka bit će provedeno ručno.

5.2.3 Sustavi nadzora i pokazatelji

Kvantitativni i kvalitativni napredak postignut u provedbi programa, kao i njegova učinkovitost i djelotvornost u odnosu na ciljeve bit će mjereni pomoću pokazatelja evaluacije i nadzora koji se odnose na rezultate i neposredne rezultate za svaku pojedinu mjeru.

Pri određivanju odgovarajućih pokazatelja za praćenje i evaluaciju, u obzir su uzete metode, smjernice i popisi primjera pokazatelja koje je objavila Komisija, a posebno „Indikativne smjernice o metodama evaluacije: Pokazatelji nadzora i evaluacije” (kolovoz 2006., radni dokument br. 2 za programsko razdoblje 2007. - 2013.)

Voditelj operativne strukture odgovoran je za nadzor programa. U tom kontekstu, operativna struktura prikupljat će podatke o uspješnosti (neposredni rezultati, rezultati i troškovi) aktivnosti i projekata. Uspostavit će, održavati i ažurirati sustav izvješćivanja i informiranja uzimajući podatke na razini projekta, te objedinjavajući ih na razini mjera, prioriternih osi i cjelokupnog OP-a. Podaci o pojedincima koji su krajnji korisnici moraju biti prikupljeni za svaki projekt i korišteni za objedinjavanje na razini mjere i prioriteta. Na temelju toga će operativna struktura procijeniti napredak OP-a na svakoj razini u odnosu na svrhu i ciljeve, izraditi izvješća za Sektorski nadzorni odbor, izraditi nacрте sektorskih godišnjih i završnog izvješća o provedbi te po potrebi pokrenuti privremene evaluacije.

U kontekstu nadzora i u svrhu upotrebe indikatora, operativna struktura će osigurati da:

- a. zahtjevi nadzora budu ugrađeni u dokumentaciju poziva za podnošenje ponuda i prijedloga (što uključuje pripremu prijavnih obrazaca za velike projekte, projektnih zadataka i natječajne dokumentacije);
- b. projektne prijave (kod ocjene i odabira) uključuju predložene neposredne rezultate i rezultate, kao i podatke o pojedincima, koji su u skladu s indikatorima za pojedinu mjeru u OP-u;
- c. pružanje podataka je ugrađeno u ugovore s korisnicima kao obveza, te da se podaci o provedbi pružaju sustavno i na vrijeme od strane korisnika zajedno sa zahtjevom za povratom novca u okviru projekta.

U svrhu nadzora i informiranja uspostaviti će se indikativna podjela po kategorijama programiranog korištenja doprinosa Zajednice ovom Operativnom programu, dok će sektorska godišnja i završna izvješća o provedbi sadržavati informacije o namjeni izdataka u skladu s tim kategorijama.

5.2.4. Odabir aktivnosti

Sve aktivnosti koje nisu veliki projekti i koje provode krajnji korisnici, osim državnih javnih tijela, odabrat će se putem poziva na dostavu prijedloga.

Operativna struktura uspostaviti će Odbor za odabir za svaki od poziva za dostavu prijedloga pokrenutih za odabir aktivnosti koje će se financirati u okviru određene mjere. Odbor za odabir će imati neparan broj članova, a činit će ga najprikladniji službenici i stručnjaci s tehničkim kompetencijama za provedbu kvalitativnog ocjenjivanja projektnih prijava. Te će članove predlagati institucije u kojima su zaposleni na poziv tijela nadležnog za provedbu, a imat će pravo glasa u postupku odabira. Član operativne strukture koji je izradio smjernice za podnositelje prijedloga sudjelovat će i u radu Odbora za odabir. Odborom će predsjedati član Provedbenog tijela bez prava glasa. Odbor za odabir ocijenit će projektne prijave u skladu s kriterijima za odabir i metodologijom odobrenim od strane Sektorskog nadzornog odbora. Prvo će biti pregledano jesu li prijave u skladu s kriterijima prihvatljivosti i administrativnim kriterijima i udovoljavaju li relevantnim zahtjevima prihvatljivosti utvrđenim u odnosnim mjerama (potpunost, točnost, itd.) te će potom biti ocijenjena njihova kvaliteta. Odbor za odabir dat će preporuke operativnoj strukturi, u skladu sa člankom 158. IPA provedbene Uredbe.

Nabava (uključujući dodjelu velikih projekata) će slijediti postupke dodjele ugovora sadržane u Praktičnom vodiču kroz procedure ugovaranja pomoći EZ-a trećim zemljama (PRAG). Odbori za odabir ponuda uspostaviti će se radi ocjene ponuda za pružanje usluga, izvođenje radova i nabavu roba, a njihov sastav i postupci odlučivanja bit će u skladu s načelima iz odnosnim pravila PRAG-a. Svi korisnici (bilo javni ili privatni) isto će tako poštivati načela utvrđena u odnosnim pravilima PRAG-a.

5.2.5. Sektorska godišnja i završno izvješće o provedbi

Sektorska godišnja i završno izvješće o provedbi pripremit će operativna struktura u skladu sa člankom 169. IPA provedbene Uredbe. Ta izvješća će procijeniti napredak provedbe u odnosu na postizanje postavljenih ciljeva, probleme na koje se naišlo u upravljanju programom i poduzete mjere, financijsku provedbu kao i izvršene aktivnosti nadzora i praćenja. To će uključivati posebna izvješća o napretku za svaki od velikih projekata, u obliku koji će se dogovoriti s Komisijom.

5.2.6. Sustavi za evaluaciju

Evaluacija je sredstvo za procjenu primjerenosti, učinkovitosti i djelotvornosti financijske pomoći kao i utjecaja i održivosti očekivanih rezultata. U okviru odgovornosti voditelja operativne strukture, minimalno će se provesti ex-ante evaluacija i privremena evaluacija u skladu s načelima postavljenim u IPA provedbenoj uredbi i smjernicama koje osigurava Komisija.

Sustavi za evaluaciju i aktivnosti svakog programa u potpunosti će poštivati načelo razmjernosti.

Ex ante evaluacija

U okviru odgovornosti operativne strukture, ex-ante evaluacija Operativnog programa „Zaštita okoliša“ provedena je od strane “European Policy Research Centre” sa Sveučilišta Strathclyde u Glasgowu i priložena je programu. Sažetak rezultata ex ante evaluacije te opis načina provedbe iste, navedeni su u odjeljku 1.4.

Privremena evaluacija

Tijekom provedbe programa, provodit će se privremene evaluacije koje dopunjuju nadzor Operativnog programa „Zaštita okoliša“, posebno kada nadzor otkrije značajna odstupanja od početno zadanih ciljeva ili kada se daje prijedlog za izmjenu programa. U svakom slučaju, planirano je da će evaluacije pružiti podatke o indikatorima dogovorenim u OP-u koji se ne mogu dobiti putem sustava nadzora. Nadalje, strateške evaluacije ili tematske evaluacije mogu se provesti u okviru odgovornosti operativne strukture i/ili SDURF-a. Rezultati će biti upućeni ad-hoc odboru za evaluacije, Sektorskom nadzornom odboru i Komisiji.

Zaduženja za evaluaciju

Voditelj operativne strukture zadužen je za osiguranje provedbe primjerenih evaluacija Operativnog programa. Evaluacije će izvršiti vanjski stručnjaci, funkcionalno neovisni od sustava upravljanja i kontrole. Evaluacijama će upravljati za to određeni član IPA osoblja u okviru Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, koji će biti odgovoran za pripremu dokumentacije za nadmetanje i ugovaranje tih stručnjaka u okviru Prioritetne osi 3, pregled nacrtu izvješća o evaluaciji, djelujući kao tajništvo ad hoc Odboru za evaluaciju, te biti posrednik, prema potrebi, između odabranih stručnjaka i navedenog Odbora.

Odbor za evaluaciju

Sektorski nadzorni odbor imenovat će ad-hoc odbor koji će pružati podršku operativnoj strukturi u aktivnostima vezanim za evaluaciju. Odbor će slijediti 'načelo partnerstva' te će uključivati članove (i

goste prema potrebi) koji su stručnjaci za evaluaciju. Nadalje, podrška Odbora bit će pružena u svim fazama postupka (što uključuje smjernice, planiranje, provedbu i predstavljanje rezultata) kako bi se osigurala ukupna kvaliteta provedenih evaluacija. Istovremeno će svi relevantni dionici i institucije/organizacije biti pozvani da daju svoj doprinos, tamo gdje je to primjereno.

Imenovanje i uspostavljanje ovog ad-hoc Odbora obaviti će se u skladu s pravilima i procedurama Sektorskog nadzornog odbora usvojenim u skladu sa člankom 167.2 IPA provedbene uredbe.

Evaluacijske aktivnosti i raspored

S obzirom da ovaj program pokriva razdoblje 2007.- 2009., ali uključuje operativne aktivnosti do 31. prosinca 2012. sukladno N+3 pravilu, predlaže se da se provede samo jedna privremena evaluacija, te da ona započne u listopadu 2009. Kako do tada neće biti dovršen niti jedan veliki projekt, to bi predstavljalo evaluaciju procesa, kojom bi se ispitala učinkovitost i djelotvornost programa i provedbe projekta, ali u kontekstu napretka ostvarenog s provedbom, uključujući uspješnost u odnosu na pokazatelje na razini projekta (fizički i financijski objekti) i na razini mjere (neposredni rezultati). To će također uključiti i pregled provedbe horizontalnih pitanja OP-a.

5.3 INFORMIRANJE I PROMIDŽBA

5.3.1. Uvod

Informiranje i promidžba važni su aspekti pretpristupne pomoći, a posebno uspješnog osmišljavanja i provedbe operativnih programa, s obzirom na partnerske osnove na kojima su zasnovani. Priopćavanje za uspješno upravljanje i provedbu operativnih programa može se podijeliti u niz aktivnosti informiranja i promidžbe.

S tim ciljem, članak 62. IPA provedbene uredbe utvrđuje određene uvjete vezane za informacije koje treba pružiti te promicanje programa i aktivnostima financiranih od strane Zajednice, upućene građanima i korisnicima s ciljem isticanja uloge financiranja od strane Zajednice te osiguranja transparentnosti.

U skladu s tim, informacije koje treba pružiti operativna struktura između ostalog uključuju objavljivanje popisa krajnjih korisnika, naziva aktivnosti i iznosa sredstava koji je Zajednica dodijelila za aktivnosti. Komisija također mora osigurati objavljivanje relevantnih informacija o natječajima i ugovorima u Službenom listu Europske unije i ostalim prikladnim medijima i web stranicama.

Nadalje, članak 63. IPA provedbene uredbe dodatno navodi da će Komisija i nadležna tijela zemlje korisnice dogovoriti usklađenu grupu aktivnosti koje će se financirati iz prioriteta tehničke pomoći Operativnog programa, kako bi informacije o IPA pomoći postale dostupne i bile objavljene.

U skladu s gore navedenim odredbama, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) bit će nadležno za aktivnosti informiranja i promidžbe u okviru programa. Za sve aktivnosti informiranja i promidžbe vezane za komponentu upravljanja vodama, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva usko će surađivati s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Informacije će biti upućene građanima Hrvatske i građanima Europe općenito, te (potencijalnim) korisnicima. Cilj će im biti istaknuti ulogu Zajednice i osiguranje transparentnost IPA pomoći.

5.3.2. Zahtjevi

U skladu sa člankom 63. IPA provedbene uredbe, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva formulirat će usklađene strateške aktivnosti, komunikacijski akcijski plan, radi osiguranja stratešku usklađenost grupe aktivnosti za objavljivanje informacija o IPA pomoći. Komunikacijski akcijski plan bit će usklađen sa strategijom informiranja i promidžbe koju izdaje NIPAK. Komunikacijski akcijski plan odnosit će se na razdoblje 2008.-2012. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) podnijet će nacrt komunikacijskog akcijskog plana NIPAK-u i Komisiji u

roku od četiri mjeseca od dana potpisivanja Financijskog sporazuma koji se odnosi na Operativni program. Komunikacijski akcijski plan će najmanje sadržavati sljedeće točke

- Svrhu i ciljne skupine;
- Strategiju i sadržaj;
- Indikativni proračun;
- Upravne odjele;
- Kriterije koji se koriste za ocjenu projektnih prijedloga.

5.3.3. Aktivnosti

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) osigurat će da mjere informiranja i promidžbe budu provedene u skladu s komunikacijskim akcijskim planom ciljajući na najšire moguće medijsko pokrivanje koristeći sve prikladne oblike i načine komunikacije na odgovarajućoj teritorijalnoj razini. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) bit će odgovorno za organizaciju najmanje sljedećih mjera informiranja i promidžbe, u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva:

- Velika informativna aktivnost kojom se objavljuje pokretanje Operativnog programa, čak i kada ne postoji konačna verzija komunikacijskog akcijskog plana;
- Najmanje jedna velika informativna aktivnost godišnje, kako je određeno u komunikacijskom akcijskom planu, kojom će se predstaviti postignuća u okviru Operativnog programa, (uključujući velike projekte gdje je to prikladno);
- Objavljivanje (elektroničkim putem ili na drugi način) popisa korisnika, naziva aktivnosti i iznosa sredstava Zajednice i domaćih sredstava alociranih za aktivnosti.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša) i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva potencijalnim korisnicima pružit će jasne i detaljne informacije najmanje o sljedećem:

- Mogućnosti financiranja koje zajedno pružaju Zajednica i zemlja korisnica putem OP-a;
- Uvjete prihvatljivosti koje treba ispuniti kako bi se konkuriralo za financiranje u okviru Operativnog programa;
- Opis postupaka za provjeru prijave za financiranje i vremenskog razdoblja koje obuhvaćaju;
- Kriteriji za odabir aktivnosti za financiranje; i
- Kontakte na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini koji mogu pružiti informacije o Operativnom programu.

5.3.4. Indikativni proračun

Indikativni proračun za komunikacijski akcijski plan u okviru ovog Operativnog programa za razdoblje 2007. - 2009. bit će određen na odgovarajućoj razini kako bi se osiguralo dostatno pokriće troškova mjera promidžbe i informiranja. Proračunske alokacije po godinama, kao i indikativni iznosi neophodni za razdoblje 2010. - 2013. bit će izneseni u komunikacijskom akcijskom planu .

5.3.5. Upravljanje i provedba

U okviru Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, za informiranje i priopćavanje bit će zadužena Uprava za strateške i integracijske procese u zaštiti okoliša. Tim za informiranje i promidžbu sastojat će se od dva člana IPA osoblja čiji će zadaci uključivati podršku voditelju operativne strukture u obavljanju sljedećih zadataka i dužnosti:

- Rasprava o komunikacijskom akcijskom planu s NIPAK-om i Komisijom;

- Koordinacija aktivnosti informiranja i promidžbe koje će se provoditi u okviru ostalih IPA financiranih programa;
- Komunikacija s medijima;
- Razrada, provedba i procjena komunikacijskog akcijskog plana programa;
- Predstavljanje programa u relevantnim nacionalnim i Komisijinim informacijskim mrežama;
- Obrada upita korisnika;
- Nadzor i kontrola ispunjavanja uvjeta za informiranje i promidžbu od strane korisnika;
- Izrada, tiskanje i distribucija informativnih materijala, priprema i provedba javnih događanja;
- Razvoj i održavanje sadržaja na web stranici programa;
- Veza s IT podrškom u pogledu tehničkog održavanja;
- Upravljanje vanjskim (out-sourced) uslugama;
- Razvoj i nadzor godišnjeg komunikacijskog akcijskog plana i koordinacija internih događanja i treninga.

Neke od mjera informiranja i promidžbe zasigurno će zahtijevati vanjske profesionalne usluge (kao što su dizajn i pred-print, web stranica, tiskanje, oglašavanje, fotografiranje i istraživanja javnog mijenja). Odgovornost je tima za informiranje i promidžbu da upravlja tim uslugama i da osigura da se ugovori zaključe u skladu s pravilima o javnoj nabavi.

5.3.6. Nadzor, evaluacija i izvješćivanje

Nadzor, evaluacija i izvješćivanje obvezni su uvjet za primjenu mjera promidžbe uključenih u komunikacijski akcijski plan programa.

O napretku postignutom u provedbi komunikacijskog akcijskog plana izvješćivat će se tijekom sastanaka Sektorskog nadzornog odbora. Voditelj operativne strukture izvijestiti će i Sektorski nadzorni odbor o provedenim mjerama informiranja i komunikacije i o komunikacijskim sredstvima koja su korištena. Voditelj operativne strukture osigurat će za Sektorski nadzorni odbor primjere provedenih komunikacijskih mjera.

Godišnja i završno izvješće o provedbi Operativnog programa uključivat će sljedeće informacije:

- Primjere informacijskih i komunikacijskih mjera za Operativni programa poduzetih pri provedbi komunikacijskog akcijskog plana;
- Način provedbe mjera informiranja i promidžbe vezano za objavljivanje, elektroničkim putem ili na drugi način, popisa korisnika, naziva aktivnosti i iznosa javnih sredstava alociranih za aktivnosti;
- Sadržaj glavnih izmjena i dopuna komunikacijskog akcijskog plana;
- U komunikacijski akcijski plan bit će uvrštena grupa pokazatelja za evaluaciju mjera promidžbe, što će predstavljati ključni dio plana vezano za procjenu učinkovitosti i djelotvornosti provedenih aktivnosti promidžbe;
- Godišnji rezultati kvalitativne i kvantitativne analize bit će korišteni za razmatranje godišnjeg komunikacijskog akcijskog plana te po potrebi, njegovih izmjena.

5.3.7. Partnerstvo i umrežavanje

Sljedeća tijela mogu djelovati kao instrument za program i širiti informacije namijenjene širokoj javnosti:

- Profesionalna i strukovna udruženja i organizacije;
- Gospodarski i socijalni partneri;
- Nevladine udruge;
- Obrazovne institucije;
- Organizacije koje predstavljaju poslovnu zajednicu;
- Operateri;
- Informativni centri o Europi i predstavništva Komisije, posebno Delegacija EK;
- Ostali glavni dionici u okviru svake prioritetne osi.

Operativna struktura usko će surađivati s gore navedenim tijelima pri širenju informacija vezanih za program, a posebno IPA strategiju pretpristupne pomoći za IV. komponentu.

5.3.8. Internet

Web stranica programa bit će povezana s web stranicama SDURF-a, MFIN-a DEK-a, DG ELARG, DG EMPL i DG REGIO te s web stranicama ostalih programa. Bit će izrađena u skladu sa sljedećim načelima:

- Pristup najvećem mogućem broju korisnika – osigurati da stranica ima jednostavnu adresu; registrirati je na glavnim tražilicama kako bi se lako mogla pronaći; izraditi je na način da bude vidljiva na ekranima i sa softwareom niskih specifikacija; osigurati da se brzo učitava;
- Davanje prioriteta brzom pristupu vrijednim informacijama – stranica treba imati preglednu strukturu kako bi korisnici na brz i jednostavan način mogli pronaći tražene podatke; informacije, kada je moguće, trebaju biti dostupne za preuzimanje u pdf formatu;
- Vizualna privlačnost – snažan vizualni identitet upotrebom logotipa, boja itd. bez da se ograničava jasnoća, brzina i jednostavnost;
- Razvijanje kao trajni resurs;
- Interaktivni sadržaj, korištenjem jedinstvenih prednosti web stranica.

DODACI

DODATAK I.: ČLANSTVO U MEĐUMINISTARSKOJ RADNOJ SKUPINI (MRS)

*(Napomena: * ukazuje na imenovano vodeće ministarstvo za upravljanje OP-om)*

Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF)

- *Nataša Mikuš, zamjenica državne tajnice (predsjednica MRS-a)*
- *Ivana Vlašić, načelnica odjela*
- *Damir Tomasović, načelnik odsjeka*

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG)*

- *Daniel R. Schneider, pomoćnik ministrice*
- *Mirjana Papafava, načelnica odjela*

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG)

- *Karmen Cerar, načelnica odjela*

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija (MVPEI)

- *Maja Kušt*

Državni zavod za statistiku

- *Vesna Koletić, viša stručna savjetnica*

CARDS 2003: Podrška planiranju nacionalnog razvoja

- *Conor Kearney*

DODATAK II.: POKAZATELJI NADZORA¹

Pokazatelji za nadzor:

Prikazani su pokazatelj rezultata za svaku prioritetnu os i pokazatelji neposrednih rezultata za svaku od mjera. Konačni cilj tj. rezultati u okviru većine prioriteta / mjere određeni su na osnovi projekata čija je provedba predviđena u programskom razdoblju koje pokriva ovaj Operativni program². Ciljeve će biti moguće procijeniti na kraju programa zbog prirode projekta predviđenog u OPZO-u (veliki infrastrukturni projekti za koje je potrebno određeno vrijeme za provedbu).

Imajući u vidu ograničena sredstva i vjerojatan utjecaj programa, nije moguće procijeniti utjecaje programa dalje od neposrednih rezultata pa stoga pokazatelji utjecaja nisu navedeni (utjecaj na okoliš na razini programa).

Glavni izvor za prikupljanje podataka bit će izvješća o praćenju (projekata, ali i godišnja i konačno izvješće o provedbi).

	Opis	Vrsta	Mjerna jedinica	Početo stanje (godina)	Učestalost provjere	Konačni cilj*	Izvor podataka
Prioritetna os 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
1	Stanovništvo koje se služi novim centrima za gospodarenje otpadom	Rezultat	Br.	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	940.000	MZOPUG, krajnji korisnik
2	Smanjenje količine odloženog otpada na odlagališta	Rezultat	%	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	30	MZOPUG, krajnji korisnik
Mjera 1.1. – Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini							
1	Uspostavljeni (otvoreni) novi centri za gospodarenje otpadom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007.)	godišnje	3	MZOPUG, Izvješća o praćenju projekata
2	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006.)	godišnje	3	MZOPUG, izvješća o praćenju projekta
Mjera 1.2 - Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)							

¹ Pokazatelji nadzora za sve prioritetne osi i mjere skupljeni su u jednom dijelu slijedom preporuke iz Izvješća o ex-ante evaluaciji (Poglavlje 7.)

² Iz tog je razloga 2007. uzeta kao polazna godina a većina polaznih vrijednosti je nula. S druge strane konačni ciljevi predstavljaju ono što se očekuje ostvariti u razdoblju od 2007. do 2009. no oni mogu biti čak i premašeni.

	Opis	Vrsta	Mjerna jedinica	Početno stanje (godina)	Učestalost provjere	Konačni cilj*	Izvor podataka
1	Pripremljena dokumentacija za projekte na sanaciji „crnih točaka“	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007.)	godišnje	1	MZOPUG, izvješća o praćenju projekta

Prioritetna os 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama

1	Stanovništvo priključeno na mrežu vodoopskrbe	Rezultat	Br.	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	100.000	MPŠVG
2	Stanovništvo priključeno na novu/obnovljenu kanalizacijsku mrežu	Rezultat	Br.	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	105.000 E.S.	MPŠVG
3	Stanovništvo usluženo novim POOV	Rezultat	Br.	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	105.000 E.S.	MPŠVG

Mjera 2.1 – Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža

1	Nova vodoopskrbna mreža	Neposredni rezultat	km	0 (2007.)	godišnje	7	MPŠVG, komunalna poduzeća, izvješća o praćenju projekta
2	Obnovljena / zamijenjena vodoopskrbna mreža	Neposredni rezultat	km	0 (2007.)	godišnje	20	MPŠVG, komunalna poduzeća, izvješća o praćenju projekta
3	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006.)	godišnje	2	MPŠVG, izvješća o praćenju projekta

Mjera 2.2 – Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

1	Nova / obnovljena POOV u skladu s pravnom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007.)	godišnje	3	MPŠVG, komunalna poduzeća,
---	---	---------------------	-----	-----------	----------	---	----------------------------

	Opis	Vrsta	Mjerna jedinica	Početno stanje (godina)	Učestalost provjere	Konačni cilj*	Izvor podataka
	stečevinom EU						izvješća o praćenju projekta
2	Izgradnja / obnova kanalizacijske mreže	Neposredni rezultat	km	0 (2007.)	godišnje	50	MPŠVG, komunalna poduzeća, izvješća o praćenju projekta
3	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006.)	godišnje	4	MPŠVG, izvješća o praćenju projekta

Prioritetna os 3 – Tehnička pomoć

1	Djelatnici u nacionalnim tijelima sposobni za samostalnu pripremu i procjenu projektnih aplikacija	Rezultat	Br.	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	40	MZOPUG MPŠVG
2	Iskorištena sredstva OP-a	Rezultat	%	0 (2007.)	3-godišnje razdoblje*	100	MZOPUG MPŠVG

Mjera 3.1. Upravljanje Programom

1	Osigurana obuka za javna tijela koja provode PO 1 i PO 2, uključivo obuku za pripremu i procjenu projektnih prijava	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007.)	godišnje	10	Izvješća o praćenju projekta
2	Prijave za projekte gospodarenja otpadom ocijenjene i podnesene od strane operativne strukture	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006.)	godišnje	3	MZOPUG
3	Prijave za projekte upravljanja vodama ocijenjene i podnesene od	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006.)	godišnje	6	MPŠVG

	Opis	Vrsta	Mjerna jedinica	Početno stanje (godina)	Učestalost provjere	Konačni cilj*	Izvor podataka
	strane operativne strukture						
4	Sastanci Nadzornog odbora	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007.)	godišnje	4	Izvešća o praćenju projekta

* Predvideni datum mjerenja krajnjeg cilja postavljen je na kraj programa, tj. krajem 2012. Razlog tome je razdoblje koje pokriva ovaj OP te zbog prirode predviđenih projekata i pravila "n+3"

DODATAK III.: INDIKATIVNA LISTA PROJEKATA I NJIHOVE IDENTIFIKACIJSKE KARTICE

Prioritetna os	Naziv projekta	Mjera	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena vrijednost projekata M€
PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	Regionalni centar za gospodarenje otpadom Marišćina (Primorsko-goranska županija)	<u>Mjera 1.1.</u>		41,78
	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Splitsko-dalmatinsku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	CARDS 2002	55,7
	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Istarsku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	EBRD	45
	Sanacija i zatvaranje jame Sovjak, Primorsko-goranska županija	<u>Mjera 1.2.</u>	IPA	25
	Centar za gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	<u>Mjera 1.1.</u>	CARDS 2002 IPA	24,8
	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Zadarsku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	35,9
	Centar za gospodarenje otpadom za Virovitičko-podravsku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	
	Centar za gospodarenje otpadom za sjeverozapadnu Hrvatsku	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	
	Centar za gospodarenje otpadom za istočnu Slavoniju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	
	Centar za gospodarenje otpadom za Karlovačku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	
	Centar za gospodarenje otpadom za Brodsko-posavsku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	
	Centar za gospodarenje otpadom za Sisačko-moslavačku županiju	<u>Mjera 1.1.</u>	IPA	

Projekt br.: 1	PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj			Mjera br.: 1.1.	
Lokacija projekta: Primorsko-goranska županija					
1. Naziv projekta	Regionalni centar za gospodarenje otpadom Marišćina				
2. Vrijednost investicije (procjena)	54.026.732 EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	<p>Uspostavljanje RCGO “Marišćina” (faza I.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mosna vaga i registracija otpada na ulazu u Centar, pranje guma vozila • Platoi u operativnoj zoni • Postrojenje za mehaničku i biološku obradu (MBO) • Prva faza odlagališta, uključivo prikupljanje i paljenje plinova s odlagališta • Sustav za obradu otpadnih i procijednih voda • Zaštitna zona oko operativne zone i prve faze odlagališta • Unutarnja infrastruktura centra (putovi, parkiralište, vodoopskrba, drenaža, električne instalacije) <p>Tehnička pomoć za podizanje svijesti javnosti i nadzor radova</p> <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja novog RCGO (bez MBO postrojenja) i tehnička pomoć.</p>				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	<p>Glavni ciljevi projekta i očekivani rezultati uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prihvatanje suvremenih metoda obrade nesortiranog komunalnog otpada omogućavajući obradu u dostupnim postrojenjima za termičku obradu (RDF-gorivo za cementare) • Stvaranje optimalnih transportnih putova između odlagališta “Marišćina” i vanjskih postrojenja sustava • Razvijanje infrastrukture (uspostava postrojenja za sakupljanje, transport, preuzimanje i obradu svih vrsta otpada s izuzećem obrade industrijskog neopasnog otpada – koje će se obrađivati kod industrijskih proizvođača takve vrste otpada) • Primjena IVO načela (izbjegavanje-vrednovanje-odlaganje) i smanjivanje količine otpada koje treba odlagati • Uspostava integriranog sustava gospodarenja otpadom u Primorsko-goranskoj županiji (bez odlagališta na otocima) 				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2010.	7. Trajanje projekta (mjeseci)	do 3 godine (za svaku fazu)
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	Regionalni centar gospodarenja otpadom	Integralni centar gospodarenja otpadom u županiji:	komentar		

				-Zatvaranje odlagališta -Pretovarne stanice -Reciklažna dvorišta			
	status	Opis statusa	datum završetka	status	Opis statusa	datum završetka	
Pred-studija izvodljivosti	☐		-	☐		-	
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒		2005.			-	
PUO (EIA) studija	☒		2001.	☐			
Natječajna dokumentacija		U izradi	Prva polovina 2008.				
Ostalo:							

9. Status projektne dokumentacije i dozvola

Vrsta dokumentacije	status	Opis statusa (ništa/ u izradi / dovršeno)	datum završetka	status	Opis statusa (ništa/ u izradi / dovršeno)	datum završetka	komentar
Idejno rješenje	☒	dovršeno	2004.	☐	-		
Idejni projekt	☐	-	-	☐	-		
Glavni projekt	☒	dovršeno	2006.	☐	-		
Konačni projekt	☐			☐	-		
Lokacijska dozvola	☒	dovršeno	2004.	☐	-		
Građevinska dozvola	☐	dovršeno	2007.	☐	-		
Ostalo							

10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: Riješen

11. Opis trenutnog statusa projekta	Završne aktivnosti na pripremi izgradnje infrastrukture Centra.		
12. Naziv krajnjeg korisnika	EKOPLUS d.o.o. Rijeka	13. Naziv operatora	EKOPLUS d.o.o. Rijeka
14. Izvori financiranja:			

<p><u>Nacionalna komponenta</u> (uključivo krajnjeg korisnika)</p> <p>Hrvatske financijske institucije, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, sredstva jedinica lokalne samouprave</p>	<p><u>MFI:</u></p>	<p><u>Ostali donatori :</u></p> <p>MBO postrojenje – model javno-privatnog partnerstva</p>	<p><u>Predložena IPA donacija :</u></p>
<p>14.247.130 EUR</p>		<p>15.000.000 EUR</p>	<p>11.425.280 EUR</p>
<p>15. Dodatni komentari: Tehnička pomoć Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalna strategija zaštite okoliša – 2002. • Zakon o otpadu – 2004., 2006. • Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske – 2005. • Plan gospodarenja otpadom RH – 2007. • Prostorni plan Primorsko-goranske županije (PGŽ) – 2000. • Strategija gospodarenja otpadom Primorsko-goranske županije (PGŽ) – 2001. • Strateške smjernice za razvoj 2005.-2009. PGŽ – 2005. • 2007.-2015. Plan gospodarenja otpadom PGŽ – 2007. • Studija gospodarenja otpadom Kvarnera i Istarske županije - 1996. • Konačna studija o utjecaju na okoliš objekata i uređaja za skladištenje, obradu i zbrinjavanje komunalnog otpada i neopasnog industrijskog otpada u PGŽ • Idejni projekt – 2003. • Glavni projekt za faze 1., 2. i 3. izgradnje RCGO – 2006. • Tehnološki i ekonomski koncept za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim industrijskim otpadom u PGŽ 		

Projekt br.: 2	PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj			Mjera br.: 1.1.	
Lokacija projekta: Splitsko-dalmatinska županija					
1. Naziv projekta	Regionalni centar za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije				
2. Vrijednost investicije (procjena)	55,7 M EUR (oko 34,0 M EUR prva faza – bit će izračunato)				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja integralnog centra u kojem će se obrađivati i zatim odlagati komunalni i neopasni industrijski otpad s područja cijele županije, uključujući otoke.				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	<p>Glavni cilj je uspostavljanje integralnog održivog sustava za gospodarenja otpadom na županijskoj razini (464.000 stanovnika).</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO Splitsko-dalmatinske županije uključujući MBO postrojenje-I faza • Izgradnja 4 transfer stanice (TS) na otocima 4 TS na kopnu. • Optimizacija transporta otpada iz TS do RCGO. • Pilot studija za odvojeno sakupljanje otpada u Splitu <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja CGO, transfer stanica i izrada pilot studije</p>				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	srpanj 2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	srpanj 2011.	7. Trajanje projekta (mjeseci)	36
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒	izrađeno	2007.	U reviziji sukladno Planu gospodarenja otpadom RH	
PUO (EIA) studija	☒	izrađeno	2006.		
Natječajna dokumentacija				Natječaj će započeti u 2007. i biti dovršen u 2008.	
Ostalo					
9. Status projektne dokumentacije i dozvola					
Vrsta dokumentacije	status	opis statusa (ništa/ u izradi / dovršeno)	datum završetka	komentar	

Idejno rješenje	☐			
Idejni projekt	☒	dovršeno	2007.	
Glavni projekt	☐	ništa	2008.	U prvom kvartalu 2008. javni natječaj
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐		2007.	Izdavanje do kraja 2007.
Građevinska dozvola	☐		2008.	Izdavanje u 2008.
Ostalo				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: U postupku				
11. Opis trenutnog statusa projekta				
12. Naziv krajnjeg korisnika	Regionalni centar čistog okoliša d.o.o.		13. Naziv operatora	Regionalni centar čistog okoliša d.o.o.
14. Izvori financiranja:				
<u>Nacionalna komponenta</u> (uključivo krajnjeg korisnika) Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, sredstva jedinica lokalne samouprave, posebne komunalne naknade	<u>MFI:</u>	<u>Ostali donatori</u> model JPP za financiranje MBO	<u>Predložena IPA donacija</u>	
Cca 4 M EUR	EUR	Cca 15,0 M EUR	Cca 15,0 M EUR	
15. Dodatni komentari: -Tehnička pomoć -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	-Tehnička pomoć CARDS 2002 -Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, 2005. -Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, 2007. -Program zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije, 2000. -Program gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije, 2000. -Regionalni operativni program Splitsko-dalmatinske županije			

Projekt br : 3	PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj			Mjera br.: 1.1.	
Lokacija projekta: Istarska županija					
1. Naziv projekta	Regionalni centar za gospodarenje otpadom Istarske županije				
2. Vrijednost investicije (procjena)	45 M EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i projektnih aktivnosti	Izgradnja novog RCGO-Kaštijun uključujući MBO postrojenje				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	<p>Glavni cilj je uspostavljanje integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (206.344 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti :</p> <ul style="list-style-type: none"> Izgradnja novog RCGO-Kaštijun uključujući MBO postrojenje <p>Područje prihvata otpada s kolnom vagom, uredi i upravne zgrade, radionica, parkiralište, oprema za pranje, ograda, ulazna vrata itd. Područje rezervirano za reciklažno dvorište, Područje rezervirano za obradu građevinskog otpada, Područje rezervirano za transportni centar, MBO postrojenje, Interne ceste unutar centra i unutar područja odlagališta, Jedinice za odlaganje opremljene čistačem, slojem za odvodnju procjednih voda, odvoda i bunara za prikupljanje procjednih voda, Postrojenja za obradu procjednih voda i plinova, Mobilna i stacionarna oprema, itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> Izgradnja četiri transfer stanice Vozila za prijevoz na daljinu – između transfer stanica i RCGO-a Tehnička pomoć u senzibiliziranju javnosti i nadzoru nad radovima <p>Za IPA financiranje predlaže se izgradnja RCGO-a (bez MBO postrojenja), tehnička pomoć i vozila za prijevoz na daljinu i transfer stanice.</p>				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2011.	7. Trajanje projekta (mjeseci)	Do 3 godine
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije – Istarska županija pokrenula je aktivnosti u vezi s podrškom EBRD pri izradi projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐	U izradi	Kraj kolovoza 2007.		
PUO (EIA) studija	☒		2007.		

Natječajna dokumentacija	☐	U izradi	Prva polovina 2008.	
Ostalo				
9. Status projektne dokumentacije i dozvola				
Vrsta dokumentacije	status	opis statusa (ništa/ u izradi / dovršeno)	datum završetka	komentar
Idejno rješenje	☒		2007.	
Idejni projekt	☐			
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: Riješen; dopuštena izgradnja Centra na 30 godina				
11. Opis trenutnog statusa projekta	za RCGO – Kaštijun potrebno je napraviti: <ul style="list-style-type: none"> o završiti idejni projekt u fazama tako da svaka faza čini kompletnu cjelinu; o završiti studiju izvodljivosti uzimajući u obzir faze projekta; o završiti cost-benefit analizu za cijeli projekt; o završiti Procjenu utjecaja na okoliš; o završiti postupak da bi se procijenio učinak na okoliš u skladu s pravilnicima u nacionalnom zakonodavstvu, što uključuje i sudjelovanje javnosti; o zatražiti i dobiti lokacijsku dozvolu za cijeli projekt; o završiti glavni i provedbeni projekt prema fazama; o zatražiti i dobiti građevinsku dozvolu za realizaciju pojedinačnih faza projekta; završiti natječajnu dokumentaciju za građevinske radove.			
12. Naziv krajnjeg korisnika	Regionalnim centrom za gospodarenje otpadom Kaštijun, kao reciklažnim dvorištima i pretovarnim stanicama u Istarskoj županiji, upravljat će tvrtka stvorena suradnjom grada Pule i Istarske županije s mogućnošću priključenja svih gradova i općina Istarske županije (39). Registracija tvrtke je u postupku.	13. Naziv operatora		
14. Izvori financiranja:				

<p><u>Nacionalna komponenta</u> (uključivo krajnjeg korisnika)</p> <p>Zajmovi od hrvatskih financijskih institucija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, proračun Istarske županije i jedinica lokalne samouprave</p>	<p><u>MFI:</u> EBRD</p>	<p><u>Ostali donatori:</u> MBO postrojenje – model JPP</p>	<p><u>Predložena IPA donacija</u></p>
<p>6.675 M EUR</p>	<p>4.500 M EUR</p>	<p>14.700 M EUR</p>	<p>19.125 M EUR</p>
<p>15. Dodatni komentari: Tehnička pomoć Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ EBRD Tehnička pomoć za pripremu projektne dokumentacije ✓ Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske – 2005. ✓ Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske - 2007. ✓ Plan gospodarenja otpadom Istarske županije (izrađen nacrt) ✓ Konačni izvještaj-Studija gospodarenja otpadom Kvarnera i Istarske regije, 1996. ✓ Prostorni plan Istarske županije ✓ Regionalni plan za gospodarenje komunalnim otpadom, ožujak 2006. ✓ Regionalni operativni program (ROP), lipanj 2006. 		

Prioritetna os	Naziv projekta	Mjera	Pomoć za pripremu projekata	Ukupno M€
PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama	Slavonski Brod	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	DABLAS /DISF – Studija izvedivosti s <i>cost benefit</i> analizom	27
	Knin - Drniš	Mjera 2.2.	EK podrška CARDS – ROP Studija izvedivosti s <i>cost benefit</i> analizom	16.4
	Osijek	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	DABLAS/DISF– Studija izvedivosti s <i>cost benefit</i> analizom	20
	Vukovar	Mjera 2.2.	DABLAS /DISF – Studija izvedivosti s <i>cost benefit</i> analizom	19
	Bjelovar-Bilogora	Mjera 2.1.	ISPA TP	55
	Koprivnica-Križevci	Mjera 2.1.	ISPA TP	52
	Nova Gradiška	Mjera 2.2.	ISPA TP	13
	Đakovo	Mjera 2.2.	ISPA TP	16.5
	Sisak	Mjera 2.2.	ISPA TP / EBRD	31
	Vrbovec	Mjera 2.2.	IPA TP	6
	Krapina	Mjera 2.2.	IPA TP	5.8
	Velika Gorica	Mjera 2.2.	IPA	5.5
	Samobor	Mjera 2.2.	IPA	10
	Dugo Selo	Mjera 2.2.	IPA	14.8

Projekt br.: 1	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.1, 2.2.	
Projektna lokacija: SLAVONSKI BROD					
1. Ime projekta	Poboljšanje vodne infrastrukture u gradu Slavonskom Brodu				
2. Vrijednost investicije (procjena)	27.000.000 EUR				
3. Opis glavnih projektnih komponenti i/ili aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 80.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Proširenje mreže odvodnje i izgradnja novih glavnih kolektora (d=45 km, φ 400-1400 mm, 5 crpnih stanica, 17 rasteretnih građevina). Izgradnja vodoopskrbne mreže (d=14 km, φ 300-400 mm, 1 vodosprema)				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivani rezultati	Zaštita vodoopskrbne zone. Zaštita kakvoće vode u rijeci Savi, kao lokalnih prijemnika. Rješenje za odlaganje otpadnih voda grada Slavonki Brod i okolnih naselja.				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2007.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2010.	7. Trajanje projekta (godine)	3
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	završeno			
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒	završeno	2006.		
PUO (EIA) studija	☒	u izradi	kraj 2007.		
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					
9. Status projektne dokumentacije i dozvole					
Vrsta dokumentacije	Status (označiti)	opis statusa (nema/u izradi/dovršen)	datum završetka	komentar	
Dio projekta 1 – Odvodnja – mreža					
Idejno rješenje	☒			Objašnjenje u točki 11.	

Idejni projekt	☒			
Glavni projekt	☒			
Konačni projekt	☒			
Lokacijska dozvola	☒			
Građevinska dozvola	☒			

Dio projekta 1 – Odvodnja – uređaj za pročišćavanje otpadnih voda

Idejno rješenje	☐			Objašnjenje u točki 11.
Idejni projekt	☐			
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti)				

Dio projekta 2 – Vodoopskrba

Idejno rješenje	☒			Objašnjenje u točki 11.
Idejni projekt	☒			
Glavni projekt	☒			
Konačni projekt	☒			
Lokacijska dozvola	☒			
Građevinska dozvola	☒			
Ostalo (navesti)				

10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: vlasništvo Vodovoda i kanalizacije iz Slavenskog Broda

11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Dio projekta 1 Odvodnja</u></p> <p><u>Za glavne kolektore i mrežu:</u></p> <p>Spremnost projekta varira u slivnim područjima. Neki dijelovi odvodne i vodoopskrbne mreže već su izgrađeni ili je u tijeku izdavanje građevinske dozvole, dok je za neke dijelove idejni projekt u izradi.</p> <p>Slijedi opis postojećeg stanja odvodne mreže prema idejnom rješenju za čitav sustav odvodnje. U ovu nominaciju uključeni su svi glavni kolektori i mreža koji su fazi dobivanja građevinske dozvole ili projektiranja.</p> <p>Postojeće stanje glavnih kolektora i odvodne mreže - od 100% slivnog područja</p> <p>Slivno područje A</p>
-------------------------------------	---

	<p>– 10% izgrađeno</p> <p>– 90% izdana građevinska dozvola – uključeno u investiciju</p> <p>Slivno područje B</p> <p>– B1, B2, B3 50% izgrađeno, 50% izdana građevinska dozvola</p> <p>– B4, B5, B.8.3. idejni projekt u izradi</p> <p>Slivno područje C – izgrađeno</p> <p>Slivno područje D</p> <p>– 20% izgrađeno</p> <p>– 80% idejno rješenje u izradi</p> <p>Slivno područje E</p> <p>– 30% idejno rješenje u izradi</p> <p>– 70% izdavanje građevinske dozvole u tijeku</p> <p>Slivno područje F</p> <p>– 10% izgrađeno</p> <p>– 90% izdavanje građevinske dozvole u tijeku</p> <p>Slivno područje G</p> <p>– 30% izgrađeno</p> <p>– 50% izdavanje građevinske dozvole u tijeku</p> <p>– 20% nije planirana izgradnja</p> <p><u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izraditi idejno rješenje i idejni projekt • izraditi studiju PUO • ishoditi lokacijsku dozvolu za građenje • izraditi glavne projekte i • ishoditi građevinsku dozvolu <p><u>Dio projekta 2 Vodoopskrba (općenito):</u></p> <p>Izgradnja magistralnih i glavnih cjevovoda, dodatna vodosprema i rekonstrukcija glavnih mrežnih čvorova</p> <p>- 25% ima građevinsku dozvolu, 7% ima lokacijsku dozvolu, 50% nema projektnu dokumentaciju, 18% ne treba projektnu dokumentaciju.</p>		
12. Naziv krajnjeg korisnika	Vodovod i kanalizacija, Slavonski Brod	13. Naziv operatora	Vodovod i kanalizacija, Slavonski Brod
14. Izvori financiranja			
<u>Nacionalna komponenta</u> (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Ostali donatori (navesti)	Predložena nepovratna sredstva IPA

Proračun jedinica lokalne samouprave i državni proračun, HV	EIB		
15. Dodatni komentari: Tehnička pomoć Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	DISF konzultanti pripremaju aplikaciju za IPA-u (sredina 2007.)		

Projekt br.: 2		Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: KNIN DRNIŠ					
1. Ime projekta	Poboljšanje vodne infrastrukture u Kninu i Drnišu				
2. Vrijednost investicije (procjena)	Knin 11.700.000 EUR, Drniš 4.700.000 EUR - Ukupno 16.400.000 EUR				
3. Opis glavnih projektnih komponenti i/ili aktivnosti	Poboljšanje i sanacija odvodne mreže i vodoopskrbe Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Kninu za 20.000 e.s. i Drnišu za 5.000 e.s.				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivani rezultati	Smanjenje gubitaka vode u vodoopskrbnom sustavu Smanjenje utjecaja na okoliš rijeke Krke i nizvodno				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2007.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2009.	7. Trajanje projekta (godine)	2
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	izrađeno	2002.	Sogreah okvirna studija sliva rijeke Krke	
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒	odobreno	prosinac 2006.	Tebodin	
PUO (EIA) studija	☒	Knin: u izradi Drniš: odobreno	svibanj 2007. 2005.	Tebodin	
Natječajna dokumentacija					

Ostalo (navesti):				
9. Status projektne dokumentacije i dozvole				
Vrsta dokumentacije	Status (označiti)	opis statusa (<i>nema/u izradi/dovršen</i>)	Datum završetka	komentar
Dio projekta 1: Knin				
Idejno rješenje	☒	izrađeno	1998./2002.	razne revizije
Idejni projekt	☒	izrađeno	2006.	za odvodnju, vodoopskrbu i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
Glavni projekt	☐	nije započeto		tijekom provedbe projekta
Konačni projekt	☐	nije započeto		
Lokacijska dozvola	☐	tek započeto	srpanj 2007.	
Građevinska dozvola	☐	nije započeto		izvođač
Ostalo (navesti)				
Dio projekta 2: Drniš				
Idejno rješenje	☒	izrađeno		
Idejni projekt	☒	izrađeno	2004.-2007.	Za kolektore i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
Glavni projekt	☒	izrađeno	siječanj 2007.	
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐	odobreno(uređaj za pročišć. otp. voda) u postupku (kolektor)	lipanj 2007.	Samo neki mali dijelovi za kolektor
Građevinska dozvola	☐			izvođač
Ostalo (navesti)				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: Drniš: gotovo, Knin: započeto				
11. Opis trenutnog statusa projekta	Tehnička pomoć realizirana u okviru Cards 2006. Konzultant provodi aktivnosti i one su u tijeku kako je gore opisano.			
12. Naziv krajnjeg korisnika	Grad Knin i komunalna tvrtka, Grad Drniš i komunalna tvrtka	13. Naziv operatora	Grad Knin i komunalna tvrtka, Grad Drniš i komunalna tvrtka	
14. Izvori financiranja				

Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Ostali donatori (navesti)	Predložena nepovratna sredstva IPA
Proračun jedinice lokalne samouprave i državni proračun, HV	Zajam		
13. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostali) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Tehnička pomoć realizirana u okviru Cards 2006. (prosinac 2005. – ožujak 2007.)		

Projekt br.: 2		Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: OSIJEK					
1. Ime projekta	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Osijeka				
2. Vrijednost investicije (procjena)	20.000.000 EUR				
3. Opis glavnih projektnih komponenti i/ili aktivnosti	Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za do 250.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda.				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivani rezultati	Zaštita kakvoće voda rijeke Drave i Dunava. Poboljšanje sanitarnih i higijenskih uvjeta i rješenja odlaganja otpadnih voda grada Osijeka i okolnih naselja Antunovca, Čepina i južno –baranjske regije s ukupno 150.000 stanovnika. Doprinos usklađenju s međunarodnim konvencijama, nacionalnom i EU legislativom (naročito Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda 91/271/EEZ)				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2001.	7. Trajanje projekta (godine)	4
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	izrađeno	2004		
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒	izrađeno	2004.	Studiju izvedivosti izradili BCEOM/jacobsGIBB u razdoblju 2004.-2006. u okviru projekta Danube Investment Support Facility (ID Number EuropaId/116044/C/SV/MULTI). Studija izvedivosti pripremljena 2004., bit će ažurirana do travnja 2007.	

PUO (EIA) studija	☒	izrađeno	2006	
Natječajna dokumentacija				
Ostalo (navesti):				
9. Status projektne dokumentacije i dozvole				
Vrsta dokumentacije	Status (označiti)	opis statusa (<i>nema/u izradi/dovršen</i>)	Datum završetka	komentar
Dio projekta 1: Knin				
Idejno rješenje	☒	izrađeno	2004	
Idejni projekt	☒	U izradi	2007	
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti)				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: Elaborat s utvrđenim stanjem vlasništva nad zemljištem sna lokaciji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda je dovršen, dokument izdao Vodovod Osijek d.o.o. 2005. Procjena vrijednosti zemljišta je izvršena 2006.				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u> <ul style="list-style-type: none"> ishoditi lokacijsku dozvolu za građenje, lokacija uređaja za pročišćavanje je poznata Izraditi glavne projekte i Ishoditi građevinsku dozvolu 			
12. Naziv krajnjeg korisnika	Vodovod Osijek d.o.o		13. Naziv operatora	Vodovod Osijek d.o.o
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)		Ostali donatori (navesti)	Predložena nepovratna sredstva IPA
Proračun jedinice lokalne samouprave i državni proračun, HV	EIB			

13. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostali) dokumenti (planovi, programi, itd)	DISF konzultanti pripremaju aplikaciju za IPA-u (sredina 2007.) -Strateški (planovi, itd)
--	--

Projekt br.: 4	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: VUKOVAR					
1. Ime projekta	Glavni kolektori i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Vukovara				
2. Vrijednost investicije (procjena)	19.000.000 EUR				
3. Opis glavnih projektnih komponenti i/ili aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 84.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Izgradnja spojnog kolektora na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (d=12,5 km, gravitacijski cjevovod ϕ 800-1500 mm, tlačni cjevovod ϕ 450 mm, 3 crpne stanice, sifon ispod rijeke Vuke).				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita kakvoće voda rijeke Dunav Poboljšanje sanitarnih i higijenskih uvjeta i rješavanje odlaganja otpadnih voda Grada Vukovara, Borovog naselja i okolnih naselja. Doprinos usklađenju s međunarodnim konvencijama, nacionalnom i EU legislativom.				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2009.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2012.	7. Trajanje projekta (godine)	3
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	u izradi	sredina 2007.		
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☒	u izradi	sredina 2007.		
PUO (EIA) studija	☒	u izradi	kraj 2007.		
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					

9. Status projektne dokumentacije i dozvola				
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	Komentar
Dio projekta 1:				
Idejno rješenje	☐			
Idejni projekt	☒	izrađeno		za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem:				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Za spojni kolektor potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> dovršiti idejni i glavni projekt ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu <p><u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> izraditi studiju PUO, ishoditi lokacijsku dozvolu za građenje Izraditi glavne projekte i ishoditi građevinsku dozvolu 			
12. Naziv krajnjeg korisnika	Vodovod grada Vukovara d.o.o.	13. Naziv operatora	Vodovod grada Vukovara d.o.o.	
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena bsp. sreds. IPA	
Lokalni i državni proračun, Hrvatske vode				
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti: planovi, programi, itd	DISF konzultanti pripremaju aplikaciju za IPA-u (sredina 2007.)			

Projekt br.: 5		Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.1.	
BJELOVARSKO – BILOGORSKA ŽUPANIJA						
1. Ime projekta		Izgradnja regionalnog vodoopskrbnog sustava Bjelovarsko-bilogorske županije				
2. Vrijednost investicije (procjena)		55.000.000 EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti		Izgradnja objekata regionalne vodoopskrbe (cjevovodi, vodospreme, crpne stanice, i sl.)				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata		Povisiti razinu vodoopskrbe Zaštiti vodocrpilišnu zonu Poboljšati kakvoću vode za piće				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta		2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta		2013.	7. Trajanje projekta (godine) 5
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije						
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka		komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	izrađeno				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐					
PUO (EIA) studija	☐					
Natječajna dokumentacija						
Ostalo (navesti):						
9. Status projektne dokumentacije i dozvola						
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka		komentar	
Dio projekta 1:						

Idejno rješenje	☒	izrađeno		
Idejni projekt	☒	u izradi		
Glavni projekt	☒	u izradi		
Konačni projekt	☒	u izradi		
Lokacijska dozvola	☒	u tijeku		
Građevinska dozvola	☒	u tijeku		
Ostalo (navesti)				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem:				
11. Opis trenutnog statusa projekta	Potrebno je: <ul style="list-style-type: none"> • izraditi idejni projekt; • ishoditi lokacijsku dozvolu; • izraditi konačni projekt; i • ishoditi građevinsku dozvolu. 			
12. naziv krajnjeg korisnika	Bjelovarsko bilogorska županija	–	13. Naziv operatora	Bjelovarsko-bilogorska županija
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)		Predložena besp. sreds. IPA
Lokalni i državni proračun, Hrvatske vode				
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Projekt je nominiran za ISPA tehničku pomoć			

Projekt br.: 6	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda	Mjera br.: 2.1.
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA		
1. Naziv projekta	Izgradnja regionalnog vodoopskrbnog sustava Koprivničko-križevačke županije	
2. Vrijednost	52.000.000 EUR	

investicije (procjena)					
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja objekata regionalne vodoopskrbe (cjevovodi, vodospreme, crpne stanice, i sl.)				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Povisiti razinu vodoopskrbe Zaštiti vodocrpilišnu zonu Poboljšati kakvoću vode za piće				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2008.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2013.	7. Trajanje projekta (godine)	5
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☒	izrađeno			
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐				
PUO (EIA) studija	☐				
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					
9. Status projektne dokumentacije i dozvola					
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Dio projekta 1:					
Idejno rješenje	☒	izrađeno			
Idejni projekt	☒	u izradi			
Glavni projekt	☒	u izradi			
Konačni projekt	☒	u izradi			
Lokacijska dozvola	☒	u tijeku			
Građevinska dozvola	☒	u tijeku			

10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem:			
11. Opis trenutnog statusa projekta	Potrebno je: <ul style="list-style-type: none"> • izraditi idejni projekt; • ishoditi lokacijsku dozvolu; • izraditi konačni projekt; i • ishoditi građevinsku dozvolu. 		
12. Naziv krajnjeg korisnika	Koprivničko – križevačka županija	13. Naziv operatora	Koprivničko-križevačka županija
14. Izvori financiranja			
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA
Lokalni i državni proračun, Hrvatske vode			
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Projekt je nominiran za ISPA tehničku pomoć		

Projekt br.: 7		Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: NOVA GRADIŠKA					
1. Naziv projekta	Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Nova Gradiška				
2. Vrijednost investicije (procjena)	13.000.000 EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 26.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Proširenje odvodne mreže i izgradnja novih glavnih kolektora (kolektor K1 d=2 km, φ600 – 1200 mm, rasteretne građevine).				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita vodocrpilišne zone. Zaštita kakvoće voda rijeke Šumetlica, kao lokalnog prijemnika. Rješenje odlaganja otpadnih voda grada Nove Gradiške i okolnih naselja.				
5. Mjesec i godina početka provedbe	2009.	6. Mjesec i godina kraja	2012.	7. Trajanje projekta (godine)	3

projekta		provedbe projekta			
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐				
PUO (EIA) studija	☐				
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					
9. Status projektne dokumentacije i dozvola					
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Dio projekta 1:					
Idejno rješenje	☒	izrađeno			
Idejni projekt	☒	u izradi			
Glavni projekt	☐	nije započeto			
Konačni projekt	☐	nije započeto			
Lokacijska dozvola	☐	nije započeto			
Građevinska dozvola	☐	nije započeto			
Ostalo (navesti):					
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: vlasništvo "Slavca" Nova Gradiska					
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Za glavne kolektore i mrežu:</u> Glavni kolektori i mreža su spremni za izgradnju.</p> <p><u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izraditi glavni i konačni projekt • izraditi studiju PUO • ishoditi lokacijsku dozvolu i građevinsku dozvolu <p>Elaborat za biokemijsko opterećenje otpadnih voda je dovršen.</p>				

12. Naziv krajnjeg korisnika	„Slavca“ Nova Gradiška	13. Naziv operatora	„Slavca“ Nova Gradiška
13. Izvori financiranja			
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA
Lokalni i državni proračun, Hrvatske vode			
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Projekt je nominiran za ISPA tehničku pomoć		

Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar
Projekt br.: 8		Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodenih resursa kroz poboljšano vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		Mjera br.: 2.2.
Pred-studija	☐			
Projektna lokacija: ĐAKOVO				
1. Naziv projekta		Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Đakova		
2. Vrijednost investicije i procjena financijske analize)	☐	16.500.000 EUR		
3. Opis glavnih komponenti studija i/ili projektnih aktivnosti		Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda.		
4. Opis glavnih ciljeva projekta		Proširenje odvodne mreže i izgradnja novih glavnih kolektora (kolektori industrijske zone d=0,5 km ø800 mm, glavni kolektor 1 d=3 km, ø1000 mm, odvodna mreža u Đakovačkoj Satnici d= 16 km, ø300 mm).		
5. Tip projekta i Mjesec i godina provedbe projekta		Zaštita vodocrpilišne zone.		
6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta		Zaštita kakvoće voda rijeke Save, kao lokalnih prijemnika.		
7. Trajanje projekta (godine)		Rješenje odlaganja otpadnih voda grada Đakova i okolnih naselja.		
8. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
9. Status projekta				
10. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
11. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
12. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
13. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
14. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
15. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
16. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
17. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
18. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
19. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
20. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
21. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
22. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
23. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
24. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
25. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
26. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
27. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
28. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
29. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
30. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
31. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
32. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
33. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
34. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
35. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
36. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
37. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
38. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
39. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
40. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
41. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
42. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
43. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
44. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
45. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
46. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
47. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
48. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
49. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
50. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
51. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
52. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
53. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
54. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
55. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
56. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
57. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
58. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
59. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
60. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
61. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
62. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
63. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
64. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
65. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
66. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
67. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
68. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
69. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
70. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
71. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
72. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
73. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
74. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
75. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
76. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
77. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
78. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
79. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
80. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
81. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
82. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
83. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
84. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
85. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
86. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
87. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
88. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
89. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
90. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
91. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
92. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
93. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
94. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
95. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
96. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
97. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
98. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
99. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				
100. Mjesec i godina kraja provedbe projekta				

Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti):				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: vlasništvo «Komunalnog poduzeća» Đakovo				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Za glavne kolektore i mrežu:</u> Glavni kolektori i mreža su spremni za izgradnju.</p> <p><u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izraditi studiju PUO • ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu • izraditi glavne projekte 			
12. Naziv krajnjeg korisnika	Komunalno poduzeće Đakovo	13. Naziv operatora	Komunalno poduzeće Đakovo	
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA	
Lokalni i državni proračun, Hrvatske vode				
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Projekt je nominiran za ISPA tehničku pomoć			

Projekt br.: 9

Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih

Mjera br.: 2.2.

	vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		
Projektna lokacija: SISAK			
1. Naziv projekta	Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Siska		
2. Vrijednost investicije (procjena)	31.000.000 EUR		
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 74.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Proširenje odvodne mreže i izgradnja novih glavnih kolektora (uglavnom transportnih kolektora).		
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita vodocrpilišne zone. Zaštita kakvoće voda rijeke Save, kao lokalnog prijemnika. Rješenje odlaganja otpadnih voda grada Siska i okolnih naselja.		
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2009.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2012.
		7. Trajanje projekta (godine)	3
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije			
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka
			komentar
Pred-studija izvodljivosti	☐		
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐		
PUO (EIA) studija	☐		
Natječajna dokumentacija			
Ostalo (navesti):			
9. Status projektne dokumentacije i dozvola			
Tip projekta	status	opis statusa	datum
			komentar

			završetka		
Dio projekta 1:					
Idejno rješenje	☒	izrađeno			
Idejni projekt	☒	izrađeno			
Glavni projekt	☐	nije započeto			
Konačni projekt	☐	nije započeto			
Lokacijska dozvola	☐	nije započeto			
Građevinska dozvola	☐	nije započeto			
Ostalo (navesti):					
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: vlasništvo Sisačkog vodovoda Sisak					
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Za glavne kolektore i mrežu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • izraditi glavni i konačni projekt • ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu <p><u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu • izraditi studiju PUO • izraditi glavne projekte 				
12. Naziv krajnjeg korisnika	Sisački vodovod Sisak		13. Naziv operatora	Sisački vodovod Sisak	
14. Izvori financiranja					
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)		MFI (navesti)		Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA
Lokalni i državni proračun					
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Tehničku pomoć osigurao EBRD				

9. Status projektna dokumentacije i dozvola					
Projekt br.: 10 Tip projekta	status	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih		Mjera br.: 2.2. komentar	
		vodnih resursa kroz poboljšanu vodopostavu i integrirani sustav otpadnih voda	datum završetka		
Projektna lokacija: VRBOVEC					
Identifikacija projekta	☒	Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Vrbovca	2007.		
Dejnost investicije (Glavni projekt)	☒	u izradi	2007.		
5. Opis glavnih jedinica	☐	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 20.400 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odloženje mulje od komunalnih			
Lokacijska dozvola	☐				
Građevinska dozvola	☐				
Ostalo (navesti):					
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem		Rješenje odlaganja otpadnih voda grada Vrbovca			
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta		Za spojni kolektor: Lokacijska dozvola je dobivena u 2009. godini, a izrada uređaja za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je: 2011.			2
11. Opis trenutnog statusa projekta		• Otvoriti lokacijski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda			
Vrsta dokumenta		• Ishoditi lokacijsku dozvolu za građenje • Izraditi opis statusa i završetka			komentar
Pred-studija izvodljivosti	☒	Ishoditi građevinsku dozvolu izrađeno			
12. Naziv krajnjeg korisnika izvodljivosti		Komunalno poduzeće Vrbovec	13. Naziv operatora		Komunalno poduzeće Vrbovec
14. Izvori financiranja	☐				
15. Nacionalna i regionalna financijska analiza uključujući krajnjeg korisnika (EIA)	☐	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)		Predložena besp. sreds. IPA
studija Lokalni i državni natjecajni					
16. HV dokumentacija					
Ostalo (navesti):					

15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	
---	--

Projekt br.: 11	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: KRAPINA					
1. Naziv projekta	Sustav odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Krapine				
2. Vrijednost investicije (procjena)	5.800.000 EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 20.000 e.s., tehnološke jedinice za mehaničko i biološko pročišćavanje i rješenje za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Proširenje odvodne mreže i izgradnja novih glavnih kolektora (d=4 km, φ 800mm)				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita vodocrpilišne zone. Zaštita kakvoće voda rijeke Krapine, kao lokalnog prijemnika. Rješenje odlaganja otpadnih voda grada Krapine i okolnih naselja.				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2009.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2012.	7. Trajanje projekta (godine)	3
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i	☐				

financijske analize)				
PUO (EIA) studija	☒	izrađeno		
Natječajna dokumentacija				
Ostalo (navesti):				
9. Status projektne dokumentacije i dozvola				
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	komentar
Dio projekta 1:				
Idejno rješenje	☒	izrađeno	2007.	
Idejni projekt	☒	izrađeno	2007.	
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti):				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: vlasništvo Komunalnog poduzeća Krapina				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<u>Za glavne kolektore i mrežu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Izraditi glavne projekte i Lokacijska i građevinska dozvola su dobivene <u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u> <ul style="list-style-type: none"> Ishoditi lokacijsku dozvolu Izraditi glavne projekte i Ishoditi građevinsku dozvolu 			
12. naziv krajnjeg korisnika	Komunalno poduzeće Krapina	13. Naziv operatora	Komunalno poduzeće Krapina	
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA	

krajnjeg korisnika)			
Lokalni i državni proračun, HV			
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd):			

Projekt br.: 12	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.2.	
Projektna lokacija: VELIKA GORICA					
1. Naziv projekta	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Velike Gorice				
2. Vrijednost investicije (procjena)	5.500.000 EUR				
3. Opis glavnih komponent i projekta i/ili projektnih aktivnosti	Rekonstrukcija i poboljšanje postojećeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kako bi se dostigao kapacitet od 70.000 ES (s tehnologijom mehaničkog i biološkog pročišćavanja i rješenjem za mulj).				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita vodocrpilišne zone i jezera Novo Čiče. Zaštita potoka Želin (prijemnik I. klase) od ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda. Poboljšanje kakvoće voda (rijeka Sava, jezero Novo Čiče, potok Želin i rijeka Odra). Rješenje za odlaganje viška otpadnih voda Velike Gorice i okolnih naselja.				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2009.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2011.	7. Trajanje projekta (godine)	2
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Dio projekta 2: Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐				
PUO (EIA) studija	☐			PUO (EIA) studija za postojeći uređaj ("Plan", 1992.)	
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					
9. Status projektne dokumentacije i dozvola					
Tip projekta	status	opis	datum	komentar	

		statusa	završetka	
Dio projekta 2: Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda				
Idejno rješenje	☒	u izradi		Idejno rješenje za sanaciju uređaja („Hidroprojekt-Eko”, 1996.)
Idejni projekt	☐			
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti):				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: riješeno				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<u>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</u> - Izraditi studiju PUO - Izraditi idejni, glavni i finalni projekt - Ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu			
12. Naziv krajnjeg korisnika	„KOMUNALNA INFRASTRUKTURA” d.o.o. VELIKA GORICA	13. Naziv operatora	„KOMUNALNA INFRASTRUKTURA” d.o.o. VELIKA GORICA	
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Drugi donator (navesti)	Predložena besp. sreds. IPA	
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Na DABLAS-ovoj listi prioriteta			

Projekt br.: 13	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda			Mjera br.: 2.2.
Projektna lokacija: SAMOBOR				
1. Naziv projekta	Poboljšanje infrastrukture odvodnje u gradu Samoboru			
2. Vrijednost investicije (procjena)	10.000.000 EUR			
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 40.000 e.s., s tehnologijom mehaničkog i biološkog pročišćavanja i rješenjem za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Izgradnja također uključuje tercijarno pročišćavanje otpadnih voda. Sanacija sustava odvodnje.			
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita vodocrpilišta Strmec i zaštita podzemnih voda. Zaštita potoka Rakovica i rijeke Save. Poboljšanje kakvoće vode (rijeka sava i potok Rakovica)			
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta		6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta		7. Trajanje projekta (godine)
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije				
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar
Pred-studija izvodljivosti	☐			
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐			
PUO (EIA) studija	☒	izrađeno		
Natječajna dokumentacija				
Ostalo (navesti): Studija sanacije sustava odvodnje (200.) Investicijska studija (2006)				
9. Status projektne dokumentacije i dozvola				
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	komentar
Dio projekta 1:				

Idejno rješenje	☒	izrađeno		
Idejni projekt	☒	izrađeno		
Glavni projekt	☐		Nije započeto	
Konačni projekt	☐		Nije započeto	
Lokacijska dozvola	☒	važeće		
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti):				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: jedan dio zemljišta za uređaj mora biti kupljen				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Potrebno je izraditi dokumentacija za sanaciju sustava odvodnje.</u></p> <p>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • riješiti vlasništvo nad jednim dijelom zemljišta • izraditi glavni projekt • ishoditi građevinsku dozvolu 			
12. Naziv krajnjeg korisnika	KOMUNALC Samobor	d.o.o.	13. Naziv operatora	KOMUNALC d.o.o. Samobor
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Ostali donatori (navesti)	Predložena nepovratna sredstva IPA	
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)	Na DABLAS-ovoj listi prioriteta.			

Projekt br.: 14	Prioritetna os 2 – Zaštita hrvatskih vodnih resursa kroz poboljšanu vodoopskrbu i integrirani sustav otpadnih voda		Mjera br.: 2.2.		
Projektna lokacija: DUGO SELO					
1. Naziv projekta	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Dugo Selo				
2. Vrijednost investicije (procjena)	14.800.000 EUR				
3. Opis glavnih komponenti projekta i/ili projektnih aktivnosti	Izgradnja središnjeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za 50.000 e.s., s mehaničkom i biološkom tehnologijom pročišćavanja i rješenjem za odlaganje mulja od komunalnih otpadnih voda. Proširenje odvodne mreže i izgradnja novih glavnih kolektora.				
4. Opis glavnih ciljeva projekta i očekivanih rezultata	Zaštita Parka prirode Lonjsko polje. Poboljšanje kakvoće voda i zaštita potoka Črnec.				
5. Mjesec i godina početka provedbe projekta	2009.	6. Mjesec i godina kraja provedbe projekta	2012.	7. Trajanje projekta (godine)	3
8. Spremnost osnovne projektne dokumentacije					
Vrsta dokumenta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Pred-studija izvodljivosti	☐				
Studija izvodljivosti (s cost-benefit analizama koje uključuju ekonomske i financijske analize)	☐				
PUO (EIA) studija	☒	u izradi	2007.		
Natječajna dokumentacija					
Ostalo (navesti):					
9. Status projektne dokumentacije i dozvola					
Tip projekta	status	opis statusa	datum završetka	komentar	
Dio projekta 1:					
Idejno rješenje	☒	izrađeno			

Idejni projekt	☒	u izradi	2007.	
Glavni projekt	☐			
Konačni projekt	☐			
Lokacijska dozvola	☐			
Građevinska dozvola	☐			
Ostalo (navesti):				
10. Opis statusa vlasništva nad zemljištem: nije riješeno				
11. Opis trenutnog statusa projekta	<p><u>Za glavne dijelove sustava odvodnje potrebno je:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu izraditi glavni projekt <p>Za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda potrebno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> riješiti vlasništvo nad zemljištem izraditi glavni projekt ishoditi lokacijsku i građevinsku dozvolu 			
12. Naziv krajnjeg korisnika	DUKOM d.o.o. DUGO SELO	13. Naziv operatora	DUKOM d.o.o. DUGO SELO	
14. Izvori financiranja				
Nacionalna komponenta (uključujući krajnjeg korisnika)	MFI (navesti)	Ostali donatori (navesti)	Predložena nepovratna sredstva IPA	
15. Komentari: -Tehnička pomoć (EU, ostalo) -Strateški dokumenti (planovi, programi, itd)				

DODATAK IV.: **PODACI O PARTNERSKIM KONZULTACIJAMA**

ZABILJEŠKA SA SASTANKA ODRŽANOG 21.3.2007.

KONZULTACIJE S PARTNERIMA

PREZENTACIJA OPERATIVNOG PROGRAMA ZA IPA PRETPRISTUPNI EU FOND

Temeljem aktivnosti započelih u okviru prethodnih programa EU pretpristupnih fondova CARDS, DABLAS i ISPA, te izradom operativnog programa za IPA pretpristupni fond prepoznati su partneri u provedbi ovih programa, a to su: potencijalni korisnici sredstava: Hrvatska zajednica županija, Savez udruga gradova i udruga općina Republike Hrvatske; gospodarska udruženja: Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacije, civilna društva (nevladine organizacije) Zelena akcija, Sunce, Zeleni Osijek, te provedbeno tijelo IPA projekata za sektor voda u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“ Republike Hrvatske.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva organiziralo je prezentaciju Operativnog programa dana 21. ožujka 2007. u 10 sati u prostorijama Hrvatskih voda, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb.

Sastanku su prisustvovali:

Predstavnik Zelene akcije – Irma Popović

Predstavnici MPŠVG

Predstavnik Sava Cards

Predstavnik Hrvatske gospodarske komore

Predstavnik Hrvatske zajednice županije

Potpisana lista sudionika sastavni je dio ove Zabilješke

Sastanku se nisu odazvali predstavnici Hrvatske grupacija vodovoda i kanalizacije, već su pismeno ispričali izostanak svojih predstavnika, te uputili zamolbu da se prezentacija Operativnog programa „Zaštita okoliša“, koja se odnosi na vode održi posebno za sve članove Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije.

Nakon uvodnih riječi gđe. Karmen Cerar, u ime MPŠVG-a, koja je najavila temu sastanka kao prezentaciju Operativnog programa „Zaštita okoliša“, u okviru IPA pretpristupnog EU fonda, koji se odnosi na vodni sektor, te je najavila prezentaciju u dva dijela.

Prvi dio prezentacije održao je gosp. Damir Tomasović, predstavnik SDURF-a tj. Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije i član Međuministarske radne skupine tj. MRS koja je pripremila Operativni program.

U ovom dijelu prezentacije sudionici su se upoznali s postojećim pretpristupnim programima pomoći EU, te budućim programima pomoći namijenjenim članicama EU, tj. strukturnim i kohezijskim fondovima. Potom je objašnjena struktura IPA programa, koji se sastoji od pet komponenti, te je napomenuto da se ovaj Operativni program provodi kroz III IPA Komponentu. Prikazana je i shema Okvira IPA programiranja, koja se provodi na više razina, počevši od **Paketa za proširenje** (“Enlargement package”), koji sačinjava godišnje Izvješće EK o napretku pojedine zemlje kandidata u procesu pridruživanja EU, te višegodišnji indikativni financijski okvir, Druga razina dokumenta je **Višegodišnji indikativni programski dokument** (“Multi-annual Indicative Programming Document, MIPD) kojeg također izrađuje EK ali u suradnji sa zemljom korisnicom. Njime se utvrđuju prioritetna područja ulaganja za svaku od komponenti IPA programa te indikativne financijske alokacije za glavna područja intervencija. Provedbeni dokumenti za program IPA su tzv. **Operativni programi** (“Operational Programmes”, ili **OP**). Ovim dokumentima se utvrđuju konkretne aktivnosti za koje je moguće namijeniti EU sredstva. OP-eve izrađuje zemlja korisnik odnosno relevantno resorno tijelo, u suradnji s ostalim relevantnim tijelima i partnerima. OP je podložan usvajanju od strane EK, koja ga mora odobriti nakon što se uvjeri u njegovu usklađenost s MIPD-om, MIFF-om, relevantnim

nacionalnim strategijama te relevantnom pravnom stečevinom EU. IPA sredstva se zemlji korisnici dodjeljuju temeljem OP-a, stoga su OP-ovi pravno obvezujući i prilog su Financijskom sporazumu. Objasnjeno je i slijed pripreme navedenih dokumenata.

Drugi dio prezentacije održala je gđa. Karmen Cerar, ispred MPŠVG, kao član Međuministarske radne skupine tj MRS. Svojim izlaganjem prezentirala je sam Operativni program „Zaštita okoliša“, sektor voda, te je naglasila da su u izradi dokumenta sudjelovala dva ministarstva: Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG). MZOPUG pripremio je dio programa za sektor otpada, a MPŠVG dio programa za sektor voda, te se uz koordinaciju i dogovore sa SDURF-om i ostalim članovima Međuministarske radne skupine napravio 1. nacrt dokumenta, koji je nakon pregleda i komentara predstavnika EK, doraden, te je kao 2. nacrt upravo pripremljen za ponovno čitanje u EK. Upravo ovaj drugi Nacrt Operativnog programa je prezentiran.

Izlaganjem je naveden pravni okvir nastanka dokumenta, gdje je razmotrena nacionalna politika i socijalno-gospodarski kontekst, te utvrđen strateški okvir zajednice. Obrazložena je analiza procjene srednjoročnih potreba, ciljeva i strateških prioriteta, te su navedene prioritete osi i mjere za njihovu provedbu kroz ovaj program. Pojašnjeni su kriteriji odabira projekata, temeljem kojih je napravljena indikativna lista projekata sa procjenom investicije, te prikazan obrazac identifikacijske kartice pojedinog projekta. Sudionicima skupa je predložen i financijski plan povlačenja sredstava po godinama.

Nakon održanih prezentacija sudionici su izrazili zadovoljstvo dobivenim informacijama, te su imali sljedeća pitanja:

1. Predstavnik Zelene akcije je postavio pitanje: „Zašto u ovaj program nisu uključeni projekti obnove i revitalizacije vodotoka“.

Odgovoreno je da je projekte ovog tipa moguće financirati kroz druge programe EU pretpristupnih fondova, kao što su CARDS i slični.

2. Predstavnik Hrvatske gospodarske komore imao je primjedbu na nemogućnost pripreme za ovaj sastanak obzirom da prethodno nije dobio dokument na uvid, te je zamolio da mu se naknadno dostavi.

Odgovoreno je da je ovom prezentacijom predstavljen samo dio IPA Operativnog programa zaštite okoliša i to za dio koji se odnosi na sektor voda i MPŠVG je spremno dostaviti dokument na uvid svim identificiranim partnerima u provedbi. Međutim kako je Operativni program napravljen za zaštitu okoliša kao cjelinu u suradnji i koordinaciji s MZOPUG, gdje je MZOPUG pripremio dio programa koji se odnosi na sektor otpada, prethodno je potrebno zatražiti suglasnost MZOPUG i nadležne osobe za upravljanje i provedbu treće komponente programa IPA Regionalni razvoj – zaštita okoliša za davanje ovog dokumenta na uvid. MPŠVG će poduzeti aktivnosti da partnerima u provedbi IPA Operativnog programa „Zaštita okoliša“, omoguće uvid u prezentirani dokument.

Sastanak je završio 21.3.2007. u 12.00 sati

ZABILJEŠKA SA SASTANKA ODRŽANOG 31.5.2007.

KONZULTACIJE S PARTNEROM - HRVATSKOM GRUPACIJOM VODOVODA I KANALIZACIJE

PREZENTACIJA OPERATIVNOG PROGRAMA ZA IPA PRETPRISTUPNI EU FOND

Temeljem aktivnosti na pripremi i izradi IPA programa pretpristupne pomoći EU, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Uprava vodne politike i međunarodnih projekata dana 21.3.2007. organizirala je prezentaciju IPA Operativnog programa „Zaštita okoliša“, identificiranim partnerima u provedbi programa pretpristupnih pomoći EU. Identificirani partneri u provedbi programa su potencijalni korisnici sredstava, a to su Hrvatska zajednica županija, Savez udruga gradova i udruga općina Republike Hrvatske; Gospodarska udruženja: Hrvatska gospodarska

komora, Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacije, Civilna društva (nevladine organizacije) Zelena akcija, Sunce, Zeleni Osijek, te provedbeno tijelo IPA projekata za sektor voda u okviru Operativnog programa „Zaštita okoliša“ Hrvatske vode.

Prezentaciji IPA Operativnog programa održanoj 21.3.2007. u prostorijama Hrvatskih voda, Zagreb nisu prisustvovali predstavnici Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije, koji su uputili zamolbu da se prezentacija Operativnog programa „Zaštita okoliša“, koja se odnosi na sektor vode održi posebno za sve njihove članove.

Stoga je dana 31.05.2007. u 11 sati u prostorijama Hrvatskih voda, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb održana prezentacija IPA Operativnog programa „Zaštita okoliša“ kojoj je prisustvovalo oko 40 predstavnika komunalnih poduzeća iz cijele Hrvatske. Potpisana lista sudionika sastavni je dio ove Zabilješke

Uvodnu riječ ispred Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije dao je gosp. Ljubo Novoselić, predsjednik grupacije. Skup su potom pozdravili gđa. Ružica Drmić, pomoćnica Ministra, te gosp. Siniša Širac, zamjenik generalnog direktora Hrvatskih voda.

Nakon uvodnih i pozdravnih riječi gđe. Karmen Cerar, ispred MPŠVG, je najavila temu sastanka kao prezentaciju Operativnog programa „Zaštita okoliša“, u okviru IPA pretpripravnog EU fonda, koji se odnosi na vodni sektor, te naglasila da je sudionicima skupa Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG) 10.05.2007. dostavilo na uvid i očitovanje 2. Nacrt ovog dokumenta.

Prvi dio prezentacije održala je gđa. Karmen Cerar, ispred MPŠVG, kao član Međuministarske radne skupine tj. MRS koja je pripremila nacrt Operativnog programa.

U ovom dijelu prezentacije sudionici su se upoznali s postojećim pretpripravnim programima pomoći EU, te budućim programima pomoći namijenjenim članicama EU a, tj strukturnim i kohezijskim fondovima. Potom je objašnjena struktura IPA programa, koji se sastoji od pet komponenti, te je napomenuto da se ovaj Operativni program provodi kroz III IPA Komponentu. Prikazana je i shema Okvira IPA programiranja, koja se provodi na više razina, te su navedeni dokumenti koji se pripremaju kao i slijed njihove pripreme. Potom je naglasak stavljen na provedbeni dokument za program IPA tzv. **Operativni program** (“Operational Program”, OP). Pojašnjeno je da ovim dokumentom utvrđuju konkretne aktivnosti za koje je moguće namijeniti EU sredstva. Navedeno je da dokument izrađuje zemlja korisnik odnosno relevantno resorno tijelo, u suradnji s ostalim relevantnim tijelima i partnerima. Pripremljen nacrt OP se dostavlja EK na usvajanje, a EK ga mora odobriti nakon što se uvjeri u njegovu usklađenost s ostalim temeljnim dokumentima tj. MIPD-om, MIFF-om, relevantnim nacionalnim strategijama te relevantnom pravnom stečevinom EU. Sudionici su upoznati i sa činjenicom da se IPA sredstva zemlji korisnici dodjeljuju temeljem OP-a, stoga su OP-ovi pravno obvezujući i prilog su Financijskom sporazumu.

Potom je gđa. Cerar prezentirala sam Operativni program „Zaštita okoliša“, sektor voda, te je naglasila da su u izradi dokumenta učestvovala dva Ministarstva Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva (MPŠVG). MZOPUG pripremi je dio programa za sektor otpada, a MPŠVG dio programa za sektor voda, te se uz koordinaciju i dogovore sa SDURFOM i ostalim članovima Međuministarske radne skupine napravio 1. Nacrt dokumenta, koji je nakon pregleda i komentara predstavnika EK, doraden, te je kao 2. Nacrt dostavljen za ponovno čitanje u EK.

Izlaganjem je naveden pravni okvir nastanka dokumenta, gdje je razmotrena nacionalna politika i socijalno-gospodarski kontekst, te utvrđen strateški okvir zajednice. Obrazložena je analiza procjene srednjoročnih potreba, ciljeva i strateških prioriteta, te su navedene prioritete osi i mjere za njihovu provedbu kroz ovaj program. Pojašnjeni su kriteriji odabira projekata, temeljem kojih je napravljena indikativna lista projekata sa procjenom investicije, te prikazan obrazac identifikacijske kartice pojedinog projekta.

Sudionicima skupa je predočen i financijski plan povlačenja sredstava po godinama, gdje je naglašeno da su sredstva IPA-e po godinama slijedeća: ukupna IPA alokacija za zaštitu okoliša iznosi €53.5m (€17.0 m u 2007., €18.0m u 2008. i €18.5m u 2009.), a od toga alokacija za vodni sektor iznosi €8,4m u 2007., €8,9m u 2008. i €9,15m u 2009 tj. ukupno € 26,45m. Planirana prosječna stopa sufinanciranja je

75% iz IPA-e, ali je naglašeno da će stopa sufinanciranja za pojedini projekt biti poznata nakon izrade aplikacija za nominirane projekte tj. po završetku cost benefit analiza i temeljem utvrđenog "financijskog nedostatka".

Nakon održane prezentacije Operativnog programa riječ je preuzeo gosp. Robert Kartelo, predstavnik Hrvatskih voda. MPŠVG i Hrvatske vode prolaze kroz akreditacijsku proceduru nominacije za provedbena tijela IPA sredstva, III Komponente, zaštita okoliša, sektor vodnog gospodarstva.

Gosp. Kartelo se osvrnuo na kriterije odabira projekata, temeljem kojih je napravljena indikativna lista projekata sa procjenom investicije, a to su

A) Administrativni kriteriji – tj. tehnički preduvjeti koji trebaju biti ispunjeni da bi se prijedlog projekta smatrao valjanim:

- Projektni zahtjev ispunjen i svi prateći dokumenti priloženi (Studija izvedivosti, Analiza troškova i koristi (cost-benefit), PUO u skladu s EU zahtjevima, i potrebne okolišne dozvole, Projektne studije, itd)
- Osigurano sufinanciranje
- Projektni zahtjev podnesen prije propisanog krajnjeg roka

B) Obvezni kriteriji - tj. preduvjeti koje projektni prijedlog treba ispunjavati:

- Razmjer projekata: projekti / skupine projekata/ projektne faze trebale bi procijenjenu minimalnu vrijednost od 10 milijuna eura
- Projekt mora biti financijski održiv, tj. budući troškovi rada i održavanja pokriveni
- Održivost: projekt mora poštovati norme i standarde EU, biti usklađen sa sektorskim politikama EU, te s ciljevima i načelima okolišne politike EU i zakonskim okolišnim zahtjevima EU uz posebnu pažnju posvećenu direktivama koje zahtijevaju visoka ulaganja, s namjerom pružanja potpore usklađivanju s acquisom
- Usklađivanje s prioritetima određenim u strateškim dokumentima EU i nacionalnim strateškim dokumentima.
- Pojašnjenje da projekt ne bi napredovao bez pomoći EU.

C) Kvalitativni kriteriji – tj. opći uvjeti/modaliteti na temelju kojih će se ocjenjivati projekti koji ispunjavaju obvezne kriterije

- „Zrelost“ projekata, uključujući okoliše i ostale suglasnosti/dozvole (lokacijska, građevinska itd.)
- Kontinuitet pomoći Zajednice, međunarodnih financijskih institucija (MFI) i ostale pomoći i prethodno utvrđeni investicijski prioriteti: investicije i tehnička pomoć nastavljaju se na prethodni program potpore (CARDS, DABLAS, PHARE, ISPA, MFI, itd.);
- Projekti s prethodno razvijenih i dogovorenih lista nacionalnih prioriteta
- Projekti koji će osigurati najveći utjecaj i trenutnu korist po završetku (projekti koji obuhvataju najviše stanovništva, aglomeraciju ili područje)
- Mogući prekogranični / regionalni utjecaj(i);
- Razina doprinosa postizanju gospodarske i socijalne kohezije Hrvatske s EU (Projekti s maksimalnim potencijalnim gospodarskim i socijalnim prednostima);
- Odnos između okolišne i ekonomske učinkovitosti projekata – tj. između broja osoba na koje projekt ima utjecaj i troškova projekt
- Institucionalni i upravni okvir za upravljanje / provedbu projekta (uglavnom u odnosu na razinu obveze preuzete od krajnjeg korisnika (jednog ili više) ;

Potom je gosp. Kartelo dao pregled potrebnih aktivnosti na provedbi programa sa rokovima provedbe u obliku gantograma. Pregled obuhvaća aktivnosti od pripreme te konačnog prihvaćanja Operativnog

programa od strane EK, akreditacije sudionika u provedbi IPA programa, pripreme, dorade, te konačnog prihvaćanja od strane EK aplikacija pojedinih projekata, provedbe natječajne procedure, do provedbe na terenu.

Temeljem predočenog gantograma naglašeno je da su rokovi za provedbu svake od navedenih aktivnosti vrlo kratki te da se vrlo ozbiljno i promptno treba pristupiti rješavanju predstojećih zadataka, posebno obzirom na činjenicu da je rok za izradu aplikacija lipanj 2007.

Dat je opći pregled aktivnosti koje treba provesti do izrade aplikacije za svaki od projekata:

1. Nominirati projekte čija je investicijska vrijednost veća od 10 mil EUR-a
2. Definirati izvore financiranja osim IPA-e, bez obzira na % Granta
3. Napraviti Cost-Benefit Analizu i izračunati „Financial Gap“
4. Točno definirati vrijednost investicije, tj. obuhvat projekta
5. Napraviti Studije utjecaja na okoliš, tj. barem Sažetak u formi koju zahtjeva EK
6. Imati riješene imovinsko pravne odnose, tj. imati strogo definiran program rješenja imovinsko pravnih odnosa sa krajnjim rokom riješenog vlasništva zemljišta prosinac 2007.
7. Provjeriti prihvatljivost cijene usluga
8. Anketirati stanovništvo o prihvatljivom povećanju cijene
9. Pripremiti Aplikaciju sa svim potrebnim priložima, dokazima i proračunima na engleskom jeziku.
10. Odrediti dinamiku realizacije projekta, imajući u vidu n+3 pravilo i godišnju IPA alokaciju, te broj prijavljenih projekata

Nakon održanih prezentacija sudionici skupa su upoznati i sa činjenicom da je na 2. Nacrt dokumenta EK poslala svoje komentare 11.05.2007, kao i da je IPA Operativni program dostavljen neovisnom konzultantu tj. European Policies Research Centre-u, University of Strathclyde, koji je u travnju 2007. napravio tkz. ex-ante ocjenu dokumenta. Komentari EK i ex-ante Konzultanata na 2. Nacrt Operativnog programa, bit će ugrađeni u 3. Nacrt dokumenta, čiji je planirani rok dovršetka 08.06.2007.

Kako je 2. Nacrt IPA Operativnog programa već prethodno dostavljen na uvid i očitovanje i svim identificiranim partnerima u provedbi, pa tako i Hrvatskoj grupaciji vodovoda i kanalizacije, nazočni predstavnici su pozvani da postavljaju pitanja te daju svoje komentare, koji će se uzeti u obzir pri izradi završnog 3. Nacrta programa.

Sudionici su izrazili zadovoljstvo dobivenim informacijama, te su imali slijedeća pitanja i komentare:

Direktor „Vodovoda i kanalizacije“, Rijeka, gosp. Željko Mažar postavio je slijedeća pitanje:

1. Zašto su ovaj program uzeti slijedeći kriteriji odabira projekata gubici u vodoopskrbnoj mreži veći od 40%, izgrađenost kanalizacijskih sustava manja od 75% kada većina gradova i naselja ima slične probleme, te se temeljem tog kriterija ne može utvrditi prioritet.

Odgovoreno je da je izrada samog dokumenta EOP, kao i njegovi ciljevi i mjere provedbe proizašle iz nacrta Strategije upravljanja vodnim gospodarstvom, kojim je utvrđeno postojeće stanje u vodnom gospodarstvu, dat cjelovit pristup poboljšanju vodnog sustava, definirani strateški ciljevi, te uspostava i ujednačenje politike upravljanja vodama u skladu s međunarodnim obvezama. Stoga navedeni podaci predstavljaju samo temeljni pristup u unapređenju i izgradnji mreža vodoopskrbe i odvodnje i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, a kriteriji odabira projekata dati su u poglavlju 3.1.2 kojim su pregledno razmotreni tehnički preduvjeti koji trebaju biti ispunjeni da bi se prijedlog projekta smatrao valjanim, kao i kriteriji na temelju kojih će se ocjenjivati projekti koji ispunjavaju preduvjete, o čemu je detaljnije govorio gosp. Kartelo.

2. Zašto su u ovaj program predloženi samo projekti iz sliva Dunava i Save, a ne i jadranskog sliva.

Odgovoreno je da su najveći problemi u pogledu standarda kakvoće voda u Crnomorskom/ Dunavskom riječnom slivu, a imajući u obzir činjenicu da su vodnogospodarski projekti Jadranskog sliva već obuhvaćeni programom koji financira IBRD tj. Svjetska banka kroz “Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području”, s ciljem poboljšanja kakvoće prijemnih voda i pružanja kvalitetnijih komunalnih usluga u naseljima Jadranskog sliva, većina predloženih projekata izrađena je kako bi se poboljšali sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u Crnomorskom/ Dunavskom riječnom slivu. U indikativnu listu projekt u ovom IPA Operativnom programu uključen je i jedan projekt sa kopnenog područja Jadranskog sliva tj. Projekt Knin i Drniš, koji nije obuhvaćen programom financiranim od strane Svjetske banke.

3. Zašto grad Rijeka nije ušao na listu identificiranih projekata.

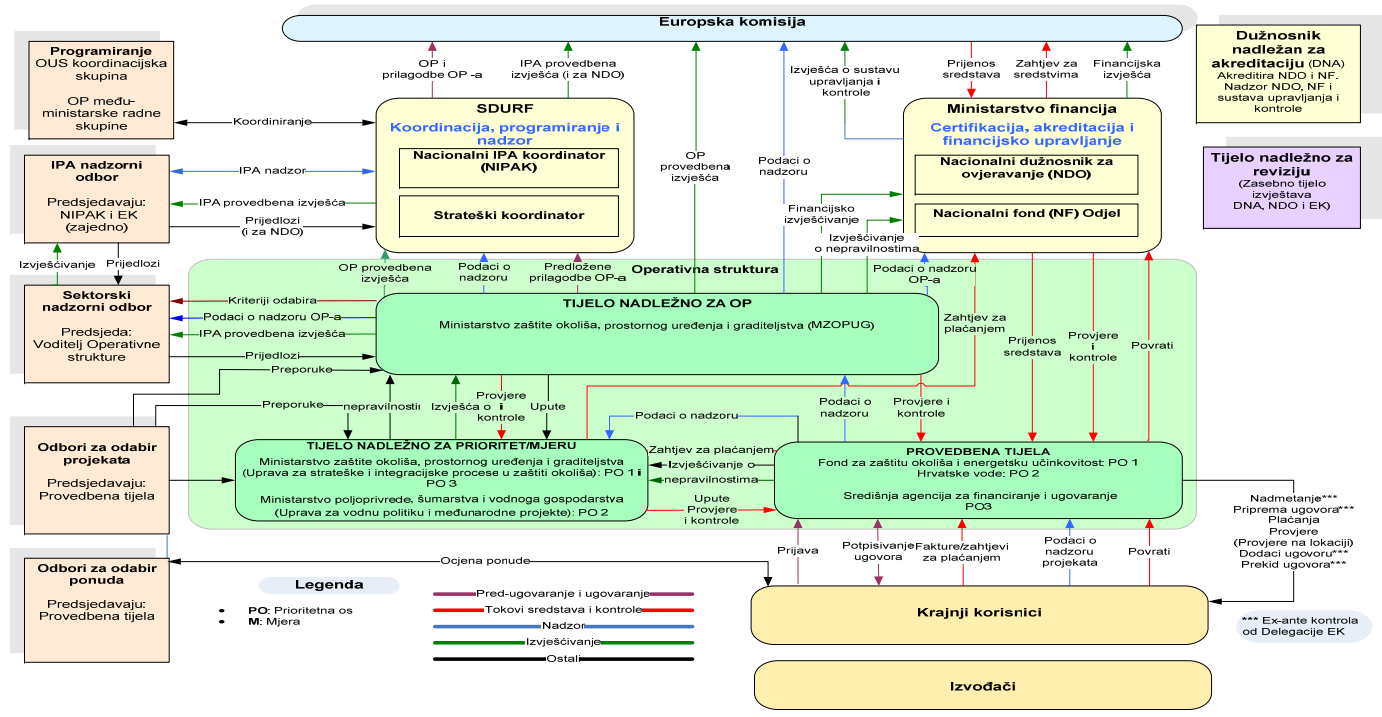
Odgovor: Projekt grada Rijeke nije ušao na listu identificiranih projekata zato što programi pomoći EU putem IPA sredstava potiču regionalni razvoj, odnosno potiču razvoj infrastrukture, čime će se osigurati pozitivno okolišno okruženje za razvoj gospodarstava u područjima u kojim je to potrebno. Isto tako EK sufinancira projekte koji se ne bi mogli sami financirati. Zbog ograničenih sredstava Hrvatska je morala odrediti određene prioritete postavljenje u Operativnom programu, čiji je rezultat indikativna lista projekata prezentirana u Operativnom programu.

Dobivene odgovore gosp. Mažar je prihvatio te rekao da nema dodatnih pitanja niti komentara.

U ime Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije gosp. Novoselić se zahvalio na prezentiranom dokumentu te izjavio da temeljem prethodnog uvida u dokument, udruga nema dodatnih komentara niti primjedbi.

Sastanak je završio 31.5.2007. u 13.30 sati

DODATAK V: GRAFIČKI PRIKAZ INSTITUCIONALNE STRUKTURE OPZO

(a) Izmjene i dopune Operativnog programa

DODATAK I

Višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ mijenja se i dopunjuje kako slijedi:

1. **Na naslovnoj stranici, naziv programa zamjenjuje se sljedećim:**
"OPERATIVNI PROGRAM 'ZAŠTITA OKOLIŠA'
INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ
2007HR16IPO003"
2. **Tablica 3.1 na str. 56., tablica 3.2 na str. 58., tablica 3.3 na str. 59., tablica 3.4 na str. 62., tablica 3.5 na str. 64., tablica 3.6 na str. 66., tablica 3.7 na str. 68. i tablica 3.8 na str. 69. kao i Dodatak II Operativnog programa zamjenjuju se sljedećim:**

"DODATAK II – POKAZATELJI NADZORA

Pokazatelji nadzora

Prikazani su pokazatelj rezultata za svaku prioritetu os i pokazatelji neposrednih rezultata za svaku od mjera. Konačni cilj tj. rezultati u okviru većine prioriteta / mjere određeni su na osnovi projekata čija je provedba predviđena u programskom razdoblju obuhvaćenom ovim Operativnim programom¹¹⁰.

Ciljeve će biti moguće procijeniti na kraju programa zbog prirode projekta predviđenog u OPZO-u (veliki infrastrukturni projekti za koje je potrebno određeno vrijeme za provedbu).

Imajući u vidu ograničena sredstva i vjerojatan utjecaj programa, nije moguće procijeniti utjecaje programa dalje od neposrednih rezultata pa stoga pokazatelji utjecaja nisu navedeni (utjecaj na okoliš na razini programa).

Glavni izvor za prikupljanje podataka bit će izvješća o praćenju (projekata, ali i godišnja i konačno izvješće o provedbi).

¹¹⁰ Iz tog je razloga 2007. uzeta kao polazna godina a većina polaznih vrijednosti je nula. S druge strane konačni ciljevi predstavljaju ono što se očekuje ostvariti u zadanom razdoblju (2007. - 2011.) no oni mogu biti čak i premašeni.

	Opis	Vrsta	Mjerna jedinica	Početo stanje (godina)	Učestalost provjere	Konačni cilj* na županijskoj razini	Konačni cilj* na državnoj razini	Izvor podataka
PRIORITETNA OS 1- RAZVOJ INFRASTRUKTURE ZA GOSPODARENJE OTPADOM RADI USPOSTAVE CJELOVITOG SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM U HRVATSKOJ								
1	Stanovništvo koje se služi novim centrima za gospodarenje otpadom	Rezultat	Br.	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	975.525 – 1.707.664 ¹¹¹	975.525 – 1.707.664	MZOPUG, krajnji korisnik
2	Smanjenje količine odloženog otpada na odlagališta	Rezultat	%	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	70% ¹¹²	17 – 27 % ¹¹³	MZOPUG, krajnji korisnik
Mjera 1.1 Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini								
1	Uspostavljeni (otvoreni) novi centri za gospodarenje otpadom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007)	godišnje		3-5	MZOPUG, Izvješća o praćenju projekata
2	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2006)	godišnje		3-5	MZOPUG, Izvješća o praćenju projekata

Mjera 1.2 - Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)								
1	Pripremljena dokumentacija za projekte na sanaciji „crnih točaka“	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007)	godišnje		1	MZOPUG, izvješća o praćenju projekta
PRIORITETNA OS 2 – ZAŠTITA VODNIH RESURSA HRVATSKE KROZ POBOLJŠANJE SUSTAVA VODOOPSKRBE TE INTEGRIRANOG SUSTAVA UPRAVLJANJA OTPADNIM VODAMA								
1	Stanovništvo priključeno na novu/obnovljenu mrežu vodoopskrbe	Rezultat	Br.	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *		20.000	MRRŠVG

¹¹¹ Prikazane ciljane vrijednosti (min. 3 – maks. 5 CzGO) ovise o broju projektnih prijedloga (1-3) koji će tek biti prijavljeni / odobreni za financiranje iz sredstava programa IPA. Taj broj usko je povezan i ovisi o obuhvatu aktivnosti koje će biti obuhvaćene programom IPA.

¹¹² Ovaj broj odgovara razmjeru iznosa smanjenja otpada nakon mehaničko-biološke obrade otpada koji je dostavljen županijskom/regionalnom centru za gospodarenje otpadom koji treba obraditi i zbrinuti na odlagalište. Broj se odnosi samo na županije koje će koristiti usluge županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom s postrojenjem za MBO.

¹¹³ Ovaj broj odgovara smanjenju količine otpada koji će se zbrinuti na odlagališta na državnoj razini nakon uvođenja županijskih/regionalnih centara za gospodarenje otpadom (3-5) s mehaničko-biološkom obradom otpada

2	Stanovništvo priključeno na novu/obnovljenu kanalizacijsku mrežu	Rezultat	Br.	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	25.000	MRRŠVG
3	Stanovništvo uslužno novim POOV (kapacitet POOV-a)	Rezultat	Br.	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	165.000 PE	MRRŠVG

Mjera 2.1 – Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža							
1	Nova vodoopskrbna mreža	Neposredni rezultat	km	0 (2007)	godišnje	9	MRRŠVG gradska komunalna društva, izvješća o praćenju projekta
2	Obnovljena / zamijenjena vodoopskrbna mreža	Neposredni rezultat	km	0 (2007)	godišnje	22	MRRŠVG gradska komunalna društva, izvješća o praćenju projekta
3	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007)	godišnje	0 ¹¹⁴	MRRŠVG izvješća o praćenju projekta

Mjera 2.2 – Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže

¹¹⁴ Prijave projekata iz područja vodoopskrbe s potpunom dokumentacijom dio su prijave projekata iz područja otpadnih voda s potpunom dokumentacijom – projekti se integriraju i sastoje se od komponente vodoopskrbe i otpadnih voda

1	Nova / obnovljena POOV u skladu s pravnom stečevinom EU	Neposredni rezultat	br.	0 (2007)	godišnje	4	MRRŠVG gradska komunalna društva, izvješća o praćenju projekta
2	Izgradnja / obnova kanalizacijske mreže	Neposredni rezultat	km	0 (2007)	godišnje	70	MRRŠVG gradska komunalna društva, izvješća o praćenju projekta
3	Podneseni zahtjevi za odobrenjem projekta s potpunom dokumentacijom	Neposredni rezultat	Br.	0 (2007)	godišnje	4 ⁵	MRRŠVG izvješća o praćenju projekta
PRIORITETNA OS 3 – TEHNIČKA POMOĆ							
1	Djelatnici u nacionalnim tijelima sposobni za samostalnu pripremu i procjenu projektnih aplikacija	Rezultat	Br.	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	40	MZOPUG, MRRŠVG
2	Iskorištena sredstva OP-a	Rezultat	%	0 (2007)	3-godišnje razdoblje *	100	MZOPUG, MRRŠVG

Mjera 3.1. Upravljanje Programom							
1	Osigurana obuka za javna tijela koja provode PO 1 i PO 2, uključivo obuku za pripremu i procjenu projektnih prijava	Neposredni rezultat	br.	0 (2007)	godišnje	10	Izvješća o praćenju projekta
2	Prijave za projekte gospodarenja otpadom ocijenjene i podnesene od strane operativne strukture	Neposredni rezultat	br.	0 (2006)	godišnje	5	MZOPUG
3	Prijave za projekte upravljanja vodama ocijenjene i podnesene od strane operativne strukture	Neposredni rezultat	br.	0 (2006)	godišnje	4	MRRŠVG
4	Sastanci Nadzornog odbora	Neposredni rezultat	br.	0 (2007)	godišnje	9	Izvješća o praćenju projekta "

* Predviđeni datum mjerenja krajnjeg cilja postavljen je na kraj programa, odnosno krajem 2015. godine. Razlog tome je razdoblje koje pokriva ovaj OP ali i zbog prirode predviđenih projekata i pravila "n+3"

3. **Odjeljak 4. – Indikativne financijske tablice, a posebno stranice 89. do 92., zamjenjuju se sljedećim:**

"4. **INDIKATIVNE FINANCIJSKE TABLICE ZA OPERATIVNI PROGRAM „ZAŠTITA OKOLIŠA“**

GODINA 2007.	Javni trošak			IPA stopa sufinanciranja	Informativno Ostalo (MFI, itd.) (Eur)
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio		
	(1) =(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)		
<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	9.823.236	8.349.750	1.473.486	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	9.758.530	8.294.750	1.463.780	85%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	64.706	55.000	9.706	85%	
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	9.882.354	8.400.000	1.482.354	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	1.938.236	1.647.500	290.736	85%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	7.944.118	6.752.500	1.191.618	85%	
<i>Prioritetna os 3: Tehnička pomoć</i>	293.824	249.750	44.074	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om	293.824	249.750	44.074	85%	
<i>Ukupno godina 2007.</i>	19.999.414	16.999.500	2.999.914	85%	0

GODINA 2008.	Javni trošak			Informativno	
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)	(4)=(2)/(1) (%)	(Eur)
<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	10.440.883	8.874.750	1.566.133	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	10.376.177	8.819.750	1.556.427	85%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	64.706	55.000	9.706	85%	
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	10.470.883	8.900.250	1.570.633	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	1.305.663	1.109.813	195.850	85%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	9.165.220	7.790.437	1.374.783	85%	
<i>Prioritetna os 3: Tehnička pomoć</i>	264.706	225.000	39.706	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja kapaciteta	264.706	225.000	39.706	85%	
<i>Ukupno godina 2008.</i>	21.176.472	18.000.000	3.176.472	85%	0

GODINA 2009.	Javni trošak			Informativno	
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)	(4)=(2)/(1) (%)	(Eur)
<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	10.735.589	9.125.250	1.610.339	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	10.653.236	9.055.250	1.597.986	85%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	82.353	70.000	12.353	85%	
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	10.764.707	9.150.000	1.614.707	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	107.118	91.050	16.068	85%	
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	10.657.589	9.058.950	1.598.639	85%	
<i>Prioritetna os 3: Tehnička pomoć</i>	264.706	225.000	39.706	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja kapaciteta	264.706	225.000	39.706	85%	
<i>Ukupno godina 2009.</i>	21.765.002	18.500.250	3.264.752	85%	0

GODINA 2010.	Javni trošak			IPA stopa sufinanciranja	Informativno
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio		Ostalo (MFI, itd.)
	(1)=(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)		(4)=(2)/(1) (%)
<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	12.326.471	10.477.500	1.848.971	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	12.326.471	10.477.500	1.848.971	85%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)					
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	12.326.472	10.477.500	1.848.972	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	238.236	202.500	35.736	85%	0
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	12.088.236	10.275.000	1.813.236	85%	Do 5.500.000 (5.392.873) zajma EBRD-a (uključujući nacionalni doprinos)
<i>Prioritetna os 3: Tehnička pomoć</i>	405.883	345.000	60.883	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja kapaciteta	405.883	345.000	60.883	85%	
<i>Ukupno godina 2010.</i>	25.058.826	21.300.000	3.758.826	85%	0

GODINA 2011.	Javni trošak			IPA stopa sufinanciranja	Informativno
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio		Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)	(4)=(2)/(1) (%)	(Eur)
<i>Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj</i>	12.679.412	10.777.500	1.901.912	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	12.679.412	10.777.500	1.901.912	85%	
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)					
<i>Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama</i>	12.679.413	10.777.500	1.901.913	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	238.236	202.500	35.736	85%	0
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	12.441.177	10.575.000	1.866.177	85%	Do 5.500.000 (5.392.873) zajma EBRD-a (uključujući nacionalni doprinos)
<i>Prioritetna os 3: Tehnička pomoć</i>	405.883	345.000	60.883	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja kapaciteta	405.883	345.000	60.883	85%	
<i>Ukupno godina 2011.</i>	25.764.708	21.900.000	3.864.708	85%	0

GODINE 2007. - 2011.	Javni trošak				Informativno
	Ukupni javni trošak	IPA udio	Nacionalni javni udio	IPA stopa sufinanciranja	Ostalo (MFI, itd.)
	(1) =(2) + (3) (Eur)	(2) (Eur)	(3) (Eur)	(4)=(2)/(1) (%)	(Eur)
Prioritetna os 1: Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	56.005.591	47.604.750	8.400.841	85%	0
Mjera 1.1: Uspostava novih centara za gospodarenje otpadom na županijskoj/regionalnoj razini	55.793.826	47.424.750	8.369.076	85%	0
Mjera 1.2: Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom (crne točke)	211.765	180.000	31.765	85%	0
Prioritetna os 2: Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	56.123.825	47.705.250	8.418.579	85%	0
Mjera 2.1: Uspostava modernih vodoopskrbnih sustava i mreža	3.827.489	3.253.363	574.126	85%	0
Mjera 2.2: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za otpadne vode iz domaćinstava i industrije i poboljšanje kanalizacijske mreže	52.296.340	44.451.887	7.844.453	85%	Do 11.000.000 (10.785.746) zajma EBRD-a (uključujući nacionalni doprinos)
Prioritetna os 3: Tehnička pomoć	1.635.002	1.389.750	245.252	85%	0
Mjera 3.1: Upravljanje OP-om i izgradnja kapaciteta	1.635.002	1.389.750	245.252	85%	0
Ukupno godine 2007. – 2011.	113.764.422	96.699.750	17.064.672	85%	0

4. Indikativni popis velikih projekata u Odjeljku 3.5 a posebno na stranicama 80. do 88. kao i u Dodatku III Operativnog programa zamjenjuje se kako slijedi:

"3.5 Indikativna lista velikih projekata

OTPAD

Niže prikazana indikativna lista predstavlja ažurirani indikativni popis prioriteta projekata iz programa ISPA i IPA s uključenim novim projektima za izgradnju centara za gospodarenje otpadom. Odabir svih projekata na popisu temelji se na kriterijima određenim u Odjeljku 3.1.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
1	Centar za gospodarenje otpadom Mariščina (Primorsko-goranska županija) *	Izgradnja	Nacionalna sredstva	48	Mjera 1.1	<p>Glavni cilj Projekta je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (305.505 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO – platoi u operativnoj zoni, područja odlagališta, sustav za otpadne i procjedne vode, zaštitna zona, infrastruktura i nabava vozila za prijevoz na daljinu – između transfer stanica i CGO-a • Tehnička pomoć za podizanje svijesti javnost, odnosi s javnosti, nadzor radova i opreme i tehničku pomoć • Izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu (MBO) • Izgradnja 5 transfer stanica (TS) 	Odluka EK-a o financiranju (IPA EPOP 2007-2009) donijeta u travnju 2009.; Bilateralni sporazum potpisan od strane EK-a 23. travnja 2009. i Republike Hrvatske 29. lipnja 2009.; ND u pripremi.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
2	Centar za gospodarenje otpadom za Splitsko-dalmatinsku županiju*	Izgradnja	CARDS 2002; Nacionalna sredstva	59	Mjera 1.1	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (464.000 stanovnika).</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO Splitsko-dalmatinske županije i nabava vozila za prijevoz na daljinu – između transfer stanica i CGO-a • Izgradnja 4 transfer stanice (TS) na otocima i 4 TS na kopnu • Optimiziranje transporta otpada iz TS do CGO • Pilot studija za odvojeno sakupljanje otpada u Splitu • Izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu (MBO) 	ND u pripremi; Idejno rješenje u pripremi;

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
3	Centar za gospodarenje otpadom za Istarsku županiju *	Izgradnja	Nacionalna sredstva	36	Mjera 1.1	<p>Glavni cilj projekta je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (206.344 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO-Kaštijun s kompletnom infrastrukturom • Izgradnja 6 transfer stanica • Vozila za prijevoz na daljinu – između transfer stanica i CGO • Izgradnja postrojenja za mehaničko-biološku obradu (MBO) • Tehnička pomoć je predložena za podizanje svijesti javnosti, odnose s javnosti, nadzor radova i tehničku pomoć 	Odluka EK o financiranju (IPA OPZO 2007.-2009.) donijeta u travnju 2009.; Bilateralni sporazum potpisan od strane EK-a 23. travnja 2009. i Republike Hrvatske 29. lipnja 2009.; ND u pripremi;

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
4	Sanacija i zatvaranje jame Sovjak, Primorsko-goranska županija*	Sanacija	IPA 2007-2009, IPA 2010-2011, Nacionalna sredstva	25	<u>Mjera 1.2</u>	<p>Glavni cilj je sanacija i zatvaranje napuštenog odlagališta opasnog otpada u jami Sovjak, u području krša, koja sadrži oko 250.000 m³ opasnog otpada (iz rafinerije, brodogradilišta, spremnika nafte, itd.)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vađenje i zbrinjavanje/obrada opasnog otpada • Stabilizacija preostalog odlagališta protiv prodiranja vode • Pokrivanje odlagališta, biološko obnavljanje odlagališnog područja i okolice • Kontrola i obrada procjednih voda • Smanjivanje štetnog utjecaja na tlo, zrak i vodu u području povezanom sa sanacijom susjednog općinskog odlagališta Viševac • Praćenje utjecaja na okoliš zatvorenog odlagališta 	Tehnička dokumentacija u pripremi;
					380		

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
5	Centar za gospodarenje otpadom u Dubrovačko-neretvanskoj županiji *	Izgradnja	CARDS 2002 Nacionalna sredstva	28	Mjera 1.1	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na regionalnoj (županijskoj) razini (122.870 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO uključujući MBO postrojenje s potpunom infrastrukturom • Izgradnja transfer stanica na otocima i na kopnu • Nabava specijalnih vozila za optimizaciju transporta otpada od TS do CGO • Izgradnja postrojenja za predobradu izdvojeno sakupljenog otpada i postrojenja za sortiranje u sklopu zone Županijskog centra za gospodarenje otpadom 	Radovi na ispitivanju u tijeku;
6	Regionalni centar za gospodarenje otpadom za Zadarsku županiju *	Izgradnja	CARDS 2001 Nacionalna sredstva PHARE 2006 project “Projekti u pripremi za IPA / EU SF”	37	Mjera 1.1	<p>Glavni cilj je uspostava integriranog održivog sustava za gospodarenje otpadom na županijskoj razini (162.045 stanovnika)</p> <p>Glavne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja novog CGO (uključujući MBO) s potpunom infrastrukturom • Izgradnja transfer stanica • Nabava specijalnih vozila za optimizaciju transporta otpada od TS do CGO 	OUO u izradi; studija predizvedivosti u pripremi; Procjena vremena provedbe 2012.-2014.

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
7	Centar za gospodarenje otpadom za Virovitičko-podravsku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva IPA 2010-2011	24	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; pripremne radnje u tijeku; Procjena vremena provedbe 2012.-2014. (U okviru SF OP)
8	Centar za gospodarenje otpadom za sjeverozapadnu Hrvatsku *	Izgradnja	Nacionalna sredstva; projekt PHARE 2006 „Projekti u pripremi za IPA / EU SF”	74	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; studija provedivosti i idejni plan u pripremi; Procjena vremena provedbe 2012.-2014.
9	Centar za gospodarenje otpadom za Osječko – baranjsku županiju** (bivši Centar za gospodarenje otpadom za istočnu Slavoniju*)	Izgradnja	Nacionalna sredstva IPA 2010-2011	54	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; pripremne radnje u tijeku; Procjena vremena provedbe 2013.-2016. (U okviru SF OP)

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
10	Centar za gospodarenje otpadom za Karlovačku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva IPA 2010-2011	26	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; pripremne radnje u tijeku; Procjena vremena provedbe 2013.-2016. (U okviru SF OP)
11	Centar za gospodarenje otpadom za Brodsko-posavsku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva IPA 2010-2011	28	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; pripremne radnje u tijeku; Procjena vremena provedbe 2013.-2016. (U okviru SF OP)
12	Centar za gospodarenje otpadom za Sisačko-moslavačku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva	30	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija u razmatranju;

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
13	Centar za gospodarenje otpadom za Vukovarsko-srijemsku županiju **	Izgradnja	Nacionalna sredstva, Privatni partner	27	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	OZO donijeta; postupak nadmetanja za javno-privatno partnerstvo u pripremi; Procjena vremena provedbe 2012.-2014. (U okviru SF OP)
14	Centar za gospodarenje otpadom za Bjelovarsko-bilogorsku županiju	Izgradnja	IPA 2010-2011	26	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	Lokacija određena; pripreme radnje u tijeku; procjena datuma provedbe – 2013.; Procjena vremena provedbe 2013.-2016. (U okviru SF OP)
15	Centar za gospodarenje otpadom za Požeško-slavonsku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva	20	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi; procjena datuma provedbe – 2014.;

PRIORITETNA OS 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave integriranog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj							
Rb.	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M€	Mjera	Komentar	Status
16	Centar za gospodarenje otpadom za Ličko-senjsku županiju	Izgradnja	Nacionalna sredstva	19	<u>Mjera 1.1</u>	Izgradnja centra za gospodarenje otpadom i ostalih postrojenja potrebnih za razvoj integriranog upravljanja otpadom	U pripremi; procjena datuma provedbe – 2015.;

* Projekti su bili dio Indikativne liste projekata iz ISPA Strategije: W3, W1, W4, W6, W12, W11, W5 i W10

** Projekti koji su proizašli iz centra za zbrinjavanje otpada za istočnu Slavoniju

***provedba = početak izgradnje

VODA

Sljedeća lista predstavlja ažuriranu indikativnu listu projektnih prioriteta ISPA s novim projektima u okviru Prioritetne osi 2. Podaci u vezi s procjenom ukupnih ulaganja i statusom projekata također su ažurirani. Odabir svih projekata na popisu temelji se na kriterijima utvrđenim u Poglavlju 3.1.

PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske poboljšanjem sustava vodoopskrbe i cjelovitog gospodarenja otpadnim vodama

Rb	Naziv projekta	Vrsta	Pomoć za pripremu projekata	Procijenjena ukupna vrijednost M□€	Mjera	Komentari	Status
1	Slavonski Brod	Pročišćavanje otpadnih voda Vodoopskrba	DABLAS/ DISF Revidirana prijava je u pripremi kroz nacionalna sredstva	30	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV, vodoopskrbu i odvodnju	Odluka EK-a donijeta je 4. travnja 2009. Bilateralni sporazum je potpisan od strane EK-a 23. travnja 2009. i od strane RH 29. lipnja 2009. Natječajna dokumentacija je u pripremi a postupci ocjene bit će provedeni u skladu s planom nabave.
2	Knin	Pročišćavanje otpadnih voda Vodoopskrba	Pomoć EK CARDS- ROP Revidirana prijava je u pripremi kroz nacionalna sredstva	16	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV, vodoopskrbu i odvodnju	Bilateralni sporazum za projekt se priprema, a Odluka EK-a je objavljena u studenom 2009. Nacrt natječajne dokumentacije je u pripremi.

3	Osijek	Pročišćavanje otpadnih voda Vodoopskrba	DABLAS/ DISF PHARE 2006	60	Mjera 2.2. (Mjera 2.1)	Planira je priprema projekta za strukturne instrumente uz tehničku pomoć iz projekta PHARE 2006 project “Priprema projekata za IPA / EU strukturne fondove”. Obuhvat projekta obuhvaća PPOV, vodoopskrbu i obradu voda	Projektna dokumentacija s prijavom projekta je pripremljena u okviru tehničke pomoći kroz DABLAS/DISF. Nova prijava projekta bit će pripremljena u okviru projekta PHARE 2006 “Priprema projekata za IPA / EU strukturne fondove ” Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
4	Vukovar	Pročišćavanje otpadnih voda	DABLAS/ DISF. IBRD PROJECT INLAND WATER	19	Mjera 2.1. Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV, vodoopskrbu i odvodnju	Projektna dokumentacija s prijavom projekta je pripremljena u okviru tehničke pomoći kroz DABLAS/DISF. Nova prijava projekta bit će pripremljena u okviru projekta PHARE 2006 “Priprema projekata za IPA / EU strukturne fondove” Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
5	Bjelovarsko- bilogorska županija	Vodoopskrba	ISPA tehnička pomoć	55	Mjera 2.1.	Obuhvat projekta obuhvaća vodoopskrbu	U okviru tehničke pomoći ISPA planira se priprema prijave projekta za vodoopskrbu u Bjelovarsko- bilogorskoj županiji. Očekuje se da će prijava projekta biti spremna do kraja 2010. Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
6	Koprivničko- križevačka županija	Vodoopskrba	ISPA tehnička pomoć	52	Mjera 2.1.	Obuhvat projekta obuhvaća vodoopskrbu	U okviru tehničke pomoći ISPA planira se priprema prijave projekta za vodoopskrbu u Koprivničko- križevačkoj županiji. Očekuje se da će prijava projekta biti spremna do kraja 2010.

							Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
7	Nova Gradiška	Pročišćavanje otpadnih voda	ISPA tehnička pomoć	13	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	U okviru tehničke pomoći ISPA planira se priprema prijave projekta za odvodnju i postrojenje za preradu otpadnih voda u gradu Novoj Gradiškoj. Ugovor je potpisan u rujnu 2008. godine a administrativni nalog izdan u listopadu 2008. Očekuje se da će prijava projekta biti spremna u posljednjem kvartalu 2009. Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
8	Đakovo	Pročišćavanje otpadnih voda	ISPA tehnička pomoć	25	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	U okviru tehničke pomoći ISPA planira se priprema prijave projekta za odvodnju i postrojenje za preradu otpadnih voda u gradu Đakovu. Ugovor je potpisan u rujnu 2008. a administrativni nalog izdan u listopadu 2008. Očekuje se da će prijava projekta biti spremna u posljednjem kvartalu 2009. Procjena vremena za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
9	Sisak	Pročišćavanje otpadnih voda	EBRD	31,2	Mjera 2.1 Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV, vodoopskrbu i odvodnju	Prijava projekta je dostavljena EK-u – OU REGIO 11. svibnja 2009. Prema primjedbama zaprimljenim od EK– DG REGIO u listopadu 2009. prijava će biti doručena u prvoj polovini 2010.
10	Vrbovec	Pročišćavanje otpadnih voda	DABLAS	17	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta bit će pripremljena od strane tehničke pomoći, financirane iz DABLAS-a. Očekuje

							se da će prvi nacrt prijave biti spreman do kraja studenog 2009. Natječajna dokumentacija za investiciju u okviru prijave projekta također će biti pripremljena kroz TP, DABLAS. Očekivano vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
11	Krapina	Pročišćavanje otpadnih voda	IBRD PROJEKT UNUTAR-NJE VODE	5.8	Mjera 2.2.	Idejno rješenje će se financirati iz projekta unutarnjih voda SB-a. Idejni projekti i glavni projekti bit će financirani iz nacionalnih sredstava u 2009. godini. Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta i popratna dokumentacija bit će pripremljena od strane tehničke pomoći financirane kroz projekt SB-a za unutarnje vode. Ugovor za TP potpisan je u lipnju 2009. Očekuje se da će prijava biti spremna do kraja 2010. Procijenjeno vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
12	Velika Gorica	Pročišćavanje otpadnih voda	Nacionalna sredstva	30	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta i popratna dokumentacija bit će pripremljena od strane tehničke pomoći, financirane iz nacionalnih sredstava. Procijenjeni datum dovršetka prijave za program IPA uz popratnu dokumentaciju je prvi kvartal 2010. Procijenjeno vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
13	Samobor	Pročišćavanje otpadnih voda	Nacionalna sredstva	16	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta i popratna dokumentacija bit će pripremljena od strane tehničke pomoći, financirane iz nacionalnih sredstava. Procijenjeni datum dovršetka prijave za program IPA uz popratnu dokumentaciju je prvi

							kvartal 2010. Procijenjeno vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
14	Dugo Selo	Pročišćavanje otpadnih voda	Nacionalna sredstva	14,8	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta i popratna dokumentacija bit će pripremljena od strane tehničke pomoći, financirane iz nacionalnih sredstava. Procijenjeni datum dovršetka prijave za program IPA uz popratnu dokumentaciju je prvi kvartal 2010. Procijenjeno vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)
15	Virovitica	Pročišćavanje otpadnih voda	Nacionalna sredstva	17	Mjera 2.2.	Obuhvat projekta obuhvaća PPOV i odvodnju	Prijava projekta i popratna dokumentacija bit će pripremljena od strane tehničke pomoći, financirane iz nacionalnih sredstava. Procijenjeni datum dovršetka prijave za program IPA uz popratnu dokumentaciju je drugi kvarta 2010. Procijenjeno vrijeme za provedbu 2013.-/2016. (u okviru SF OP)"

DODATAK II

Indikativna lista velikih projekata Operativnog programa „Zaštita okoliša“ za Republiku Hrvatsku
Projekti iz područja otpada

Prioritetna os	Naziv projekta	Mjera	Podrška u pripremi projekta	<i>Procijenjena vrijednost projekta u M eur</i>
PRIORITETNA OS I – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	Regionalni centar za zbrinjavanje otpada Marišćina (Primorsko-goranska županija)	<u>Mjera 1.1</u>		41,78
	Regionalni centar za zbrinjavanje otpada za Splitsko-dalmatinsku županiju	<u>Mjera 1.1</u>	CARDS 2002	55,7
	Regionalni centar za zbrinjavanje otpada za Istarsku županiju	<u>Mjera 1.1</u>	EBRD	45
	Vukovarsko-srijemska županija	<u>Mjera 1.1</u>		27
	Bjelovarsko-bilogorska županija	<u>Mjera 1.1</u>		26
	Požeško-slavonska županija	<u>Mjera 1.1</u>		20
	Ličko-senjska županija	<u>Mjera 1.1</u>		19

Projekti iz područja voda

Prioritetna os	Naziv projekta	Mjera	Podrška u pripremi projekta	<i>Procijenjena vrijednost projekta u M eur</i>
PRIORITETNA OS II – Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranoj sustava upravljanja	Slavonski Brod	<u>Mjera 2.1</u> <u>Mjera 2.2</u>	DABLAS/DISF – Studija izvedivosti s analizama troška i koristi	27
	Knin-Drniš	<u>Mjera 2.2</u>	Podrška EK-a CARDS – ROP Studija izvedivosti s analizama troška i koristi	16,4
	Osijek	<u>Mjera 2.1</u> <u>Mjera 2.2</u>	DABLAS/DISF – Studija izvedivosti s analizama troška i koristi	20
	Virovitica	<u>Mjera 2.2</u>		17

DODATAK III

Financijska tablica Operativnog programa „Zaštita okoliša“ za Republiku Hrvatsku

<u>Godine</u>	Ukupna alokacija programa IPA
2007.	16.999.500
2008.	18.000.000
2009.	18.500.250
2010.	21.300.000
2011.	21.900.000
Ukupno 2007. – 2011.	96.699.750

Prioritet	IPA financiranje	Nacionalno sufinanciranje	Ukupno financiranje	Stopa sufinanciranja
	(a)	(b)	(c) = (a) + (b)	(d) = (a)/(c)
Prioritetna os 1 - Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj	47.604.750	8.400.841	56.005.591	85,00%
PRIORITETNA OS 2 – Zaštita vodnih resursa Hrvatske kroz poboljšanje sustava vodoopskrbe te integriranog sustava upravljanja otpadnim vodama	47.705.250	8.418.579	56.123.829	85,00%
Prioritetna os 3 – Tehnička pomoć	1.389.750	242.252	1.635.002	85,00%
Ukupno (2007.-2011)	96.699.750	17.064.672	113.764.422	85,00%

Članak 3.

Sredstva za financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku na temelju Sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona planiraju se i podmiruju u okviru proračunskih sredstava na poziciji središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša i vodnoga gospodarstva, te na poziciji Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i u okviru proračunskih sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 4.

Za provedbu ovoga Zakona nadležna su središnja tijela državne uprave nadležna za poslove zaštite okoliša i vodnoga gospodarstva.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Ur. broj:
Zagreb,

Predsjednik Hrvatskog sabora
Luka Bebić, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. propisuje se da se potvrđuje Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije kojim se mijenja Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za višegodišnji Operativni program „Zaštita okoliša“ za pomoć Zajednice iz Instrumenta pretprijetne pomoći u sklopu komponente „Regionalni razvoj“ u Hrvatskoj, sukladno odredbama članka 138. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

Članak 2. sadrži tekst Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona i to u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

Članak 3. sadrži odredbe o osiguranju financijskih sredstava potrebnih radi izvršavanja Sporazuma.

Članak 4. određuje koja su tijela nadležna za provedbu ovog Zakona.

Člankom 5. utvrđuje se da će se podatak o stupanju na snagu predmetnog Sporazuma objaviti u skladu s člankom 30. stavak 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 6. propisuje se dan stupanja na snagu ovog Zakona.